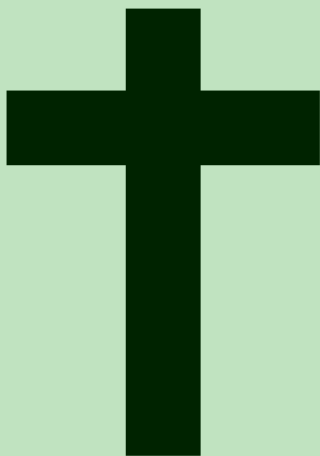

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin
script

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025
e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c

Contents

Maatoossa Mishiraachchuwaa	1
Mark'k'oossa Mishiraachchuwaa	68
Luuk'aasa Mishiraachchuwaa	111
Yohaannisa Mishiraachchuwaa	180
Kiitteeddawanttu Oosuwaa	230
Roome	293
1 K'oronttoosa	322
2 K'oronttoosa	348
Galaatiyaa	365
Efesoona	375
Pilip'p'isiyoosa	385
K'olaasiyaasa	393
1 Teselonk'k'e	400
2 Teselonk'k'e	407
1 S'imootoosa	411
2 S'imootoosa	419
Tiitoo	425
Pilimoona	429
Ibraawe	431
Yaak'ooba Kiitaa	452
1 P'es'iroosa Kiitaa	460
2 P'es'iroosa Kiitaa	467
1 Yohaannisa Kiitaa	472
2 Yohaannisa Kiitaa	479
3 Yohaannisa Kiitaa	481
Yihudaa Kiitaa	483
Yohaannisa Sas'aa	486
Mazimuriyaa	520

Maatoossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Maatoossi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda d'aliyaa gidiyaawaanne S'oossay kase Ec'a C'aak'uwaan bare asaw immeedda hidootaa k'aalaa poleeddawe Yesuusa baggana gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa oyk'k'eeddawaa. Ha mishiraachchuwaa k'aalay Yesuusi untunttu gidдон yelettiide dic'c'eeddawe Ayihudatuu s'alalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de'iyaa asaassa.

Maatoossi s'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalay daro akeekan s'aafetteedda mas'aafaa. Yesuusa yeletaan doommiide, I s'ammak'etteeddawaanne I paac'etteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I k'aalaa odeeddawaa, tamarisseeddawaanne hargganchchatuwaa patseeddawaa ode. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yersaalame beeddawaanne I ha alamiyaan gam'eedda wurssetsaa saaminttaan haneedda yewatuwaa k'onc'c'issee. Hewantukka I kak'ettowaa, hayk'k'eeddawaanne denddeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa K'aalay Yesuusa, S'oossaa higgiiyaa bilet-saa immanaw maatay de'iyawaanne S'oossaa Kawutetsaabaa eris-siyaa wolk'k'aama tamarissiyaawaa ootsiide shiishsheedda. Aa timirttiyaappe dariyaa baggay, duma duma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1. S'oossaa kawutetsaan de'ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetsaa kaac'aa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat. 5:1–7:28).
2. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa K'aalaa tamarissanaw beedda wode untunttoo imetteedda kaalet-suwaa (Mat. 10).
3. S'oossaa kawutetsaabaa tamarissishshin shiik'eedda duma duma leemisatuwaa (Mat. 13).
4. Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat. 18).
5. Ha"i wodiyaa wurssetsaanne S'oossaa Kawutetsaa yuussaa s'eelliyawaan imetteedda timirttiyaa (Mat. 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zeretsaanne yeletaa 1:1–2:23

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-12

Yesuusi s'ammak'ettowaanne paac'ettowaa 3:13–4:11

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:12–18:35

Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 19:1–20:34

Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 21:1–27:66

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 28:1-20

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa

(Luk'. 3:23-38)

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa.

² Abraahaame, Yisaak'a yeleeedda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleeedda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeleeedda.

³ Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleedda; Paareese, Hes'iroona yeleedda; Hes'iroone, Raama yeleedda.

⁴ Raame Aminaadaaba yeleedda; Aminaadaabe, Na'asoona yeleedda; Na'asoone, Selimoona yeleedda.

⁵ Selimoone, Ra'aboo geetettiyaa mishirattippe Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi, Uruuto geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeedda yeleedda; Iyyoobeede, Issey yeleedda.

⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleedda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleedda.

⁷ Solomone, Robi'aama yeleedda; Robi'aame, Aabiyaa yeleedda; Abii, Asaafa yeleedda.

⁸ Aasaafe, Yoosaafees'a yeleedda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleedda; Iyyooraame, Ooziyaana yeleedda.

⁹ Ooziyaane, Iyyoo'aataama yeleedda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleedda; Akaazi, Hizk'k'iyaa yeleedda.

¹⁰ Hizk'k'iyaaase Minaasa yeleedda; Minaase, Amoos'a yeleedda; Amoos'e, Iyyoosiyaasa yeleedda.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne* Aa ishatuwaa yeleedda.

¹² Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.

¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'eema yeleedda; Eeliyaak'eemi, Azoor yeleedda.

¹⁴ Azoor Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda.

¹⁵ Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaak'ooba yeleedda.

¹⁶ Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oydu yeletaa; Daawiteppe doommiiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi† yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oydu yeletaa.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa (Luk'. 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettenaan de'aadde, Geeshsha Ayyaanan shahaaraaddu.

¹⁹ Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa‡ gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda.

^{1:5} Uru. 4:18-22; 1 Od. 2:13-15 * ^{1:11} Hewaa guussay, Yo'aakina giyaawaa; k'ay payduwaa 12 de'iyawookka biletsay ittuwaa. ^{1:11} 2 Kat. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20 † ^{1:17} Kiristtoosa, giyaawe Giriike k'aalaana gidoodde, Mesih guussay Ibiraayiss's'e k'aalaanna gidiide laa"uwaa biletsaykka «Oketteeddawaa» guussaa. ‡ ^{1:19} Yooseefo s'illo asaa giya k'ofaw heezzu ogiyaan biletsay imettana danddayee: 1. S'oossaabaw ubhaw eeno giide azazettiyaa asaa; amaliyaa lo"o asaa. 2. Garaa (k'aretanchchaa). 3. Lo"uwaa. Hewaa guussay, ubbaa kaala lo"obaa ootsiyaa asaa guussa.

²⁰ Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan[§] aanana gaketiiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw^{*} iza akkanaw yayyoppa.

²¹ Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda.

²²⁻²³ K'ay Goday nabiyaa baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gem'ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda.

²⁵ Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2

Dolaha Baggappe Yeedda S'oolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay^{*} awayifii doliyaa baggappe Yersaalame yiide,

² «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana keseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyin-nanaw yeeddo» yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yersaalamen de'iyaa Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino.

⁴ Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta s'eesiide, «Kirisstoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Unttuntu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelet-tanawaa. Nabii,

«Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme,

neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaappe laafakka.

Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanawaa» giide s'aafeedda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oolinttii untunttoo beetteedda wodiyaan unt-tuntuppe geeshshiide ereedda.

⁸ Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiidde, «Biide na'aa loytsi koyyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw goynnanaadan, taanakka erissite» yaageedda.

⁹ Unttuntu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana unttuntu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyasaa gakkiiide ek'k'ana gakkanaw, s'oolinttii untuntta kaaletseedda.

[§] **1:20** Akumuwaan guussay, c'ookka go'enna akumuwaan gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaan guussay, S'oossay likke k'onc'c'iyaa ogiyaa. ^{*} **1:20** Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiyaan Na'ay, S'oossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luk'. 1:31 **1:22-23** Isa. 7:14 **1:25** Luk'. 2:21 ^{*} **2:1** S'oolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa biletsaan eranchcha asatuwaa guussaa. **2:5-6** Mik. 5:2

¹⁰ Unttuntu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway baynna daro nashechchaa nashetteeddino.

¹¹ Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyaaawaa be'eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa† aw imotaa shiishsheeddino.

¹² Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan unttunta, «Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibs'e Betussaa

¹³ Unttuntu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay aku-muwaan Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiyaa diraw, denddaade na'anne Aa daayo akkaade Gibs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Yooseefo k'amma denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Gibs'e gadiyaa beedda; Goday nabiya baggana, «Taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda.

Heroodise K'eeri Naanaa Wod'iseedda

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeed-dawanttu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolinttii kase beetteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laysaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Nabiya Ermaasi,

«Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa katamaan sisetteedda;

Raaheela bare naanaw yeekkaw.

Unttuntu hayk'k'idiggo diraw,

agga giina, aggenaan is's'aaddu»

giide odeeddawe poletteedda.

Gibs'eppe Simaa

¹⁹ Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibs'en Yooseefoo akumuwaan beettiide

²⁰ Aa, «Dendda; na'anne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawanttu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda.

²¹ Yooseefo denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttena erite giina, Galiilaa gadiyaa beedda.

²³ Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyaa asaa‡ giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

† **2:11** Is'aanaanne kawaraa: Is'aanay, maaddiyaa d'iiliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa d'iiliyaa gidiide shittuwaadan maaddee. **2:14-15** Hos. 11:1 **2:17-18** Erm. 31:15 ‡ **2:23** Hawaa geeddawe oonento eretenna. **2:23** Mar. 1:24; Luk'. 2:39; Yoh. 1:45

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi K'aalaa Odeedda

(Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹⁻² He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaaan odidiidde yeedda.

³ Ayaw gooppe, nabiyyaa Isiyaase, Yohaannisabaa odiiidde,
«Ittuu mela biittaaan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
aw sitti ootsite» geedda»
yaageedda.

⁴ Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne baz-zuwaa eessaa.

⁵ Asay he wode Yerusaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino.

⁶ Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda.

⁷ Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne* Saduk'aawanatuu† s'ammak'ettanaw barekko yiyaawantta be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'kuu yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawe?

⁸ Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, ootsite.

⁹ Hintte hinttenttu wozanaan, «Abraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee.

¹⁰ Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo'o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

¹¹ «Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana.‡ I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyaa asaa gidikke.

¹² Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa kat-saa loytsi geeshshee; bare zarggaa diyiyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteedda

(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetettiyya shaafaa aakko beedda.

¹⁴ Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda.

3:1-2 Mat. 4:17; Mar. 1:15 **3:3** Isa. 40:3 **3:4** 1 Kat. 1:8 * **3:7** Parisaawatuwaa: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † **3:7** Saduk'aawanatuwaa: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaappe Muse s'aafeedda koyro ichcheshu mas'aafatuwaa giddon de'iyaa Wogatuwaa s'alalaan ammaniyaawantta. ‡ **3:11** Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana: Guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayaanaa asatetsaa laammiyaawaa tamarissiyaawaa.

¹⁵ Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha'i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

¹⁶ Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu dooyettina, S'oossaa Ayyaanay harap'p'iyaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla yiyaa wode be'eedda;

¹⁷ k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa» yaagiyaa k'aalay yeedda.

4

Yesuusi Paac'etteedda

(Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda.

² Yesuusi oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan koshatteedda.

³ S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane ha shuchchatuwaa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyyaa s'eeraan essiide,

⁶ «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan,

«S'oossay bare kiitanchchatuwaa

new azazanawaa»

k'ay «Untunttu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,

barenttu kushiyan neena dentsanawantta»

yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan, «Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁸ K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyaa kawutetsaa ubbaanne untunttu bonchchuwaa

⁹ bessiiide Aa, «Neeni taw gulbbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta» geetetti s'aafetteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Bare Tamaarissiyaa Oosuwaa Galiilaan Doommeedda

(Mar. 1:14-15; Luk'. 4:14-15)

¹² Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetettiyaa gadiyaa beedda.

¹³ Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Niftaaleeme gadiyaan de'iyaa Galiilaa abbaa mataan de'ee.

- 14 Hawe haneeddawe nabiyaa Isiyaasi,
 15 «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan,
 abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan,
 Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaan,
 16 d'umaan de'iyaa asay,
 wolk'k'aama poo'uwwa be'eedda.
 K'ay hayk'uwwa kuway de'iyaa gadiyaan utteeddawanttoo
 poo'uu keseedda»
 yaageeddawe polettana malaasa.
 17 He wodiyaappe doommiide Yesuusi,
 «Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe,
 saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa»
 giide k'aalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa S'eegeedda

(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)

18 Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde, laa"u ishatuu
 P'es'iroosa geetettiyaa Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa
 oyk'k'iyaa wantta gido diraw, dabbaa* abbaan yeggiyaawantta
 be'eedda.

19 Unttunta, «Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyk'k'iyaa waadan
 asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda.

20 Unttuntu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

21 Yesuusi hewaappe sintsakko biidde, hara laa"u ishatuwaa, Zab-
 diyoosa naanaa Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisa be'eedda; unttuntu
 barenttu aawuwaa Zabddiyoosanna haatsaa bolla biyaa wonggiriya
 gidon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'iide, s'eeseedda.

22 Unttuntu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu
 aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi C'ora Asaa Tamarisseeddanne Patseedda

(Luk'. 6:17-19)

23 Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidde, kawutetsaa
 mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddinne k'ay harggiyaa ubbaappenne
 sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galiilaa gadiyaa ubbaan yuuyy-
 eedda.

24 Aa waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; dumma dumma
 harggiyaan oyk'ettiide hargeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan
 oyk'etteeddawantta, yiic'uwwa sakuu de'iyaa wantta, k'ay
 gunddeeddawantta Asay Yesuusakko aheedda; I unttunta patseedda.

25 C'ora Asay Galiilaappe, tammu katamatuwaappe, Yersaalameppe,
 Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe Yesu-
 usa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bolla Gidiide Tamarisseedda Timirttiyaa

(5:1–7:29)

1 Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaal-
 liyaawanttu aakko shiik'eeddino.

2 Unttunta hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda.

* 4:16 Isa. 9:1-2 4:18 Dabbaa: Hawaa guussay moliyaa p'iranaw woy oyk'k'anaw haatsaan
 yeggiyaa amaraatuwan marabiyaa giyaawaa.

Tumu Anjuwaa Akkiyaa Asatuwaa
(Luk'. 6:20-23)

- ³ «Barenttu ayaanaa de'uwaan,
hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa.
- ⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta minisana.
- ⁵ Ashikke gideeddawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe,
untunttu sa'aa laattana.
- ⁶ S'illotetsaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu,*
anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta kalissana.
- ⁷ Maariyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe,
S'oossay untuntta maarana.
- ⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe,
untunttu S'oossaa be'ana.
- ⁹ Asaa sigetsiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta,
bare naanaa giide s'eesana.
- ¹⁰ S'illotetsaa diraw,
yederssettiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa.†
- ¹¹ «Hintte taana kaalliyaa diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne
waayissiyaa wode, k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwaan
haasayiyaa wode, hintte anjjetteddawannta.
- ¹² Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite;
hashshu giite; ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa
hewaadan yedersseeddino.

Mas'iniyaanne Poo'uwaa Leemisuwaa
(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)

- ¹³ «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal"ana d'ayooppe,
zaariide Aa wooti mal'etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamet-
tanaappe attin, sintsaw ayinne maaddenna.
- ¹⁴ «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaaan kees'etteedda katamay
geemmana danddayenna.
- ¹⁵ S'omppiyyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala,
d'ok'k'iyaa saan wotseeppe attin, kammiyaa miishshaa giddon k'um"i
wotsiyaa Asay ooninne baawa.
- ¹⁶ Hewaadankka, Asay hintte ootsiyaa lo"o oosuwaa be'iide, saluwaan
de'iyaa hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo'uu asaa sintsaan
poo'o.

Muse Higgiyaabaa

5:4 Isa. 61:2 5:5 Maz. 37:11 * 5:6 Hawaa biletsay S'oossaw eeno giyaawantta woy
lo"obaa woy tumobaa ootsiyaawantta guussaa. † 5:10 Saluwaa kawutetsay untuntussa:
Guussay he asatuu saluwaa kawutetsaa laattanaw danddayiyaawantta gidiaawaa bessee.

17 «Taani Muse higgiiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa[‡] d'ayissanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke.

18 Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw, k'ay ubbabaykka polettana gakkanaw,[§] higgiiyaappe itti c'achchaykka woy k'eeri pidoliikka aad'd'enna.

19 Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus'siyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne haranttukka ootsanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a gidana.

20 Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday.

21 «Beni asaw, «Asaa wod'oppa; asaa wod'eedita ooninne pirdettana» geeddawaa siseeddita.

22 Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiiyaa ubbay pirdettana; bare ishaa boriyaa ubbay shanguwaa pirdaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, «D'ullowe» giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirdaw shiik'ana.

23 Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'k'eeddabay new hewaan hassayettooppe,

24 ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

25 «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi immiina, polisii neena k'asho gollen yeggana.

26 Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attenaan, ne mag-gac'c'uwaa wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho golleppe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

27 « «Woshummoppa» geeddawaa siseeddita.

28 Shin taani hinttew yaagay; «Mac'c'awuno s'eelliide amottiiyaa ubbay, bare wozanaa gidдон he wode iinanna woshummeedda.»

29 Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

30 K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa

(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

31 « «K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo» geetetteedda.

[‡] 5:17 Muse higgiiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa: Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Mas'aafaa; hewenneekka Ec'a C'aak'uwaa. § 5:18 Ubbabaykka polettana gakkanaw: Guussay k'aalay tamarissiyaa ubbay tumatetsaan k'onc'c'ana gakkanaw. 5:21 Kes. 20:13; Zar. 5:17 5:27 Kes. 20:14; Zar. 5:18 5:29 Mat. 18:9; Mar. 9:47 5:31 Zar. 24:1-4; Mat. 19:7; Mar. 10:4

³² Shin taani hinttew yaagay; «Bare machchata woshummennaan de'ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yed-deedda mishiratto akkiyaawe ooninne woshumme.»

C'aak'k'ennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ «K'ay beni asaw, «Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola» geeddawaa siseeddita.

³⁴ Shin taani hinttew yaagay; «Ubbakka c'aak'k'oppite»; saluu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa gidiyaa diraw, «Saluwaan c'aak'k'oppite»

³⁵ k'ay sa'ay Aa gedii yed'd'iyaa sa'aa gidiyaa diraw, «Sa'aan c'aak'k'oppite»; k'aykka, Yersaalamame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, «Yersaalamenikka c'aak'k'oppite.»

³⁶ Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, «Ne huup'iyankka c'aak'k'oppa.»

³⁷ Shin hintte, «Ee» woy, «Gidenna» giite; hawanttuppe haray Sees'aanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarennaadan Imetto Timirttiyaa

(Luk'. 6:29-30)

³⁸ « «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa» geeddawaa siseeddita.

³⁹ Shin taani hinttew yaagay; «Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shaiyyaa bak'k'ooppe, ne had-dirssa bagga shaiyyaakka Aa besa;

⁴⁰ ne shaamic'c'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma.

⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa ogiyaa ba.

⁴² Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyyiyaa urawukka diggoppa.»

Morkkiyaa Siik'ana Mala Imetto Timirttiyaa

(Luk'. 6:27-36)

⁴³ « «Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka» geeddawaa siseeddita.

⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana mala, hintte morkkatuwwaa siik'ite; hinttena shek'k'iyaawantta anjjite; hinttena is's'iyaawanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, S'oossaa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay s'illatookka nagaranchchatookka bare iraa bukissee.

⁴⁶ Hintte hinttena siik'iyaawanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woy-tay de'ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino.

⁴⁷ Hintte hinttenttu ishātuwaa s'alalaa sarotooppe, haratuu oot-siyaawaappe aad'd'iyaabaa ayaa ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan ootsee.

⁴⁸ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

¹ «Hintte lo"o oosuwwa asaa bessanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite; hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

² «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino.

³⁻⁴ Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo.* Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuwwa gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa

(Luk'. 11:2-4)

⁵ «S'oossaa woossiide, lo"a malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe, barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonaan ek'kiide, S'oossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino.

⁶ Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettana ne Aawuwaa woossa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa ammanenna asaadan, c'oo mela zaaretsuwaa darissoppite; untunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino.

⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttana koshshiyaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.

⁹ «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite;
«Saluwaan de'iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha suntsay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan haneeddawaadan,
saankka hano.

¹¹ Gallasaan gallasan koshshiyaa k'umaa
nuw hachche imma.

¹² Nuuni nuuna naak'k'owanttoo
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paac'iyaan gelissoppa.
Kawutetsay, wolk'k'aynne bonchchuu
med'inawukka neessa.

Amen"i.)

¹⁴ «Hinttenttu hinttana naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gooppe, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ «Shin hinttenttu hinttana naak'k'eedda hara asaa naak'uwaa atto gaana d'ayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naak'uwaa atto geena.

S'oomaabaa

¹⁶ «K'ay hinttenttu s'oomiyaa wode, lo"a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa malatoppite; ayaw gooppe, untunttu s'oomiyaawaa

* **6:3-4** *Ushechcha kushii ootseeddawaa haddirssa kushiikka eroppo*, Guussay S'oossaaappe attin, ooninne eroppo guussaa. **6:15** Mar. 11:25-26

Asay be'ana mala, barenttu som"iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte s'oomiyaawaa erooppe attin, Asay erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyaa akka okettite; yaatooppe, beetena hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwaan De'iyaa Miishshaabaa

(Luk'. 12:33-34)

¹⁹ «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kay-isuukka bookkiide wuu"iyaasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iyaw dagay-oppite.

²⁰ Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu"enna saan hinttenttu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite.

²¹ Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana.

Bollaa Poo'uwaabaa

(Luk'. 11:34-36)

²² «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay poo'o gidana.

²³ Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan de'iyaa poo'uu d'umooppe, d'umay ay keenaa daranee!

De'oo Hirgganaw Bessena

(Luk'. 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Laa"u godatoo moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiidde, yekkuwaa kad'ee; itti Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw dand-dayenna.

²⁵ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirgoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁶ Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyankka k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu unt-tuntta mizee; hinttenttu untuntutuppe loytsi darikkitee?

²⁷ Hinttenttu gidдон darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujjanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinonto, akeeki s'eellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaa suk'k'ikkino.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa gidiidde, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna.

³⁰ Shin laafa ammanuu de'iyaa wanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan ees's'iyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena unt-tuwaappe aatsiide wooti mayzzennee?

³¹ Simmi, «Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyanee?» yaaggiide hirgoppite.

³² Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammanennawanttu darissiiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu eree.

³³ Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immana.

³⁴ Hewaa diraw, wonttibaw hirggoppite; ayaw gooppe, wontti gallas-say barew hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiyaa waayyii de'ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna
(Luk'. 6:37-42)

¹ «S'oossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hinttekka haratuwaa bolla pirddoppite.

² Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, S'oossay hinttenttu bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.

³ Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴ Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw danddayay?

⁵ Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuus-saa kessa digga; hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

⁶ «Geeshshabaa kanatoo immoppite; untunttu guyye simmiide, hinttena sa'ana. K'ay ink'k'uwaa geetettiyaa hinttenttu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan oloppite; untunttu barenttu gediyaan yed'd'ana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide S'eesite
(Luk'. 11:9-13)

⁷ «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite; hinttew penggii dooyettana.

⁸ Ayaw gooppe, woossiyyaa ubbay akkana; koyyiyyaa uray demmana; k'ay kariyaakko yiide s'eesiyyaa uraw penggii dooyettana.

⁹ Woy hinttenttu gidдон bare na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyyaa aawuu de'ii?

¹⁰ K'ay, «Moliyyaa imma» gooppe, aw shooshshaa immanawee?

¹¹ Hinttenttu iita gidiidde, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu barena woos-siyaawanttoo lo"obaa wooti darssi immennee!

¹² «Hewaa diraw, hara Asay hinttew ootsanaw koyyiyyaa ubbabaa hinttekka asaw ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiiyaa biletsayenne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

Un"a Penggiyaabaa
(Luk'. 13:24)

¹³ «Un"a penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora.

¹⁴ «Shin, de'oo afiyaa penggii un"a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa demmiyaawanttukka guutsa.

*Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee**(Luk'. 6:43-44)*

¹⁵ «Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiyaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa baggana wallatuwaa mala.

¹⁶ Untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte untuntta erana; aguntsay woddentsaa ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena.

¹⁷ Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa ayfee.

¹⁸ Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

¹⁹ Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaaw kawutetsaa gelanaappe attin, «Godaw, Godaw» giyaa ubbay gelenna.

²² Pirddaa gallassi daro Asay taana, «Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?» yaaganawantta.

²³ Taani he wode untuntta, «Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite» yaagana.

*Laa"u Mala Gollatuwaa**(Luk'. 6:47-49)*

²⁴ «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala.

²⁵ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddibeenna.

²⁶ «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla kees's'eedda booza asaa mala.

²⁷ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii ellekka kunddeedda. He gollii wol'k'aama kunddetsaa kunddeedda.»

²⁸ Yesuusi bare haasayiyaawaa wursseedda wode, Asay I tamaris-siyaawaan maalaletteeddino.

²⁹ Ayaw gooppe, I untuntta tamarissiide, Muse higgiiyaa tamaris-siyaawanttudan gidennaan, maatay de'iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8*Yesuusi Oolluu Oy'k'eedda Bitaniyaa Patseedda**(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)*

¹ Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda.

² He wode oolluu* oy'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidooppe, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda.

7:23 Maz. 6:8 * 8:2 Oolluu oy'k'eedda asaa bollay boos's'ee. Hawe sakkiyaa Asay he wode de'uwaan asaana de'iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de'ee. K'aykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan s'eesettee.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.

⁴ Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda.

Yesuusi S'eetuwwa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda
(Luk'. 7:1-10)

⁵⁻⁶ Yesuusi K'ifrinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwwa Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gundina, daro sakettiidde, soyin giseedda; hayya godo taw patsaariikkii» yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda.

⁸ Shin s'eetuwwa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelisanaw taw bessen; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa.

⁹ Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyaa wanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, «Ba!» gooppe bee; k'ay yekkuwaa, «Haaya!» gooppe yee; ta k'oomaa, «Hawaa ootsa!» gooppe ootsee» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaalliyaa asaa, «Taani hintew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa gadiyankka be'abeykke.

¹¹ C'ora Asay awayifii doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'anne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe uttanawantta yaagay.

¹² Shin kawutetsaan de'anaw bessiyya Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare olettana; hewaan untunttu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta» yaageedda.

¹³ Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwwa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwwa kaappuwaa k'oomay he saatiyankka pas'i aggeedda.

Yesuusi C'ora Asatuwwa Untunttu
Harggiyaappe Patseedda
(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)

¹⁴ Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunno be'eedda.

¹⁵ Izi kushiyaa Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyya Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwwa bare k'aalaan kessiide, hargeedda asaa ubbaakka patseedda.

Yesuusa Kaalliyaa wantta Gakkiyya Metuwaa
(Luk'. 9:57-62)

¹⁸ Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyaa wantta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaalliyaa wantta azazeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa tamarissiyaa ittuu aakko yiide, «Tamarissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

²⁰ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda.

²¹ K'ay kaalliyaawantuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsa baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii» yaageedda.

²² Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawanttu barenttu anhaa moogino» yaageedda.

Yesuusi Gotuwaanne Beetaa C'o'u Ootseedda
(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyaawanttu aanana beeddino.

²⁴ Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wolk'k'aama hobbii dendeedda; shin Yesuusi gem"ishheedda.

²⁵ Aa kaalliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaarikkii» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo, ayaw yayyi-itee?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan dendiide, gotuwaanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay c'o'u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?» yaageeddino.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsan de'iyaa Gerggesenoonaa geetetiyyaa gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'k'eedda laa"u asatuu he gadiyaan de'iyaaawanttu duufuwaappe kesiide, aanana gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna.

²⁹ Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi allaallii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino.

³⁰ Untunttuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee.

³¹ Iita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidoope, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi untuntta, «Biite!» giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'k'iyanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asatuu haneed-dabaa ubbaa odeeddino.

³⁴ Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gaket-tanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda
(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

¹ Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

³ Higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oossaa bolla iitabaa haasayeetee!» yaagi k'oppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu hintte wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee?»

⁵ «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade hametta» yaagiyaawe matee?

⁶ Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyaawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bol-lay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi ek'k'iide, bare golle beedda.

⁸ Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa S'eeseedda

(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aad'd'iide, Maatoossa yaagiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda.

Maatoossikka denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora asaynne nagaranchchatuu yiide, aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe gaytaan utteeddino.

¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena tamarissiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaaawanttunne nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw ittippe mii?» yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo aakimii koshshenna.

¹³ Shin hinttentu biide, S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaageedda.

S'oomaabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu ubbaa wode s'oomeetto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaagiide Aa oochcheeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda.

¹⁶ «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa.

¹⁷ Ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa. Shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka

woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa"anaw bessee; laa"uukka baykkino» yaageedda.

Yaa'iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa

Bochcheedda Mishirattibaa

(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)

¹⁸ Yesuusi untunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaapatuwaappe ittuu aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha'i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne kushiya izi bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawanttunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda.

²⁰ He wode tammanne laa"u laytsaa kumentsaa, izi bollaappe su-utsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu.

²¹ Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa bochchantto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

²² Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man"iyaan mishiratta pas'aa aggaaddu.

²³ Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkeedda wode, yeekuwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide,

²⁴ «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'eedda.

²⁵ Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiya oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu.

²⁶ He waarii, he man"iyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda

²⁷ Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiidde Aa kaalleeddino.

²⁸ Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi untunttu, «Taani hawaa ootsanaw danddayiyaawaa ammaniitee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untunttu, «Hinttew hinttenttu ammanuwaadan hano» yaageedda.

³⁰ Untunttu ayfi dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide minisiide odeedda.

³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patseedda

³² Untunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino.

³³ Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'aan s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

Yesuusi Asaw K'aretteedda

³⁵ Yesuusi untuntta Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidenne kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda.

³⁶ C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay bayinna dorssaadan Asay hirggettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay bayinna diraw, asaw k'aretteedda.

³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychchaw g akka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa.

³⁸ Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

10*Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"u Asatuwaabaa*

(Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta s'eesiide, untunttu iita ayaanaa kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttoo maataa immeedda.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa sunsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyya Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa,

³ Pilip'p'oosa, Barttalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa;

⁴ bare gadew k'arettiyya Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"atu Tamaarissanaw Kiitetted-dino

(Mar. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa kata-maakka geloppite;

⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko

⁷ biide, «Saluwaa kawutetsay mateedda» yaagiide odite.

⁸ Hargganchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawantta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttenttu c'oo akkeeddita; c'oo immite.

⁹ Work'k'aa woy biraa woy santtimiyaa hinttenttu kiisiyaan oyk'k'oppite;

¹⁰ woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa.

¹¹ «Hinttenttu geliyaa katamaan woy k'eeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite.

¹² K'ay golle geliidde sarotite.

¹³ He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan is'sooppe, hinttenttu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo.

¹⁴ K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mukkennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisennaan is's'ooppe, he golleppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'ite.

¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana
(Mar. 13:9-13; Luk'. 21:12-17)

¹⁶ «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'iaaadan, ashikke gidite.

¹⁷ Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaanka hinttena lissuwaan peeddana.

¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttenttu ek'k'iide, untunttoonni Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanita.

¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan S'oossay hinttew immiyaa diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirgoppite.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttentun ak'iide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wod'isana.

²² K'ay Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaaw genc'c'iaawe attanawaa.

²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaaw, hinttenttu hintte oosuwaa Israa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wursikkita.

²⁴ «Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe darenna; k'oomaykka bare godaappe darenna.

²⁵ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untunttu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto
(Luk'. 12:2-7)

²⁶ «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena.

²⁷ Taani hinttenttoo d'umaan odiyaabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeeddawaa, d'ok'k'asaan awaayite.

²⁸ Ashuwaa wod'iaawanttoo yayyoppite; untunttu, shemppuwaa wod'anaw danddaykino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaanamiyan d'ayissanaw danddayiyaa S'oossaw yayyite.

²⁹ Laa"u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zal"ettikkinoo? Hinttenttu Aawuwaa sheniyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa'aan wod'd'aade bayukku.

³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huup'iyaa de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee.

³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aad'd'iita.

Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luk'. 12:8-9)

³² «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiya oossi gidooppenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana;

³³ shin asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa kaddana.

³⁴ «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke.

³⁵ Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaad;

³⁶ asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena.

³⁸ Bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennawe tawaa gidanaw bessena.

³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee.

⁴¹ Nabiyyaa, nabiyyaa sunsaan mokkiyaawe, nabiyyaa gatiyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwaa, s'illuwaa sunsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa aanana gishettanawaa.

⁴² Ooninne ha taana kaalliyaawantuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto buliyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana» yaageedda.

11

S'ammak'iyaa Yohaannisappe Yesuusakko
Kiitetteedda Asatuwaa
(Luk'. 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamaaris-sanawunne odanaw beedda.

² S'ammak'iyaa Yohaannisi k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseed-dawaa sisiide, barena kaalliyaawantta aakko kiittiide,

³ «Yaanaawe neeneeyye? Woy haraa naagane?» yaagi oochchanaadan ootseedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttenttu be'iyawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite;

⁵ k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'k'eeddawatntu pas'iide geeyyiino;* tullatuu sisiino;

hayk'keeddawanttu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishi-raachchuwaa sisiino.

⁶Tabaa sid'enna uray anjjetteddaawaa» yaageedda.

⁷Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayya be'anaw Asay de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'k'aa be'anaw keseedditee?

⁸Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen de'iino.

⁹Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Nabiyya be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iyaaawaa be'eeddita.

¹⁰Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan,

«S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa neeppe sintsaw yeddana.»

I new ogiyaa giigissanawaa» yaageedda geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.»

¹¹Taani hinttenttoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaaawe ooninne dend-dibeenna; shin saluwaa kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana.

¹²S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutetsatta daro naak'ettaw; min baas'etiyaawanttu izo demmiino.

¹³Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa haasayeeddino;

¹⁴simmi hinttenttu untunttu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geetetteedda Eelaas ha Yohaannisa.

¹⁵Sisiyaa haytsay de'iyaaawe siso!

¹⁶«Shin taani ha wodiya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu k'oc'aan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggetsatuwaa s'eesiide,

¹⁷«Nuuni hinttenttoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwa yetsaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita» yaagiino.

¹⁸Ayaw gooppe, Yohaannisi s'oomiidenne woyniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino.

¹⁹Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, «Ha nafisaamaanne woyniyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iyaaawantunanne nagaranchchatuwaanna siik'ettee» yaagiino; shin S'oossaa aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetee» yaageedda.

Ammanennaan Is's'eedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa (Luk'. 10:13-15)

²⁰Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseedda katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda;

²¹«Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu bolla S'oossay ootseedda malaatay

S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay hintteppe S'iiroosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana.

²³ K'ay K'ifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay ootseedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de'anawaashshin.

²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana» yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luk'. 10:21-22)

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay;

²⁶ Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyyiyyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana.

²⁹ Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite; taappe tamarite; hinttenttu sheemppookka hintte shemppuwaa demmana.

³⁰ Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha» yaageedda.

12

Sambbataabaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin Aa kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeddino.

² Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda.

⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse haggiyan nabbabi beykkitee?

⁶ Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliaappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

⁷ S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriitentto, bayizzuu baynna asaa bolla pirdikkita.

⁸ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda.

¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaasuwa koyyiyaa asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untunttu, «Hinttenttu gidдон itti dorssay de'iyaa uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddoope, oyk'k'iide kessennawe oonee?

¹² Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo"obaa ootsiyaawe woga» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaagina bitanii piddi ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko kushiyaawaadankka pas'i aggeedda.

¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto mak'k'eteeddino.

S'oossay Dooreedda Ayliiyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay Aa kaalleedda; harggeedda ubbaa patseedda.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay nabiyyaa Isiyaasa baggana odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda.

¹⁸ S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda;

«Taani dooreedda ta ayilii,

taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waassenna.

Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw,

tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna;*

k'ay c'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Aa bolla barenttu hidootaa wotsana»

yaageedda.

Yesuusabaanne Bi'eel-Zebuulabaa

(Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda; bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda.

12:7 Mat. 9:13; Hos. 6:6 **12:18** Isa. 42:1-4 * **12:20** A. Tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; hawaa guussay, maaduu baynnawanttoonni daaburanchchatoo Yesuusi keekanne garaa guussa. B. C'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatoo guzuma gidennaadan keeka guussaa.

23 Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidand-deeshsha?» yaageeddino.

24 Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu «Bi'eel-Zebuuli» barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

25 Shin Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaagedda; «Bare giddon shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare giddon shaakettiyaa katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna.

26 K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidoope, bare giddon shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee?

27 Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttentu asaw wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirddana.

28 Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggedda.

29 «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa golle geliide, Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa miishshaa bonk'k'anaw dand-dayee.

30 «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shishshennawe laalee.

31 Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gid-inakka, k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena.

32 Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, saluwankka S'oossay atto geena.

Lo"o Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-45)

33 «Lo"o ayfiyaa demmanaw lo"o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttentu dichchoope, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyaawana.

34 Shooshshatoo, hinttentu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw danddayiitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee.

35 Lo"o Asay bare lo"o minjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita minjuwaappe iitabaa kessee.

36 Taani hinttentoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa.

37 Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'illissana; woy ne haasayay ne bolla pirddissana» yaagedda.

Malaataa Be'anaw Shiik'eedda Ooshaa
(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

38 Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni malaataa oot-sishshin, nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untuntntoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiyaasay iitanne S'oossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaasay Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay imettenna.

⁴⁰ Yoonasasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallasaanne heezzu k'ammaa de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa gidдон heezzu gallasaanne heezzu k'ammaa de'anawaa.

⁴¹ Nanawe Asay Yoonasasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonasappe aad'd'iyaa hawaan de'ee.

⁴² Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aad'd'iyaa hawaan de'ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa

(Luk'. 11:24-26)

⁴³ «Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiide, haatsay baynna melasaanna yuuyyee; shin demmenna.

⁴⁴ He wode, «Taani aggaade yeedda ta golle simmana» yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de'iyawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa laappu hara ayyaanatuwaa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hawaan de'iino. He bitaniyaa de'uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiyaasay iita asawukka k'ay hawaadan hanana» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa

(Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino.

⁴⁷ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen ek'k'eeddino» yaageedda.†

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda.

⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawanttushi.

⁵⁰ Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13

Zeriyawaa Leemisuwaa

(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda.

² Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriyaasay gidдо geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'k'eedda.

³ Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda.

⁵ K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka doleedda.

⁶ Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odo Gaasuwaa

(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan oday?» yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin untunttoo imet-tibeenna.

¹² Ayaw gooppe, de'iyaawoo gujettana; aw daranawaa; shin bayn-nawaappe haray atto, he de'iyaawekka aketanawaa.

¹³ Taani untunttu s'eelliidde s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa diraw, woy k'ay akeekena diraw untunttoo leemisuwaan oday.

¹⁴ «Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe polettanawaa;

« «Hinttenttu sissaa sisana;

shin hinttenttoo gelenna;

hinttenttu s'eelaa s'eelana;

shin be'ikkita.

¹⁵ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;

barenttu haytsaa tullisseeddino;

barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.

Hawe baawentto, untunttu barenttu ayfiyaan be'ana;

barenttu haytsaan sisana;

barenttu wozanaanka akeekaana;

untunttu taakko, S'oossaakko simmana;

taanikka untuntta patsana»

yaagee.

¹⁶ «Shin hinttenttu ayfii s'eelliyaa dirawunne hinttenttu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjjetteddawannta.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne s'illatuu hint-tenttu be'iyawaa be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)

¹⁸ «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa biletsay giyaawaa sisite.

¹⁹ Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne ogiyaa doonaan wod'd'eedda zeretsaa mala; s'alahiyaa kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa mas'i diggee.

²⁰ Anc'c'o biittaan wod'd'eedda zeretsay k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawantta malatee.

²¹ Shin he asatuu ha"issappe attin, untunttun s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.

²² K'ay aguntsaa gidдон wod'd'eeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirgussayenne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfenaan atti aggee.

²³ Tu'e biittaaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwwa, ittuu usuppun tammuwwa, ittuu hatta-muwwa ayfee» yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay bare goshshan lo'o zeretsaa zereedda bitaniyaa malatee.

²⁵ Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.

²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beettedda.

²⁷ «Aa k'oomatuu aakko yiide, «Godaw, neeni ne goshshan lo'o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?» yaageeddino.

²⁸ «Hewaappe guyyiyaan goday, «Hewaa morkkii ootseedda» yaageedda.

K'oomatuu, «Nuuni biide shoddanaadan dosay?» yaageeddino.

²⁹ «Shin I, «Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiiide, zarggaanna shoddanita.

³⁰ Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkooode, taani k'oyc'iyaaawantta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite; tamaan guddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishshiide diyyiyaan k'olite» gaana» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Geetettiyaa Mitsatti Zeretsaa Leemisuwaa

(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-19)

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare goshshan zereedda.

³² He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus's'aw; shin dic'c'eedda wode, hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees's'iyaaawaa keena wogga mitsaa gidaaddu» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa

(Luk'. 13:20-21)

³³ K'ay Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Tamaariseedda Gaasuwaa

(Mar. 4:33-34)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu bayna-naan I ittibaakka odenna; nabii,

«Taani untunttoo haasayiyaa wode,

leemisuwaan haasayay.

Alamii med'ettoodeppe doommiiide

geemmeedda yewatuwwa oday»

yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; Aa kaaliyaawanttu aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa biletsaa nuw oda» yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo'o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa;

³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo'o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaringgii s'alahiyaa kaappuwaa naanaa.

³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa wodii, wodiyaawurssetsaa; k'ay k'oyc'iyaa wanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guddiyaawaadan, wodiyaawurssetsaan hewaa mala gidanawaa.

⁴¹ Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untunttu Aa kawutetsaa gidдон nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta mas'iide kessanawantta.

⁴² Yaatiide to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁴³ He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashetti-idde biide, barew de'iyawaa ubbaa zal"iide, he goshshaa shammeedda.

Ink'k'uwaa Geetettiyaa Daro Al"o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ «K'ay saluwaa kawutetsay ink'k'uwaa geetettiyaa daro al"o shuchchaa shammanaw koyiyaa zal"anchchaa malatee.

⁴⁶ He zal"anchchay daro al"o ink'k'uwaa demmiide, biide barew de'iyawaa ubbaa zal"iide, Aa shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'k'iyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee.

⁴⁸ Moliidabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'k'iyaa asatuu abbaappe gas'aa kesiide utteeddino; yaatiide lo"o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino.

⁴⁹ Wodiyaawurssetsaan hawaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa s'illatuwaa gidoope k'oriide,

⁵⁰ to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁵¹ «Hawe ubbay hinttenttoo geleeedde?» yaagiide untunttu oochcheedda.

Untunttu, «Ee» yaageeddino.

⁵² I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uuraa loytsi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa miishshaanne ec'a miishshaa shaakki kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Is'uwaa (Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyaan, hewaappe denddiide,

⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamaris-siyaawaa siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee?

⁵⁵ Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekke? Aa ishatuu Yaak'ooba, Yoosefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?

⁵⁶ Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino.

⁵⁷ Unttuntu I giyaabaa akkenaan is'seeddino.

Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchetee» yaageedda.

⁵⁸ Unttuntu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa

(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda; ² yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyaa Yohaannisa; S'oossay ootsiyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda.

³ Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'oosa machchatti Heerood-iyaaadi gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wot-seedda.

⁴ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda.

⁵ Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw.

⁷ Heroodisi naatto, «Neena lo"eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziw c'aak'k'eedda.

⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu.

⁹ Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imatsaa diraw, iziw Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda.

¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda.

¹¹ Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa bare aattikko afaaddu.

¹² Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha'a Asaa Mizeedda

(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyaan Aa kaalleeddino.

¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda; yaatiide untuntunna de'iyaa hargganchchatuwaa pat-seedda.

¹⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eeri katamatuwaa biide, barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untunttu, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetet-tiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa"u moliyaappe attin, haray baawa» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttu, «Hewannta, haa taakko ahite» yaageedda.

¹⁹ Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu uk-itsaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immina, untunttu c'ora asaw gisheeddino.

²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentseeddino.

²¹ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha"aa gidiaawaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollanna Hamettiidde Beedda
(Mar. 6:45-52; Yoh. 6:15-21)

²² Yesuusi c'ora asaa moyzziidde, barena kaalliyaawantta wong-giriyaan geliide, bareppe sintsiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda.

²³ Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay k'ammi digginakka hewaan barekka de'ee.

²⁴ Shin wonggirii he wode, abbaa bolla de'ishshin, sintsa baggana c'arkkuu c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yaanne haanne sugée.

²⁵ Bayira kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidde, untunttukko yeedda.

²⁶ Aa kaalliyaawanttu abbaa bolla I hamettishshin be'i dagammiide, «Hawe moytilliyaa gidennee!» gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untunttu, «Ayinne baawa; taanatee; yayyop-pite!» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haatsaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikkii» yaageedda.

²⁹ Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda.

P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiidde, Yesuusakko buussaa doommeedda.

³⁰ Shin c'arkkuwaa wolk'k'aa be'iide, yayyeedda; haatsay barena mi-tuwaa doommeedda wode, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw taana ashshaarikkii!» yaagi waasseedda.

³¹ He man"iyaan Yesuusi bare kushiya yeddi P'es'iroosa oyk'k'iide, «Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda.

³² Untunttu laa"uu wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda.

³³ Wonggiriya gidдон de'iyaa Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchaa Patseedda
(Mar. 6:53-56)

³⁴ Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyaa gadiyaa gakeed-dino.

³⁵ He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino.

³⁶ Harggiyaa Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15

Aawotuwaa Wogaabaa

(Mar. 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu Yersaalameppe Yesuusakko yiide,

² «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe, untunttu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiyaa meec'ettikkino» yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is'siitee?

⁴ Ayaw gooppe S'oossay, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayk'k'o yaageedda.

⁵⁻⁶ Shin hinttenttu, «Itti Asay bare aabba woy bare daayo maadiyaabay barew de'iina, Hewe S'oossaawaa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessena» yaagiita; yaatiide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw azazettikkita.

⁷ Ha lo'a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttenttubaw timbitiyaa odiidde,

⁸ «S'oossay hawaadan yaageedda;

«Hawe Asay taana,

bare bolla doonaan bonchchee;

shin untunttu wozanay,

taappe haakuwaan de'ee.

⁹ Asay taw mela goyinnee;

ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,

S'oossaa higgiiyaa malatissiide,

tamaarisseeddino» geedda »

yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta

(Mar. 7:14-23)

¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite;

¹¹ asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni haasayeeddawaa sisiide, hank'k'etteeddawaa akeekay?» yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mit-saa ubbay shodettanawaa.

¹⁴ Untunttoo hirgoppite; untunttu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe, laa'uukka ollaan kunddee» yaageedda.

¹⁵ P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa biletsaa nuw odaarikkii» yaageedda.

16 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo k'ay ha'i gakkanawukka gelibeennee?

17 Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa erikkitee?

18 Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa malaa.

19 Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaaawe, woshum-miyaawe, k'ay woshummanaw kajjeeliyaawe ubbay, wuu'iyaaawe, wordduwaan markkattiyaawe, borii kesee.

20 Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna» yaageedda.

*Kanaane Asaa Gideedda Itti Mac'c'awuni Ammanuwaa
(Mar. 7:24-30)*

21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa geetettiyaa katamatu de'iyaa gadiyaa beedda.

22 Kanaane geetettiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesu-usakko yaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettariikkii; ta naatto iita ayyaanay lo'enna oytsaa oyk'keedda» yaagaaddu.

23 Shin Yesuusi izi aw k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Ha mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

24 Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad» yaageedda.

25 Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!» yaagaade aw goyinnaaddu.

26 K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo'a gidenna» yaageedda.

27 Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe laaletteedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu.

28 Yesuusi zaariide izo, «Ha mishirattee, ne ammanuu wolk'k'aama; neeni koyyeeddawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu.

Yesuusi C'ora Hargganchchatuwaa Patseedda

29 Yesuusi hewaappe dendiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda.

30 Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duude-tuwaa, k'ay hara c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi untuntta patseedda.

31 Hewaa diraw, Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin wobbatuu hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino.

*Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda
(Mar. 8:1-10)*

32 Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallasay gakkanaw gam'eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; untunttoo ha'i miyaawe baawa. K'ay untunttu ogiyaan

daaburiide kunddena mala, k'umaa mizennaan untuntta mela yed-danawukka koyyikke» yaageedda.

³³ Aa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazzuwaan hawaa keena asaa kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino.

³⁴ K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttentoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu ukitsayenne moletuwaappe amareedawanttu de'iino» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda.

³⁶ He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentseretsiide barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

³⁸ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydenaan, oyddu sha'a attuma asaa.

³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyaan, wonggiriyaan geliide, Mege-doone geetettiyaa gadiyaa beedda.

16

Malaataa Be'anaw Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino.

² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttenttu, «Saluu zo"eedda diraw, sa'ay sham-manawaa» yaagiita;

³ wonttumaatsaan k'ay, «Saluu zo"iide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanaawaa» yaagiita; saluwaa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiya malaataa shaakki eranaw dand-daykkitee?*

⁴ Ha wodiya Asay iitayenne woshummiyaawe, S'oossaw ammanet-tennawe, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwaanne Saduk'aawanatuwaa Irshshuwaa

(Mar. 8:14-21)

⁵ Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa do-geeddino.

⁶ Yesuusi untunttu, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahiibeenaa diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'ceeddawanttoo, k'umay bayinna diraw, ayaw hinttenttu gidдон haasayiitee?

* **16:3** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa beni biletsatuwaan Yesuusa k'aalatuu ha paydatuwaan baawa.

⁹ Ha"ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha"a asaa mizaade kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeditentto wozanaa aatsikkitee?

¹⁰ Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha"a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseeditentto wozanaa aatsikkitee?

¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekkitee?» yaageedda.

¹² Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettowaappe attin, munak'aan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa he wode akeekeddino.

*P'es'iroosa Ammanuwaanne Markkatetsaa
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)*

¹³ Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'ooosa geetettiyaa gadiyaa gakeedda wode, barena kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Yaatina hinttenttu taana oona giitee?» yaageedda.

¹⁶ Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristoosa» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoona na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjjetteddaawaa.

¹⁸ P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaal-laa bolla ta woosa golliyyaa kees's'ana; ta woosa golliyyaa haray atto, Si'ooliyyaa wolk'k'aykka s'oonanaw danddayenna.

¹⁹ Taani new saluwaa kawutetsaa k'ulppiyaa immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, I Kiristoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda
(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)*

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yerusaalame biina, taana c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawaappe attin, S'oossay dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Koshshiyaa Ogiyaa

(Mar. 8:34–9:1; Luk'. 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda; «Taana kaallanaw koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

²⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziyaa uray ashshanawaa.

²⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii?

²⁷ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta ki-itanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwaa gatiyaa immana.

²⁸ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa kesseedda.

² K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu awayfiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'oolledda.

³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyaawanttu be'eeddino.

⁴ P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyaawe nuw lo'a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino.

⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; yayyop-pite» yaageedda.

⁸ Untunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa oonanne be'ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntta, «Taani Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be'eeddawaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

10 Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiiyaa tamaaris-siyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

11 I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissanawaa.

12 Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino; hewaadankka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayissanawaa» yaageedda.

13 Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaawaa akeekeeddino.

Yesuusi Iita ayyaanay Oyk'k'eedda

Na'aa Patseedda

(Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

14 Unttuntu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan gulbbatiide,

15 «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode taman, k'ay daro wode haatsaan kunddiyaa diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii.

16 Neena kaalliyaawanttukkokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda.

17 Yesuusi zaariide unttunta, «Ammanenna ha wodiyaa geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda.

18 Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino.

20 Yesuusi unttunta yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus'seedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttenttu ha deriyaa, «Hawaappe yaa shiik'a» yaagintto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne ootsanawukka danddayanita.

21 Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda

(Mar. 9:30-32; Luk'. 9:43-45)

22 Aa kaalliyaawanttu Galiilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi unttunta, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana.

23 Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe danddana» yaageedda. Aa kaalliyaawanttu daro k'areteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiriyawaa

24 Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirennnee?» yaageeddino.

²⁵ I zaariide, «Giiree» yaageedda.

P'es'iroosi soy geleeedda wode, Yesuusi kasetiide Aa, «Simoona, ne k'ofay ayee? Ha sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiyaa asaappe akkiino woy hara gadiyaa asaappe akkiinoo?» yaageedda.

²⁶ P'es'iroosi, «Hara gadiyaa asaappe akkiino» yaageedda.

Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bessena.

²⁷ Shin nuuni ha asatuwaa hank'k'etsanaw koyyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga; yaataade koyro kesiya moliyaa oyk'k'aade, Aa doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Oonee?

(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

¹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusakko he wode yiide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawe oonee?» yaageeddino.

² Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu gidдон essiide, hawaadan yaageedda;

³ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttenttu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita.

⁴ Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyaaawaa.

⁵ K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee.

⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiyaa ooninne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaan k'achchiide, abbaa c'iimmuwaan mitettiyaawe aw lo"a.

D'uboo Gaaso Gidiyaawaa

(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)

⁷ «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ «Neena kushii woy ne gedii neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaannanne laa"u gediyaanna med'inaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo"a.

⁹ K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa"u ayifiyaana Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaa geliyaawe new lo"a.

¹⁰ «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwaan untunttu kiitanchchatuu ubbaa wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino.

¹¹ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yaad.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa

(Luk'. 15:3-7)

¹² «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyaaawanttuppe ittuu bayooppe, ud-duppu tammanne udduppunuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee?

13 Taani hinttentoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee.

14 Hewaadanikka, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzeedda Asaw Ootsanaw Bessiyaabaa

15 «Ne ishay neena naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda.

16 Shin I newaa sisennaan is's'ooppe, laa"u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa.

17 I untuntubaa sisennaan is's'ooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is's'ooppe, ammanenna asaadaaninne k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda.

18 «Taani hinttentoo tumuwaa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geed-dawe saluwanka hanenna.

19 «K'aykka taani hinttentoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu hewaa hinttentoo immana.

20 Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'iyaasaan, taani hewaan untunttu gidduwaan de'ay» yaageedda.

Atto Giyaawaa

21 P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda.

22 Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaa gayippe attin, laappunuwaa s'alalaa giikke.

23 «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaanna mi-ishshaa heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee.

24 He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro mi-iloone biraa ac'uu de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.

25 Shin he k'oomaw ac'uwaa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwaa c'igganaw, Aa machchattanne inne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal'ettana mala, Aa azazeedda.

26 Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo guutsa wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa woosseedda.»

27 Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda.

28 «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittuu bareppe s'eetu biraa santtimiyaa tal"eeddawaanna gakettiide, «Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'k'iide, Aa c'uulleedda.

29 «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay guutsa wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka c'iggana» yaagiide Aa woosseedda.

30 «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle gelisseedda.

³¹ Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteed-dino; barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino.

³² «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha iita k'oomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad.

³³ Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw maaranaw bessennee?» yaageedda.

³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelis-seedda.

³⁵ «Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu ishaw wozanaappe atto gaana d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan de'iyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan ootsana» yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabaanne akaabaa Tamaarisseedda
(Mar. 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyaan, Galiilaappe dendiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda.

² Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddana nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iide, attumawaanne mac'c'awuno ootseedda.

⁵ Hewaa diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ee; untunttu laa"uu itti asaa gidiino» yaagiyaa k'aalaa nabbabibeykkitee?

⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna.

⁹ Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide, hararo akkiyaa ooninne woshummee; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshummee» yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gidduwaan de'iyaa wogay hewaa mala gidoope, akkaananinne gelen-naan de'iyawe lo"a» yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay immowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;

¹² ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu

de'iino; k'ay saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseed-dawanttu de'iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiyaawe ooninne akka» yaageedda.

Yesuusi K'eeri Naanaa Bolla Bare Kushiya Wotseedda

(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode bare kushiya guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa ahenna mala hank'etteeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi, «K'eeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiya untunttu bolla wotseed-dawaappe guyyiyaan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniya Ooshaa

(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

¹⁶ Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa demmanaw lo"obaa ayaa ootsoo?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi Aa, «Lo"obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo"a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyoope, azazatuwaa naaga» yaageedda.

¹⁸ Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa markattoppa;

¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'yaadaan siik'a» yaageedda.

²⁰ He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka guutsatetsaappe doommaade naagaad; yaatina, taw pac'c'iyaawe ayee?» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniya, «Neeni polo asaa gidanaw koyyoope, baade new de'yaawaa zal"aaade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, k'arettiide bashi beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa.

²⁴ Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁵ Aa kaalliyaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw ubbabay danddayettee» yaageedda.

²⁷ P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demma-neeshsha?» yaageedda.

²⁸ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oy-diyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa"u kawutetsaa oydiyaan uttanita.

²⁹ Ta suntsaa diraw, golliyyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu dakkuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana.

³⁰ Shin c'oratu ha"i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'iyaaawanttu sintsatanawantta.

20

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa

Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

¹ «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa ootsiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee.

² I he oosanchchattoo hachche hachche ootseeddawaa wolk'k'aa gatiyaa c'igganaw untuntunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntta yeddeedda.

³ «K'ay heezzu saatiyaa gidooode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'k'eedda hara asatuwaa be'iide,

⁴ untuntta, «Hinttenttukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa c'iggana» yaageedda; hewaappe guyyiyaan untunttu beeddino.

⁵ Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedda.

⁶ Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiyaa wode, haranttu hewaan ek'k'eeddawatnta demmiide, «Oosuwaa ootsennaan kumentsaa gallasaa hawaan ayaw ek'k'i peesheedditee?» yaageedda.

⁷ «Untunttu, «Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo» yaageeddino.

«I, «Untunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite» yaageedda.

⁸ «Sa'ay omarrsiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa, «Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawanttuppe doommaade koyro geleeddawatnta gakkanaw, untunttu oosuwaa dirguwaa c'igga» yaageedda.

⁹ «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹⁰ Koyro oosuwaa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw k'oppeeddino; shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwaa wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyaan, «Ha guyyeppe yeeddawatntu itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gallasaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna untunttu oosuwaa dirguwaa k'araa ootsaadda» yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

¹³ «Shin I untunttuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; «Ta laggew, taani neena naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'k'aa gatiyaa taananna giigabeykiyee?

¹⁴ Newaa akkaade ba; taani ha"i wurssetsaan oosuwaan geleedda-wookka newaa keenaa immanaw koyyay.

15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maataw baawee? Woy taani lo" a gideedda diraw, neeni k'anaatay? yaageedda.

16 «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu c'ora; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Heezzentsuwaa Odeedda
(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

17 Yesuusi Yersaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa"u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma untunttoo yaageedda.

18 «Be'ite, nuuni Yersaalame ha"i keseetto. Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa kaappatoonne higgiiyaa tamaarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; untunttu ta bolla hayk'uwaa pirddaa pirddanawantta.

19 K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anawanttanne taana lissuwaan shoc'anawantta; yaatiide mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

Zabddiyoosa Naanaa Daay Woosaa
(Mar. 10:35-45)

20 He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulbbataade ittibaa Aa woossaaddu.

21 Yesuusi izo, «Aayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, «Ha ta laa"u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaa-gaarikkii» yaagaade woossaaddu.

22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bess-into erikkita. Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa metootani-tee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayi-itee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee danddayana» yaageeddino.

23 Yesuusi, «Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooranaw taw maataw baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda.

24 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa"u ishatoo hank'k'etteeddino.

25 Shin Yesuusi untunttu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita.

26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gid-duwaan d'ok'k'atetsaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

27 K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee.

28 Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

Yesuusi Laa'u K'ook'atuwaa Patseedda
(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)

²⁹ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untuntta kaalleedda.

³⁰ Laa'u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aad'd'iyawaa sisiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuw k'arettaarikkii» yaageeddino.

³¹ Daro Asay untuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!» yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, untuntta s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana mala koyyiitee?» yaageedda.

³³ K'ook'atuu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo k'arettiide, untunttu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untunttu ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda
(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

¹ Untunttu Yersaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaa de'iyaa Beetefaage geetettiyaa k'eeri katamaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,

² untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentuppe sintsaan de'iyaa k'eeri katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite.

³ Ooninne hinttentta oochchooppe, «Goday hawantta koyyee» yaagite; ellekka I untuntta yeddi agganawaa.»*

⁴⁻⁵ Timbbitiyaa odiyaa nabii,
«S'iyoonne katamaa asaw,
«Be'a, ne kaatii ashikke gidiide,
hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
neekko yee» yaagite»

yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino.

⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda.

⁸ He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis's'eedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino.

⁹ Yesuusappe sintsanna hamettiyaa c'ora asayenne k'ay Aa geeduwaa kaalliyyaa c'ora asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Daawita na'ay galatetto!

Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa!
S'oossay galatetto!»
yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yersaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay, «Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino.

* **21:3** Goday: Haratuwaa godaa guussaa. **21:4-5** Zak. 9:9 **21:9** Maz. 118:25, 26

¹¹ Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiyyaa Yesuusa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyya Geleedda

(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyya geliide, hewaan zal"iyaawanttanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laam-miyaawanttu s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyya gup'p'i yeggiide,

¹³ untuntta, «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyya geetettana» yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttentu Aa bonk'k'iyaawanttu k'osettiyaa gonggoluwaa kesseeddita» yaageedda.

¹⁴ K'ook'atuunne gadii sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyya yiina, I untuntta patseedda.

¹⁵ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyya tamarissiyaawanttu Yesuusi ootsiyaa ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode hank'k'etteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, «Hawanttu giyaawaa sisay?» yaageeddino.

Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, «Guutsa naanayne d'ammiyya naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyya geetettiyaa katamaa biide, yaan ak'eeda.

Ayfi d'ayeedda Balasiyya Mitsatto

(Mar. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.

¹⁹ Ogiyya doonaan itti balasiyya geetettiyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi gakkiiyya wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyya ayinne demmibeenna; izo, «Laa'entsuwaa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela aggaaddu.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, «Taani hinttentoo tumuwaa gay; hinttentu amanuu de'iyaawanttanne sid'ennawantta gidooppe, ha balasatto taani ootseeddawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttentu ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» ginttokka hanana;

²² hinttentu ammaniide S'oossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa

(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyya yiide tamarissishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttentu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttentoo odana;

²⁵ Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaappe yeeddeyye asaappe yeeddee?» yaageedda.

Unttuntu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, «Nuuni, S'oossaappe yeedda» yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaaganawaa.

²⁶ Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyya gideeddawaa eriyya diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino.

²⁷ Unttuntu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maattaani ootsyantatto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

Laa"u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko biide, «Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa» yaageedda.

²⁹ Na'ay zaariide, «Biikke» geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide, woyniyaa turaa ootsanaw beedda.

³⁰ Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na'ay zaariide, «Lo"ta ta godaw» yaageedda; shin bibeena.

³¹ Ha laa"u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'awee?» yaageedda.

Unttuntu, «Bayiraa» yaageeddino.

Yesuusi unttuntu hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsiide, S'oossaa kawutetsaa gelana.

³² Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamarissiidde, hinttekkko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawanttunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyyaawaa ammanibeykkita» yaageedda.

Woynniyya Turaa Giddon Ootsiyaa

Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa

(Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)

³³ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa geetettiyaa turaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

³⁴ Woynniyya ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiaawaa akkiide yaana mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiit-teedda.

³⁵ Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'k'iide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa shuchchaan p'alk'k'eeddino.

³⁶ K'aykka he bitanii kasewantuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiit-teedda; kotsaawatuu he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan ootseeddino.

³⁷ «Shin wurssetsaan I, «Ta na'aa untuntu bonchchanawantta» yaagiide bare na'aa untunttukko kiit-teedda.

³⁸ «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gidduwaan, «Gadiyaa laatanawe hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» yaageeddino.

³⁹ Na'aa oyk'k'iide, woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino.

⁴⁰ «Simmi woyniyaa turaa goday yiyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?» yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Unttuntu, «I he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode barena gakkiaawaa wodiyaan sheed'd'iyaa hara kotsaawattoo immana» yaageeddino.

⁴² Yesuusi unttunta hawaadan yaageedda;
«Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa»
yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee?

⁴³ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide, lo'o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa.

⁴⁴ He shuchchaa bolla kunddiyaa ubbay me'ereetana; k'ay he shuchchay asaa bolla kunddooppe, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda.

⁴⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino.

⁴⁶ Unttuntu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiyaa giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa
(Luk'. 14:15-24)

¹ Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala.

³ He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiiteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ «K'ay hara k'oomatuwaa, «S'eesetteeddawantta, «Taani k'umaa gigissaaddi; ta sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagite» yaagiide kiiteedda.

⁵ Shin s'eesetteeddawanttu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal'ew beedda.

⁶ Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino.

⁷ «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, untuntu katamaa guudiseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, «Bullachchay maketteedda; shin s'eesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw s'eesite» yaageedda.

¹⁰ He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino.

¹¹ «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleeedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide,

¹² «Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda.

¹³ «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa d'ak'ana» yaageedda.

¹⁴ «Ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino.

¹⁶ K'ay barentta kaalliyaawanttupenne Heroodisa baggatuwaappe amareedawantta aakko kiitteeddino. Unttuntu, «Tamaariissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaariissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka.

¹⁷ Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino.

¹⁸ Shin Yesuusi untunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'c'iitee?

¹⁹ Giiraa giiriya miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu biraa santtimiyaa aw aheeddino.

²⁰ I, «Ha malayenne sunsay oowee?» yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide untuntta oochchina, untunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddino.

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossawaa S'oossaw immite» yaageedda.

²² Untunttu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino.

Hayk'k'eeddawanttu Dendduwaabaa

(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)

²³ Hayk'k'eedda Asay denddena giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

²⁴ «Tamaariissiyaawoo, Muse, «Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaageedda.

²⁵ Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda.

²⁶ K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezzetsiyaawekka, laap-punsa gakkanawukka hawaadan haneeddino.

²⁷ Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu.

²⁸ Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiya gallassi he mishiratta laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatu ubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita.

³⁰ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akka; mac'c'a asaynne gelenna.

³¹⁻³² Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidooppe, S'oossay, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaa wanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna» yaageedda.

³³ Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa

(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

³⁴ Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o"u ootseeddawaa Parisaawatuusiseedda wode, ittisaa shiik'eeddino.

³⁵ Unttuntu giddoppe higgiiyaa tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda.

³⁶ «Tamarissiyaawoo, higgiiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; ««Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda.

³⁸ Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa.

³⁹ K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyadaan siik'a» giyaawaa.

⁴⁰ Muse higgiiyaa ubbaynne nabatuwaa timirttii ha laa"u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda.

Kiristtoosabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuusittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi untuntta, «Kiristtoosabaa waagiide k'oppiitee? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Unttuntu, «Kiristtoosi Daawita na'aa» yaageeddino.

⁴³ Yesuusi untuntta, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristtoosa waagiide, «Godaa» giide s'eesii?

⁴⁴ K'aykka Daawite,

«Goday ta Godaa, Taani, «Ne morkkatuwaa,

neeni yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha baggana uttaade taananna ittippe daan-nata geedda»

yaageedda.

⁴⁵ Daawite Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita na'aa gidii?» yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti k'aalaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; k'ay he gallasaappe doommina, hara ooshaa Aa oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiiyaa Tamarissiyaawantunne Parisaawatuwaa Iitatetsaa

(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyaawanttoo hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamarissiyaa maataanna de'iino.

³ Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, untunttu hinttentta azaziyyaa ubbabaa ootsitenne k'ay naagite; shin untunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu odiyaawaa ootsikkino.

⁴ Tookkanaw dees'iyaa tookuwaa untunttu k'achchiide, asaa toosiino; shin barenttu huup'iyaa haray atto, he tookuwaa birad'd'iyaa bochchanawukka koyyikkino.

⁵ «Shin untunttu barenttu oosuwaa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som'iyaaninne barenttu kushiyyaa k'esiyaan k'achchiyyaa s'ik'isiyaanna de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa mac'araakka adussiino.

⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaankka daro lo"iyaa oydiyyaa dosiino.

⁷ Asay gewaan barentta bonchchiidde sarotana malanne «Tamarissiyaawoo» giide barentta s'eesanaadan koyyiino.

⁸ «Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwaa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwaa, «Tamarissiyaawoo» giide s'eesoppite.

⁹ Ha sa'aan oonanne «Aawuwaa» giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee.

¹⁰ Ittuu ittuwaa, «Tamarissiyaawoo» giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee.

¹¹ Hinttenttu giddon ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

¹² Barena darissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'k'u gaana.

Higgiyaa Tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar. 12:40; Luk'. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, asaw saluwaa kawutetsaa hinttenttu gorddiyyaa diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.

¹⁴ «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo am'etuwaa golliyyaa hinttenttu bonk'k'iide, hinttenttoo lo"a malatanaw S'oossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyaa pirddaa hinttenttu akkana.

¹⁵ «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo hinttenttu itti uraa ammantsanaw abbaaninne sa'aan yuuyyiyaa dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammantsiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa"u kushiyyaa iiteedda Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

¹⁶ « «Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkee» giyaa hinttenttoo k'ook'i uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero.

17 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iyyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa Geeshsha Gollii aad'd'ii?

18 K'ay hinttenttu, «Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe, ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkée» yaagiide tamarissiita.

19 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iyyee? Woy yarshshuwaa geeshsha ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii?

20 Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'iyaa uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'k'ee.

21 Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iyaa uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa gidдон de'iyaa S'oossaan c'aak'k'ee.

22 Saluwaan c'aak'k'iyaa uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawaan c'aak'k'ee.

23 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anuugaappe, shillaariyaappenне okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiiyan de'iyaa darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotetsaanне s'illotetsaa. Haranttakka aggenaан, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta.

24 Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe uduns's'iyaa gac'c'iide, gaaluwaa mittiita.

25 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanне keriyaa bolla bagga geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'k'iyaaninne uuzetetsaan kuntseeddita.

26 Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanне keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaa.

27 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo"o uttiide, k'ay garssa baggana hayk'k'eedda asaa mek'etsayнне wook'k'eeddabay ubbabay kumeedda duufotuwaa malatiita.

28 Hewaadankka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa baggana lo"a malatiyaa iitatetsayнне makkalay kumi utteedda.

29 «Lo"a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa kees's'iita; k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita.

30 K'ay hinttenttu, «Nuuni beni nu aawotuwaa wode de'eeddawantta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin» yaagiita.

31 Hewaa gidooppe, nabatuwaa wod'eeddawanttu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huup'iyaan markkattiita.

32 Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee!

33 «Ha shooshshattoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirddaappe waaniide attanitee?

³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiiyaa taaariissiyaawantta hintteikko kiittana. Unttuntuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'anne mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitanne katamaappe katamaa yederssanita.

³⁵ Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'oodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'eedda Baraakiyaa na'aa Zakkaraasa wodiyaa gakkanaw, hayk'k'eedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu murettanita.

³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiyaa asaa bolla gakkanawaa.

Yerusaalamew Odetteedda Mino Oduwaa
(Luk'. 13:34-35)

³⁷ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'iita; S'oossay hinttenttukko kiiteeddawant-takka shuchchaan c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'iyawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁸ Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa.

³⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa gaana gakkanaw, laa'entsuwaa taana be'ikkita» gay» yaageedda.

24

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa gidдон de'iyaa golliyaa bessanaw Aa kaalliyaawanttu aakko yeeddino.

² Yesuusi zaariide untuntta, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

Wodiyaa Wurssetsaabaa
(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:7-19)

³ Yesuusi Debre Zayite geetettiyaa deriyaa bollan utti de'ishshin, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hana-nentto, nuw odaarikkii; k'ay ne yuussawunne wodiyaa wurssetsaw mallay ayaa gidanee?» yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁵ Ayaw gooppe, daro Asay ta suntsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa baletsana.

⁶ Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hinggoppite; shin wurssetsay biraa.

⁷ Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; koshayenne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa.

⁸ Hewe ubbaykka koyro oytsaa mala.

⁹ «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade ubbay hinttentta is's'anawaa.

¹⁰ He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwaa aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa.

¹¹ K'ay worddo nabatuu c'oratu dendiide, daro asaa c'immanawantta.

¹² Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa.

¹³ Shin wurssetsay gakkanaw genc'iyaa uray attanawaa.

¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa mishi-raachchuu sa'aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanawaa.»

Bashshaa Tunatetsaa

(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

¹⁵ «Hewaa diraw, nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan ek'eeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaa wanttu deriyaakko kesino.

¹⁷ Golliyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyaa wanttu akkanaw wod'd'oppo.

¹⁸ Gaden de'iyaa bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁹ He wode shahaara mac'c'awanttoon d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero.

²⁰ Balguwaan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woossite;

²¹ ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaw de'ibeennabayne k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa.

²² S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutsanawaa.

²³ «He wode ooninne hinttentta, «Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Hawaan de'ee» yaagooppe aawaa ammanoppite.

²⁴ Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu dend-dana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreed-dawanttakka baletsanaw wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa.

²⁵ Be'ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ «Hewaa diraw, Asay hinttentta, «Be'ite, Kiristtoosi bazuwaan de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, «Be'ite, k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite.

²⁷ Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammiide, awayifii wulliyaa bagga gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ «Bakkutay de'iyasaa shorttii shiik'ana.»

Asaa Na'ay, Kiristtoosi Laa'entsuwaa Yaana

(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)

²⁹ «He wode waayiyaappe guyyiyaan, elekka away d'umaana;

agenay poo'iyaa waa agganawaa;
 s'oolinttatu saluwaappe kunddanawantta;
 k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaa asaa zarii ubbay yeekkanawantta. K'ay taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne wolk'k'aama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untuntu be'ana.

³¹ I bare kiitanchchatuwaa wolk'k'aama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oyddu baggappe aw dooretteedda asaa shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa
 (Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)

³² «Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mitsattippe akeekite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay k'olettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita.

³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be'iyaa wode, I matiide peng-giyaa shiik'eeddawaa erite.

³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiya Asay hayk'k'idiggenna.

³⁵ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
 (Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Shin he gallasaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa.

³⁷ Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa.

³⁸ Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleeedda gallassay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay attuma Asay akkeenne mac'c'a Asay asinaa gelee.

³⁹ Bashshaa haatsay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawaa.

⁴⁰ «He wode laa"u asatuu gaden ootsiyaawanttuppe ittuwaa afana; ittuu attanawaa.

⁴¹ Laa"u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyaawanttuppe ittinno afana; ittinna attana.

⁴² «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

⁴³ Shin kayisuu k'ammaappe woysa wodiyaan yaanentto golliyaa goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite.

⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana.

Itanne Lo"o K'oomaa Leemisuwaa
 (Luk'. 12:41-48)

⁴⁵ «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee?

46 I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyaa k'oomay anjjet-teeddaawaa.

47 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa bolla suntsana.

48 Shin k'oomay iita gidoope, «Ta goday gam"iide yaanawaa» yaagiide bare wozanaan k'oppiide,

49 bare laggetsaa k'oomatuwaa wad'aa doommoope, matsot-tiyaawanttunna mooppenne ushooppe,

50 he k'oomaa goday I k'oppibeenna gallasaaninne I eribeenna saatiyaan yaana.

51 Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide,* lo"a malatiyaa iita asatuu de'iyaa saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

1 «He wode saluwaa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'k'iide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana.

2 Untuntuppe ichcheshatuu boozatuwaa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a.

3 Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyk'k'eeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino.

4 Shin c'inc'c'atuu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'k'eeddino.

5 Machchatto akkiyaawe yeennaan gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina gisi aggeeddino.

6 «Bilahe gideedda wode, «Be'ite, machchatto akkiyaawe gakkeedda; Aa mokkanaw kare kesite» yaagiyaa wolk'k'aama c'abbuu denddeedda.

7 «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino.

8 Boozatuu c'inc'c'atuwaa, «Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuw immerikkitee» yaageeddino.

9 «Shin c'inc'c'atuu zaariide untuntta, «Aggite, nuwunne hinttenttoo gidenna; hewaa diraa hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite» yaageeddino.

10 Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidig-gina, machchatto akkiyaawe puttii giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliyyaa geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda.

11 «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, «Godaw, godaw, nuw dooy-aarikkii» yaageeddino.

12 «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke» yaageedda.

13 «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

Heezzu K'oomatuwaa Leemisuwaa (Luk'. 19:11-27)

14 «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaa s'eesiide, barew de'iyawaa untunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bi-taniyaa bessee.

* 24:51 Aa k'ans's'ereetsiide: Guussay kessi kare olanawaa giyaawaa.

¹⁵ Unttuntu huup'iyaan huup'iyaan unttuntu wolk'k'aa keenaa ittoo ichcheshu sha"a biraa, ittoo laa"u sha"a biraa, k'ay ittoo itti sha"a biraa immiide, bare ogiyaa beedda.

¹⁶ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay ellekka biide zal"iide, hara ichcheshu sha"a biraa wod'iseedda.

¹⁷ Hewaadankka, k'ay laa"u sha"a biraa akkeedda k'oomay hara laa"u sha"a biraa wod'iseedda.

¹⁸ Shin itti sha"a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he k'oomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untuntunna heetetteedda.

²⁰ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha"a biraa sheed'd'iide, «Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha"a biraa immaadda; be'a, hara ichcheshu sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²¹ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²² «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yiide, «Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a biraa immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²³ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²⁴ «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, «Ta godaw, neeni zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa taani eray.

²⁵ Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biittaaan moogaad; be'a, ne biray haweku» yaageedda.

²⁶ «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; «Ha iita azalla k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii?

²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseedawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'iyaanna akkanawaashshin atteedda.

²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, tammu sha"a biray de'iyawoo immite.

²⁹ Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de'iyaa guutsaykka aappe aketanawaa.

³⁰ Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa d'ak'ana» yaageedda.

Wodiya Wurssetsaan Hanana Pirddaa

³¹ «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiyaa wode, ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana.

³² Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana.

³³ K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa baggana essana.

³⁴ «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyaawantta hawaadan yaagana; «Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.

³⁵ Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatsaa gidaade biinakka mokkeeddita.

³⁶ Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkiiide oochcheeddita» yaagana.

³⁷ «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; «Godaw, neeni koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be'iide ushsheeddoo?

³⁸ Neeni imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayzzeeddo?

³⁹ K'ay neeni harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena be'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁰ Taani kaatii zaaraade, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootseeddita» yaagana.

⁴¹ «He wode, taappe haddirssa baggana de'iyaawantta taani yaagana; «Ha shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyaa kaap-poonne Aa kiitanchchatoo giigeedda med'inaa taman gelite.

⁴² Ayaw gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita.

⁴³ Taani imatsaa gidaade biina, taana mokiibeykkita; kallottina mayzibeykkita; k'ay harggina, k'ashettinakka taana be'ibeykkita» yaagana.

⁴⁴ «He wode untunttu k'ay hawaadan yaagiide zaaranawantta; «Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁵ «He wode taani kaatii zaaraade untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwaa maaddennaan is's'eeddawe, taana maaddennaan is's'eeddawaa» yaagana.

⁴⁶ Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana» yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Mak'k'etteeddino

(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaaliyaawantta,

² «Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallas-saa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda.

³ He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiya k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide,

⁴ asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵ Shin untunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

*Itti Mac'c'a Mishiratta Yesuusa
Shittuwaa C'ac'c'afaaddu*

(Mar. 14:3-9; Yoh. 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin de'ishshin,

⁷ itti mishiratta albbass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda darii al"o shittuwaa akkaade yeeddawunna k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan c'ac'c'afaaddu.

⁸ Shin Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayizzussay ayaasee?

⁹ Ayaw gooppe, ha shittuwaa al"o gatiyaan zal"iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa wode de'ikke;

¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa.

¹³ Taani hinttentoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'aninne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ootseeddawe odettanawaa» yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aatsiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko

¹⁵ biide, «Taani hinttentoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina untunttu aw hattamu biraa k'oppiide immeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiya wochchee.

Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa Kawuwaa Barena

Kaalliyaawantunna Meedda

(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa hak'an giigissanee?» yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, «Katamaa biide, itti bitaniyaa, Tamaarissiyaawe neena, «Taw wodii gakteedda; taani taana kaalliyaawantunna Paasigaa bonchchiyaa gallassaa ne soyin aatsana» geedda giite» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazowaadan ootsiide, Paasigaa bonchchiyaa gallassi maana k'umaa giigisseeddino.

²⁰ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantunna k'umaa maanaw utteedda.

²¹ Untunttu miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

²² Untunttu darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Bare kushiyaa taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aatsi immana.

²⁴ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddento aw lo" a shshin» yaageedda.

²⁵ Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamaariissiyaawoo, neeni giyaawe taanee?» yaageedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'iyaan gaadda» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:15-20; 1 K'or. 11:23-25)

²⁶ Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa gala-teedda; he daabbuwaa mentsereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immi-idde, «Heytte; miite; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Unttuntu immiidde, «Ubbay hawaappe ushiite;

²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiiyaa ta suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yes'sowaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyyaa deriyaa beeddino.

Yesuusi P'es'iroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode unttunta, «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa;

hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalettanawaa» yaagee.

³² Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kase-taade Galiilaa baana» yaageedda.

³³ P'es'iroosi zaariide, «Unttuntu ubbatuu neena aggiide kichchanawanta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda.

³⁴ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyaawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide unttunta, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiyoosa naanaa laa"uwaa barenanna afiide, daro kayyuwaanne ugaa doommeedda.

³⁸ K'ay unttunta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» yaageedda.

³⁹ Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gem"ishowantta demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti saatenttonnekka gem"ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee?

⁴¹ Paac'iyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda.

⁴² Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴³ K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, gem"ishowantta demmeedda.

⁴⁴ K'aykka untuntta yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa woosseedda.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide immiyaa wodii gakeedda.

⁴⁶ Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakeedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaan Oyk'etteedda

(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihuday, gakki wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁸ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'k'eedda.

⁵¹ Yesuusanna de'iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵² Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeed-dasaani zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'k'ana.

⁵³ Ta Aabbu daro sha"a kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani Aa woossanaw danddayiyaawaa erikki?

⁵⁴ Yaatina, S'oossaa k'aalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?» yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan tamaarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita;

⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeeddawe polettanaassa» yaageedda.

Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino.

Yesuusi Pirddaa Shanggoo Aad'd'eedda

(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyk'k'eeddawanttu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino.

⁵⁸ Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu yiide,

⁶¹ «Ha bitanii, «Taani S'oossaa Geeshsha Golliiyaa kolaade, heezzu gallasaan zaaraade kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino.

⁶² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu dendi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda.

⁶³ Shin Yesuusi c'o"u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaa S'oossaa sunsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristtoosa gidoope nuw oda» yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttenttoo oday; hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I ha"i boriyaawaa hinttenttu siseeddita.

⁶⁶ Hinttenttu k'ofay ayee?» yaageedda.

Untunttu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino; haranttu k'ay Aa bak'k'iide,

⁶⁸ «Kiristtoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonento ane nuw oda!» yaageeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa gidдон utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.

⁷⁰ Shin I untunttu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda.

⁷¹ K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyaa Yesuusanna de'ee» yaagaaddu.

⁷² P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'k'iidde, «Taani hewaa bitaniyaa erikke» yaageedda.

⁷³ Laafaa gam"ishin, hewaan ek'keedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyyaa haasayaykka neena erissee» yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyaa erikke!» yaagiide, barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁷⁵ P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsa Pirddaw Shiik'eedda

(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-3; Yoh. 18:28-32)

¹ Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddino;

² untunttu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'oosaw aatsi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pird-deeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytseennaan aggaarikkita!» yaagiide, he man"iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide,

⁴ «Taani geeshsha asaa oytsaade nagaraa ootsaad» yaageedda.

Shin untunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayk'k'eedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa oot-sanaw urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaa wanttu gadiyaa shammeeddino.

⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee.

⁹ Nabiyya Ermaasi, «Untunttu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,

¹⁰ Goday taana azazowaadan, urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaa wanttu gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda.

P'ilaas'oosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda

(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yoh. 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, untunttoo ayinne zaaruwaa immibeenna.

¹³ He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda.

*Yesuusi Hayk'oo Pirddetteedda**(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)*

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallasaan, Asay koyyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee.

¹⁷ Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?» yaagiide asaa oochcheedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I eree.

¹⁹ P'ilaas'oosi pirddaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne ootsoppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiittaaddu.

²⁰ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino.

²¹ P'ilaas'oosi zaariide untunttu, «Taani untunttu laa"atuwaappe hint-tew oona billanaadan koyyiitee?» yaagina untunttu, «Barbbaana billanaadan koyyeetto» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide untunttu oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino.

²³ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedde?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino.

²⁴ Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'iyawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiyaa meec'etteedda.

²⁵ Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda.

*Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'iliic'eeddino**(Mar. 15:16-20; Yoh. 19:2-3)*

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

²⁸ Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino.

²⁹ K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaa wotseeddino; Aa ushechcha kushiyaa mak'k'aa s'am"aa oytsiide, Aa sintsaan gulbbatiide, «Ayihudatuwaa kaatew, saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

³⁰ Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, Aa huup'iyaa shoc'eeddino.

³¹ Untunttu Aa bolla k'iliic'eddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino.

*Yesuusi Kak'etteedda**(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:25-43; Yoh. 19:17-27)*

³² Unttuntu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa K'ereena gade asaa demmiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.

³³ Golggootaa geetettiyaasaa gakkeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'iyasaa» giyaawaa.

³⁴ Hewaan untuntu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda.

³⁵ Untuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino.

³⁷ K'ay, «Hawe Ayihudatu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e baggana wotseeddino.

³⁸ Yesuusanna he wode laa"u kaysatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keeddino.

³⁹ Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino.

⁴⁰ «Geeshsha Golliyyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyawoo, ne huup'iyaa ashsha; neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'a» yaageeddino.

⁴¹ Hewaadanka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamaris-siyaawantunanne c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iide, hawaadan yaageeddino;

⁴² «Harantta ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Israa'eeliyaa kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana.

⁴³ S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaa Na'aa gee» yaageeddino.

⁴⁴ K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda kaysatuukka hewaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

*Yesuusi Hayk'k'eedda**(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)*

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay d'umeedda.

⁴⁶ Udduppu saate gidiiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw c'o"u gaad?» guussaa.

⁴⁷ Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisiide, «Ha bitanii Eelaasa s'eese» yaageedda.

⁴⁸ He man"iyaan untuntuppe ittuu wos's'iide, isponjjiyaa akkiide, c'aala woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide, ushanaw Aa doonaakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yekkonttu, «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawentto be'ana» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi laa'entsuwaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka p'alk'k'etteedda;

⁵² c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratuu hayk'k'eeddawanttu, hayk'uwaappe denddeeddino.

⁵³ Unttuntu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untuntta c'ora Asay be'eedda.

⁵⁴ S'eetuwwa kaappuunne aanana Yesuusa naagiya wotaadaratuu sa'ay k'aas's'iyaa'anne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino.

⁵⁶ Unttuntu gidдон Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne Yooseefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁵⁷ Sa'ay omarssiyaa wode, Yooseefo geetettiyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa katamaa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaalliyaawaa.

⁵⁸ Yooseefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi Yooseefo imettana mala azazeedda.

⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwaa mayuwaan

⁶⁰ s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa gondдорssi wotsiide, bashi beedda.

⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan gonggoluwaakko simmiide utteeddino.

⁶² Sambbataw gigettiiyaa gallasaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu P'ilaas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino;

⁶³ «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo.

⁶⁴ Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loytsi naagana mala azazaarikkii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa wuu"iide asaw, «Hayk'uwaappe denddeedda» yaaganawanttu; laa'entsiyaa balay kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino.

⁶⁵ P'ilaas'oosi untunttu, «Hinttenttoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttenttoo danddayettiiyaa keenaa naagishshite» yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiya katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be'anaw beeddino.

² Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondorssi oliide, Aa bolla kesi utteedda.

³ Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa.

⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray.

⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadanka hayk'uwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be'ite.

⁷ Hinttenttu ha'i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe denddi diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide odite. Be'ite, taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.

⁸ Unttuntu yayyiiddinne k'ay daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw wos's'eeddino.

⁹ He man'iyaan Yesuusi untuntunna gakettiide untuntta, «Saro de'iitee» yaagi ageedda; untunttu aakko shiik'i Aa gadiyaa oyk'k'iide, aw goyinneeddino.

¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaan be'anawantta» yaageedda.

¹¹ He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiya wotaadaratuwaappe amareedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo daro miishshaa immiide,

¹³ « «Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite.

¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi amantsana; k'ay hinttentta ayinne hirgissennaadan ootsana» yaageeddino.

¹⁵ Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiide de'ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittuu ittuu sid'eeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiik'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninne sa'aan taw imetteedda.

¹⁹ Hewaa diraw, hinttentu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta ootsite; Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untuntta s'ammak'ite.

²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiya wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttentunna de'iyawaa akeekite» yaageedda.

Mark'k'oossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Mark'k'oossi s'aafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, «Hawe S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw doometsaa» yaagee. Ha mishiraachchuwaa k'aalaa gidдон Yesuusi oosuwaa asanne maatay de'iyaa asaa gidiide shiik'eedda. Yesuusa maatay Aa timirttiyaan, s'alahiyaa c'itaa bolla aw de'iyaa wolk'k'aaninne asaa nagaraa atto giyaawaan be'etteedda. Yesuusi, «Taani Asaa Na'ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayiletetsaappe la'a kessanaw ta de'uwaa aatsaade immanaassa» yaagiide I bare huup'ew haasayeedda.

Mark'k'oossi Yesuusa taarikiyaa suurenne wolk'k'aa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyro k'ofaykka Yesuusa k'aalaanne timirttiyaa gidennaan I ootseedda maalalissiyaa oosatuwaa bollana. S'ammak'iyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa k'antsaan erissi simmiide, Yesuusa timirttiyaanne patsuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyaan Yesuusa kaalliyaawanttu Aa loytsi eri beeddawaa keena aanana ek'ettiyaawanttu Aa loytsi is's'eeddino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusa de'uwaan wurssetsaa saaminttaa gidдон polettedda oosatuwaa; hewanttukka Aa kak'k'etsaabaanne Aa dendduwaabaa odiyaawantta.

Mark'k'oossa mishiraachchuwaa wurssetsaan k'inifiyaa gidдон de'iyaa 16:9-20 paydatuu Geeshsha K'aalaa itti itti biletsaa s'alalaan de'iyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Mishiraachchuwaa doometsaa 1:1-13

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommeeddawaa 1:14–9:50

Yesuusi Yerusaalamen ootsowaa 10:1-52

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 11:1–15:47

Godaa Yesuusa dendduwaa 16:1-8

Hayk'uwaappe denddeedda Godaa k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 16:9-20

S'ammak'iyaa Yohaannisa Awaayuwaa

(Mat. 3:1-12; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹ S'oossaa Na'aa* Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doometsaa.

² Nabiyya Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay, «Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintsaaw yeddana.

I new ogiyaa kessanawaa.

³ Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiyaa giigissite.

I hamettana loossuwaakka,
aw suurissite» geeddawaadan»
haneedda.

* 1:1 S'oossaa Na'aa: Beni S'aafetteedda itti itti biletsaan hawe baawa. 1:2 Mil. 3:1

⁴ S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettite» yaagi k'aalaa odiidde biittaa bazzuwaan kesi wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbayanne Yerusaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda.

⁶ Yohaannisi gaaluwaa isikiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda.

⁷ Yohaannisi k'aalaa odiidde, «Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, Aa c'aammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke.

⁸ Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanay s'ammak'anawaa» yaageedda.

*Yesuusi S'ammak'etteeddawaanne Paac'etteeddawaa
(Mat. 3:13-17; 4:1-11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de'iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda.

¹⁰ Yesuusi haatsaappe kesosaanna saluu dooyettishiinanne Geeshsha Ayyaanay bare bolla harap'p'iyaadan wod'd'ishin be'eedda.

¹¹ K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee» yaagiyaa k'aalay sisetteedda.

¹² Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeedda.

¹³ Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa gatseedda; du'aannakka de'eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino.

*Yesuusi Moliyaa Oyk'k'iyaa Oyddu Asatuwaa S'eeseedda
(Mat. 4:12-22; Luk'. 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaan, Yesuusi S'oossaa kawutet-saa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Galiilaa gadiyaa biide,

¹⁵ «Wodii gakeedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa amman-ite» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi Galiilaa Abbaa lank'k'iyaanna aad'd'iidde, moliyaa oyk'k'iyaawantta, Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eedda.

¹⁷ Yaatiide untuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyk'k'iyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa taaarissana» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

¹⁹ Yesuusi guutsaa sintawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa'u ishatuwaa, Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'eedda.

²⁰ I be'osankka untuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa oosanchchatuwanna wonggiriya giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

*Ita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitanii Pas'eedda
(Luk'. 4:31-37)*

²¹ Unttuntu K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa yiide geleeeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakko wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarissuwaa doommi aggeedda.

²² Barew maatay de'iyaa asaadan, asaa I tamarissiyaawaappe attin, higgiiyaa tamarissiyaawanttudan tamarissenna diraw, Asay Aa timirt-tiyaan maalaletteedda.

²³ He wode iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaannakka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

²⁴ «Naazireetiyaa Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad? Neeni oonentto eray; neeni S'oossaappe kiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

²⁵ Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayzza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda.

²⁶ Iita ayyaanay bitaniyaa buc'ereetsi, darii waasissiide, aappe kesi aggeedda.

²⁷ Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita ayyaanatuwaakka azazeedda; untunttukka k'ay aw azazettiino; hawe aybe ooratsa timirttee?» yaagiide, bare giddon ittuu ittuwaa oochcheedda.

²⁸ Galiilaa gadiyaan de'iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Hargganchchatuwaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

²⁹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda.

³⁰ Simoonaa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino.

³¹ I izikko shiik'iide, izi kushiyaa oyk'k'iide, izo dentsi esseedda; k'os'uu izo aggina, iza untunttoo ootsaaddu.

³² Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyk'k'eedda asaa ubbaa omarssi away wulleeddawaappe guyyiyaan, Asay aakko aheeddino.

³³ Katamaan de'iyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda.

³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyaan oyk'etteedda c'ora asaa patiide, c'ora s'alahatuwaakka kesseedda. I Kiristtoosa gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untuntta haasayissennaan diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamarisseedda

(Luk'. 4:42-44)

³⁵ Yesuusi guura wonttumaatsaan denddiide, soyippe kesiide, Asay baynnasaa biide yaan S'oossaa woosseedda.

³⁶ Simooninne aanana de'iyaa wanttu Aa koyyiide beeddino.

³⁷ Unttuntu Aa demmiide, «Asay ubbay neena koyyee» yaageeddino.

³⁸ Hewaappe guyye Yesuusi k'ay untuntta, «Hewaa heeraan de'iyaa hara katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw bessee; ayaw gooppe, taani yeeddawe hewaassa» yaageedda.

³⁹ Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kesiide, Galiilaa gadiyaa ubbaa yuuyyeedda.

Yesuusi Oolluu Oy'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Luk'. 5:12-17)

⁴⁰ Oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni koyyoope, taana geeshsha patsanaw[†] danddayaa» yaagiide woosseedda.

⁴¹ Yesuusi aw k'aretteedda; bare kushiya yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay; geeyya; pas'a!» yaageedda.

⁴² Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda.

⁴³ Yesuusi darii hank'k'ettiide, ellekka Aa kessi yeddeedda.

⁴⁴ I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa bessa; k'ay neeni ha"i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwaa yarshsha» yaageedda.

⁴⁵ Shin bitanii biide, yewuwaa ubba saan asaa ubbaw oduwaanne laaletsaa doommeedda; hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iyaa kesiide, kamaa gelanaw danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa gas'aan de'eedda; k'ay Asay ubba saappe aakko yeeddino.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

¹ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifirinaahooma guyye simmiide, soyin de'ee» giyaa haasayay sisetteedda.

² Gollii akkenaan is's'ina, haray atto, kariikka un"ana gakkanaw c'ora Asay shiik'eedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa odee.

³ Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino.

⁴ Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayettennan is's'ina, Yesuusi de'iyaa baggana golliyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino.

⁵ Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

⁶ Higgiyaa tamarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu wozanaan,

⁷ «Laa ha bitanii hawaa mala iitabaa S'oossaa bolla ayaw haasayii? S'oossaa s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw danddayiawe?» yaagiide k'oppeeddino.

⁸ Untunttu barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaanan eriide, untuntta «Hinttenttu hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee?

⁹ Bollay sileedda bitaniyaa, «Ne nagaray atto geetetteedda» giyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade ne shanchchamaa tookkaade hametta» giyaawe matee?

¹⁰ Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bolla nagaraa atto gaanaw maatay de'iyawaa taani hinttentta erissana» yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa,

¹¹ «Neena gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba» yaageedda.

[†] 1:40 *Taana geeshsha patsa:* Hawaa guussay, ha harggii k'ofetteeddawe laamettanaw danddayenna eretteedda gade wogaanne maaraan, hara asaa k'ofaan itti Asay geeshsha gidenna gaana mala odiaawaa.

¹² Bitanii ellekka denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay ubbay s'eellishshin biina Asay ubbay maalalettiide, «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i erokko» yaagiide S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa S'eeseedda

(Mat. 9:9-13; Luk'. 5:27-32)

¹³ Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakko yeeddawantta tamarisseedda.

¹⁴ Hewaanna aad'd'iide, Ilppiyoosa na'aa Leewiyaa, giyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide, «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye Leewii denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁵ Yesuusi k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayenne nagaranchchatuu aanananne Aa kaalliyaawantunna ittippe utteeddino. Aa kaalliyaawanttu gidдон hewanttu mala asatuu dareeddino.

¹⁶ Higgiyaa tamarisseyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa miishshin be'iide, «I ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa mii?» yaagiide, Aa kaalliyaawantta oochcheeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'a asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagiide untunttoo zaareedda.

S'oomaabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mat. 9:14-17; Luk'. 5:33-39)

¹⁸ S'ammak'k'iyaa Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuu s'oomiino; amareeda asatuu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu s'oomiino; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkinoo?» yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi untunttu «Bullachchaa yeedda asatuu machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiinoo? Machchatto akkiyaawe untunttunna de'ishshin, s'oomanaw danddaykkino.

²⁰ Shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode s'oomanawantta.

²¹ «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa Asay baawa; ec'aa wotsi sikkooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsee; peed'etsaykka koyrowaappe darana.

²² K'ay ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa; shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'ettee» yaageedda.

Sambbataabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mat. 12:1-8; Luk'. 6:1-5)

²³ Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha banggaa gidдонna aad'd'ishshin, Aa kaalliyaawanttunna aanana biidde, banggaa tishaappe duusaa doommeeddino.

²⁴ Parisaawatuu Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayaw ootsiinoo?» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntta, «Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de'iaawanttunna ootseeddawaa ubbakka nabbabi beykkittee?

²⁶ Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite S'oossaa golliiyaa geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sintsan wotseedda k'umaa miide, barenanna de'iaawanttookka immeedda» yaageedda.

²⁷ K'aykka Yesuusi untuntta, «Sambbatay asaw med'etteeddawaappe attin, Asay Sambbataw med'ettibeenna.

²⁸ Hewaa diraw, taani, Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa

(Mat. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

¹ Yesuusi Ayihuda woosa golliiyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti bitanii de'ee.

² Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I patsooppe be'anaw naagee.

³ Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'aade sintsaw haaya» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan asaa, «Sambbataan lo"obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyaawe wogee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Asay c'o"u geedda.

⁵ Yesuusi hank'k'ettiide, untuntta yuushshi aatsi s'eelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii pas'i aggeedda.

⁶ Parisaawatuu Ayihuda woosa golliyaappe kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto Heroodisanna de'iaawanttunna mak'k'eteeddino.

Asay Abbaa Lank'k'iyaa Yesuusakko Shiik'eeddino

⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe c'ora Asay Aa kaalleedda.

⁸ K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yersaalameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggappe, S'iiroosa katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiide, aakko yeedda.

⁹ Yesuusi c'ora Asay barena sugi un"etsenna mala, barena kaalliyaawantta wonggiriya barew gam"etsana mala azazeedda.

¹⁰ Daro asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa bochchanaw sugerettee.

¹¹ Iita ayyaanay de'iyaa asatuukka Aa be'eedda wode ubbaan Aa sintsan guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni S'oossaa Na'aa gidikkii!» yaageeddino.

¹² Yesuusi he iita ayyaanatuu barebaa asaw odiide, barena k'onc'c'iyaa kessenna mala, untuntta minisiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda

(Mat. 10:1-4; Luk'. 6:12-16)

¹³ Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko s'eeseedda; hewaappe guyye aakko beeddino.

¹⁴⁻¹⁵ Unttuntu barenanna de'ana malanne k'aalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de'ana mala, tammanne laa"u asatuwaa dooreedda.

¹⁶ I dooreedda tammanne laa"atuu hawantta: P'es'iroosa yaagiide suntseedda Simoona,

¹⁷ Bo'aanerggeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Yaak'ooba ishaa Yohaannis. «Bo'aanerggeessa» giyaawe «Wolk'k'aama asatuwaa» giyaawaa.

¹⁸ Inddiraasanne Pilip'p'oosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiiyaa Simoona,

¹⁹ Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula

(Mat. 12:22-32; Luk'. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa kaalliyaawantunna haray atto, k'umaa maanawukka dand-daybbeykkino;

²¹ asay Aa, «Gooyee» giyaa diraw, Aa dabbattuu hewaa sisiide, Aa akkanaw beeddino.

²² Higgiyaa tamarissiyaa itti itti asatuu Yersaalameppe yiide, «Yesu-
usa bolla Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddino; k'ay, «S'alahuwaa kaappuu
barew wolk'k'aa immina, iita ayyaanatuwaa kessee» yaagiide haasay-
eeddino.

²³ Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwaa odiidde, «Sees'aanay
Sees'aanaa wooti kessanaw danddayi?

²⁴ Itti kawutetsay bare gidдон shaakettooppe, he kawutetsay
ek'k'anaw danddayenna;

²⁵ k'ay itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka
ek'k'anaw danddayenna.

²⁶ Sees'aanay barenanna walak'ettiide shaakettooppe, bayanaappe
attin, de'ana danddayenna.

²⁷ «Shin wolk'k'aama asaa golle geliide kasetiide Aa k'achchennaan
de'iidde, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayiyaa Asay baawa;
k'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa golliyaa bonk'k'anaw danddayee.

²⁸ «Taani hinttentoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw nagaraa
ubbaanne untuntu boriyaa boriyaa* ubbaa atto gaana;

²⁹ shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne
med'inaw nagaraa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena»
yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita ayyaanay
de'ee» yaageedda diraassa.

Yesuusa Daayonne Ishatuwaa

(Mat. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

³¹ Yesuusa daayanne Aa ishatuu yiide, karen ek'k'i aakko asaa kiittiide,
Aa s'eesisseeddino.

3:19 14:10 **3:22** Mat. 9:34; 10:25 * **3:28** Boriyaa boriyaa: Guussay S'oossaa bollan Asay
haasayiyaa iita, balanne geella haasayaa. **3:29** Luk'. 12:10

³² C'ora Asay Aa matan utteeddino; he kiitetteeddawe Aa, «Be'a; ne daayanne ne ishatuu karen ek'k'iide, neenanna gakettanaw koyyiino» yaageedda.

³³ Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? K'ay ta ishatuu oonee?» yaageedda.

³⁴ Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, «Be'ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttushi.

³⁵ S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

4

Zeretsaa Zeriyaawaa Leemisuwaa

(Mat. 13:1-9; Luk'. 8:4-8)

¹ Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamarissuwaa doommeedda; c'ora Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriya giddo geliide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee.

² I untuntta darobaa leemisuwaan tamarissiidde,

³ «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide meedda.

⁵ Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka mokkeedda.

⁶ Away keseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan mokkeed-dawaa aguntsay dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwaa ayfeedda.»

⁹ K'aykka Yesuusi, «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odeedda Gaasuwaa

(Mat. 13:10-17; Luk'. 8:9-10)

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttunne I odeeddawaa siseedda hara asatuu I barekka de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaa biletsaa Aa oochcheeddino.

¹¹⁻¹² Yesuusi untunttoo, «Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe karenna de'iyaawantu, s'eelaa s'eelliidde be'enna mala, k'ay sissaa sisiiddikka akeekena mala, untunttu shirettiide S'oossaakko simmina, I untunttu nagaraa atto geena mala, untunttoo ubbabay leemisuwaan odettee» yaageedda.

Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa

(Mat. 13:18-23; Luk'. 8:11-15)

¹³ Yesuusi untuntta, «Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee?

¹⁴ Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa zeree.

¹⁵ K'aalay zerettiyyaa ogiyaa doonaan de'iyaa wanttu hawantta; untuntu k'aalaa sisiyaa wode, Sees'aanay ellekka yiide, untuntu wozanaan zeretteedda k'aalaa afi diggeedda.

¹⁶ Hawaadankka k'ay anc'otiyaa biittaaan zeretteeddawanttu hawantta; untuntu k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino.

¹⁷ Untuntu ha'iw de'iinoppe attin, untuntu mino s'ap'uu baawa; guyyeppe k'aalaa gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, untuntu ellekka d'ubetti aggiino.

¹⁸ K'ay aguntsaa gidдон zeretteeddawanttu hawantta; untuntu k'aalaa sisiyaawantta.

¹⁹ Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untuntu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda.

²⁰ Shin tu'e biittaaan zeretteeddawanttu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwaa ayfeedda» yaageedda.

S'omppiyaa Leemisuwaa

(Luk'. 8:16-18)

²¹ Yesuusi gujjiide, «S'omppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wotsiyaa Asay de'ii? D'ok'k'asaan wotsennee?

²² Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesianawaa; k'ay geeman wotseeddabay ubbay beettenaan attena.

²³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'ooppe siso» yaageedda.

²⁴ K'aykka untunta, «Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte makkeedda k'un"aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darissiide immana;

²⁵ de'iyaa uraw gujji immana; baynnawaappe haray atto, aw de'iyaa he guutsattokka akki diggana» yaageedda.

Dic'c'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriya asaa mala.

²⁷ He bitanii k'amma gem"ishsee; guura denddee; I bare huup'ew waanintto erennaan, he zeretsay mokkeenne dic'c'ee.

²⁸ Biittay katsaa barekka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; guyyeppe ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan kumentsaa ayfiyaa ayfee.

²⁹ Shin katsay gakkiiyaa wode, katsaa shiishshiyaa wodii gakeedda diraw, bitanii ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

(Mat. 13:31-34; Luk'. 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna leemisanee?

³¹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriya wode, sa'aan de'iyaa mitsaa ayfiyaa ubbaappekka guus's'aw;

³² henno zerina mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan golliyaa kees's'ana danddayee» yaageedda.

³³ Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw dand-dayiyaawaa keenaa, bare k'aalaa odeedda.

³⁴ Asaw leemisuu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu s'alalaanna de'iyaa wode, untunttoo ubbabaa billiide ode.

Yesuusi Beetaa C'o'u Ootseedda

(Mat. 8:23-27; Luk'. 8:22-25)

³⁵ He gallassi sa'ay omarsina, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Abbaappe hefintsa pinnoytte» yaageedda.

³⁶ Aa kaalliyaawanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa barenttuna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de'iino.

³⁷ Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay wonggiriya shoc'ina, haatsay kumana gakkanaw wonggiriya giddo geleedda.

³⁸ He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide gem'isheedda. Yesuusa kaalliyaawanttu Aa dentsiide, «Tamaarissiyaawoo, nuuni d'ayiyaa wode c'o'u gaade s'eellay?» yaageeddino.

³⁹ I beegottiide gotuwaa, «C'o'u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» geedda; gotuukka c'o'u giina, ubbabaykka woppu geedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ayaw hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waan ammanikkitee?» yaageedda.

⁴¹ Untunttu daro yayyiide barenttu gidon, «Hawe laa haray atto, gotuunne abbay azazettiyaawe oonee?» yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda

Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:28-34; Luk'. 8:26-39)

¹ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu abbaappe hefintsaw pinniide, Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa gakeeddino.

² Asaa moogiyaa duufuu de'iyasaappe iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe kaseedda wode, Yesuusanna gakettedda.

³ Bitanii he duufuu de'iyaa saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto, santsalataan k'achchanawukka danddaybbeenna.

⁴ Ayaw gooppe, I daro wode uk'k'unaaninne santsalataan k'ashettiide de'ee; shin santsalataa duseretseedda; uk'k'unnaakka mentsereetseedda; Aa s'oonanaw danddayeeddawe ooninne baawa.

⁵ I ubbaa wode gallassinne k'amma, he duufuu de'iyasaaninne de-riyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchaan gaaree.

⁶ Yesuusa haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide aw goyinneedda.

⁷ He bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana murenna mala, taani neena S'oossaa sunsan woossay» yaageedda.

⁸ I hewaa ayaw geeddee gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa» yaageeddawaassa.

⁹ Yesuusi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Nuuni c'ora gidiyaa diraw, ta suntsay Leegiyoona» yaageedda.

¹⁰ Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide woosseedda.

¹¹ He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee;

¹² iita ayyaanatuu Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa wudiyaakko yeddaarikkii; untuntun biide gelana» yaagiide woossina,

¹³ Yesuusi, «Biite» yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, guduntsatuwaan geleeddino; laa"u sha"a gidiyaa guduntsaa wudii kakaa huup'iyaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeedda.

¹⁴ Guduntsaa wudiya heemmiyaawanttu bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gas'aa gadiyaan odeeddino; hewaa be'anaw Asay yeedda.

¹⁵ Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita ayyaanatuu beni oyk'k'eedda bitanii bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be'iide, ubbay yayyeedda.

¹⁶ Hewaa be'eedda asatuu iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanne k'ay guduntsaa wudiyaabaa he asaw odeeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda.

¹⁸ Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa woosseedda.

¹⁹ Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddenttonne k'ay I new ay mala keekentto ne soy asaw oda» yaageedda.

²⁰ Bitanii biide, Tammu Katamaa* giyaa saan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda Asay ubbay maalaletteedda.

*Yaa'iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto
(Mat. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan, c'ora Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide shiik'eeddino.

²² Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliyaa kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa be'eedda wode aakko yi Aa gediyaan kunddiide,

²³ «Ta naatta harggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo"o de'ana mala, yaade ne kushiya izi bolla wotsaarikkii» yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda.

²⁴ Yesuusi Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa kaalliidde metootseeddino.

²⁵ Tammanne laa"u laytsaa ubbaa izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta de'aw.

²⁶ C'ora aakimatuu izo aakimishshinkka, iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe attin, ayinne izo maaddibeenna.

²⁷ He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, Aa mayuwaa bochchaaddu.

²⁸ Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

* **5:20** *Tammu Katamaa:* Hawanttu itti c'ita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galiilaa gadiyaa away doliyaa baggana de'iyaaawantta gidiide, hewantun de'iyaa asatuwaa eeshshaykka Giriike asatuwaa de'uwaa ogiyaa kaalliyaawaa bessee.

29 Iippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe pas'eeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu.

30 Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew eriide, ellekka c'ora asaa gidдон guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda.

31 Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asay neena sugiyaa wode be'aadde, «Taana oonee bochcheeddawe?» yaagay?» geeddino.

32 Yesuusi hewaa oonee ootseeddenttonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda;

33 shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokko-raadde yaade Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu.

34 Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseedda; saruwaan ba; ne waayiyaappenne pas'a» yaageedda.

35 Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliiyaa kaappuwaa soyippe kiitetteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamarissiyaawaa ayaw daaburssay?» yaageeddino.

36 Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliiyaa kaappuwaa, «Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda.

37 Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'oobappenne Yaak'ooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda.

38 Untunttu Ayihuda woosa golliiyaa kaappuwaa soy gakeedda wode, Yesuusi Asay loytsi yeekkiyaawaanne zilaaliyaawaa be'eedda.

39 Geliide asaa, «Ayaw loytsi yeekkiitee? Naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda.

40 Hewaappe guyye Asay Aa bolla miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de'iyaa Aa kaalliyaawantanne akkiide, naatta de'iyaasaa geleedda.

41 Yesuusi naatti kushiyaa oyk'k'iide, «S'aalitaa, k'uumii»† yaageedda; hewaa biletsey, «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa.

42 Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza tammanne laa"u laytsaa naatto; hewe haniyaawaan Asay daro maalaletteedda.

43 Yesuusi hewaa untunttu oossinne odenna mala, untuntta minisi azaziide, «Iziw miyaabaa immite» yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkenaan Is's'eeddino
(Mat. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)

1 Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; Aa kaalliyaawanttukka Aa kaalliide beeddino.

2 Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaan tamarissuwaa doommeedda; I tamarissiyaawaa siseedda c'ora Asay maalalettiide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyaa malaataa I wooti ootsii? 3 Hawe anaas'iyaa* gidennee? Mayraami na'aa, Yaak'ooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoonaa ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan de'iyaawantta gidikkinoo?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino.

† 5:41 S'aalitaa, k'uumii: Ha k'aalatuu Aramaayike geetettiyaa k'aalaan Yesuusa wodiyaan Paalastiine gaden haasayettiyaawaa. S'aalitaa giyaawenne k'uumi giyaawe amaruusuwaa k'aalaa gidenna. Shin Giriikiyaa k'aalaa. * 6:3 Anaas'iyaa: Giriike biletsaan shuchchaa woy urk'k'aa melissiide med'd'iyaa asaa giide go"ettee.

⁴ Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubba saan bonchchete» yaageedda.

⁵ I hewaan bare kushiya amareeda asatuwaa bolla wotsiide, untuntta patseeddawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne dand-daybbeenna.

⁶ Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa"u Barena Kaalliyaawanttu Tamaaris-sanaadan Kiitteedda

(Mat. 10:5-15; Luk'. 9:1-6)

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eeri kata-matuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamarisseedda.

⁷ Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, laa"uwaa laa"uwaa kiitteedda; k'ay untunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda.

⁸ Unttuntta, «Ogiyaa s'am"aaappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyaa, hinttew miishshaa ayaanneekka oyk'k'oppite.

⁹ Hinttenttu gediyaan c'aammaakka wotsite; shin laa"u mayuwaa mayyoppite» yaageedda.

¹⁰ K'aykka untuntta, «Hinttentta Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyaan utti aggite.

¹¹ Hinttentta Asay mokkennasaa woy hintte odiyaabaa sisennasaa hak'a gidoppekka, he gadiyaan de'iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiidde, hintte gediyaappe baanaa shoc'ite»[†] yaageedda.

¹² Tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttu biide, Asay barenttu nagaraappe simmanaadan, k'aalaa odeeddino.

¹³ Unttunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kessiide, harggiyaa asaa c'ora zayitiyaa okkiide patseeddino.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa

(Mat. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)

¹⁴ Asay Yesuusa suntsaa dentsiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyaa Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo aw wolk'k'aama malaataa ootsiyaa wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

¹⁵ Shin haranttu Aa, «Hawe Eelaasa» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyyaa» yaageeddino.

¹⁶ Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani k'ood'iyaa muuc'isseedda s'ammak'iyaa Yohaannisa. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Heroodiyaado akki wotseedda; Heroodise izi diraw, bare huup'ew asaa kiittiide, Yohaannisa oytsiide, k'ashissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neni ne ishaa machchatto akkanaw bessena» yaagi wotseedda.

¹⁹ Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyk'k'aade Aa wod'isanaw koyaaddu; shin danddayabeykku.

[†] **6:11 Hintte gediyaappe baanaa shoc'ite:** Hawe Asay is's'eeddawaa bessiyaawaa. **6:13** Yak'. 5:14

²⁰ Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loytsi naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darssi metootiiddekka aabaa nashechchaan siseedda.

²¹ Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalak'atoonne Galiilaan de'iyaa wolk'k'aama asaw shoobiya gii-gisseedda wode, wurssetsaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu.

²² Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyaasaa gela duraadde, Heroodisanne Aa imatsatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, «Neena lo'eeddawaa ayaa gidooppenne taana oochcha; taani new immana» yaageedda.

²³ K'ay iziw darii c'aak'kiide, «Neeni oochcheeddawaa ayaa gidoopekka, taani new immana; haray atto, ta kawutetsaappe bagga gidoopekka, taani new immana» yaageedda.

²⁴ Naatta kare kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade oochchaaddu.

I daaya, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa imma ga» yaagaaddu.

²⁵ Naatta ellekka kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa woc'iitiyaan wotsaade, neeni ha'i taw immanaadan koyyay» yaagaaddu.

²⁶ Hewaappe guyye kaatii darii k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa dirawunne bare imatsatuwaa diraw iziw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa kolanaw koyyibeenna.

²⁷ Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huup'iyaa ahana mala azazeedda; naagiyaawe k'asho golle biide, Yohaannisa k'ood'iyaa muuc'eedda.

²⁸ He muuc'eeddawaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeedda; naatta k'ay bare aattiw immaaddu.

²⁹ Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda Taarikiyaa
(Mat. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)

³⁰ Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu ootseeddabaanne barenttu tamarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeeddino.

³¹ Biyaa asayenne yiyaa Asay darina, haray atto k'umaa maanawukka untuntta gatsennaan is'seedda diraw, Yesuusi untuntta, «Nuurekka guutsaa shemppi akkanaw Asay baynnasaa boytte»[‡] yaageedda.

³² Yesuusinne untunttu barenttu s'alalaa wonggiriyaan uttiide, Asay baynnasaa beeddino.

³³ Untunttu biishshin, c'ora Asay untuntta be'iide ereedda; kata-maa ubbaappe gediyaan wos'siidde, untunttu biyaasaa untunttuppe kasetiide gakkeeddino.

³⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa be'eedda; Asay heem-miyaa Asay baynna dorssaa mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa tamarissuwaa doommeedda.

³⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynna sa'aa; ha"i sa'aykka k'ammi diggeedda;

[‡] **6:31 Asay baynnasaa:** Hawe Galiilaa geetettiyaa wombaappe pudehaa dola baggana de'ee. 6:45 s'eellite. **6:34** Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Mat. 9:36

³⁶ asay heeraanne k'eeri katamatuwaa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

³⁷ Shin Yesuusi zaariide untuntta, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Nuuni biide, laa"u s'eetu biraa santimiyaa\$ k'umaa shammiide, Asay maanaw immanee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³⁸ Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii? Biide be'ite» yaageedda.

Untunttu be'iide, «Ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa» yaageeddino.

³⁹ Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa c'itan c'itan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala azazeedda.

⁴⁰ Asay s'eetuu s'eetuunne ishatamuu ishatamuu c'itan c'itan utteeddino.

⁴¹ Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa s'eelliide, S'oossaa galateedda; daabbotuwwa mentsiide asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay laa"u moliyaakka untunttu ubbaw shaakkeedda.

⁴² Asay ubbay miide kalleeddino.

⁴³ Hewaappe guyye atteedda daabbotuwwa dokkayenne moliyaa dokkay tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentseeddino.

⁴⁴ Daabbuwaa meedda attuma Asay ichcheshu sha"a.

Yesuusi Abbaa Bolla Hamettiide Beedda

(Mat. 14:22-33; Yoh. 6:15-21)

⁴⁵ Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsan de'iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sintsiide baanaadan azazeedda.

⁴⁶ Untuntta moyzeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa woossanaw zooziyaa keseedda.

⁴⁷ Sa'ay k'ammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi wombbaappe gas'aan barekka de'ee.

⁴⁸ C'arkkuu Aa kaalliyaawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaalliyaawantta wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bolla hamettiide, untunttukko yeedda; untuntta yeggi aad'd'anaw koyyeedda.

⁴⁹ Shin wombbaa bolla I hamettishshin, untunttu Aa be'iide, barenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino.

⁵⁰ Ayaw gooppe, untunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untuntta, «Ayyinne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda.

⁵¹ Yesuusi untunttunna ittippe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda; untunttu daro maalaletteeddino.

⁵² Ayaw gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukit-saabaa akeekibeykkino.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchatuwaa Patseedda

(Mat. 14:34-36)

§ 6:37 Biraa santtimiyaa: Beni wodiyaan asaa gadiyaan itti gallassaa uniyaa ootsi peesheedda asaw itti biraa santtimii imettee. Mat. 20:2 s'eellite.

⁵³ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaarees'a giyaa biittaa gakeeddino; yaan wonggiriya gas'aa shiishshi k'achcheeddino.

⁵⁴ Unttuntu wonggiriyaappe wod'd'iyaawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne

⁵⁵ hewaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaan wos'erettiide, hargganchchatuwaa shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda.

⁵⁶ Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eeri katamaan gidina, wolk'k'aama katamaan gidina, heeraa gidon gidin akka, geyaa denbbaan Asay hargganchchatuwaa aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa mac'araa gi-dooppenne hargganchchatuwaa boshissana mala, Asay Aa woosseedda; bochcheedda ubbay pas'eedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa P'alk'k'eedda
(Mat. 15:1-9)

¹ Parisaawatuunne Yersaalameppe yiide, Muse higgiiyaa tamaris-siyaa amareeda asatuu Yesuusakko shiik'eeddino.

² Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu ittuu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meec'ettinnaan k'umaa miyaawantta* be'eeddino.

³ Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwwaa wogaa naagiide, barenttu kushiya loytsi meec'ettinnaan miikkino.

⁴ K'ay गयाappe yiidekka meec'ettinnaan de'iide miikkino. K'ay untuntu barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay de'ee; hewekka wanc'c'aa, keriyaa, birataappe med'd'eedda miishshaanne ar-saa meec'c'iyaa wogaa.

⁵ Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusa, «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwwaa wogaa kaallennaan is's'iide, barenttu kushiya meec'ettinnaan k'umaa miinoo?» yaagiide oochcheeddino.

⁶⁻⁷ Yesuusi untunta hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timb-bitiyaa odeedda wode, hinttentubaa, lo"aa malatiyaa iitatubaa s'aafeeddawaadanka,

«S'oossay, «Hawe Asay taana,

bare bolla doonaan bonchchee.

Shin untuntu wozanay taappe haakuwaan de'ee;

asay taw mela goyinnee.

Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,

S'oossaa higgiiyaa malatissiide tamarissee» geedda»

yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.

⁸ «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda.

⁹ K'aykka Yesuusi, «Hinttenttu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita.

¹⁰ Ayaw gooppe Muse, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» K'ay, «Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayk'uwaan muretto» yaageedda.

* **7:2 Meec'ettinnaan k'umaa miyaawantta:** Ayihude asatuwaa wogaan meec'ettinna kushiyan k'umaa muussay tunaadan paydettee. Hewoo k'umaa maanappe kasenna kushiya meechchaa loytsi minisiino. **7:6-7** Isa. 29:13 **7:10** Kes. 20:12; 21:17; Wog. 20:9; Zar. 5:16

¹¹ Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, «Hawe k'urbbaaniyaa; hawaa guussay S'oossaabaa giyaawaa» gooppe,

¹² I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanawaa ayinne koyyikkita.

¹³ Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, S'oossaa k'aalaa koliide, hewaa mala darobaa ootsiita» yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Yesuusi c'ora asaa k'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite.

¹⁵ Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay ayinne baawa;

¹⁶ sisanaw haytsay de'iyaa uray ooninne siso» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda wode, Aa kaalliyaawanttu he leemisuwabaa Aa oochcheeddino.

¹⁸ I untuntta, «Hinttenttookka k'ay gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee?

¹⁹ Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwaa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadankka Yesuusi k'umaa ubbay tuna gidennawaa erisseedda.

²⁰ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa giddoppe kesiyaabaa.

²¹ Ayaw gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe iita k'ofaa; woshummiyaawaa; wuu"iyaawaa; wod'iyaawaa; c'aaratetsaa;

²² yoratetsaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa; geniyaa; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatetsaa.

²³ Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda.

Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa giyaa kata-matuwaa matan de'iyaa gadiyaa biide, itti golliyaa geleedda; k'ay I yaan de'iyawaa ooninne eranawaa koyyibeenna; shin k'osettiide gam"anaw danddayibeenna.

²⁵ Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaade, ellekka aakko yaanne Aa gediyaan guufanna aggaaddu.

²⁶ He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woosaaddu.

²⁷ Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa k'umaa akkiide, kanatoo[†] oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda.

²⁸ Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de'iyaa kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaa miino» yaagaaddu.

[†] **7:27 Kanatoo:** Ha k'aalaa itti itti Ayihude asay, Ayihude gidenna asatoo go"etiyaawaa.

²⁹ Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe kaseedda; simmi ne soy ba» yaageedda.

³⁰ Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hiis'an giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patseedda

³¹ Yesuusi S'iiroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda.

³² Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiyaa Aa bollan wotsana mala, Yesuusa woosseeddino.

³³ Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide, bare birad'd'iyaa Aa haytsaan yeddeedda; k'ay c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda.

³⁴ Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, «Eftahi»[‡] yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta giyaawaa.

³⁵ Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssaykka biletti aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii aggeedda.

³⁶ Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide odeedda; shin I darssi minisi odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseedda.

³⁷ Hewaa siseedda Asay ubbay daro malalettiide, «Ubbabaakka I loytsi ootsee. Haray atto tulliyaakka sissee; k'ay duudiyaakka haasayissee» yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda

(Mat. 15:32-39)

¹ He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyaabay d'ayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide,

² «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"iide, miyaabaa ayinne demmibeenna diraw, taani untunttoo k'arettay.

³ Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda.

⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa demmanaw danddayiyaawe oonee?» yaageeddino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu daabbuu de'ee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he c'ora asaw gisheeddino.

⁷ Untunttoo k'aykka amareeda suuppaa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

⁸ Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

[‡] 7:34 Eftahi: Ha k'aalay Yesuusi ha alamiyaan de'iidde tamarissiyaa wode, go"ettiyaa Ara-maayike yaagettiyaa k'aalaan haasayeeddawaa.

⁹ K'umaa meedda Asay oyddu sha"a gidana; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa yeddeedda.

¹⁰ I k'ay barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmmanutaa* giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino (Mat. 16:1-4)

¹¹ Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino. Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino.

¹² Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiyaan Asay ayaw malaataa koyyii? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha wodiyaan asaw malaatay ubbaakka imettenna» yaageedda.

¹³ K'ay untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa pinneedda.

Parisaawatuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa (Mat. 16:5-12)

¹⁴ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa afanawaa dogeeddino; untunttoo wonggiriyaan gidдон itti ukitsaappe haray baawa.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaap-penne Heroodisa† irshshuwaappe naagettite» yaagiide azazeedda.

¹⁶ Untunttu barenttu gidдон, «I hawaa giyaawe nuw k'umay baynna diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayin-nawaa ayaw haasayiitee? Ha'i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee?

¹⁸ Hinttenttoo ayfii de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; sisikkitee? Hinttenttoo hassayettennee?

¹⁹ Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha"a asaw mentsa im-meedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddi-tee?» yaageedda.

Untunttu, «Tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino.

²⁰ «Taani k'aykka laappu daabbuwaa oyddu sha"a asaw mentsaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddi-tee?» yaageedda.

Untunttu, «Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseeddo» yaageeddino.

²¹ I k'ay, «Ha"ikka akeekibeykkitee?» yaageedda.

Yesuusi Beetesaydan Itti K'ook'aa Patseedda

²² Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, Aa woosseeddino.

²³ Yesuusi k'ook'a bitaniyaa kushiyaan oyk'k'iide, heeraappe gas'aa kesseedda; Aa ayfiyaan c'uchchiide, bare kushiyaan Aa bolla wotsiide, «New ayentto beettii?» yaagiide oochcheedda.

²⁴ Bitanii d'ok'k'iide, «Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiide, mitsaa malatee» yaageedda.

* **8:10** Dalmmanutaa: Hawe erettenna sa'aa. † **8:15** Heroodisa: Hawe Heroodise Anttip'aasa geetettiyaan wogga Heroodisa geetettiyaawaa na'aa. **8:18** Erm. 5:21; Hiz. 12:2; Mar. 4:12

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiya wotseedda. Aa ayfii pas'eedda; bitaniikka loytsi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka geeshshiide be'eedda.

²⁶ Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa» yaagi Aa soy yeddeedda.

*P'es'iroosa Ammanuwaanne Aa Markkatetsaa
(Mat. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)*

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna K'iisaariyaa Piliip'p'oosa de'iyaa k'eeri heeratuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, «Taana Asay oona gii?» yaagiide barena kaalliyaawantta oochcheedda.

²⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Itti itti Asay neena, «S'ammak'iyaa Yohaannisa» gee; haranttu, «Eelaasa» giino; k'ay haranttu, «Nabatuwaappe ittuwaa» giino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi untuntta, «Hintteshi taana oona giitee?» yaagiide oochcheedda.

P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristtoosa» yaagiide zaareedda.

³⁰ Yesuusi, «Tabaa oossinne odoppite» yaagiide untuntta azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Waayyaabaa Koyruwaa Haasayee
(Mat. 16:21-28; Luk'. 9:22-27)*

³¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Taani, Asaa Na'ay, darii waayet-tanaw bessee; c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamaaris-siyaawanttu taana is's'anaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentsiyaa gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe dend-danaw bessee» yaagiide tamarissuwaa doommeedda.

³² Hewaa I untunttoo geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, zoretaa doommeedda.

³³ Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaawantta s'eelliide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin, S'oossay k'oppiyaawaa gidenna» yaageedda.

*Yesuusa Kaalussay Oochchiyaa Gatiyaa
(Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luk'. 9:23-27; 14:26-27)*

³⁴ Yesuusi c'ora asaanne barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Taana kaallana koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

³⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa[‡] ashshana koyyiyaa uray bayiz-zanawaa; shin ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa.

³⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemp-puwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee?

³⁷ Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi?

³⁸ S'oossaa ammanenna ha nagaranchcha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwaa bonchchuwaan geeshsha kiitanchchatuwaanna yiyaa wodekka, aan yeellatana» yaageedda.

[‡] **8:35 Shemppuwaa:** Giriikiyaa k'aalaan izaawa woy asaa shemppuwaa geetetti biletteedda.

9

Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyaa Taarikiyaa
(Mat. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Yesuusi untuntunna, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa kawutetsay wolk'k'aanna yiyaawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

² Yesuusi usuppun gallassaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa akkiide, untuntunna s'alalaa wolk'k'aama deriyaa bolla kesseedda; untuntunna sintsaan laametteedda;

³ Aa mayuukka p'oolleedda; sa'aan mayuwaa meec'c'iyaa ooninne geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii boos's'eedda.

⁴ He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasayaawantta be'eeddino.

⁵ P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, nuuni hawaan de'iyawe nuw lo'a; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁶ I waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, ikka yekkonttukka darii yayyeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, shaarii yiide untuntunna kammina shaariyaappe, «Hawe taani siik'iyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁸ Ellekka untuntunna yuushshi aatsi s'eelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be'ibeykkino.

⁹ Untuntunna deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntunna, «Taani, Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ I azazeeddawaa untuntunna, «*«Eeno» giide, ha hayk'uwaappe dend-diyaawaa giyaawe waagiyaawee»* yaagiide, barenttu gidдон haasayet-teeddino.

¹¹ Untuntunna Yesuusa, «Higgiyaa tamaariissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

¹² I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayaw S'oossaa Mas'aafay, «Asaa Na'ay darii waayettananne is's'ettana» yaagii?

¹³ Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaadankka, Asay Aa bare koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Na'aa Patseedda
(Mat. 17:14-21; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Yesuusi, P'es'iroosi, Yaak'oobinne Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyaawanttukko simmiide yiyaa wode, c'ora Asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan ek'k'eeddawaanne higgiyaa tamaariissiyaa amareeda asatuu untuntunna palumettiyaawantta be'eeddino.

¹⁵ He c'ora Asay Yesuusa be'eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko wos's'i yiide, Aa saroteedda.

¹⁶ Yesuusi barena kaalliyaawantta «Untuntunna ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

17 He c'ora asaa giddoppe itti bitanii zaariide, «Tamaarissiyaawoo, ta na'aa bollan haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko akkaade yaad.

18 Ha iita ayyaanay Aa oyk'k'iyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doon-aannakka hoommuu paarottee; k'ay achchaa garc'c'issee; bolllaakka zoolissee. Aappe ha iita ayaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybbeykkino» yaageedda.

19 Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiyaa asaw! Taani hinttentunna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akki yiite» yaageedda.

20 Untunttu na'aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide elekka na'aa kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin gondoretteedda.

21 Yesuusi he na'aa aawuwaa, «Hawe ne na'aa oyk'k'oodeppe woyssa wode gidanee?» yaagiide oochcheedda.

Na'aa aabbu, «I na'atetsaan de'iyaa wodiyaappe doommeedda.

22 Aa wod'anaw daro wode tamaninne haatsaan oleedda; shin neeni danddayooppe, nuw k'arettaade nuuna maaddaarikkii» yaageedda.

23 Yesuusi Aa, «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyaa asaw ubbabay danddayettee» yaageedda.

24 Ellekka na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani amanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii» yaageedda.

25 Yesuusi Asay dari dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tul-lenne duude ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan geloppa» yaageedda.

26 He iita ayyaanay waassiide, na'aa darssi kokkorssiide, aappe keseedda. Na'ay hayk'k'eeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay hayk'k'eedda» yaageedda.

27 Shin Yesuusi na'aa kushiyaay oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'k'eedda.

28 Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa dumma, «Nuuni he iita ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykkoo?» yaagiide oochcheeddino.

29 Yesuusi zaariide, «Hewaa malay woossappenne s'oomaappe attin, harabaan kesanaw danddayenna» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda*

(Mat. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)

30 Untunttu hewaappe denddiide, Galiilaanna aad'd'iide beeddino; Yesuusi bare de'iyaasaa ooninne erana mala koyyibeenna.

31 Ayaw gooppe, I barena kaalliyaawantta «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagiide tamaarisssee.

32 Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Oonee?

(Mat. 18:1-5; Luk'. 9:46-48)

33 Untunttu K'ifirinaahooma giyaa katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntta, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

³⁴ Shin untunttu biidde ogiyaan, «Nu gidдон nu ubbaappe aad'd'iyaawe oonee?» yaagiide palumetteedda diraw, c'o"u geeddino.

³⁵ Yesuusi uttiide, tammanne laa"u barena kaalliyaawantta s'eesiide untuntta, «Ooninne sintsaw aad'd'ana koyyooппe, ubbaappe guyye aad'd'iide, he ubbaw k'ooma gidanaw bessee» yaageedda.

³⁶ Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, untunttu gidдон esseedda; he guutsa na'aa idimmiide untuntta,

³⁷ «Hawanttu mala guutsa naanaappe ittuwaa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana mokkee; k'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteed-dawaa mokkiyaawaappe attin, ta s'alalaa mokenna» yaageedda.

*Yesuusi, «Nubaa Ek'ettenna Uray Nu Bagga» Yaageedda
(Luk'. 9:49-50)*

³⁸ Yohaannisi Aa, «Tamaarissiyaawoo, itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

³⁹ Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite;

⁴⁰ ayaw gooppe, nubaa ek'ettenna uray nu bagga.

⁴¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristoosawantta gidiyaa diraw, ooninne hinttenttoo ta suntsan buliyaa haatsaa ushanaw immooppekka, bare gatiyaa akkanawaa.

*Nagaraa Gaasuwaa
(Mat. 18:6-9; Luk'. 17:1-2)*

⁴² «Taana ammaniyaa ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaa oonanne, gaac'ciyaa wogga wos'aa Aa k'ood'iyaan k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aw lo"a.

⁴³⁻⁴⁴ Ne kushii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaanna* k'ay ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duus'a kushiyaanna de'uwaaw geliyaawe new lo"a.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u gediyaanna ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwaaw geliyaawe new lo"a.

⁴⁷⁻⁴⁸ Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa"u ayfiyaana ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa geliyaawe new lo"a.

⁴⁹ «K'umaan mas'iniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yegettana.

⁵⁰ Mas'inii lo"a; shin I mal"ana d'ayooппe, zaariide Aa wooti mal"etsanitee? Hinttentun mas'inii de'o;† yaatiide ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite» yaageedda.

10

*Machchatto Yeddanaaw Bessena
(Mat. 19:1-2; Luk'. 16:18)*

* **9:43-44** Hara Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, gus's'unii mule hayk'k'ennasaanne k'ay mulekka to'enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 s'eellite. † **9:50** Hinttentun mas'inii de'o: Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaappe dendo gaasuwaan untunttu bolla metuu gakkintokka ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'anaw bessee.

¹ Yesuusi hewaappe dendiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I ootsiyaawaadankka he asaa tamarissuwaa doommeedda.

² Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare machchatto yeddanaw nuw higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³ I zaariide, «Muse hinttentta waagi azazeeddee?» yaageedda.

⁴ Unttuntu, «Muse, «Itti Asay bare machchatto paramaa immiide yeddo» geedda» yaageeddino.

⁵ Yesuusi zaariide untunttu, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo s'aafeedda.

⁶ Shin S'oossay koyro med'd'iyaa wode, attuma asanne mac'c'a asaa ootsiide, untunttu med'd'eedda.

⁷ Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittuwaa gidee;

⁸ untunttu laa"atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untunttu, «Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne izinna woshummee.

¹² K'ay mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda

(Mat. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa seereeddino.

¹⁴ Yesuusi hewaa be'iide, barena kaalliyaawantta hank'k'etteedda; untunttu, «Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akka uray ooninne he kawutetsaa ubbakka gelenna» yaageedda.

¹⁶ Guutsa naanaa idimmiide, bare kushiyaa untunttu bolla huup'iyaan huup'iyaan wotsiide, untunttu anjjeedda.

Miishshaa Siik'ussay Ahiyaa Metuwaa

(Mat. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitanii wos's'iidde yi Aa sintsan gulbbatiide, «Lo"o tamarissiyaawoo, med'inaa de'uwaa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹⁸ Yesuusi, «Ayaw taana lo"oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo"uu ooninne baawa.

¹⁹ S'oossaa azazuwaa, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; word-duwaa markkattoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha» yaagiyaawaa eraasa» yaageedda.

²⁰ Bitanii Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe doommaade ha"i gakkanawukka naagay» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade new de'iyaabaa ubbaa zal" aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana. Yaatawaappe guyyiyaan yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin bitanii hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som"iyaa d'umissiide, nashettennan aggiide beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaawantta yuushshi aatsi s'eelliide, «Daro dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw waan metanddeeshsha!» yaageedda.

²⁴ Aa kaalliyaawanttu Aa haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi k'aykka untuntta, «Naatoo, S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!*

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, «Yaatina, oonee attanaw danddayiyaawe?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

²⁷ Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe S'oossaw danddayet-tiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayaw gooppe, S'oossaw ub-babaykka danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Taani hinttentoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliyyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay ooninne,

³⁰ ha"i ha wodiyaan s'eetu dakkuwaappe dariyaa golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. Sintsappe yaana wodiyaankka med'inaa de'uwaa akkanawaa.

³¹ Shin c'oratu ha"i sintsan de'iyaawanttu guyye aad'd'ana; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'iyaawanttu sintsa aad'd'ana» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Heezentsuwaa Odeedda*

(Mat. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)

³² Untunttu Yersaalame biidde, ogiyaan de'iino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe sintsanna hamettee. Untunttu maalaletteeddino; Aa kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa"u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttoo hawaadan yaagiide odeedda;

³³ «Be'ite; nuuni Yersaalame ha"i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, k'eesatuwaa kaappatoonne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aat-siide immana. Untunttu ta bollan hayk'uwaa pirddaa pirddana; k'ay ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immana.

³⁴ He Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anne c'uchchana; taana lissuwaan shoc'anne wod'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana.»

*Yaak'oobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa
(Mat. 20:20-28)*

* **10:24 Wooti metanddeeshsha:** Hawaa itti itti biletsay barew de'iyaabaan ammanettiyyaa asaa yaagee.

35 Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, «Tamaariissiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuw oot-saarikkii» yaageeddino.

36 Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo ayaa ootsoo?» yaageedda.

37 Untunttu Aa, «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha baggana k'ay ittuwaa haddirssa baggana utissaarikkii» yaageeddino.

38 Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa ushanaw danddayiitee? K'ay taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataa† s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.

39 Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Ee danddayeetto» yaageeddino.

Yesuusi k'ay, «Taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa hintte ushana; taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataakka hintte s'ammak'ettana.

40 Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooriyaawe taana gidikke; shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi wotseeddawayanttussa» yaageedda.

41 Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yaak'oobanne Yohaannisa hank'k'etteeddino.

42 Yesuusi untuntta ubbaa barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ayihuda gidennawantta mooddiyaawantta» giide k'oppiyaawanttunne hewantta kaaletsiiyaa asatuu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita.

43 Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; hintte giddon woggatana koyyiyaa ooninne hinttenttoo k'oomaa gidanaw bessee.

44 K'ay hintte giddon ubbaappe bolla gidana koyyiyaa ooninne hintte ubbaw ayile gidanaw bessee.

45 Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

Yesuusi K'ook'aa Bars's'amoosa Ayfiyaa Patseedda
(Mat. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)

46 Untunttu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne c'ora asaana Iyarkkoppe kesishshin, S'imoosa na'ay k'ook'ay, Bars's'amoosa giyaawe, ogiyaa doonaan woossiide utteedda.

47 Bars's'amoos Naazireetiyaa Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aa‡ Yesuusaa, taana maaraarikkii!» yaagussaa doommeedda.

48 C'ora Asay Aa, «Hayzza!» giide hank'k'etteedda.

Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darssi d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii!» yaageedda.

49 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, «Aa haa s'eesite» yaageedda.

Untunttu k'ook'aa, «Aynne baawa; dendda ek'k'a; neena s'eese» yaagiide s'eeseeddino.

50 K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'k'iide, Yesuusakko beedda.

51 Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda.

† 10:38 S'ink'k'ataa: Hawaa guussay Yesuusa gakkeedda metuwaa s'uu'aa guussaa. ‡ 10:47 Daawite na'aa: Ayihude asatuu S'oossaan Okettowe Daawite zeretsaappe yelettanawaa yaagiide k'ooppiyaa diraw, S'oossaan Okettowe «Daawite na'aa» yaagetti s'eeseettee.

K'ook'ay, «Tamaarissiyaawoo, taani s'eellanawaa koyyay» yaageedda.

⁵² Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

¹ Unttuntu Yersaalame matiidde, Debre Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakteeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide,

² «Hinttentuppe sintsan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubbaa toggibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite.

³ Ooninne hinttentta, «Hewaa ayaw ootsite?» yaagiide oochchooppe, «Godaw* hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanawaa» yaagite» yaageedda.

⁴ Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseeddawaa demmiide billeeddino.

⁵ Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu untuntta, «Hare maraa wootanaw billiitee?» yaageeddino.

⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino.

⁷ Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyaan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda.

⁸ C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiis'eedda; k'ay haranttuu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hiis's'eeddino.

⁹ Yesuusappe sintsanna hamettiyaa asayne Aa geeduwaa kaalliyaa Asay barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossay galatetto!

Godaa suntsan yiyaawe anjjetteeddawaa.

¹⁰ Godaa suntsan yiyaa nu aawuwaa

Daawite kawutetsay anjjetteeddawaa.

Saluwaa ubbaappe bolla saluwaan

de'iyaa S'oossay galatetto»

yaageeddino.

¹¹ Yesuusi Yersaalame biide, Geeshsha Golliyaa geleedda; k'ay ubabaa yuuyyi yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyaan, sa'ay k'ammiyaa di-raw, tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttunna Biitaaniyaa beedda.

Yesuusi Shek'k'eedda Balasiyaa Mitsatto

(Mat. 21:18-19)

¹² Wonttetsa gallassi unttuntu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda.

¹³ Haakuwaan itti balasiyaa giyaa mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno be'iide, ooni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be'anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haytsaa s'alalaappe attin, ayinne ayfiyaa demmibeenna; ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna.

¹⁴ Yesuusi he balasatto, «Neepe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu I giyaawaa siseeddino.

* **11:3** Godaa: Hawaa guussay hariyaa godaa. **11:9** Maz. 118:25-26

*Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Kesseedda**(Mat. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)*

¹⁵ Unttuntu Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa gelide, hewaan zal"iyaawanttanne shammiyaawantta kare yederssuwaa doommeedda; k'ay miishshaa laammiaawanttu s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa aatsi yeggiide,

¹⁶ ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaa gibbiyaa gidonna aad'd'anawaa diggeedda.

¹⁷ Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamarisseedda: «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golle geetettana» yaagettiide s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'oosettiya gonggoluwaa kesseeddita.»

¹⁸ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaa sisiide, Aa wod'ana ogiyaa koshshaa doommeeddino; shin c'ora Asay I tamarissiyaawaan maalalettiyaa diraw, aw yayyeeddino.

¹⁹ Sa'ay omarseedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu katamaappe gas'aa kesseeddino.

*Balasiyaa Giyaa Mitsatta Melaaddu**(Mat. 21:20-22)*

²⁰ Unttuntu wonttetsa gallassi guura ogiyaanna aad'd'iidde, he balasatta s'ap'uwaanna mela diggeeddawunno be'eeddino.

²¹ P'es'iroosi hassayiide, «Tamarissiyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda balasatta mela diggaaddu» yaageedda.

²² Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite,

²³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» gooppe hanana.

²⁴ Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa akki diggowaadan ammanite; hintte akkana.

²⁵ S'oossaa woossanaw hintte ek'kiyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite.

²⁶ Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.»

*Yesuusi Ayaa Maattaani Ootsii Giyaa Ooshaa**(Mat. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)*

²⁷ Unttuntu k'aykka Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaan hamettishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu Yesuusakko yeeddino.

²⁸ Aa, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? Woy new ha maataa immeeddawe oonee?» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; taw odite; taani k'ay hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odana.

³⁰ Yohaannisi s'ammak'iyaa maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye woy asaappee? Taw odite» yaageedda.

³¹ Unttuntu barenttu gidon palumaa doommiide, «Nuuni, «S'oossaappe yeedda» yaagoooppe, I nuuna, «Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaagana.

³² Shin, «Asaappe yeedda gaanee?» » yaageeddino; k'ay Asay ubbay Yohaannisi nabiya gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino.

³³ Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaa-reeddino.

Yesuusi, «Taannikka hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaagedda.

12

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

¹ Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woyniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaasaa asaw naagiyaasaa kees's'eedda; hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

² Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiaawaa akkiide yaana mala, itti k'oomaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³ Kotsaa ootsiyaawanttu Aa k'oomaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino.

⁴ Laa'entsuwaa hara k'oomaa untunttukko kiitteedda; untunttu he k'oomaa huup'iyaa p'alk'k'iide pokkissi yeddeeddino.

⁵ Woynniyaa turaa goday k'aykka hara k'oomaa kiitteedda; he k'oomaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakka hewaadan ootseeddino; ittuwaa ittuwaa wad'd'iide, haratuwaa wod'eeddino.

⁶ «Woynniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, «Untunttu ta na'aa bonchchenaan aggikkino» giide, bare na'aa untunttukko kiitteedda.

⁷ «Shin kotsaa ootsiyaawanttu barenttu gidдон, «Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyaawe nuwaa gidana!» yaageeddino.

⁸ Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyaa turaa gidloppe gas'aa kessi oleeddino.

⁹ «Simmi woyniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw immanawaa.

¹⁰⁻¹¹ « «Gimbbiyaawanttu kad'i is's'eedda shuchchay

godaa s'ap'uwaa minisiyaa,

ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nuunakka maalalissiyaawaa»

yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi beykkitee?»

yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu Yesuusi he leemisuwaa barenttun leemiseeddawaa ereedda diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa
(Mat. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

13 K'ay Aa haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaap-penne Heroodisa baggatuwaappe* amareedawanttu aakko kiittina yi-ide,

14 «Tamaariissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaariissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawe wogeeyye woga gidennee? Giiraa giira-neeyee digganee?» yaageeddino.

15 Shin untunttu lo'a malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'ciitee? Itti santtimiyaa haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageedda.

16 Untunttu aw aheeddino; «Ha malayenne suntsay oowee?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, «K'eesaarewaa» yaageeddino.

17 Yesuusi zaariide untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaagina untunttu aabaa maalaletteed-dino.

Hayk'uwaappe Dendduwaa Ooshaa
(Mat. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

18 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

19 «Tamaariissiyaawoo, Muse nuw higgiiyaa s'aafiidde, «Machchatto ak-keedda Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaagiyaawaa s'aafeedda.

20 Itti wode laappu ishatuu de'iyaawanttuppe bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

21 Laa'entsiyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda; heezentsiyaawekka hewaadan haneedda.

22 Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddino; ub-baappe guyyiyaan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu.

23 Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, iza unt-tunttuppe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino».

24 Yesuusi zaariide untuntta, «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaa Mas'aafatuwaanne Aa wolk'k'aa erenna diraassa!

25 Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayne akka; mac'c'a asayne gelenna.

26 Shin hayk'k'eeddawanttu dendduwaabaa gidoope, Muse mas'aafan s'aafetteedda s'aragay miyaa buuraabaa odiiyaa sa'aan, S'oossay Musa, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» gidiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?

27 I pas'a de'iyaa wanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawanttu S'oossaa gidenna; hintte darssi baleedditaa» yaageedda.

* 12:13 Heroodisa baggatuwaa: Hawantta guussay he wode de'iyaa kawutetsaa polottikkaa baggana kase wogga Heroodisanne Aa na'aa Herod Antip'aasa baggatuwaanne untuntta kaalliyaa asatuwaa. 12:19 Zar. 25:5 12:26 Kes. 3:6

*Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa**(Mat. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)*

²⁸ Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu untunttu palumetiyaawaa shiik'iide siseedda; k'ay Yesuusi untunttoo lo"o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

²⁹ Yesuusi zaariide, Aa «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa, «Is-
raa'eeliyaa Asay sisite, Goday nu S'oossay itti Godaa.

³⁰ Hinttenttu Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappe, hintte kumentsaa shemppuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kumentsaa wolk'k'aappe siik'ite» yaagee.

³¹ K'ay azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa laa'entso azazuu hawaa; «Neeni ne shooruwaa ne huup'yaadan siik'a» giyaawaa; hawanttuppe aad'd'iyaa hara azazuu baawa» yaageedda.

³² Higgiyaa tamarissiyaawe Yesuusa yaageedda; «Tamarissiyaawoo, tumuwaa gaadda; neeni «S'oossay itti S'oossaa s'alala. Aappe attin, haray baawa» geeddawe tuma.

³³ S'oossaa kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa wolk'k'aappe dosiyaawenne k'ay bare shooruwaakka bare huup'yaadan siik'iyaaawe, guuddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwaa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda.

³⁴ Yesuusi higgiyaa tamarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwaa gideeddawaa be'iide, «Neeni S'oossaa kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeenna.

*«Yesuusi O Na'ee» Yaagiyaa Ooshaa**(Mat. 22:41-46; Luk'. 20:41-46)*

³⁵ Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawanttu Kiristtoosa wooti Daawite na'aa giinoo?

³⁶ Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina,
« «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyaaabaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» geedda»
yaageedda.

³⁷ Daawite bare huup'ew Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide, Daawite na'aa gidii?» yaageedda.

C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

*Yesuusi, «Muse Higgiyaa Tamarissiyaawanttuppe Naagetite» Yaageedda**(Mat. 23:1-36; Luk'. 20:45-47)*

³⁸ Yesuusi tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawanttuppe naagetite; untunttu adussa mayuwaa mayyiide yuuyiyaawaanne geyaa heerankka Asay untuntta bonchchiidde sarotiyaawaa dosiino.

³⁹ Untunttu Ayihuda woosa golletuwaan darii lo"iyaa oydiyaa dosiino; k'ay Asay barentta imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa dosiino.

⁴⁰ Untunttu am"etuu golliyaa bonk'k'iidde, barenttoo lo"a mala-tanaw S'oossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aad'd'iyaa mu-
raa akkanawantta» yaageedda.

*Am"atti Mis'uwaataa
(Luk'. 21:1-4)*

⁴¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa yeggiyaa saas'iniyaa matan uttiide, Asay bare miishshaa he saas'iniyaan yeggiyaawaa be'eedda; c'ora dure Asay daro miishshaa he saas'iniyaan yeggeeddino.

⁴² Itti hiyyeesaa am"atta yaade, itti santtimiyaan laamettiyaa laa"u sembberatuwaa he saas'iniyaan yeggaaddu.

⁴³ Yesuusi barena kaalliyaawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwaay; imotaa saas'iniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am"atta darissaade yeggaaddu.

⁴⁴ Ayaw gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pac'aappe, barew de'iyaa de'uwaaw mulekka imma aggaaddu» yaageedda.

13

*Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Luk'. 21:5-6)*

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, Aa kaalliyaawanttuppe ittuu Aa, «Tamaariissiyaawoo, hawe aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa gollatuwaa be'ay!» yaageedda.

² Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwaa be'ay? Ha gollatuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

*Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyaa
(Mat. 24:3-14; Luk'. 21:7-19)*

³ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini baggana Debre Zayite Deriyaa bollan utteedda wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu s'alala aakko yiide Aa,

⁴ «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay hewe ubbay polettana wodiyaaw erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Yesuusi k'ay untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁶ C'ora asatuu ta suntsan, «Taani Kiristtoosa» yaagiide yaanawaa; c'ora asaa baletsana.

⁷ Matan de'iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa wode, hinggoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssetsay biraa.

⁸ Ayaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; shin hewe koyro yeluwaa oytsaa mala.

⁹ Shin hintte hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay hinttentta oyk'k'iide, pirddaa gollew aatsiide immama; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka hinttentta lissuwaan shoc'ana; gadiyaa mood-diyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsan ta diraw hintte markkatanaw ek'k'ana.

¹⁰ Mishiraachchuwaa k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw bessee.

¹¹ Untunttu hinttentta pirddaa golle ahiyaa wodenne aatsiide immiyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hinggoppite; he saatiyaan

S'oossay hinttentoo immiyaabaa haasayite. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

¹² Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay naanay barenttu aawotuwaabollaninne barenttu aayetuwaabolla denddiide, untuntta wod'isana.

¹³ Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyaaawe attana.

Yerusaalame Gakkana Wolk'k'aama Iita Metuwaa
(Mat. 24:15-28; Luk'. 21:20-24)

¹⁴ Shin nabiyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay ek'k'anaw bessenasan ek'k'ishshin hintte be'iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaaawanttu deriyaakko betino.

¹⁵ Golliyya huup'iyaan de'iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod'd'iide, bare soy geloppo.

¹⁶ Gaden de'iyaaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁷ He wode shahaara mac'c'awanttoonne d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyeero.

¹⁸ Shin hawe ubbay haniyaa wodii balguwaa gidenna mala, S'oossaa woossite;

¹⁹ ayaw gooppe, S'oossay sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiide, ha'i gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hawaappe sint-sawukka ubbaa de'enna metuu asaa bolla he wode de'ana.

²⁰ Goday he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutseedda.

²¹ He wode ooninne hinttentta, «Be'ite; Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Be'ite; Kiristtoosi, hewaan de'ee» yaagooppe, hewaa ammanoppite.

²² Ayaw gooppe, worddanchcha Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreed-dawanttakka baletsanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana.

²³ Shin hintte naagettite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa
(Mat. 24:29-31; Luk'. 21:25-28)

²⁴ Shin he wode he waayiyaappe guyyiyaan, away d'umana;

agenay poo'iyaaawaa aggana;

²⁵ S'oolinttatuu saluwaappe kunddana.

K'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettana.

²⁶ He wode taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be'ana.

²⁷ He wode taani kiitanchchatuwaa sa'aa oyddu bagga kiittana; sa'aa gas'aappe saluwaa gas'aa gakkanaw, S'oossay dooreedda asaa shi-ishshana.

Wodiyaa Wurssetsay Gakkeeddawaa
Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mitsatto
(Mat. 24:32-35; Luk'. 21:29-33)

28 Leemisuwaa balasatto giyaa mitsattippe taaarite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay hayttiyyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriita.

29 Hawaadanka hintte he ubbabay haniyaawaa be'iyaa wode, I* matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa† erite.

30 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyyaa yeletay hayk'k'idiggenna.

31 Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Wurssetsa Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna

(Mat. 24:36-44)

32 Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidi-nakka ooninne eriyaabay baawa.

33 He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, naagettite; min-nite; S'oossaa woossite.

34 Ta yuussay bare golliyyaa aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitanii bare k'oomatoo huup'iyaan huup'iyaan oosuwaa immiide, unt-tuntta bare oosoo kaappo ootseedda; k'ay kariyaa naagiyaawekka min-isiide naagana mala azazeedda.

35 Hewaa diraw, minnite; ayaw gooppe, golliyaw omarssa gidina, woy k'amma bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura womtumaatsaan gidina awude yaanentto, hintte erikkita.

36 Hinttenttu akeekenaan I yooppe, hinttentta gem"i'sheeddawantta demmenna mala minnite.

37 Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.

14

Kiristtoosa Bolla Mak'k'etteeddino

(Mat. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

1 Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyyaa gallassayne C'aalibeenna ukitsaa muussaa bonchchiyyaa baalaa gallassay gakkanaw laa"u gallassay atteedda; k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa taaarissiyaawanttu Asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide wod'ana ogiyaa koyyiino.

2 «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto

(Mat. 26:6-13; Yoh. 12:1-8)

3 Yesuusi Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin k'umaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta albass's'iroosa baare-taa kumeedda narddoosa giyaa darii al"o shittuwaa* akkaade yaaddu; he albass's'iroosa baareeta mentsaade shittuwaa Yesuusa huup'iyaan tigaaddu.

4-5 Hewaan de'iyaa asaappe ittuu ittuu hank'k'ettiide, «Ha shit-tuwaa c'oo ayaw bayizzay? Ha shittuwaa heezzu s'eetu biraa sant-timiyaan† zal"iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee»

* 13:29 I: Yesuusa guussaa.

† 13:29 Matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa: Guussay, Yesuusa

yuussay mateedda guussaa.

† 14:1 Kes. 12:1-27

*

14:3 Darii al"o shittuwaa: Guussay

loytsi sawiyaawaa guussaa.

† 14:4-5 Biraa santtimiyya: 6:37S'eellite.

yaagiide barenttu gidдон haasayiino; yaatiide he mishiratto darssii hank'k'etteeddino.

⁶ Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayinne gooppite; izo ayaw metootsiite? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

⁷ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttentunna de'iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubbaa wode hinttentunna de'ikke.

⁸ Iza barew danddayetteeddawaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay mooget-tanaappe kasetaade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu.

⁹ Taani hinttentoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishi-raachchuwaa odiyaasan hak'aninneekka, Asay izo k'oppaana mala, ha iza ootseeddawe odettana» yaageedda.

*Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa
Aatsiide Immanaw Zoretaa Eeno Geedda
(Mat. 26:14-16; Luk'. 22:3-6)*

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu[‡] giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaa kaappatoo aatsiide immanaw untunttukko beedda.

¹¹ Untunttu hewaa siseedda wode nashettiide, «Nuuni new miishshaa immana» yaageeddino; Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsiide immanaw injetiyaa wodiya wochchee.

*Yesuusi Barena Kaalliyaawanttunna
Paasigaa K'umaa Meedda*

(Mat. 26:17-25; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

¹² C'aalibeenna ukitsaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa nuuni hak'a biide giigissanee?» yaagiide oochcheeddino.

¹³ Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Katamaa biite; hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookkeedda itti bitanii hinttentunna gakettanawaa; Aa kaallite.

¹⁴ I biide geliyaa golliyaawuwaa, «Tamaarissiyaawe neena, «Taani taana kaalliyaawanttunna Paasigaa k'umaa maanaw ta imatsaa kifilii hak'anee?» yaagee; yaagite.

¹⁵ Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa bollan de'iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa bessana; hewaan nuw giigissite» yaageedda.

¹⁶ He laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadankka ubbabaa demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁷ Sa'ay omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawanttunna yaa beedda.

¹⁸ Untunttu uttiide samppaappe k'umaa miishshin, Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentuppe ittuu taananna miyaawe, taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu loytsi sisettina, huup'iyaan huup'iyaan Aa, «Tumu taaneeshsha?» giyaawaa doommeeddino.

²⁰ Yesuusi zaariide, «I ha hinttenttu tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa.

²¹ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin taana, Asaa Na'aa, aatsiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan atteeddento, aw lo" a shin» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mat. 26:26-30; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)

²² Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa gala-teedda; he daabbuwaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²³ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, untntntoo immeedda; ubbay he s'uu'aappe usheeddino.

²⁴ Yesuusi, «Hawe ooratsa c'aak'uwaan§ c'ora asaa diraw gukkiyaa ta suutsaa.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani S'oossaa kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

²⁶ Mazimuriyaa yes's'eeddawaappe guyyiyaan, Debre Zayite Deriyaa beeddino.

P'es'iroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Hinttenttu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'ana; hewaappe guyyiyaan dorssay ubbay laalettana gee» yaageedda.

²⁸ Shin taani hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, hinttent-tuppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda.

²⁹ P'es'iroosi zaariide, «Unttuntu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke» yaageedda.

³⁰ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede kad-danaassa» yaageedda.

³¹ Shin P'es'iroosi kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena mulekka kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mat. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)

³² Geetesemaane giyaa sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta «Taani S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³³ Yesuusi P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii kayyotteeddanne metooteedda.

³⁴ K'ay untntntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gem"ishoppite» yaageedda.

³⁵ Guutsaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, danddayet-tiyaawaa gidooppe, he wodii bareppe aad'd'ana mala, S'oossaa woosseedda.

§ 14:24 Ooratsa c'aak'uwaa: S'oossay bare asaw Yesuusa hayk'uwaa baggana k'aalaa geleedda ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa. Hewenneekka Aa gakkiiyaa s'uu'aa, I bare suutsaa gussiide aatsi immeedda Aa de'uwaa. Hewenneekka, nu ec'a asatetsay ubbay laamettina, ooras's'eedda S'oossaa higgii nu wozanaan s'aafetteeddawaa odee. 14:24 Kes. 24:8; Erm. 31:31-34 14:27 Zak. 13:7

³⁶ K'aykka, «Abbabboo,* ta Aabboo, ubbabay new danddayettee; ha s'uu'aa taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppe» yaageedda.

³⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide, gem"isheeddawantta demmiide P'es'iroosa, «Simoonaa, gem"ishshaaddii? Neeni itti saantenttonne naaganaw danddayabeykkii?

³⁸ Paac'iyaan hintte gelenna mala, naagettittenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha» yaageedda.

³⁹ K'aykka biide kasewaadankka S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Aa kaalliyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gem"isheeddawantta demmeedda; untunttu ayfiyaa gem"ishuu gooozi wotseedda diraw, aw ayaa haasayiinonttokka eribeykkino.

⁴¹ Heezentsuwaa untunttukko yiide, «Ha'i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? Gidana; wodii gakeedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatuwaa kushiyaan aatsiide immiyaa wodii gakeedda.

⁴² Denddina boytte; be'ite, taana aatsiide immiyaawe haweku gakeedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihudaa Ask'k'orootu, ellekka gakki wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁴ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'iide loytsi naagiide, afite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁵ Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka Yesuusakko shiik'iide, «Tamarissiyaawoo» yaagiide Yesuusa yeri akkeedda.

⁴⁶ He c'ora Asay Yesuusa minisi oyk'k'eedda.

⁴⁷ Shin matan ek'k'eeddawanttuppe ittuu bare c'ubiyaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁴⁸ Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, «Taana bonk'k'anchcha kessiide, bonk'k'anchchaa oyk'k'iyaawaadan oyk'k'anaw c'ubiyaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee?

⁴⁹ Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna de'iyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa Mas'aafatuu geeddawe polettanaw bessee» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu Aa yeggiide bi aggeeddino.

⁵¹ Nas'alaa s'alalaa mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyaawaa Asay oyk'k'eedda.

⁵² Shin he bitanii nas'alaa oliide, kallo s'iira wos's'eedda.

Yesuusa Pirddiyaa Shanggatuwaakko Afeeddino

(Mat. 26:57-68; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Asay Yesuusa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa soy, k'eesatuwaa kaappatuuwaa ubbatuu, c'imatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu shiik'eeddasaa afeeddino.

* **14:36 Abbaa:** Guussay Giriike k'aalanka «Abbaa» gidiyaa wode, Aramaayike k'aalaani «Aabba» giyaawaa.

54 P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaw haakuwaan Aa kaalledda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiide, utti aggeedda.

55 K'eesatuwaa kaappatuunne hewaan shiik'eedda Asay ubbay Yesu-usa wod'anaw Aa bolla markkaa koyyeeddino; shin ayinne dem-mibeykkino.

56 Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bollan wordduwaa markkatteeddino; shin untunttu markkatetsay itti mala gidenna.

57-58 Itti itti asatuu denddi ek'k'iide Yesuusa bolla, «I, «Taani Asay kees's'eedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, Asay kees's'ibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa gidдон kees's'ana» giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide wordduwaa markkatteeddino.

59 Shin haray atto untunttu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna.

60 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa ubbaa sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaagiide oochcheedda.

61 Shin Yesuusi c'o'u giide, ayinne zaaribeenna; k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Anjetteedda S'oossaa Na'ay Kiristtoosi neene?» yaagiide laa'entsuwaa oochcheedda.

62 Yesuusi zaariide, «Ee, taana; hintte taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana uttide'ishshinanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

63 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Nu-una hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii?

64 Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; hintte k'ofay ayee?» yaageedda; untunttu ubbay, «I hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino.

65 Untunttuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timb-bitiyaa oda!» yaageeddino; k'ay naagiyaawanttukka Aa k'ins's'alliyaa bak'k'iide afeeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

66 P'es'iroosi dirssaa gidдон hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa mac'c'a k'oomatuwaappe ittinna yaaddu.

67 P'es'iroosi tamaa kashiyaawaa be'aade, c'adda s'eellaade, «Neenikka Naazireetiyaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.

68 Shin P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna» yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda.†

69 He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan ek'k'eedda asatuwaa, «Ha bitaniikka untunttunna de'ee» gaade gujjaade oduwaa doommaaddu.

70 Shin P'es'iroosi k'aykka kaddeedda.

Guutsaa gam'ishin, matan ek'k'eedda asatuu laa'entsuwaa P'es'iroosa, «Neeni tuma untunttunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa» yaageeddino.

71 Shin P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!» yaagiide barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

14:62 Dan. 7:13 14:64 Wog. 24:16 † 14:68 *Kuttuukka waasseedda*: Ha k'aalay beni biletteedda itti itti biletsaan baawa.

⁷² Ellekka kuttuu laa'entsuwaa waassi aggeedda; P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa» geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa P'ilaas'oosakko Afeeddino

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk'. 23:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Wontta guuran ellekka k'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaannanee Muse higgiiyaa tamaarissiyaawaantunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna mak'k'ettiide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilaas'oosaw aatsiide immeeddino.

² P'ilaas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda.

³ K'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino.

⁴ P'ilaas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Unttuntu ne bolla woyissa mootuwaa ahintto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda.

⁵ Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilaas'oosi maalalettedda.

Yesuusa Bolla Hayk'uwaa Pirddeeddino

(Mat. 27:15-26; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

⁶ P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallasaan Asay koyyiya itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

⁷ He wode itti Barbbaana giyaa bitanii walassaa kessiide shemppuwaa wod'eedda asatuwaana ittippe k'asho golliyaan de'ee.

⁸ Shiik'eedda c'ora Asay P'ilaas'oosi kase erttowaadankka barenttoo maarotaa ootsana mala, Aa oochcheeddino.

⁹ P'ilaas'oosi asaa zaariide, «Taani hinttenttoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa k'anaatiide aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi ereedda.

¹¹ Shin k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbaana billanaadan, he shiik'eedda Asay P'ilaas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino.

¹² P'ilaas'oosi laa'entsuwaa zaariide, «Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttenttu giyaawaa wootoo?» yaageedda.

¹³ Asay P'ilaas'oosaw zaari zaari barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.

¹⁴ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.

¹⁵ P'ilaas'oosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide lissuwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, kak'k'ana mala untntnttoo aatsi immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa K'iliic'eeddino

(Mat. 27:27-31; Yoh. 19:2-3)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wotaadaratuwaa ubbaa ittippe s'eeseeddino.

¹⁷ K'ay zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino.

18 Hewaappe guyyiyaan Aa, «Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido» yaagi sarotiidde, Aa k'iliic'uwaa doommeeddino.

19 Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am"aan shoc'eeddino; k'ay Aa bollan c'uchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino.

20 Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide, Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusa Kak'k'eeddino

(Mat. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; Yoh. 19:17-27)

21 Unttuntu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoona giyaa K'ereena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gaketiiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.

22 Yaatiide Golggootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golggootaa» giyaawe «Huup'iyaa Gosiyaasaa»* giyaawaa.

23 Kawaraa giyaa d'alii walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan is's'eedda.

24 Unttuntu Aa kak'k'eeddino; k'ay oona oona gakkanentto eranaw Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggeeddino.

25 Unttuntu Aa kak'k'iyaa wode, wonttaappe heezzu saate.

26 «Ayihudatuwaa kaatiyaa» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti utteedda.

27 Yesuusanna laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

28 S'oossaa Mas'aafay, «Iitabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» yaagiyaawe poletteedda.

29 Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyaawoo,

30 ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'aade, ne huup'iyaa ashsha» yaageeddino.

31 Hawaadankka k'eesatuwaa kaappatuu Muse higgiiyaa tamarisiyaawaantunna ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaa ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna;

32 nuuni be'iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa'eeliyaa kaatii, ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o» giide k'iliic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawantukka Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusa Hayk'uwaabaa

(Mat. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

33 Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay d'umeedda.

34 Udduppu saatiyaan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elo-hee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?»† yaageedda. Hewaa giyaawe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaaddii?» giyaawaa.

15:21 Rom. 16:13 * 15:22 «Huup'iyaa Gosiyaasaa» Geetettiyaawe, asaa huup'iyaa malatiyaa shuchchay hewaan de'iyaa diraw, huup'iyaa gosiyaasaa geetetteedda. 15:24 Maz. 22:18 15:28 Isa. 53:12 15:29 Maz. 22:7; 109:25; Mar. 14:58; Yoh. 2:19 † 15:34 Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii: Ha k'aalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwaa mayyiide simerettiyya wode haasayettiyya Aramaayike geetettiyya k'aalaan haasayettowaa. 15:34 Maz. 22:1

³⁵ Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Ee-laasa s'eese» yaageedda.

³⁶ He asaappe ittuu wos'si yiide, zanzzaa malatiyaawaan c'aala woyniyaa eessaa kuntseedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wot-siide, «De'ishshite ane; Eelaas mask'k'aliyaappe Aa wotsanaw yaanent-tonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa doonaakko ushshanaw shi-shsheedda.

³⁷ Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

³⁸ Geeshsha Golliyaan k'ashetteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide pooshetti wod'd'eedda.

³⁹ Mask'k'aliyaappe sintsa baggana hewaan ek'k'eedda itti s'eetuwwa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu S'oossaa Na'aa» yaageedda.

⁴⁰ Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyaa amareeda mac'c'awanttu de'iino; untunttu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, teefa Yaak'oobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de'iino.

⁴¹ He mac'c'a asatuu Yesuusi Galiilaan de'iyaa wode, Aa kaalleeddawantanne Aa maaddeeddawantta; k'ay Yesuusanna ittippe Yerusaalame beedda hara c'ora mac'c'a asatuu hewaan de'iino.

Yesuusa Mooguwaabaa

(Mat. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa'ay omarsseedda wode, hewaan shiik'eedda asaan bonchcheteedda itti Yoosefo giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambbatay giigettiyyaa gallassaa gideedda diraw, Yoosefo s'aliide P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁴⁴ P'ilaas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i diggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; s'eetuwwa kaappuwaa s'eesiide, «I hayk'k'oodeppe gam"eeddee?» yaagiide oochcheedda.

⁴⁵ P'ilaas'oosi Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwwa kaappuwaappe sisiide, Aa anhaa Yoosefo akkanaadan ootseedda.

⁴⁶ Yoosefo mooguwwa mayuwwa shammeedda; Yesuusa anhaa mask'k'aliyaappe wotsi mayuwaan s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gong-goluwwa doonaan wolk'k'aama shuchchaa gonddorssiide wotseedda.

⁴⁷ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa untunttu hak'an wotsintto be'iino.

16

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-8; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'eeddawaappe guyyiyaan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino.

² Wogaa gallassi wonttumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino.

³ Untunttu barenttu gidдон ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwaa doonaappe nuw shuchchaa oonee gonddorssiide digganaweeshsha?» yaagiide haasayiino.

⁴ Unttuntu s'eelliyaa wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa gond-dorssidiggeeddawaa be'eeddino.

⁵ Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa giddo geliyaa wode, itti wodalla bitanii bootsa mayuwaa mayyiide, ushechcha baggana utteeddawaa be'iide dagammeeddino.

⁶ Shin I unttunta, «Dagammoppite. Mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda Naazireetiyaa Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Unttuntu Aa wotseeddasaa hawaa be'ite.

⁷ Shin biide Yesuusi barena kaalliyaawanttoonni P'es'iroosaw, «Yesuusi hinttenttuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide hawaa odite» yaageedda.

⁸ Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaappe kesiide bak'ati aggeeddino; k'ay unttuntu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne ayinne odibeykkino.

Mac'c'a asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa P'es'iroosawunne aanana de'iyaaawanttoo k'antsaan odeeddino; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare huup'ew barena kaalliyaawanttu bolla, med'inaw ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwaa k'aalaa, away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw kiiteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat. 28:9-10; Yoh. 20:11-18)

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Wogaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda.

¹⁰ Iza baade kase aanana de'iyaaawanttoo, k'arettiiddinne yeekkiidde utteeddawanttoo odaaddu;

¹¹ shin Yesuusi pas'a de'iyaaawaanne iziw beetteeddawaa unttuntu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa'u Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Luk'. 24:13-35)

¹² Hewaappe guyyiyaan, unttunttuppe laa'atuu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, unttunttoo beetteedda.

¹³ Unttuntu guyye simmiide, haratoo odeeddino; shin hewanttu unttuntu oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa miishshin, Yesuusi unttunttoo beetteedda. Unttunttoo ammanuu bayinna diraw, I unttunta seereedda; k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa be'eeddawanttu unttunttoo odina, unttuntu ammanennaan is'seedda dirawunne odina sisennawantta gidiyaa diraw, I unttunta seereedda.

¹⁵ I unttunta hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa odite.

¹⁶ Ammanowenne s'ammak'ettowe attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay pirdana.

¹⁷ Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa ootsanawantta: unttuntu ta suntsan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; k'ay unttuntu dumma dumma ooratsa k'aalaan haasayanawantta.

¹⁸ Unttuntu shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iyaa marzziyaa ushinttokka untunta k'ohenna. K'ay untuntu barenttu kushiya harganchchatuwaa bolla wotsana; he harganchchatuu pas'ana» yaagedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Kaseedda
(Luk'. 24:50-53; Kit. 1:9-11)

¹⁹ Godaa Yesuusi barena kaalliyaawanttunna haasayeeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa pude saluwaa afina, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu biide, ubba saan wonggalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka untuntunna ittippe ootsee; untuntu odiyaa k'aalaykka tuma gideeddawaa untuntu ootsiyaa malaatuwaan eris-seedda.*

* **16:20** Itti itti beni Geeshsha Mas'aafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuk'aasi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Luuk'aasi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huup'e gideeddawe, Israa'eeliyaa Asay naagiidde de'iyaa S'oossaan Oketteeddawe, asaa zeretsaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Yesuusi S'oossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa K'aalay asaw de'iyaa dumma dumma metuwaa k'aariyaa wolk'k'aa oyk'k'eeddawaa gidiyaawaa Luuk'aasi odee. Luuk'aasa Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne k'aykka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wurssetsaa shemppatuwaan loytsiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyaan ammanuwaabay waan dic'c'eeddentonne waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha mas'aafaa s'aafeedda bitanii Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yetsaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiya heemmiyaawanttu biide be'eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na'atetsaan de'iidde Geeshsha Golliyyaa beeddabay, k'aretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beetteedda na'aa taarikii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa s'alalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw huup'e gidiide s'eeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gidдон mac'c'a asaw de'iyaa sabaanne S'oossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa 1:5–2:52

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-20

Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa 3:21–4:13

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:14–9:50

Yesuusi Galiilaappe Yerusaalame boowaa 9:51–19:27

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 19:28–23:56

Godaa Yesuusa dendduwaa, k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 24:1-53

¹⁻⁴ Bonchchetteedda Toofiiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawanntunne barenttu k'aalaan markkatteeddawanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo" a gideeddawe taw beetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan,* Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyyaa

* **1:5** *Yihudaa:* Hawaan Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filss's'eeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa.

itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

⁶ Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawantanne kad'ee banttaan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa.

⁷ Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode,

⁹ bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliiyaa geliide is'aanaa c'uwissuwaa[†] saamay Aa gakteedda.

¹⁰ Is'aanay c'uwiyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw beetteedda.

¹² Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.

¹³ Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu.

¹⁴ Aa yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta;

¹⁵ Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiyaa woyniyaa ushshaa gido haraa matsoyiyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa.

¹⁶ «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa untunttu Godaa S'oossaakko, I zaaranawaa.

¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaaninne wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.»

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaa sintsan ek'k'iyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaad;

²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam"eeddentto maalalettiidde naagiino.

²² Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eeddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi beessiide, duude gidiide de'eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiya wursso wode, bare golle simmeedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaa barena gentsaaddu.

²⁵ Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw[§] Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu.

1:5 1 Od. 24:10 [†] 1:9 **Is'aanaa c'uwissuwaa:** Hawaa guussay c'uway woosaa kotaa S'oossaakko gakkee giide wonttanne omarssi wode c'uwissiyaa wogaa. 1:15 Pay. 6:3 [‡] 1:17 **Eelaasa:** Hawe geetetteeddawe, kase Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaan Nabiyya Eelaas ooratsabaa ootsiyaa wolk'k'aan eretteeddawaa diraassa. 1:17 Mil. 4:5, 6 1:19 Dan. 8:16; 9:21 [§] 1:25 **Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw:** Asinaa geleedda mishiratta na'aa yelennaan attooppe, Isiraa'eeliyaa asaa k'ofaan, «S'oossay izo muri de'ee» yaagettaw.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

26 Usuppuntsa agenaan S'oossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

27 Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiya bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattikko S'oossaa matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo geetettee.

28 Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu gidдон anjjetteddawunno»* yaageedda.

29 Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu.

30 Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa.

31 Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa.

32 Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaaw immawanawaa.

33 Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutet-sawukka wurssetsay baawa» yaageedda.

34 Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaagaaddu.

35 Kiitanchchaykka zaariide iziwi, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oossaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oossaa Na'aa geetettana.

36 Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaarood-eeppe usuppuntsa agenaay oyk'k'aaddu.

37 S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda.

38 Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabees'o Oochchanaw Baaddu

39 Mayraamakka he agenaay gidдон denddaade killi zoozetiyaa Yihu-daa gaden de'iyaa itti katamaa elleella kesaaddu.

40 Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o sarotaaddu.

41 Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu.

42 Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu gid-doppe anjjetteddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettoawaa.

43 Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee?

44 Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda.

45 Goday polettee giide iziwi odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjjetteddawunno» yaagaaddu.

Mayraami Galataa Yetsaa

(1:46-53)

1:27 Mat. 1:18 * 1:28 Neenikka mac'c'awanttu gidдон anjjetteddawunno: Ha k'ofay beni c'imeedda Giriikiyaa mas'aafaan baynnawaa gidiyaaw diraw, itti itti Inggilizeetsuwaaninne Amaaraatsuwa mas'aafaanka baawa. 1:31 Mat. 1:21 1:33 2 Sam. 7:12, 13, 16; Isa. 9:7 1:37 Dom. 18:14

46 Mayraamakka,

«Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,

47 Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan,
loytsa nashettaw.

48 Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelledda.
Hachcheppe doommiide yeletay ubbay
anjjetteddawunnee giino.

49 Wolk'k'aama gideedda I,
daro yewuwaa taw ootseedda;

Aa suntsaykka geeshsha.

50 Aa maarotay yayyiyaawanttoo,
yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee.

51 Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda;
barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta,
laaleedda.

52 Mooodiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe wotseedda;
ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

53 Koshatteeddawantta lo"o yewuwaan kalisseedda;
duratuwaa k'ay mela yedersseedda.

54 Bare maarotetsaa k'oppiide,
bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda.

55 Nu aawaatoo I odeeddawaadan,
Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa,
med'inaw naagana diraassa»

yaagaaddu.

56 Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabees'i matan
gam"owaappe guyyiyaan bare golle simmaaddu.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletaa

57 Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.

58 Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotetsaa
iziw ootseeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteeddino.

59 Hosppuntsa gallasaan na'aa k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuwaa
suntsaan Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino.

60 Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee» yaa-
gaaddu.

61 Unttunttukka izo, «Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka
ha suntsaan s'eessetibeenna» yaageeddino.

62 Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyintto s'orssi
oochcheeddino.

63 Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa»
giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.

64 Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka
biletтина haasayaa doommeedda, S'oossaakka galateedda.

65 Aa shooratuukka de'iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha
yewuukka zoozetiyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

66 Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?»
yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'eeddino; S'oossaykka
aanana de'iyawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timb-bitiyaa yaagi odeedda:

⁶⁸ «Israa'eeliyaa Goday S'oossay anjjetto;

yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayiliyaa Daawite golliyaan;

wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettowaadan,

⁷¹ I nuuna, nu morkkatuwaappenne,

nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo,

maaretetsaa bessanaassanne,

bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa aatsanaassa.

⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamoo,

c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppanaw,

⁷⁴ nu morkkatuwaaw kushiyaappe kesiide,

yashshay banttaan aw ootsanaadan,

maataa nuw immeedda.

⁷⁵ Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan,

geeshshatetsaaninne s'illotetsaan,

bare sintsaan essana diraassa.

⁷⁶ Zaariidekka, neenoo, ta na'aw,

D'ok'k'a S'oossaa nabiyyaa geetettanaassa;

ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna,

baanaassa.

⁷⁷ Asaa nagaraa maariyaa atotetsaa eraa,

untunttoo immanaassa.

⁷⁸ Hewekka killippe yeedda poo'uu,

nuuna s'omooseeddawe,

nu S'oossaa maaretetsaanne k'aretaa gaasuwaana.

⁷⁹ Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwaa kuwaan,

utteeddawanttoo poo'issee;

nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.»

⁸⁰ Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan minneedda; Israa'eeliyaa asaw beet-teedda gallassay gakkanaw mela biittaan de'eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa (Mat. 1:18-25)

¹ He wode* Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe† aza-zuu keseedda.

² Hewenneekka, K'ereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa.

³ Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.

⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galilaa Awuraajjaan de'iyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita

* **2:1** *He wode*, Geetettowe S'ammak'iyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guutsatetsaan de'ishshin Yesuusi yeletto wodiyaana. † **2:1** *K'eesaara*: Giyaa suntsay kaatiyaa guussa. Hewenneekka c'ora gadiyaa mooddiyaa wolk'k'ay de'iyaa c'ora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** *K'ereneyoosa*: Geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugiss's'oose, Sooriyaa geetettiyya Yihudaanne Galilaa Awuraajjatuwaa oyk'k'eedda gadiyaan suntsayeeddawaa.

katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyyaa katamaa keseedda.

⁵ He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraa-makka aanana ittippe baaddu.

⁶ Unttuntu hewaan de'ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda.

⁷ Izakka Bayira Na'aa§ gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyaa sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan* k'eraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

⁸ He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'iyaawanttu de'iino.

⁹ S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide unttuntu miyyiyaan ek'keedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay untuntta oyk'keedda.

¹⁰ Kiitanchchay untuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwa taani hinttenttoo ahaad.

¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.

¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa gidдон giseeddawaa demmanita» yaageedda.

¹³ K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe k'onc'ceeddino.

¹⁴ S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino:

«Bonchchuu S'oossaw
bolla saluwaan gido.

Sa'aan I dosiyaa asaw
sarotetsay gido»

yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untunttuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'iseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaa be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteed-dino.

¹⁶ Unttunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yoosefo demmi-ide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'isside odeeddino.

¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalalletteed-dino.

¹⁹ Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu.

²⁰ Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu untunttoo odetteed-dawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

²¹ Na'aw hospun gallassaa gidina k'as's'arettiyyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan S'oossaw Sheed'etteedda

§ 2:7 *Bayira na'aa:* Isiraa'eeliyaa Asay yeletteedda na'aa ubbaa golliyaankka S'oossaw bessiyaawaa giino. * 2:7 *Gap'atiyaa:* Ha miishshay miyay miyaabay sa'aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa. 2:21 Wog. 12:3; Luk'. 1:31

22 Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii† poletteedda wode Yoosefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yersaalame akki beeddino.

23 Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay‡ ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddawaadaaninne,

24 k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogommatuwaa woy laa"u harap'pe maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

25 He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoona geetettiyaa itti bitanii Yersaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyaa asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bollaana shemppeedda asaa.

26 Godan oketteedda Kiristoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'onc'c'isseedda.

27 Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliiyaa geleedda. Na'aa yelawanttu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode,

28 Simoone mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda:

29 «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan,
ha"i taana ne ayiliyaa saruwaan neekko afa.

30-31 Gaasuukka, ta ayfatuu,
asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda,
ashshiyaa hidootaa be'eeddino.

32 Hewekka Israa'eeliyaa gidenna asaw,
k'onc'c'etsaa immiyaa poo'uwaa.

K'ay Ne asaw Israa'eelew bonchchuwaa.»

33 Yoosefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddino.

34 Simoonikka anjjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliiyan c'oratoow dunduwaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa haasayiyaawanttoo malla gidanaw dooretteedda.

35 C'oratookka wozanaa k'ofay k'onc'c'owaa gidanaw, ne shemp-puukka mashshaan k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda.

36 K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyaa nabatta de'aw; Izakka loytsa c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleedda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno.

37 Izi laytsaykka hosppun tammanne oyduwaa gidana gakkanaw gallaasanne k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde am"e§ gidaade gam"aaddu.

38 He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yersaalame Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu.

Yoosefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

† 2:22 **Geeyiyaa wodii:** Ayihudatuwaa mac'c'a Asay attuma na'aa yelowaappe guyyiyaan, «Geeshsha gidukku» yaagi k'oppiino. K'aykka he na'ay k'as's'arettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan oosettaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiya geetettee. ‡ 2:23 **Bayira na'ay:** 2:7S'eellite. 2:23 Kes. 13:2, 12 § 2:37 **Am"e:** Am"e guussay asinay hayk'k'ina gelennaan gam"eedda mac'c'awuno. Ha payduwaan s'aafetteedda mishiratta laappu laytsaa s'alalaa asinaana gam"owaappe guyye 84 laytsaa ubbaa am"e gidaade gam"aaddu.

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.

⁴⁰ Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o eraankka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bollaana shemppeedda.

Guutsa Na'aa Yesuusi Geeshsha Golliyaan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yersaalame katamaa biino.

⁴² Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yersaalame keseeddino.

⁴³ Baalaa polowaappe kaala barenttu golle untunttu simmoode guutsa na'aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yersaalamen atti aggeedda.

⁴⁴ Untuntunna ittippe de'iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan koshshaa doommeeddino.

⁴⁵ D'ayo wode koyyiidde hini Yersaalame simmeeddino.

⁴⁶ Heezzu gallassaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiiddenne untuntta oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan de'iyaawaa be'eeddino.

⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo» yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de'anaw taw koshshiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda.

⁵⁰ Hewaa yaagi odooppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untuntunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu.

⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossanne asaa sintsan dic'cedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

¹ S'ibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshet-siyaa laytsaan P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileenin oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide mooddi de'ishshin,

² Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa kaappatuwaa* gidiide de'ishshin, S'oossaa k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko mela

2:39 Mat. 2:23 2:41 Kes. 12:1-27; Zar. 16:1-8 * 2:49 Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. 2:52 1 Sam. 2:26; Lem. 3:4 * 3:2 K'eesatuwaa kaappatu Haanninne K'eyyaafay: Haanna kaappotetsaa wodii Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laytsaa gakkanaassa. K'eyyaafaa geetettiyaa Haanna bolluu 18-37 laytsaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gam"eedda.

biittaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» yaagi tamaarisseedda.

⁴ Nabyaa Isiyaasa mas'aafan s'aafetteedda k'aalaadan,

«Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,

«Godaw ogiyaa giigissite;

Aa ogiyaakka suurissite.

⁵ Ollay ubbay kumo;

deriinne zoozii denbbaa gido,

giigenna ogii ubbay giigo,

hanchchiro ogii ubbay liik'o.

⁶ Hewaa gidoope,

Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana» »

yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan s'ammak'ettanaw keseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa naatoo; yiyaa hank'k'uwaappe attana mala hinttentta ooni mak'k'eeddee?

⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee goop-pite. S'oossay Abraahaamoo[†] naanaa ha shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo oday.

⁹ Ha'i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo'o ayfiyaa ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olet-tanawaa.»

¹⁰ «Yaatina ha'i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'iyawe baynnawoo immo; k'umay de'iyaweekka baynnawoo gisho» yaagi zaareedda.

¹² K'aras'aa shiishshiyaawanttukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaaris-siyaawoo, nu ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa oochcheeddino.

Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oo-nanne wordduwaan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gi-dana» yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode Asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa, «Hawekka Kiristtoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe attin taappe wolk'k'aamayenne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa bil-lana danddayennawe[‡] biro yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa;

¹⁷ Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa uddumaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dalaa to'enna tamaan guuddee.»

3:4 Isa. 40:3-5 **3:7** Mat. 12:34; 23:33 [†] **3:8** *Abraahaamoo naanaa*: Ayihuda asatuu barentta S'oossay dooreedda asaa yaagi k'oppiino. Gaasuunneka, beni hidootaa k'aalay S'oossaappe nu aabbu Abraahaamoo imetteedda yaagiide k'oppiyaa diraassa. **3:9** Mat. 7:19 **3:12** Luk'. 7:29
[‡] **3:16** *Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe*: Hawe k'oomaa woy danggaas'iratti oosuwa.

¹⁸ Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'k'iidde mishi-rachchuwaa k'aalaa odeedda.

Heroodise S'ammak'iyaa Yohaannisa K'achcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda.

²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda.

Yohaannisi Yesuusa S'ammak'eedda

(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

²¹ Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

²² Geeshsha Ayyaanaykka harap'p'iyaa malatiide Aa bollaana wod'd'eedda. Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiyaa k'aalay yeedda.

Yesuusa Yeletay Kase Guyye

Mayzzaappe De'iyaa Payduwaa

(Mat. 1:1-17)

²³ Yesuusi tamarissuwaa doommooode aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa;

²⁴ Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoonaa na'aa; Yooni Yooseefo na'aa;

²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amoos'e na'aa; Amoos'e Naahome na'aa; Naahome Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa;

²⁶ Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa;

²⁷ Yoodi Yoonana na'aa; Yoonani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa;

²⁸ Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'osaama na'aa; K'osaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa;

²⁹ Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yoorame na'aa; Yoorami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa;

³⁰ Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday Yooseefo na'aa; Yooseefo Yoonana na'aa; Yoonani Eliyaak'eema na'aa;

³¹ Eliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa;

³² Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoona na'aa; Salmooni Nahishoona na'aa;

³³ Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa;

³⁴ Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoora na'aa;

³⁵ Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa;

³⁶ Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa;

³⁷ Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa;

³⁸ K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami S'oossaa na'aa.

4

Yesuusaw Shiik'eedda S'alahiyaa Paac'iyaa

(4:1-13; Mat. 4:1-11; Mar. 1:12, 13)

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda.

² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallas-satuwaan ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope ha shuchchaa, «Ukit-saa gida» gaade azaza» yaageedda.

⁴ Yesuusikka, ««Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutetsaa ubbaa lip'o ayfi simmanaw besseedda.

⁶ Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maatayenne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana.

⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, ««Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yerusaalame afiide Geeshsha Golliyaa huup'iyaa kessiide,

«S'oossay neena naagana mala,
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
untunttukka ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
barenttu kushiyaan neena dentsanawantta» yaagettiide,
Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda;
ane Neeni S'oossaa Na'aa gidoope,
hawaappe duge neena ola»

yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, ««Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa» geetet-teedda» yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaan Oosuwaa Doommeeedda

(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14, 15)

¹⁴ Yesuusikka Ayaanaa wolk'k'aan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakteedda.

¹⁵ Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamarissiide asaan ubbaan galatetteedda.

Naazireeten Yesuusa Is's'eeddino

(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

¹⁶ I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw dend-diide ek'k'eedda.

¹⁷⁻¹⁹ Nabiyaa Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw im-meeddino. He mas'aafaa billiide:

«Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaa odanaw

oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de'ee.

K'ashetteeddawanttoo bilettaa,

k'ook'atoo s'eelana mala odanaw,

k'aykka naak'etteeddawantta naak'uwaappe

kessana mala dosetteedda Godaa laytsaa

odana mala, Taana kiitteennda»

geetetti s'aafetteeddasaa demmeedda.

²⁰ Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaa-woo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda.

²¹ Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe denddeeddawaan maalalettiide, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» geeddino.

²³ Yesuusikka sid'e banttaan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw «D'aliyaa Godaw, ne huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa» yaagiide odiita» yaageedda.

²⁴ K'aykka, «Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ «Yewuwaan k'ay tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laytsanne usuppun agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora am"atuu de'iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am"attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitettibeenna.

²⁷ Nabiyaa Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan* oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaaan de'iyaa Ni'imaaneppe attin untuntuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa wanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hank'k'etteeddino.

²⁹ Untunttu denddiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino.

³⁰ Shin Yesuusi untunttu gidduwaanna aad'd'iide beedda.

Iita Ayyaanay Oy'k'eedda Bitaniyaa

(4:31-37; Mar. 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallassaankka asaa tamarisseedda.

³² I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay maalaletteeddino.

4:17-19 Isa. 61:1-2 4:24 Yoh. 4:44 4:25 1 Kat. 17:1 4:26 1 Kat. 17:8-16 * 4:27 Oolluwaa harggiyaa: S'oossaa k'aalay tamarisseyiyaa wodiyaan ubbaan, «Oolluwaa» giyaa k'aalay galbbaa bollan sakkiiyaa sakuwaa ubbaw akettiyaawaa. 4:27 2 Kat. 5:1-14 4:32 Mat. 7:28, 29

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'k'eedda bitanii de'ee; bare kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide,

³⁴ «Hayya godo aggaarikkii Naazireetiyyaa Yesuusa; nuw neenanna ay ittippetetsay de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oossaa Aawuu kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, «C'o"u ga, aappekka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwaan kunddissiide ayinne k'ohennaan aappe keseedda.

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne wolk'k'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kese» yaagiidde haasayeeddino.

³⁷ Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi C'ora Hargganchcha Asaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe denddiide Simoona golliyaa geleeedda, Simoona bollotatta wolk'k'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda.

³⁹ I matan ek'k'iide k'os'uwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; he wodiyaanka denddaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan duma duma harggiyaan oyk'k'etteedda harganchchatuwaa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare kushiyaa wotsiide patseedda.

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristtoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda

(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

⁴² Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.

⁴³ I k'ay, «Hini hara katamattoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwaa K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamarissiidde gam"eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa* gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'iide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino.

² He wode laa"u wonggiratuu† Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu

* **5:1 Gensaarees'e Abbaa:** Galiilaa Abbaw imetteedda duma suntsaa. **5:1** Mat. 13:1, 2; Mar. 3:9, 10; 4:1 † **5:2 Wonggiriya:** Wonggiriya geetettowe, wogga haatsaa woy abbaa bollaas Asay hefintsa bagga pinnanaw go"ettiyaa miishshaa. Hayk'k'o Asay moogettiyaawaa giddennawaa eranaw koshshee.

dabbaa meec'c'i de'iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoon-awunno gideeddawunnin geliide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissuwaa doommeedda.

⁴ Tamarissuwaa betsowaappe guyyiyaan Simoon, «Wonggiriya yaa abbaa c'iimmuwaakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda.

⁵ Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha'i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadanka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Unttuntu dabbatuukka duus'erettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; unttuntu laa'u wonggiratuwaanka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda.

⁹ Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyaa wanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino.

¹⁰ Hewaadanka k'ay Simoon laggetsaa gideeddawanttu Zabddiy-oosa naanatu Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simoon, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa gidanaassa» geedda.

¹¹ Unttuttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oy'k'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu[‡] bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyaaawe Yesuusa be'iide Aa sintsanka kunddiide, «Godaw, neeni koyyoope taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda. Heman"iyanikka oolluu Aa yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo markka gidanaadan Muse higgayan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda.

¹⁵ Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino.

¹⁶ Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(5:18-26; Mat. 9:2-8; Mar. 2:3-12)

¹⁷ Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yersaalame yeedda Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu utti de'ishshin hargganchchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw imetteedda.

18 He wode bollay sileedda§ itti bitaniyaa amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino.

19 Asaa c'oratetsaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw bollaw gi'i golliyaa kaaraa* k'aariide Aa, shanchchamaana asaa gidдон Yesuusa sintsaan wotseeddino.

20 Yesuusikka untunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

21 Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatu, «Hawe S'oossaa boriyaawe oonee? Itti S'oossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi k'ofaa doommeeddino.

22 Yesuusikka untunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttenttu wozanaan hawaadan k'oppiitee?

23 «Ne nagaray atto geetetteedda» gaanawaappenne «Denddaade ba» gaanawaappe hak'awe matee?

24 Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de'iyawaa hinttenttu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda.

25 Gunddayikka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossaa galatiidde bare soy beedda.

26 Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossaakka galatiidde, «Hachche malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda

(5:27-32; Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiiyaa k'aras'aa shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda.

28 Ikka denddiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda.

29 Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigiseedda; c'ora k'aras'aa shiishshiyaawanttunne hara c'ora asaykka untunttunna uttiide mi de'iino.

30 Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaa, untunttunna ootsiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa k'ans's'iyawanttunanne nagaranchatuwaanna miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino.

31 Yesuusikka, «Harggancha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshshenna.

32 Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaa-reedda.

Yesuusi S'oomaabaa Ooshetteedda

(5:33-39; Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

§ 5:18 **Bollay sileedda:** Hawaa guussay Giriike k'aalaan «Paralumoo'ay» geetettiiyaawaa. Ha k'aalaa biletsey Inggilizeetsuwaan «Paraalayizid» guussaa. Ha laa"atuwaakka Dawurootsuwan biletasaa immoode, keechcheeddawaa woy k'aas's'enna mala daabureeddawaa guussaa. * 5:19 **Kaaraa:** Ha payduwaan geetetteedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palasttiine gaden golliyaa bollan de'iyaa kaaray gede k'erettiide kees'ettee. Hewe yaatiide k'ay dufettiide gas'aan gas'aan hara mitsay tec'ettina loytsi kees'ettee. Hewaa mala kees'ay ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa wodiyaan eretteeddawaa. 5:30 Luk'. 15:1,2

³³ Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Mishiray untuntunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw danddayiinoo?

³⁵ Yewuwaan k'ay mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaa bollan d'eppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada ootsooppe ooratsa mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a mayuwaan giigena.

³⁷ Hawaadanka ec'eedda c'ilggiyaan† ooratsa woyniyaa eessaa wot-siyaawe baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka gukkee; c'ilggaykka bayee.

³⁸ Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee.

³⁹ Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ec'ay mal"ee giyaa diraw.»

6

Yesuusa Kaalliyaawanttu Sambbataan Tishaa Duutseeddino

(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe itti goshshaa gidduwaanna aad'd'iyaa wode Aa kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa giddoppe, «Sambbata gallasaan ootsanaw woga gidennawaa ayaw ootsiitee?» yaageeddino.

³ Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyaawanttu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golliyyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan digetteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa meedda. Ittippe de'iyaawanttukka I imminaa de' meeddino» yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaa!» geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyyaa geliide tamarissi de'ee. Hewanka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee.

⁷ Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwaa demmanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino.

⁸ Ikka untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda asaa gidduwaan ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka denddi ek'k'eedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallasaan lo"obaa ootsanaw bessiyee iitabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wod'anaw bessii?» yaageedda.

† **5:37 C'ilggiyaa:** Hawoo Dawurootsuwan imettiyaa gujja biletsay eessaa naa"iyaa ogoruwaa. **6:4** Wog. 24:9

¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiya mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda.

¹¹ Unttuntu loytsi hank'k'eettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu gidдон mak'k'eteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa"u Kiitetteeddawantta Dooreedda
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiidae ak'eeda.

¹³ Sa'ay wonttowaan barena kaalliyaawantta s'eeseedda. Hewant-tuppekka tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawantta»* yaagiide suntseedda.

¹⁴ Unttuntu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoona, Aa ishaa Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalam-oosa,

¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelettiyaa Simoona,

¹⁶ Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa.†

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Patseedda
(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wod'd'iide demb-basaan ek'k'eedda. Aa kaalliyaawantuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yersaalame katamaappe, abbaa matan de'iyaa S'iiroosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino.

¹⁸ Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeed-dino. Tuna ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino.

¹⁹ Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa
(Mat. 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta s'eelliide yaageedda:

«Hinttentu mank'k'atuu anjjetteddawantta;

Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttentuwaa.

²¹ Hinttentu ha"i koshattiyaawanttu anjjetteddawantta;

gidini kaallanita; hinttentu ha"i yeekkiyaawanttu

anjjetteddawantta;

gidini miic'anita.

²² «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttentu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjjetteddita.

²³ Saluwaan hinttentu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppige; gaasuukka kase hinttentu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan ootsiidae de'eeddino.

²⁴ «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttentoo aayye;

hinttentu ishalo de'uwaan de'eeddita.

²⁵ Hinttentoo ha"i kalleeddawanttoo aayye;

* **6:13** Kiitetteeddawantta: Hawaa guussay tammanne laa"u Yesuusi kiitteennda hawaaratuwaa guussaa. † **6:16 Ask'k'orootu:** Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de'iyaa Ask'k'orootu geetettiya gadiyaappe yeennaan attena guussa. Ha suntsaa biletsay, «Worddanchchaa». K'aykka, «Hayk'oo aatsi immiyaawaa» guussaa.

gidini koshattanita;
hinttenttoo ha"i miic'c'iyaawanttoo aayye;
gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo"otetsaabaa haasayiyaa wode,
hinttenttoo aayye;
kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo,
hawaadan ootseeddino.

Morkkiyaa Siik'anaw Bessee

(Mat. 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Shin Taani odiyaaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkkatuwaa dosite; hinttena is's'iyaaawanttoo, lo"uwaa ootsite;

²⁸ hinttena shek'k'iyaaawantta anjjite, hinttena naak'k'iyaaawanttoo, woossite.

²⁹ Itti bagga shayiyaa bak'k'iyaaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaaakka diggoppa.

³⁰ «New de'iyaaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeed-dawaa, zaara gaade oochchoppa.

³¹ Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttent-tukka haraw hawaadan ootsite.

³² «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

³³ Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo"obaa ootsooppe hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino.

³⁴ Tal"iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu s'alalaw tal"ooppe ay galatay de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal"ettiino.

³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo"obaa ootsite; hinttenttuppe tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.

³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessena

(Mat. 7:1-5)

³⁷ «O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettenna; haraa bolla kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo atto gaana.

³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idintsana» geedda.

³⁹ K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa"atuukka oyk'ettiide ollaan kunddikkinoo?

⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ «Ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne laggiyaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴² Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, «Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?» yaa-ganaw woota danddayay? Ha lo"uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

Mitsattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa

(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

⁴⁴ Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe wod-dentsaa ayfi mas'ettenna; hawaadankka, s'undduk'k'iyaaappe[‡] laadiyaa ayfiyaa mas'anaw danddayettenna.

⁴⁵ Lo"o Asay bare lo"o wozanaappe lo"o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa diraassa.

Laa"u K'ommo Golliyaa Kees's'iyaa Asaa

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee?

⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona malatinto ta hinttentta bessana;

⁴⁸ Ikka golliyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa malatee; di'uu di"iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw k'aatsanaw danddaybbeenna.

⁴⁹ K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu bant-tasaa shafiyaa bollan golliyaa kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di"iide he golliyaa sugo wode elekka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7

Yesuusi S'eetuwwa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda

(Mat. 8:5-13; Yoh. 4:43-54)

¹ Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini K'ifirinaahooma beedda.

² Hewankka itti s'eetuwwa kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw mateedda.

³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwwa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttuntukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maad-danaadan daroppe koyyeedda;

⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwwa woossiyaa golliyaa kees'issowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka unttuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakteedda wode s'eetuwwa kaappuu bare laggetsatuwwa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, daaburoppa; ayaw gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena.

[‡] **6:44 S'undduk'k'iyaa:** Ha mitsay gomi"oriyaa zariyaa gidiide Aa ayifii ayawunne maaddennawaa. **6:44** Mat. 12:34

⁷ Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa.

⁸ Taani taappe bollanna maatay de'iyaawanttoo eeno gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, «Ba» yaagiyaa wode, bee; haraakka k'ay, «Haaya» gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa «Ootsa» giyaa wode azazettee; ootsee» yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalalletteedda; guyye simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa garssankka be'abeykke» yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka s'eetuwaa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino.

Yesuusi Am"atti Na'aa Hayk'uwaappe Dentseedda

¹¹ Wonttisa gallassi Yesuusi barena kaalliyaa wanttunnanne c'ora asaana ittippe Nayno geetettiyaa katamato beeddino.

¹² Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaa wode, Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aataakka asinay baynna am"atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda.

¹⁴ Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka ek'k'eeddino. Yesuusi, «Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina,

¹⁵ bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa galateeddino.

¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan sisetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa

(Mat. 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaa wanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaa wanttuppe laa"atuwaa s'eesiide,

¹⁹ «Yaanaawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naagane?» yaagi, untuntu oochhana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe neeneeyye? Woy haraa naagane? Yaagiide oochhana mala neekko kiitteedda» yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa dumma dumma harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyyeedda.

²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttenttu be'eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyk'k'owanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayk'k'eeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatookka mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa.

²³ Taanan d'ubettenna Asay ubbay anjjetteddawannta» yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Ayya be'anaw biittaa baz-zuwaaw keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa?

²⁵ Woy ayya be'anaw keseedditee? Lo'o mayuwaa mayyeeddada asaa de'uwaa? Lo'o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigisiyaawanttu kaatiyaa gollen de'iino.

²⁶ Woy ayya be'anaw keseedditee? Nabiyya be'anaw keseedditee? Ee; taani hinttentoo yaagay; hinttenttu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa.

²⁷ S'oossaa Mas'aafan, «Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiittana» geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa.

²⁸ Mac'c'awantuppe yeletteeddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda.

²⁹ Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay untunttoo k'oppeeddawaa is's'eeddino.

³¹ Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayya malatiinoo?

³² Untunttu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttentoo punninakka

kaa'ibeykkita;

yeekuwaaw yetsaa kesseeddoshshinkka

yeekkibeykkita

yaagettiyya naanaa malatiino» geedda.

³³ S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan yiina, «Aa bollaana gaaleenay de'ee» yaageeddita.

³⁴ Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, «Hawe nafisaa-maa; woyniyaa eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaaawanttoonni nagaranchchatoo dabbuwaaw» yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetteedda» yaageedda.

Parisaawiyaa Simoonaa

³⁶ Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoob-bina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda.

³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaade, albbass's'iroosa geetettiyya shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akka yaaddu.

³⁸ Guyyenna Aa gediyya mataan ek'k'aade, yeekkaadde Aa gediyaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyaa binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediyya yeraade gediyaan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabiya gideeddentto, hanna Aa bochchiya mishiratta oonenttonne k'aykka iza nagaranchchaa gidiiyaawaa I erana shin» yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, «Simoona, taani new odiiya yewuu de'ee» yaagina,

Simoonikka, «Tamaariissiyaawoo, oda» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal"eedda laa"u asatuu de'iino. Ittuwaa matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishata-muu de'ee.

⁴² Laa"atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa"atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda. Hawantuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaa zaaraadda» yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko s'eelliiide, Simoona hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaaw immo beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyaaw irs's'issaaddu; bare huup'iyaa binnanaankka k'uc'c'aaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyaaw yeriyaawaa agga beykku.

⁴⁶ Neeni ta huup'iyaa zayitiyaaw okka beykka; shin iza ta gediyaaw shittuwaa c'ac'c'afaaddu.

⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttentoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziww de'iyaaawe maaretteedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa dose» yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'etteedda» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba» yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Mac'c'awantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa katamaaninne heeraan odiidde aad'd'eedda. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'iino.

² Iita ayyaanaappenne wolk'k'aama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii ke-seedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,

³ Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiiide, Yesuusanne Aa kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zeretsaa Leemisuwaa (Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwaan,

⁵ «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw keseedda. Zeriyaawode itti itti zeretsay, ogiyaa doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda.

⁶ Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haat-saa demmenna diraw meleedda.

⁷ Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda.

⁸ Haray lo"iyaa tu'e biittaaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zerettowaappe s'eetu kushiyaa dakkuwaa mokkeedda» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Haasayeedda Gaasuwa

(Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiide, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda.

⁹ Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddino.

¹⁰ Ikka zaariide,

«Hinttentoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin hara-too, s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda.

Yesuusi Zeretsaa Leemisuwaa Billiide Odeedda

(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹ Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa.

¹² Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka s'alahii yiinne, untunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe dogettana mala ootsee.

¹³ Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutsa wodiyaan ammaninne paac'ii gakkiiyaa wodiyaan s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.

¹⁴ Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaa hirggayenne duretetsaa ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo"o ayfiyaa immanaw danddaykkino.

¹⁵ Lo"o tu'e biittaaan wod'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan k'aalaa sisiide naagiyaa asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta.

S'omppiyaa

(Mar. 4:21-25)

¹⁶ «S'omppiyaa satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

¹⁷ K'onc'ennaan k'osuwaaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa.

¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaa-woo ubbaw guuji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyawaa malatiyaa akeekayikka aketanawaa» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa

(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aatanne ishatuu Yesuusanna gakettanaw aakko yeed-dino; shin asaa c'oratetsaappe dendo gaasuwaan Aa demmanaw dand-daybbeykkino.

²⁰ Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna gakettanaw koyyo diraw karen yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda.

²¹ Ikka, «Ta daayanne ta ishatuu, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe wonggiriya geliide, «Abbaappe hefintsa boytte» geedda. Unttuntukka denddiide hametaa doommeeddino.

²³ Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"isheedda. Abbaan gotuwaa c'arkkuu dendo diraw, wonggiriya garssan haatsay kumina daro metooteeddino.

²⁴ Unttuntu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttet-tee!» yaagiide Aa beegotseeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay ek'keedda; ubbabaykka c'o"u geedda.

²⁵ Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda.

Unttuntukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaa, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o"u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino.

Yesuusi S'alahii Oy'k'keedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakeeddino.

²⁷ He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanan oyk'etteedda itti bitanii, katamaappe kesiide aanana gakettedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyaaggiide duufuwaan de'ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'k'aama kooshshaan, «Wolk'k'aama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetetsay de'ii? Taana waayissoppaariikkii; ta neena woossay» yaageedda.

²⁹ I hewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'oodeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan gediyaanne kushiyaa k'ashettiide naagetee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay kaaletsina bazzuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona»^{*} yaageedda.

³¹ Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemettiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda.

³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaaappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.

^{*} **8:30** *Leegiyoona*: Ha suntsay Giriike geetettiyaa k'aalaappe aketeedda. Suntsaa biletsay «C'ora» guussaa.

³⁵ Ayee haneeddentto be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay kaseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddentto be'eedda asay, hara asaw odeeddino.

³⁷ Gergesenoonaa gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda.

³⁸ Iita ayyaanay kaseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin Yesuusi,

³⁹ «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta» yaagi yeddeedda.

Hayk'k'eedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto

(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino.

⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiyaa bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sintsaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda.

⁴² Gaasotetsaykka tammanne laa"u laytsay kumeedda aw de'iyaa itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa.

Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseeddino.

⁴³ He asaa gidдон he wodiyaan tammanne laa"u laytsaa ubbaa suutsay goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man'iyaan iippe goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda.

⁴⁵ Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda.

Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe kesowaa taani eray» yaageedda.

⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa bochchaaddentto iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziww, «Ha mishiratte! Ne ammanuu neena patseedda; saro ba» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti bitanii yeeddawee, «Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarissiyaawaa metootsoppa» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna.

⁵² Ubbay he naattiw yeekkiiddenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda.

⁵³ Iza hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino.

⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaay oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda.

⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda.

⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa"atuwaa Kiitteedda

(Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantta ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawantta patsana mala wol'k'aanne maataa immeedda.

² S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaa patsana mala untuntta kiitteedda.

³ I untuntta kiittiidde, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy k'umaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka oyk'k'oppite.

⁴ Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttentu geleeedda golliyaan gam"ite.

⁵ He katamaa Asay hinttena mokennaan is's'ooppe, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena mokennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttentu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide biite» yaageedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu biide, k'eeri katamaa ubbaan mishiiraachchuwaa k'aalaa odiiddenne hargganchchaa patsiide yuuyyeeddino.

Heroodise Ootseeddabaa

(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

⁷ Ha"i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotetsayennekka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» yaagee.

⁸ Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiyaa wode, haranttu k'ay, «Beni nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino.

⁹ Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaadishshin, hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoh. 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootseeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de'iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de'yaasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide S'oossaa kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw bessiyaawanttakka patseedda.

¹² Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atu aakko yiide, «Ha Asay ubbay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa gidonne k'eeri katamatuwaa giddo biide, ak'yaasaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan Asay baynnasaan de'etto» yaageeddino.

13 Shin Yesuusi untuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

Untunttu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammena d'ayooppe nuw ichcheshu sooluwaappenne laa'u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino.

14 (Gaasuukka, hewaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.)*

Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utissite» yaageedda.

15 Untunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino.

16 Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa'u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti s'eelliidde S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gis-hana mala Aa kaalliyaawanttoo immeedda.

17 Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untunttuppe atteedda dokkaa, tammanne laa'u samppaa kumeeddawaa dentseeddino.

P'es'iroosi Yesuusabaa Awaayeedda

(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, Aa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide untuntta oochcheedda.

19 Untunttu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay k'ay Eelaasa† yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu dendeedda yaagee» yaageeddino.

20 Yesuusi untuntta, «Hintteshi, taana oona giitee?» yaageedda.

P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristtoosa» yaageedda.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw Bessiyaabaa

(Mat. 10:38-39; 16:24-26; Mar. 8:34-38; Luk'. 14:26-27)

21 Yesuusikka untuntta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde,

22 «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamarissiyaawant-tun is's'ettanaw koshshee; untunttu taana wod'anawantta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda.

23 Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa kaddo; bare mask'k'aliyaa‡ gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo.

24 Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee.

25 Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayiz-zooppe woy barew pac'issooppe, ayaa maaddii?

* **9:14** *Ichcheshu sha"a*: Israa'eeliyaa wogaan mac'c'awenne k'eeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha"aa guussay mac'c'awaanne k'eeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de'iyaa koyro maaray beni mas'aafaa ittuwaa ittuwaan baawa. † **9:19** *Eelaasa*: Ha nabii I hayk'k'oodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bollan tamaris-siidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti boos's'eeddawaappe guyye baggaan aanananne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayk'k'i simmiide daro c'ora wodiyaappe guyye pas'a k'onc'eedda guussaa. **9:19** Mat. 14:1, 2; Mar. 6:14, 15; Luk'. 9:7, 8 **9:20** Yoh. 6:68, 69 **9:23** Mat. 10:38; Luk'. 14:27 ‡ **9:23** *Mask'k'aliyaa*: Hawaa guussay, itti Asay bare laystaa ubbaan S'oossaa kaalliidde shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa.

²⁶ Asay taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan yeellatanawaa.

²⁷ Taani hinttentoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa kawutetsaa be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino» yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saaminttaa keena gam'iide, P'es'iroosanne Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa keseedda.

²⁹ I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos's'iide p'olk'k'eedda.

³⁰ K'oppennaan laa"u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de'iino.

³¹ Unttuntu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw Yerusaalamen hayk'k'anawaa^s aanana haasayeeddino.

³² P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaa wantta gem'ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa"u asatuwaa be'eeddino.

³³ He laa"u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyaa wode, P'es'iroosi Yesuusa, «Godaw, hawaan de'iyaa we nuw lo" a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

³⁴ P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.

³⁵ Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiyaa k'aalay yeedda.

³⁶ K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beetteedda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninneka ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyk'etteedda

Laa"u Asatuwaa Patseedda

(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaalliyaawanttu deriyaappe duge wod'd'iyaa wode, c'ora Asay Yesuusanna gaketteedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Tamaarissiyaawoo, taw de'iyaa we itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay;

³⁹ k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa elle yeddenna.

⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani untuntta woossaad; shin danddaybbeykkino» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda.

9:28 2 P'es'. 1:17, 18 **§ 9:31 Hayk'k'anawaa:** Giriike mas'aafaa k'ofaan hawaa guussay, «Yesuusi saluwaa biyaawaa»; hawe k'ay I hayk'uwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyk'k'eedda k'ofaa.

⁴² Na'ay yiidde de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkor-seedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda.

⁴³ Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan maalaletteeddino.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda

(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

⁴⁴ «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttentu ha yewuwaa dogoppite» yaageedda.

⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yaayeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaawe Ooneeshsha? Yaagiya Ooshaa

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

⁴⁶ Aa kaalliyaawanttu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide palumetteeddino.

⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide,

⁴⁸ «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guus's'iyaawe ubbaappe dara» yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa P'alk'k'enna

Uray Hinttenttu Bagga

(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa diggoppite» yaageedda.

Sammaariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yersaalamekko zaareedda.

⁵² Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiya asaa Sammaariyaa katamaa kiitteedda.

⁵³ Shin I Yersaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokiibeykkino.

⁵⁴ Aa kaalliyaawanttu Yaak'oobinne Yohaannisi hewaa be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan,* tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana mala koyyay?» yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda.†

⁵⁶ «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke» yaageedda. Untunttu harasaan de'iyaa k'eeri katamaa beeddino.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Paac'iyaa

(Mat. 8:19-22)

9:46 Luk'. 22:24 * **9:54** Eelaas ootsowaadan: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Ha asaa wursanaw» yaagee. † **9:55** *Untuntta seereedda*: Itti itti Geeshsha Mas'aafaan de'iyaa biletsay, «Neeni ayi mala ayyaanentto, neena erikkii? Asaa Na'ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna» yaagee.

⁵⁷ Unttuntu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda.

Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, «Hayk'k'owantta barenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, S'oossaa kawutetsaabaa oda» yaageedda.

⁶¹ K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana» yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa K'aalaw Kiitetteedda Asatuwaa

¹ Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu* asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untuntta,

«K'oychchaw gakkeedda katsay dara; kiitettiyya Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyya katsaa Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite.

³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttena kiittay, biite.

⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iitiyyaa, c'aammaa, gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyya wurssoppite.†

⁵ «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, «Sarotetsay ha gollew gido» yaagite.

⁶ He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan ak'anawaa; koyyennawaa gidoope, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.

⁷ He golliyaan untunttoo de'iyawaappe miiddinne ushiidde de'ishshite; oosanchchaw Aa dirguwaa c'iggay koshshee; itti golliyaappe hara golliyya yuuyyoppite.

⁸ «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite.

⁹ He katamatin de'iyaa hargganchchatuwaa patsiidde asaw, «S'oossaa Kawutetsay hinttekkoo mateedda»‡ yaagiide odite.

¹⁰ Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta gidoope he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee,

9:61 1 Kat. 19:20 * **10:1 Laappun tammu:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Laappun tamanne laa"a». Ayihuda wogaan biittaa bollan de'iyaa asaa zeretsay laappun tamma. Shin kase Ec'a Giriike Mas'aafaa biletsaan de'iyawe, «Laappun tammanne laa"a». Ooni eri Yesuusi bare k'aalaa alamiyaa yuushshuwaan gatsanaw ha payduwaanna k'ara asaa suntsiide kiittennan aggena yaagiyaa k'ofay de'ee. **10:2** Mat. 9:37, 38 **10:3** Mat. 10:16 † **10:4 Asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyya wurssoppite:** He gallasaan garatetsaan ootsiyaa sarotay wodiyya loytisi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luk'. 9:3-5

10:7 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18 ‡ **10:9 S'oossaa Kawutetsay hinttekkoo mateedda:** Hawaa guussay, «S'oossaa Kawutetsay hawaan woy hinttenttu gidдон de'ee» guussaa.

11 «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediya bollan de'iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto[§]; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay hinttenttukko mateeddawaa erite[§] yaagite.

12 Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Is'seedda Katamatuwaa
(Mat. 11:20-24)

13 «Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttenttun ha-needda malaatatuu S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan ha-needdentto, hewaan de'iyaa asatuu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawant-tashshin.

14 Hawaa diraw, murettiyaa gallassi hinttenttuppe aatsiide S'iiroosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.

15 Hanne K'ifirinaahome, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koy-aad? Duge Si'ooliyaa wod'd'anaassa.

16 «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is's'iyaa uray taana is's'ee; taana is's'iyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda.

Aa Kaalliyaa wanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

17 Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw azazetteeddino» yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

18 Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin be'aaddi.

19 Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyaa wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanawe ayinneekka de'enna.

20 Gidoppe attin hinttenttu suntsay saluwaa maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettop-pite» yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa K'onc'c'isseedda
(Mat. 11:25-27; 16:13-17)

21 He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanttuppenne aad'd'o eranchchatuwaappe gentsaade, k'eeri naanaw k'onc'c'isso di-raw, neena galatay; Ee, ta Aabboo, ayaw gooppe, hawaa ootsanaw ne lo"o shene gideedda.

22 «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay oonentto Aawuwaappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na'aappenne I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa» yaageedda.

23 Kaalliiddeka Yesuusi barena kaalliyaa wanttukko simmi wod'd'iide, untunttu s'alalaa, «Hinttenttu be'iyaaawaa s'eelliyaa ayfatuu anjjetteeddawantta.

24 Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be'iyaaawaa be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino;

§ 10:11 *Baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto*: Hawaa guussay, is'uwaa bessiyaawaa.

10:11 Kit. 13:51 10:12 Dom. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24 10:15 Isa. 14:13-15 10:16 Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; Yoh. 13:20

hinttenttu sisiyaawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino» yaageedda.

Asaw K'arettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittuu Yesuusa paac'c'anaw aakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, med'inaa de'uwwa laattanaw, taani ayaa ootsoo?» yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?» yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, «Muse higgiiyaa mas'aafay, «S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolk'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a; hewaadankka ne laggetsaa akka ne huup'iyaaadan dosa» gee» yaageedda.

²⁸ Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaan de'anaassa» yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamarissiyaa bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yerusaalameppe Iyyarkko biidde de'ishshin, ogiyaa bollan paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide, hayk'k'anaw pollu goode oliide beeddino.

³¹ K'oppennaan itti k'eesay he ogiyaanna bide'iyaaawe, shoc'ettiide kunddeedda bitaniyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda.

³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'iide, miyyeti aad'd'eedda.

³³ Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda.

³⁴ Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa* Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyyaa akki beedda; hewaan bid'ayiidde naageedda.

³⁵ Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyyaa godaw immiide, «Ha bitaniyaa taw loytsa bid'ayaa; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda.

³⁶ «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda.

³⁷ Higgiiyaa tamarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda.

Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawantunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakeedda. Hewaan Martto geetettiyyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.

³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediyyaa mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw.

10:27 Wog. 19:18; Zar. 6:5 10:33 2 Od. 28:15 * 10:34 Zayitiyaanne woyniyaa eessaa: Ooratsa C'aak'uwaa wodiyaan hawanttu d'alliyaawantta geetettiide akettiino. Ubbaa hawaan s'aafetteedda zayitii, ooratsa d'aliyaa malaataa geetettee. Yak'. 5:14 s'eellite. 10:38 Yoh. 11:1

⁴⁰ Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesu-usakko shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoodde s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda» yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa.

⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akka lo"obaa dooraaddu» yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye Aa kaalliyaawantuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa» yaageedda.

² Ikka untuntta, «S'oossaa woossiidae yaagi woossite:

«Saluwaan de'iyaa nu aabboo,

ne suntsay anjjetto;

ne kawutetsay yo;

ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano;

³ Gallasaan gallasaan koshshiya k'umaa,

nuw hachche imma;

⁴ Nuuni nuuna naak'k'eeddawayantuwa,

ubbaa atto goowaadan,

neenikka nu naak'uwaa atto yaaga;

nuuna iitaappe naagappe attin,

paac'iyaan gelissoppa»

yaagite» yaageedda.

⁵ K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttentuppe ittoo siik'o laggii de'into giddo bilahiyaan aakko yiide, «Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwa tal"»a;

⁶ Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaad» yaagi woosseedda goytte.

⁷ Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiidde, «Taana metootsoppa; penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseed-dino; hewaa diraw taani dendaade new ayinne immanaw dand-daykke» gaanawee?

⁸ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiiyaa gido di-raw, immennenttonneekka un"etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.

⁹ Hawaa diraw, «Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demanita; kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa» yaagay.

¹⁰ Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demanawaa; kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa.

¹¹ «Hinttenttu giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹² Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiye?

¹³ Hinttenttu iita gidi de'iidae hinttenttu naanaw lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu barena woos-siyaawanttoo Ayaanaa Geeshsha wooti darisside immanddeeshsha?» yaageedda.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayaanaa kessowaappe guyye duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw wolk'k'aa immina gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino.

¹⁶ Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untunttu k'ofaa eriide untuntta hawaa yaageedda: «Bare gidдон shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare gidдон shaakettooppe Aa kawutetsay wooti ek'k'anawee? Hinttenttu taana, «S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'k'aa immina kessaa» yaagi haasayiita.

¹⁹ Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolk'k'aan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untunttu hinttenttu bollan pirddiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossaa wolk'k'aanna gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hinttenttukko yeeddawaa erite.

²¹ «Wolk'k'aama Asay bessiyaawaadan minniide bare golliyyaa naagoope, Aa shaluu loytsi naagettanawaa.

²² Yewuwaan k'ay aappe minuwaa dariyaawe yiide Aa k'ohooppenne s'oonoope I ammanetteeda tooraanne gondalliyyaa aappe wotsi akkiide, aw de'iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda
Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwwa
(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiidde, haatsay banttaasaana aad'd'i bee. Shemppiyaa sa'aa demmennaan attooppe, «Taani kase yegga kaseedda ta golliyyaa simmana» yaagee;

²⁵ simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee.

²⁶ Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide, hewaan de'iino; he bitaniyaa de'uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee» yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta c'ora asaa gidoppe bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Neena yeleddawunne d'antseedda ne daaya anjetteeddawunno» yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi k'ay, «Anjetteeddawanttu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawantta» yaagi zaareedda.

S'oossaaappe Oosetto Malaataa
(Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

²⁹ C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiyya Yoonasa malaataappe haray imettenna.

³⁰ Gaasuukka Yoonaasi Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana.

³¹ Away mokkiyaasaa s'eelliyaa wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be'ite, Solomoneppekka aad'd'iyaa hawaan de'ee.

³² Nanawe Asay pirddaa wode hinttenttu bolla denddiide pird-danawannta; ayaw gooppe, untunttu Yoonaasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda diraassa; be'ite, Yoonaasappe aad'd'iyaa hawaan de'ee.

Bollaa Poo'issiyaa S'omppiyaa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyaa s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwa kammiyaa yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

³⁴ Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyaa mala; ne ayfii pas'a gidooppe ne kumentsaa asatetsaykka poo'uwa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa.

³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan naagetta.

³⁶ Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaan kumeeddawaa gidoppenne, d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidooppe, ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwa ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wa-gagga poo'uwa gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luk'. 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gay-taan utteedda.*

³⁸ Parisaawiikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiya meec'etti beennawaa be'iide maalalettina,

³⁹ Godaykka, «Hinttentoo Parisaawatoo, s'uu'aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda.

⁴⁰ Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee?

⁴¹ Shin hinttenttu s'uu'aaninne shaataa garssan de'iyaa hiyyeesatoo immite; he wode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² «Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anuugaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya S'oossaw immiita; shin tumu pirddaanne S'oossaa siik'iyaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee.

⁴³ «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho saro-taa koyyiita.

⁴⁴ «Asay erennaan bollanna hamettiiyaa beettena duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayye!» yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu, «Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, «Hinttenoo higgiiyaa eriyaawanttoo, henttew aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huup'ew birad'd'iyankka bochchikkita.

⁴⁷ «Hinttenttu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyaa diraw hinttew aayye!

⁴⁸ Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu untunttu duufuwaa bolla golliiyaa kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo"aa yaagiide, untunttuwaa markkattiita.

⁴⁹ Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewanttuppe ittuwaa ittuwaa wod'anawantta; ittuwaa ittuwaa metootsanawantta yaageedda.

⁵⁰ Hawaa gidiiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee.

⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee.† Ee! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² «Hinttentoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa k'ulppiyaa akkeeddiita. Hinttenttu hintte huup'ewukka gelibeykkita; k'ay gelanaw koyiyaaawanttakka diggeeddiita» yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Aa ooshaan urgguususaanne ek'ettussaa doommeeddino.

⁵⁴ Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

Lo"aa Malatiyaa Itatetsaappe Naagettana Mala Seeraa

(Mat. 10:26, 27)

¹ He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiiyaa Asay ittuu ittuwaa yed'd'ana gakkanaw shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde, «Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo"aa malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa.

² Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'ciyaa kesennaan attena; k'aykka geemmeedda yewuu erettennaan attena.

³ Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sisettanawaa; hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkoye ubbay d'ok'k'u geedda sisettiiyaa k'onc'c'esaan awaayetanawaa.

Itti S'oossaa S'alalaw Yayana Bessee

(Mat. 10:28-31)

† **11:51** Ayihudatuwaa Mas'aafatuwaa garssan doometsaa mas'aafay koyro mas'aafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay Aa wod'eeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaan wurssetsaa mas'aafay Laa'entsiyaa Oduwaa Mas'aafaa. He mas'aafaan Zakkaraasi wurssetsaan hayk'keeddawaa odiiyaa diraassa Luuk'aasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe. **12:1** Mat. 16:6; Mar. 8:15

⁴ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha'i ashuwaa wod'iyaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayen-nawantta yayyoppite.

⁵ Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hewekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.

⁶ «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinooyye? Hewanttuppe ittinnonne usa S'oossay dogenna.

⁷ Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

*Yesuusan Ammaniyaawanttanne Aa Is's'iyaawantta
(Mat. 10:32, 33; 12:32; 10:19, 20)*

⁸ «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkat-tana;

⁹ shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan kaddana.

¹⁰ «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe k'ay Aa naak'uu atto geetettenna.

¹¹ «Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayisi-yaawanttukkonne maatay de'iyaa wanttu sintsa pirddaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide hirgoppite;

¹² ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa» yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatetsaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretetsaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda.

¹⁶ Kaalliiddekka hawaadan yaagi leemisuwaa untuntntoo odeedda: «Aw de'iyaa biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee.

¹⁷ Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa ootsooshsha?» yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda;

¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiyaa yeesiya med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana.

¹⁹ Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo'a; new daro wodiyaw gidiyaa mas'uwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana» yaageedda.

²⁰ «Shin S'oossay Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?» yaageedda.

²¹ «Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay mank'k'o gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda.

Ubbaa Wode S'oossaan Ammanettussaa Koshshee
(Mat. 6:25-34)

²² Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaw ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁴ Ane k'uuratuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untunttoo katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?

²⁵ Hinttentuppe darii k'oppiide daro wodiya de'anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettiitee?

²⁷ C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa* gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna.

²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de'iyaawanttoo, yaatoope S'oossay hachche beettiide, wontti tamaan ees's'anaw olettiiyaa, denbbaan doliyaa maataa hawaadan mayzziyaawaa gidoope, hinttentta wootiide untunttuppe aatsiide mayzzennee?

²⁹ «Hawaa diraw, «Ayaa maanee? Ayaa ushanee?» yaagiide ubbaa wode koyyoppitenne hirgoppite.

³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanettena Asay hirgettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu eree.

³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

Sa'aan Bare Duretetsaan
Ammanettowe Saluwaan Waanii?
(Mat. 6:19-21)

³² «Hinttenttu guutsa gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutetsaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ «Hinttew de'iyaaawaa zal'iide mank'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan, bil"aykka meennasaan, saluwaan wurennaa miishshaa dagayiide, ec'enna k'arc'c'itatuwaa hinttenttu huup'ew wotsite.

³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido.

* 12:27 Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa: Ayihuda Asay Solomone bare de'eedda laysaa ubbaan daro duretetsaan de'eedda giide k'oppiino. 12:27 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6
12:35 Mat. 25:1-13

³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa k'os's'iyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiya oo-sanchchatuwaa malatite.

³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjetteeddawantta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Uttite» giide, bare danc'c'uwaa minisiide untunttoo k'umaa aatsiide shoobbanawaa.

³⁸ Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i naagiidde beettiyaa k'oomatuu anjetteeddawantta.

³⁹ Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erintto, gollii bookettiyaa wode c'o'u giide s'eellennashshin.

⁴⁰ Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite» yaageedda.

⁴¹ P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaaawe nu s'alalaassee haraa ubbawukka ittippe oday?» yaageedda.

⁴² Godaykka, «Simmi untunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne eranchcha miziyaa k'oomay oonee?» yaageedda.

⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I anjetteeddawaa.

⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bolla Aa suntsanawaa.

⁴⁵ Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam'anawaa» yaagi bare wozanaan k'oppooppenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa shochchaa doommoope, k'aykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, matsottussaakka doommoope,

⁴⁶ he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka ammanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniya eeriide giigennawenne Aa sheniyaadan kiitettena k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa.

⁴⁸ Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guut-saa d'oobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka ees's'eeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha.

⁵⁰ Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un'ettaytaa!

⁵¹ Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiyyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.

⁵² Ayaw gooppe, ha"ippe doommina itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa'atuwaa bolla, laa'atuukka heezzatuwaa bolla denddiide walak'ettanawantta.

⁵³ Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta» yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha"i ha saatiyaan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee» yaagiita; tumukka k'ay bukkee.

⁵⁵ Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita; geetettowaadankka k'ay hanee.

⁵⁶ Hinttenoo lo"a malatiyaa iitattoo, sa'anne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatetsaabaanne Mootuwaabaa

(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Wode hinttenttu s'illo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pird-dikkitee?

⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sintsan shiik'anaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen yegganawaa.

⁵⁹ Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay D'ayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide untunttu suutsaa jaarshshuwaanna ittippe walakkeed-dawaa aw odeeddino.

² Yesuusikka zaariide, «Hawanttu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda di-raw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide na-garanchchatuwaa gidowantta malatiinoo?

³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita.

⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne hosppun asatuwaa Yerusaalamen de'iyaawanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owantta malatiinoo?

⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa demmibeenna.

⁷ Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?», yaageedda.

⁸ Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yuushshuwaa haru-manawunne pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha.

⁹ Sintsaw ayfooppe lo"a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu» geedda» yaageedda.

Yesuusi K'uuna Mishiratto Sambbata

Gallassaa Patseedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan tamarissi de'ee.

¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaa tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne danddayabeykku.

¹² Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishiratte, ne harggiyaappe pas'aadda» yaageedda.

¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan pat-seeddawaa diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, «Ha lo'a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide haatsaa ushshanaw afennee?

¹⁶ Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe biletanaw bessekkee?» yaageedda.

¹⁷ Hawaa odeedda wode ek'ettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino.

Sannaafic'iyaa Ayfiyaa Zeretsaa Leemisuwaa

¹⁸ Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

¹⁹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa k'eeri mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zettoonna dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo golliyaa kees's'eeddino» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa

(Mat. 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Un'a Penggiyaabaa

(Mat. 7:13, 14, 21, 22)

²² Hewaappe kaala Yesuusi Yerusaalame biide, wogga katamaaninne k'eeri katamaan de'iyaa asaa tamarissiidde aad'd'eedda.

²³ He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirdaappe attiyaawanttu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ «Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw koyyiino; shin danddaybbeykkino.

²⁵ Golliyaawuu denddiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii» yaagiide s'eessaa doommiyaa wode, ikka zaariide, «Hak'appe yeedditentto, taani hinttentta erikke» yaaganawaa.

²⁶ «He wode hinttenttu, «Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heeranka tamarissaadda» yaaganawantta.

²⁷ «Yesuusi k'ay, «Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeed-ditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite» yaagaanawaa.

²⁸ «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen ek'kishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyaa wantta hinttenttu be'iyaa wode, hinttenttoo yee konne achchaa d'ak'uwaa gidanawaa.

²⁹ «Asay away doliyaasaappenne wulli yaasaappe, k'ay killibaggap-penne hirkkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino.

³⁰ Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta» yaageedda.

Yesuusi Yerusaalamen Ootseeddabaa
(Mat. 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Herood-ise neena wod'anaw koyiyaa diraw, hawaappe ba digga» yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, «Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaa wurssana» yaagite.

³³ Hanoppe attin nabii Yerusaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshee ogiyaa bolla de'anaw bessee.

³⁴ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaa wanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaa waadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin taana diggeedditaa.

³⁵ Be'ite; S'oossay hinttenttu golliya ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa» gaana gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

14

Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan Patseedda

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettinto be'anaw asatuu naagi de'iino.

² Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesuusappe sintsanna de'ee.

³ Yesuusi higgiiyaa tamarissiyaawantanne Parisaawatuwaa, «Samb-bataan patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda.

⁴ Unttuntukka c'o"u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzeeedda.

⁵ Yesuusi unttunta, «Hinttenttuppe harii woy booray ollaan kunddinto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?» geedda.

⁶ Unttuntukka ha yewoo itti zaaruwaanne immanaw dandday-ibeykkino.

Ashikketetsaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide,

⁸ «Ooninne bullachchaa s'eesooppe, bonchchetteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa.

⁹ Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa aw yeedda» yaagina; he wodiyaan yeellataade s'adenna de'iyaa saan utuwaa doommaasa;

¹⁰ Yewuwaan k'ay neeni s'eeseetto wode neena s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa;

¹¹ Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa toochchiyaawanttu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa untunt-too odeedda.

¹² Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishatsu waa woy dure ne shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan s'eesiide kushiyaa c'iggana danddayiino.

¹³ Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa.

¹⁴ Untunttu new kushiyaa zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjettanaassa. S'illatuu hayk'uwaappe denddiyaa wode S'oossay new kushiyaa zaaranawaa» yaageedda.

Wolk'k'aama Baalaa Leemisuwaa
(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anjjetted-dawaa» geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo'o kawuwaa giigissiide, c'ora asatuwaa s'eeseedda.

¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha"i kawuu giigeedda, haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa untunttukko kiiteedda.

¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii k'oomaw odiiide, «Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

¹⁹ «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

²⁰ «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daand-dayabeykke» geedda.

²¹ «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, «Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; man'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa akkaade ya» geedda.

²² «Aa k'oomaykka, «Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha"ikka hara asaa akkiyaa sa'ay de'ee» geedda.

²³ Godaykka bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.

²⁴ Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asayenne ta k'umaa meenna» geedda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(*Mat. 10:37-38*)

²⁵ C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide,

²⁶ «Ooninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishachuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa ashshenaan taappe aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetetanaw danddayenna.

²⁷ Ooninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ «Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyoope, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee?

²⁹ Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is's'ooppe,

³⁰ be'eddawanttu ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw danddaybbeena» giide k'iliic'iino.

³¹ «Woy tammu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eeddawatunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennnee?

³² Barew danddayettennaan d'ayooppe, olaw yiya yekko kaatii haakuwaan de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

³³ Simmi hawaadanka hinttentuppe ooninne barew de'iyawaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

Go"enna Mas'iniyaabaa
(*Mat. 5:13; Mar. 9:50*)

³⁴ «Mas'inii lo"a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw danddayettii?

³⁵ Biittawukka lo"enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli aggee. Sisiyaa haytsay de'iyawe hawaa siso» yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa
(*Mat. 18:12-14*)

¹ Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiik'eeddino.

² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa taaarissiyaawanttu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna k'umaa miyaawaa» yaagiide zuuzummeeddino.

³ Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttentu giddoppe de'into hewaappe ittuu bayintto udduppu tammanne udduppunuwaa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee?

⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bolla dorssaa tookki,

⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe s'eesiide, «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashetite» yaagiide odee.

⁷ Hewaadankka nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne udduppu s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

⁸ «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii* de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu bayintto demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, golliyaa pittaade loytza koyyennawunna iza oonee?

⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shoortuwaa ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite» yaagaade odaw.

¹⁰ Hewaadankka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda.

Baya Na'aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee;

¹² untuntuppekka teefa na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiiyaawaa imma» geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda.

¹³ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda.

¹⁴ Ikka de'iyawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; ikka metuwaan un'ettussaa doommeedda.

¹⁵ Hawaa diraw he gaden de'iyawanttuppe ittuwaakko shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaariikkii?» yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiyaa heemmana mala Aa dembbaa yeddeedda.

¹⁶ Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw immiyaawe beettibeenna.

¹⁷ «Bare bayizzuwaa ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo ootsiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana mataytaa?

¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka naak'k'aad;

¹⁹ Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wotsaariikkii gaana» geedda.

²⁰ He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda.

«I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'aretteedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yereedda.

²¹ «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke» yaageedda.

²² «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo'o mayuwaa ahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'ayan migiduwwa, Aa gediyanikka c'aammaa† wotsite.

²³ Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.

* **15:8 Nahaasiyaa santtimii:** Giriike k'aalaa biletsaan ittinna, itti gallassaa muumiyaa ootsi peesheedda wolk'k'aa oosanchchaw c'igetiyyaa miishshaa keenaa gidiyaawaa odee.

† **15:22 Migiduwwa, c'aammaa:** Ha k'aalatuu na'aa aabbu, Aa polo wozanaappe akkowaa bessiyaawantta. Migiduu, he na'ay gollen de'iyaa asatuwaa ubbaappe lo'o s'eeletteeddawaa bessee. C'aammay k'ay, I bare aabboo ayile gidennaadan na'aa gidiyaawaa bessee. Ayilatuu he wode c'aammaa wotsikkino.

²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha'i pas'eedda; bayeedda; shin ha'i beetteedda» yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyawe yiide gollekko matiyyaa wode, yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.

²⁶ Ikka yewuu ayento eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Hawe ayee?» giide oochcheedda.

²⁷ K'oomatuukka, «Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa aw shukkeedda» yaagi odeeddino.

²⁸ «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda.

²⁹ Shin I zaariide bare aabba, «Hekko hawaa keena wodiyyaa k'oomaadan new kiitettaad; ne azazowaappe ittuwaannekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka;

³⁰ shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diifissiide yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda.

³¹ «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa taananna ittippe de'aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa.

³² Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee» yaageedda» giide odeedda.

16

Garssanna Suntsatetsaa Akkeedda C'inc'a Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyyaa ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay Aa gakkeedda;

² hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaanne ta miishshaa bolla taappe garssanna suntsettaade kiitettanaw dand-dayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a» yaageedda.

³ «Suntsetteeddawe bare wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee.

⁴ Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana» yaageedda.

⁵ «Bare godaappe shaluwaa tal'eedda asatuwaa huup'iyaan huup'iyaan s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neni ta godaappe woysa keena shaluwaa tal"aaddii?» yaageedda.

⁶ «Ikka, «Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad» yaageedda.

«Suntsetteedda bitaniikka, Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka «Ishatama» gaade s'aafa yaageedda.

⁷ «Hewaappe hara bitaniyaa, «Neni aappunuwaa tal"aaddii?» yaageedda.

«S'eetu k'un"aa zarggaa» yaageedda.

«Suntsaykka, «Warak'ataa hey; hosppun tamma gaade s'aafa» yaageedda.

⁸ «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa gala-teedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa.

⁹ «Taani hinttenttoo yaagay, «Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wurenna golliyaan hinttentta mukkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite.

¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteedawe, woggabaankka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettibeennawe, woggabaankka ammanet-tena.

¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, tumatetsaa shaluwaa hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe?

¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oonee hinttenttoo immanawe?» geedda.

¹³ «Itti kaala laa"u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dosee; woy ittuwaa bonchchiidde, haraa kad'ee; S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayikkita» yaageedda.

¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla k'iliic'eeddino.

¹⁵ Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteedawe S'oossaa sintsan tuna gidee.

Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa

(Mat. 5:31-32; 11:12-13; Mar. 10:11-12)

¹⁶ «Muse higgiyaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa* Yohaannisa wodiya gakkaw Asay azazettiidde de'eeddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee.

¹⁷ Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaaawe matattee.

¹⁸ «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshum-mee; k'ay asinaappe biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninnekkka woshumme.

Dure Bitaniyaabanne Mank'k'o Gideedda Ali'aazarabaa

¹⁹ «Gatii loytsiide al"o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwaan nashettiidde de'iyaa itti dure bitanii de'ee.

²⁰ K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geeteti-yaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyaan giseedda.

²¹ Ha dure bitaniyaa sampapaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino.

²² «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiitanchchatuu Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide mooget-teedda.

²³ Si'ooliyaan daro seelettiidde de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara, Abraahaamo baggan de'iyawaa be'eedda.

²⁴ «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare

* **16:16** *Muse higgiyaanne nabatuu mas'aafaa:* Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaa; hewantta guussay Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaa. **16:16** Mat. 11:12, 13 **16:17** Mat. 5:18 **16:18** Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10, 11

birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan bochchiide, ta ins's'arssaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiittaarikii» yaageedda.

²⁵ «Abraahaamo k'ay, «Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo"o de'uwaa de'ina, Ali'aazar lo"enna meto de'uwaa de'eeddawaa k'oppa. Ha"i k'ay I hawaan nashettiyyaa wode, neeni metuwaa bolla de'aa.

²⁶ « «Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttentukko aad'd'anaw koyyiyaawanttu aad'd'ennaadan, yaan de'iyaaawanttukka k'ay haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttentu gidдон wogga aafuu med'etteedda» yaageedda.

²⁷ «Dure bitaniikka, «Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali'aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay.

²⁸ Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de'iyaa diraw, untunttu k'ay ha metuwaasaa yeenna mala, untunttoo Ali'aazar biide markkatto» yaageedda.

²⁹ «Abraahaamo k'ay, «Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay untunttoo de'ee; he mas'aafay giyaawaa untunttu sisiino» yaageedda.

³⁰ «Dure bitanii, «Hi"ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitanii hayk'uwaappe denddiide, untunttukko bintto, untunttu barenttu nagaraa paas'iide, simmanawantta» yaageedda.

³¹ «Abraahaamokka, «Untunttu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayk'uwaappe denddi yintokka ammanikkino» geedda» yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat. 18:6, 7, 21, 22; Mar. 9:42)

¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa baletsiyaawe yeennaan atena; shin baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye;

² He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'c'iyaa wos'aa bare k'ood'iyaa k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo"a.

³ Hintte huup'ew naagetite.

«Ne ishaya neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga.

⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, «Neena ta naak'k'aad, taana maara» giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda.

⁵ Kiitetteeddawanttukka Godaa, «Nuw ammanuwaa gujja» yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, «Hintte sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttentu ha boo'iyaa, «Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta» ginto hintte eeno gaana» yaageedda.

K'oomay Ootsanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ K'aykka Yesuusi, «Hinttepe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppe woy miyaa gadeppe simmo wode ellekka, «Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta» yaagiyaawe oonee?

⁸ Yewuwaan k'ay, «Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha» yaagiyaawaa gidennee?

⁹ He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee?

¹⁰ Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena kiitto oosuwa ootseedda wode, «Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo» yaagite» yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Tammu Asatuwaa Patseedda

¹¹ Yesuusi Yersaalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwaanna aad'd'eedda.

¹² I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Unttuntukka haakuwaan ek'k'iide,

¹³ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna patsaariikkii!» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi unttuntta be'iide, «Biide, hinttenttu bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda.

Unttuntukka k'eesatuwaakko bide'iidde oolluwaappe pas'eeddino.

¹⁵ Unttuntuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda.

¹⁶ Galatiiddekkka Yesuusa gediyaan matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo? Yaatina udduppunatu hak'an de'iinoo?

¹⁸ Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

*S'oossaa Kawutetsaa Yuussaabaa
(Mat. 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Parisaawatu itti gallassi, «S'oossaa kawutetsay awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi, «S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaan ogiyaan yeenna» yaagi zaareedda.

²¹ K'aykka, «Ooninne, «S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee», woy «Hewaan de'ee» gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu wozanaa gidon de'ee» yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be'ikkita.

²³ K'ay untunttu hinttena, «Haweku hawaana» woy «Hewaana» yaaganawantta. Shin untuntta kaalliide, untunttunna booppite.

²⁴ Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'iyaaawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa.

²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee.

²⁶ «Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallas-sankka hewaadan hananawaa.

²⁷ Nohe markkabiyaan gelo gallassay gakkanaw untunttu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda.

²⁸ «Hewaadankka, Loos'e* wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliya kees's'iide de'eeddino.

²⁹ Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallasaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iyaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ «Asaa na'ay k'onc'c'iyaa gallassaanka hawaadan hananawaa.

³¹ He gallasaan, golliya huup'iyaa de'iyaaawe, golle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hawaadankka goshsha gaden de'iyaaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Loos'e machchattibaa k'oppite!

³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de'uwaan naagee.

³⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, he k'ammaan laa"u asatuu itti gisuwaan gisanawantta; untuntuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe attanawaa.

³⁵ Laa"u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'c'anawantta; ittinna akettina, ittinna attanawunnu.

³⁶ Laa"u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» yaageedda.

³⁷ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyasaa shorttii shiik'anawaa» yaageedda.

18

*Mank'k'o Gideedda Am"attibaanne
Makkalanchcha Daannaabaa*

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woos-sanaadan leemisinaan odeedda.

² Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee.

³ He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, «Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa» yaagaaddu.

⁴ «Daro wodiyaan iziw pirddennaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, «Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppeka, asaakka k'ay bonchchana d'ayooppe,

⁵ ha am'e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana» geedda.

⁶ «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.

⁷ S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawanttoo pirddenneeyye? I untunttoo ellekka zaarennee?

⁸ Taani hinttentoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa wode ha biittaa ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda.

*Otorettiyaa Parisaawiyaanne Barena
Kawushisseedda K'aras'aa K'ans's'iyaa Bitaniyaa*

* **17:28** Nohe, Loos'e: S'oossay biittaa bashshaa haatsaan bayizzeedda wode, I Nohane Aa golle asaa ashsheeda. S'oossay Sodoomaanne Gamooraa katamatuwaa, izin de'iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Loos'anne Aa golle asaa ashsheeda (Dom. 19:1-29 s'eellite).

17:29 Dom. 18:20–19:25 **17:31** Mat. 24:17, 18; Mar. 13:15, 16 **17:32** Dom. 19:26 **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; Yoh. 12:25 **17:36** Mat. 24:40

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kad'iaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda:

¹⁰ «Laa"u asatuu woossanaw geeshsha golliyyaa* geleeddino. Hewant-tuppe ittuu Parisaawiyaa; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'iaawaa.

¹¹ Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiide, «S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay.

¹² Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay» yaageedda.

¹³ «Shin k'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'k'u giide s'eellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa bak'k'iide, «S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara» yaageedda.

¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo gidiide bare golle simmeedda; barena d'ok'k'u ootsiyaa ubbay kawushana; barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'k'u gaana» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda

(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wotsiide anjjana mala Asay guutsa naanaa akkiide aakko yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iide, asaa ahenna mala geeddino.

¹⁶ Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggite, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkenawanttu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooddiyaawanttuppe ittuu, «Lo"o tamarissiyaa-woo, taani med'inaa de'uwaa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

¹⁹ Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo"oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo"uu ooninne baawa;

²⁰ S'oossaa azazatuwaa, «Woshummoppa, wod'oppa, wuu"oppa, word-duwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa» yaagiide zaareedda.

²¹ Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naa-gaad» yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan at-towe de'ee; hewenneekka, new de'iaawaa ubbaa zal"aade man'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwanka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda.

²³ He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyot-teedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'iaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

* **18:10 Woossanaw geeshsha golliyyaa:** Ayihuda Asay ubbaa wode Geeshsha Golliyaan wontta guuraaninne gallassaa woossino.

²⁶ Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁷ Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayette» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Ikka, «Tumuwaa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishātuwaa aggeeddawe,

³⁰ ha wodiyaan daro dakkuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaanka med'inaa de'uwaa akkenawe ooninne baawa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa

Heezentsuwaa Odeedda

(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

³¹ Yesuusikka tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana.

³² Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'iliic'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana;

³³ shoc'owaappe guyyiyaan wod'ana, heezentsiyaa gallassi I dendana» yaageedda.

³⁴ Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka untunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.

³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiidde ogiyaa gas'aan utteedda.

³⁶ C'ora Asay aad'd'iyaawaa sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda.

³⁷ Asaykka aw, «Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda.

³⁹ Aappe sintsanna biidde de'iyaaawanttukka, c'o"u gaanaadan hank'k'etteeddino. I k'ay, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii» giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw odeedda.

⁴¹ Yesuusakko I s'eetuwwa wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa oot-sanaadan koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda.

Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda.

⁴² Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

⁴³ He wodiyaanka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwwa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa s'eelliide, S'oossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee.

² Sunsay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'iyaaawanttoo kaappuwaa.

³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna.

⁴ Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sintasaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa'aa gakkiiide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda.

⁶ Ikka elleelli boo'iyaaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

⁷ Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatsaa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaaawaa ubbaappe bagga hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduwaan akkeeddawaa gidoppe, oyddu dakkuwaa udaade zaarana» yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiiide, «Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatetsay ha golle asaw yeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda.

Tammu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 25:14-30)

¹¹ Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yersaalame s'eetuwwa dirawunne untunttoo S'oossaa kawutetsay ha'ikka k'onc'c'iyaaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda.

¹² Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

¹³ Bare k'oomatuwaa gidoppe tammuwaa s'eesiide, untunttoo tammu miinaa* geetettiyyaa miishshaa immowaashshin, «Taani simmaade yaana gakkanaw, ha miishshaan zal'ishshite» yaageedda.

¹⁴ «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, «Ha bitanii nu bolla kaate-tanaadan nuuni koyyokko» yaagiide, guyyenna I de'iyaaasaa asaa kiit-teeddino.

¹⁵ Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaan huup'iyaan I immo miishshaan zal'iide ay keena wod'iseeddinontto eranaw s'eesisseedda.

¹⁶ «Koyro k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wod'iyaa tammuwaa demmaad» yaageedda.

¹⁷ Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo'o k'oomaa; neeni gu-utsa yewuwaan ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda» yaageedda.

¹⁸ «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyyaa miishshay ichcheshuwaa wod'd'eedda» yaageedda.

¹⁹ Aa Godaykka Aa, «New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda» yaageedda.

²⁰ Hara heezzeentsiyaa k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a.

19:10 Mat. 18:11 **19:11** Mat. 25:14-30 * **19:13 Miinaa:** Miinaa geetettiyaawe, Giriike k'aalaan Minase giyaawaa. Hawaa biletsey, he wode de'iyaa oosanchcha asaw imettiyya heezzu agenaa dirguwaa.

²¹ Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad yaageedda.

²² «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirddana. Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa erooppe,

²³ taani yaade ta miishshaa wod'iyaaanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo immabeykkii?» yaageedda.

²⁴ «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu miinay de'iyaawoo immite» yaageedda.

²⁵ Untuntukka, «Godaw, aw tammu miinay de'ee» yaageeddino.

²⁶ «Ikka, «Taani hinttenttoo odiyaawe, de'iyaawoo ubbaw gujet-tanawaa; baynnawaappe k'ay he de'iyaaawekka aketanawaa.

²⁷ Yewuwaan k'ay taani untuntu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwa taakko ahiide ta sintsaan shukkite» geedda» yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoh. 12:12-15)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yerusaalame kesianaw barena kaalliyaawanttuppe sintsaatiide beedda.

²⁹ Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Bi-itaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaalliyaawanttuppe laa'atuwaa,

³⁰ «Hinttenttuppe sintsan de'iyaa k'eri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa billiide haa akki yiite.

³¹ Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiitee?» giide oochchooppe, «I bare godaw† koshshiyaa diraassa» yaagite» yaageedda.

³² Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hana demmeeddino.

³³ Untuntu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiitee?» yaageedda.

³⁴ Untuntukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide,

³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide Yesuusa hariyaa togisseeddino.

³⁶ Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino.‡

³⁷ I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaalliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u oot-siide,

³⁸ «Godaa suntsaan yiyaa kaatii,

anjjetteddawaa;

saluwaan sarotay gido.

K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa,

S'oossay bonchchetto»

yaageeddino.

19:26 Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luk'. 8:18 † **19:31 Godaw:** Hawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, S'oossaa gidenna. ‡ **19:36 Mayuwaa hiis's'eeddino:** Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw oosettiyaa imatsaa mokaa wogaa. **19:38** Maz. 118:26

³⁹ Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaarissiyaa-woo, neena kaalliyaawantta c'o'u ootsaariikkii» yaageeddino.

⁴⁰ Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untunttu c'o'u gooppe, shuchchaykka waassanawaa» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi Yerusaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiidde,

⁴² «Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo'a; shin ha'i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda.

⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is'siyaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un'etsiyaa wodii yaanawaa.

⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentsereetsana. S'oossay neena be'anaw yeedda wodiyaa neeni erabeenna diraw, neena is'siyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dentsiide laalanawaa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal'iyaaawantta Yedersseedda

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoh. 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliyyaa geliide, zal'iyaaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyyaa gidanawaa» geetettiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paan-nuwaa gonggoluwaa ootseeddita» yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamarissi de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu Aa wod'anaw koyyiino.

⁴⁸ Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa ogiyaa untunttu d'ayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa

(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamarissiiddenne mishiraachchuwaa k'aalaa odiiide de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakko yeeddino.

² Untunttukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawe de'iyaaawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda.

⁵ Untunttu bare gidдон mak'k'ettiidde, «S'oossaappe gooppe, hewaa gidooppe Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa;

⁶ Asaappe gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gidiyaawaa ammaniyyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino.

⁷ Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino.

⁸ Yesuusikka, «Hawaa gidooppe taanikka, taani O maataan ha yewuwaa ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: «Itti bitanii daro woyniyaa turatuwaa tokkeedda.

Goshshanchchatoo kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiya gam"eedda.

¹⁰ Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka d'oobbiide, mela kushiya yeddeeddino.

¹¹ Hewaappe hara k'oomaa kiitteedda. Unttuntu hewaakka k'ay d'oobbiide, toochchiide, mela kushiya yeddeeddino.

¹² Ha"ikka haraa heezentsiyaa k'oomaa kiitteedda. Unttuntukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare oleeddino.

¹³ «He woyniyaa turaa Godaykka, «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha"i ta dosiyaa na'aa kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne» geedda.

¹⁴ Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, «Hawe Aa laat-tiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide zoretteeddino.

¹⁵ Woynniiyaa turaa sa'aappe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino.

«Woynniiyaa turaa Godaykka untuntta ayaa ootsanddeeshsha?

¹⁶ Yoope he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka harantoo immanawaa» yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko s'eelliide,

« «Simmi shuchchaa golliyaa kees's'iyaa wanttu kad'eedda shuchchay,

I waanna golliyaa minisiyaa huup'e shuchchaa gideedda»

geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa» yaageedda.

Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

¹⁹ Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttunne k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino.

²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne Aa maataw aatsiide immanaw Aa doonaappe kesiya k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyaa wodiya naagiino. Hewaa diraw geeshsha malatiide oysanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.

²¹ He kiitettowanttukka Yesuusa, «Tamaariissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamaariissiyaawaa, hewaadankka k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaariissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto.

²² K'aykka untunttu, Roomaa kaatiyaa K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy koshshennee?» yaagi oochcheeddino.

²³ I k'ay untunttu deshatetsaa eriide,

²⁴ «Ane taana itti diinaariyaa* bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda.

²⁵ Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. Inneekka, «Hewaa gidoope: K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaaawaa, S'oossaw immite» yaageedda.

²⁶ Unttunttukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw danddayibeykkino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o"u geeddino.

*Hayk'uwaappe Dendduwaabaa Ooshaa**(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)*

²⁷ Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shi-
ishsheeddino.

²⁸ Unttunttukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, itti bitanii machchatto
akkiide na'aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa
ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse
nuw s'aafeedda.

²⁹ Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaawanttuppe, bayiray
machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i aggeedda.

³⁰ Laa'entsiyaawekka izo laatteedda.

³¹ Heezentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akki-
ide na'aa yelennaan hayk'k'eeddino.

³² Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu.

³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw,
hayk'uwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» yaagi
oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.

³⁵ Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiya wodiyaan de'anaw
bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino.

³⁶ Unttuntu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe
simmiide hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa di-
raw untuntu S'oossaa naanaa.

³⁷ Muse, S'oossay aw k'onc'c'eedda woraabaa s'aafeedda taarikiyaa
garssan, Godaa S'oossaa, «Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa,
Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide s'eesussay, hayk'k'awanttu denddiyaawaa
bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I
hayk'k'ibeennawanttu S'oossaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna»
yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa s'aafeeddawanttukka, «Tamaarissiyaawoo,
lo"uwaa haasayaadda» yaageeddino.

⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa.

*Yesuusi Oonee Giyaa Ooshaa**(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)*

⁴¹ Hawaappe kaala Yesuusi untunta, «Asay Kiristtoosa wooti «Daawite
na'aa» yaagiinoo?

⁴²⁻⁴³ Gaasotetsayneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure
Mas'aafaa garssan,

« «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana gakkanaw,
ta ushechchaan utta» geedda»

yaageedda.

⁴⁴ «Simmi Daawite Kiristtoosa, «Godaa», giide s'eesiyaawaa gidoope,
wooti aw na'aa gidana danddayii?» yaageedda.

*Muse Higgiiyaa Tamaarissiyaawanttuppe**Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa**(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)*

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo,

⁴⁶ «Muse higgiiyaa tamaarissiyaawantuppe naagettite; untunttukka, adussa k'amishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyaan uttanaw, shoo-betteeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta.

⁴⁷ Hewanttukka am"atuwaa golliiyaa kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untunta iita pirdday naage» yaageedda.

21

Am"attibaanne Izi Imotaa
(Mar. 12:41-44)

¹ Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, dure Asay geeshsha golliyaan imotaa shiishshiyaa miishshaa gidдон barenttoo de'yaawaappe untunttu yeggiyaa wode be'eedda.

² K'aykka itti hiyyeesaa am"e mishiratta laa"u sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode be'iide,

³ «Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am"e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu.

⁴ Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesateshaa wolk'k'aan barew de'yaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda.

Geeshsha Gollii Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ Aa kaalliyaawantuppe ittuu ittuu, «Geeshsha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,

⁶ «Hawe hinttentu be'yaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attena wodii yaanawaa» yaageedda.

⁷ Untunttukka, «Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda
(Mat. 24:3-13; Mar. 13:3-13)

⁸ Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristoosa» yaagiidde k'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttentu k'ay untuntta kaalloppite.

⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wurssetsay biraa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, denddanawaa;

¹¹ wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta, metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo"o kaac'aa gidanawaa.

¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un"ettenna mala hawaa wozanaa aatsite.

¹⁵ Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleeeddawanttunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabatuunne hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta.

¹⁷ Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteeddawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinnan bayukku.

¹⁹ Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

Yesuusi Yerusaalame Bayetsaabaa Odeedda

(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)

²⁰ «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de'iyawanttu deriyaakko bak'atino; katamaan de'iyawanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'iyawanttukka yaa katamaakko geloppino;

²² S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiyaa.

²³ Biittaa bollan wolk'k'aama metuu hananawaa; ha'i de'iyaa asaa bollan hank'k'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoon d'antsiyawanttoo aayye!

²⁴ Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu.

Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa

(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

²⁵ «Awaa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshaappe dendo gaasuwaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay un"ettanawantta; hirgganawantta.

²⁶ Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'iyaa* diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.

²⁷ He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan yiyaa wode be'anawantta.

²⁸ Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu s'eetuwwa diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda.

Balasiyaa Geetettiiyaa Mitsaa Leemisuwaa

(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

²⁹ Kaalliidekka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaappenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite;

³⁰ Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.

³¹ Hewaadankka k'ay yewatuu polettiiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta mateeddawunno erite.

^{21:15} Luk'. 12:11-12

^{21:22} Hos. 9:7

^{21:25} Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:31; Sas'. 6:12, 13

* ^{21:26} Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'ee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwaan de'iyaa s'oolinttii ubbay ayaanaa wolk'k'aanna de'ee giide k'oppee. ^{21:27} Dan. 7:13; Sas'. 1:7

³² «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aad'd'enna.

³³ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna.

³⁴ Simmi zaway baynna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un"ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite;

³⁵ Hawe biittaa ubbaan de'iyaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.

³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na'aa sintsankka ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woos-site» yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamarissiide, k'amma k'amma Debre Zayite yaagettiyya deriyaakko kesiide ak'ee.

³⁸ Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyya aakko yiino.

22

Kiristtoosa Wod'anaw Mak'k'etteeddino

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Paasigaa geetettiyya magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda.

² K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.

³ S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda.

⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyya naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda.

⁵ Unttuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.

⁶ Ikka eno geedda; Asay baynna saan Yesuusa aatsi immanaw injetiyaa wodiyya koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigetteedda

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoh. 13:21-30)

⁷ Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyya wodii gakteedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyya.

⁸ Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide giigissite» giide kiitteedda.

⁹ Unttuntukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino.

¹⁰ Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii* hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaa golliyya Aa kaalliide gelite;

¹¹ He golliyaawaakka, «Tamarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaawanttunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee» giite.

¹² He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliiyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa'aa giigissite» yaageedda.

22:1 Kes. 12:1-27 * 22:10 Haatsaa tookkeedda bitanii: He wode he gaden asaa gollen kiitettiyya attuma k'oamay haatsaa tookkooppe, he gollii dure gidiyaawaa bessee.

¹³ Unttuntu biide, Yesuusi goowaadanka bitaniyaa demmiide Paasi-gaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁴ Paasigaa k'umay meetettiyaa saatii gakkko wode, tammanne laa'u kiittowanttunna ittippe k'umaa maanaw utteedda.

¹⁵ Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttentunna ha Paasi-gaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay.

¹⁶ Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan polettana gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikke» yaageedda.

¹⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heyte, hinttentu gid-duwaan gishetti ushite.

¹⁸ Ayaw gooppe, ta hinttentoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyniyaa eessaa ushikke» yaageedda.

¹⁹ K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukit-saa mentsi untunttoo immiidde, «Hawe hinttentoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppaana mala hawaa miite» yaageedda.

²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi unt-tunttoo immiide, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttentu diraw gussiyaa ta suutsaa k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa.

²¹ Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee.

²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyaa uraw aw aayye» yaageedda.

²³ Unttuntu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyaaawe oona gidanentto, barenttu giddon ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

²⁴ K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'into yaagettiyaa palumay unt-tuntu giddon keseedda.

²⁵ Yesuusi untuntta yaageedda: «Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untuntta mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino.

²⁶ Shin hinttentu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttentuppe d'ok'k'a gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaaawaa; hinttentta mooddiyaawekka, hinttentoo k'oomaadan hano.

²⁷ «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaap-penne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttentu giddon k'umaa aatsiyaa k'oomaa mala.

²⁸ K'ay taani paac'ettiyaa wodiyaan hinttentu taananna ittippe min ek'keeddawanta.

²⁹⁻³⁰ Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyaa yartuwaa bolla pirdiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala hinttentta suntsaad» yaageedda.

P'es'iroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda (Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoh. 13:36-38)

³¹ Goday, «Simoona, Simoona, taani odiyaaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay zarggaa hal''iyaawaadan, hal''anaw S'oossaa woosseedda.

³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda.

³³ Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda.

³⁴ Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu gede taana neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojjuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda.

Unttuntukka, «Ittibayanne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, «Ha'i k'ay korojjuu de'iyawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyaweikka hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal'iide mashshaa shammo.

³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda» yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettennaan attena. Ee, taw geetetteeddawe ha'i polettanawaa» yaageedda.

³⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa'u mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Debre Zayite Deriyaan Woosseedda

(Mat. 26:36-40; Mar. 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayite beedda. K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino.

⁴⁰ He sa'aa gakkiiide, «Paac'iyaa hinttenttu gelennaan attana mala, woossite» yaageedda.

⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide,

⁴² «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoppe, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseedda.

⁴³ Saluwaappe yiide minisiyaa kiitanchchay aw beettedda.

⁴⁴ Bare wozanaa giddon seelettiidde, darii woosseedda. I c'awottiyaa c'awuukka sa'aa bollan s'okiyaa suutsaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem"ishowannta s'eelliide,

⁴⁶ «Ayaw gem"ishiitee? Paac'iyaa gelennaadan denddi woossite» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoh. 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa'u Aa kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yeranaw Yesuusakko shiik'eedda.

⁴⁸ Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?» yaageedda.

⁴⁹ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaalliyaawanttu hanettiyaa yewuwaa be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino.

⁵⁰ Unttuntuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵¹ Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedda.

⁵² Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha goliyaa naagiyaawanttoo, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'k'yaawaadan mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiitee?

⁵³ Geeshsha golliyaan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; shin ha"i hawe hinttenttu wodenne d'umaa wolk'k'aa wode» yaageedda.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:57-58, 69-72; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. P'es'iroosikka untuntuppe guyye haakuwaan untunttu geeduwaa kaallee.

⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi untunttu gidдон yiide utti aggeedda.

⁵⁶ Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytza s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu.

⁵⁷ P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishiratte, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda.

⁵⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni untuntunna gatso de'aa» yaagina:

P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyaawaa gam"iide hara bitanii k'onc'c'issiide, «I Galiilaa gade asaa gidiyaa diraw, ha bitanii aanana ittippe de'iyaawe tuma» yaageedda.

⁶⁰ P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁶¹ Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kad-danaassa» geedda Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda.

⁶² P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iinonne shoc'iino.

⁶⁴ Aa ayfiyaa goozii bak'k'iide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Nabiya gidooppe neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁶⁵ K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoh. 18:19-24)

⁶⁶ Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaa afiide,

⁶⁷ «Kirsttoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino.

Shin I, «Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita;

⁶⁸ K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana billikkita.

⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommuna taani Asaa Na'ay, ha"ippe doommaade, wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana uttana» yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeed-dita» yaageedda.

⁷¹ Unttuntukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay markkaa koshshii?» yaageeddino.

23

P'ilaas'oosi Yesuusa oochcheedda

(Mat. 27:1, 2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko afeeddino.

² Unttuntukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kirist-toosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda.

⁴ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatoonne asaw odiidde, «Taani ha bi-taniyaa bollan ayinne iita oosuwa demmabeykke» yaageedda.

⁵ Gidoppe attin unttuntu, «Ha bitanii Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide minisi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintsa Shiik'eedda

⁶ P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galiilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda.

⁷ P'ilaas'oosi Heroodise mooddiiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I ooratsabaa ootsishshin be'anaw hi-dootaan gam"eedda.

⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

¹⁰ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaan ek'k'iide, Yesuusa loytisi mootiidde de'iino.

¹¹ Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino. Bonchchetteedda mayuwaa Aa mayzziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino.

¹² Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayk'k'ana Mala Mooteeddino

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoh. 18:39–19:16)

¹³ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawanttanne hara c'ora asaa ittippe s'eesiide,

¹⁴ Hawaadan yaageedda, « «Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentset-see», yaagiide taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda s'eellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke.

15 K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be'iyaa waadankka, ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa ayinne ootsibeenna.

16 Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda.

17 *

18 Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giyaa Yesuusa nuw billa!» yaagiide c'abbotteeddino.

19 Barbbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eedda diraw, k'ashetteeddawaa.

20 P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaa gujjiide haasayeedda.

21 Shin untunttu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!» yaagi waaseeddino.

22 P'ilaas'oosikka heezentsuwaa untunttu, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu ayye? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda.

23 Shin untunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waaseeddino. Untunttu waasuukka P'ilaas'oosa k'ofaa laammeedda.

24 Hawaa diraw, P'ilaas'oosikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddeedda.

25 Asaa makkalaw dentsetsiidenne shemppuwaa wod'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilettanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda.

Yesuusi Mask'k'aliyan Kak'etteedda

(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Yoh. 19:17-27)

26 Yesuusa oyk'k'i afidde de'ishshin, Simoona geetettiyaa K'ereena bitanii heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino.

27 Daro c'ora asayenne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino.

28 Yesuusi guyye simmiide untunttoo, «Hinttenoo, Yersaalame mac'c'awanttoo, hinttenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite;

29 «Mantsa gideeddawanttunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay, anjjetteddawatnta» geetettiyaa wodii yaanawaa.

30 He wodiyaan, «Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite; yaaganita.

31 Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanooppe, mela mitsaan waananawee?» yaageedda.

32 Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwaa ootseedda hara laa"u asatuwaakka afeeddino.

33 K'eeraanew geetettiyaasaa gakkeedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa ootsowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino.

* **23:17** *Ha payduu*, «P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallasaan itti uraa k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee» yaagee. Shin, Dawurootsuwaa Geeshsha Mas'aafaa Ooratsa C'aak'uwaa gidduwaan ha payduu s'aafettibeenna gaasuu, hara Geeshsha Mas'aafatuwaa biletatuwaan ubbatuwaankka s'aafettibeenna diraassa. **23:30** Hos. 10:8; Sas'. 6:16

³⁴ Yesuusi, «Ta Aabboo, untunttu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untunttu nagaraa atto ga» yaageedda.

Untunttukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

³⁵ Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashshée; S'oossaan dooretteedda Kiristtoosi Aa gidoope, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide k'iliic'eeddino.

³⁶ K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'iliic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa aw ahi immiide,

³⁷ «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidoope, ne huup'iyaa ashsha!» yaageeddino.

³⁸ Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiyaa s'aafuwaa s'aafeeddino.

³⁹ Iitaa ootsiide kak'etteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, «Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidoope, ne huup'iyaanne nuuna ashsha» yaageedda.

⁴⁰ Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii?

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'eetto; nuw bessiyaa muraa bollan de'eetto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa» yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de'anaassa» yaageedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoh. 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda.

⁴⁵ Awaykka bare poo'uwwa diggeedda; geeshsha golliyaa gaarid-duukka peed'ettiide laa"uwaa keseedda.

⁴⁶ Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I hayk'k'eedda.

⁴⁷ S'eetuwwa kaappuu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda.

⁴⁸ Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay haneedda yewuwaa be'iide, barenttu tiraa bak'k'iidde simmeeddino.

⁴⁹ Yesuusa eriyaa Asay ubbayne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoh. 19:38-42)

⁵⁰ Ayihuda shanggatuwwa gideeddawanttuppe ittuu, Yooseefo geetetiyyaa lo'anne s'illo bitanii de'ee.

⁵¹ Ha bitanii shanggatuwwa mak'k'uwaanne untunttu oosuwaan ittippetetsaa ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagiidde de'ee.

⁵² Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁵³ Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wotsiide, lo'o mooguwaaya mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide med'etteedda, ooninne kase moogettibeenna ollaa gidдон wotseedda.

⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyyaa gallassaa; samb-bataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaalliidde, duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinontto be'eeddino.

⁵⁶ Unttuntu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne okkiyaawaa an-haw giigisseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoh. 20:1-10)

¹ Saaminttaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigisseedda shit-tuwaaya oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino.

² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gondorettina be'eeddino.

³ Unttuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

⁴ Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayy-eedda laa"u asatuu, k'oppennaan unttuntu miyyiyaan ek'k'eeddino.

⁵ Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u asatuu, «De'uwaan de'iyawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu gid-doppe koyyiitee?

⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay nagaranchatuwaa kushiyan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyaa bollan kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa» yaagettowaa k'oppite» yaageeddino.

⁸ Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeeddino.

⁹ Unttuntukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tam-manne itti kiitettowanttoonni unttunta kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino.

¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamonni unttuntunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta.

¹¹ Unttunttoo mac'c'awanttu odiiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. Yaa gakkiiide hokki s'eelliyaa wode, garssan mooguwaaya mayyo s'alalay de'iyawaa be'eedda. Hano yewuwaankka maalalettiide, golle sim-meedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi

Laa"u Asatoo K'onc'c'eedda

(Mar. 16:12, 13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawanttuppe laa"u asatuu Yerusaalameppe laa"u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde;

¹⁴ ittuu ittuwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino.

¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiide de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide unttuntu miyyiyaa shiik'iide unttuntunna biidde de'ee.

¹⁶ Shin untunttu bare ayfiyaan s'eellidde Aa gidiyaawaa shaakki eranaw danddaybbeckino.

¹⁷ Yesuusi, «Hinttenttu ogiyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyaawe ayee?» yaagi oochcheedda. Untunttukka dagamaan lechchummiide ek'keeddino.

¹⁸ Untunttuppe ittuu K'eliyooop'aa geetettiyaawe, «Ha gidduwaan Yerusaalamen hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, «I ayee?» yaagina, untunttukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayeetto.

²⁰ Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwaa pirddaw aatsi immeeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino.

²¹ Nuuni kasenna, «Israa'eeliyaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda.

²² Nu giddoppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Untunttu guuraan hini duufuwaa beeddino,

²³ shin Yesuusa anhaa untunttu d'ayo wode shiretti simmiide, I dendeedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeddino.

²⁴ Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide untunttu goowaadan hanina be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo;

²⁶ Kiristoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?» yaageedda.

²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda.

²⁸ Untunttu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda.

²⁹ He wode untunttu Aa, «Gallassay k'ammiidde de'iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untunttunna ittippe ak'anaw geleedda.

³⁰ Untunttu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjeedda; mentsiide untunttoo immeedda.

³¹ Untunttu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka untunttu sintsappe geemmeedda.

³² Untunttukka ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'issiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino.

³³⁻³⁴ He wodiyaankka denddiide Yerusaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittaatoonne untunttunna ittippe de'iyawanttoo, «Goday tumuwaakka dendeedda, Simoonawukka beeteedda» yaagiide hewaan ittippe shiik'i utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa"atuu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode wooti Aa ereeddinonto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beeteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

³⁶ Hawaa untunttu haasay de'ishshin, Yesuusi untunttu gidдон ek'k'iide, «Sarotetsay hinttew gido» yaageedda.

³⁷ Untunttoo moyttilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.

³⁸ Ikka untuntta, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sid'ii?

³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be'ite; taanan hinttenttu be'yaawaadan, moyttillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda.

⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de'ii?» yaagi untuntta oochcheedda.

⁴² Untunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.

⁴³ Ikka akkiide untunttu sintsaan meedda.

⁴⁴ Ikka, «Taani hinttenttunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaan, nabatuwaa mas'aafaaninne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay polettanaw bessee» yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda.

⁴⁵ He wodiyaankka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana mala, untunttu wozanaa dooyeedda.

⁴⁶ Untunttoo, « «Kirsttoosa metuu gakkanawaa; heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddanawaa.

⁴⁷ Aa Aa sunsan nagaraa paas'etsaynne maarotaa demussay Yersaalameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa» yaagettiide s'aafetteedda.

⁴⁸ «Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.

⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttenttoo wolk'k'ay saluwaappe imettana gakkanaw, Yersaalame katamaan naagishshite» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda

(Mar. 16:19, 20; Kit. 1:9-11)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyaan, Biitaaniyaa geetettiya katamaa gakkanaw, untuntta afeedda; bare kushiya mic'c'iide untuntta anjjeedda.

⁵¹ Untunttuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Untunttu aw goyinniide, daro nashechchaan Yersaalame simmeeddino.

⁵³ K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Yohaannisi S'aafeedda Mishiraachchuwa K'aalaa Geluwa

Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gidduwaan beetteedda De'uwa S'oossaa K'aalaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Ha mas'aafay bare huup'ew k'onc'c'issiyaawaadan ha Mishiraachchuwa K'aalay s'aafetteeddawe, Aa nabbabiyaa Asay Yesuusi asaa ashshiyaa d'aliyaa gidiide yaanawaa geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammanana malanne aan ammano gaasuwaan med'inaa de'uu untunttoo de'anawaa untunttu erana mala s'aafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwa K'aalaw koyro shaakuu Med'inaa S'oossaa k'aalaynne Yesuusinne ittuwaa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyaawaa gidiide yaana geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide k'ay ha malaatatuwaappe beetteedda ayfiyaa odiyaa taarikatu kaalliino. Ha kifilii itti itti Asay Yesuusan ammaniide, Aa kaalliyaawantta gideeddawaa ode; haratuu k'ay Aa ayaw is'seeddenttonne aan ayaw ammanokko geeddento odiino. (Shemppuwa 13–17) Yesuusi oyk'etteedda omarssi aw Aa kaalliyaawanttunna ay keena mino ittipetetsay de'inttonne, k'ay I kak'ettanaw mateedda wonttetsa gallassi untunttoo gigettana malanne minnana mala I haasayeedda k'aalaa odiino. Wurssetsaa shemppatu Yesuusi oyk'etteeddawaanne pirddaw shiik'eeddawaa, Aa kak'uwaanne Aa dendduwaa, k'aykka dendduwaappe guyyiyaan barena kaalliyaawanttoo I k'onc'c'eedda hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa Med'inaa De'uwa k'onc'c'iyaan bessiyaa ha aad'd'o keekatetsay ha'ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de'o gidiyaawaa ammaniyaawanttussa. Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuwa k'aalaa haratuwaappe dummayiyaawe, ayaanaa tumatetsatuwaa tamarissanaw de'uwa ubbaan Asay meezeteedda k'aalatuwaa go"ettiyaa diraassa. Hewanttukka, haat-saa, sooluwa, poo'uwa, hentsanchchaa, dorssaa, woyniyaa mitsaa, woyniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaadde oyk'etteedda mishiratti taarikiyaa 7:53–8:11 c'ora biletsatuunne beni mas'aafatu barenttun gujjikkino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 ppe guyyiyaan gelissiino; haranttu k'ay Luuk'aasa mishiraachchuwa Luk'. 21:38 ppe guyyiyaan gelissiino; itti beni s'aafetteedda biletsay Yohaannisa mishiraachchuwa 7:36 ppe guyyiyaan gelisseedda.

Shemppatuwa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ha Mas'aafaa s'aafeeddawaa k'ofaa 1:1-18

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta 1:19-51

Yesuusa oosuwa doometsaa 2:1–12:50

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan wurssetsaa gallassatuwaan ha-needda Yesuusa oosuwa 13:1–19:42

Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 20:1-31

Wurssetsaa k'utiyaa, Galiilaan zaariide barena kaalliyaawanttoo Yesuusi k'onc'c'eeddawaa 21:1-25

De'uwa K'aalaa

¹ K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossaa.

² I koyroppekka S'oossaanna de'ee.

³ Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddabaan ubbabaan I baynnaan ittibayenne med'ettibeenna.

⁴ Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwa.

⁵ Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwa s'oonibeenna.

⁶ S'oossaappe kiitetti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyaa itti bitanii de'ee.

⁷ Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda.

⁸ Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwa gidenna.

⁹ Ikka tumu poo'uwa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiaawaa.

¹⁰ K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiyaa med'd'eedda; shin alamii Aa eribeenna.

¹¹ I bare baggatuwaakko yeedda; shin untunttu Aa shiishshi akkibeykkino.

¹² Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawayntoo, S'oossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda.

¹³ Untunttu S'oossaappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniyaa s'alalaan yelettibeykkino.

¹⁴ K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduwaan de'eedda. Nuuni, I bare aabbo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'iyaa bare Aawuwaa bonchuwaa be'eddo.

¹⁵ Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Taani, «Taappe kaala yiaawe taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyawaa» gaade hintenttoo odowe hawaa» yaagi markkatteedda.

¹⁶ Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjjuwaa akkeeddo.

¹⁷ S'oossay higgiiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsayenne tumatetsay Yesuusi Kiristtoosa baggana yeedda.

¹⁸ S'oossaa be'eedda Asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de'iyaa bare huup'ew S'oossaa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markkatteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Markkatetsaa

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

¹⁹ Yersaalamen de'iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu k'eesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, «Neeni oonee?» giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi untunttoo markkatteedda markkatetsay hawaa.

²⁰ Yohaannisi, «Taani Kiristtoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkatteeddawaappe attin, markkattussaa is's'ibeenna.

²¹ Untunttu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda.

K'aykka untunttu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareedda.

²² Untunttu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawanttoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddino.

²³ Yohaannisi zaariide, «Nabiyaa Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiyaa sitti ootsite!»

giyaa kooshshay tawaa»

yaageedda.

²⁴ K'ay Parisaawatuu kiitteedda asatuu

²⁵ Yohaannisa, «Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiyaa gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddino.

²⁶ Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttenttu erennawe ittuu hawaan hinttenttu gidduwaan de'ee.

²⁷ I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwaa billanawukka bessikke» yaagi zaareedda.

²⁸ Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bagga Yohaannisi s'ammak'iyaasaa Biitaaniyaan haneedda.

S'oossaa Orgge Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossaa orgge dorssaa,* Alamiyaa asaa nagaraa d'ayissiyaawe, hawesh!

³⁰ Taani, «Taappe kaala ittuu yaanawaa; I taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yelettanaappe kasenna I de'iyawaa» gaade odeeddawe hawaa.

³¹ I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'onc'c'issanaw haatsaan s'ammak'aadde yaad» yaageedda.

³² Yohaannisi markkattiidde, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'p'iyadaan wod'd'ishiinanne Aa bollan uttishshin, taani be'aaddi.

³³ Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiitteedda S'oossay, «Geeshsha Ayyaanay wod'iide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ee» yaagiide taw odeedda.

³⁴ Taani hewaa be'aaddi; I S'oossaa Na'aa gidiyaawaakka markkattay» yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

³⁵ Wonttetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyaawant-tuppe laa"atuwaanna ittippe ek'keedda;

³⁶ I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossaa dorssay hawesh!» yaageedda.

³⁷ Yohaannisa kaalliyaa laa"atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino.

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawantta guyye simmi be'iide, «Ayaa koyyi-itee?» yaagi oochcheedda.

1:21 Zar. 18:15, 18; Mil. 4:5 **1:23** Isa. 40:3 * **1:29** S'oossaa orgge dorssaa: Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geetettiyaa agenaa gidiide Top'p'iyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hospuniyaa agenatuwaa. Ayihude asaan Paasigaa geetettowe, S'oossay Israa'eeliyaa asatuwaa Gibs'eppa wolk'k'aama malaataan kesseedda wodiya gidiyaa diraassa. Wog. 23:5-8 s'eellite. S'oossaa Orgge Dorssaa, Ooratsa C'aak'uwaan Kiristtoosan s'eeseetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayk'oo barena aatsi immiide med'inaa muraappe kessi akko diraassa. 1 K'or. 5:7; 1 P'es'. 1:18-19 s'eellite.

Unttuntu zaariide, «Rebii, neeni hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii» guussay «Tamaariissiyaawoo» giyaawaa.

³⁹ Yesuusi unttunta, «Haa yiide be'ite» yaageedda. Unttuntu biide, I de'iyaasaa be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu saate heera gidiyaa diraw, unttuntu aanana peesheeddino.

⁴⁰ Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa'u asatuwaappe ittuu, Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa.

⁴¹ Inddiraase koyro bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni S'oossay kitteeddawaanna gaketteddo» yaageedda. Hewaa guussay «Kirsttoosa» giyaawaa.

⁴² Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.

Yesuusi Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; ne suntsay Keefaa geetettanawaa» yaageedda. «Keefaa» giyaawaa biletsey «P'es'iroosa» woy «Zaallaa» giyaawaa.

Yesuusi Pilip'oosanne Naatinaa'eela S'eegeedda

⁴³ Wonttetsa gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; I Pilip'p'oosanna gakettiide, «Taana kaala!» yaageedda.

⁴⁴ Pilip'oosi, Inddiraasinne P'es'iroose de'eedda Beetesayda geetetiyya katamaappe yeedda asaa.

⁴⁵ Pilip'oosi Naatinaa'eelanna gakettiide, «Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan† aabay s'afetteeddawaadan, Yoosefo na'aa Yesuusi Naazireete katamaan de'iyaawaanna nuuni gaketteddo» yaagi odeedda.

⁴⁶ Naatinaa'eeli zaariide, «Naazireete katamaappe lo"obay kesanaw danddayii?» yaageedda.

Pilip'oosi, «Yaade be'a» yaageedda.

⁴⁷ Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be'iide, «Makkalay baynna tumu Israa'eeliyaa Asay hawaa!» yaageedda.

⁴⁸ Naatinaa'eeli Yesuusa, «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Pilip'oosi neena s'eesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyya mitsaappe hirkkinna de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda.

⁴⁹ Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaariissiyaawoo, neeni S'oossaa Na'aa! Neeni Israa'eeliyaa kaatiyaa!» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, «Taani neena balasiyaa geetettiyya mitsaappe hirkkinna be'aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'd'iyaawaa be'ana!» yaageedda.

⁵¹ K'aykka Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; saluu dooyetina, S'oossaa kiitanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude kesishshinanne duge wod'd'ishiin, hinttenttu be'ana» yaageedda.

2

Yesuusi K'aanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

¹ Heezzentso gallassi Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyya katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de'aw.

² Yesuusikka barena kaalliyaawanttunna ittippe he bullachchaa s'eesetteedda.

† **1:45** *Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan:* Ayihudatuwaa mas'aafaa, Ec'a C'aak'uwaa. **1:51** Dom. 28:12

³ Woynniyaa ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, «Unttunttoo woyniyaa ushshay wuri diggeedda» yaaga oochchaaddu.

⁴ Yesuusi zaariide, «Ta daayee, hawe ta oosuwaa gidiyaa diraw, ne yayana kosshenna. Ta wodii* biro gakkibeenna» yaageedda.

⁵ Yesuusa daaya kiitettiyaawanttoo, «I hinttenttoo odiyaawaa ayaa gidooppenne ootsite» yaaga odaaddu.

⁶ Ayihudatuu kase ootsiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittuu ittuu s'eetu s'aaramusiyaa oyk'kiyaa usuppun shuchchaa baatsatuu hewan de'iino.

⁷ Yesuusi kiitettiyaawantta, «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda; geetettowaadankka untunttu baatsatuwaan doonaa gakkanaw haatsaa kuntseeddino.

⁸ Yesuusi untuntta, «Ha"i duuk'kiide, bullachchaa kaappoo immite» yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino.

⁹ Bullachchaa kaappuu woyniyaa ushshaa gideedda haatsaa gans's'i s'eelliide, hak'appe yeeddentto eribeenna; shin haatsaa kuntseedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa s'eesiide,

¹⁰ «Ooninne ayife gideedda woyniyaa ushshaa imatsaa asaa kasetiide ushshee; yaatiide Asay darssi usheeddawaappe guyyiyaan, k'iraariyaa ushshee. Shin neeni ayife gideedda woyniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!» yaageedda.

¹¹ Yesuusi bare ootseedda wolk'k'aama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa heeraan ootseedda; hewan bare bonchchuwaa I k'onc'c'issina, Aa kaalliyaawanttu aan ammaneeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare daayinna, bare ishatuwaannanne barena kaalliyaawanttunna ittippe K'ifrinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareeda gallassaa takkeeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zal"iyaawantta Kesseedda (Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)

¹³ Ayihudatuu bonchchiyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yerusaalame beedda.

¹⁴ Geeshsha Golliyaa gibbiyaan miizaa, dorssaanne dogommatuwaa zal"iyaa asaa demmeedda; k'ay haratuu barenttu oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta demmeedda.

¹⁵ I golaa jiraafiyaa dook'kiide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aatsi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda.

¹⁶ Dogommuwaa zal"iyaawantta I, «Ha dogommatuwaa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa ootsoppite!» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawanttu S'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiyaa seelay taana tamaadan guuddee» geetettiide s'aafetteeddawaa hassayeeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, «New hawaa ootsanaw danddayiyaa maatay de'iyawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddino.

* **2:4** Ta wodii: Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be'ettanaw besseenne I S'oossaa Na'aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa. **2:17** Maz. 69:9

19 Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliya kolite; taani heezzu gallasaan zaaraade kees's'ana» yaageedda.

20 K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, «Ha Geeshsha Golliya kees's'anaw oytamanne usuppun laytsaa akkeedda; shin neeni heezzu gallasaan kees's'anii?» yaageeddino.

21 Shin I haasayeedda Geeshsha Gollii bare asatetsaabaa.

22 Hewaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe dendeeddawaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay untunttu S'oossaa Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.

23 Paasigaa baalaa bonchchiya wode, Yesuusi Yerusaalamen de'ishshin, I ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddino.

24 Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyaa diraw, hewantta ammanibeenna.

25 Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayaw gooppe, asaa wozanaan ayee de'intto, I bare huup'ew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Nik'oodimoosa

1 Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaa Nik'oodimoosa geetetiyyaa itti bitanii de'ee.

2 Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna tamarissana mala S'oossay kiitteedda gidiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, S'oossay aanana de'iyaa asaappe attin, ha neeni ootsiyaa wolk'k'aama malaatatuwaa ootsanaw danddayyaa Asay baawa» yaageedda.

3 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay laa'entsuwaa yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda.

4 Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwaa yelettanaw danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwaa yelettanaw Asay danddayii?» yaageedda.

5 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay haatsaap-penne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutet-saa gelanaw danddayenna.

6 Asay ashuwaan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe yelettee;

7 «Hinttenttu laa'entsuwaa yelettanaw bessee» gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa.

8 C'arkkuu bare koyyeeddasa c'arkkee. Neeni Aa kooshunchchaa sisaasa; shin I hak'appe yintto woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala» yaageedda.

9 Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» yaagiide oochcheedda.

10 Yesuusi zaariide, «Neeni Israa'eelatuwaa tamarissiyaawaa gi-daadde hawaa erikkii?

11 Taani new tumuwaa oday; nuuni eriyaawaa haasayettonne be'eeddawaa markkatteetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttenttu akkikkita.

12 Taani hinttenttoo sa'aabaa odina, ammanennawantta gidoope, saluwaabaa odina waan ammananitee?

13 Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwaa keseeddawe ooninne baawa; saluwaan de'iyaa Asaa Na'ay taana.

14-15 «Muse woraan s'ank'k'imaaluwaa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'innaa de'uwaa akkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla pude denddana bessee.

16 «S'oossaa Na'aa ammaniya ubbay med'innaa de'uwaa akkanaappe attin, d'ayenna mala, S'oossay ha alamiyaa asaa loytsi siik'eedda diraw, bare mes's'i itti Na'aa immeedda.

17 Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiitti beenna; shin untuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda.

18 «Aa Na'aa ammaniya ooninne pirddettenna; shin Na'aan ammanenna ooninne, S'oossaa Na'aa ittuwaa ammanibeenna diraw, ha"ikka pirddetti utteedda.

19 Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda.

20 Iitabaa ootsiyaa ooninne poo'uwaa is's'ee; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna mala, poo'uwaakko shiik'enna.

21 Shin tumuwaa ootsiyaa ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawaa poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiik'ee» yaageedda.

Yesuusanne S'ammak'iyaa Yohaannisa

22 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyaan untuntunna amareeda wodiyaattiide, asaa s'ammak'iidde de'ee.

23 K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan de'iyaa Henoona giyaa saan wogga haatsay de'iyaa diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee.

24 Hewe haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna.

25 Hewaappe guyyiyaan, Yohaannisa kaalliyaawantunna amareeda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa* palumetteeddino.

26 Untunttu Yohaannisakko biide, «Tamaariissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan neenanna de'iyaaawe, neeni aabaa markkattowe, be'a ha"i s'ammak'ee; Asay ubbaykka aakko bee» yaageeddino.

27 Yohaannisi zaariide, «S'oossay immana d'ayooppe, Asay ayinne akkanaw danddayenna.

28 «Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sintsaw kiitettaad» geeddawoo hintte hinttenttu huup'ew markka.

29 Mishira mac'c'awunna de'iyaa uray ikka mishiraa; he mishiraa miyaatay ek'k'iide, I giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashechchay poletteedda.

30 I darina ta guus's'ana bessee» yaageedda.

31 Bollappe yiyaawe ubbaappe bollaa. Sa'aappe beetteeddawe sa'aassa. Ikka sa'aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaawe ubbaappe bollaa.

32 I bare be'eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa akkiyaawe baawa.

33 Aa markkatetsaa akkiyaa ooninne S'oossay tumanchcha gidiyaawaa hewan markkattee.

3:14-15 Pay. 21:9 * 3:25 Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa: Hawaa guussay Ayihudatu barenttu goynaanna gatsanaw ootsiyaa duma duma barentta meechchaabayne barenttu saaniyaa meec'c'iyaa wogatuu de'iyawaa bessee.

³⁴ S'oossay kiitteeddawe S'oossaa k'aalaa ode; ayaw gooppe, S'oossay bare Geeshsha Ayaanaa palahissiide immee.

³⁵ S'oossay bare Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyan wotseedda.

³⁶ Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin Na'aa ammannennaawaa bolla S'oossaa hank'k'uu de'anawaappe attin, I de'uwaa be'enna.

4

Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna.

⁴ Galiilaa biidde, Sammaariyaanna aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyaa Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda.

⁶ He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppun saatiyaa heera.

⁷ Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana haatsaa ushshaarikii!» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddino.

⁹ He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a asaa gideedda taana, woota de'uwaa immiyaa haatsaa ushsha gay?» yaagaaddu; ayaw gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittipetetsay baynna diraassa.

¹⁰ Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay neena «Taana haatsaa ushsha» giyaawe oonento eriyaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new de'uwaa immiyaa haatsaa immana» yaageedda.

¹¹ Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'iyaabay baawa; ollaykka c'iimmuwaa. Yaatina, de'uwaa immiyaa haatsaa hak'appe akkanii?

¹² Nuw ha haatsaa ollaa immeedda nu aawuwaa Yaak'oobappe neeni daray? I, Aa naanaynne Aa mehii hawaappe usheeddino» yaagaaddu.

¹³ Yesuusi zaariide, «Ha haatsaappe ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saamettanawaa.

¹⁴ Shin taani immiyaa haatsaa ushiyaa ooninne laa'entsuwaa saametenna. Taani immiyaa haatsay he Aa gidдон med'inaa de'uwaassi pulttiyyaa pulttuwaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁵ Mishiratta, «Godaw, taani saametenna malanne haatsaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» yaageedda.

¹⁷ Mishiratta zaaraade, «Taw asinay baawa» yaagaaddu.

Yesuusi, «Taw asinay baawa giyaawaan tumuwaa gaadda.

¹⁸ Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha"i neenanna de'iyaa bitanii ne asinaa gidenna. Neeni ha"i taw odeeddawe tuma» yaageedda.

¹⁹ Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiyaa gididiyaawaa ta ha"i eraad;

²⁰ nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan* goyinneeddino; shin Ayihudatuu hinttenttu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yerusaalammena yaagiita» yaagaaddu.

²¹ Yesuusi, «Ha mishiratte, taana ammana; ha deriyaan woy Yerusaalamen Aawuwaa S'oossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa.

²² Hinttenttu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna Ayihudatuwaa go"ettiide atosetsaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneetto.

²³ Shin Aawuwaa S'oossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu Aa, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyya wodii matatteedda; ubbaa ha"ikka gakkeedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee.

²⁴ S'oossay Ayaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageedda.

²⁵ Mishiratta, «Masihiyaa geetettiyaa Kiristtoosi yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuw ubbabaa odanawaa» yaagaaddu.

²⁶ Yesuusi, «Ha neenanna haasayiyaawe taani Aa» yaageedda.

²⁷ Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beed-dasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be'iide darssi maalaletteeddino; shin mishiratto, «Ayaa koyyay?» woy Yesuusa, «Iinanna ayaw haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa otuwaa agga basha guyye katamaa baade asaw,

²⁹ «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyaa be'anaw dend-dite; hewe Kiristtoosa gidaanddeeshsha?» yaagaaddu.

³⁰ Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.

³¹ Hewe hanishin, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii!» yaagiide woosseeddino.

³² Shin I, «Taw hinttenttu erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda.

³³ Hewaa diraw, Aa kaalliyaawanttu barenttu gidдон, «Aw miyaabaa aheedda Asay de'anddeeshsha?» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo, «Ta k'umay taana kiitteeddawaa sheniyaa oosussaanne Aa oosuwaa polussaa.

³⁵ Hinttenttu, «Oyddu agenaappe guyyiyaan, katsay c'akettanawaa» giikkiteeyee? Taani hinttenttoo oday; goshshaa loytsi s'eellite; katsay c'aka besseedda.

³⁶ Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirguwaa akkeenne katsaa med'inaa de'oo shiishshee.

³⁷ Ha gaasuwaan, «Ittuu zeree; k'ay ittuu c'akkee» giyaa haasayay tuma.

³⁸ Hinttenttu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentta ki-ittaa; haratuu ootsi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleedda» yaageedda.

³⁹ Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeedda» gaade markkatteedda diraw, he katamaan de'iyaa Sammaariyaa asaappe c'oray Yesu-
usa ammaneedda.

* 4:20 Ha deriyaan, Giyaawe deriyaa Geerizaana gidiide Seekeema geetettiyaa katamaa matan de'iyawaa.

40 Sammaariyaa Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam"ana mala, Yesuusa woossina I yaan laa"u gallassaa utteedda.

41 I odiyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda;

42 k'ay untunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo» yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na'aa Patseedda

43 Laa"u gallasaappe guyyiyaan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiyaa beedda.

44 Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii bare gadiyaan bonchchet-tenna» yaagi odeedda.

45 Yesuusi Galiilaa gakkeedda wode, Galiilaa Asay Aa mokkeedda; Paasigaa bonchchiyaan gallassi untunttu Yerusaalamen de'iyaa diraw, I ootseedda ubbabaa be'eeddino.

46 Yesuusi haatsaa woyniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de'iyaa K'aanaa katamaa beedda. K'ifirinaahooman Aa na'ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen ootsiyaa itti kaappuu de'ee.

47 Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayk'k'anaw mateedda bare na'aa biide patsana mala, Yesuusa woosseedda.

48 Yesuusi he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne hech-cho giissiyaabaa be'ennaan de'iide, hinttentu ayinne ammanikkita» yaageedda.

49 He kaappuu zaariide, «Godaw, ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, taananna baarikkii» yaageedda.

50 Yesuusi, «Ba; ne na'ay pas'a de'anawaa!» yaageedda.

He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda.

51 I bare golle biishshin, Aa k'oomatuu aanana ogiyaan gakettiide Aa, «Ne na'ay pas'a de'ee» geeddino.

52 I bare k'oomatuwaa bare na'aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina untunttu, «Zino laappu saatiyaan k'oos'uu Aa aggeedda» yaageeddino.

53 Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a de'anawaa» geeddawe he saatiyaanna gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne Aa soy Asay ubbay ammaneeddino.

54 Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootseedda laa'entso malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti

Utteedda Haatsaa Mataan Patseedda

1 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaan baalaw Yerusaalame beedda.

2 Yerusaalamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beete-sayda geetettiyaa dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyyi aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee.

3 Hewaan c'ora hargganchchatuu, k'ook'atuu, wobbatuunne sileed-dawanttu giseeddino. [Haatsay k'aas's'iyaawaa naagiino.

4 Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haatsaakko geliide, haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas's'eeddawaappe

guyyiyaan, koyro geleedda uray barena oyk'k'eedda ay harggiyaappekka pas'ee.]*

⁵ Hewaan hattamanne hospun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee.

⁶ He bitanii hewan giseeddawaa Yesuusi be'iide, daro wodiyaasaketteeddawaakka eriide bitaniyaa, «Pas'anaw koyyay?» yaageedda.

⁷ Sakettiya bitanii zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyaa wode, taana haatsaan yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee» yaageedda.

⁸ Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda.

⁹ Bitanii ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.

Hewe haneeddawe Sambbata gallasaana.

¹⁰ Hewaa diraw, Ayihudatu pas'eedda bitaniyaa, «Hachche sa'ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna» yaageeddino.

¹¹ Shin bitanii, «Taana patseeddawe, «Ne gisuwaa tookkaade ba» yaageedda» giide untuntntoo zaareedda.

¹² Untuntntu Aa, «Neena, «Ne gisuwaa tookkaade ba» geeddawe I oonee?» giide oochcheeddino.

¹³ Shin hewaan c'ora Asay de'iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitanii barena patseeddawe oonentto erenna.

¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaan demmiide, «Be'a, neeni ha'i pas'aadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ootsoppa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.

¹⁶ Yesuusi hawaa Sambbataan ootseedda diraw, untuntntu Yesuusa yedesaan waayissuwaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntntoo, «Ta Aabbu ubbaa wode ootsee; taanikka ootsanaw bessee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa s'alalaassa gidennaan, barena S'oossaanna k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw kase-waappe minisiide koyyiino.

S'oossaa Na'aa Maataa

¹⁹ Yesuusi zaariide untuntntoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay barekka ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootsishshin be'iyawaa s'alalaa ootsee; Aawuu ootsiyaawaa Na'aykka ootsee.

²⁰ Ayaw gooppe, Aawuu bare Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaa oosuwaa ubbabaa bare Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa oosuwaakka bare Na'aa bessanawaa.

²¹ Gaasuunnee, Aawuu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe dentsiide shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay bare koyyowannta shemppuwaanna wotsee.

²²⁻²³ Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na'aakka bonchchana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na'aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirddena; Na'aa bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna.

* 5:4 Ha payduu itti beni koyrottiide s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan baawa. 5:10 Nah. 13:19; Erm. 17:21

24 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta k'aalaa sisiyaawoonne taana kiitteeddawaan ammaniyaawoo med'inaa de'uu de'ee. Hayk'uwaappe de'oo I pinneeddawaappe attin, pirddettenna.

25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hayk'keedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa sisiyaa wodii yaanawaa; hewenneekka ha"a. He kooshshaa sisiyaawanttu shemppuwaanna de'ana.

26 Ayaw gooppe, Aawoo de'uwaaw immiyaa wolk'k'ay de'iyaawaadan, de'uwaaw immiyaa he wolk'k'aa bare Na'awukka immeedda.

27 S'oossaa Aawuu bare Na'aw pirddiyaa maataa immeedda; ayaw gooppe, Na'ay Asaa Na'aa.

28 «Hawaan malalettoppiti; ayaw gooppe, duufuwaan de'iyaawanttu Aa kooshshaa sisiyaa wodii yee.

29 Sisiide untunttu duufuwaappe gas'aa kesana; lo"obaa ootseed-dawanttu de'uwaan de'anaw denddana; k'ay iitabaa ootseeddaawanttu pirddettanaw denddanawantta.

Yesuusaw Markkatteedda Asatuwaa

30 «Taani taappe ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw odeed-dawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, taani taana kiitteed-dawaa sheniya poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke.

31 «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta markkatetsay tuma gidenna.

32 Tabaa markkattiyaawe haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray.

33 «Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkatteedda.

34 Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatetsay taw koshshina gidenna.

35 Yohaannisi muk'aaddaadan, ees's'eeddanne poo'isseedda; hinttent-tukka amareeda wodiya Aa poo'uwaan nashettanaw koyyeedda.

36 «Shin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyaa markkatetsay de'ee; ayaw gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani ootsiyaawe, I taana kiitteeddawaa gidiyaawaa markkattee.

37 «K'ay taana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkattee. Hinttenttu Aa kooshshaa ayinne sisibeykkita; Aa malaakka be'ibeykkita.

38 I kiitteeddawaa ammanenna diraw, Aa k'aalay hinttenttu wozanaan baawa.

39 «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwaaw demmiyaawaa hinttew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawantta.

40 Shin de'uwaaw demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.

41 «Taani asaappe bonchchuwaa koyyikke.

42 Shin taani hinttenttu wozanaan S'oossaa siik'uu baynnawaa eray.

43 Taani ta Aabbu suntsan yaad; shin taana akkibeykkita. Shin hara Asay bare suntsan yiyaa wode, Aa akkiita.

44 Hinttenttu ittuu ittuwaa bonchchiita; shin itti S'oossaappe yiyaa bonchchuwaa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?

45 «Taani Ta Aabbu sintsan hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa.

⁴⁶ Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayaw gooppe, tabaa s'aafeeddawe Aa.

⁴⁷ Shin hinttenttu I s'aafeeddawaa ammanennaan is'sooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?» yaageedda.

6

Yesuusi 5,000 Asaa Mizeedda

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe hefintsa pinneedda.

² I hargganchchatuwaa bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw, c'ora Asay Aa kaalleedda.

³ Yesuusi deriyaa kesiide, yaan barena kaalliyaawanttunna ittippe utteedda.

⁴ Ayihudatu bonchchiya Paasigaa gallassay gakeedda.

⁵ Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shammanee?» yaageedda.

⁶ I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa ootsana bessintto ootsanabaa eree.

⁷ Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'iyaan huup'iyaan, haray atto itti itti barssuwaa gatsanaw, laa"u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukit-saykka gidenna» yaageedda.

⁸ K'ay Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddiraasi,

⁹ «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa"u molii de'iyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asay Uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan daro maatay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa.

¹¹ Yesuusi ukitsaa akkeedda; S'oossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda.

¹² Unttuntu ubbay kalleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Ittibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, unttuntu ubbaakka shiishsheeddino; Asay kallina atteedda banggaa ukitsaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa"u zambbeeliyaa kuntseeddino.

¹⁴ Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda wode, «Hawe tumuwaappe ha sa'aa yaana geedda nabiyyaa» yaageeddino.

¹⁵ Unttuntu yiide barena wolk'k'an oyk'k'i kaatiyaa ootsanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

Yesuusi Abbaa Bolla Hamettiide Beedda

(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

¹⁶ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino;

¹⁷ Sa'ay k'ammeedda; shin Yesuusi unttunttukko he saatii gakkanaw yibeenna; hewoo unttuntu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintsa K'ifirinaahooma beeddino.

¹⁸ Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay k'aas's'eedda;

¹⁹ itti saatiyaa keenaa untunttu abbaa shaagowaappe guyyiyaan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiidae yiyaawaa be'iide yayyeeddino.

²⁰ Shin I, «Yayyoppite; taanattee!» yaageedda.

²¹ Untunttu wonggiriyaan Aa gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untunttu biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakkii aggeedda.

Yesuusi De'uwaa Ukitsaa

²² Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti wonggiriyaan s'alalay de'iyawaa be'eeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantunna wonggiriyaan geliide, untunttunna beennaan, untunttu barekka beeddawaa akeekeddino.

²³ Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossaa galatina, Asay ukitsaa meeddasaa mataa yeeddino.

²⁴ Asay Yesuusi woy Aa kaalliyaawanttu hewaan baynnawaa be'iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino.

²⁵ Asay Yesuusa abbaappe hefintsan demmeedda wode, «Tamaariissiyawoo, hawaa awude yaaddii?» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu taana koyyiyaawe ukitsaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolk'k'aama malaataa be'eedda diraassa gidenna.

²⁷ Med'inaa de'uwaa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttenttoo immanawoo, oositeppe attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Nuuni S'oossaa oosuwaaw ootsanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu ootsana mala, S'oossay koyyiya kiiitay hawaa; I kiitteeddawaan ammanite» yaageedda.

³⁰ Untunttu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana mala, ay wolk'k'aama malaataa ootsanii? Ayaa kiittettanii?

³¹ S'oossaa mas'aafaan, «Untunttu mannaa* mala saluwaappe ukitsaa immeedda» yaagetti s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaaan mannaa meeddino» yaageeddino.

³² Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo saluwaappe tumu ukitsaa immiyaawe ta Aabbappe attin, hinttenttoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa gidenna.

³³ Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa ukitsay, saluwaappe wod'd'iyawe ha alamiyaa asaw de'uwaa immee» yaageedda.

³⁴ Untunttu zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode imma» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, «Taani de'uwaa ukitsaa; taakko yiyaa uray ubbakka koshatenna. K'ay taana ammaniyaa uray ayinne saamettenna.

³⁶ Shin taani hinttenttoo odeeddawaadan, hinttenttu taana be'eeddita; shin ammanikkita.

³⁷ Ta Aabbu taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko yiyaa oonanne ubbakka taani kare yeddikke.

³⁸ Ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke.

* **6:31 Manna:** Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaaan hamettiidae biyaa wode, untunttu maanaadan S'oossay immeedda mal'iyaa k'umaa. Manna guussay Ibraayiss's'iyaa k'aalaan «Hawe ayee?» giyaawaa. **6:31** Kes. 16:4, 15; Maz. 78:24

³⁹ Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurssetsaa gallassi dentsanaappe attin, ittuwaakka bay-izzana mala koyyenna.

⁴⁰ Ayaw gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na'aa be'iide, ammaniyaa ubbatuu med'inaa de'uwaa akkanawantta; taanikka he ubbatuwaa wurssetsaa gallassi dentsana» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Taani saluwaappe wod'd'eedda ukitsaa» geedda diraw, Ayihudatu Aa bolla zuuzummeeddino.

⁴² Untunttu, «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa Yooseefo na'aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, «Taani saluwaappe wod'd'aaddi, gaanaw danddayii?» yaageeddino.

⁴³ Yesuusi zaariide, «Ittuu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggite.

⁴⁴ Taana kiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa Asay baawa; taanikka wurssetsaa gallassi Aa dentsana.

⁴⁵ Nabatu «S'oossay asaa ubbaa tamarissana» yaagiide s'afeeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamariyaawe ooninne taakko yee.

⁴⁶ S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa be'eedda Asay baawa; Aa s'alalay S'oossaa be'eedda.

⁴⁷ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taana ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee.

⁴⁸ Taani de'uwaa ukitsaa.

⁴⁹ Hinttenttu aawotuu mela biittaan mannaa meeddino; shin hayk'k'eeddino.

⁵⁰ Asay aappe miide hayk'k'enna ukitsay saluwaappe yiyaawe hawaa.

⁵¹ Saluwaappe wod'd'eedda de'uwaa ukitsay taana; ooninne ha Ukitsaappe mooppe, med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o gidana mala, taani immanna ukitsay ta ashuwaa» yaageedda.

⁵² Ayihudatu, «Ha bitanii bare ashuwaa nuuni maana mala, nuw wootiide immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan palumetteeddino.

⁵³ Hewaa diraw, Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta ashuwaa, Asaa Na'aa ashuwaa, hinttenttu maana d'ayooppe, k'ay ta suutsaakka ushana d'ayooppe, hinttew de'uu baawa.

⁵⁴ Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. Taani wurssetsa gallassi untunttu dentsana.

⁵⁵ Ayaw gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykka tumu ushshaa.

⁵⁶ Ta ashuwaa miyaa urayenne ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka aanani de'ay.

⁵⁷ De'uwaa Aawuu taana kiittina, taani Aa gaasuwaan de'iyawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwaan de'ana.

⁵⁸ Saluwaappe wod'd'eedda ukitsay hawaa; hinttenttu aawotuu miide hayk'k'eedda mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissiidde, hawaa odeedda.

Med'inaa De'uwaa K'aalaa

⁶⁰ Yesuusa kaalliyaawantuppe dariyaa baggay hewaa siseedda wode, «Hawe gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?» yaageeddino.

61 Shin Yesuusi barena kaalliyaawanttu hewoo zuuzummeeddawaa eriide, «Hawe hinttentta d'ubbii?

62 Simmi taani, Asaa Na'ay, kase de'iyaasaa pude kesishshin be'into ayaa gaanitee?

63 Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immee; asaa minotay ayinne go"enna. Taani hinttenttoo odeedda k'aalay ayyaanaanne de'uwaa.

64 Shin hinttenttu gidduwaan ammanennawanttu de'iino» yaageedda; ayaw gooppe, ammanennawanttu hak'awanttenttonne barena aatsi immanawe oonentto Yesuusi koyroppe doommiide ereedda.

65 K'aykka Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne taakko yaanaw danddayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa» yaageedda.

66 Hewaa gaasuwaan, Yesuusa kaalliyaawanttuppe c'oratu Aa aggiide, guyye simmeeddino; laa'entso Aa kaallibeykkino.

67 Yesuusi k'ay tammanne laa"u barena kaalliyaawantta «Hinttekka aggiide baanaw koyyiitee?» yaageedda.

68 Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa de'uwaa k'aalay de'ee.

69 Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammanettonne ereetto» yaageedda.

70 Yesuusi untuntta, «Taani hinttentta tammanne laa"atuwaa doorabeykkita? K'ay hintteppe ittuu s'alahiyaa» yaageedda.

71 Yesuusi hewaa Simoonaa na'aa Yihudaa Ask'k'oroota† gee; ayaw gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaw Yerusaalame Beedda

1 Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatu Aa wod'anaw koyyiyaa diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna.

2 Ayihudatu bonchchiyaa Daasiyaa Baalay gakkii utteedda.

3 Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyaawanttu neeni ootsiyaawaa be'ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba.

4 Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiyaa Asay ooninne bare oosuwaa gentsenna. Neeni hawantta ootsina, nebba alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino.

5 Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatuukka Aa ammanibeykkino.

6 Yesuusi untuntta, «Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttoo ay wodekka injjetee.

7 Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa markattiyaa diraw, taana is's'eedda.

8 Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyaa wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe biraa» yaageedda.

9 I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

10 Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan, ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda.

† 6:71 Ask'k'oroota: Ha k'aalaa biletay, «Woretiyaa bitaniyaa» woy «Hayk'oo aatsi immiyaa bitaniyaa» giyaawaa. 7:2 Wog. 23:34; Zar. 16:13

¹¹ Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyyiinonne, «I hak'an de'ii?» yaagiidde, Aa labiino.

¹² Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay denddeedda. Amareeda asay, «I lo'o asaa» yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino.

¹³ Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'onc'c'iyaan haasayenna.

¹⁴ Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamarissuwaa doommeedda.

¹⁵ Ayihudatuu maalalettiide, «Ha bitanii ayinne tamaarennaan hawaa keena waan ereeddee?» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamarissiyaawe taana kiit-teedda S'oossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna.

¹⁷ S'oossaa sheniyaa ootsanaw dosiyaa ooninne ha taani tamaris-siyaawe S'oossaa matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayayitanto erana.

¹⁸ Barewaa haasayiyaa uray bare huup'iyaw bonchchuwaa koyyee; shin barena kiitteeddawe bonchchettana mala koyyiyaa uray tu-manchchaa; aan worddobay baawa.

¹⁹ Muse hinttentoo higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayaw wod'anaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁰ Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyy-eeddawe?» yaageedda.

²¹ Yesuusi, «Taani itti wolk'k'aamabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalaletteeddita.

²² Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita.

²³ Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidoope, yaatina taani itti asaw kumentsaa bollaa patseedda diraw, taana ayaw hank'k'ettiitee?

²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa s'eelliide pird-doppite» yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

²⁵ Hewaa diraw, Yersaalame asaappe ittuu ittuu, «Unttuntu wod'anaw koyyiyaa bitanii hawaa gidennee?

²⁶ Be'ite, k'onc'c'iyaan I haasayee; unttuntu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha?

²⁷ Shin nuuni Aa hak'appe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I hak'appe yinttonne ooninne erenna» yaageeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissi-idde, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeeddenttokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykke; shin taana kiitteeddawe tumanchchaa; hinttenttu Aa erikkita.

²⁹ Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad» yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, unttuntu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiya wotsibeenna.

³¹ Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyaa wode, ha bi-tanii ootseedda malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino.

Yesuusa Oyk'k'anaw Wotaadaratuu Kiitetteeddino

³² Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'k'i k'ashissanaw ama-reeda wotaadaratuwaa kiitteeddino.

³³ Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam"ana; hewaappe guyyiyaan, taana kiitteeddawaakko baana.

³⁴ Hinttenttu taana koyyana; shin demmikkita; ayaw gooppe, taani de'iyaa sa'aa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaageedda.

³⁵ Ayihudatuu ittuu ittuwaanna, «Hawe nuuni Aa demmennassaa hak'a baana hanii? Ayihudatuu de'iyaa Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamarissana hanii?

³⁶ I, «Hintte taana koyyana; shin demmikkita» k'ay, «Taani de'iyasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddino.

De'uwa Immiyaa Haatsaa

³⁷ He baalaa gallasaa bonchchiya gallasaappe waannatiyaa wursetsa gallasaan Yesuusi denddi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho.

³⁸ Taanan ammaniyaawoo, S'oossaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe de'uwa immiyaa haatsaa pulttuu gogganawaa» yaageedda.

³⁹ I hewaa Aa ammaneeddawayntu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna* diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettibeenna.

Asaa Giddon Med'etteedda P'alk'k'etsaa

⁴⁰ He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagetiyaa Nabiya» yaageeddino.

⁴¹ Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddino.

Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galiilaappe yeenna.

⁴² S'oossaa Mas'aafay, «Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eedda Beeteleeme katamaappe yaana» geenneyee?» yaageeddino.

⁴³ Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaakettedda.

⁴⁴ He asaappe ittuu ittuu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne Aa bochchibeykkino.

⁴⁵ Geeshsha Golliya naagiyaawanttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, «Ayaw Aa ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴⁶ Geeshsha Golliya naagiyaawanttu untunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaadan, ubbakka ooninne haasayibeenna!» yaagiide zaareeddino.

⁴⁷ Parisaawatuu zaariide, «I hinttenakka baletsuwaa?

⁴⁸ Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii?

⁴⁹ Shin higgiiya erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddino.

⁵⁰ Untunttuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Nik'oodimoosi untuntta,

7:37 Wog. 23:36 7:38 Hiz. 47:1; Zak. 14:8 * 7:39 Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna: Yohaannisa mishiraachchuwa k'aalaan, Yesuusaw kumentsaa bonchchuu imetteeddawe, I mask'k'aliyaa bollan kak'etteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayk'uwa s'ooniide denddeedda wodiyaanna gidiyaawaa k'onc'c'issee. 7:42 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2

⁵¹ «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddentto erennaan de'iidde, kasetiide Aa bolla pirddiyaawe nu haggiyan de'ii?» yaageedda.

⁵² Unttuntu zaariide Aa, «Neenikka k'ay Galiilaa gadiyaa asee? Galiilaa gadiyaappe Nabii beettenawaa S'oossaa Mas'aafatuwaa biddaade era» yaageeddino.

Woshummaadde Oyk'etteedda Mishiratto

⁵³ Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

¹ Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan eretteedda Deriyaakko beedda.

² Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko yiina, uttiide unttunta tamarissuwaa doommeedda.

³ Muse haggiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu woshum-mishshin oyk'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Unttuntu asaa ubbaa sintsan izo essiide Yesuusa,

⁴ «Tamarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oyk'ettaaddu.

⁵ Haggiyaa bollan Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddino.

⁶ Unttuntu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'canaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare birad'd'iiyan biittaa bolla s'aafeedda.

⁷ Unttuntu Aa oochchiide aggenaan is's'ina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttenttu gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda.

⁸ K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda.

⁹ Unttuntu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatuu kesina, ittuu ittuu kesiidde wureeddino; Aa sintsaan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda.

¹⁰ I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishiratte, asatuu hak'an de'iino? Ooninne ne bolla pirddibeennnee?» yaageedda.

¹¹ Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirddibeenna» yaagaaddu.

Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa'entsaade nagaraa ootsoppa» yaageedda.*

¹² K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alamew poo'uwwaa; Taana kaalliyaa ooninne de'uwwaa immiyaa poo'uwwaa demmanaappe attin, d'umaan ubbaakka hamettenna» yaagiide haasayeedda.

¹³ Hewaappe guyye Parisaawatuu, «Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatetsay tuma gidenna» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi zaariide, «Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw gooppe, Taani hak'appe yaadditanttonne k'ay hak'a baytantto eray; shin hinttenttu erikita.

¹⁵ Asay pirddiyaa ogiyaan hinttenttu pirddiita; Taani itti uraa bol-laakka pirddikke.

¹⁶ Shin Taani pirddiyaawaa gidooppenne, Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, Taana kiitteedda Ta Aabbu Taananna de'eeppe attin, Taani Taarekka de'ikke.

¹⁷ Laa"u asaa markkatetsay tuma gidiyaawe hinttenttu haggiyaan s'aafetti utteedda.

18 Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; k'ay Taana kiitteedda Ta Aabbukka Tabaa markkattee» yaageedda.

19 Unttuntu, «Ne aabbu hak'an de'ii?» yaagiide Yesuusa oochcheed-dino.

Yesuusi zaariide, «Hinttenttu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita» yaageedda.

20 Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamarissiidde, imotaa miishshay ut-tiyaa saas'iniyaa matan hewaa haasayeedda. Aa ooninne oyk'k'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii biro gakkibenna.

Ammanennaan Is's'eeddawanttoo Imetteedda Mino Akeekissuwaa

21 K'aykka Yesuusi untuntta, «Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anita. Taani biyaasaakka baanaw hinttenttu danddaykkita» yaageedda.

22 Ayihudatu, «I, «Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaagee; I barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino.

23 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu garssa asaa; Taani bolla asaa. Hinttenttu ha alamiyaa asaa; Taani ha alamiyaa asaa gidikke.

24 Hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttenttoo odeeddawe hawaassa; Taani Taana† gidiyaawaa hinttenttu ammanana d'ayooppe, hinttenttu, hinttenttu nagaraan hayyanita» yaageedda.

25 Unttuntu, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Taana.

26 Taani hinttebaa haasayiyaabayne pirddiyaabay darobay de'ee. Shin Taana kiitteeddawe tumanchaa; k'ay Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday» yaageedda.

27 I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa untunttu akeekibeykkino.

28 Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, «Taana Asaa Na'aa hinttenttu mask'k'aliyaa bolla pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne k'ay Taani Ta Aabbu Taana tamarisseeddawaadan haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyaan ayinne ootsennawaa hinttenttu eranita.

29 K'ay taana kiitteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode Aa nashechchiyaawaa ootsiyaa diraw, I Ta s'alalaa aggabeenna» yaageedda.

30 Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa ammaneed-dino.

Nagaraa Ayiletetsaappe La'a Kessaa

31 Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, «Hinttenttu Taani tamarissiyaawoo azazettooppe, tumu Taana kaalliyaawantta.

32 Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay hinttentta ay-iletetsaappe kessanawaa» yaageedda.

33 Unttuntu zaariide, «Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinneikka ayiletibeykko. Yaatina neeni waagaade, «Ayiletetsaappe hinttenttu ke-sanita» gay?» yaageeddino.

34 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; nagaraa ootsiyaa ooninne nagaraa ayiliyaa.

35 Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay med'inaw gollen de'ee.

36 Na'ay hinttentta ayiletetsaappe kesooppe, hinttenttu ayiletetsaappe tumu kessanita.

† 8:24 Taani Taana: Ayihude asaw wolk'k'aamanne geeshsha gideedda S'oossaa suntsay «Yahi-weh» gidiide, hawaa biletsaykka Taani Taana giyaawaa.

³⁷ Hinttenttu Abraahaamo zare gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamarissiyaawaa hinttenttu akka diraw, Taana wod'anaw koyyiita.

³⁸ Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; k'ay hinttenttukka hinttenttu aawuwaappe siseeddawaa ootsiita» yaageedda.

³⁹ Unttuntu zaariide, «Nu aabbu Abraahaama» yaageeddino.

Yesuusi untunttu, «Hinttenttu Abraahaamo naanaa gideeddento, I ootseedda oosuwa malaa ootsanita.

⁴⁰ Shin S'oossaappe siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wod'anaw koyyiita; Abraahaame hewaadan ootsibeenna.

⁴¹ Hinttenttu, hinttenttu aawuu ootseeddawaa ootsiita» yaageedda.

Unttuntu zaariide, «Nuuni woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti Aawuu, S'oossaa s'alalay de'ee» yaageeddino.

⁴² Yesuusi untunttu, «Hinttenttu S'oossaa naanaa tumu gideeddento, Taana siik'ana; ayaw gooppe, Taani S'oossaa matappe yaade hawaan de'ay. Taana I kiiteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yabeykke.

⁴³ Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akeekenawe ayaase? Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akka diraassa.

⁴⁴ Hinttenttu, hinttenttu aawuwaa iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttenttu, hinttenttu aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe doommiiide, shemppuwaa wod'eeddawaa; tumatetsay aan bayinna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, hareppe haasayee; ayaw gooppe, I worddanchchaanne k'ay worddookka aawuwaa.

⁴⁵ Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttenttu Taana ammanikkita.

⁴⁶ Hintteppe Taana nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw dand-dayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, Taana ayaw ammanikkitee?

⁴⁷ S'oossaa asaa gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttenttu S'oossaa asaa gidenna diraw, S'oossay giyaawaa sisikkita» yaageedda.

Yesuusi Abrahaamoppe Kasennakka De'ee

⁴⁸ Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena, «Neeni Sammaariyaa asaa; neenan iita ayyaanay de'ee» giidde bayizzeeddoo?» yaageeddino.

⁴⁹ Yesuusi untunttu, «Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttenttu Taana kawushshiita.

⁵⁰ Taani Ta huup'iyaw bonchchuwa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirddiyaawe de'ee.

⁵¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani tamarissiyaawaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaageedda.

⁵² Ayihudatuu zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay de'iyawaa nuuni ha'i ereeddo. Abraahaame hayk'k'eedda; nabatuu hayk'k'eeddino; shin neeni, «Ta k'aalaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaaga.

⁵³ Neeni hayk'k'eedda nu aawuwaa Abrahaamoppe daray? Nabatuu k'ay hayk'k'eeddino. Neeni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino.

⁵⁴ Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu S'oossaa giya Ta Aabbu Taana bonchchee.

⁵⁵ Hinttenttu Aa erana d'ayooppekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke gooppe, hinttenttuwaadan worddo giday; shin Taani Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay.

⁵⁶ Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiyaa be'anaw laamoteedda; be'iidekka nashetteedda» yaageedda.

⁵⁷ Ayihudatuu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu laytsaa kumibeennawe Abraahaama be'aaddii?» yaageeddino.

⁵⁸ Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Abraahaamo yelettanaappekka kase Taani Taana» yaageedda.

⁵⁹ Hewaa diraw, untunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untuntuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi K'ook'a Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patseedda

¹ Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaa itti bitaniyaa be'eedda.

² Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide yelettanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseedeeyye? Woy Aa yeleeddawanttu ootseeddino?» yaagiide oochcheeddino.

³ Yesuusi, «S'oossaa kiitay Aa bollan k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkino.

⁴ Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwaa ootsanaw bessee. Ooninne ootsanaw danddayenna k'ammay yee.

⁵ Taani alamiyaan de'aadde alamew poo'o» yaageedda.

⁶ Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; bare c'uchchaan guutsa urk'k'aa shugissiide, he urk'k'aa k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide,

⁷ «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda. «Salihooma» giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bitanii biide, bare ayfiyaa meec'ettiide, s'eelliidde simmeedda.

⁸ Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase woossishin be'eedda asay, «Hawe uttiide woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?» yaageeddino.

⁹ K'ay amareedawanttu, «Hawe aattennee» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Tuytti, hawe Aa malatiyaawaappe attin, Aa gidenna» yaageeddino.

Shin bitanii, «Taani aattee» yaageedda.

¹⁰ Untunttu bitaniyaa, «Yaatina, ne ayfii waan s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide, «Yesuusa geetettiyaa bitanii guutsa urk'k'aa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, «Salihooma geetettiyaa dagatteedda haatsaani baade ne ayfiyaa meec'etta» yaageedda. Taani baade meec'ettaade s'eellaad» yaageedda.

¹² Untunttu Aa, «I hak'an de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

Bitanii, «Taani erikke» yaageedda.

¹³ Untunttu kase k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko afeeddino.

¹⁴ Yesuusi urk'k'aa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata gallassaa.

¹⁵ Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddenttonne Parisaawatuu Aa gujjiide oochcheeddino. Bitanii untunttoo, «I ta ayfiyaan guutsa urk'k'aa wotseedda. Ta ayfiyaa meec'ettaade ha'i s'eellaad» yaageedda.

¹⁶ Parisaawatuwaappe ittuu ittuu, «Hawaa ootseedda bitanii Sambataa higgiiyaa naagenna diraw, S'oossaa mataappe yibeenna» yaageeddino.

Shin haranttu, «Nagaranchcha Asay hawaa mala wolk'k'aama malaataa waan ootsanaw danddayii?» yaagiide untunttu barenttu gidduwaan shaaketteeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujjiide, «I ne ayfiyaa dooyyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino.

Bitanii, «I nabiya» yaageedda.

¹⁸ Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa s'eesiide oochchana gakkanaw, bitanii k'ook'a gideeddawaanne ha'i I s'eelliaawaa ammanibeykkino.

¹⁹ Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaa, «Hinttenttu, «K'ook'a gidiide yeletteedda» giyaa hinttenttu na'ay hawe? Yaatina, ha'i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa gideeddawaanne k'ook'a gidiide yeletteeddawaa nuuni ereetto.

²¹ Shin ha'i I waan s'eelleeddento, nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni patseeddento, nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; barebaa haasayanaw danddayee!» yaageeddino.

²² Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatoo yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayaw gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristtoosa yaagiide markkattiyaa uray de'ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaappe kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino.

²³ Aa daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchite!» geeddawe hawaassa.

²⁴ Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa untunttu laa'entsuwaa s'eesiide, «S'oossaa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiyaawaa nuuni ereetto» yaageeddino.

²⁵ Bitanii, «I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a gidiyaawaanne ha'i s'eelliaawaa he ittibaa eray» yaageedda.

²⁶ Untunttu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti patseedee?» yaageeddino.

²⁷ I untunttu, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwaa sisanaw koyyiitee? Hinttekka Yesuusa kaalliaawantta gidanaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁸ Untunttu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliaawaa; nuuni Musa kaalliaawantta.

²⁹ S'oossay Musew haasayeeddawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidoope, I hak'appe yeeddenttonne nuuni erokko» yaageeddino.

³⁰ Bitanii, «I hak'appe yeeddenttonne hinttenttu erennawe maalalisiyaawaa; shin I ta ayfiyaa patseedda!

³¹ S'oossaw yayiyaa uraynne S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa uray de'ooppe, he uraabaa S'oossay sisiyaawaappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna.

³² K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe doommina, sisetti erenna.

³³ Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka danddayenna» yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'ceeddawe nuuna tamarissanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa goliyaappe kare Aa kesseeddino.

Wozanaa K'ook'atetsaa

³⁵ Unttuntu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda.

³⁶ Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikii!» yaageedda.

³⁷ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna haasayiyaawekka Aa» yaageedda.

³⁸ Bitanii zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw goyinneedda.

³⁹ Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana malanne s'eelliaawanttu k'ook'ana mala, taani pirddanaw ha sa'aa yaad» yaageedda.

⁴⁰ Aanana de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, «Nuunikka k'ook'eyee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴¹ Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo nagaraa gidenna; shin ha'i hinttenttu, «Nuuni s'eelleetto» yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» yaageedda.

10

Yesuusi Lo"o Hentsanchchaa

¹ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paannuwaa.

² Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa.

³ Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untuntu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana.

⁴ I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyaan, untuntuppe sintsanna hamettee; untunttukka Aa kooshshaa eriyaa diraw, Aa kaalliino.

⁵ Hara uraa kooshshaa untuntu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwaa kaallikkino» yaageedda.

⁶ Yesuusi untunttoo ha leemisuwaa odeedda; shin I untunttoo ay odinttonokka untuntu akeekibeykkino.

⁷ Yesuusi k'aykka untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa.

⁸ Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paannuwaa; shin dorssatuu untuntu giyaawaa sisibeykkino.

⁹ Penggii taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelanne kesana; k'ay lo"o maatay de'iyaa saakka demmanawaa.

¹⁰ Kayisuu wuu"anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttoo de'uu de'ana malanne kumiide palahana mala yaad.

¹¹ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; dorssaa loytsi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayk'kee.

¹² Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiya wode be'iide, dorssatuwaa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwaa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyk'keen laalee.

¹³ Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwaa aggiide bak'atee.

¹⁴⁻¹⁵ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad.

¹⁶ Ha sikkukaan baynna hara dorssatuukka Taw de'iino. Taani untuntukka ahanaw bessee. K'ay untuntu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka ittuwaa gidanawaa.

¹⁷ «Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw koyyiyaa diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee.

¹⁸ Taani dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkena. Taw Ta shemppuwaa aatsa immiyaa maatay de'ee; k'ay zaaraadde akkanawukka maatay de'ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaad» yaageedda.

¹⁹ He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaakuu med'etteedda.

²⁰ Untuntuppe dariyaa baggay, «Aan s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» yaageeddino.

²¹ Haratuu k'ay «S'alahii oyk'k'eedda Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa ayfiyaa s'eelissanaw danddayiyyee?» yaageeddino.

Yesuusi Is's'etteedda

²² Yersaalamen Geeshsha Golliyyaa anjjisseedda gallassaa hassayisiyaa Baalay gakteedda; sa'ay he wode balguwaa.

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee.

²⁴ Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni nuuna awude gakkanaw sid'issaadde wotsanii? Neeni Kiristtoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo zaariide, «Taani hinttenttoo odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiyaa kiitay Tabaa markkattee.

²⁶ Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita.

²⁷ Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaalliino.

²⁸ Taani untunttoo med'inaa de'uwaa immay; k'ay untuntu ubbakka hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna.

²⁹ Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne* aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna.

³⁰ Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda.

³¹ Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw k'aykka shuchchaa dentseeddino.

³² Yesuusi untuntta, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo'o oosuwaaw hinttentta bessaaddi; hewantuppe hak'awanttu diraw, Taana shuchchaan c'addanaw koyyiitee?» yaageedda.

³³ Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena lo'o oosuwaaw diraw, shuchchaan c'addanaw koyyokko; shin neeni S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaa dirawunne k'ay asaa gidaadde ne huup'iyaa S'oossaa ootseedda diraw, c'addanaw koyyeetto!» yaageeddino.

* **10:29 Ooppenne:** Ubbaappe guussaa. **10:33 Wog.** 24:16

³⁴ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu higgiiyan S'oossay, «Hintte s'oossatuwaa» geeddawe s'aafettibeennee?

³⁵ S'oossaa Mas'aafatuwaa laammanaw danddayettenna; S'oossay bare k'aalay yeedda asatuu, «s'oossatuwaa» giide s'eeseeddawaa gidoope,

³⁶ Taani, «Taani S'oossaa Na'aa» geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa'aa kiitteedda Taana, «S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa» yaagiitee?

³⁷ Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayooppe, Taana ammanop-pite.

³⁸ Shin Taani ootsiyaawaa gidoope, haray atto hinttenttu Taana ammanana d'ayooppekka, Ta Aabbu Taanan de'yaawaanne Taanikka Ta Aabbun de'yaawaa eranaadaaninne akeekanaadan, Ta oosuwaammanite» yaageedda.

³⁹ K'aykka untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda.

⁴⁰ Yohaannisi kase s'ammak'iyaasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa Yesuusi pinniide, yaan de'eedda.

⁴¹ Daro Asay Yesuusakko yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama malaataa ootsibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino.

⁴² Yaan daro Asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali'aazara Hayk'uwaa

¹ Biitaaniyaa giyaa k'eerii katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchata Martta de'eedda katamaa.

² Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara.

³ Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'iyaawe harggeedda» giide Yesuusaw kiitteeddino.

⁴ Yesuusi hewaa siseedda wode, «Taani S'oossaa Na'ay harggiyaa gaa-suwaan bonchchettana mala, S'oossaa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin, wod'iyaa harggiyaa gidenna» yaageedda.

⁵ Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee;

⁶ Ali'aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de'iyaa sa'aan laa"u gallassaa peesheedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Laa'entsuwaaw Yihudaa gadiyaa boytte» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Tamaarissiyaawoo, guutsa wodiyaappe kase Ayihudatuu neena shuchchaan c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?» yaageeddino.

⁹ Yesuusi, «itti gallassan tammanne laa"u saatii de'enneeyye? Gallassi hamettiyaa Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa poo'uwwaa be'ee.

¹⁰ Shin k'amma hamettiyaa uray de'ooppe, poo'uu aan bayinna diraw, d'ubettee» yaageedda.

¹¹ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, k'aykka untunttoo, «Nu dabbuu Ali'aazar gem"isehedda; shin gem"ishuwaappe Aa dentsanaw Taani bay» yaageedda.

¹² Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Godaw, I gem"isheeddawaa gi-dooppe, aw lo"anawaa» yaageeddino.

¹³ Ali'aazar hayk'k'eeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali'aazar gem"ishiide giseeddawaa odeedda giide, untunttu k'oppeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untuntta, «Ali'aazar hayk'k'eedda.

¹⁵ Hinttenttu ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare lagget-satuwaa Yesuusa kaalliyaawantta, «Yesuusanna hayk'k'anaw nuunikka k'ay boytte!» yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De'uwaa

¹⁷ Yesuusi gakkiiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe oyddu gallas-saa gideeddawaa demmeedda.

¹⁸ Biitaaniyaa katamay Yerusaalameppe heezzu kiilo miitiriyaa keenaa haakkee.

¹⁹ Daro Ayihudatuu Marttonne Mayraamo untunttu ishay hayk'k'eeddawoo mentsetsanaw yeeddino.

²⁰ Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen ataadu.

²¹ Martta Yesuusa, «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna.

²² Shin neeni woossiyaawaa ay gidooппenne, S'oossay new haray atto ha"ikka immanawaa taani eray» yaagaaddu.

²³ Yesuusi, «Ne ishay hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

²⁴ Martta, «Wodiyaa wurssetsaan* dendduwaa gallassi, I hayk'uwaappe denddanawaa taani eray» yaagaaddu.

²⁵ Yesuusi iziwi, «Taani dendduwaanne de'uwaa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayk'k'ooppekka de'uwaan de'anawaa.

²⁶ K'ay de'uwaan de'iyaa urayenne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka hayk'k'enna; hewaa neeni ammanay?» yaageedda.

²⁷ Martta zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni S'oossaa Na'aa, sa'aa yaanaw de'iyaa Kiristtoosa gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu.

²⁸ Martta hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare michchatiw geeman s'eesaade, «Tamaarissiyaawe yiide, neena koyyee» yaagaaddu.

²⁹ Mayraama hewaa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesu-usakko baaddu.

³⁰ Yesuusi Martta Aa mokkeedda sa'aan de'eeppe attin, biro k'eri katamaa gakkibeenna.

³¹ Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyaa Ayihudatuu, iza ellekka dendda ek'k'aade kare kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar mooget-teedda duufuwaa baade yaan yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.

³² Mayraama Yesuusi de'iyasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa gediya bollan kunddaaddu; «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gid-intto, ta ishay hayk'k'enna shin!» yaagaaddu.

* **11:24** Wodiyaa wurssetsaan: S'oossay asaa zeretsaa ubbaa pirddaw shiishshiyaa wode guussaa.

³³ Yesuusi iza yeekkiyaawaanne k'ay izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be'iide, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki shemppeedda.

³⁴ Unttunta, «Hak'an moogeedditee?» yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a» yaagiide zaareeddino.

³⁵ Yesuusi afos's'eedda.

³⁶ Hewaa diraw, Ayihudatu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'into be'ite!» yaageeddino.

³⁷ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyaa s'eelisseeddawe ha bitanii hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» yaageeddino.

Yesuusi Ali'aazara Hayk'uwaappe Dentseedda

³⁸ Yesuusi k'aykka wozanaappe k'arettiide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwaa gidiide shuchchaan k'um"etti utteedda.

³⁹ Yesuusi, «Shuchchaa diggite!» yaagiide azazeedda.

Hayk'k'eedda bitaniyaa michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'oodeppe oyddu gallassaa gideedda diraw, ha"i s'ink'k'anawaa!» yaagaaddu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa gidoope, neeni S'oossaa bonchchuwaa be'anawaa Taani new odabeykkita?» yaageedda.

⁴¹ Unttuntu shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwaa pude s'eelliide, «Aawoo, Taani giyaawaa neeni siseedda diraw, neena galatay.

⁴² Neeni ubbaa wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda Asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani unttuntu diraw gay» yaageedda.

⁴³ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ali'aazaraa, haa kessa!» yaageedda.

⁴⁴ Hayk'k'eedda Ali'aazara kushiinne gedii shaluwaan k'ashetti uttiide Aa deemuukka afaan kametti utteeddawe kesina Yesuusi unttunta, «Billi aggite! Bo!» yaageedda.

Kiristtoosa Bolla Mak'k'eteeddino

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

⁴⁵ Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratuu Yesuusi ootseeddawaa be'iide, Aa ammaneeddino.

⁴⁶ Shin untuntuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi ootseeddawaa untunttoo odeeddino.

⁴⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatu shiik'uwaa shiishshiide, «Ha bitanii daro wolk'k'aama malaataa ootsiyaa diraw, ayaa ootsanee?

⁴⁸ Nuuni Aa c'o"u giide, aggoope, Asay ubbay Aa ammananawaa; k'ay Roome gadiyaa asatu yide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» yaageeddino.

⁴⁹ Unttuntuppe ittuu K'ayaafaa giyaa, he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideeddawe, «Hinttentu ayinne erikkita!

⁵⁰ Asay ubbay d'ayiyaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'iyaaawe lo" a gidiyaawaa hinttentu akeekite?» yaageedda.

⁵¹ I hewaa bareppe gibeenna; shin he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa Nabii odeedda.

⁵² K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw hayk'k'enna; shin laaletti de'iyaa S'oossaa naanaa ittuwaa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa.

⁵³ He gallassaappe doommiide, untunttu Aa wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵⁴ Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatu gidduwaan k'onc'c'iyaan yaa haa hamettibeenna; shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, Efireema geetettiyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawanttunna hewaan takkeedda.

⁵⁵ Ayihudatu Paasigaa bonchchiyaa gallassay mateedda; k'ay daro Asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kase dumma dumma saappe Yersaalame beedda.

⁵⁶ Untunttu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

⁵⁷ K'ay k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa k'achchanaw, I de'iyaasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto
(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniyaa giyaa katamaa beedda.

² He sa'aan untunttu aw kawuwaa katseeddino; Ali'aazar aanana uttiide ittippe miyaawanttu gidдон utti de'ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu.

³ Mayraama daro shaluwaan zal"ettiyaa itti s'aaramusiyaa gidiyaa narddoosa geetettiyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediya okkaade bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'aaddu; golliya ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.

⁴ Shin Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa Ask'k'orootu,

⁵ «Ha shittuu heezzu s'eetu diinaariyaani zal"ettina, ayaw hewe hiyyeesaw imettennee?» yaageedda.

⁶ I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw k'arettiide gibeenna; I miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode aappe barew akkeedda.

⁷ Yesuusi, «Ha shittuwaa Taani moogettiiyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjane? Izo aggite.

⁸ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana de'ikke» yaageedda.

⁹ Ayihudatuwaappe daro Asay Yesuusi Biitaaniyaan de'iyawaa sisiide, yaa beedda; untunttu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazarakka be'anaw beeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, k'eesatuwaa kaappatuu Ali'aazarakka k'ay wod'anaw mak'k'eteeddino.

¹¹ Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro Ayihudatu barena kaaletsiyaawantta aggiide, Yesuusa ammaniino.

Yesuusi Bonchchuwaan Yerusaalame Geleedda
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)

¹² Wonttetsa gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi Yerusaalame biyaawaa siseedda.

¹³ Yaatiide zambbaa haytsaa oyk'k'iide,* Aa mokkanaw keseeddino. Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«S'oossay galatetto!

S'oossaa suntsan yiyaa Israa'eeliyaa kaatii anjjetteddawaa!»
yaageeddino.

¹⁴⁻¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,

«S'iyoonne katamaw, yayyoppa!

Be'a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee»

giyaawaadan, Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda.

¹⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkino; shin Yesuusi bonchchetteeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa geeddawaanne k'ay untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa hassayeeddino.

¹⁷ Ali'aazar moogetteedda gonggoluwaaappe Yesuusi Aa s'eesiide, hayk'uwaappe dentseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markkatteedda.

¹⁸ Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawe, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa ootseedda diraassa.

¹⁹ Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuwaa, «Hinttenttu ayinne oot-sanaw danddayennawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwaa kaalleedda» yaageeddino.

²⁰ Paasigaa bonchchiyaa gallassi goyinnanaw Yerusaalame beed-dawanttu gidдон itti itti Giriike asatuu de'iino.

²¹ Unttuntu Galiilaa gadiyaan Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw koyeetto» yaagiide woosseeddino.

²² Pilip'p'oosi biide, Inddiraasaw odina laa"atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.

²³ Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchettiyaa saatii gakteedda.

²⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biittaan wod'daade wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro ayfiyaa ayfaw.

²⁵ Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; k'ay bare shempuwaa ha sa'aan is's'iyaa ooninne med'inaa de'oo ashsee.

²⁶ Ooninne Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani de'iyaa sa'aan Taw ootsiyaawekka de'anawaa. Taw ootsiyaa oonanne, Ta Aabbukka Aa bonchchanawaa.

²⁷ «Ha"i Ta shemppuu daro un"etteedda; yaatina waagoo? Taani, «Ta Aabboo, Taana ha saatattippe ashsharikki» yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa.

²⁸ Ta Aabboo, ne suntsaa bonchcha» yaageedda.

He wode saluwaappe, «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka gujjaade bonchchana» yaagiya k'aalay yeedda.

* **12:13 Zambbaa haytsaa oyk'k'iide:** Hawe Ayihuda Asay eretteedda asaa mokkiyaa wogaa.
12:13 Maz. 118:25

²⁹ He sa'aan ek'k'eedda c'ora Asay he k'aalaa sisiide, «Hewe guuguntsaa» yaageedda.

Haranttu k'ay, «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino.

³⁰ Yesuusi zaariide untuntta, «Ha k'aalay hinttenttu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna.

³¹ Ha sa'ay pirddeetiyyaa wodii ha"a; ha sa'aa† mooddiyaawe ha"i kare olettanawaa.

³² K'ay Taani mask'k'aliyaa bolla kak'ettiyyaa wode, asaa ubbaa Taakko goochchana» yaageedda.

³³ I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwaa I hayk'k'anenttonne untuntta erissanaassa.

³⁴ Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristtoosi med'inaw de'iyaaawaa odee. Yaatina, neeni waagaade, «Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla kak'k'etana» gay? He Asaa Na'ay oonee?» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiyyaa gam"anawaa. Hinttenttoo d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaan hamettite. D'umaan hamettiyyaa uray hak'a binttonne erenna.

³⁶ Poo'uwaa asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwaa ammanite» yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, biide untunttuppe geemetteedda.

Ayihudatuu Ammanennaan Is's'eedda Hanotaa

³⁷⁻³⁸ I hewaa keena wolk'k'aama malaataa untunttu sintsan ootsooppekka, nabiyyaa Isiyaasi,

«Godaw, nu markkatetsaa ooni ammaneeddee?

Goday bare wolk'k'aa oona besseedee?»

geeddawe tuma gidana mala, untunttu Aa ammanibeykkino.

³⁹⁻⁴⁰ Isiyaasi k'aykka,

«Untunttu ayfii s'eellenna mala,

untunttu wozanaykka akeekena mala,

untunttu S'oossaakko simmina, I untuntta patsenna mala,

S'oossay untunttu ayfiyaa k'ook'isseedda.

Untunttu wozanaa dammisseedda»

geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykkino.

⁴¹ Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw,‡ hewaa geedda.

⁴² Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatuu kaappatuwaappekka c'oratu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu barena Ayihudatuu woosa golliyaappe kessiino giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkattibeykkino.

⁴³ Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino.

⁴⁴ Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; «Taana ammaniyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa ammanenna.

⁴⁵ Taana be'iyaa ooninne Taana kiiteeddawaakka be'ee.

† **12:31 Ha sa'aa:** Guussay ha alamiyaa gidiide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de'iyaa ha sa'aa giyaawe ha sa'aa bolla de'iyaa asaanne untunttu kahaa baressa ootsiide mooddiyyaa iitaa ayaanaa wolk'k'aa bessee. **12:34** Maz. 110:4; Isa. 9:7; Hiz. 37:25; Dan. 7:14 **12:37-38** Isa. 53:1 **12:39-40** Isa. 6:10 ‡ **12:41** Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw, Woy Isiyaasi S'oossaa bonchchuwaa be'eedda dirawunne k'ay Yesuusabaa haasayeedda diraw,

⁴⁶ Taana ammaniyaa ubbay d'umaan de'enna mala, Taani poo'uwaa gidaade sa'aa yaad.

⁴⁷ Ta k'aalaa sisiide azazetena uraa oonanne Taani pirddikke; ayaw gooppe, Taani alamiyaa ashshanaw yeeddawaappe attin, pirddanaw yabeykke.

⁴⁸ Taana is'siyaa oonanne k'ay Ta k'aalaa akkena oonanne pird-diyaawe de'ee. Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirddana.

⁴⁹ Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiit-teedda Ta Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda.

⁵⁰ K'ay Aa azazuu med'inaa de'uwaa ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa» yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediya Meec'c'eedda

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa'aappe shaakettiide, Aawuwaakko biyaa wodii gakkeeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa'aan de'iyaa barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw untuntta siik'eedda.

² Yesuusinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoonna na'aa Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda.

³ Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyan wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda.

⁴ Yesuusi miyasaappe denddi ek'kiide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide, poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediya meechchaanne bare s'eessan danc'c'eedda poos'an k'uc'ussaa doommeedda.

⁶ Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediya meec'c'anaw hanayiyee?» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «Taani ootsiyaawaa neeni ha'i erakka; shin guyyeppe eranaassa» yaageedda.

⁸ P'es'iroose, «Neeni ta gediya ubbakka meec'c'akka!» yaageedda.

Yesuusi Aa, «Taani ne gediya meec'c'ana d'ayooppe, newunne Tawunne ittipetetsay baawa» yaagiide zaareedda.

⁹ Simoonna P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, yaatooppe, ta gediya s'alalaa meec'c'oppa; ta kushiyaakka ta huup'iyakka meec'c'a!» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, «Bollaa meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. K'ay hinttentukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda.

¹¹ Ayaw gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray oonenttonne ereedda; I, «Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita» geeddawe hawaassa.

¹² Unttuntu gediya meec'c'eeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo ootseeddawaa akeekiitee?»

¹³ Hinttenttu Taana, tamarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyaawaa gidiya diraw, loytseeddita.

¹⁴ Taani hinttenttoo Godaanne hinttentta tamaarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu gediya meec'c'iaawaa gidoope, hinttenttukka ittuu it-tuwaa gediya meec'c'anaw bessee.

¹⁵ Ayaw gooppe, Taani hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka ootsana mala, hinttenttoo leemisuwaa gidaaddi.

¹⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; k'oomay bare godaappe aad'd'enna. K'ay kiitettedda uraykka barena kiitteeddawaappe aad'd'enna.

¹⁷ Hinttenttu hewaa eriide ootsiyaawaa gidoope anjetteeddawantta.

¹⁸ «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawantta eray; shin S'oossaa Mas'aafay, «Taani barsseeddawe Ta kushiya sa"eedda» geeddawe tuma gidanaw bessee.

¹⁹ Hewe haniyaa wode Taani Taana* gidiyaawaa hinttenttu amanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttoo hananawaa oday.

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani kiittiyaa oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitteeddawaa mokkee» yaageedda.

Yesuusi Barena Aatsi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luk'. 22:21-23)

²¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, bare wozanaan daro metootiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aatsi immanawaa» giide k'onc'c'iyaan odeedda.

²² I oona haasayinttonne, kaalliyaawanttoo ubbaakka erettennaan is's'ina, ittuu ittuwaa s'eelleeddino.

²³ Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusi siik'iaawe, Yesuusa matan utteedda.

²⁴ Hewaa diraw, Simoona P'es'iroose he kaalliyaawaa simi"iide, «I oona ginto, ane Aa oochcha» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haytsaakko shiik'iide, «Godaw, I oonee?» yaageedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade immiyaawe Aa» yaageedda. K'ay ukitsaa mentsi akkiide, c'abbaa tushiide, Simoona na'aa, Yihudaa Ask'k'orootaw immeedda.

²⁷ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkowaappe guyyiyaan, Sees'aanay ellekka Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni ootsanawaa elleella ootsa!» yaageedda.

²⁸ Shin he sa'aan utteeddawanttuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa ayaw geeddenttonne eribeenna.

²⁹ Yihuday miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaa diraw, kaalliyaawant-tuppe ittuu ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassaw barena koshshiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide k'oppeeddino.

³⁰ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay k'amma.

Ooratsa Azazuwaa

³¹ Yihuday kare keseeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi yaageedda; «Ha"i Taani Asaa Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana bonchchetteedda.

³² S'oossay Ta baggana, Asaa Na'aa baggana bonchchettooppe, I bare huup'ew Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana ellekka bonchchanawaa.

³³ Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiya gam"ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, 'Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita' geeddawaadan, hinttewukka ha"i oday.

³⁴ Taani hinttentta ooratsa azazuwaa azazay; ittuu ittuwaa siik'ite. Taani hinttentta siik'eeddawaadankka, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'ana bessee.

³⁵ Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiyaawaa Asay ubbay erana» yaageedda.

P'es'iroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)

³⁶ Simooni P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda. Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha"i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana» yaageedda.

³⁷ P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha"i kaallanaw ayaw danddaykki-taa? Taani ne diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda.

³⁸ Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha"i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

14

Yesuusi Aawuwaakko Afiyaa Ogiyaa

¹ Yesuusi kaalliyaawantta «Hinttenttu wozanay hirggoppo; S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite.*

² Ta Aabbu gollen daro sa'ay de'ee. Hewaa gidennentto, Taani hinttent-too hewaa odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay.

³ Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyaan, Taani de'iyaa sa'aan hinttenttukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana.

⁴ K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyaa eriita» yaageedda.

⁵ Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayeetto?» yaageedda.

⁶ Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna.

⁷ Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha"ippe doommiide, hinttenttu Aa eritanne k'ay Aa be'eeddita» yaageedda.

⁸ Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa» yaageedda.

⁹ Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiya hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eedda uray Aawuwaakka be'eedda; yaatina, neeni waagaade, 'Aawuwaa nuuna bessa' gay?»

¹⁰ Taani Aawuwaa gidдон de'iyawaa k'ay Aawukka Ta gidдон de'iyawaa neeni ammanikkii? Taani hinttenttoo odiyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta gidдон de'iyaa Aawuu bare oosuwaa ootsee.

* **14:1** S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite: S'oossaan ammanuu hinttew de'ee guussay, Taanankka ammanuu de'ee guussaa.

¹¹ Taani Aawuwaa gidдон de'yaawaanne k'ay Aawukka Ta gidдон de'yaawaa Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.

¹² «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani ootsiyaa oosuwaa ootsana. Taani Aawuwaakko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyaa oosuwaa ootsana.

¹³ Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta suntsan hinttenttu woossiyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana.

¹⁴ Hinttenttu Ta suntsan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayaana Geeshsha Kiittanaw Immeedda Hidootaa

¹⁵ «Hinttenttu Taana siik'yaawaa gidooppe, Ta azazuwaa naagana.

¹⁶⁻¹⁷ Taani Aawuwaa woosana; hinttenanna med'inaw de'ana mala, tumatetsaa Ayaanaa, hara mentsetsiyaawaa hinttenttoo I immana. Ha sa'ay he tumatetsaa Ayaana be'ennawaanne erennawaa gidiyaa diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de'iyaa dirawunne hinttenttu gidдон de'ana diraw, hinttenttu Aa eriita.

¹⁸ «Taani hinttentta aawuunne aata baynna yii'o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana.

¹⁹ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, alamii Taana laa'entsuwaa be'enna; shin hinttenttu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyaa diraw, hinttenttukka k'ay de'uwaan de'ana.

²⁰ Taani Ta Aawuwaa gidдон de'yaawaanne hinttenttu Ta gidдон de'yaawaa, k'ay Taani hinttenttu gidдон de'yaawaanne hinttenttu he gallassi erana.

²¹ «Ta azazuu Aa matan de'iyaa asay, k'ay he azazuwaakka naagiyawe, I Taana siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani aw k'onc'c'ana» yaageedda.

²² Yihudaa Ask'k'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa alamiyaa bessenaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda.

²³ Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa; k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aanana de'ana.

²⁴ Taana siik'enna uray ooninne Ta k'aalaw azazettena; hinttenttu sisiyaa k'aalay Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.

²⁵ «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttenttoo odaaddi;

²⁶ shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe, hinttentta ubbabaa tamarissanawaa. Taani hinttenttoo odeedda ubbabaakka hinttentta hassayissanawaa.

²⁷ «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani alamii immiyaa sarotetsaa malaa immikke. Hinttenttu hirgoppitenne yayyoppite.

²⁸ Taani hinttenttoo, «Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana» geeddawaa siseeddata; hinttenttu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw, Taani Aawuwaakko biyaawan hinttenttu nashetanita.

²⁹ Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi.

³⁰ «Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyaa diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna loytsa haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw danddayenna.

³¹ Shin Taani Aawuwaa siik'iyaaawaa alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe boytte.

15

Woynniyaa Giyaa Turaw Tumu Anuu Yesuusa

¹ «Taani woyniyaa geetettiyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba.

² Ta gidдон de'iyaa ayfiyaa ayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayfiyaa turaa maraa ubbay kasewaappe loytsi ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana.

³ Taani hinttenttoo ha'i odeedda k'aalaa gaasuwaan, hinttenttu geeshsha.

⁴ Ta gidдон de'ite; Taanikka hinttenttu gidдон de'ana. Woynniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayooppe, he maray barekka ayfiyaa ayfanaw danddayennawaadan, hinttenttukka Ta gidдон de'ennaan d'ayooppe, ayfiyaa ayfanaw danddaykkita.

⁵ «Taani woyniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta gidдон de'iyaa uray, Taanikka Aa gidдон de'iyaa uray, daro ayfiyaa ayfana; ayaw gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddaykkita.

⁶ Ta gidдон de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa.

⁷ Hinttenttu Ta gidдон de'ooppe, k'ay Ta k'aalaykka hinttenttu gidдон de'ooppe, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkana.

⁸ Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne k'ay Taana kaalliyaaawantta gidoooppe, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa.

⁹ Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan de'ite.

¹⁰ Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagooppe, Ta siik'uwaan de'anita.

¹¹ «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentsaa gidana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi.

¹² Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siik'iyaaawaadan, hinttenttukka ittuu ittuwaanna siik'ettite.

¹³ Bare shemppuwaa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyaa siik'uu oossinnekkka baawa.

¹⁴ Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa.

¹⁵ «Ayilii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintsaw ayilatuwaa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaad. Ayaw gooppe, Ta Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi.

¹⁶ Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykkita. Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad. K'ay Aawuukka hinttenttu Ta suntsan*

* **15:16 Ta suntsan:** Woy «Taana kaalliyaaawantta gidiyaa diraw»

¹⁷ Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittuu ittuwaanna siik'ettite.

Yesuusi Ha Alamii Is's'iyaaawaa Odeedda

¹⁸ «Alamii hinttentta is's'ooppe, kasetiide Taana is's'eeddawaa akeekite.

¹⁹ Hinttenttu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta is's'iyaaawe hawaassa.

²⁰ «Ayilii bare godaappe dareenna» gaade Taani hinttenttoo odeeddawaa hassayite. Unttuntu Taana yedersseeddawaa gidoope, hinttenakka yederssana. Unttuntu Ta k'aalaa naageeddawaa gidoope, hinttenttu k'aalaakka naaganawantta.

²¹ Shin unttuntu Taana kiitteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan unttuntu hinttenttu bolla ootsanawantta.

²² Taani yaade unttunttoo odennawaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidenna; shin ha"i unttuntu ootsiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa.

²³⁻²⁴ Taana is's'iyaaawe Ta Aawuwaakka is's'eedda. Oninne oot-sibeenna oosuwaa unttuntu gidon Taani ootsabeennabaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidennaan attanawaa; shin ha"i unttuntu Taani ootseedda oosuwaa be'iide, Taanakka Ta Aawuwaakka is's'eeddino.

²⁵ Shin unttuntu higgiiyan, «Taana c'oo is's'eeddino» geetettiide s'aafetteeddawe polettana mala, hawe haneedda.

²⁶ «Shin Aawuwaappe yiyaa tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttoo Aa yeddana; k'ay I Tabaa markkattanawaa.

²⁷ Hinttekka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa markkattana.

16

¹ «Taani hawaa hinttenttu d'ubettenna mala, hinttenttoo odaaddi.

² Unttuntu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaappe kessi yeddananawantta. Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyaa uray S'oossaw ootsiyaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa.

³ Unttuntu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawe Taananne Aawuwaaw erenna diraassa.

⁴ Shin unttuntu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaa wodii gakkiiyaa wode, Taani hinttenttoo odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaa odaaddi.

Geeshsha Ayaanaa Oosuwaa

«Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro hewaa hinttenttoo odabeykke.

⁵ Shin ha"i Taani Taana kiitteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, «Hak'a bay?» giide Taana oochchiyaawe baawa.

⁶ Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de'ee.

⁷ Shin Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"a. Ayaw gooppe, Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttenttukko yeenna; shin Taani booppe, Aa hinttenttukko yeddana.

⁸ K'ay mentsetsiyaawe yiide, unttuntu nagaraabaa, S'oossaa s'illotetsaabaanne pirdaabaa ha sa'aa Asay bayizzeeddawaa bessanawaa.

⁹ Nagaraabay Asay Taana ammanenna diraassa.

¹⁰ S'illotetsaabay k'ay Taani Aawuwaakko biyaa diraw, hinttenttu Taana laa'entsuwaa be'ikkita.

¹¹ S'oossaa pirddaabay k'ay alamiyaa mooddiyaawe pirddetteedda diraassa.

¹² «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; shin ha"i hinttenttoo gelenna.

¹³ Tumatetsaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatetsaa ubbaakko kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe at-tin, bareppe ayinne odenna. K'ay sintsappe yaanabaa hinttenttoo I odanawaa.

¹⁴ I Taana bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyawaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa.

¹⁵ Aawoo de'iyabay ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyabaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Kayyuu Nashechchaw Laamettana

¹⁶ «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaaliyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu gidдон, «¹Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani Aawuwaakko bay² giyaawe hewe waagiyaawee?» yaageeddino.

¹⁸ «¹Guutsa wodiyaappe guyyiyaan² giyaawe waagiyaawee? I ayaw haasayinttonne nuw erettenna» yaageeddino.

¹⁹ Untunttu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, unt-tuntta yaageedda; «Taani, ¹Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana² geeddawoo hinttenttu ittuu ittuwaa oochchiitee?

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha alammii nashettana. K'ay hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe nashechchaa gidanawaa.

²¹ Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakkeedda diraw, oyk'ettaw; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha sa'aan yeletteedda nashechchaa diraw, bare oytsaa has-sayukku.

²² Hewaa diraw, hinttenttukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa'entsuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttenttu wozanay loytsi nashettana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe akkena.

²³ «He gallassi hinttenttu Taana ayinne woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttoo immanawaa.

²⁴ Ha"i gakkanaw Ta suntsan ayinne woossibeykkita; hinttenttu nashechchay polettana mala, S'oossaa woossite; hinttenttu akkana.

²⁵ «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuwaan odaaddi; shin Taani leemisuwaan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'c'iyaaan odana.

²⁶ Taani he gallassi, hinttenttu Ta suntsan Aawuwaa woosana; k'ay hinttenttu diraw, Taani Aawuwaa woosana giikke.

²⁷ Ayaw gooppe, Aawuu bare huup'ew hinttentta siik'ee; hinttenttu Taana siik'iyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siik'ee.

²⁸ Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaad; k'ay ha alamiyaa aggaade Aawuwaakko baana» yaageedda.

²⁹ Yesuusa kaalliyaa wanttu zaariide Yesuusa, «Be'a, ha"i neeni k'onc'c'iyaa haasayaasa; leemisuwaan ayinne haasayakka.

³⁰ Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha"i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni S'oossaappe yeeddawaa ammantsee» yaageeddino.

³¹ Yesuusi zaariide untunttu, «Ha"i ammaniitee?

³² Be'ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiiyaa wodiinne Ta s'alalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; ha"ikka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaa diraw, Ta s'alalaa gidikke.

³³ Hinttenttu Ta gidдон de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi. Alamiyaan hinttenttu waayettana. Shin minnite; Taani alamiyaa s'oonaad» yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa s'eelliide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabbo, wodii gakeedda; ne Na'ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na'aa bonchcha.

² Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwaa I immana mala, asaa ubbaa bollan aw maataa immaadda.

³ Asay neena itti tumu S'oossaa gideeddawaa erana malanne, k'ay neeni kiitteedda Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwaa.

⁴ Neeni Taw ootsanaw immeedda oosuwa polaa, neena sa'aan bonchchaad.

⁵ Ha"ikka k'ay Aawoo, alamii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyaa bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha.

⁶ «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawanttoo ne suntsaa erissaad; untunttu newantta; k'ay neeni untunttu Taw immaadda. Untunttu ne k'aalawukka azazetteeddino.

⁷ Ha"i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino.

⁸ Ayaw gooppe, neeni Taw immeedda k'aalaa Taani untunttoo immaaddi; untunttukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka amma-needdino.

⁹ «Taani untunttoo woosay; alamew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woosay; ayaw gooppe, untunttu newantta.

¹⁰ Taw de'iyaa ubbabay nebaa; k'ay New de'iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani untunttu baggana bonchchettaaddi.

¹¹ Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; untunttu alamiyaan de'iino; Taani ha"i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untunttu ne suntsan naaga.

¹² Taani untunttunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa wolk'k'an untunttu naagaad. Taani untunttu naagaad;

S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyya uraappe attin, untuntuppe haray ooninne baybeena.

¹³ «Ha"i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyaan haasayay.

¹⁴ Taani untunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa giden-nawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii untuntta is's'eedda.

¹⁵ Neeni s'alahiyaappe untuntta naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke.

¹⁶ Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino.

¹⁷ Neeni tumatetsaan untuntta newantta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa.

¹⁸ Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untuntta alamiyaa kiittaad;

¹⁹ k'ay untunttu tumatetsaan new dumatana mala, untunttu diraw, Taani Ta huup'iyaa new dummayaad.

²⁰ «Taani untunttu s'alalaw woossikke; shin untunttu k'aalaa odina, Taana ammaneeddawaynttookka woossay.

²¹ Untunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta gidдон de'iyawaadan, k'ay Taanikka Ne gidдон de'iyawaadan, untunttu nu gidдон de'iino. K'ay neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, untunttu ittuwaa gidino.

²² Neeninne Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta bonchchaad.

²³ Taani untunttu gidдон de'ina, Neeni Ta gidдон de'ina, k'ay Neeni Taana siisiyaawaadan, untunttakka siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubbaa ittuwaa gidino.

²⁴ «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe kase Neeni Taana siik'eedda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be'ana mala, Neeni Taw immeeddawaynttu Taani de'iyaa sa'aan Taananna de'ana mala koyaad.

²⁵ «S'illo Aawoo, alamiyaa Asay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni Taana kiitteeddawaa hawaynttu eriino.

²⁶ Neeni Taana siik'eedda siik'uu untunttu gidдон de'ana mala, k'ay Taanikka untunttu gidдон de'ana mala, Taani Ne suntsaa untuntta erissaad; sintawukka erissana» yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'eteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53)

¹ Yesuusi hewaa giide, S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atikilttiyaa sa'ay de'ee; Yesuusinne Yesuusa kaalliyaawanttunna geleeddino.

² Yesuusa aatsi immeedda Yihuday he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa wode barena kaalliyaawanttunna hewan shiik'ee.

³ Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne

Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu kuraaziyaa, yabbiyaanne tooraa oyk'k'iide he sa'aa beeddino.

⁴ Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona koyyiitee?» yaageedda.

⁵ Unttuntu zaariide, «Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda.

Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan untuntunna ek'k'eedda;

⁶ Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, untunttu guyyekko shiik'iide, sa'aan kunddeeddino.

⁷ Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?»

Yaagi oochchina untunttu, «Naazireetiyaa Yesuusa» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiaawaa hinttenttoo odaaddi; simmi hinttenttu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite» yaageedda.

⁹ I, «Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawanttuppe haray atto, it-tuwaakka bayizzabeykke» geeddawe polettana mala, hewaa geedda.

¹⁰ Simooni P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa shod-dinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans's'i yeggeedda. He k'oomaa suntsay Malkkoosa.

¹¹ Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa s'uu'aa Taani ushikkita?» yaageedda.

Yesuusi K'eesatuwaa Kaappuwaa

Haanna Sintsa Shiik'eedda

¹² Shaalak'ay, daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino.

¹³ Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laytsi k'eesatuwaa kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa bolluwaa.

¹⁴ «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'into lo"» giide Ayihudatuwaa zoreeddawe K'ayaafaa.

P'es'iroose Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

¹⁵ Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyaawe Yesuusa kaalliide beeddino. He hara kaalliyaawaa k'eesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesu-usanna k'eesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleedda.

¹⁶ Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggiyaan ek'k'eedda. K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu eriyaa hara kaalliyaawe kare kesiide, penggiyaa naagiya naattiw odiide, P'es'iroosa dirssaa garssa gelisseedda.

¹⁷ Penggiyaa naagiya naatta P'es'iroosa, «Neeeni ha bitaniyaa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaagaaddu.

I, «Tuytti, taani gidikke» yaageedda.

¹⁸ Sa'ay meeggiyaa diraw, ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa ees's'iide, bonk'k'eeddawaa yuuyyi aad'd'i ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka untuntunna ek'k'iide, he tamaa kashee.

K'eesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luk'. 22:66-71)

¹⁹ K'eesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyaawanttubaane Aa timirttiyaabaa oochcheedda.

20 Yesuusi aw zaariide, «Taani asaa ubbaw k'onc'c'iyaa odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubbaa wode tamarissaad; geeman ayinne haasayabeykke.

21 Yaatina, neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he Asay Taani odeeddawaa ereedda» yaageedda.

22 Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan ek'k'eedda wotaadaratuwaappe ittuu Yesuusa bak'k'iide, «K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?» yaageedda.

23 Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa gidoope, hawaan de'iyaa asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidoope, Taana ayaw bak'k'ay?» yaageedda.

24 Hewaa diraw, Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, K'ayaafaakko yeddeedda.

P'es'iroosi Yesuusa Laa'entsuwaa Kaddeedda
(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

25 P'es'iroosi hewan ek'k'iide, tamaa kashee; haranttu Aa, «Neeeni ha bitaniyaa kaalliyaawantuppe ittuwaa gidikkiyee?» yaageedda.

P'es'iroose, «Tuutti, taani gidikke» yaagiide kaddeedda.

26 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomatuwaappe ittuwaa, P'es'iroose haytsaa k'ans's'eedda bitaniyaa dabbuu P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro ataakilttiyaa gidдон be'abeykkitayee?» yaagiide oochcheedda.

27 P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu waassi aggeedda.

Yesuusi P'ilaas'oota Sintsaa Shiik'eedda
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luk'. 23:1-5)

28 Unttuntu Yesuusa K'ayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa afeeddino. Sa'ay wontta guura; Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaa gallassaa k'umaa maanaw, barenttu huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa gelibeykkino.

29 Hewaa diraw, P'ilaas'oota untuntuttko kare kesiide, «Ha bitaniyaa hinttenttu ayaan mootiitee?» yaageedda.

30 Unttuntu, «I iitabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni Aa neekko ahokko» yaageeddino.

31 P'ilaas'oota zaariide unttunttoo, «Hinttenttu Aa afiide, hinttenttu higgii giyaawaadan, Aa bolla pirddite» yaageedda.

Ayihudatu, «Oonanne wod'iyaa maatay nuw baawa» yaageeddino.

32 Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayk'uwaa hayk'k'anentto erisanaw haasayeeddawe polettanaassa.

33 P'ilaas'oota bare oosuwaa golle laa'entsuwaa geliide, Yesuusa s'eesiide, «Neeeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa oochcheedda.

34 Yesuusi P'ilaas'oota, «Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara Asay new tabaa odeeddee?» yaageedda.

35 P'ilaas'oota zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratuunne k'eesatuwaa kaappatuu neena taw aatsi immeeddino; neeni ayaa oot-saaddii?» yaageedda.

36 Yesuusi, «Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna. Ta kawutetsay ha alamiyaanna gideeddento, Taana Ayihudatoo aatsi immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna» yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Yaatina, neeni kaateeyye?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumuwaa markkattana diraw yelettaad; k'ay hewaa diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwaa bagga gideedda ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda.

³⁸ P'ilaas'oosi, «Tumuu ayee?» yaageedda.

P'ilaas'oosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare kesiide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke.

³⁹ Shin Paasigaa bonchchiyaa gallassi, itti asaa taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee; taani hinttenttoo Ayihudatu kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaageedda.

⁴⁰ Unttuntu zaariide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbbaana billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'illiic'c'eeddino

(Mat. 27:27-32; Mar. 15:15-21)

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Yesuusa oyk'k'iide, lissuwaan shoc'eedda.

² Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaa wotseeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzseeddino.

³ Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaa gam'a!» yaagiide Aa shaiyaa bak'k'eeddino.

⁴ P'ilaas'oosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwaa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, Aa hinttenttukko kare kessana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'iyaa wotsiide, zo'o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Bitaniyaa hawaa be'ite» yaageedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade Aa sulla! Sulla!» yaageeddino.

P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttenttu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda.

⁷ Ayihudatu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I hayk'k'anaw bessee; ayaw gooppe, I barena S'oossaa Na'aa ootseedda» yaageeddino.

⁸ P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda.

⁹ K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwaa golle simmi geliide Yesuusa, «Neeni hak'appe yaaddii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'iyawaa erikkiyye?» yaageedda.

¹¹ Yesuusi, «S'oossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyaa nagaraa ootseedda» yaageedda.

Yesuusa Hayk'oo Pirddeeddino

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luk'. 23:13-25)

¹² P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa kooyyeedda; shin Ayihudatu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Aa billiyaawaa gidoope, Kaatiyaa K'eesaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giyaa ooninne K'eesaare morkke!» yaageeddino.

¹³ P'ilaas'oosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwaaw giyaa sa'aan pirdaa oydiyaan utteedda; Ibraayiss's'e k'aalaan he sa'ay gaytaa giyaawaa.

¹⁴ He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa'ay usuppun saatiyaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwaa, «Hinttentu kaatiyaa hawaa be'ite!» yaageedda.

¹⁵ Ayihudatu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino.

P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttentu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulliyaawaa kooyyiitee?» yaagiide oochcheedda. K'eesatuwaa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi untunttoo aatsi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43)

Untunttu Yesuusa oyk'kiide, afeeddino.

¹⁷ Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. «Guuggiyaasaa»^{*} giyaawe Ibraayiss's'e k'aalaan «Golgootaa» giyaawaa.

¹⁸ Untunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'keeddino; k'ay aanana hara laa'u asatuu, ittuwaa ya baggana k'ay ittuwaa ha baggana Yesuusa gidduwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keeddino.

¹⁹ P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotseedda. I s'aafeeddawe, «Ayihudatu Kaatiyaa, Naazireetiyaa Yesuusa» yaagee.

²⁰ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'ay katamaa matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatu he s'ifatiyaa nab-babeeddino. S'ifatii Ibraayiss's'e k'aalaan, Roomayss's'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda.

²¹ Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwaa kaappatuu P'ilaas'oosa, «Ha bitanii barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda» gaade s'aafappe attin, «Ayihuda kaatiyaa» gaade s'aafoppa» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareedda.

²³ Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'keeddawaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti itti wotaadaraa itti shaakuu gakteedda. Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, k'ans's'ettiide siket-tibeenna.

²⁴ Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona gakkanentto, saamaa woy es'aa yegganaappe attin, mayuwaa peed'okko» yaageeddino. Hewe haneed-dawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta mayuwaa shaakki akkeeddino; ta adussa

^{*} **19:17** «Guuggiyaasaa» Hewaan asaa guuggiyaa malati med'etteedda wogga shuchchay de'iyaa diraw, «Guuggiyaasaa geetetteedda».

mayuwaan saamaa yeggeeddino» giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddino.

²⁵ Shin Yesuusa mask'k'aliyaa matan Aa daaya, Aa aatti michchata, K'aliyoop'aa machchata Mayraamanne Magdala geetettiyyaa katamaappe yeedda Mayraama ek'k'eeddino.

²⁶ Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kaalliyaawe hewan ek'k'eeddawannta be'iide, bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa be'a!» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, he kaalliyaawaa «Ne daayo hanno be'a!» yaageedda. He kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49)

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi ubbabay hak'i poletteeddawaa eride, S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, «Taana saammee» yaageedda.

²⁹ He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala woyniyaa eessay de'ee. Untunttu ispponjjiiyaa he woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'p'iyaa geetettiyyaa mitsaa s'eeraan wotsiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino.

³⁰ Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyaan, «Poletteedda» yaageedda.

Yesuusa Miyyiyaa Tooraan C'addeeddino

K'ay hewaappe guyyiyaan, bare huup'iyaa toochchiide, bare shempuwaawaa immeedda.

³¹ He gallassay Ayihudatoo giigettiyyaa gallassaa[†] gidiyaa dirawunne k'ay he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwaa anhay mask'k'aliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwaa suyliiyaa mentsiide,[‡] mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilaas'oosa woosseeddino.

³² Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyliiyaa mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyaa suyliyaakka mentseeddino.

³³ Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Aa suyliiyaa mentsibeykkino.

³⁴ Gidooppenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan c'addeedda. Ellekka suutsayenne haatsay goggi aggeedda.

³⁵ Hinttenttu ammanana mala, hawaa be'eeddawe markkatteedda; I markkattiyaawekka tumuwaa; k'ay bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda.

³⁶ Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne me"enna» geeddawe polettanaassa.

³⁷ K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee.

19:24 Maz. 22:18 **19:28** Maz. 69:21; 22:15 [†] **19:31** Ayihudatoo giigettiyyaa gallassaa: Paasigay saaminttaappe itti gallassaa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laytsaa laytsaan Yesuusi mask'k'aliyan kak'etti hayk'k'eedda sambbataana gidana koshshee. [‡] **19:31** **Suletteedda asatuwaa suyliiyaa mentsiide:** Ha wogay Roome kawutetsaa wogaadan, mask'k'aliyan suletteedda asatuu ellekka hayk'k'ana mala ootsiyaa ogiyaa guussaa. **19:36** Kes. 12:46; Pay. 9:12; Maz. 34:20 **19:37** Zak. 12:10; Sas'. 1:7

*Yesuusi Moogetteedda**(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)*

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yoosefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw P'ilaas'oosa woosseedda; Yoosefo Ayihudatoo yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa.

Yoosefo woossina P'ilaas'oosi, «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yoosefo biide, Yesuusa anhaa afeedda.

³⁹ K'ay Nik'oodimoosi hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeed-dawe, kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiyaawaa keena shittuwaa oyk'k'i akkiide, Yoosefonna yeedda.

⁴⁰ He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan, shittuwaanna gatsiide, mooguwaafilaan s'aas'eeddino.

⁴¹ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'aan daro atikilttiyaa sa'ay de'ee; he atikilttiyaa sa'aa gidдон shuchchaa wooc'i kesseedda biro ooninne moogettibeenna ooratsa duufuu de'ee.

⁴² He duufuu matan de'iyaa dirawunne k'ay Ayihudatuu Sambbataw gigettiiyaa gallassaa gidiyaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddino.

20*Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda**(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)*

¹ Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gonggoluwaafilaan doonaappe denddikichcheeddawaa be'aaddu.

² Simooni P'es'iroosakkonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyaawaakko, iza wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddino; hak'an Aa wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu.

³ Hewaa diraw, P'es'iroosinne yekko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino.

⁴ Laa"uukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyaawe P'es'iroosappe aad'd'i kasetiide, he duufuwaakko gakkeedda.

⁵ He kaalliyaawe hokkiide, mooguwaafilaan be'eedda; shin gidдо gelibeenna.

⁶ Simooni P'es'iroose Aa kaalli yiide, duufuwaafilaan gidдо geleedda. Yaatiide mooguwaafilaan hewaan de'iyaaawaa be'eedda;

⁷ k'ay Yesuusa huup'iyaan s'aas'etti utteedda afilaan he s'aas'etteeddawaadankka dumma itti sa'aan de'iyaaawaa be'eedda; he afilaan dumma de'eeppe attin, mooguwaafilaan ittippe de'enna.

⁸ He wode, kasetiide gonggoluwaakko gakkeedda yekko kaalliyaawe geli be'iide ammaneedda.

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiiyaa S'oossaa mas'aafaa untuntu biro akeekibeykkino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

*Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda**(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)*

¹¹ Shin Mayraama he duufuwaa doonaan ek'k'aade yeekkaadde hokkaade duufuwaa giddo s'eellaaddu.

¹² Bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa'aan ittuu huup'issanna ittuu gedissanna utteeddawantta be'aaddu.

¹³ Unttuntu izo, «Mishiratee, ayaw yeekkay?» yaagiide oochcheed-dino.

Iza, «Asatuu ta Godaa afi diggeeddino; unttuntu hak'an wotseeddi-nonttonne taani erikke» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma s'eellaade, Yesuusi ek'keeddawaa be"aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeyikku.

¹⁵ Yesuusi izo, «Mishiratee, ayaw yeekkay? Oona koyyay?» yaagiide oochcheedda.

Mayraama atikiltiyaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeed-dawaa gidoope, Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikkii; taani Aa akkana» yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Mayraamee» yaageedda.

Aa aakko simmaade, Ibraayiss's'e k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa biletsey «Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.

¹⁷ Yesuusi izo, «Taani biro Ta Aawuwaakko babeena diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakko baade, «Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta S'oossaakkonne hinttenttu S'oossaakko, pude bay geedda» gaade untunttoo oda» yaageedda.

¹⁸ Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eeddawaanne iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu.

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

¹⁹ He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawanttu Ayihudatoo yayyeedda diraw, penggiyaa gorddiidde, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, unt-tuntu gidduwaan ek'kiide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.

²⁰ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untuntta besseedda; kaalliyaawanttu Godaa be'eedda wode loytsi nashetteeddino.

²¹ Yesuusi laa'entsuwaa untunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana kiitteeddawaadan, Taanikka hinttentta kiittay» yaageedda.

²² Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla ufu giide shemppeedda; k'ay, «Geeshsha Ayaanaa akkite.

²³ Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetettanawaa; hinttenttu atto geenawanttu nagaray atto geetettenna» yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ Shin tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untunttunna baawa.

²⁵ Hewaa diraw, yekko kaalliyaawanttu Toomaasaw, «Nuuni Godaa be'eeddo!» yaageeddino.

Shin Toomaasi untunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda Aa kushiyan de'iyaa mallaa be'ennaaninne he mallaa ta birad'd'iyaa bochchennan, k'ay ta kushiya Aa miyyiyaan yeedda be'ennaan taani ammanikke» yaageedda.

²⁶ Saaminttaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu k'aykka gollen shiik'i utteeddino; Toomaasikka untuntunna de'ee. Penggii k'ashetti utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttentoo gido» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne kushiyaa haa ahaade, Ta kushiyaa be'a, k'ay ne kushiyaa haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!» yaageedda.

²⁸ Toomaasi zaariide, «Ta Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Neeni Taana be'eedda diraw ammanaadda; be'ennaan ammaneeddawanttu anjjetteddawantta» yaageedda.

Ha Mas'aafaa K'ofaa

³⁰ Yesuusi ha mas'aafan s'aafettibeenna hara daro malaatatuwaa barena kaalliyaawanttu sintsan ootseedda.

³¹ Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa hinttentu ammanana malanne, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwaa hinttentu demmana mala, hawe s'aafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyaawanttoo Beetteedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gas'aan bare kaalliyaawanttoo laa'entsuwaa beetteedda. I untunttoo hawaadan beetteedda.

² Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, K'aanaa Galiilaappe yeedda Naatinaa'eeli, Zabddiyoosa naanayenne* Yesuusa kaalliyaawantuppe hara laa'atu ittippe de'iino.

³ Simooni P'es'iroose untunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda.

Untunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriyaan giddo geleeddino; shin untunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'ibeykkino.

⁴ Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gas'aan ek'k'eedda; shin Aa kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaageedda.

Untunttu zaariide, «Ayinne oyk'k'ibeykko» yaageeddino.

⁶ I zaariide, «Hinttentu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yeggite; amareedawaa hinttentu oyk'k'ana» yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untuntta s'ooneedda.

⁷ Yesuusi siik'iyaa Aa kaalliyaawe P'es'iroosa, «Hawe Godaattennee!» yaageedda. Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare mayuwaa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda.

⁸ Shin yekko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyaan abbaappe gas'aa kesseeddino; untunttu abbaappe laa"u s'eetu wad'aa keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytsi haakkiide de'ikkino.

* **21:2** Zabddiyoosa naanaa: Ishatuwaa gideedda Yaak'oobanne Yohaannisa.

⁹ Unttuntu abbaappe gas'aa kesseedda wode, s'iis'untsaa bonk'k'uaan molii de'iyaaanne ukitsaa be'eeddino.

¹⁰ Yesuusi unttunta, «Ha"i hinttenttu oyk'k'eedda moliyaappe ama-reedawaa haammite» yaageedda.

¹¹ Simooni P'es'iroose wonggiriyaan geliide, s'eetanne ishatamanne heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gas'aa kesseedda; molii hewaa keena daro gidinakka dabbay daaket-tibeenna.

¹² Yesuusi unttunta, «Ha yiide, k'an"iyaa k'an"ite» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuunne, «Neeni oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna; ayaw gooppe, Godaa I gideeddawaa unttuntu ereeddino.

¹³ Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, unttuntoo immeedda; moliyaakka hewaadan immeedda.

¹⁴ Yesuusi hayk'uwaappe dendeeddawaappe guyyiyaan, bare kaalliyaawanttoo beettishshin hawe heezzentsuwaa.

Yesuusanne P'es'iroosa

¹⁵ Unttuntu k'umaa meeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawantuppe aatsaade siik'ay?»[†] yaageedda.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwaa heemma» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi heezzentsuwaa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda.

Yesuusi heezzentsuwaa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» yaagiide oochcheedda diraw, P'es'iroose kayyottiidde, «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma.

¹⁸ Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan sak'k'iyaa neereka danc'c'aade, neeni koyyeeddasa baasa. Shin c'imeeddawaappe guyyiyaan, ne kushiya mic'c'a besaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; neeni dosennasaakka afee» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaa hayk'k'iide, S'oossaa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; k'ay hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda.

Yesuusanne Yekko Kaalliyaawaa

²⁰ P'es'iroose guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna yiyaawaa be'eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa'aan Yesuusakko shiik'iide Aa, «Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» yaageeddawaa.

²¹ P'es'iroose he kaalliyaawaa be'iide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waananee?» yaageedda.

[†] 21:15 «Taana hawantuppe aatsaade siik'ay?» Hawaa guussay, «Taana ha yewatuwaa siik'yaawaappe aatsaade siik'ay?» guussaa.

²² Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw I de'ana mala Taani koyyoope, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayk'k'enna giyaa haasayay ishatuwaa ubbaakko gakeedda; shin Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, Taani koyyoope, neena ayaa metii?» geeddawaappe attin, «Hayk'k'enna» gibeenna.

²⁴ He yewuwaabaa markkatteeddawenne k'ay hewaa s'aafeddawe he kaalliyaawaa Aa markkatetsay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto.

²⁵ Yesuusi ootseedda hara darobaykka de'ee; ubbabay huup'iyaan huup'iyaan s'aafettinto, s'aafettiyaa mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa Geluwaa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwaa geetettiyaa mas'aafay, Luuk'aasa mishiraachchuwaa kaalliide s'aafetteedda mas'aafaa. Aw de'iyaa huup'e k'ofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa «Yerusaalamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaan, sa'aa gas'aa gakkanaw» mishiraachchuwaa k'aalaa wooti gadiyaa ubbaa gatseeddentto odanaassa (Kit. 1:8). Mas'aafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwaa gidдон doomettiide, kumentsaa alamiyaan de'iyaa asaa ubbaa ammanuwaa gidana gakkanaw waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa. S'aafii, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutetsaa olanaw garssanna mak'k'ettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwaa ammanuwaa kumentsaa ootsiyaawaa gidiyawaa erissanaw darssi daaburiide ootseedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay gakkiiyaa sa'ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa gollii ek'k'eeddawaa k'onc'c'issiyaawaa heezzu huup'e saan shaakkanaw danddayettee:

1. Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwaa pude bi simmina doometteeddabaa;
2. Israa'eeliyaa gadiyaa ubbaa gakeeddabaanne;
3. Roome gujjiide Meeditiraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafan daroppe erettowe Geeshsha Ayaanaa oosuwaa gidishin, P'ens's'ek'ostte gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aappe I wod'd'eeddawaa, hawaadankka mas'aafaa gidдон odetteedda oosatuwaa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletsiyaawantta kaaletseeddawaanne miniseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay dumma dumma odeedda k'aalaa gidoppe mas'i kessina, k'antsaan shiik'eedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa gidдон poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniyaa asaa de'uwaaninne ammaniyaawanttu ittippetetsaan de'iyaa wolk'k'ay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Markkatetsaw giiguwaa 1:1-26

Wurssetsaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa 1:1-14

Yihudaa kotaa geleeddawaa 1:15-26

Yerusaalamen oosetteedda markkatetsaa 2:1-8:3

Yihudaaninne Sammaariyaan oosetteedda markkatetsaa 8:4-12:25

P'awuloosi kiitetteedda oosuwaabaa 13:1-28:31

P'awuloosi kiitetteedda oosoo koyro hametaa 13:1-14:28

Yerusaalame shiik'uwaa 15:1-35

P'awuloosi kiitetteedda oosoo laa'entso hametaa 15:36-18:22

P'awuloosi kiitetteedda oosoo heezzentso hametaa 18:23-21:16

Yerusaalamen, k'eesariyaaninne Roomen haneedda P'awuloosa k'ashuwaa 21:17-28:31

1-2 Toofiiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, oot-

sanawunne tamarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro mas'aafaan* s'aafaad. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda.

³ I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne k'ay S'oossaa kawutetsaabaa untunttoo odiidde, bare waayiyaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddeeddawaa sid'e baynnaan loytsi ammansiiide, barena untuntta besseedda.

⁴ Untunttunna ittippe de'iidde, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooteeddawaa naagite.

⁵ Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Beedda

(Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gakettedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan Israa'eelattoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino.

⁷ Yesuusi untuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda age-naanne wodiya hinttenttu eranaassa gidenna.

⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'd'iyaa wode, wolk'k'aa hinttenttu akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita» yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu s'eellishshin, d'ok'k'u d'ok'k'u giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda.

¹⁰ Yesuusi bollaw denddiya wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'k'iide,

¹¹ «Galiilaa asattoo, saluwaa s'eelliidde, hinttenttu ayaw ek'k'eedditee? Ha hinttentuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttenttu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda

(Mat. 27:3-10)

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetettiya Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yerusaalameppe itti kiilo mitiriya keena.

¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yerusaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'k'aa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu sunsay P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Bartalamoosa, Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiyaa† Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa.

¹⁴ Hawanttu ubbatuu mac'c'awanttunna, Yesuusa daayi Mayraaminanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetetsaan woossaw shiik'iino.

* 1:1-2 *Ta koyro mas'aafaan:* Luuk'aasa Mishiraachchuwaa Mas'aafa. 1:4 Luk'. 24:49

† 1:13 *Bare gadiyaw seelettiyaa:* Ha sunsay kaallappe Roome asaana ek'ettiide oletteedda Ayihude asaw inetteeddawaa.

¹⁵ He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaaan ittippe de'iyaa bare ishatuwaa gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaaletseedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwaa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gid-duwaappe daaketteedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda.

¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan, Aa gollii mela atto;

ooninne hewaan de'oppo

k'ay

Aa suntsatetsaakka haray akko

geetettiide s'aafetteedda.

²¹⁻²² Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gaketanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de'iyaawantuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee.

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oosa giyaa Barssaabaa geetettiyaa Yooseefonne Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino.

²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyiyan, S'oossaa woosiidde, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanee Yesuusi kiitteedda oosuwaa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa» yaageeddino.

²⁶ Unttuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiitettawanttunna paydetteedda.

2

*Yesuusa Kaalliyaawanttu Bolla
Geeshsha Ayaanaa Wod'etsaa*

¹ P'ens's'ek'ostte* giyaa gallassay gakeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe gidiiide, ittisaa shiik'i de'ishshin,

² wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliya ubbaa kumeedda.

³ K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'd'eedda.

1:20 Maz. 69:25; 109:8 * **2:1** P'ens's'ek'ostte: Ayihudiyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aad'd'i simmina bonchchettiyaa zarggaa k'oychchaa baalaa geetettiyaawaa. **2:1** Wog. 23:15-21; Zar. 16:9-11

⁴ Unttuntu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, unttunta danddayissina, haasayaa doom-meeddino.

⁵ Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiyaa ittippe de'iyaa Ayihudatuu Yerusaalamen de'iino.

⁶ Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; unttuntu barenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiiddenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiiaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?

⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan unttuntu haasayishshin waaniide siseettoo?

⁹ Nuuni P'arte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa"u shaafatuwaappe gidduwaan de'iyaaawanttu, Yihudaan, K'ap'p'adook'iyen, P'ans's'oossan, Iisiyaan,

¹⁰⁻¹¹ Pirggiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiyaa woradatuwaan de'iyaaawanttu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatuu, Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawanttu, K'aris's'eese asatuunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwa nu k'aalaan unttuntu haasayishshin siseeddo» yaageeddino.

¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu gidдон, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino.

¹³ Shin hawe asatuu ammaniyaawanttu bollan K'ilic'iidde, «Hawanttu ushiide matsotteeddino» yaageeddino.

P'es'iroosa Haasayaa

¹⁴ Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiittettowantunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, unttuntu hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudatoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiyaawaadan, hawanttu matsottibeykkino.

¹⁵ Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee.

¹⁶ Shin hawe Nabiyaa Iyu'eel haasayeeddawaa.

¹⁷ «I haasayiide, S'oossay hawaadan yaageedda; wodiyaa wurssetsaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana.

Hinttenttu attuma naanayenne hinttenttu mac'c'a naanay timbbitiyaa odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta;

hinttenttu c'imatuukka akumuwa akumettanawantta.

¹⁸ He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bollaninne ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan

Taani Ta Ayaanaa gussana.

Hewaappe guyye unttuntu timbbitiyaa odanawantta.

¹⁹ K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa, garssa saankka malaataa bessana.

Suutsay, tamayenne shaariyaadan, kammeedda c'uway de'ana.

²⁰ Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay, gakkanaappe kase away d'umaana;

agenaykka suutsaa malatana.

²¹ He wode hawaadan hananawaa;

Godaa suntsaa s'eesiya ooninne attana»
yaageedda.

²² «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite; Naazireetiyaa Yesuusi hinttenttu gidдон S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita.

²³ Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseedda.

²⁴ Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda.

²⁵ Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

« Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw,
taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda.

K'ay ta bollaykka lo'o de'ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayaw gooppe, ta shemppuwaa,
Si'ooliyaan aggakka.

K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka.

²⁸ Neeni taana de'uwaa ogiyaa erissaadda.

Neeni taananna de'iyawaan,
taani darii nashettay

yaageedda.

²⁹ «Ishatoo, nu aawotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee.

³⁰ Daawite Nabiya gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'keeddawaa ereedda diraw,

³¹ Kiristtoosa dendduwaa sintsaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna» giide odeedda.

³² «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka.

³³ Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan† Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha'i be'iyawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda.

³⁴⁻³⁵ «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

« Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa,

neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw
hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda

yaageedda.

³⁶ «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttentu d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda.

³⁷ Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino.

³⁸ P'es'iroosi untuntnta, «Hinttentu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttentu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttentu akkana.

³⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttentussa, hinttentu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyaa haakuwaan de'iyawanttu ubbaassa» yaageedda.

⁴⁰ P'es'iroosi untuntntoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiya geella asaappe hinttentu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoreedda.

⁴¹ P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawanttu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha"a gidiyaa Asay ammaneeddino.

⁴² Untuntntu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino.

Ammaniyaa Asay Ishatetsaaninne Ittippetetsaan De'iyaa De'uwaa

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro ooratsabayenne malaatatu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda.

⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay barenttoo de'iyabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino.

⁴⁵ Untuntntu barenttu gadiyaanne barenttoo de'iyabaa zal"i zal"iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.

⁴⁶ K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan gakettiide, barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan k'umaa miino.

⁴⁷ S'oossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untuntntu bolla gujjee.

3

Itti Wobba Bitanii Pas'eedda

¹ Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw uduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino.

² Yeleettoodeppe doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo"a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee.

³ He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untuntnta woosseedda.

⁴ P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda.

⁵ Wobba bitanii untuntntuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untuntntukko s'elleedda.

⁶ Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'iyabaa taani new immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda; ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda.

⁸ Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyaan hamettiidde, guppiiddinne S'oossaa galatiidde, untuntunna ittippe Geeshsha Golliiyaa geleedda.

⁹ I hamettishshiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda.

¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo" a giyaa Geeshsha Golliiyaa penggiyaan utteeddawe Aa gideeddawaa akeekeeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddino.

P'es'iroosi Geeshsha Golliyaan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalalettiide, Solomone baranddaa* giyaa saan ittippe untuntutukko wos's'eeddino.

¹² P'es'iroosi asaa be'eedda wode untuntutto yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalalettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'aan woy S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii?

¹³ Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aa-wotuwa S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode, hinttenttu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda.

¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwa, «Nuuni Aa erokko» giide, shemppuwaa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseedita.

¹⁵ De'uwa immiyaawaa hinttenttu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka.

¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttenttu be'iaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta kaalliyaawanttudan, erennaan ootseeddawaa taani eray.

¹⁸ Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, «Kirsttoosi waayettana bessee» yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda.

¹⁹⁻²⁰ Simmi S'oossay hinttenttu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayaanaa minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kirsttoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paas'iide S'oossaakko simmite.

²¹ S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooras's'iyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam"anaw bessee.

²² Muse, «Goday S'oossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiyaa dentsana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite.

²³ He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda.

²⁴ «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino.

* **3:11** *Solomone baranddaa*: Geeshsha golliyaa away doliyaa sintsa baggana c'ora Asay shiik'iyaa adussanne aako sa'aa. **3:22** Zar. 18:15, 18 **3:23** Zar. 18:19

²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjjana» yaagiide nu aawotuwaana c'aak'keedda c'aak'uwaa laattiyaa naanaa.

²⁶ S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjjana mala, bare K'oomaa[†] dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4

P'es'iroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintsa Shiik'eeddino

¹ P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyya wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu,

² untunttu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe dendeed-dawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untunttukko yeeddino.

³ Untuntta oyk'k'iide, sa'ay omarsidiggo diraw wonttanaw k'asho golle gelisseeddino.

⁴ Shin k'aalaa siseeddawanttuppe c'oratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu sha" a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetsa gallasi, untuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi, Yohaannisi Iskkinddirinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay Yerusaalamen shiik'eeddino.

⁷ Yesuusi kiitteeddawantta barenttu gidduwaan essiide, «Ayya wolk'k'aan woy O suntsan hawaa hinttenttu ootseedditee?» yaagiide oochcheeddino.

⁸ He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, untuntta hawaadan yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda asaa c'imatoo,

⁹ hachche ha hargganchcha bitaniyaw oosetteedda lo"o oosuwaabaanne I waan pas'eeddentto, hinttenttu nuuna oochchooppe,

¹⁰ mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttenttu d'ishiide kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan ha bitanii pas'iide, hinttenttu sintsaan ek'k'eeddawe hinttenttu ubbawunne Israa'eeliyaa asaa ubbaw eretto.

¹¹ Golliyya kees's'iyaawanttu hinttenttu kad'iide is's'eedda tuussay golliyya ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda.

¹² Asay atosetsaa Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda.

¹³ Shiik'uwaa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda s'alaa be'eedda wode, untunttu tamaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino; untunttu Yesuusanna de'iyawaakka ereeddino.

¹⁴ K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyaawaa d'ayeeddino.

¹⁵ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare gidдон zorettiide,

¹⁶ «Ha asatuwa aya udanee? Ayaw gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolk'k'aama malaatatu Yerusalaamen de'iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko.

¹⁷ Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa suntsaa oossinne odennaadan, minisiide untunttu, «Hinttena erite» goytte» yaageeddino.

¹⁸ Untunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa tamarissennaadan azazeeddino.

¹⁹ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttentoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo'enttonne ane hintte pirdдите.

²⁰ Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa odennaan ag-ganaw danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino.

²¹ Shiik'eedda Asay untunttu muranaw gaasottiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa darssi palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, untunttu billiide yeddeeddino.

²² He harggiyaappe patsiyaa malaatatu aw oosetteedda bitanii yelet-toodeppe laytsay aw oytamuwaappe aad'd'eedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniya

Asatuu D'uma Wode Woosseedda Woosaa

²³ P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwaakko bi-ide, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa ubbaw untunttoo odeeddino.

²⁴ Untunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, S'oossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo,

²⁵ Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaan an haasayaadde,

«Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee?

K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee?

²⁶ Sa'aa kaatatu giigetteeddino;

gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollaninne
I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeeddino»
yaagaade haasayaadda.

²⁷ «Ayaw gooppe, Heeroodisinne P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayi-huda gidenna asaananne Israa'eeliyaa asaana, neeni okkeedda Kirist-toosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma.

²⁸ K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan hanana gaade k'oppa utteeddabaa ubbaa ootsanaw shiik'eeddino.

²⁹ Ha"ikka Godaw, untunttu naasiyaa s'eella; nuuni neena kaal-liyaawanttu, ne k'aalaa kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa.

³⁰ Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino.

³¹ Untunttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he untunttu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetetsaa De'uwa

³² Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Unttuntu mehii ubbay ittippe de'iyawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna.

³³ Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeed-dawaa wolk'k'aama wolk'k'aan markattiino; k'ay S'oossay untunttoo ubbaw aad'd'o keekatetsaa darisside immeedda.

³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayaw gooppe, biittay woy gollii de'iyawaanttu ubbatuu zal'iide, akkeedda miishshaa ahiide,

³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaan huup'iyaan imettee.

³⁶ K'op'iroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yoosefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsey «Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa.

³⁷ Barnaabaasi barew de'iyaa gadiyaa zal'eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

5*Hanaaniyaanne Aa Machchatti Sap'p'i*

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal'eedda.

² He zal'eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

³ Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal'eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeddee?

⁴ Neeni zal'anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal'a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka» yaageedda.

⁵ Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'k'i aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda.

⁶ Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu.

⁸ P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal'eedditee? Ane taw oda» yaageedda.

Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal'eeddo» yaagaaddu.

⁹ P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man'iyaan P'es'iroosa gediyaan matan kunddaade hayk'k'a aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.

¹¹ Ammaniyaasaa ubbayne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan Oosetteedda
Ooratsabatuwaanne Maalalissiyaawantta

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa gid-don ootsiino; ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino.

¹³ Hara asaappe untuntunna gaketanaw haray atto ittuunne s'alibeenna; shin Asay untuntta bonchchee.

¹⁴ Ammaniyaa attuma asaynne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanna aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwenttonne untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wotsee.

¹⁶ K'ay c'ora Asay Yersaalame matan de'iyaa katamatuwaappe hargganchchatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

¹⁷ Hewaappe simmina k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, untunttu bolla denddeeddino.

¹⁸ K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide, ubbaa asaa k'achchiyaa golliyaan yeggeeddino.

¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide,

²⁰ «Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwaa k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda.

²¹ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, tamarissanaw doommeeddino.

K'ay k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaaawanttu yiide, shiik'eedda asaana Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino.

²²⁻²³ Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyiyiia wode, golle garssan haray atto itti asaynne baawa» yaageeddino.

²⁴ Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne k'eesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?» yaagiide hirggeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamarissiino» yaagiide untunttoo odeedda.

²⁶ Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddino.

²⁷ Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shangguwaa sintsan essina, k'eesatuwaa kaappuu untuntta,

28 «Hinttentta nuuni he bitaniyaa suntsan tamaarissenna mala minisiide azazibeykkoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yerusaalame katamaa ubbaa gatseeddita; k'ay he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oytanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda.

29 P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee.

30 Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu aawotuwaaw S'oossay hayk'uwaappe dentseedda;

31 Israa'eelattoo nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, S'oossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide, bareppe ushechcha baggan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

32 Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino.

33 Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino.

34 Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiyaaw, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawanttu guutsa wodiyaaw kare kesana mala

35 azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Is-
raa'eeliyaa asattoo, hintte ha asatuwaaw ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite.

36 Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geettettiyaawe barena wolk'k'aama giide denddeedda; denddina oyduu s'eetu gidiyaa asatuu aanana gaketteddino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiiide, maaddenna asaa gidiide atteeddino.

37 Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiyaaw wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa ootsiide kaaleetseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay ubbay laaletteedda.

38 «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofayenne ha oosuu Asay ootseeddawaaw gidoope d'ayana.

39 Shin ha k'ofayenne ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidoope, hintte untuntta d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide S'oossaanna hintte iitettennaadan» yaageedda.

40 Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaaw ubbakka dentsoppite» gi billiide yeddeeddino.

41 Yesuusa suntsaa diraw, untunttu ugatiide yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, shangguwaaw sintsaappe nashettiide keseeddino.

42 Untunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaaw tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

1 He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyaa Ayihudatuu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuu,

«Ubbaa gallassi gishettiyyaa k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa gishanaw nuw bessena.

³ Ishatoo, lo"a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana.

⁴ Shin nuuni S'oossaa woosaaninne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'oosa, P'irookoroosa, Nik'aaroonaa, S'imoonaa, P'arimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwaan geleedda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino.

⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa untunttu bolla wotseeddino.

⁷ S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yerusaalamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka amma-needdino.

Woosa golliyyaa Kaaletsiyaa Iss's'ifaanoosi Oyk'etteedda

⁸ Aad'o keekatetsaynne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa gid-don ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee.

⁹ Ayiletetsaappe kaseedda asaa giyyaa Ayihuda ammaniyaawant-tuppe, K'ereenappe, Iskkinddriyyaa asatuwaappe, Kilk'k'iyaaappenne Iisiyaappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Iss's'ifaanoosanna palumet-teeddino.

¹⁰ Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybbeykkino.

¹¹ He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyyaa worddo asatuwaa shammeeddino.

¹² Asaa ubbaa, c'imatuwaanne Muse higgiiyaa taaarissiyaawantta hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina,

¹³ Aa bolla s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiiyaa boriyaawaa awudenne aggena.

¹⁴ Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetiyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino.

¹⁵ Shiik'uwaaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyaa wode, Aa som"i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7

Iss's'ifaanoosa Haasayaa

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda.

² Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide,

³ «Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba yaageedda.

⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha'i de'iyasaa aheedda.

⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyaa sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'ay d'ayooppekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laata ootsaade immana yaageedda.

⁶ S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratuu hara gediyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu laysaw untunttu ayiletananne naak'ettana.

⁷ Shin taani ne zeretsaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untunttu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goynnana yaageedda.

⁸ S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a Iyeliide, hosppuntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne laa'u aawotuwa kaappatuwa k'as's'areedda.

⁹ «Aawotuwa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibbs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa zal'eeddino; shin S'oossay aanana ittippe de'ee.

¹⁰ S'oossay waayiyaa ubbaappekka Aa kesseedda; k'ay Gibbs'e kaatiyaa sintsankka nashshuwaanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibbs'e kaatii Yooseefow Gibbs'e gadiyaanne bare golliya ubbaa mooddanaadan, suntsatetsaa immeedda.

¹¹ «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demibeykkino.

¹² Yaak'oobi Gibbs'e gadiyaan katsay de'iyawaa sisiide, nu aawotuwa koyo yaa yeddeedda.

¹³ Laa'entsuwa buusan Yooseefo bare ishato eretteedda; k'ay Gibbs'e kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda.

¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yaak'oobinne bare dabbuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegisseedda.

¹⁵ Yaak'oobi Gibbs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka yaan hayk'k'eeddino.

¹⁶ Untunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyaa gadiyaa tookettiide, yaan Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan moogetteedda.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiiyaa wodii gakkana matina, Yooseefo erenna hara kaatii Gibbs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari dari beedda.

¹⁹ He kaatii nu zariyaa c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawotuwaa un"etseedda.

²⁰ «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo"o na'aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaw dic'c'eedda.

²¹ Muse wora oletteedda wode, Gibs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa dichchaaddu.

²² Muse Gibs'atuwaa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan wolk'k'aama asaa gideedda.

²³ «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oytamuwaa kumeedda wode, bare ishātuwaa, Israa'eeliyaa asatuwaa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

²⁴ Israa'eelatuwaappe ittuwaa Gibs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'k'eedda Gibs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwaa kesseedda.

²⁵ Muse bare ishātuwaa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide k'oppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

²⁶ «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawannta demmiide, untuntta sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishātu hinttenttu ayaw ittuu ittuwaa naak'k'iitee?» yaageedda.

²⁷ «Shin he bare shooruwaa naak'k'iyaawe Musa, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee?

²⁸ Neeni zino Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?» yaagiide, Musa karew sugi yegeedda.

²⁹ Muse hewaa siseedda wode Gibs'eppe kesiide, Midiyaama gadiyaan bete gidi de'iidde, laa"u attuma naanaa yaan yeleeedda.

³⁰ «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan de'iyaa bazzuwaa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон Musew beetteedda.

³¹⁻³² Muse bare be'eeddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, «Taani ne aawotuwaa S'oossaa, Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna.

³³ «Goday Musa, «Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaakka kessa.

³⁴ Taani Gibs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay untunttu ooliyaakka sisaade, untuntta ashshanaw wod'd'aad. Ha"i haaya. Taani neena Gibs'e kiitana» yaageedda.

³⁵ «He Musa Israa'eelatu; «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide suntseeddawe oonee?» yaagiide is's'eeddino; buuraa gidдон aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda.

³⁶ He Muse Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaa, oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibs'eppe kaaleetseedda.

³⁷ «Israa'eeliyaa asaw, «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyaa hinttenttoo dentsanawaa» yaageed-dawe he Musa.

³⁸ I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaaan de'eeddawaa; I nu aawotuwaananne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda. Yaatiide S'oossaappe de'uwa k'aalaa nuw immanaw akkeedda.

³⁹ «Musew nu aawotuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibs'e simmanaw amotteeddino.

⁴⁰ K'ay Aaroon, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko» yaageeddino.

⁴¹ Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw yarshshuwa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashet-teeddino.

⁴² Shin S'oossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwa s'oolinttiyaw goyinnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwa mas'aafan,

« «Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laytsaa,
asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwa,
taw yarshsheedditee?

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw
ootseedda eek'atuwa, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa tookkeedda.
Taani hinttentta Baablooneppe
hini bagga yeddana»
geetettiide s'aafetteedda.

⁴⁴ «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan med'd'eedda markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaaan de'ee.

⁴⁵ K'ay nu aawotuu dunkkaaniyaa barenttu aawotuwaappe kaal-laan akkiide, S'oossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'k'eedda wode, Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkanawukka hewaan de'eedda.

⁴⁶ Daawite S'oossaan sabetteedda; k'ay Yaak'ooba, Goday de'ana gol-liyaa kees's'anaw S'oossaa woosseedda.

⁴⁷ Shin aw golliyyaa kees's'eeddawe Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ «Shin nabii,

« «Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa;
sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa.
Yaatina, taw ayaa mala golliyyaa kees's'anitee?
Woy taani shemppanasay hak'anee?

Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?» yaagee»
geeddawaadan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay kees's'eedda golliyaan de'enna.

⁵¹ «Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay S'oossaa k'aalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haytsaykka waan tulleeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita.

52-53 Nabatuwaan hinttenttu aawotuu yederssibeenawee oonee? S'oossaa Na'ay S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wod'eeddino. Ha'i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe S'oossaa higgiiyaa akkiide azazettibeenawanttu, S'illuwaa aatsi immiide wod'eeddita» yaageedda.

Iss's'ifaanoosa Shuchchaan Dechchiide Wod'eeddino

54 Unttuntu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa"iide naasseeddino.

55 Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'eedda.

56 Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda.

57 Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos's'eeddino.

58 Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa'oola geetettiyaa wodallaa matan wotseeddino.

59 Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eegishshin, untunttu shuchchaan Aa dechchiino.

60 He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa untunttoo atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8

Saa'ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseedda

1 Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo"a gi akkeedda. He gallassi Yerusalaamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino.

2 S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekkeed-dino.

3 Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliyyaa geli geliide, attuma asaanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyaan Odetteedda

4 Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiidde, ubbasaa beeddino.

5 Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda.

6 C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I oot-siyaa malaataakka be'eedda.

7 Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayi-idde, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino.

8 He katamaan Asay daro nashetteedda.

9 Shin Simoona geetettiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sammaariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiide he katamaan de'eedda.

10 Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee.

11 Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giisseedda diraw, Asay aabaa sisee.

12 Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa attumawanttoonni mac'c'awanttoo mishiraachchuwa odidde, untunttu aabaa ammaniide s'ammak'etteeddino.

13 K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iidde, oosettiyyaa malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama malaataa be'iide maalalletteedda.

14 Yesuusi kiitteedda Yersaalamen de'iyawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino.

15 P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa akkana mala, untunttoo S'oossaa woosseeddino;

16 ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe attin, untunttuppe ittuwaa bollarinne Geeshsha Ayyaanay wod'd'ibeenna.

17 He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiya untunttu bolla wotsowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino.

18 Yesuusi kiitteeddawanttu barenttu kushiya untunttu bolla wotsina, untunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne Yohaannisaw miishshaa ahiide,

19 «Taanikka ta kushiya wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda.

20 Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa miishshaan shammanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo.

21 Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa.

22 Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; ooni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa.

23 Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan de'iyawaa taani be'ay» yaageedda.

24 Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaw zaariide, «Hinttenttu geeddawaappe ittibayenne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite» yaageedda.

25 P'es'iroossinne Yohaannisi markkatteeddawaappenne Godaa k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yersaalame simmeeddino; yaatiide Sammaariyaan de'iyaa daro k'eerii katamatuwaan mishiraachchuwa k'aalaa odeeddino.

*Pilip'p'oosi Top'p'iyaa Asaa
Gideedda Shuufaa S'ammak'eedda*

26 Godaa kiitanchchay Pilip'p'osa, «Denddaade Yersaalameppe Gaaza afiyaa asi bayinna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa baggana de'ee» yaageedda.

²⁷ Pilip'p'oosi dendiide beedda. Hinddekko geetettiyaa Top'p'iyaa kaatattiw biittaa mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiya Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay de'iyawe goyinnanaw Yerusaalame beedda.

²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yerusaalameppe guyye simmiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida» yaageedda.

³⁰ Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa shuufay nabbabishshin sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda.

³¹ Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaan waaniide akeekettii?» yaageedda; k'ay barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda.

³² Shuufay nabbabiyaa mas'aafay,
«Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssaa maray bare isikiyaa
k'ans's'iyawaa sintsan c'o'u giyaawaadan,
ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda.

Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti diggeedda diraw,
Aa zariyaabaa oonee odanawe?»
yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikkii» yaageedda.

³⁵ Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasaappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwa k'aalaa aw odeedda.

³⁶ Unttuntu ogiyaa oyk'k'i biidde, haatsay de'iyasaa gakkeeddino; shuufay, «Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda.

³⁷ Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, danddayaa» yaageedda.

I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani amanay» yaageedda.

³⁸ Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa"atuu duge wod'd'iide, haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda.

³⁹ Unttuntu haatsaappe gas'aa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda.

⁴⁰ Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'iyawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiide mishiraachchuwa k'aalaa odee.

9

Saa'ooli Kiristtoosan Ammaneedda (22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa'ooli Godaa kaalliyawantta wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda.

² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa mac'c'awantanne attumawantta demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw,

Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa golletoo dabddaabbiyaa s'aafanaw Aa woossedda.

³ I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoodde, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwaa ubbaan poo'eedda.

⁴ Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayissay?» giyaa k'aalaa siseedda.

⁵ Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda.

⁶ Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiidde, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan koyyay?» yaageedda.

Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

⁷ Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatuu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino.

⁸ Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyettedda wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untunttu Aa kushiyaa oyk'k'i goochchiide, Damask'k'o gelisseeddino.

⁹ Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyaawe de'ee; Goday sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda.

Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda.

¹¹ Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee.

¹² K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelanaadan, bare kushiyaa Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yersaalamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena iitabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad.

¹⁴ K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwaa kaappatuu aw maataa immeeddino» yaageedda.

¹⁵ Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba.

¹⁶ Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyaa Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda» yaageedda.

¹⁸ Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli laa'entsuwaa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda.

¹⁹ K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawanttunna amareeda gallassaa gam"eedda.

Saa'ooli Damask'k'on Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yersaalamen Yesuusa suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay untuntta

k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino.

²² Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kiristoosa gidiyaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatu aw zaariyaawaa d'ayeeddino.

²³ C'ora gallasaappe guyyiyaan, Ayihudatu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw zoretteeddino.

²⁴ Shin Ayihudatu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; untunttu Aa wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.

²⁵ Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'iyaanna k'un"aan duge wotseeddino.

Saa'ooli Yerusaalamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa'ooli Yerusaalame gakkedda wode, kaalliyaawanttunna ittippe gaketanaw shiik'i be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan is'siide, aw yayyeeddino.

²⁷ Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be'eddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne k'ay Saa'ooli Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, untunttoo geeshshiide odeedda.

²⁸ Saa'ooli Yerusaalamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiide, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda.

²⁹ K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw koyyeeddino.

³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaa asatuu sarotetsaan de'eeddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiide, payduwaankka dari dari beeddino.

P'es'iroosi Liidiyaaninne Yoop'p'en Tamaarisseedda

³² P'es'iroosi ubba saan yuuyyiide, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay wod'd'eedda.

³³ Yaatiide hewaan hospun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniya giyaa bitaniyaa demmeedda.

³⁴ P'es'iroosi Eeniya, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; denddaade ne hiis'aa yegga»* yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'k'eedda.

³⁵ Liidaaninne Saaronan de'iyaa Asay ubbay Eeniya be'iide, Go-daakko simmeeddino.

³⁶ Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiya ubbaan lo"obaa ootsaaddenne hiyyeesaa maaddaadde de'aw.

³⁷ He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'ciide, poo'iyaa pude kessiide gisisseedda.

³⁸ Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyaawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka yaarikii» yaagiya kiitaa laa"u asatuwaa bolla aakko kiitteeddino.

* **9:34 Hiis'aa yegga:** Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

³⁹ Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, untuntunna bi gakkina, pook'iyaa pude Aa kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am'e mac'c'awanttu ubbay yeekkiidenne Dork'k'a untuntunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

⁴⁰ P'es'iroosi untunta ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiyaa dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu.

⁴¹ P'es'iroosi izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan, ammaniyaawanttanne asini baynna am'e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno untunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay Godaa ammaneeddino.

⁴³ P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giyaa galbbaa k'aac'iyawaanna daro wodiyaan gam'eedda.

10

P'es'iroosanne K'ornneliyoosa

¹ K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee.

² K'ornneliyoosi S'oossaa loytsiide ammaniyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee.

³ Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyoosi sas'aan geeshshiide be'eedda.

⁴ K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda.

Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosayenne neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda.

⁵ Ha'i Yoop'p'e asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa.

⁶ P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda.

⁷ K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe laa'atuwaanne S'oossaw goyinniyaa bareppe shaakettena wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide,

⁸ untunttoo ubbabaa odiide, untunta Yoop'p'e kiitteedda.

⁹ Wonttetsa gallassi untunttu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usuppun saatiyaa heeraan golliya bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda.

¹⁰ K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka'ishshin, sas'aa be'eedda.

¹¹ Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay oyddu bag-gana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda.

¹² Hewaan oyddu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee.

¹³ «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda.

¹⁵ K'ay laa'entsuwa, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁶ Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwa malatiyaawe pude saluwa aketti aggeedda.

¹⁷ P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoona golli de'yaasaa koyyiide, Aa penggiyaan ek'keeddino.

¹⁸ Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiya Simoona giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ P'es'iroosi sas'aan be'eeddabaa akeekanaw k'ofaan sheekide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu* asatuu neena koyyiino;

²⁰ denddaade wod'd'a; Taani untuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan untuntunna ba» yaageedda.

²¹ P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?» yaageedda.

²² Untunttu, «S'oossaw yayyiyaa s'illuu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda s'eetatuwa kaappuwa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda» yaageeddino.

²³ P'es'iroosi asatuwa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetsa gallassi, denddiide untuntunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa ishatuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino.

²⁴ Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaa gakkeeddino; K'ornneliyoosi bare dabbatuwaanne bare laggetsatuwa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee.

²⁵ P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan kunddiide, aw goyinneedda.

²⁶ Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda.

²⁷ P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiide, soy geleedda; I geliyaa wode c'ora Asay shiik'eeddawaa demmiide,

²⁸ asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy gaketanaw woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda.

²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha'i, «Taana ayaw ahisseedditee?» yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda.

³⁰ K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallasappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woossishin, p'olk'k'iyaa mayuwa mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide,

³¹ taana, «K'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda.

³² Simmi asaa Yoop'p'e kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'eesissa; Simooni P'es'iroosi Simoona giyaa galbbaa k'aac'c'iyawaa gollen abbaa doonaan imatsatsaa utteedda» yaageedda.

* **10:19 Heezzu:** Itti itti mas'aafatuu c'ora giino; itti mas'aafay laa"uu yaagee.

³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaad; neeninne yaadde loyt-saadda; simmi neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha"i nuuni ubbay hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda.

P'es'iroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som"iyaa s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwa ootsiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaad.

³⁶ S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa baggana, sarotetsaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwa Israela'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita.

³⁷ Yohaannisi k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita.

³⁸ S'oossay Naazireetiyyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo"obaa I ootsiiddinne s'alahiyaa kaappoo moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda.

³⁹ «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka. Unttuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino.

⁴⁰ Shin S'oossay heezzentsiyaa gallasan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda.

⁴¹ S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseed-dappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana meeddonne usheeddo.

⁴² S'oossay wonggalaa mishiraachchuwa asaw nuuni odanawunne, pas'a de'iyaa wanttu bollaninne hayk'k'eeddawayantu bollan pirdanaw I suntseeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda.

⁴³ S'oossay aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide Geeshsha Ayaanaa Akkeeddino

⁴⁴ P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i ageedda.

⁴⁵ P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, ammaniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawayantu bollankka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino.

⁴⁶ Ayaw gooppe, unttuntu dumma dumma k'aalaan haasayishshininne S'oossaa darotetsaa sabbishshin siseeddino.

He wode P'es'iroosi zaariide,

⁴⁷ «Hawayantu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawayantu s'ammak'ettinaadan, haatsaa unttunta digganaw danddayaawe oonee?» yaageedda.

⁴⁸ Unttuntu Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, unt-tunta azazeedda; hewaappe guyyiyaan, unttuntu barenttuna ama-reeda gallassaa uttana mala, Aa woosseeddino.

11

P'es'iroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Ammaneeddawanttu Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda

¹ Yesuusi kiitteeddawanttunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawanttukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino.

² P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiidde,

³ Aa, «Neeni k'as's'aretti beennawanttukko gelaade, untuntunna k'umaa maada» yaageeddino.

⁴ Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda;

⁵ «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe oyddu baggana oyk'ettiide, saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda.

⁶ Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oyddu gedii de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi.

⁷ K'ay, «P'es'iroosaa, dendda; shukka ma» giyaa k'aalaa taani sisaad.

⁸ «Shin taani, «Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna» gaad.

⁹ «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa» yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda.

¹¹ He man'iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliyya gakkii aggeeddino.

¹² Taanikka sid'ennaan untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo.

¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyn ek'k'iide barena, «P'es'iroosa geetettiyya Simoonaa s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new odanawaa» geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda.

¹⁵ «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, untunttu bollaakka wod'd'i aggeedda.

¹⁶ Goday, «Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ettanita» yaageedda k'aalaa taani has-sayaaddi.

¹⁷ S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttoo im-meedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani oonee?» yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

¹⁸ Untunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaagiide S'oossaa galateeddino.

¹⁹ Iss's'ifaanoosa bolla gakeedda waayiyaa geeduwaan laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoonnee odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yu-uyyeeddino.

²⁰ Shin K'op'iroosappenne K'ereenappe yeedda itti itti ammaniyaa asatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishi-raachchuwaa odiidde, Giriike asawukka* odeeddino.

²¹ Godaa wolk'k'ay untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Godaakko simmeeddino.

²² Ha yewuu Yersaalamen de'iyaa ammaniyaa asaw sisettina, ammaniyaa Asay Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiitteedda.

²³ Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekattet-saa oosuwaa be'iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min de'anaadan, untuntta zoreedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanayenne ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersese beedda.

²⁶ Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barn-naabaasinne Saa'ooli ammaniyaa asaana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa tamarisseeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniyaa asaa geetettiide, koyro s'eesetteeddino.

²⁷ Nabatuu Yersaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino.

²⁸ Untunttu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaanna.

²⁹ Kaalliyaawanttu huup'iyaa huup'iyaa barenttu wolk'k'aa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishato maaduwa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino.

³⁰ Untunttu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bolla woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolk'k'aama Iita Yedesay Doomeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise* he wode woosa golle asaappe amareedawantta waayissuwaa doomeedda.

² Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda.

³ Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, gujji P'es'iroosakka oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaanna.

⁴ P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oyddu oyddu wotaadaratuu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide immeedda.

⁵ Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagetee; shin woosa golle Asay aw minisiide S'oossaa woossee.

Kiitanchchay P'es'iroosa K'asho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppaanaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa"u santsalataan k'ashettiide, laa"u wotaadaratuwaappe gidduwaan gem"iseedda; naagiyaawanttukka k'asho golle penggiyaan ek'k'iide naagiino.

* **11:20** Giriike asaa: Hawaa guussay Giriike k'aalaa haasaiyaa Ayihude woy hara asaa.

* **12:1** Heroodise: Hawaa guussay Heroodise Agriip'p'a koyruwaa gidiide, Paalasttiine giyaa gadiyaa ubbaa mooddiyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezetsa yeletaa. **12:4** Kes. 12:1-27

⁷ Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i aggeedda; k'asho gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man'iyaan santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda.

⁸ Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'aammaakka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala» yaageedda.

⁹ P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw sas'aa be'iyawaa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchayne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untunttu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ P'es'iroosi barena gakeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha'i tumu eraad» yaageedda.

¹² I hewaa akeekedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'iide S'oossaa woossiyaasaa, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy

¹³ biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyyanaw yaaddu.

¹⁴ Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyyennan guyye wos'saadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu.

¹⁵ Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Untunttu, «Hewe Aa kiitanchchaa»† yaageeddino.

¹⁶ Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaan is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide maalaletteeddino.

¹⁷ Shin untunttu c'o'u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, untunttoo k'onc'c'issi odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne‡ ishatoos odite» giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayk'uwaa

¹⁸ Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa gidдон daro walassay keseedda.

¹⁹ Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeedda wode, naagiyaawantta k'oriide, untuntta wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiya utteedda.

²⁰ Heroodise S'iuroosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; untunttu gade Asay katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, Aa golliyaa kaappuwaa Bilass'oosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

²¹ Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda.

† **12:15** Aa kiitanchchaa: Aa naagiya kiitanchchaa gidennaan aggena guussaa. ‡ **12:17** Yaak'ooba: Godaa ishaa. § **12:17** Ishatoo: Ammaniyaa haratoo.

²² Asay, «Hawe S'oossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda.

²³ Heroodise S'oossaa bonchchibeenna diraw, he man'iyaan Godaa kiitanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'k'i aggeedda.

²⁴ Shin S'oossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwa poliide, Mark'k'oosaa giyaa Yohaannisa barenttuna akkiide, Yersaalameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa'ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaaris-sanaw Kiitetteeddino

¹ Ans'sookiyaan de'iyaa ammaniya asaa gidдон nabatuunne tamarissiyaawanttu de'iino; untuntukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoona, K'ereenappe yeedda Luuk'yoosa, gadiyaa mooddiyaa Heroodisanna* dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola.

² Untunttu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda.

³ Untunttu s'omeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa Barnaabaasa bollanne Saa'oola bolla wotsiide, untuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa'ooli K'op'iroosa Beeddino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasa beeddino.

⁵ Untunttu Silmaana gakkiiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa odeeddino; untuntta maaddanaw Yohaannisi† untunttunna de'ee.

⁶ Untunttu K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiya itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino.

⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyy-eedda.

⁸ Shin shareechchuwa Elimaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa mooddiyaawaa ammanuwa digganaw koyyiide, untunttu haasayaa p'alk'k'eedda.

⁹ Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwa c'addi s'eelliide,

¹⁰ Aa, «Laa ha s'alahiyaa kaappuwa na'aw, genetetsay ubbayne iitatetsay ubbay lumaeddawoo, s'illotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyaawaa aggikkii?

¹¹ Be'a; ha"i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; ama-reeda wodii gakkanaw, aawaa poo'uwa be'akka» yaageedda.

He man'iyaan shaannochchayenne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiyaa oyk'k'iide, kaaletsiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda.

* **13:1** *Heroodisa*: Herood Antip'aasa geetettiyaa wogga Heroodise na'aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa mooddiyaawaa. Luk'. 3:1 s'eellite. † **13:5** *Yohaannisa*: Hara suntsay Mar. 12:12, 25 s'eellite.

¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday tamaarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne P'awuloosi P'iisiidiyan De'iyaa Ans's'ookiyaa Beed-dino

¹³ P'awuloosinne aanana de'iyaaawanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa P'ergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untuntuppe shaaketti, Yerusaalame simmeedda.

¹⁴ Shin untunttu P'erggeppe aad'd'iide, P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa gakkeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino.

¹⁵ Muse higginne nabatuwaa mas'aafay nabbabetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa golle kaappatuu, «Nu ishatoo asaa minisiyaa k'aalay hinttentoo de'ooppe, asaw haasayerikkitee» yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ P'awuloosi denddi ek'k'iide, bare kushiyan s'orssiide, hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite.

¹⁷ Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwwa dooriide, Gibs'e gadiyaan imatsatetsaan untunttu de'ishshin, untuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aankka Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda.

¹⁸ Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwwa I danddayeedda.

¹⁹ Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, nabiyaa Saameela wodiya gakkanaw, oyddu s'eetanne ishatamu laytsaa keenaa daannatuwwa untunttoo immeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, S'oossay Biiniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw kaatetana mala, untunttoo immeedda.

²² S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markkattiide, «Taani koyiyaa ubbabaa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad» yaageedda.

²³ «S'oossay, «Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana» k'aalaa geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda.

²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda.

²⁵ K'ay Yohaannisi bare oosuwwa wurssana haniidde asaa, «Taana oona giide k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediya c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw bessenawe taappe guyyenna yee» yaageedda.

²⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda gidennawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atosetsaa k'aalay nuw kiitetteedda.

²⁷ Ayaw gooppe, Yerusaalamen de'iyaa asayenne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyaa nabatuwaa k'aalaa akeekibeenna diraw, Aa bolla pirdiide, nabatuwaa k'aalaa poleeddino.

28 Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka untunttoo beettenaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa wod'ana mala woosseeddino.

29 «Unttuntu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino.

30 Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda.

31 Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yerusaalame yeedda asatoo c'ora gallassaa beettedda untuntu ha"i aabaa asaw markkattiino.

32 «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishi-raachchuwaa nuuni hinttenttoo odeetto.

33 Daawite Mazimuriyaa Mas'aafan laa'entso shemppuwaan,
« Neeni Ta Na'aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi»

geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa dentsiide, nu aawaatoo immana geeddawaa nuw untuntu naanaw poleedda.

34 Laa'entsuwaa I hayk'k'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda geeshsha anjuwaa hinttenttoo immana» yaagiide haasayeedda.

35 Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafan harasaan k'ay, «Ne Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda.

36 Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan hayk'k'iide, bare aawotuwaana hayk'k'i museedda.

37 Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna.

38-39 «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne, Muse higgayan s'illanaw hinttenttoo danddayettenna ubbabaappe aan ammaniya ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto.

40 Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

41 « S'oossay geeddabaa k'iliic'iyaaawanttoo,
be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka,
hintte ammanenna oosuwa taani hinttenttu wodiyaan,
ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite»
geeddino» yaageedda.

42 P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay untunta laa'entsuwaa Sambbatanka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino.

43 Shiik'uu laaetteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiyaa c'oratu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino.

44 Laa'entsuwaa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda.

45 Shin Ayihudatu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino.

46 P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, «S'oossaa k'aalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwaa akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu

huup'iyaan pirddeedda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto.

⁴⁷ Ayaw gooppe, Goday nuuna,
« Asay ubbay hintte baggana attana mala,
hinttentta taani,

Ayihuda gidennawanttoo poo'uwaa ootsaad yaagi azazeedda»
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakeedda.

⁵⁰ Shin Ayihudatu S'oossaw goyinniyaa bonchchetteedda mac'c'awanttanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla dentsetsina, asatuu untuntta yederssuwaa doommiide, barenttu gadiyaappe keseeddino.

⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta is's'yaawanttoo malaataa gidana mala, barenttu gadiyaappe baanaa shoc'iide,‡ Ik'ooniyoone kata-maa beeddino.

⁵² K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaawanttunkka Geeshsha Ayyaanayenne nashechchay kumeedda.

14

P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'k'ooniyoone Beeddino

¹ Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoone Ayihudatuwaa woosa golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino.

² Shin ammanibeenna Ayihudatu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hank'k'etseeddino.

³ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiya gam"eeddino; untunttu Godaabaa yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'k'aa immeeddawaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda.

⁴ Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantta k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode,

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetettiyaa Lik'aa'ooniyaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino;

⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwa odiino.

⁸ Bare daayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka hamettenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee.

⁹ He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyaawaa be'iide,

¹⁰ kooshshaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a»
yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

11 P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyaa k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda.

12 Asay Barnaabaasa, «Diyaa»* giide, P'awuloosi haasayaw waan-natiyaa diraw, Aa, «Hermesa» giide suntseedda.

13 Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesayne Asay ko-rumatuwaanne darii lo"iyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

14 Shin Yesuusi kiitteedda Barnnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iidde,

15 barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwaa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwa odeetto.

16 I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda.

17 Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootsiide, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino.

18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

19 Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; unt-tunttoo hayk'k'eeddawaa malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino.

20 Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetsa gallassi Barinabaasanna it-tippe Derbbe beedda.

P'awuloosinne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa Simmeeddino

21-22 Unttunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwa odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyoonenne P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta minisiiddenne unttunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino.

23 K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide, s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, unt-tunttu ammaneedda Godaw untuntta hadaraa immeeddino.

24 P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino;

25 P'erggen k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino.

26 Hewaappe unttunttu barenttu poleedda oosuwa diraw, Asay unt-tunttu hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino.

27 Ans's'ookiyaa gakkeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna

* **14:12** *Diyaa*: Guussay Giriikatuwaa s'oossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyaa untunttu eek'aa. **14:15** Kes. 20:11; Maz. 146:6

Asay ammanana mala, untunttoo penggiyaa dooyeeddawaa, asaw odeeddino.

²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiya gam"eeddino.

15

Yerusaalame Shiik'uwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'arettennawaa gidoope, attanaw danddaykkita» yaagiide ishatuwaa tamarissuwaa doommeeddino.

² P'awuloosinne Barnaabaasi untuntunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yerusaalame biide, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuwaanna gakettanaw k'ofay k'ashettedda.

³ Ammaniyaa asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawanttu S'oossaakko simmeeddawaa odiidde, Pink'k'iyannanne Sammaariyaanna aad'd'eeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loytsi nashechchedda.

⁴ Untunttu Yerusaalame gakkedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu untuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeeddino.

⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide, «Hinttenttu untuntta k'as's'aranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hewaa zorettanaw shiik'eeddino.

⁷ Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa ta doonaaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita.

⁸ Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda.

⁹ Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama tookuwa kaalliyaawanttu morggiyaan wotsiide, ha"i hintte ayaw S'oossaa paac'c'iitee?

¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneetto» yaageedda.

¹² Asay ubbay c'o"u giide, Barnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa gidдон barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin sisee.

¹³ Untunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisite.

¹⁴ S'oossay Ayihuda gidennawanttu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda.

¹⁵⁻¹⁸ Nabiyaa k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa hawaa erissiide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda; «Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay,

tawaa gidanaw,
 taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay,
 Godaa koyyana mala, taani simmana.

Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan,
 haneedda Daawite kawutetsaa dentsana.
 Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana;
 taani laa'entsuwaa Aa essana»
 yaageedda.

¹⁹ «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidoope, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakko simmiyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna.

²⁰ Shin untunttu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshum-menna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, untunttoo nuuni dabddaabbiyaa s'aafanaw koshshee.

²¹ Ayaw gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doommiide Samb-bataan Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan odiyaawanttu de'iino» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide, P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaaw k'ofaa k'achcheeddino; untunttu daro bonchchetteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino.

²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafiide, untunttu bolla kiitteeddino; «Nuuni Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hintte ishataa, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne Kilk'k'iyaa de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishataa nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, «Hinttenttu k'as's'arettanawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee» giide, hinttentta metootseeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide,

²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa diraw, barenttu shemp-puwaa oleedda nuuni siik'iyaa Barnnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo.

²⁷ Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untunttu barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiit-teeddo.

²⁸⁻²⁹ «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushoppite; bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummop-pite. Ha koshshiyaawanttuppe attin, hara dees'iyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide ak-keeddo; ha ubbabaappe hintte huup'iyaa naagooppe, hinttenttu lo"obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyzzetti, Ans's'ookiyaa wod'd'iide, ammaniya asaa shiishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino.

³¹ Untunttu he minisiyaa dabddaabbiyaa nabbabeedda wode, nashet-teeddino.

³² K'ay Yihudayenne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatawaa loytsi mak'k'iide miniseeddino.

³³ Unttuntu Ans's'ookiyaan amareeda gallassaa utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuu sarotetsaan moyzzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino.

³⁴ Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda.*

³⁵ K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa tamarissiiddenne wongalaa mishiraachchuwa odiidde, Ans's'ookiyaan utteeddino.

P'awuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amareeda gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'inontto, guyye simmiide, s'omoos be'oytte» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyaa Yohaannisa barenttuna afanaw koyyeedda.

³⁸ Shin P'awuloosi Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I untuntuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; k'ay untuntunna oosoo bibeena.

³⁹ Unttuntu gidduwaan lo"enna walassay kesina, ittuu ittuwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Mark'k'oossa akkiide, markkabiyaan K'op'iroosa beedda.

⁴⁰ Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda.

⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwa minisiide, Sooriyaannanne Kilk'k'iyaa aad'd'eedda.

16

S'imootoose P'awuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

¹ P'awuloosi k'ay Derbhenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiyaa kaalliyaaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa.

² Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi markkatteeddino.

³ P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike* asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

⁴ Unttuntu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yerusaalamen de'iyaaawantunne c'imatuu wotseedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aad'd'eeddino.

⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaankka gallassaappe gallassan dari dari beeddino.

P'awuloosi Mak'idooniyaa Baanaadan S'eegetteedda

⁶ Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino.

⁷ Unttuntu Miisiyaa zawaa gakkeedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda.

⁸ Hewaa diraw, untunttu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddino.

* **15:34** Sillaase Ans's'ookiyaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda, giyaawe c'ora hara k'aalaa biletsaan baawa. * **16:3** Aa aabbu Giriike Aa oyk'k'iide k'as's'areedda: Giriike Asay barenttu naanaa k'as's'arikino. Shin S'imootoose k'as's'arettana d'ayooppe, Ayihude Asay Aa akkena diraw, P'awuloosi Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

⁹ P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda.

¹⁰ Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malateedda.

Liidiyaa Pilip'p'isiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo.

¹² Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biittaw huup'e katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteeddo.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatu S'oossaa woossiyaa sa'ay de'iyawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa ammanewunna, zo'o mayuwaa zal'iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda.

¹⁵ Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, «Hinttentu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu.

P'awuloosinne Sillaase K'ashetteeddino

¹⁶ Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu.

¹⁷ Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttentoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u ootsaade haasayaw.

¹⁸ Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay» yaageedda; he man'iyaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daannatuwaa sintsa goochchi kesseeddino.

²⁰ Daannatuwaa sintsa untuntta afiide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino.

²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamarissiino» yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla dendeedda; daannatuukka untunttu mayuwaa k'aari akkiide, s'am"aan untuntta shoc'ana mala azazeeddino.

²³ Untunttu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaa naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino.

²⁴ K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho golliyaa k'ol"o gelisseedda; untunttu gediyaakka mitisaanna gatsi daras'iide k'achcheedda.

²⁵ Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiide, mazimuriyaa yes's'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay untunttu giyaawaa sisee.

²⁶ K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biittay darssi k'aas's'eedda; he man"iyaan penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashetteedda asaa ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda.

²⁷ K'asho golliyaa naagiyaawe gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda.

²⁸ Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda.

²⁹ K'asho golliyaa naagiyaawe s'omppiyaa woossi akkiide, ellekka k'ol"o wos's'eedda; kokkoriide P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda;

³⁰ untuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?» yaageedda.

³¹ P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino.

³² Untunttu awunne Aa soyin de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino.

³³ K'amma he saatiyanka k'asho golliyaa naagiyaawe untuntta afide untunttu maytsaa meec'c'eedda; he man"iyaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda.

³⁴ P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afide, untunttoo k'umaa aatseedda; I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wontina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino.

³⁶ Hewaappe guyye k'asho golliyaa naagiyaawe, «Hinttenttu bilettana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha"i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda.

³⁷ Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, «Nuuni Roome gade asaa[†] gidishin, untunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. Ha"i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; untunttu barenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino.

³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta naak'k'eeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino.

⁴⁰ P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan ishatuwaanna gakettiide, untuntta minisiide hewaappe beeddino.

17

Teselonk'k'en Denddeedda Walassaa

[†] **16:37** *Roome gade asaa*: Roome kawutetsaan erettiide de'iyaa guutsa asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka k'ay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaac'ay de'ee.

¹ P'awuloosinne Sillaase, Amppip'oliisaannanne Ap'olooniyanna aad'd'iide, Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa gollii de'ee.

² P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda;

³ Kiristtoosi waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe dendanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntta erissiidde, «Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa» yaagee.

⁴ Untunttuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asayenne c'ora bonchcheteedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteddino.

⁵ Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonna golliiyaa doodeeddino.

⁶ P'awuloosinne Sillaase untunttoo beettanaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa metootseeddawanttu, hawaakka yeeddino.

⁷ Yaatina Yaasooni untuntta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, «Yesuusa giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeeddino.

⁸ Shiik'eedda asayenne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino.

⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino.

P'awuloosinne Sillaase Beeriyaa Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriyaa yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino.

¹¹ Beeriyaa asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariidde, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino.

¹² Hewaa diraw, untunttuppe c'oratu, Giriikatuwaappe bonchcheteedda c'ora mac'c'awanttunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatuu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyanka odeeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aanana walasseeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, ishataa ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyaa atteeddino.

¹⁵ P'awuloosa moyzzeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Sillaasenne S'imootoose barenttoo danddayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriyaa simmeeddino.

P'awuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiidde, katamaan eek'ay kumeeddawaa be'iide yiloteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaananne S'oossaw goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan barenanna gakettiyaa asaanakka palumettee.

18 K'ay Eppik'oroosappenne* Iss's'o'ikiyaappe† yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna palumetteeddino; untuntuppe ittuu ittuu, «Ha tooffinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino.

Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeed-dawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaawaa malatee» yaageeddino.

19-20 P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissarikii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyospaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.

21 Ateenaa Asay ubbayenne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

22 P'awuloosi Ariyospaagoosan de'iyaa shiik'uwaa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay.

23 Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, «Eretenna S'oossaw» geetettiide s'aafetteedda yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

24 «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eedda Geeshsha Golliyaan de'enna.

25 Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiyaa I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwaaw shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.

26 S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew untunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda.

27 «I hewaa ootseeddawe untunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawantteeshsha giyaawaana; gidooppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna.

28 Ayaw gooppe, hinttenttuppe itti itti eranchchatuu, «Nuuni Aa naanaa» geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eetonne k'aas'etteetto.

29 Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppanaw bessena.

30 Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiyaaw aatseedda; shin ha"i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda.

31 Ayaw gooppe, S'oossay wodiyaaw keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda.

32 Untunttuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'iliic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujjiide sisana koyyeetto» geeddino.

33 Hewaa diraw, P'awuloosi untunttu giddoppe keseedda.

* 17:18 Eppik'oroosa: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de'iyaa asatuu nashechchiyaaw asaa de'oo koyro sa'aa oyk'k'eedda yaagi tamarissiyaa Eppik'oroosa giyaaw bitaniyaaw timirttiyaaw kaalliyaawantta. † 17:18 Iss's'o'ikiya: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de'iyaa asatuu, barena moodussaanne bare k'ofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiyaaw timirttiyaaw tamarissiyaa Zeeno yaagettiyaaw bitaniyaaw timirttiyaaw kaalliyaawantta. 17:24 1 Kat. 8:27; Isa. 42:5; Kit. 7:48

³⁴ Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gaketttiide ammaneeddino; untunttu gidduwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirddaa golle daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiyya itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18

P'awuloosi K'oronttoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe kesiide, K'oronttoosa beedda.

² Hewaan Ak'iilaa giyya itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi untuntunna gakettanaw beedda.

³ Aa oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untuntunna uttiide, ittippe ootseedda.

⁴ P'awuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwaa amantsanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaasenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda.

⁶ Shin untunttu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'ianne Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde,* «Hinttentu iitatetsay hinttentta oyk'k'o; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay» yaageedda.

⁷ Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'oosa giyya bitaniyaa soy beedda; Yoss's'oosa gollii Ayihuda woosa golliyaa matan de'ee.

⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'oosi bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratu S'oossaa k'aalaa siseedda wode, ammaniide s'ammak'etteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti k'amma sas'aan P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o'u gooppa. Taani neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeg-gana Asay ooninne baawa; ayaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda.

¹¹ P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamarissiidde, itti laytsanne usup-pun agenaa untuntunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaaiyyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuu ittippe P'awuloosa bolla dendiide, pirddaa golle Aa afiide,

¹³ «Ha bitanii Muse higgiiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'imme» yaageeddino.

¹⁴ P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudatoo, hewe balaa oosuwa woy iita naak'o gidooppe, taani hinttentubaa danddayaade sisanaw bessee.

¹⁵ Shin k'aalaw sunsawunne hintte huup'e higgiiyaw hinttentu palumettooppe, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirddikke» yaageedda.

¹⁶ Pirddaa golliyaappe karew untuntta kesseedda.

* **18:6 Mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde:** Hawaa guussay gediyaappe baanaa k'ok'k'ofiyaawanna itta.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sostteniisa oyk'k'iide, pirdaa golliya sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoosa hewe ayinne metibeenna.

P'awuloosi Ans's'ookiyaa Beedda

¹⁸ P'awuloosi daro wodiya K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishātuwaa sarotiide, P'irisk'k'illinnan Ak'iilaana markkabiyaan Sooriya beedda; barew shiik'k'eedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huup'iyaa meedettedda.[†]

¹⁹ Unttuntu Efesoone gakkeedda wode, P'awuloosi P'irisk'k'illonne Ak'iilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana palumtettedda.

²⁰ Unttuntu barenttuna daro wodiya uttana mala P'awuloosa woossina I is's'eedda.

²¹ Shin unttuntuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaa hinttenttukko simmana» yaagiide Efesoonaappe markkabiyaan beedda.

²² K'iisaariya gakkeedda wode Yersaalame biide, ammaniyaa asaa saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda.

²³ Yaan amareeda wodiya gam'iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide, Galaatiyaannanne Pirgiyaana aad'd'eedda.

Ap'iloosi Efesoona K'oronttoosa Beedda

²⁴ Iskkinddiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giya lo"o haasayiyaawe Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa.

²⁵ Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaanan bare garssan ees'ettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarisseedda.

²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'k'illaynne Ak'iilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy Aa afide, S'oossaa ogiya kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino.

²⁷ Ap'iloosi Akaariya pinnana koyyina, ishātu Aa minisiide, Akaariyaan de'iyaa kaalliyaawanttu Aa mokaana mala, untunttoo dabddaabbiiya s'aafeeddino; I yaa gakkiiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda.

²⁸ Ayaw gooppe, Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatoo S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19

P'awuloosi Efesoone Beedda

¹ Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda.

² P'awuloosi untunttu, «Hinttenttu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Unttuntu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyawaakka sisibeykko» yaageeddino.

[†] **18:18 Huup'iyaa meedettedda:** P'awuloosi guutsa wodiya «dummatana» giide c'aak'k'eedda. Hawaa guussay, bare huup'iyakka meedettena; woyniyaakka ushenna guussaa. Shin I c'aak'k'eedda wodii wuroode, bare huup'iyaa meedettiide S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18** Pay. 6:18

3 P'awuloosi untuntta, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?»* yaageedda.

Untunttu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagi-de zaareeddino.

4 P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kirist-toosan Asay ammanana mala, asaw odiidde, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda» yaageedda.

5 Untunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino.

6 P'awuloosi bare kushiya untunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay untunttu bollan wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakka odeeddino.

7 Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino.

8 P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee.

9 Shin untunttuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untunttuppe shaaketti, barena kaalliyaawantta barenanna afeedda; S'iraanoosa giyaa timirte golliyaan ubbaa gallassi palumettee.

10 P'awuloosi laa"u laysaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, lisiyaan de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa k'aalaa siseeddino.

S'oossay P'awuloosa Kushiyan Ootseedda Ooratsabaa

11 S'oossay P'awuloosa baggana dumma malaataa ootseedda.

12 Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka untunttuppe kesiino.

13 Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino.

14 K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa ootseedda laappu naanay de'iino.

15 Iita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?» yaageedda.

16 Iita ayyaanay de'iyaa bitanii untunttu bolla guppi wod'd'ina, untunttu masuns's'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda.

17 Efesoonen de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka daro bonchhettedda.

18 Ammaniyaawanttuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne k'onc'c'iyaan odiidde yiino.

19 Bitiyaawanttuppe c'oratu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heettiya wode, ishatamu sha'a Biraa santtimiyaa gideedda.

20 Hewaa mala wolk'k'aama ogiyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aak-kee.

* 19:3 Ayaan s'ammak'etteedditee? Hawaa guussay O suntsaan s'ammak'etteedditee, guussaa.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yersaalame baade Roomekka k'ay be'anaw bessee»[†] yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana aad'd'iide, Yersaalame baanaw k'ofaa k'achcheedda.

²² K'ay barena maaddiyaawantuppe laa"atuwaa S'imootoosanne Erass's'oota Mak'idooniyaa kiittiide, barew Iisiyaan amareeda wodiyaaw gam"eedda.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda.

²⁴ Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushissiide tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyyaa itti bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliiyaa misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyaa demmee.

²⁵ Hewanttanne untunttuwaa mala oosuwaa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte eriita.

²⁶ Hewe P'awuloosi, «Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino» yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, Iisiyaan ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eedditanne siseeddita.

²⁷ Lo"ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin Iisiyaan de'iyaa ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto geetettiyaa Ars's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan attanawaanne, izi darotetsay kunddanawaa» yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamet-tiyaa Mak'idooniyaa asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barent-tuna oyk'k'i akkiide, ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino.

³⁰ P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaal-liyaawanttu Aa diggeeddino.

³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe it-tuu ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettana mala, Aa woosseeddino.

³² Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyaa wode, yekkuu k'ay harabaw walak'ettee.

³³ Ayihudatuu Iskkinddira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o"u gaana mala, I bare kushiyen s'orssi bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda.

³⁴ Shin Iskkinddire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa"u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

³⁵ Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o"u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa golliiyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee?

³⁶ Hawaa kaddiyaa Asay baynna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee.

[†] 19:21 P'awuloosi hawaa Ayaanaa Geeshshaan kaalesettiide haasayeeddawaa.

³⁷ Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu"ibeennawantta nu s'oossatuwaakka boribeennawantta aheeddata.

³⁸ Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyoope, pirdaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mood-diyaawanttukka de'iino; untunttu barenttu gidдон mootettiino.

³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoope, higgiiyaa shiik'uwaan yewuwaa k'achchana.

⁴⁰ Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw danddayokko»

⁴¹ yaagiide shiik'uwa laaleedda.

20

P'awuloosi Mak'idooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniya baanaw keseedda.

² He gadiyaanna aad'd'iide, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseed-dawaappe guyyiyaan, Giriike gade yeedda.

³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achcheedda.

⁴ P'awuloosa moyzseeddawatuu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'k'epe Ariss's'irokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa.

⁵ Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino.

⁶ Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan untuntta gakkiiide, yaan laappu gallassaa utteeddo.

P'awuloosi S'iro'aadaa Beedda

⁷ Nuuni Wogaa gallassi* ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiidde, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda.

⁸ Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaa c'ora s'omppii de'ee.

⁹ Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"ishedda. P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezzeentsiyaa pook'iyaa sa'aan kund-diide hayk'k'eeddawaa Asay dentseedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite» yaageedda.

¹¹ Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana gakkanaw, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda.

¹² Wodallay pas'ina, soy afiide, darssi nashetteeddino.

P'awuloosi S'iro'aadaappe Miliis'e Beedda

¹³ Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mukkana mala, nuw odeedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo;

* **20:7** Wogaa gallassi: Giriikiyaa mas'aafaan, Sambbatatuwaappe ittuwaan yaagee.

ayaw gooppe, gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.

¹⁴ I nuunanna Asoosan gakettina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo.

¹⁵ Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyooosa heeraa gakkeeddo; k'ay wonttetsa gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo.

¹⁶ Ayaw gooppe, P'awuloosi Iisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'iyaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew dand-dayettooppe, P'ens's'ek'oste geetettiyaa gallassi Yersaalame gakkanaaw elleellee.

*P'awuloosi Efesoone C'imatoo Wurssetsaa
Haasayaa Haasayeedda*

¹⁷ P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaalet-siyaawantta s'eegisseedda.

¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani Iisiyaa geleedda koyro gallassaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakkeedda paac'e gideedda wodiyaa ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditantto hinttenttu eriita.

²⁰⁻²¹ Nagaraappe S'oossakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde, shiik'uwaankka hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe ittibaanne pac'issa beykke.

²² «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yersaalamebay; yaan taw ayee kesianenttonne erikke.

²³ Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa kata-maa ubbaan taw odee.

²⁴ Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristoosappe taani akkeedda oosuwaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishi-raachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maadden-nawaadan payday.

²⁵ «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa giddon yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttenttuppe ooninne taana be'ennawaa eray.

²⁶ Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaaddi.

²⁸ «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiyaa ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite.

²⁹⁻³⁰ Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu hinttenttu giddo gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwaa kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu giddoppe denddanawaa eray.

³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan hinttentta huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'c'ite.

³² «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa gidдон laatissanaw danddayiyaa S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa immay.

³³ «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa woy mayuwaa amottabeykke;

³⁴ taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaa wantta koshsheeddawaa ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiidde, daaburanchchatuwaa maaddanawunne Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe immiyaawe anjjetteddawaa» geeddawaadan, Aa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda.

³⁶ P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaa woosseedda.

³⁷ Untunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiidde yereeddino.

³⁸ Ubbaappe I, «Taana laa'entsuwaa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay untuntta daro k'aretsina markkabiya gakkanaw Aa moyzseeddino.

21

P'awuloosi Yersaalame Beedda

¹ Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiya haatsaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo.

² Pink'k'e pinniyaa markkabiya demmiide, aan geliide baanaw dendeeddo.

³ Nuuni K'op'iroosappe be'anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode K'op'iroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan S'iirroosa gakeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iirroosan wotsee.

⁴ Yaan kaalliyaa wantta demmiide, untunttunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yersaalame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino.

⁵ Nuuni untunttunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awanttunne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaw, nuuna moyzseeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaa woosseeddo.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iirroosappe P'es'elemayse gakeeddo; ishatuwaa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo.

⁸ Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishi-raachchuwaa odiyaa Pilip'p'oosa soy gakkiiide, Aa matan utteeddo; Yersaalamen dooretteedda laappunatuwaappe I ittuwaa.

⁹ Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatu de'iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiya Agaaboosa giya bitanii Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda.

¹¹ Nuukko yiide, P'awuloosa sak'k'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya k'achchiide, «Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'k'iyaa

godaa Yersaalamen Ayihudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana» yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi Yersaalamene beenna mala woosseeddo.

¹³ Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttentu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiide waaniitee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan, haray atto Yersaalamen hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkaanaan is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o'u geeddo.

¹⁵ Yaan amareeda wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan, giigettiide Yersaalamene baanaw keeseedda.

¹⁶ K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaawantuppe amareedawanttu k'ay nuunanna beeddino; untunttu nuuni ak'anasaa Minaasoonaa giyaa K'op'iroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaawaa.

P'awuloosi Yersaalamen Yaak'ooba Oochcheedda

¹⁷ Nuuni Yersaalamene gakeedda wode, ishata nuuna nashechchaan mokkeeddino.

¹⁸ Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle c'imatuu ubbatuukka de'iino.

¹⁹ P'awuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa gidдон bare baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odeedda.

²⁰ Untunttu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageeddino; «Nu ishaw, Ayihudatuwaa gidдон S'oossaa ammaneeddawaantuppe aappun sha"ay de'iinontto be'aasa; untunttu ubbay higgiiyaa minisi naagiino.

²¹ Yersaalamene Ayihudatu, Ayihuda gidennawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa k'as's'areenna mala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiiyaakka bayizzana mala neeni tamarissiyaawaa siseeddino.

²² Yaatina, ayee lo'uu? Neeni yeeddawaa c'oratu sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino.

²³ «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa oyddu asatuu nu matan de'iino.

²⁴ Untuntta akkaade untunttunna geeyya; k'ay untunttu barenttu huup'iyaa meedettana mala, untunttoo miishshaa imma; untunttu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiiyaa naagaade maaran de'iyawaa erana.

²⁵ «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidoope, untunttu eek'aw yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshum-menna mala, nuuni yewuwaa k'achchiide, untunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddo» yaageeddino.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide, untunttunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliya geledda.

P'awuloosi Geeshsha Golliyaan Oyk'etteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanooode, Iisiyaappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Israa'eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiiyaanne ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba saan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiidde, P'awuloosa oyk'k'eeddino.

²⁹ Unttuntu kase Efesoonen de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosanna katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untuntuu malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man"iyaan Geeshsha Golliyaa penggetuu k'ashetti aggeeddino.

³¹ Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakteedda.

³² He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, wos's'iide asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa"u santsalataan k'ashettana mala azaziide, I oonenttonne k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa oochcheedda.

³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayettenan is's'ina, wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana mala, untuntu azazeedda.

³⁵ Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakteedda wode, asaa sugetsaa diraw, wotaadaratu Aa tookkeeddino.

³⁶ Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» yaagiiddinne waassiidde kaallee.

P'awuloosi Mootoo Zaruwaa Immeedda

³⁷ Wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaasaa afana hanishin P'awuloosi olaa kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda.

He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neeni Giriike k'aalaa eray?

³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wod'eddawantuppe oyddu sha"a asatuwaa Asay bayinna mela sa'aa kaaletseedda Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda.

³⁹ Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yeletteedda huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw haasayissaarikii?» yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiyaa detsaan ek'k'iide, Asay c'o"u gaana mala, bare kushiyan asaakko s'orsseedda. Asay c'o"u giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiide, hawaadan yaageedda.

22

¹ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha"i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisite!»

² P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o"u giina I hawaadan yaageedda.

³ «Taani Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamarissina dic'c'aade, nu aawotuwwaa higgiaakka minisa tamaaraade, hache hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa.

⁴ Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseedda asaa.

⁵ Hawaadankka, k'ay, k'eesatuwwaa ubbatuwwaa kaappuunne c'ima ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa untunttu ishatuwwaa Ayihudatoo, untunttuppe dabddaabiyyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu k'ohettiide murettanaadan, Yerusaalame untuntta ahanaw yaa baad.

P'awuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda (9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda.

⁷ Taani sa'aan kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yederssay?» giyaa k'aalaa sisaad.

⁸ «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiyyaa Naazireetiyyaa Yesuusa» yaageedda.

⁹ Taananna ittippe de'iyaa wanttu poo'uwaa be'iide yayyeeddino; shin taw haasayiyaawaa k'aalaa sisibeykkino.

¹⁰ « «Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad.

«Goday taana, «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

¹¹ He wolk'k'aama poo'uwaa diraw, ta ayfii k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta kushiyya oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o gakkaddi.

¹² «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiyya itti Hanaaniyya giyaa bitanii, nu higgiiyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa.

¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani he wode he man'iyaan aakko s'eella aggaad.

¹⁴ «I taana hawaadan yaageedda; «Nu aawotuwwaa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda.

¹⁵ Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sintsan aw markkattanaassa.

¹⁶ Ha"ikka ayaw gam"ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda.

¹⁷ «Taani guyye Yerusaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woosishin, ta ayaanaan gidaaddi.

¹⁸ Goday taana, «Elleellaade, Yerusaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa Asay akka» yaagishin taani Aa be'aaddi.

¹⁹ «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyya ubbaan neena ammaniyaawanta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino.

20 Unttuntu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay unttuntu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyawanttu mayuwaa naagay» yaageedda.

21 «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyaa diraw ba» geedda» yaageedda.

P'awuloosi Roome Asaa Gidiyaawaa K'onc'c'isseedda

22 P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; I de'anaw bessena» yaageeddino.

23-24 Unttuntu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshininne baanaa c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan Aa bolla waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, unttunta azazeedda.

25 Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan ek'k'eedda s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shoc'iyawe hinttenttoo wogee?» yaageedda.

26 Hewaa s'eetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda.

27 Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni Roome asee? Taw oda» yaageedda.

P'awuloosi, «Ee» yaageedda.

28 Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan shammaad» yaageedda.

Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelletaad» yaageedda.

29 Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'ooppeeddawanttu elekka aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda.

P'awuloosi Ayihudatuwaa Shangatuwaakko Shiik'eedda

30 Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge wotsiide, unttuntu sintsan esseedda.

23

1 P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda.

2 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'k'eeddawatnta azazeedda.

3 P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda* godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgayan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda.

4 P'awuloosa matan ek'k'eeddawatntu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?» yaageeddino.

* 23:3 *Booshinchchaan okkeedda*: Itti uray lo'a malatana mala oosussaa, shin gidenna.

⁵ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayaw gooppe, «Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda.

⁶ Shin P'awuloosi baggatuu Saduk'aawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na'aa; «Hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untunttu ta bolla pirdiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda.

⁷ P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa gidдонinne Saduk'aawanatuwaa gidдон walassay kesina, shiik'eedda Asay laaletteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Saduk'aawanatuu, «Hayk'k'eedda Asay denddenna; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatuu k'ay laa"uukka de'iyawaa ammaniino.

⁹ Wolk'k'aama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa untunttu mentsereet-sanenttonne gi yayyiide, bare wotaadaratuu wod'd'iide, untunttu gid-doppe Aa ellekka kesiide, barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yersaalamen markkatteeddawaadan, Roomenkka markkattanaw bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda.

P'awuloosa Wod'anaw Oosetteedda Mak'k'uwaa

¹² Wonttisa gallassi, Ayihudatuu P'awuloosa wod'ana gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino.

¹³ P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dari-ino.

¹⁴ Untunttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo.

¹⁵ Hewaa diraw, hinttenttunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hinttenttukko duge wotsana mala oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Shin P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide wotaadaratuu de'iyasaa geliide, P'awuloosaw odeedda.

¹⁷ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I odiyaawe de'ee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afi-ide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaabay de'iyaa diraw, taana barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda.

¹⁹ Olaa kaappuu na'aa kushiyaa oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni taw odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

20 Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw zorettaa k'achcheeddino.

21 Shin neeni untuntuntu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oyta-muwaappe dariyaa asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha'ikka gigetti uttiide naagiino» yaageedda.

22 Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda.

P'awuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintsa Shiik'eedda

23 Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa'uwwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa baanaw, laa'u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa'u s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan giigissite;

24 gadiyaa mooddiyaa Filikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite» yaagiide, untuntutta azazeedda.

25 Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafeedda.

26 «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchcheteedda Filikisaa! Sarotetsay new gido.

27 Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome kata-maa asaa I gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna gakkaade Aa ashshaad.

28 Untunttu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaade, duge untunttu shiik'oo Aa afaad.

29 Untunttu barenttu higgiyaabaa I oochcheeddawoo Aa mooteeddawaappe attin, Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna.

30 Untunttu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigirissay taana gakkina, taani he man'iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda.

31 Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Anttip'aas'iriisa gatseeddino.

32 Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wot-siide, gediyaan biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyaasaa simmeeddino.

33 Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mood-diyaawoo immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino.

34 Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraaajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'k'iyyaa asaa I gideeddawaa ereedda wode,

35 «Taani nebbaa neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24

P'awuloosa Ayihudatuu Mooteeddino

1 Ichcheshu gallassaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, c'imatuwaannannee S'ars's'aluusa giyaa

itti s'abak'aanna duge K'iisaariyaa wod'd'eedda; untunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa mooteeddino.

²⁻³ P'awuloosi s'easetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

«Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeeddoshshin, ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasankka lo"o laamii beettiyaawoo neena loytsi galatiide, hawaa akkeetto.

⁴ Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni k'antsaan sisana mala, neena woossay.

⁵ Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatuwaa gidдон walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaaletsiyaawaa gideeddawaa ereeddo.

⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu higgiaadan, Aa bolla pirddanaw k'oppeeddo;

⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi akkeedda.

⁸ Aa mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha bitaniyaa biddaade, nuuni Aa mootiyaa yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa» yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino.

P'awuloosi Filikisa Sintsan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirdaadde de'iyawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.

¹¹ Taani Yerusaalame goyinnanaw kesodeppe tammanne laa"u gallassaappe darennawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa.

¹² Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shishshaade mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino.

¹³ Untunttu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgian de'iyawaanne nabatuu s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawotuwaa S'oossaw untunttu worddo giyaa ogiyaan goshetay.

¹⁵ Hawanttu barenttu huup'ew, «Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta» giyaawaadan, taanikka untunttu denddiyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay.

¹⁶ Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu bayna tilla wozanay taw de'ana mala minnay.

¹⁷ «Taani Yerusaalameppe kesodeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad.

¹⁸ Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddennaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyyishshin, untunttu taana demmeeddino.

¹⁹ Shin Iisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatu hewaan de'iino; untunttu ta bolla yewuwaa koyyooppe, yiide taana ne bollan mootanaw bessee.

²⁰⁻²¹ Woy taani untunttu gidдон ek'k'aade, «Hayk'keeddawanttu denddanawaa ammaniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirddiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin,

shiik'uwaa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeed-dawaa gidoope, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.

²² Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiyaa wode ogiyaa oyt-sana» yaagiide, pirddiyyaa wodiya sintsaw keereedda.

²³ Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dab-batuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

P'awuloosi Filikisanne Dirusilla Sintsa Shiik'eedda

²⁴ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda.

²⁵ P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miik-keedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda.

²⁶ He wode k'ay P'awuloosi biletanaw, barew magans's'aa immand-deeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee.

²⁷ Laa"u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyooa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25

P'awuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Piss's'oosi awuraajjaa geleedda heezzentsiyaa gallasaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yersaalame beedda.

² Yaan k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino.

³ Unttuntu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yersaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino.

⁴ Piss's'oosi unttuntu, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad.

⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de'ooppe, hinttenttu gidдон aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda.

⁶ Piss's'oosi Yersaalamen hosppun woy tammu gallasaappe aatse-nan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda.

⁷ I gakeedda wode, Yersaalameppe yeedda Ayihudatu Aa matan yuuyyi aad'd'i ek'kiide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wotseeddino.

⁸ P'awuloosi mootettiide, «Taani Ayihudatuwaa higgiaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa K'eesarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda.

⁹ Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yersaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshet-tanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirddaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytza eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke.

¹¹ Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa gidoope, hayk'uwaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untunttoo aatsiide immanaw danddayenna; K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; K'eesarakko baanaassa» yaagiide zaareedda.

Piss's'oosi P'awuloosabaa Agriip'p'aana Mak'k'eteedda

¹³ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, Kaatiyaa Agriip'p'ayenne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw Kiisaariyaa beeddino.

¹⁴ Yaan untunttu c'ora gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee.

¹⁵ Taani Yerusaalamen de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu Aa bolla pirddana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino.

¹⁶ Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittippe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidooppenne aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad.

¹⁷ «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam"ennaan wonttisa gallassi, pirddaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad.

¹⁸ Aa mootiyaawanttu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino.

¹⁹ Shin untunttu barenttu ammaneeddabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee» giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino.

²⁰ Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmanitantto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyinttonne gaade Aa oochchaad;

²¹ shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyaa oytzana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesarakko yeddana gakkanaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda.

Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda.

²³ Wonttisa gallassi, Agriip'p'ayenne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asaana yiide, pirddaa golle geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino.

²⁴ Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nunanna de'iyaa asaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yerusaalamenikka hawankka waassiide, «I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be'iita.

²⁵ Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo

yaagaade oochchaad» geedda diraw, K'eesaarakko Aa yeddanaw taani k'oppaad.

²⁶ Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I loytsi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad.

²⁷ Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteeddentto, erissennan c'o'u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26

P'awuloosi Agriip'p'a Sintsan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebbaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiya mic'c'iide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade eriyaa diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo'a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woossay.

⁴ «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yerusaalamen de'eedda ta de'uwaaw Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.

⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minisiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyawaa, untunttu markkattanaw koyyooppe eriino.

⁶ Taani ha'ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirddettanaw hawaan ek'k'ay.

⁷ K'ay tammanne laa'u nu aawotuwaaw zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goyinniide, S'oossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa.

⁸ Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawannta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee?

⁹ «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad.

¹⁰ Taani Yerusaalamen ootseeddawe hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untuntta wod'iyaa wodekka untunttu hayk'k'iyawaa dosaad.

¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, bar-enttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa untunttoo hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa kata-maa gakkanawukka untuntta metootsay.

P'awuloosi Bare Huup'ew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda

(9:1-19; 22:6-16)

¹² «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne aza-zuwaa akkaade Damask'k'o baad.

¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi aad'd'iyaa poo'uu taananne taananna beeddawannta yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi.

¹⁴ Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaan neena k'ohaasa» yaagiide taw odishin sisaad.

¹⁵ «Yaataade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Goday, «Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa.

¹⁶ Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'c'aad.

¹⁷⁻¹⁸ Unttuntu taana ammanina, unttuntu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooreedda asaa gidдон unttuntu barenttu de'iyasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwaasimmanaadaaninne s'alahiyaa godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, unttuntu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne taani neena unttuttukko kiittiyaa Ayihuda gidennawantuppe neena ashshana» yaageedda.

¹⁹ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beettedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke.

²⁰ Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yerusaalamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde, S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi.

²¹ Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeeddino.

²²⁻²³ Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwaas akkaade, daronne guutsaw hachche gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, «Kiristtoosi metootanaw bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo atatetsaa poo'uwaas odanaw bessee» geeddawaadan, taanikka unttuntu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda.

²⁴ P'awuloosi barenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda.

²⁵ Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani tumatetsaan lo"o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasayiawaappe attin gooyikke.

²⁶ Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwaas k'onc'c'iyaan odiyaawaa I eree; ayaw gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

²⁷ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatu geeddawaa ammanay? Neeni unttuntu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda.

²⁸ Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha"i ha k'antsa wodattinkka taana ammantsanaw koyyay?» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala gidanaadan S'oossaa woosay» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, untuntunna de'iyaa ubbay denddi,

³¹ itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino.

³² Agriip'p'ay Piss's'oota, «Ha bitanii, «K'eesarii tabaa pirddo» gibeennentto, bilettanaw danddayee shin» yaageedda.

27

P'awuloosi Roome Beedda

¹ Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oota wotaadaratuwaa giyaawanttuppe itti Yuuliyoota giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino.

² Iisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'iyoonaa markkabiyaan geliide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee.

³ Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyooti P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untuntuttko baanaw danddayaa» yaageedda.

⁴ Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo.

⁵ Kilk'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyaa de'iyaa Muura gakkeeddo.

⁶ Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkindiriyaa markkabiya demmiide, aan nuuna gelisseedda.

⁷ Nuuni c'ora wodiya loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa katamaa gakkeeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe te'ettiide beeddo.

⁸ K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan c'ora wodiya gam"eeddawaappe guyyiyaan, S'oomay biletti diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin P'awuloosi untuntta zoriidde,

¹⁰ «Asaw, nu buussan wolk'k'aama boshayenne daro bashshay de'anawe taw beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiya bolla s'alalaan gidenna; nu shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda.

¹¹ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan de'iyawantta azaziyaawenne markkabiya goday giyaawaa ammanee.

¹² He abbaa mataa katamay balguwaa shaac'c'anaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayet-tooppe, Pink'k'e giyaa katamaa gakkiiide, balguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwaan, k'ay wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwaanna.

Abbaa Bolla Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dughaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa matattiide, lank'k'iyanna aad'd'eeddino.

¹⁴ Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis» * giyaa daro wolk'k'aama gotuu haatsaa gidдон de'iyaa sa'aappe duge untunttu bolla denddeedda.

¹⁵ He gotuu markkabiyaa dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiyaa I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni K'eeda giyaa haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geem-meedda saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiyaa wong-giriyaa naagi ashshanaw danddayeeddo.

¹⁷ Untunttu wonggiriyaa pude kesseeddawaappe guyyiyaan, gaadiyaan markkabiyaa s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan barentta kunddissanenttonne giide hirggiide, markkabiyaa afiyaa sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiyaa c'oo yeddi aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolk'k'aamiide nu bollan wolk'k'aameedda diraw, wonttisa gallassi c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino.

¹⁹ Heezentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino.

²⁰ Nuuni daro wodiyaa awaanne s'oolinttiyaa be'ennaan, wolk'k'aama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo.

²¹ Untunttu daro wodiyaa k'umaa meennaan gam"eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi he wode untunttu gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, hinttenttu ta zoriyaa akkeeddenttonne K'ars's'eesappe denddenaan atteeddento, hawaa mala bayetsayenne k'ohuu nuuna gakkenna.

²² Shin ha"ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttentuppe itti uraa shemppuukka bayenna.

²³ Ayaw gooppe, S'oossaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyyaa S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide,

²⁴ «P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani S'oossaa ammanay;

²⁶ shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» yaageedda.

²⁷ Tammanne oyddentso gallassi Meeditiraaniyaa Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo k'amma bilahii biittaakko mateeddawaa malateedda.

²⁸ Untunttu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyaabaa k'achchiide, haatsaan yeggina, haatsay oytamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa gam"iide, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa c'iimmateeddawaa ereeddino.

* **27:14** «Awuraak'iis» Geetettiyaa wolk'k'aama gotuu killi pudehaappe wulahaa bagga c'arkkiyaawaa giddiyaawaa bessee.

²⁹ Unttuntu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay wonttana mala, barenttu s'oossatuwaa woossiino.

³⁰ Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwaa markkabiyaappe sintsa baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriya abbaan wotseedda wode,

³¹ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa, «Hawanttu markkabiya gidдон de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw dand-daykkita» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii k'ashetteedda gaadiyaa k'ans's'iide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageeddita; k'ay he ubbankka k'umaa mibeykkita.

³⁴ Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» yaageedda.

³⁵ P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ubbaa sintsan S'oossaa galateedda; mentsi Muussaa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meed-dino.

³⁷ Nuuni markkabiyaan de'iyaaawanttu laa"u s'eetanne laappun tammanne usuppuna.

³⁸ Unttuntu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya dees'uwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me'ussaa

³⁹ Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan ootsiyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haatsay goggiide abbaan geleeddassaa miyyiyaan de'iyaa shafiyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo danddayettinto, markkabiya he shafiyaakko laagganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino.

⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddassaa zaariide laaggiyaa mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiya sintsaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino.

⁴¹ Shin markkabii c'iimmuu de'iyaaasappe aad'd'iide haatsaan dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan dom'etti ek'k'eedda; markkabiya guyye baggay beetaa sugetsaan me'erettishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda.

⁴² Wotaadaratuu k'ashetteedda asappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, unttunta wod'anaw zoretteeddino.

⁴³ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda.

⁴⁴ Atteeddawanttuppe amareedawanttu sank'k'aan, amareedawanttu k'ay markkabiya me'uwaaan kesana mala azazeedda; hawaadan ubbatuukka gas'aa sarotetsaan keseeddino.

28

P'awuloosi Malttaa Giyaa Haatsaan Dooddetteedda Sa'aa Beedda

¹ Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo.

² Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatet-saa keekeeddino; iray bukkanaaw doommeedda dirawunne meeguwwa diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda.

⁴ Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'anttiyaa shooshshay P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddino.

⁵ Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'anttiyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna.

⁶ Unttuntu, «Aa bollaayka gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiyaa naagiide, Aa bolla ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallas-saa siik'uwaan mokki moyzzeedda.

⁸ Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisi-ide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiya Aa bolla wotsiide, Aa patseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa asaykka k'ay yiide pas'eedda.

¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddino.

P'awuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balguwaa aatsiide, «mantte s'oossaa»* giyaa Iskkinddiriyaa markkabiyaan baanaw denddeeddo.

¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

¹³ Hewaappe yuuyyiidde, Regiiyume giyaa katamaa gakeeddo. Itti gallassaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo.

¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyaasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna

* **28:11 Mantte s'oossaa:** Hawanttu laa'u attuma naanatu, Kastoosinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa gidiide, markkabiyaan de'iyaa asatuwaa naagiyaa s'oossatuwaa geetettiide s'eesettiino.

mokkanaw yeeddino; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda.

P'awuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naagiyaa wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwaa kaapatuwaa barekko s'eeseedda; untuntu shiik'eedda wode, untunta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwa wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yerusaalamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddino.

¹⁸ Untuntu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'k'anaw bessiyaabay ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino.

¹⁹ Shin hewaa Ayihudatu eeno geenaan is's'eedda wode, «Tabaa K'eesaare pirdo» gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de'ina gidenna.

²⁰ Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda.

²¹ Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna.

²² Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayiyaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino.

²³ Untuntu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyasaa yeeddino; ikka untunttoo S'oossaa kawutet-saabaa markkattedda. K'ay untuntu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatuu s'aafeddawaappe akkiide untunta tamarissiide, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeedda.

²⁴ Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkino.

²⁵ Untuntu barenttu gidдон yewuwaa eeno geenaan is's'eedda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Ayyaanay nu aawaatoo nabiyyaa Isiyaasa mas'aafaan,

²⁶ « «Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

«Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana,
shin be'ikkita.

²⁷ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be'ana;
untuntu haytsaykka sisana;
untuntu wozanaykka akeekana;
untuntu taakko S'oossaakko simmana.

K'ay taanikka untunta patsana»

yaaga yaageedda.

28 «Simmi hawe S'oossaa atotetsay, Ayihuda gidennawanttoo kiitet-teeddawe hinttenttoo eretto. K'ay untunttukka sisana» yaageedda.

29 [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuu barenttu gidдон daro palumettiidde beeddino.][†]

30 P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee.

31 Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'isside tamarisseedda.

[†] **28:29** Dumma dumma mas'aafatuu hawaa gujjiyaawe, P'awuloosi hawaa geeddawaappe guyyiyaan giyaawaana.

P'awuloosi Roome Asaw S'aafedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'awuloosi Roome asaw s'aafedda kiitay, P'awuloosi Roomen de'iyaa woosa golliyaa s'omoosanaw k'oppeedda diraw, I baanaw untunttu giigiide naaganaadan ootsanaassa. P'awuloosa k'ofay Roomen de'iyaa ammaniyaawanttunna guutsa wodiya ootseeddawaappe guyyiyaan, untunttu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristinnaa ammanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa k'ay ammaniyaa Asay oosuwaan peeshshana hanotaa k'onc'c'isside s'aafedda. P'awuloosa k'ofay kumentsaa hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

P'awuloosi Roomen de'iyaa ammaniyaawanttoo sarotaa aatsowaappenne untunttoo woossanawaakka hidoottaa immowaappe guyyiyaan, kiitaw giddo k'ofay «Mishiraachchuwa k'aalay S'oossay asaa s'illissiyaawe, koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw ammanuwaana gidiyaawaa ode» (1:17).

Hewaappe guyyiyaan P'awuloosi ha k'ofaa aassiide s'aafee. Ayihudatuwa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw moodettiyaawantta gidiyaa diraw, untunttu S'oossaanna sigettanaw koshshee. Asay S'oossaanna sigettanaw danddayiyaawe Yesuusi Kiristoosan ammaniyaawaana. S'oossaanna med'd'iyaa ooratsa ittippetetsaa ayfii ooratsa de'uwaa gidiyaawaa P'awuloosi aassiide odeedda. Ammaniyaa Asay S'oossaanna saro de'ee. K'ay S'oossaa Ayaanaa baggana nagaraanne hayk'uwaa wolk'k'aappe bilettee. P'awuloosi S'oossaa k'ofayenne ammaniyaa asaa de'uwaa giddon ootsiyaa S'oossaa Ayaanaa wolk'k'aa k'ofay ayentto ode (5-8). Hewaappe kaalliide k'ay P'awuloosi, «S'oossay asaa naanaw k'oppeedda k'ofaa giddon Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittipe waas'ettanaw danddayanawantteeshsha?» yaagiyaa ooshaa zaaranaw baas'etiidde de'ee.

K'aykka P'awuloosi, Ayihudatu Yesuusa akkaan aggeeddawe S'oossaa k'ofaa gidiyaawaa ode. Ayaw gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zeretsay ubbay S'oossay Yesuusa baggana k'onc'c'issedda aad'd'o keekatetsaan ittippetetsaa ootsanaassa. Gido shin, Ayihudatu Yesuusa akkanaw wodi yaanawaa P'awuloosi ammanee. Wurssetsaan P'awuloosi Kiristinnaa de'uwaa waaniide de'anaw bessintto ode. S'oossaw ootsanabaa, ammaniyaa asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu giddon ittuu ittoo siik'uwaaanne maataan ootsanabaanne k'ofaa gaasuwaan denddiyaa ooshatuwaabaa k'onc'c'isside ode.

Shemppatuwa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwa

Roome kiitaa huup'e k'ofaa geluwaa 1:1-17

Atotetsay asaw koshshiyaawaa gidiyaawaa 1:18–3:20

S'oossaa ashshuwaa ogiyaa 3:21–4:25

Yesuusan beettiya ooratsa de'uwaa 5:1–8:39

Israa'eeliya asaw de'iyaa S'oossaa k'ofaa 9:1–11:36

Kiristinnaw bessiyaa oosuwa 12:1–15:13

Wurssetsaa k'ofaanne sarotaa 15:14–16:27

¹ Bare mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishiraachchuwaa k'aalaa immana yaageeddawe S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda;

³ he mishiraachchuwaa k'aalay asaa gidiide Daawite zariyaappe yeletteedda S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa.

⁴ K'ay I bare Geeshsha Ayyaanaan* hayk'uwaappe denddeeddawaan, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa wolk'k'aama wolk'k'aan besseedda.

⁵ Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni untuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, Kiristtoosa baggana aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda.

⁶ Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttentukka hewanttu gidon de'iita.

⁷ S'oossay siik'iaawanttoonne geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyaan de'iyaa ubbatoo S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Galataa Woosaa

⁸ Kasetaade taani hinttenttu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda di-raw, Yesuusi Kiristtoosa baggana hinttenttoo taani S'oossaa galatay.

⁹⁻¹⁰ Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan ta ayyaanan aw ootsiyaawe markka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha'i hinttenttukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttenttunna ittippe Ayaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay.

¹² Taani giyaawe, hinttenttukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta ammanuwaan, k'ay taanikka hintte ammanuwaan minettana.

¹³ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttenttukko baanaw k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttenttuppekka ayfiyaa demmanaw koyyay.

¹⁴ Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaaribeenna asaw k'ay aad'd'o eranchchatoonne eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee.

¹⁵ Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iyaa hinttenttookka mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw amottay.

Mishiraachchuwaa K'aalay S'oossaa Wolk'k'aa

¹⁶ Mishiraachchuwaa k'aalay taana yeellayenna; I ammaniyaa ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oossappe yiyaa wolk'k'aa.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oossaan ammanetiide de'ana» yaagiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw, ammanuwaan s'illissiyaawaa mishiraachchuwaa k'aalay k'onc'c'issee.

* **1:4 Bare Geeshsha Ayyaanaan:** Woy «Aan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa» **1:17 Imb. 2:4**

Asaa Iita Oosuwaa

¹⁸ Tumatetsay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwaa ubbaa bollaninne asaa iita oosuwaa ubbaa bollan, S'oossaa hank'k'uu saluwaappe wod'd'iide k'onc'c'ana.

¹⁹ Unttuntu S'oossaabaa erana danddayiyaawe untunttoo k'onc'c'ee; ayaw gooppe, S'oossay untunttoo k'onc'c'isseedda.

²⁰ Beetena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'aynne Aa S'oossatetsay ittippe S'oossay ha alamiyaa med'd'eeddawaappe doommiide, untunttoo k'onc'c'iide beeteedda; untuntu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddayiyaa diraw, untunttoo gaasoyiyaabay baawa.

²¹ Ayaw gooppe, untuntu S'oossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa immibeykkino; k'ay Aa galatikkino. Shin untuntu allaalle kessennabaa k'ooppiino; k'ay untuntu akeekena wozanay d'umeedda.

²² Untuntu barentta aad'd'edda eranchcha giino; shin untuntu eeyaa.

²³ Untuntu hayk'k'enna S'oossaw goyinniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etaanne tiraan gooshettiyaawanttu med'etaa med'etteeddawanttoo goyinneeddino.

²⁴ Hewaa diraw, untuntu ittuu ittuwaanna pookobaa ootsana mala, S'oossay untuntu wozanay amottiyaa tunabaa ootsanaadan untunta aggeedda.

²⁵ Ayaw gooppe, untuntu S'oossaa tumatetsaa wordduwaan laammeeddino; k'ay med'd'edda S'oossaa aggiide, I med'eeddabaw goyinneeddinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddawaa. Amen*"i*.

²⁶ Hewaa diraw, S'oossay untuntu pookobaa amottana mala, untunta aggeedda; haray atto untuntu mac'c'awanttu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino.

²⁷ Hawaadanka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyaawaadan mac'c'awanttunna gakettiyaawaa aggiide, ittuu ittuwaanna gaketanaw koyyeeddino; attuma Asay ittuu ittuwaanna pookobaa ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo bessiyaa pirddaa akkeeddino.

²⁸ Untuntu S'oossaa eranaw dosennaan is's'eeddawaa keenaa S'oossay untuntu bessenawaa ootsana mala, untunttoo patsenna k'ofaa immeedda.

²⁹ Untuntun tunatetsay, iitatetsay, yoratetsaynne iita hanotay kumeedda; k'ay untuntun k'anaatii, shemppuwaa wod'iyaa k'ofay, palumay, c'immussaynne iita k'ofay kumeedda; k'ay untuntu sok'iyaaawantta,

³⁰ zigiriyaawantta, S'oossaa is's'iyaaawantta, boriyaawantta, otoret-tiyaawantta, c'ee'ettiyaawantta, iitabaa ootsanaw koyyiyaawanttanne barenttu aawoonne aattii azazettenawantta,

³¹ k'ofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo k'arettennawanttanne maarennawantta.

³² Untuntu hawanttu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee giyaa S'oossaa higgiiyaa eriidde, hawantta ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantta ootsiyaawanttakka ootsite giide minisiino.

2

S'oossaa Pirddaa

¹ Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaa-soyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untunttu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pird-daasa.

² Nuuni hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla S'oossay s'illo pirddaa pirddiyaawaa ereetto.

³ Neenoo, hawaa mala oosuwaa ootsiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pird-daappe attiyaawaa malatii?

⁴ Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwaanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyiyaa diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa.

⁵ Shin hinttentoo guzuma wozanaynne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyya gallassi, neeni ne bolla hank'k'uwaa kasewaappe darissaasa.

⁶ S'oossay asaa ubbaw Aa oosuwaa malaa immanawaa.

⁷ Itti itti asatuu lo"obaa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne bayenna de'uwaa koyyiino; untunttoo S'oossay med'inaa de'uwaa immana.

⁸ Shin haranttu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is's'iino; S'oossay untunttu bolla bashshaanne hank'k'uwaa yeddana.

⁹ Iitabaa ootsiyaa Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kaseti-ide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa gakkana.

¹⁰ Shin S'oossay lo"o oosuwaa ootsiyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotetsaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe k'ay Ayihuda gidennawanttoo immana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala.

¹² Muse higgii baynnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii baynnaan d'ayana. Muse higgii de'ishshin, nagaraa ootseedda ubbay haggiyan pirddettana.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa sintsan haggiyaa naagiyaawanttu s'illiinoppe attin, haggiyaa sisiyaawanttu s'illikkino.

¹⁴ Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla k'ofaan higgii azaziyaawaa ootsiino; untunttoo higgii d'ayooppekka, untunttu barenttu huup'ew higge.

¹⁵ Higgii azaziyaawe untunttu wozanaa gidдон s'aafetteeddawaa untunttu hanotay bessee; itti itti kaala untunttu tilla k'ofay untunttoo markkattiyaa dirawunne k'ay itti itti kaala untunttu k'ofay untunttu mootiyaa diraw, woy k'ay untunttunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee.

¹⁶ Taani tamarisseedda mishiraachchuwaa k'aalaadan, asaa wozanaan geemmeedda k'ofaa S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pirddana.

Ayihudatuwaanne Muse Haggiyaa

17 Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade S'oossaan c'ee'ettaasa.

18 Neeni ootsana mala, S'oossay koyyiyaawe ayentto eraa; k'ay tuma gidiyaawaa dooranaw higgiiyaappe tamaaraadda.

19-20 Neeni k'ook'atuwaa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'yaawanttookka poo'issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwaa tamarissiyaawaa gidiyaawaa eraad; higgiiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa demmiyaawaa eraasa.

21 Yaatina, neeni haratuwaa tamarissiyaawe neena ne huup'ew ayaw tamarissikkii? Neeni, «Wuu"oppa» yaagaade k'aalaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew wuu"ayiyye?

22 Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyaa golliyya bonk'k'ay?

23 S'oossaa higgii new de'iyaa diraw, neeni c'ee'ettaasa; shin he higgiiyaa mentsaade S'oossaa yeellayay?

24 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaa-suwaan Ayihuda gidenna asatuwaa gidдон S'oossaa suntsay bayee» yaagee.

25 Neeni higgew azazettoppe, ne k'as's'aray maaduwaanna de'ee; shin neeni higgiiyaa mentsooppe, neeni k'as's'arettedde dawe k'as's'arettibeennawaadan paydettee.

26 Ayihuda gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa naa-gooppe, S'oossay Aa k'as's'arettedde dawaadan paydennee?

27 Hinttenttu, Ayihuda asatuu, hinttenttoo s'aafettedda higgii de'ooppekka k'ay hintte k'as's'arettoppekka, higgiiyaa hintte mentsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay bollaa k'as's'arettana d'ayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana.

28 Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay Asay bare ashuwaa asatetsaa k'as's'arettedda diraw, tumu Ayihuda asaa gidenna.

29 Shin tumu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asaa* gideeddawaa; k'as's'arettiyaawaa S'oossaa Ayyaanan oosettiyya wozanaa k'as's'araappe attin, s'aafettedda higgiiyaanna gidenna; he uray bare galataa S'oossaappe akkiyaawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatu Ammanennaan Aggussaan Bayizzeeddino

1 Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna asaappe aad'd'iinoo? Woy k'as's'arettiyaawaan ay maaduu de'ii?

2 Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.

3 Yaatina untuntuppe ittuu ittuu ammanettennawaa gidooppe, waanii? Hewaa diraw, S'oossay ammanettena yaagiyaawe?

4 Hewaa gidenna; Asay ubbay worddanchchaa gidooppekka, S'oossay giyaawe tuma gidanaw bessee. S'oossaa Mas'aafay, «Neni haasayiyaa wode, neeni s'illo gidiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyya wode, shatimmanaw bessee» yaagee.

⁵ Shin nu bayizzuu S'oossaa s'illo oosuwaa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hank'k'uwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee? Taani Asay giyaawaadan gay.

⁶ Hewe waayyii hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidooppe, S'oossay ha alamiyaa bolla wooti pirddanee?

⁷ Shin ta wordduwaan S'oossaa tumatetsay Aa bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayaw ta bolla nagaranchchaadan pirddii?

⁸ Yaatina nuuni, «Lo"uu yaanaadan, ane iitabaa ootsoytte» ayaw gookkoo? Itti itti Asay hawaa taana mootiidde boreeddino; untunttu S'oossaappe bessiyaa pirddaa akkana.

Asay Ubbay Nagarachchaa

⁹ Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatu, Ayihuda gidenna asaappe dareettoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de'iyawaa taani kase hinttenttoo odaaddi.

¹⁰ S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;
«S'illo Asay ittuunne baawa.

¹¹ Akeekiyaa asaykka baawa;
woy S'oossaa koyyiyaawekka baawa.

¹² Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino;
ubbay mulekka maaddennawaa gideedda.

Lo"obaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.

¹³ Untunttu doonay dooyaa de'iyaa duufuwaa mala.
Barenttu ins's'arssan worddoteeddino.
Untunttu doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa
yishsha mala haasayay kese.

¹⁴ Untunttu doonaan shek'ayenne c'amobay kumeedda.

¹⁵ Untunttu suutsaa gussanaw,
darii elleelliino.

¹⁶ Bayzzuunne koletsay,
untunttu beeddasaan hak'aninne d'ayenna.

¹⁷ Untunttu sarotetsaa ogiyaakka erikkino.

¹⁸ K'ay S'oossaw yayyiyaabay,
untunttu k'ofaan baawa»
yaagee.

¹⁹ Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentsaa sa'aa S'oossaa pirddaappe garssaw aatsana mala, higgii gidдон odetteedda ubbabay higgiiyaappe garssan de'iyaa asaw haasayiyaawaa nuuni ereetto.

²⁰ S'oossaa sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan s'illenna; higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa eranaadan ootsee.

Asay S'illiyaawe Ammanuwaana

²¹ Shin S'oossay asaa s'illissiyaa ogii higgii baynnaan ha"i k'onc'eedda; higgiiinne nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino.

²² S'oossay asaa Yesuusi Kiristoosa ammaniyaawaan s'illissiee; S'oossay hewaa Aa ammaniyaa ubbaw ootsee; ay shaakotetsayenne baawa.

²³ Ayaw gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossaa bonchchuukka untunttoo guus's'eedda.

²⁴ Shin untunttu S'oossay immiyaa Aa aad'd'o keekatetsaan, barentta woziyaa Kiristoosi Yesuusa baggana c'oo s'illeeddino.

²⁵ Yesuusa suutsaan Asay Aa ammaniide, bare nagaraw maarotetsaa demmanaw, S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare s'illotetsaa bessanaw ootseedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda; shin

²⁶ ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa nagaraa aggena; S'oossay hewaa ootsiyaawaan I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa ammaniyaa ubbaa s'illissiyaawaa bessee.

²⁷ Yaatina, nuuni ayaw c'ee'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa gaa-suwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaan higgiaa appe attin.

²⁸ Ayaw gooppe, Asay ammanuwaan s'illanaappe attin, higgii azaziyaawaa ootsiyaawaana gidenna yaagiide k'oppeetto.

²⁹ Woy S'oossay Ayihudatuwaa s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw S'oossaa gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I k'ay S'oossaa.

³⁰ Itti S'oossaa s'alalay de'ee; Ayihudatuwaa untunttu ammanuwaan I s'illissana; k'ay Ayihuda gidennawanttakka untunttu ammanuwaan s'illissana.

³¹ Yaatina, nuuni higgiaa ammanuwaan gas'aa suganee? Gidenna; higgiaa minisoytteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwaan S'illeedda

¹ Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee?

² Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddawaa gidoppe, aw c'ee'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'ee'ettana danddayenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagii? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee.

⁴ Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna.

⁵ Shin oosuwaan ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniyaa uraa, S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illisee.

⁶ Hawaadankka, ay oosuunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawee hawaa.

⁷ «S'oossay untunttu bayizzuwaan
atto geeddawantunne
untunttu nagaraa kammeeddawanttu
anjjetteddawannta.

⁸ Goday Aa nagaraa paydenna asay
anjjetteddawaa»
yaagee.

⁹ Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjjuu k'as's'arettedda asaa s'alalaasseeyye? Woy k'ay k'as's'arettibeenna asatuwaassee? Ayaw

gooppe nuuni, «S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee» goytte.

¹⁰ Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti sim-mineyye? Woy k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina gidenna.

¹¹ Guyyeppe I k'as's'aretteedda; S'oossay Aa ammanuwaa diraw, I k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniyaa ubbatuwaa S'oossay s'illo ootsiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa.

¹² I k'as's'aretteeddawanttookka aawuwaa; gidooppekka, untuntu k'as's'aretteedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo k'as's'arettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyaawanttookka aawuwaa.

S'oossay Immana Geeddabay Ammanuwaan Aketee

¹³ Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha sa'aa taani hinttenttoo immana» yaageeddawe, Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeepda diraassappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgew azazettiyaawanttu S'oossay immana geeddawaa laattiyaawantta gidooppe, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; S'oossay geeddawekka mela gideedda;

¹⁵ higgii S'oossaa boshaa ahee; shin higgii baynnasaan higgiiyaa mentsiyaabay baawa.

¹⁶⁻¹⁷ Hewaa diraw, higgiiyaa naagiyaawanttu s'alalaw gidennaan, k'ay Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zeretsaa ubbaw S'oossay immana geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa. S'oossaa Mas'aafay, «Taani neena c'ora kawutetsatoo aawo ootsaad» giyaawaadan, hayk'k'eeddawanttoo de'uwaa immiyaa, bare azazuwaan baynnabaa de'yaabaadan ootsiide s'eesiyaa, I ammaneedda S'oossaa sintsan Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa.

¹⁸ S'oossaa Mas'aafay Abraahaamoo, «Ne zeretsay hawaa keena gidana» yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sintsappe demmana giide, nashechchaan naagiide, c'ora zeretsaw aawuwaa gideedda.

¹⁹ He wode, Abraahaamo yelettoodeppe s'eetu laytsaa kumana haniyaa c'ima; shin bare daaburanchcha asatetsaanne Saara na'aa yelanaw danddayennawaa k'oppeedda wode, I bare ammanuwaan daaburibeenna.

²⁰⁻²¹ S'oossaa I bonchchiidde, aw immana geedda S'oossay k'ay polanaw danddayiyaawaa loytsi eriide bare ammanuwaan minneeddawaappe attin, ammanennaan is's'iide, S'oossay immana geeddawaa sid'ibeenna.

²² Hewaa diraw, S'oossay k'ay Aa ammanuwaa s'illotetsaan paydeedda.

²³ «Aw s'illotetsaan paydeedda» giyaa k'aalay Aa s'alalaw s'aafettibeenna.

²⁴ He k'aalay nu Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa ammaniyaa nuwukka s'illotetsaan paydettana mala s'aafetteedda.

²⁵ S'oossay Aa nu nagaraa diraw, hayk'oo aatsiide immina, I nuuna s'illissanaw hayk'uwaappe denddeedda.

5

Ammanuwaan Beettiyaa Sarotetsaanne Sigatetsaa

¹ Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan S'illeeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana nuw S'oossaanna sarotetsay de'ee;

² k'ay I nuuna ha"i nuuni de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa giddo ammanuwaan aheedda; yaatina, nuuni S'oossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuw de'iyaa hidootaan c'ee'etteetto.

³⁻⁴ Hewaa s'alalaa gidenna; nuuni nu waayiyankka nashetteetto; ayaw gooppe, waayiyaappe danddayay, k'ay danddayaappe paac'iyaan minniyaawe, paac'iyaan minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto.

⁵ S'oossay nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana bare siik'uwaa nu wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna.

⁶ Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay baynnawantta gidiide de'ishshin, S'oossay dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayk'k'eedda.

⁷ S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe daro metobaa; shin lo"o asaa diraw hayk'k'anaw, «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggena.

⁸ Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda; hewe S'oossay nuuna ay keenaa siik'inttonne Aa siik'uwaa erissee.

⁹ Simmi nuuni ha"i Aa suutsaan s'illeeddawaa gidoope, Aa baggana S'oossaa hank'k'uwaappe attana.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aa hayk'uwaan aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha"i nuuni S'oossaanna sigetteeddawaappe guyyiyaan, I pas'a gidiyaa diraw nuuna ashshana.

¹¹ Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha"i nuuna S'oossaanna sigetseedda nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee.

Hayk'uu Addaaman Yiina, De'uu Kiristtoosan Yeedda

¹² Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray barenanna hayk'uwaa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana nagaraa ootseedda diraw, hayk'uu asaa zariyaa ubbaa gakeedda.

¹³ Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de'ee; shin higgii baynna wode nagaray paydettenna.

¹⁴ Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiya gakkanaw, hayk'uu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaa higgew azazettenan is's'eeddawaadan, nagaraa ootsibeennawanttakka hayk'uu mooddeedda.

Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa.

¹⁵ Shin S'oossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, c'ora Asay

hayk'keeddawe tuma; shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaynne Aa imotay itti asaa aad'd'o keekatetsaa baggana, Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa baggana c'ora asaw dareedda.

¹⁶ S'oossaa imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa baggana yeeddawaa mala gidenna; ayaw gooppe, Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin Asay daro nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan S'oossay, «Hinttenttu bayizzibeykkita» giide, bare aad'd'o keekatetsaa untuntta bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa baggana, hayk'uu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristtoosi ootseeddabay ay keena daree; S'oossaa daro aad'd'o keekatetsaanne s'illotetsaa imotaa akkiyaa ubbay Kiristtoosa baggana s'ooniide de'ana.

¹⁸ Simmi itti uray nagaraa ootseedda gaasuwaan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadanka itti uray s'illobaa ootseedda gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa, «Bayzzibeykkita» giide untunttoo de'uwaa immeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is'seedda gaasuwaan, daro Asay nagaranchcha gideedda, hawaadanka k'ay ittuu eeno geeddawaan c'ora Asay s'illana.

²⁰ Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode S'oossaa aad'd'o keekatetsay loytsi dareedda.

²¹ Nagaray hayk'uwaa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadanka k'ay S'oossaa aad'd'o keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana, nuuna med'inaa de'oo kaaletsee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristtoosan De'ussaa

¹ Yaatina, nuuni waagane? S'oossaa aad'd'o keekatetsay daranaadan, nagaraan minniide de'anee?

² Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sintsaw wooti Aa gidдон de'anee?

³ Woy nuuni ubbatuu Kiristtoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda wode, Aa hayk'uwaanka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddawaa erikkitee?

⁴ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare Aawuwaa bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwaa de'anaw, Aa hayk'uwaa aanana shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ittuwaa gidoope, hawaadanka, hayk'uwaappe I denddowaadan nuunikka denddiide, aanana ittuwaa gidana.

⁶ Nuuni hawaappe sintsaw nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a asatetsaa Kiristtoosanna mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishetti kak'etteeddawaa ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa moodenna; shin

⁸ nuuni Kiristtoosanna hayk'k'eeddawaa gidoope, aanana k'ay de'anawaa ammaneeetto.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa, k'ay laa'entsuwaa I hayk'k'ennawaanne hayk'uu sintsappe Aa moodden-nawaa nuuni ereetto.

¹⁰ I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha de'iyaa de'uwaaw S'oossaw de'ee.

¹¹ Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaadan k'oppite; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a de'iyawaadan, hinttentta k'oppite.

¹² Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo.

¹³ K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuwaa ootsanaw nagaraw immoppite; shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte kumentsaa asatetsaakka s'illo oosuwaa ootsanaw S'oossaw immite;

¹⁴ ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'itappe attin, higgiaappe garssanna de'ikkita.

S'illotetsaw Ayile Gidiyaawaa

¹⁵ Yaatina, waananee? S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iinoppe attin, higgiaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna;

¹⁶ hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootsiide immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayk'uwaaw ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiyaa azazoo eeno giita.

¹⁷ Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa gidдон de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa wozanaappe azazetteeddita.

¹⁸ Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideed-dita.

¹⁹ Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwaaw ootsanaw, tunatetsawunne naak'oo ayile ootsiide immeed-dita; ha"i hewaadankka hintte kumentsaa asatetsaa geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootsiide immite.

²⁰ Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa gidenna.

²¹ Hinttentta ha"i yeellayiyaa yewatuwaa he wode ootseeddawaappe ay maaduwaaw demmeedditee? Ayaw gooppe, he yewatuwaa wurssetsay hayk'uwaaw.

²² Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geeddita; k'ay hintte ootsiyaa ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatsiide immeed-dita. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssetsay med'inaa de'uwaaw.

²³ Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwaaw. Shin S'oossay nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana immiyaa imotay med'inaa de'uwaaw.

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiiyaa eriyaa diraw, taani giyaawaa loytsi eriita; higgii itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee.

² Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan, higgiiyan aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana c'aak'k'eedda higgii izo mooddenna.

³ Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgii izo mooddenna; iza hara asinaa gelooppenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena.

⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu k'ay Kiristtoosa asatetsaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu Aa bagganna hayk'k'eeddita. K'ay nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuwa ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Kiristtoosawantta.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaadan de'iyaa wode, higgii nuuni nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa giddon iita amuu de'iyaa diraw, nuuni hayk'oo ayfiyaa ayfeeddo.

⁶ Shin ha'i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay nuuna higgiiyaa k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda ooratsa ogiyaan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgii nuw giigisseedda ec'a ogiyaan eeno gookko.

Higgiyaanne Nagaraa

⁷ Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgii, «Asaabaa amottoppa» gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke.

⁸ Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggana ta bolla ogiyaa demmeedda; ayaw gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolk'k'ay baawa.

⁹ Kase higgii bayinna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode nagaray de'oo simmina,

¹⁰ taani k'ay hayk'k'aaddi; taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, taw hayk'uwa aheedda.

¹¹ Ayaw gooppe, nagaray azazuwaa baggana taana c'immiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwaan taana wod'eedda.

¹² Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'illanne lo"a.

¹³ Yaatina, lo"obay taw hayk'uwa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; Asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo"obaa baggana, taw hayk'uwa aheedda. K'ay azazuu, «Ooninne nagaraa ootsanaw bessena» yaagiyaa diraw, nagaray kase-waappe aad'd'i iiteedda.

Asaa De'uwa Garssan De'iyaa Baas'iyaa

¹⁴ Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zal'eedda hayk'k'iyaa asaa;

¹⁵ taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; ayaw gooppe, taani is's'iyawaa ootsayppe attin, taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke.

¹⁶ Taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoope, higgii lo"a gidiyaawaa markkattay.

¹⁷ Hewaa gidoope, he yewuwaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i taani ootsikke.

¹⁸ Taanan, hewenne ta asatetsaan lo"obay de'ennawaa taani eray; ayaw gooppe, lo"obaa ootsiyaa amuu ta bolla de'ooppekka, taani he lo"obaa ootsanaw danddaykke.

¹⁹ Taani is's'iyaa iitabaa ootsayppe attin, taani dosiyaa lo"obaa ootsikke.

²⁰ Shin taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoope, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i hewaa ootsiyaawe taana gidikke.

²¹ Simmi taani lo"obaa ootsanaw dosishshin, iitabaa ootsiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaad.

²² Ayaw gooppe, taani ta wozanaa gidдон S'oossaa higgiiyan nashettay;

²³ shin ta bollaa gidдон de'iyaa ta wozanaa k'ofaa higgiiyaanna wad'ettiyaa dumma higgiiyaa be'ay. He higgii ta bollaa gidдон de'iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana k'ashissee.

²⁴ Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo afiyaa ha asatetsaappe ashshanawe oonee?

²⁵ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaw galatay gido.

Simmi taani ta wozanaa k'ofaan S'oossaa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyyiyaawaadan De'ussaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna de'iyaawanttu bollan pirdday ha"i baawa;

² ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana nuw de'uwaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa higgii taana* nagaraa higgiiyaa ayiletetsaappenne hayk'uwaa higgiiyaa ayiletetsaappe kesseedda.

³ Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii ootsanaw danddayibeennawaa S'oossay ootseedda; nagaranchchatuwaa asatetsaa mala asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay ootseedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa gidдон de'iyaa nagaraa pirddeedda.

⁴ Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttuppe attin, nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anawanttu bolla, nu bolla, higgiiyaa s'illo azazuu polettana mala, S'oossay hawaa ootseedda.

⁵ Barenttu asatetsay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu barenttu asatetsaabaa k'oppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu Geeshsha Ayaanaabaa k'oppiino.

⁶ Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay de'uwanne sarotetsaa ahee.

⁷ Asatetsaabaa k'ofussay S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa higgew eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw danddayet-tenna.

⁸ Barenttu asatetsaw eeno giyaawanttu S'oossaa nashechchanaw danddaykkino.

* **8:2 Taana:** Itti itti Geeshsha K'aalaa biletsay, neena woy hinttentta yaagee; haray k'ay nuuna yaagee.

⁹ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttenttun de'ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de'itappe attin, hintte asatetsay koyyiyaawaadan de'ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa Ayyaanay baynnawaa gidooppe, he uray Kiristtoosawaa gidenna.

¹⁰ Shin Kiristtoosi hinttenttun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayyaanay s'illotetsaa gaasuwaan hinttenttun pas'a de'ee.

¹¹ Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa Ayyaanay hintte gidдон de'ooppe, hayk'uwaappe Kiristtoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttenttun de'iyaa bare Geeshsha Ayyaanaa, hayk'k'iyaa hintte asatetsawukka de'uwaa immana.

¹² Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni ac'uwaana de'eetto; nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anaw nuw bessena.

¹³ Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan de'ooppe, hintte hayk'k'ana; shin hintte hintte nagaraa oosuwaa Geeshsha Ayyaanaa wod'ooppe, pas'a de'ana.

¹⁴ S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa ubbatuu S'oossaa naanaa.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abbaa! Ta Aabboo» yaagiide s'eesiyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayaanaa S'oossaappe akkeeddoppe attin, laa'entsuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹⁶ S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew nu ayyaanaanna gidiide, nuuni S'oossaa naanaa gidiyaawaa markkattee.

¹⁷ Nuuni Aa naanaa gidooppe, I bare asaw minjjeedda anjuwaa laattana; k'ay nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjjeeddawaakka aanana laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aanana shaakkooppe, Aa bonchchuwaakka aanana shaakkana.

S'oossaa Naanaw K'onc'c'anaw De'iyaa Bonchchuwaa

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ha'i waayettiyaa waayiyaa nuw sintsappe k'onc'c'ana bonchchuwaanna gatsanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani k'oppay.

¹⁹ S'oossay med'd'eedda med'etaa ubbay S'oossaa naanay k'onc'c'anawaa loytsi laamoti utteedda.

²⁰ Ayaw gooppe, med'etaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa bolla pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan ootseedda S'oossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare huup'ew koyyeeddawaan gidenna.

²¹ Med'etaa ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsaappe itti gallassi kesanawaa; k'ay he med'etatuu S'oossaa naanay ayiletetsaappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana.

²² Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'ina ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereetto.

²³ K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayaanaa S'oossaa bayira imotaadan ootsiide akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare naanaa ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa wozanaadan naagiidde, nu gidдон ooleetto.

²⁴ Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immana geeddawaan atteeddo. Shin nuuni S'oossay immana geeddawaa be'ooppe, yaatina, hewe

nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee?

²⁵ Shin nuuni be'ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayiide naageetto.

²⁶ Hawaadan k'ay Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayaw gooppe, nuuni S'oossaa wooti woossanaw bessintto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huup'ew k'aalaan k'onc'c'issanaw danddayet-tenna ooliyaan nuw gaannatee.

²⁷ K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, S'oossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto eree.

²⁸ S'oossay barena siik'iyawanttoo, bare k'ofaadan s'eeseeddawanttoo, ubbaa yewuwaa lo'otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereetto.

²⁹ S'oossay bare Na'ay c'ora ishatuwaa giddon bayira gidanaadan, I kase ereeddawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, kasetiide k'ofaa k'achcheedda.

³⁰ S'oossay kasetiide k'oppeeddawantta, untuntta k'ay s'eeseedda; he s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda.

S'oossaa Siik'uwaa

³¹ Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? S'oossay nu bagga gi-dooppe, nuuna ooni ek'ettanawe?

³² I haray atto bare Na'aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin Aa nuw ubbaw aatsiide immi aggeedda. I bare Na'aa immeeddawe k'ay nuw ubbabaa c'oo immennee?

³³ S'oossay dooreeddawantta oonee mootanawe? S'oossay bare huup'ew untuntta s'illiseedda.

³⁴ Yaatina, untunttu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa gooppe, hayk'uwaappe denddiide, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I k'ay nuw gaannatee.

³⁵ Simmi nuuna Kiristtoosa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yederssuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee?

³⁶ S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa gallassi hayk'k'etto; shukaw afiyaa dorssaadan paydetteetto» yaagee.

³⁷ Shin nuuni nuuna siik'eedda aan ha yewuwaa ubbaan nuuna s'ooniyaawanttuppe aad'd'etto.

³⁸⁻³⁹ Ayaw gooppe, hayk'uwaa gidina, de'uwaa, kiitanchchatuwaa gidina, mooddiyaawantta, ha'i de'iyawantta gidina, sintsappe yaanawaa, wolk'k'aamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa S'oossaa siik'uwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad.

9

S'oossay Kase Dooreedda Israa'eeliyaa Asaa

¹ Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee.

2-3 Taw ashuwaan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro k'aretaynne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew untunttu diraw, S'oossaa shek'aappe garssanna de'aarikkitaashsha! K'ay Kiristtoosappekka shaakettaarikkitaashsha!

4 Untunttu Israa'eeliyaa asatuwaa; S'oossay untuntta bare naanaa ootsiide, bare bonchchuwaa untunttunna shaakkeedda. Untunttunna k'aalaa geliide, higgiiyaa untunttoo immeedda. Untunttu S'oossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; k'ay S'oossay immana geeddawaakka ak-keeddino.

5 Untunttu zeretsaan kase aawotuwwaa zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan untunttu zare. I, ubbaappe bolla gidiiide mooddiyaa, med'inaw galatetteeddawe S'oossaa. Amen"i.

6 Shin taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asaa ubbatuu S'oossay dooreeddawantta gidikkino.

7 K'ay Abraahaame zeretsatuu ubbatuu S'oossaa naanaa gidikkino. S'oossay Abraahaamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eessetanawaa» yaageedda.

8 Hewaa guussay untunttu S'oossay immana geedda ogiyaan yelettedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa k'ofaadan yeletteddawanttu S'oossaa naanaa gidikkino guussaa.

9 Ayaw gooppe, S'oossay immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha geetetteeddawaadan he wode yaana; Saarakka attuma na'aa yelana» yaageedda.

10 Hewaa s'alalaakka gidenna; Irbik'a yeleedda mantte naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaak'a.

11-12 Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew k'oppeeddawaa gidanaadan, S'oossay Irbik'iw, «Bayiray teefaw azazettana» yaageedda; I hewaa untunttu yelettanaappenne iitabaa woy lo'obaa ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, S'oossaa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe attin, untunttu ootseeddawaanna gidenna.

13 S'oossaa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin Eesaa is's'aaddi» yaagee.

14 Yaatina, nuuni waagane? S'oossay deshissiide pirdii? Hewaa gidenna.

15 Ayaw gooppe, Musew I,
«Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;
k'ay k'arettanaw koyyiyaawanttookka k'arettana»
yaageedda.

16 Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiya diraassappe attin, Asay koyyiya woy ootsiyaa diraassa gidenna.

17 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay Gibs'e kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa neenan bessanawunne ta sunsay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewoo taani neena kawutsaad» yaagee.

18 Simmi S'oossay maarana koyyiyaawaa maaree; k'ay wozanaa gordana koyyiyaawaa wozanaa gorddee.

S'oossaa Hank'k'uwaanne Maarotaa

¹⁹ Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidoope, S'oossay asaa bayizzoo ayaw tooshii? S'oossay geeddawaa is's'aaddi gaanawe oonee?» yaa-ganaw danddayiita.

²⁰ Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni oonee? Urk'k'aappe med'etteedda miishshay guyye zaariide barena med'd'eeddawaa, «Taana hawaadan ayaw med'd'aaddii?» giide oochchanaw danddayii?

²¹ Woy urk'k'aa med'd'iyaa bare med'd'iyaa urk'k'aa bare koyyiyaawaadan ootsanawunne itti mala urk'k'aappe ittuwaa bonchcho miishshaa ootsiide, k'ay ittuwaa tooshetteedda oosuwaa ootsiyaa miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati baawee?

²² S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hank'k'uwaa bessanawunne bare wolk'k'aa erissanaw koyyeedda; I bare hank'k'uwaan pirddanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genc'c'uwaan danddayeedda.

²³ K'ay I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wot-seeddawanttoo I ay keenaa bonchchettinttonne bessanaw koyyeedda.

²⁴ Nuuni I s'eeseeddawantta; shin Ayihuda asaa s'alalaappe giden-naa, Ayihuda gidenna asaa giddoppekka s'eeseedda.

²⁵ Hoose'a mas'aafan I giyaawe hawaa;
«Ta asaa gidennawantta,
 «Ta asaa» gaade s'eesana.
Taani siik'abeenna zariyaakka,
 «Ta siik'k'aatoo» gaade s'eesana.
²⁶ «Hinttenttu ta asaa gidikkita» giyaawaa,
 untunttu siseedda he sa'aan,
 untunttu, «De'uwaa S'oossaa naanaa» geetettiide
 s'eesettanawantta»
yaagee.

²⁷ Isiyaasi Israa'eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;

«Israa'eeliyaa Asay abbaa matan
 de'iyaa shafiyaa keena gidoopekka,
 untuntuppe amareeddawanttu s'alalay attana.

²⁸ Ayaw gooppe,
 Goday sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbaa bolla,
 ellekka pirddana»

yaageedda.

²⁹ Isiyaasi kasetiide,
«Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,
 nuw amareedda zeretsaa ashshenentto,
 nuuni, Sodoomaa katamaadaaninne,
 Gamoora katamaadan haneeddoshshin»
yaagi haasayeedda.

³⁰ Yaatina, nuuni waagane? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda gi-denna Asay ammanuwaan s'illeedda;

³¹ shin Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyaa higgiiyaa koyyeed-dawanttu he higgiiyaa demmibeykkino.

³²⁻³³ Ayaw demmibeykkino? Untunttu oosuwaanappe attin, am-manuwaan s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. Untunttu S'oossaa Mas'aafay,

«Akeekite; taani S'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa,
untunttu ogiyaan zaallaa wotsana.
Shin aan ammaniyaa ooninne yeellatenna»
yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyaa shuchchaan d'ubetteeddino.

10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Ogiyaa Kaallibeenna

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa'eeliyaa asaw ta kumentsaa wozanaappe amottiyaawenne S'oossaa woossiyaawe untunttu attanaassa;

² Ayaw gooppe, untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiya koshshay tumu eratetsaappe gidenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossay asaa s'illissiyaa ogiyaa untunttu erennaan, barenttu huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossay asaa s'illissiyaa ogew eeno gibeykkino.

⁴ Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'illanaadan, Kiristtoosi higgiiyaa k'ofaa poleedda.

Atotetsay Ubbaassa

⁵ Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootniyaa ooninne he higgiiyan pas'a de'ana» yaagi s'aafeedda;

⁶ shin ammanuwaan s'illiyaabaw geetetteeddawe hawaa; «Ne wozanaan, «Ooni saluwaa pude baanee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa duge wotsanaassa;

⁷ woy «Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?» gooppa. Hewe Kiristtoosa hayk'uwaappe dentsanaassa.

⁸ Shin I giyaawe hawaa; «S'oossaa k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de'ee» geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttenttoo odiiyaa ammanuwaa k'aalaa.

⁹ Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaanka markkattiide attee.

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «Aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee.

¹² Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa gidдон dummatetsay baawa. Itti S'oossay ubbaa Godaa; I barena s'eesiyaa ubbatoo daro keeka.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaagee.

¹⁴ Yaatina, untunttu Aa ammanibeennawantta gidooppe, wooti Aa s'eesanaw danddayiinoo? K'ay k'aalaa sisibeennawanttu waan ammananaw danddayiinoo? K'aalaa odiyaawe d'ayooppe, untunttu waan sisanaw danddayiinoo?

¹⁵ K'ay k'aalaa odiyaawanttu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Nashechchiyaa mishiraachchuwaa odiyaawanttu yuussay wooti lo"ii!» yaagee.

¹⁶ Shin untunttu ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda.

¹⁷ Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristtoosa k'aalaa, odina sisee.

¹⁸ Shin untunttu k'aalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; S'oossaa Mas'aafay,

«Untunttu haasayaa kooshshay
sa'aa ubbaan laaletteedda;
untunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda»

yaageedda.

¹⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

«Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana;
k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'k'etsissana»
yaageedda.

²⁰ K'ay Isiyaasi daro s'aliide,
«Taana koyyibeennawanttoo beetaad;
taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad»
yaagee.

²¹ Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiidde,
«Gallassaa ubbaa azazettenawanttoonne
tawaa is'siyaawanttoo ta kushiya mic'c'aad»
yaagee.

11

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

¹ Yaatina, S'oossay bare asaa is'seedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa.

² S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is'senna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa gidon, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootinto, hintte eriita.

³ «Godaw, untunttu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshshiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay untunttu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda.

⁴ S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbati-beenna laappu sha"a asaa taw ashshaad» yaageedda.

⁵ Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatuu de'iino.

⁶ Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwaan untuntta dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna.

⁷ Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa dem-mibeykkino; shin S'oossay dooreedda amareedawanttu demmeeddino. Yekkonttu wozanay minneedda.

⁸ Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossay untunttu barenttu ayfiyaan be'ennaadaaninne
barenttu haytsaan sisennaadan,

hawaa gakkanaw untunttoo,
azalla ayaanaa immeedda»
yaageedda.

⁹ K'ay Daawite yaageedda;

«Untunttu miyaa gaytay untuntta p'iriyaadan oyk'k'o;
untuntta guufantso; untunttoo kushiyaa shiri c'iggo.

¹⁰ Untunttu s'eellennaadan, untunttu ayfii goozetto;
ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino»
yaageedda.

¹¹ Yaatina, Ayihudatuu d'ubetteedda wode, denddenaadan kund-deeddino? Hewaa gidenna; untunttu nagaraa ootseedda diraw, atotetsay untunttu Ayihuda gidenna asatuwaa k'anaatanaadan, Ayihuda gidenna asaw yeedda.

¹² Shin Ayihudatuu nagaraa ootseedda diraw, alamew daro anjjuu yeedda; k'ay untunttu kunddetsaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatuu ubbay gujettiyaa wode, anjjuu woyssa keena daranddeeshsha!

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotetsaa

¹³ Shin taani ha"i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchhana.

¹⁴ Taani ta zare gidiyaa asatuwaa k'anaatanchchatuwaa ootsooppe, ooni eri untunttuppe amareedawantta ashshenaan aggikke.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay untuntta is's'eedda wode, ha alamii S'oossaanna sigetteedda. Yaatina S'oossay untuntta shiishshi akkiyaa wode, hayk'k'eeddawe de'uwaa demmanaappe attin, ayee hananee?

¹⁶ Koyro ayfe bagga munak'ay anjjetteeddawaa gidooppe, muume munak'aykka k'ay anjjetteeddawaa gidana; itti mitsaa s'ap'uu anjjetteeddawaa gidooppe, haytsay ubbaykka k'ay anjjetteeddawaa gidana.

¹⁷ Shin woraan doleedda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ittuwaa ittuwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa mitsaa s'ap'uwanna ittippe de'aa.

¹⁸ Simmi neeni he karetti wod'd'eedda k'ankkatuwaa bollan otoretanaw bessena; shin neeni otorettiyaawaa gidooppekka, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, neeni s'ap'uwaa tookkennawaa akeeka.

¹⁹ Hewaa diraw neeni, «Ee; shin k'ankkatuu taani untunttu sa'aan gelanaaddan karetteeddino» yaagana.

²⁰ Hewe tuma; untunttu ammanibeenna diraw, karetteeddino; neeni ammaneedda diraw, he sa'aan ek'k'aadda. Shin yayyappe attin, otoro k'ofaa k'oppoppa.

²¹ Ayaw gooppe, S'oossay med'etaa k'ankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo k'arettiibeennawaa gidooppe, new k'arettiyaawaa malatii?

²² Simmi S'oossaa keekatetsaanne s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa; shin neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new keeka; hewe d'ayooppe, neenikka k'ay k'ans's'ettana.

²³ Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is's'iyaawaa aggooppe, S'oossay kase untunttu de'iyaa saan zaariide wotsana; ayaw gooppe, I untuntta zaariide wotsanaw danddayee.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa mitsaappe k'ans's'iide, hinttenttu med'etaan woraan dolowanttudan gidennaan gaden tokkeedda wogaraa mitsaanna gatsi oytseeddawaa gidooppe, yaatina, he karetti wod'd'eedda koyro med'etaa k'ankkatuwaa zaaretsiide, untuntta koyro med'etaan doleedda barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa ayee s'oonanawe?

S'oossaa Maarotay Ubbaassa

²⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu s'uuraa yewuu de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni aad'd'eedda eranchcha yaagiide k'oppiyaawaa diggee; Israa'eeliyaa asaappe baggay sisennaan is's'eedda; shin he sisennaan is's'iyawe Ayihuda gidenna asaa kumentsaa payduu S'oossaakko gakkanaw gam'ana.

²⁶ Hawaadankka, Israa'eeliyaa Asay ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;

«Ashshiyaawe S'iyooone geetettiyaa katamaappe yiide, nagaraa oosuwa ubbaa Yaak'ooba zariyaappe diggana.

²⁷ Taani untunttu nagaraa atto yaagiyaa wode, untuntunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa» yaagee.

²⁸ Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu wonggalaa mishi-raachchuwaa baggana hintte diraw, S'oossaanna morkke; shin S'oossaa dooruwaa baggana aawotuwa diraw, untunttu I siik'iyawantta.

²⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa guyye akkena; k'ay bare s'eeseeddawaa is's'aaddi geena.

³⁰ Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatuu azazettenan is's'eedda diraw, S'oossaa maarotetsaa ha"i hintte akkeeddita.

³¹ Hawaadana, hintte akkeedda maarotetsaa diraw, Ayihudatuu k'ay S'oossaa maarotetsaa ha"i akkanaadan, S'oossaw azazettenan is's'eeddino.

³² Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan is's'iyaa hanotaan k'achcheedda.

³³ S'oossaa duretetsay woysa keena daree? Aa aad'd'o eratetsayenne Aa eratetsay woysa keena c'iimnee? Aa pirdaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa ayaw ootsinto, oonee akeekiyaawe?

³⁴ Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?

³⁵ Woy bare kushiya zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de'ii?» yaagee.

³⁶ Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eedda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

12

S'oossaw Ootsanaadan Nuuni Waaniide De'anaw Bessii?

¹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaa nashechchiya de'onne geeshsha yarshshuwaa ootsiide,

S'oossaw shiishshanaadan, taani hinttentta S'oossaa maarotetsaan woosay; S'oossaw hintte goynnannaw bessiyaa tumu ogii hewaa.

² S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laam-mooppe attin, ha alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaa shenii, lo"obay, Aa nashechchiyaabayenne k'ay polo gideeddabay ayentto eranita.

³ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu k'oppanaw bessiyaawaappe aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla pirddite.

⁴ Nu itti bollaa gidдон, c'ora bollaa k'ommotuu de'iino; he k'ommotuwaa ubbawukka dumma dumma oosuu de'ee.

⁵ Hawaadan, nuuni c'ora asaa gidoopeppikka, Kiristtoosa baggana itti asaa. K'ay nuuni itti asatetsaa k'ommotuwaadan, ittuu ittuwaanna oyk'etti utteeddo.

⁶ S'oossay nuw immeedda aad'd'o keekatetsaan dumma dumma imotay de'ee. Nu imotay nabetetsaa gidoope, nuw de'iyaa ammanuwaa keenaa odanaw bessee.

⁷ Haratuwaa maaddussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee; tamaariissussaa gidoope, he tamaariissuwaan minnanaw bessee.

⁸ Hara asatuwaa minisussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare huup'ew de'iyabaappe haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de'iyaa uray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiyaa uray nashechchaan keekanaw bessee.

⁹ Hinttenttu siik'uu asaa bessanaw siik'ettiyaawaa gidanaw bessena. Iitabaa is's'ite; lo"obaa minisiide oyk'k'ite.

¹⁰ Ittuu ittuwaanna ishatuwaadan siik'ettite; ittuu ittuwaa bonchchiyaawan nashettite.

¹¹ Minniide ootsite; azalloppite; hintte kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite.*

¹² S'oossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; waayiyaan genc'cite. Ubbaa wode S'oossaa woossite;

¹³ S'oossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imatsaa mokkite.

¹⁴ Hinttentta yederssiyaawantta anjjite; untuntta anjjiteppe attin, shek'k'oppite.

¹⁵ Nashettiyaawanttunna nashettite; yeekkiyaawanttunnakka yeekkite.

¹⁶ Asaa ubbaw itti mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide de'iteppe† attin, otorettoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide k'oppoppite.

¹⁷ Ooninne hinttenttoo iitabaa ootsooppe, he uraw iitabaa ootsi zaaroppite; asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw k'oppite.

¹⁸ Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttenttoo danddayetteeddabaa ubbaa ootsite.

¹⁹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwaa kesoppite. S'oossay haluwaa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

* **12:11 Kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite:** Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide kiitet-tiyaawantta gidite. † **12:16 Hinttentta toochchiide de'ite:** Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem. 3:7

«Goday, ‹Taani haluwaa kesana;
taani kushiya c'iggana› gee»
yaagee.

²⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ne morkkii koshattooppe, miza.
Saamettooppe, ushsha.
Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan,
Aa darissa yeellayaasa»
yaagee.

²¹ Iitabaa lo"obaaan s'oonappe attin, iitabay neena s'oonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawanttoo Eeno Gaanaw Bessee

¹ Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw danddayenna. Ha"i de'iyaa ayissiyaawanttukka S'oossay wotseed-dawantta.

² Hewaa diraw, ha"i de'iyaa ayissiyaawantta is's'iyaa ooninne S'oossaa azazuwaa is's'ee; bare bolla pirddaa ahee.

³ Ayaw gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa ootsiyaawantta yashshanawaappe attin, lo"obaa ootsiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay? Yaattooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana.

⁴ Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'ooma. Shin neeni iitabaa ootsooppe, iitabaa ootseeddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I S'oossaa k'oomaa. K'ay iitabaa ootsiyaawanttu bolla S'oossaa hank'k'uwaa I ahee.

⁵ Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaawe S'oossaa mu-raa s'alalaassa gidennaan, hinttenttu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.

⁶ Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwa oot-siyaa wode, S'oossaw ootsiyaa diraw, hintte k'aras'aa k'ans's'iyaawe hewaassa.

⁷ Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite; k'aras'aa k'ans's'anaw bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettite

⁸ Hinttenttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaappe attin, hara ac'uu O bol-laninne de'oppo. Ayaw gooppe, haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda.

⁹ «Woshummoppa; wod'oppa; wuu'oppa; asaabaa amottoppa» giyaa azazatuunne hara azazatuu ubbatuu, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» giyaa azazuwaan kumiino.

¹⁰ Bare shooruwaa siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa diraw, shooruwaa siik'iyaawe higgiiyaa ubbaw eeno giyaawaa.

¹¹ Gem"ishuwaappe hintte beegottiyaa saatii ha"i gakkeedda di-raw, ha wodiya akeekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha"i nuukko matattedda.

¹² K'ammaa aad'd'anaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa oosuwaa aggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte;

¹³ gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, ane maara de'oytte. Yet-saaninne matsuwaan gidoppo; woshummusaaninne woshummanaw kajeelussaana gidoppo; palumaaninne k'anaatiyaan gidoppo.

¹⁴ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa, olaa miishshaa Aa mayyite; hintte nagaranchcha asatetsay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw k'oppoppite.

14

Asaa Bolla Pirddennaan Aggussaa

¹ Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huup'ew k'oppiyaabaan aanana palumettoppote.

² Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa s'alalaa mee.

³ Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirdoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi akkeedda.

⁴ Hara asaa k'oomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyaa diraw, I ek'k'ana.

⁵ Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa wode, haray, «Ubbaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan hewaadan ayaw k'oppintto akeeko.

⁶ Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiya uray Godaa bonchchoo bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; k'ay S'oossaa galatee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare huup'e s'alalaw hayk'k'enna.

⁸ Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'eetto; k'ay hayk'k'ooppekka, Godaw hayk'k'eetto. Simmi nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppekka Godaassa.

⁹ Hewaa diraw, Kiristtoosi pas'a de'iyaaawanttoonni hayk'k'eeddawanttoo Godaa gidanaw hayk'k'iide, hayk'uwaappe denddeedda.

¹⁰ Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay? Nuuni ubbaykka S'oossaa pirddaa oydiya sintsan ek'k'ana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay;
asay ubbay ta sintsan gulbbatana.
K'ay taani S'oossaa gidiyaawaa,
asay ubbay markkattana» yaagay»
yaagee.

¹² Simmi nuuni huup'iyaan huup'iyaan nubaa S'oossaw odana.

Nagaraa Oosoo Gaasuwaawaa Gidoppa

¹³ Hewaa diraw, nuuni ittuu ittuwaa bolla pirddiyaawaa hawaappe sintsaw ane aggoytte. Shin ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite.

¹⁴ Taani Godaa Yesuusi Kiristoosanna de'iyawaan, bare huup'ew tuna gidiyaabay baynnawaa eraynne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppooppe, hewe aw tuna giidee.

¹⁵ Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eedda asaa ne miyaa k'umaan bayizzoppa.

¹⁶ Simmi neeni lo"obaa giyaawaa Asay kad'oppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muusaanne ushshaa gidenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosaw hawaadan ootsiyaa uray ooninne S'oossaa nashechchee; asaykka Aa galatee.

¹⁹ Yaatooppe, ane nuuni sarotetsaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa ittuwaanna minisiyaabaa ubbaa koyyeetto.

²⁰ S'oossaa oosuwwa k'umaa diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita.

²¹ Hewoo ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggiyaawe lo"a.

²² Ha yewuwaan ne ammanuwaa neeppen S'oossaappe gidduwaan naaga. Itti uray lo"a giide I ammanetteedawaa ootsiyaa wode, «Taani lo"uwaa ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppe, he uray tumu anjjetteedawaa.

²³ Shin I he miyaabaan sid'ooppe, Aa muussay ammanuwaana gidenna diraw, S'oossay Aa bolla pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe ayayneekka nagaraa.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

¹ Nuuni ammanuwaan minneeddawanntu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu s'alalaa nashechchanaw bessena.

² Nuuni huup'iyaan huup'iyaan nu ishaa maaddanaw, ammanuwaan Aa minisanawunne nashechchanaw bessee.

³ Ayaw gooppe, haray atto Kiristoosikka barena nashechchibeenna. Shin S'oossaa Mas'aafay, «Neena boreeddawanntu boredda borii ta bolla wod'd'eedda» geeddawaadan haneedda.

⁴ S'oossaa Mas'aafay nuw immiyaa genc'c'aaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de'ana mala, S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ubbabay nuuna tamarissanaw s'aafetteedda.

⁵⁻⁶ Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti k'aalaan S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchchana mala, genc'c'uwaanne minotetsaa immiyaa S'oossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootseeddawaadan, ittuu ittuwaanna ittippe de'iyaa itti k'ofaa immo.

P'awuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw Gakkeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa

⁷ Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, S'oossaa bonchchoo ittuu ittuwaa mokitte.

8-9 Ayaw gooppe, S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawaa erissanaw, S'oossay aawaatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna Asay S'oossaa Aa maarotetsaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo k'ooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa S'oossaa Mas'aafay,

«Hewaa diraw, taani neena,
Ayihuda gidenna asaa gidдон galatana;
ne suntsaakka sabbana»
yaagee.

10 K'aykka,
«Ayihuda gidenna asatoo,
S'oossaa asatuwaana nashettite»
yaagee.

11 K'aykka gujjiide,
«Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,
Godaa galatite; asaw ubbaw, Aa galatite»
yaagee.

12 K'aykka Isiyaasi,
«Issey zeretsay yiide,
Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.
K'ay untunttu Aa baggana demmana giide,
nashechchaan naagana»
yaagee.

13 Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan dic'c'anaadan, hinttenttoo immana geedda S'oossay, hintte Aa ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotetsaa kuntsiide immo.

P'awuloosi S'aliide S'aafedda Gaasuwaa

14 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttun lo"otetsaynne er-atetsay ubbay kumeeddawaanne k'ay ittuu ittuwaa zoranaw dand-dayiyaawaa taani ta huup'ew eraad.

15-16 Shin taani hinttentta ittibaa ittibaa gujja k'ofissanaw, ha dabddaabbiiyaa gidдон айinne yayyenaan hinttenttoo s'aafaad. Taani Kiristtoosa Yesuusa k'ooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatetsaa immeedda diraw, taani ayinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan, S'oossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawaan geeshshatetsaan ootsay.

17 Hewaa diraw, taani Kiristtoosa Yesuusan gidaade S'oossaw oot-siyaaban c'ek'ettanaw danddayay.

18-19 Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azzettanaadan, Kiristtoosi ta baggana k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninne Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan ootseeddawaa s'alalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke. Hewaa diraw, Yersaalameppe doom-maade, Iliwaarik'oona geetettiya gadiyaa gakkanaw yuuyyaade, Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi.

²⁰ Hawaadankka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doom-mennaadan, Kiristtoosa suntsay s'eesettibeennasan wonggalaa mishi-raachchuwaa odanaw amottaad.

²¹ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawanttu Aa be'anawantta;
k'ay aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta»
yaagee.

P'awuloosi Roome Baanaw K'oppedda

²² Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke.

²³ Shin taani ha"i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne c'ora laytsaappe doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw

²⁴ ha"ikka hinttenttukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geeteti-yaa gadiyaa baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiyyaa hinttentta be'aade nashettowaappe guyyiyaan, Isippeene bi-ishshin, hintte taana maaddana mala koyyay.

²⁵ Shin ha"i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yersaalamebay.

²⁶ Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa woosa golle asatuu Yersaalamen de'iyaa hiyyeesatoo mi-ishshaa immanaw koyyeeddino.

²⁷ Unttunttu barenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Unttunttu he hiyyeesatuwaa maaddanawe untunttoo ac'uu de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatuu barenttu ayaanaa anjuwaa Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa gidoope, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay barenttoo de'eeddabaan Ayihudatuwaa maaddanaw bessee.

²⁸ Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne untunttoo shiik'eedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene baadde hintte mataanna aad'd'ana.

²⁹ Taani hinttenttukko biyaa wode, Kiristtoosa anjuu taanan kumina baanawaa eray.

³⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw S'oossaa hintte woossiidae, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa bag-gannanne Geeshsha Ayyaanay immiyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay.

³¹ Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawanttuppe attanaadaaninne k'ay taani Yersaalamen ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, S'oossaa woossite.

³² K'ay S'oossay gooppe, taani hinttenttukko nashechchaan baade, hintte matan shemppana.

³³ Sarotetsaa S'oossay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

16

Sarotaa

¹ Kinkkiriyyaa geetettiyaa katamaan de'iyaa ammaniyyaa asaana oot-siyaa nu michchata Peeba lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay.

² Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokkite; k'ay iza hinttenttuppe koyyiyaawe ayaa gidoopekka, izo

maaddite; ayaw gooppe, iza bare huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw.

³ Kiristtoosa Yesuusa oosuwa taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'k'illiwunne izi asinaa Ak'iilassi ta sarotowaa odite.

⁴ Unttuntu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aatsi im-meeddino. Unttunta ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaa Asay ubbaykka galatee.

⁵ K'ay untuntu golliya ammaniyaa Asay shiik'iyasaa ootsiide gaket-tiyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiyaa gadiyaan Kiristtoosa koyro amma-needda ta siik'iyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite.

⁶ Hinttentoo loytasa daaburedda Mayraamo sarotite.

⁷ Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaa, Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawanttu giddon untuntu loytasi eretteeddawantta. K'ay untuntu Kiristtoosa taappe kasenna ammaneeddino.

⁸ Godaanna ittipetetsaan de'iyaa ta siik'o laggiyaa Amppiliyaatoosaw ta sarotowaa odite.

⁹ Kiristtoosa oosuwa nuunanna ittippe ootsiyaa Urbbaanoosanne taani siik'iyaa Iss's'aakusa sarotite.

¹⁰ Kiristtoosanna I de'iyawe erettina paac'iyaa s'ooneedda Ap'eliisaw ta sarotowaa odite; Ariss's'obiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite.

¹¹ Ta dabbo gideedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoosanne Kiristtoosa ammaniyaa Narssiisesa soy asaa sarotite.

¹² Godaa oosuwaan daaburiyaa Tirufaynanne Tirufooso geetettiyaa mac'c'awantta sarotite; k'ay Godaw daro daaburaade ootsiyaa siik'iyaa Perssiiso sarotite.

¹³ Godaa oosuwaan loytasi eretteedda Rufoosayewunne taana bare na'aadan maaddeedda Aa daayiw ta sarotowaa odite.

¹⁴ Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermesaw, Patirobaasawunne untuntunna de'iyaa ammaniyaa ishatuwaa ubbaw odite.

¹⁵ Pileegoonaa, Yuulo, Neeriyaa, Aa michchato, Olumppoosanne untuntunna de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbaa sarotite.

¹⁶ Geeshsha asaw bessiyaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Kiristtoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssetsaa Zoriyaa

¹⁷ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyawantta, asaa ammanoo d'ubo gidiyaawantanne hintte tamaareedda timirttiyaanna gaketennawaa tamaarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Unttuntukko shiik'oppite.

¹⁸ Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu barenttu uloo oot-siinoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw ootsikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne k'id'iyaan iitabaa k'oppenna asaa wozanaa baletsino.

¹⁹ Wonggalaw hintte azazetteeddawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo"otetsaw hintte aad'd'eedda eranchcha gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay.

²⁰ Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaac'c'ana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

²¹ Taananna ootsiyaa S'imootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta dabbattuu Luuk'iyooosi, Yaasooninne Sosiip'aas'iroosi hinttentta saro yaagiino.

²² Taani, S'ars's'iyooosi, ha dabddaabbiiyaa s'aafeeddawe, hinttenttoo Godaa suntsan sarotaa kiittay.

²³ Ammaniyaa Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyk'k'iyaa Erass's'oosinne nu ishay K'uwers's'oosi hinttentta saro yaagiino.

²⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

²⁵ Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristtoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyaappe geemmiide, ha"i k'onc'c'eedda tumatetsaadan, hintte ammanuwaan hinttentta S'oossay minisanaw danddayee.

²⁶ Shin ha"i nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaan erettanaadan ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaa S'oossaa azazuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaw k'onc'c'eedda.

²⁷ Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristtoosa baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda koyro kiitay, P'awuloosi K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttu gidдон Kiristinnaa de'uwaanne ammanuwaa s'eelliyaabaan denddeedda metuwaa d'ayissanaw k'oppiide s'aafeeddawaa. He wode K'oronttoosa katamay he gaden de'iyaa Asay go"ettiyaa eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka k'ay Akaayiyaa geetettiyaa Roomaa kawutetsaw huup'e katamaa. Ha katamay wolk'k'aama zal"iyaan, gam"iide minneedda wogaan, loytsi aakki aakki biyaa yeda de'uwaan woy giigennabaa haniyaawaaninne haymaanotiyaa c'oratetsaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiitteeddawe minisiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa shaakotetsaabaanne yeda de'uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayaanaa imotatuwaabaanne hayk'uwaa dendduwaabaa. Yesuusi kiitteeddawe ha Mishiraachchuwaa K'aalaa ha ooshatuwaa bolla minisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siik'uu S'oossay bare asaw imneedda imotaa ubbaappe aad'd'iyawaa gidiyaawaa odiyaa shemppuwaa tammanne heezzuu, ha mas'aafan daro eretteeddawaa geetettiide k'ofettee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-9

Ammaniyaawanttu Gidдон denddeedda shaakotetsaa *1:10–4:21*

Yeda de'uwaabaanne soy asaa de'uwaabaa *5:1–7:40*

Ammaniyaawantanne kiristinnaa ammanuwaa akkibeennawantta *8:1–11:1*

Ammaniyaawanttu de'uwaanne goshetaa wogaa *11:2–14:40*

Kiristtoosi hayk'uwaa s'ooni denddowaanne ammaniyaawanttu dendduwaabaa *15:1-58*

Yihudaan de'iyaa metootanchchatoo imetteedda maaduwaabaa *16:1-4*

Wurssetsaa k'utiyaa *16:5-24*

¹ Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw s'eesetteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sosteniisi,

² K'oronttoosan de'iyaa S'oossaa ammaniyaasatoo, Yesuusi Kiristtoosan geeyyeeddawanttussinne, nuw Godaa gidiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eesetteeddawanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafetto.

³ S'oossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo.

S'oossaa Galatussaa

⁴ S'oossay Kiristtoosa Yesuusa baggana hinttenttoo imneedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo S'oossaa galatay.

⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosaw markkattiyaawe hinttenttun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteed-dita.

⁷ Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttentoo pac'c'enna.

⁸ K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallassan hintte kad'ee baynawantta gidanaadan, wurssetsay gakkanaaw I hinttentta minisanawaa.

⁹ Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda S'oossay ammanetteedawaa.

Ammaniyaa Asaa Giddon Shaakotetsay Med'ettoppo

¹⁰ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaanne itti k'ofaan ittippe gidanaappe attin, shaakotetsay hintte giddon de'enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan taani hinttentta woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'aloo'a soy Asay hinttentubaa, hintte giddon walassay de'iyawaa, taw odeeddino.

¹² Taani giyaawe hawaa; hinttenttu huup'iyaa huup'iyaa, «Taani P'awuloosawaa. Taani Ap'iloosawaa. Taani Keefawaa.* Taani Kiristtoosawaa» yaagiita.

¹³ Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttenttu diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawe P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaaw s'ammak'etteedditee?

¹⁴ Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayoosappe attin, hinttenttuppe oonanne s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay.

¹⁵ Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan s'ammak'etteeddita gaanaw danddayenna.

¹⁶ K'ay, Ee, Iss's'ifaanoosa soy asaakka taani s'ammak'aad. Shin haraa gujjaade s'ammak'aadditanttonne wozanaa aatsikke.

¹⁷ Ayaw gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala kiitteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiittibeenna; k'ay Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan tamarissikke.

Kiristtoosi S'oossaa Aad'd'eedda Eraanne Wolk'k'aa

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawaa odiyaa k'aalay d'ayiyaawanttoo eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawanttoo S'oossaa wolk'k'aa.

¹⁹ S'oossaa Mas'aafay,
«Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa,

bayizzana;

k'ay akeekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana»
yaagee.

²⁰ Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'ii? Higgiyaa tamarissiyaawe hak'an de'ii? Woy ha alamiyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waananddinooshsha? S'oossay ha sa'aa aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidiyaawaa besseedda!

²¹ Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala, S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiyaa eeyaa k'aalaan ammaniyaawantta ashshanaw k'oppedda.

²² Ayihudatuu malaataa oochchiino. K'ay Giriike asatuu aad'd'o eratetsaa wolk'k'aama koshshaa koyyiino.

* **1:12 Keefaa:** Hawe Giriike suntsaa gidiide, biletsay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Mas'aafatuwan Keefaa suntsay P'es'iroosa. **1:19 Isa.** 29:14 **1:20 Yob.** 12:17; Isa. 19:12; 33:18; 44:25

²³ Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawanttoo eeyatetsaa.

²⁴ Shin S'oossay s'eeseeddawanttoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyaa S'oossaa wolk'k'aynne Aa aad'd'o eratetsay Kiristtoosa.

²⁵ Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minotetsaappe minnee.

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, S'oossay hinttentta s'eesiyaa wode hintte woyssa mala asentto k'oppite. Asaa k'ofaan hintte giddon aad'd'o eranchchatuu, wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino.

²⁷ Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa eeyatuwaa dooreedda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa laafatuwaa dooreedda.

²⁸ S'oossay ha alamiyaan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kad'ettobaanne hanibeennabaa dooreedda.

²⁹ Hewaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan c'ee'k'ettanaw bessena.

³⁰ Shin S'oossay hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusa de'uwaa ootsi immeedda. Kiristtoosi nuw aad'd'o eratetsaa, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda.

³¹ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «C'ee'k'ettiyaa uray ooninne,

Goday ootseeddawaan c'ee'k'etto» yaagee.

2

Nuuni Kiristtoosa Kak'aabaa Markkatteetto

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani S'oossaa tumatetsaa s'uuraa* hinttenttoo odanaw hinttenttukko yeedda wode, d'ok'k'a k'aalaaninne aad'd'eedda eratetsaan odanaw yabeykke.

² Ayaw gooppe, taani hinttenttunna de'aadde, Yesuusi Kiristtoosappenne k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.

³ Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttenttunna de'aaddi.

⁴ Taani tamarissiyaawaanne odiyaawaa S'oossaa Ayyaanaaninne wolk'k'aan k'onc'c'issayppe attin, c'iimma gidiide aad'd'eedda eratetsaa k'aalaanna gidenna.

⁵ Hewaa diraw, hintte ammanuu S'oossaa wolk'k'aanappe attin, asaa aad'd'o eratetsaan zempibeenna.

S'oossaa Aad'd'eedda Eraa

⁶ Nuuni ayyaanan wozanaamatuwaa giddon aad'd'o eratetsaa haasay-eetto. Shin hewekka ha alamiyaa aad'd'o eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiiyaa d'ayiyaawanttu aad'd'o eratetsaa gidenna.

⁷ Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay, S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaappe kase nu bonchchoo dooreedda asaappe geemmeedda Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa.

^{1:31} Erm. 9:24 * ^{2:1} S'oossaa tumatetsaa s'uuraa: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, S'oossaabaa markkatetsaa, yaagiino.

⁸ Ha alamiyaa mooddiyaawanttuppe ooninne ha aad'd'o eratesaa eribeenna. Unttuntu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'ikkino.

⁹ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Ooninne ayfiyaan be'ibeennawe,
haytsankka sisibeennawe,
k'ay ooninne bare wozanaan k'oppibeennawe
S'oossay barena siik'iyawanttoo giigisseeddawaa»
giyaawaadan nuuni haasayeetto.

¹⁰ S'oossay bare S'uura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto geemmeedda yewuwaa ubbaa biddee.

¹¹ Ayaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, k'ay S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna.

¹² Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa akkeeddoppe attin, alamiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹³ Nuuni ayaanaa yewuwaa[†] ayaanaa yewuwaanna gatsiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna tamarisseedda k'aalaan hawaa haasayeettoppe attin, asaa aad'd'o eratesay nuuna tamarisseedda k'aalaan haasayokko.

¹⁴ Shin Geeshsha Ayyaanay baynna Asay S'oossaa Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw gooppe, hewe aw eeyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanay paac'ettiyaa diraw, I eranaw danddayenna.

¹⁵ Shin Geeshsha Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huup'ew oonaninne shaakettenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay,

«Godaa wozanaa eriyaawe oonee?

Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?»
yaagee. Shin nuw Kiristtoosa wozanay de'ee.[‡]

3

S'oossaa Kaalliyaawanttu Oosuwa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyaa asaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaw haasayiyaawaadaaninne ammanuwaan minnibeenna Kiristtoosan de'iyaa guutsa naanaa mala asaw haasayiyaawaadan haasayaaddi.

² Hinttenttu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta maatsaa pakaad; haray atto, ha"ikka danddaybeykita.

³ Ayaw gooppe, hintte ha"ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaawaa hintte gidдон de'iyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha alamiyaa asaadan simerettiita.

⁴ Ayaw gooppe, hinttenttuppe ittuu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay, «Taani Ap'iloosawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikki-tee?

^{2:9} Isa. 64:4 [†] **2:13 Ayaanaa yewuwaa:** Geeshsha Ayyaanay immeedda k'aalaa.
[‡] **2:16 Nuw Kiristtoosa wozanay de'ee:** Hawaa guussay, nuuni Kiristtoosi k'oppiyaawaadan k'oppeetto guussaa. **2:16** Isa. 40:13

⁵ Yaatina, Ap'iloosi oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda S'oossaa kaalliyaawantta. S'oossay nuw huup'iyaan huup'iyaan immeedda oosuwaa ootsetto.

⁶ Taani puutiyaa tokkaad; Ap'iloosi haatsaa ushsheedda; shin S'oossay puutiyaa dichcheedda.

⁷ Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin, tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne gidenna.

⁸ Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe itti mala; shin S'oossay huup'iyaan huup'iyaan Aa daaburaa keenaa aw woytana.

⁹ Nuuni S'oossaw ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte Aa oosuwaa sa'aa.

K'aykka hintte S'oossaa golliyaa.

¹⁰ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'yaadan, golliyaa baasuwa baasaad. Hara uray Aa bolla kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaa ooninne wooti kees's'into, bare huup'ew naagetto.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay Yesuusi Kiristtoosa s'alalaa baaso ootsiide wotseedda. Aappe hara baasuwa baasanaw ooninne danddayenna.

¹² Shin ha baasuwa bolla ooninne work'k'aan gidina, biraan gidina, al'o shuchchaan gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan kees's'ooppe,

¹³ asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa kesanaawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwa bessana. Asay ubbay bare oosuwa wooti ootseeddenttonne tamay paac'c'ana.

¹⁴ Ooninne baasuwa bolla kees's'eedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanaawaa.

¹⁵ O oosuunne guudettooppe, he uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin tamaa giddoppe kessi akkowaadan attana.

¹⁶ Hinttenttu S'oossay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaanne S'oossaa Ayyaanay hinttenttun de'iyawaa erikkitee?

¹⁷ Ooninne S'oossaa geeshsha golliyaa kolooppe, S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe, S'oossay ak'iyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliikka hinttentta.

¹⁸ Ooninne bare huup'iyaa c'immoppo. Hinttenttuppe ooninne barena ha alamiyaan aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppooppe, aad'd'o eranchcha gidanaw, eeyaa gido.

¹⁹ Ayaw gooppe, ha alamiyaa aad'd'o eratetsay S'oossaa sintsan eeyatetsaa. S'oossaa mas'aafay,

«S'oossay aad'd'o eranchchatuwaa,
unttunta untunttu geniyaan oyk'k'ee»
yaagee.

²⁰ K'ay,
«Aad'd'eedda eranchchatuwaa k'ofaykka,
maaduu baynnawaa gidiyaawaa Goday eree»
yaagee.

²¹ Hewaa diraw, ooninne asaan c'EEK'ettoppo. Ayaw gooppe, ubbabaykka hinttewaa.

²² P'awuloosikka, Ap'iloosikka, Keefaykka, ha alamiikka, de'uukka, hayk'uukka, ha"i de'iyawekka, sintsappe yaanawekka, ubbaykka hinttewaa.

23 Hinttenttu Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka S'oossawaa.

4

Kiristtoosa Kaalliyaawantta

¹ Asay nuuna Kiristtoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossaa gollen de'iyaa S'uuraa naagiyaa asaadan k'oppo.

² Yaatiide he asatuu barenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beettanaw koshshee.

³ Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka ta huup'iyaaan pirddikke.

⁴ Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe s'illissenna. Taana pirddiyaawe Godaa.

⁵ Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwa kessiyaawe, wozanaa k'ofaa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O bollaninne oonanne pirddoppite. He wode, Asay ubbay huup'iyaaan huup'iyaaan S'oossaappe sabaa demmanawaa.

⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttuppe ooninne ittuu tamarissiyaawaa sabbiide, haray tamarissiyaawaa borena mala, «S'oossaa mas'aafan s'aafetteeddawaa bonchcha» yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanne Ap'iloosabaa leemisuwaadan odaaddi.

⁷ Ayaw gooppe, haratuwaappe neena oonee d'ok'k'isseeddawe? Neeni S'oossaappe akkabeenabay new ayee de'iyaaawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidoope, ayaw akkabeenawaadan c'ee'k'ettay?

⁸ Ha"i hintte kalleeddita. Ha"i duretteeddita. Nuuni baynnaan hintterekka kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kaatetanaadan, hintte kawuteedditentto lo"a shin.

⁹ Ayaw gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchcha-toonne asaw kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayk'oo pirddetteedda asaadan, ubbaappe wursetsaa ootseedda.

¹⁰ Nuuni Kiristtoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristtoosan aad'd'eedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchetteeddawantta, shin nuuni tooshetteeddawantta.

¹¹ Ha wodii gakkanaw, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. K'ay de'iyaa sa'aa d'ayiide yuuyyeetto.

¹² Nuuni nu kushiyan ootsiide daabureetto. Nuuna Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi yuuyyiyaa wodekka danddayeetto.

¹³ Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo"o k'aalaa zaareetto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne ubbabaa buuraa gideeddo.

¹⁴ Taani ta siik'iyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa s'aafaaddippe attin, yeellayanaw s'aafabeykke.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiyaa tammu sha"a Asay hinttenttoo de'ooppekka, hinttenttoo itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani mishiraachchuwa k'aalaa hinttenttoo aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusan hinttenttoo aawuwaa gidaaddi.

¹⁶ Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay.

¹⁷ Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa hinttenttukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammaniya

asaa ubbaw taani tamarissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa.

¹⁸ Taani hinttentta be'anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiya itti itti asatuu de'iino.

¹⁹ Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otoret-tiyaa asatoo haasayaa gidennaan, untuntu wolk'kaa erana.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa wolk'kaanappe attin, haasayaana gidenna.

²¹ Taani hinttenttukko muriyaa s'am"aanna yooyye woy siik'uwaannanne ashikke ayyaanaanna yoo? Hak'awaa dooriitee?

5

Ammaniyaa Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

¹ Hinttenttu giddon pokko woshumma oosuu de'iyawe zigiretee; hewaa mala pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee.

² Hinttenttukka otoretteeddit. Hewaappe hintte kayyottanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwa ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee.

³⁻⁴ Ayaa gidinakka taani ta asatetsaan hinttenttunna de'ennaan d'ayooppekka, ayyaanan hinttenttunna de'ay. Ha"i hinttenttunna de'iyawaadan hanaade, hewaa mala oosuwa ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunsan pirddadiggaaddi. Hinttent-tunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wolk'kaanna ittippe shiik'iide,

⁵ he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallasan attana mala, nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte immanaadan, taani pirddaaddi.

⁶ Hinttenttu c'ee'uu lo"a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa erikkitee?

⁷ Hinttenttu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu bayinna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristtoosi yarshshetteedda.

⁸ Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan bonchchanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa irshshuwaan bonchchokko.

⁹ Woshummanaw k'oppiyaawanttunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttoo dabddaabbiiyaa s'aafaad.*

¹⁰ Taani giyaawe ha alamiyaan de'iyaa woshummanaw k'oppiyaawanttuppe woy yorattiyaawanttuppe, kayisotiyaawant-tupenne woy eek'aw goyinniyaawanttuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidooppe, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa.

¹¹ Shin ishatuwaa ha"i geetettiyaawanttuppe ittuunne woshum-manaw k'oppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eek'aw

5:1 Zar. 22:30 5:7 Kes. 12:5 5:8 Kes. 13:7; Zar. 16:3 * 5:9 **Dabddaabbiiyaa s'aafaad:** Hawaa s'aafanaappe kasenna P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda hara k'onc'ciyaan erettiibeenna dabddaabbii de'ee guussaa.

goyinniyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy matsot-tiyaawanttu woy wuu"iyaawanttunna hinttenttu ittippetetsaa ootsenna mala, taani hinttenttoo s'aafaad. Hewanttu malaanna haray atto, k'umaakka ittippe mooppite.

¹² Ayaw gooppe, woosa golleppe karenna de'iyaawanttu bolla pird-danaw taana ayee gatsii? Hinttenttu giddon woosa gollen de'iyaawanttu bollan hintte pirdikkiteeyye?

¹³ Shin karenna de'iyaawanttu bollan S'oossay pirddana. He iitabaa ootsiyaa uraa hintte giddoppe kessi diggite.

6

*Ammaniyaa Asaa Giddon De'iyaa
Walassaa Wootiide D'ayissanaw Bessii?*

¹ Hinttenttuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'iyabaa gidoope, ammaniyaawanttu bolla pirddetanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla pirddetanaw waan s'aliide beedda?

² Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirdanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirdanawantta gidoope, ubbabaappe guus's'iyawaa pirdanaw danddaykkitee?

³ Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla pirdanawaa erikkitee?

⁴ Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabaw pirdaa golle buussay koshshooppe, ammaniyaa Asay kad'eedda asaan pirdissanaw afiitee?

⁵ Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu giddon ishātuwaa sigetsanaw danddayiyaa lo"o eranchcha Asay ittuunne baawee?

⁶ Shin itti ishay yekko ishaa pirdaa gollen mootiidde, he yewuwaa ammanenna asaan pirdissii?

⁷ Simmi ittuu ittuwaa mootiyaawe hintte giddon de'ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawe lo"ennee?

⁸ Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaa haray atto, hintte ishātuwaakka naak'k'iitanne c'immiitta.

⁹ Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikki-tee? Baloppite. Woshummanaw k'oppiyaawanttu woy eek'aw goyin-niyaawanttu woy woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, at-tumawaana gisiyaawanttu,

¹⁰ woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy matsot-tiyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy bonk'k'iyawanttu S'oossaa kawutetsaa laattikkino.

¹¹ Hinttenttuppekka itti itti Asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte meec'ettiide geeyyeeddita; k'ay s'illeeddita.

Hinttenttu Asatetsaa S'oossaa Bonchchoo Peeshshite

¹² Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay» gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna.

¹³ K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay uluwaakka k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa Yesu-usassappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatetsaassa.

¹⁴ S'oossay Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda; k'ay nuunakka hayk'uwaappe bare wolk'k'aan dentsana.

¹⁵ Hinttenttu asatetsay Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gideed-dawaa afaade, c'aaratti asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Bessena!

¹⁶ Woy c'aarattinna ittipeetetsaa med'd'iyaa uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Unttuntu laa"atuu itti asho gidana» yaagee.

¹⁷ Shin Godaanna ittipeetetsaa med'd'iyaa uray ayyaan anana ittuwaa gidee.

¹⁸ Woshummaappe haakkite. Itti uray ootsiyaa hara nagaraa ubbay Aa asatetsaappe karenna de'ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee.

¹⁹ Woy hintte bollay S'oossay hinttenttoo immeedda hinttenttun de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ak'iyaa geeshsha golliyya gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hintte huup'iyaa gidikkita.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatetsaan Aa bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruwaa

¹ Hinttenttu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay mac'c'awuno bochchennentto lo"a.

² Shin woshumma gaasuwwa diraw, attuma asaw huup'iyaan huup'iyaan machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaan huup'iyaan asinay de'o.

³ Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootso; k'ay hewaadan, machchattakka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu.

⁴ Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda.

⁵ Hinttenttu hintte gidдон S'oossaa woosaan genc'c'anaw he wodiyaw zoretan digettanaappe attin, ittuu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw, Sees'aanay hinttentta paac'c'ennaadan, ittipe de'ite.

⁶ Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke.

⁷ Taani Asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw huup'iyaan huup'iyaan duma duma imotaa immi wotseedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo hewaadan immi wotseedda.

⁸ Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawanttunne asinay hayk'k'o mac'c'awanttu taanaadan c'oo de'iinontto, untunttoo lo"a gay.

⁹ Shin amuwaan guudettiyaawaappe akkiyaawenne geliyaawe lo"a gidiyaa diraw, untunttu barentta naaganaw danddayana d'ayooppe, akkinonne gelino.

10-11 Machchata bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettoop-penne gelennaan de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawantanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke.

12 Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchata de'iyaa ammaniyaa Asay ooninne de'ooppe, Aa machchata aanana ittippe de'iyaaawaa I dosooppe, izo yeddoppo.

13 K'ay ammanenna asinay de'iyaa ammaniyaa machchata de'ooppe, izi asinay izinna ittippe de'iyaaawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu.

14 Ayaw gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de'iide geeyyeedda. K'ay ammanenna machchata bare ammaniyaa asinaana de'aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha"i untunttu geeshsha.

15 Shin ammanennawe shaakettana koyyoooppe shaaketto. Ammaniyaa machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe, S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda.

16 Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

*S'oossay Hinttentta Koyro S'eesiyaa
Wode Hinttenttu De'iyaa Hanotaan De'ite*

17 Gidooppenne, Asay huup'iyaan huup'iyaan Goday aw immeed-dawaadaaninne k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani tamarisseedda higgiiyaa.

18 Ooninne k'as's'aretti uttiide, S'oossaa ammaneeddawaa gidooppe, bare k'as's'araa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as's'arettennan de'iidde, s'oossaa ammaneeddawaa gidooppe k'as's'arettoppo.

19 Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as's'arettina k'as's'arettana d'ayina allaallii baawa.

20 Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay barena s'eesiyaa wode de'iyaaawaadan de'o.

21 S'oossay neena s'eesiyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; shin neeni ayiletetsaappe kesianaw danddayooppe kesa.

22 Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe kesseedda asaa. Hawaadankka, ayile gidenna asaa Kiristtoosi s'eesooppe, I Kiristtoosa ayile.

23 S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite.

24 Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay Aa s'eesiyaa wode de'iyaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o.

Geletti Aketibeennawanttubaanne Am"etuwaabaw Ooshetteedda Ooshaa

25 Wodoratoo Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaw ammanetteedawaa gideedda diraw, aappe maarotetsaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray.

26 Simmi ha"i metoo taw hawe lo"a malatee; Asay hawaadan haniide de'ooppe lo"a.

27 Neeni machchatto akka diggeeddawaa gidooppe, izo yeddanaaw koyyoppa. Machchatto akkabeenawaa gidooppe, akkanaw koyyoppa.

²⁸ Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa ootsabeykka. Wodor-attaakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeykku. Shin akettiyaawanttoonnee gelettiyaawanttoo untunttu de'uwaan wolk'k'aama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay.

²⁹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wuredda. Hawaappe sintsaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino.

³⁰ Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashettennawaadan, shammiyaawanttukka shammiide ayinne baynnawaadan,

³¹ ha alamiyaa de'uwaan maadettiyaawanttu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyaa de'uu attiyaawaa.

³² Hinttenttu hirggennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyiyaa diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee.

³³ Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppee.

³⁴ Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyiyaa diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyiyaa diraw, sa'aabaa k'oppaw.

³⁵ Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwaa hinttena immiide ootsana mala koyyay.

³⁶ Ooninne bare giigisseedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayettennaan is'sooppe, iza akko. I iza akkooppe, hewaan nagaray baawa.

³⁷ Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan gam"ana danddayee. K'ay barena naagiide, bare giigisseedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe, ooninne wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa k'achcheeddawaa gidooppe loytseedda.

³⁸ Hewaa diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay akkenawe ubbaa aatsi loytseedda.

³⁹ Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan aanana ittippe de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Shin I hayk'k'ooppe, Godaa ammaniya asaa oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw.

⁴⁰ Ta k'ofaa gidooppe, gelennaan de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan S'oossaa Ayyaanay de'iyawaa taani eray.

8

Eek'aw Yarshshetteedda K'umaabaa

¹ Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee.

² Ooninne barew itibaa eriyaawaa malatoope, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna.

³ Shin ooninne S'oossaa siik'ooppe, S'oossay Aa eree.

⁴ Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'umaa muussaabaa gidooppe, eek'aa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti S'oossaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto, saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuwaa geetettiyaawanttu de'ooppekka,

⁶ ubbabaa med'd'eeddawe nuuni aw de'iyaawe, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee. K'ay ubbabay aan med'etteeddawenne nuuni aan de'iyaawe itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuw de'ee.

⁷ Shin ha eray asaa ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha'i gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'umaa» yaagiidde miino. K'ay untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha k'umaan tuneeddawaa malatee.

⁸ Shin k'umay nuuna S'oossaakko shiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana d'ayinttokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujettenna.

⁹ Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaanna de'iyaawantta nagaraan yeggenna mala naagetite.

¹⁰ Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaw eek'aa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaanna de'iyaa itti Asay neena be'ooppe, eek'aw yarshsheedda k'umaa I maanaw Aa wozanay k'oppenneeyee?

¹¹ Hewaa gidooppe ha shugo ammanuwaanna de'iyaa ne ishay, Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eeddawe, ne eraan bayee.

¹² Hawaadankka, hintte hintte ishātuwaa naak'k'iyawaaninne untunttu shugo wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita.

¹³ Hewaa diraw, k'umay ammaniyaa ta ishaa d'ubbiyaawaa gidooppe, Aa d'ubbenna mala, ta de'iyaa laytsaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiitteeddawanttoo De'iyaa Maataanne Untunttu Ootsanaw Bessiyaabaa

¹ Taani ayiletetsay bayinna asaa gidikkitaa? Yesuusi kiitteeddawaa gidikkitaa? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkitaa? Hinttenttu taani Godaw ootseedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkitteeyee?

² Taani haranttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidana d'ayooppekka, hinttenttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawe eretteeddawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawoo hintte markka.

³ Taana boriyaawanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa.

⁴ Maanawunne ushanaw nuw maati baawee?

⁵ Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishātuwaadan, P'es'iroosawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee?

⁶ Woy nu de'oo ootsiidde baas'etanaw bessiyaawe taananne Bar-naabaasa s'alalee?

⁷ Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawe oonee? Woy woyniyaa turaa tokkiide, Aa ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiya heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawe oonee?

⁸ Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee?

⁹ Ayaw gooppe, Muse Higgiyan, «Katsaa yed'd'iyaa mehiyaa doonaa k'achchoppa» geetettiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyaabaa k'oppiide hawaa gii?

¹⁰ Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw s'aafetteedda; goshiyaa bitaniikka katsaa bukkiyaa bitaniikka, «Taana gakkiaawaa akkana» yaagiidde ootsanaw bessee.

¹¹ Nuuni hintte gidдон ayaanaa yewuwaa zereeddawantta gidiide, nu ashoo maado gidiyaawaa hinttentuppe c'akkooppe darabee?

¹² Haratuu hewaa hinttentuppe akkanaw untunttoo maatay de'ooppe, nuw untuntuwaappe aad'd'iyaa maatay baawee?

Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw d'ubo giden-naadan, ubbabaa genc'c'iyaaawaappe attin, he maataan go"ettibeykko.

¹³ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe akkiyaawaa erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawanttu yarshshuwaappe akkiyaawaa erikkitee?

¹⁴ Hawaadankka, k'ay mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawanttu barenttu de'oo koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda.

¹⁵ Shin taani ha maataa ubbaan ayinne go"ettibeykke. Taani hawaa s'aafeeddawe hewaa mala maatay taw de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta c'EEK'uwaa ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyaaawe taw lo"a.

¹⁶ Mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, Aa odooppekka taw c'EEK'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa k'aalaa odennaan aggooppe, taw aayyero.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani dosennaan is's'ooppekka, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw immeedda.

¹⁸ Yaatina, ta woytay aye? Mishiraachchuwaa k'aalaa odaadde, taw wongalaan de'iyaa kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwaa k'aalaa c'oo odiyaawaa.

¹⁹ Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayile kessaad.

²⁰ Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untunttunna untuntta gidaade de'aaddi. Ta huup'ew higgiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiyaappe garssanna de'iyaaawantta zaaranaw higgiyaappe garssanna de'iyaa asaa mala gidaaddi.

²¹ Taani higgii baynna asatuwaana de'aadde, higgii baynna asaadan hanaad. S'oossaa higgii d'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiyaappe garssanna de'aaddi.

²² Taani ammanuwaan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareeda asatuwaa ashshanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan untunttu mala gidaaddi.

²³ Taani mishiraachchuwaa k'aalaa anjjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay.

²⁴ Wotsaan s'oonana giide wos's'iyaa ubbay ittippe wos's'ee. Shin ituwaa s'alalay woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadан hinttenttukka woytaa akkanaw wos's'ite.

²⁵ Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe s'ooneeddawoo imettiyaa bayiyaa

kalachchaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe med'inaw de'iyawaanne bayenna kalachchaa demmanaassa.

²⁶ Hewaa diraw, taani k'ofi baynnaan wos's'iyawaadan wos's'ikke. C'arkkuwaa yimppiyaa asaadanka c'oo olettikke.

²⁷ Shin taani haranttoo odeeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew woy-taappe attena mala, ta asatetsaa naagettanaadan ootsay.

10

Eek'aw Goyinnanaw Bessena

¹ Hewaa bollan taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa gidonna pinneeddino.

² Unttuntu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan s'ammak'etteeddino.

³ Unttuntu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino.

⁴ K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, unttuntu barentta kaaletsiyaa ayaanaa zaallaappe pulttowaa usheeddino; he zaallaykka Kiristtoosa.

⁵ Shin S'oossay untuttuppe dariyaa baggatuwaan nashettibeenna diraw, untuntu anhay Asay baynna saan laaletteedda.

⁶ Unttuntu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuw timirte gideedda.

⁷ S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo denddi ek'k'eeddino» yaagiyaawaadan, untuttuppe ittuu ittuu eek'aw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite.

⁸ Unttuttuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshumanaw bessena. Hewaa gaasuwaan untuttuppe itti gallassi laata-manne heezzu sha"ay hayk'k'eedda.

⁹ Unttuttuppe ittuu ittuu Godaa paac'c'iide, shooshshaan duketti hayk'k'eeddawaadan, nuuni Kiristtoosa paac'c'anaw bessena.

¹⁰ Unttuttuppe ittuu ittuu zuuzummina, wod'iyaa kiitanchchaan untuntta d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite.

¹¹ Hawe ubbay haratoo timirte gidanaadan unttuntu bolla gakeedda. K'ay nuuna wodiya wurssetsay gakkana mateeddawantta seeranaw s'aafetteedda.

¹² Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kundennaadan, barena naago.

¹³ Hinttentta gakkiiyaa paac'ii, asaa ubbaa gakkiiyaa paac'iyaa malappe attin, ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayiawaappe aad'd'iyaa paac'iyaan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin hinttentta paac'ii gakkiiyaa wode, he paac'iyaa I hinttentta danddayissana. K'ay he paac'iyaa hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite.

¹⁵ Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirddite.

¹⁶ Nuuni S'oossaa galatiide shaakkiyaa anjuwaa s'uu'ay Kiristtoosa suutsaanna ittippetetsay de'iyaa waa gidennee? K'ay nuuni mentsiyaa ukitsay Kiristtoosa ashuwaana ittippetetsay de'iyaa waa gidennee?

¹⁷ Itti ukitsay de'iyaa diraw, nuuni c'ora gidoopekkaa, itti asatetsaa. Ayaw gooppe, nuuni ubbaykka he itti ukitsaa shaaketteetto.

¹⁸ Israa'eeliyaa asaa s'eellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaanna ittippetetsay de'iyaa wantta gidikkinoo?

¹⁹ Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay maaddii?

²⁰ Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte ittippe zuppetana mala, taani koyyikke.

²¹ Godaa s'uu'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaa s'uu'aappe ushanaw hintte danddaykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde k'ay iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddaykkita.

²² Hewaa ootsiide nuuni Godaanna s'iinottanaw kosshii? Nuuni aappe minneetto?

²³ Hintteppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyaabay baawa»; shin ubbay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyaabay baawa; shin ubbay geeshshenna» yaagiino.

²⁴ Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppooppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa k'oppoppo.

²⁵ Geyaan as'aare taraan zal'ettiyya ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan miite.

²⁶ Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaa ubbay Godaabaa.

²⁷ Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesina baanaw koyyoope, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa ubbaa miite.

²⁸ Shin itti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheeddawaa» gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he k'umaa mooppite.

²⁹ Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenna; shin yekko bitaniyaa wozanaa k'ofaa diraassa.

Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirdii?

³⁰ Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw ayaw borettaytaa?

³¹ Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushoope, woy hintte ayaanne ootsoope, ubbabaa S'oossaa bonchchoo ootsite.

³² Hinttenttu Ayihuda asatoo woy Giriike asatoo woy S'oossaa amaniyaawanttoo d'ubo gidoppite.

³³ Taani k'ay c'oratu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadanippe attin, ta huup'ew maaduwa koyyennaan, asaa ubbaa ubbaan nashechchiyaawaadan, hinttenttukka hewaada ootsite.

11

¹ Taani Kiristtoosa leemisuwaa kaalliyaawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

² Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaan taana hassaiyaa dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiya diraw, hinttentta galatay.

³ Shin Kiristtoosi attumawaa ubbaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristtoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana mala koyyay.

⁴ S'oossaa woossiidae, woy timbbitiyaa odiidae, bare huup'iyaa gooziyaa attuma Asay ubbay Kiristtoosa toochchee.

⁵ K'ay S'oossaa woossaade woy timbbitiyaa odaade, bare huup'iyaa goozenna mac'c'awunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyaa meedetta diggooninna itti mala.

⁶ Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozana d'ayooppe, k'ans's'issu. Shin iza bare huup'iyaa k'ans's'issanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyaa goozu.

⁷ Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho.

⁸ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe mac'c'awunippe beettibeenna.

⁹ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe mac'c'awuni diraw med'ettibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'iyawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, izi huup'iyaan gooziyaabay de'anaw bessee.

¹¹ Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka mac'c'awunna baynnaan de'enna.

¹² Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteeddawaadan, k'ay attumawekka mac'c'awunippe yellettedda. K'ay ubbabaykka S'oossaappe yee.

¹³ Hinttenttu hintte huup'ew pirddite. Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozennaan S'oossaa woossanaw bessii?

¹⁴⁻¹⁵ Attumawe bare huup'iyaa dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, med'etenttonne hinttentta tamarissennee? Ayaw gooppe, mac'c'awuni huup'ii izo kammanaw iziw imetteedda.

¹⁶ Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyoooppe, nuw gidina woy S'oossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mat. 26:26-29; Mar. 14:22-25; Luk'. 22:14-20)

¹⁷ Hintte shiik'iyawe iitabaassappe attin, lo'obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaade hinttentta galatikke.

¹⁸ Shin hintte woosa gollen shiik'iyaa wode, hintte gidдон p'alk'k'etsay de'iyawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay.

¹⁹ Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawanttu k'onc'c'i erettana mala, hintte gidдонkka k'ay shaakuu de'anaw bessee.

²⁰ Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'iyaa wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna.

²¹ Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyaan huup'iyaan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee.

²² Maanawunne ushanaw hinttentoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliyaa kad'iitee? K'ay ayinne baynnawantta yeellayiitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke.

²³ Ayaw gooppe, taani k'ay hinttentoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi untuntu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuwaa akkiide,

²⁴ S'oossaa galateedda; daabbuwaa mentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁵ Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'k'eedda ooratsa c'aak'uwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁶ Ayaw gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha s'uu'aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, Aa hayk'uwaa odiita.

²⁷ Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawe ooninne Aa ashuwaanne Aa suutsaa ac'otee.

²⁸ Shin Asay bare huup'iyaa paac'c'o. Yaatiide daabbuwaa mo. S'uu'aappekka usho.

²⁹ Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawe bare huup'ewaa pirddaa meennee ushee.

³⁰ Hewaa diraw, hintte gidдон c'oratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; k'ay unddenneeddawanntu hayk'k'eeddino.

³¹ Shin nuuni nu huup'iyaa tumu paac'c'eeddentto, S'oossay nuuna pirddena.

³² Nuuni pirddettiyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirddettenna mala, Goday nuuna seeree.

³³ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiik'iyaa wode, ittuu ittuwaa naagite.

³⁴ Ooninne koshatteeddawaa gidoope, ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirddan hintte gelenna mala, bare soyin mo.

Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12

Geeshsha Ayaanaa Imotatuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay.

² Hinttenttu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaaliyaawaadankka, haasayenna eek'atuwaakko hintte beeddawaa eriita.

³ Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto» yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppippe attin, haray atto itti asayenne, «Yesuusi Godaa» gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay.

⁴ Ayaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa.

⁵ K'ay ootsiyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa.

⁶ Oosuwaa ootsanaw dumma dumma ogii de'ishshin, he ootsiyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw k'onc'c'issiyaa S'oossay ittuwaa.

⁷ Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'onc'c'issiyaa wolk'k'ay ubbaw huup'iyaan huup'iyaan imetteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay ittoo eratetsaa haasayaa immeedda.

⁹ He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekkoo hargganchchaa patsiyaa wolk'k'aa immeedda.

¹⁰ Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbitiyaa odiyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo ayyaanatuwaa gid-duwaan de'iyaa dummatetsaa eriyaa wolk'k'aa immiide, ittoo dumma dumma k'aalaan haasayiyaa wolk'k'aa immeedda. K'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa billiyaa wolk'k'aa immeedda

¹¹ Shin ha ubbabaa ootsiyaawe he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaana De'iyaa Dumma Dumma Asatetsatuwaa

¹² Kiristtoosi c'ora asatetsatuu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidoopeekka, itti bollaa.

¹³ Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppen woy Giriike asaa gidoope, woy ayile gidooppen woy womaanno gidoope, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaan itti bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni ubbay itti Geeshsha Ayaanaa usheeddo.

¹⁴ Ayaw gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, ittuwaa gidenna.

¹⁵ Gedii, «Taani kushiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁶ Haytsaykka, «Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁷ Bollay ubbay ayfiyaa s'alalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? K'ay bollay ubbay haytsaa s'alalaa gidintto, wootiide singganaw dand-dayii?

¹⁸ Shin S'oossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatetsatuwaa ittuwaa ittuwaa bollan wotseedda.

¹⁹ Ubbay itti k'ommo gidintto, bollay hak'an de'anee?

²⁰ Shin asatetsatuu c'ora gidoopeekka, bollay ittuwaa.

²¹ Ayiffi kushiyaa, «Neeni taana koshshakka» gaanaw danddayenna. Woy k'ay huup'ii gedatuwaa, «Hinttenttu taana koshshikkita» gaanaw danddayenna.

²² Shin laafa malatiyaa bollaa asatetsatuu loytsi koshshiyaawantta.

²³ Bollaa asatetsatuwaappe bonchchettennawantta nuw malatiyaawantta nuuni loytsi bonchcheetto. K'ay nuuna yeellayiyaa bollaa asatetsatuwaakka loytsi bonchcheetto.

²⁴ Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatetsatuwaa loytsi mayzzanaadan, S'oossay asatetsaa ittippe gatseedda.

²⁵ Bollaa asatetsatuu ittuu ittoo itti mala k'ofaa k'oppaanaappe attin, bollaana dummatetsay de'anaw bessena.

²⁶ Bollaa asatetsatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaa asatetsatuu ubbaykka aanana seelettiino; bollaa asatetsatuwaappe ittuu bonchchettooppe, bollaa asatetsatuu ubbay aanana nashettiino.

²⁷ Hinttenttu ubbay Kiristtoosa bollaa; k'ay huup'iyaan huup'iyaan hintte ubbaykka Aa bollaa asatetsatuwaa.

²⁸ S'oossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiitteeddawantta, laa'entsuwaan nabatuwaa, heezentsuwaan tamarissiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, malaataa ootsiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, patsiyaa wolk'k'ay de'iyaaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliyaa ayissiyaawantta dumma dumma k'aalaan haasayaawantta ootseedda.

²⁹ Ubbatuu Yesuusi kiitteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu tamarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa ootsiinoo?

³⁰ Ubbaw patsiyaa wolk'k'ay de'ii? Ubbatuu dumma dumma k'aalaan haasayiinoo? K'ay dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa ubbatuu billiinoo?

³¹ Shin ubbaappe aad'd'iyaa imotaa loytsi koyyite.

K'ay ubbaappe loytsi aad'd'iyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siik'uwaa

¹ Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayooppekka taw siik'uu d'ayooppe, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'c'akattiyaa s'inaas'iliyaa mala.

² Nabetetsaa imotay taw de'ooppekka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne eratetsaa ubbaa erinttokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyaa ammanuu taw de'ooppekka, siik'uu d'ayooppe, taani ayaanne gidikke.

³ Taw de'iyaaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayooppe, taana ayinne maaddenna.

⁴ Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekkee. Siik'uu k'anaatenna. C'ee'ettenna; k'ay otorettenna.

⁵ Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeetenna; Yilotenna; Siik'uu naak'etteeddawaakka paydenna.

⁶ Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordduwaan nashetenna.

⁷ Siik'uu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaan genc'c'ee.

⁸ Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Dumma dumma k'aalaan haasayaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa odeetto.

¹⁰ Shin kumentsaa gideeddawe yiyaa wode, pac'ay d'ayana.

¹¹ Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay na'aadankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad.

¹² Nuuni ha"i be'iyaaawe masttootayan be'iyaa lem"i lem"iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan k'onc'c'iyaan be'ana. Ha"i taani

eratetsaappe pac'aa eray; shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ Shin hewaa gidoope, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawanttuppe aad'd'iyawe siik'uwaa.

14

Geessha Ayaanaa Imotaanne Unttuntu Maaduwa

¹ Siik'uwaa kaallite. Ayaanaa imotaakka loytsi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide, nabetetsaa koyyite.

² Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray S'oossaw haasayeepe attin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekena. Shin asaw k'onc'c'ibeenna yewuwaa Ayaanaa wolk'k'aan haasayee.

³ Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw asaw haasayee.

⁴ Dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliiyaa maaddee.

⁵ Hinttentu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetetsaa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliiyaa maaddanaw billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee.

⁶ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha"i taani hinttenttukko baade, dumma dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy tamarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa?

⁷ Haray atto, shemppuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diitsaa gidina kaa'iidde, bare kaassaa dummatetsaa erissana d'ayooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy diitsaa diis's'ooppe, Asay wootiide eranee?

⁸ K'ay s'urumbbaa waasuu loytsi erettana d'ayooppe, olaw oonee giigettanawee?

⁹ Hawaadankka, k'ay dumma dumma k'aalaan hintte haasaayiyaawe k'onc'c'e gidennaan d'ayooppe, hintte haasayiyaawaa Asay wooti akeekanee? Ayaw gooppe, c'arkkoo hintte haasayiita.

¹⁰ Ha alamiyaan c'ora k'aalay de'ee; shin biletsay baynna k'aalay ittuunne baawa.

¹¹ Shin itti Asay haasayiyaa k'aalaa taani erana d'ayooppe, he haasayiyaawe taw imatsaa gidee; taanikka aw imatsaa giday.

¹² Hawaadankka, k'ay Geessha Ayaanaa imotaa hintte akkanaw loytsi koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliiyaa dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aatsiide koyyite.

¹³ Hewaa diraw, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe bare haasayeeddawaa billanaw danddayana mala, S'oossaa woosso.

¹⁴ Ayaw gooppe, taani dumma dumma k'aalaan S'oossaa woossooppe, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa k'ofay ayinne go"ettenna.

¹⁵ Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan S'oossaa woosana; k'ay ta k'ofankka S'oossaa woosana. Ta ayyaanan yes's'ana; k'ay ta k'ofankka yes's'ana.

¹⁶ Hewaa gidana d'ayooppe, neeni ne ayaanaa s'alalaan S'oossaa galatiyaawaa gidooppe, he sa'aan neeni giyaawaa erenna Asay neeni S'oossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, «Amen"i» gaanee?

¹⁷ Neeni S'oossaa galatiyaawe lo"a; shin hewe yekko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸ Taani duma duma k'aalaan hintte ubbaappe aatsaade haasayiyyaa diraw, S'oossaa galatay.

¹⁹ Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarissanaw duma duma k'aalaan tammu sha"a k'aalatuwaa haasayiyyaawappe ichcheshu k'aalatuwaa ta wozanaa k'ofaan haasayanaw dosay.

²⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutsa naanaa mala gidanaappe attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite; hintte garssa k'ofaan wozanaamatuwaa gidite.

²¹ S'oossaa Mas'aafan,

«Goday, «Taani ha asaw,
duma duma k'aalaan haasayiyyaa asaaninne,
imatsatuwaa doonaan haasayana.
Shin hewankka,
taani giyaawaa untunttu sisikkino» yaagee»
geetettiide s'aafetteedda.

²² Simmi duma duma k'aalaan haasaayiyyaawe ammanennawanttoo malaataa gidiyaawappe attin, ammaniyaawanttoo malaataa gidenna. K'ay nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawappe attin, ammanennawanttoo malaataa gidenna.

²³ Hewaa diraw, ammaniyyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ubbayka duma duma k'aalaan haasayooppe, tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay geliide, hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee?

²⁴ Shin tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay woosa golle geliyaa wode, Asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekke. K'ay he siseeddabaa ubbankka I pirdettana.

²⁵ Aa wozanaan geemmedda k'ofaykka k'onc'ana. Hawaadanka k'ay, «S'oossay tumu hintte gidдон de'ee» yaagiide markkattiidde, guufanniide S'oossaw goynnana.

Asay Ittippe Woossiyaa Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyyaa wode, huup'iyaan huup'iyaan, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamarissiyyaawe de'ee; ittoo sas'ay de'ee; k'ay ittoo duma duma k'aalaan haasaayiyyaawe de'ee; ittoo billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa golliyyaa maaddiyaawaa gidanaw bessee.

²⁷ Ooninne duma duma k'aalaan haasayooppe, laa"u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo.

²⁸ Shin billiyaa Asay d'ayooppe, duma duma k'aalaan haasayiyyaawe woosa golliyaan c'o"u go. Bare huup'ewunne S'oossaw haasayo.

²⁹ Nabatuukka laa"u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. K'ay haranttu untunttu giyaawaa shaakkino.

³⁰ Shin S'oossay he sa'aan utteedda haraw ittibaa k'onc'c'issooppe, kasenna haasayiyaawe c'o"u go.

³¹ Ayaw gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita.

³² Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay untunttoo azazetee.

³³ Ayaw gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, c'abbuwaa S'oossaa gidenna.

Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan,

³⁴ mac'c'awanttu shiik'uwa garssan c'o"u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuwa higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe attin, shiik'uwa garssan haasayanaw untunttoo maati baawa.

³⁵ Mac'c'awanttu shiik'uwa garssan haasaayiyaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto eranaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino.

³⁶ S'oossaa k'aalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte s'alalaakko yeeddee?

³⁷ Ooninne barena nabiya woy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa yaagiide k'oppoippe, taani hinttenttoo s'aafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyaawaa akeeko.

³⁸ Shin ooninne akekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo.

³⁹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loytsi amottite. K'ay dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaakka diggoppe.

⁴⁰ Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Hayk'uwaappe Denddeeddabaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishi-raachchuwa k'aalaa hintte akkeeddawaanne k'ay hintte ammanuu aan ek'k'eeddawa hinttentta k'ofetsay.

² Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo odeedda k'aalaa loytsi oyk'k'ooppe, hintte he mishiraachchuwa k'aalaan atteeddita.

³ Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawa ubbabaappe aad'd'iide koshshiyaawaa kasetaade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristtoosi nu nagaraa diraw

⁴ hayk'k'iide moogetteedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadankka, heezzeentsiyaa gallassi hayk'uwaappe

⁵ denddiide, P'es'iroosaw k'onc'c'eedda. Hewaappe guyyiyaan, bare kiitteedda tammanne laa'atoo k'onc'c'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu s'etuwaappe dariyaa barena kaaliyaa asaw itti kaala k'onc'c'eedda. Untuntuppe dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a de'iino; shin amareedawanttu hayk'k'eeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'c'eedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbatoo k'onc'c'eedda.

⁸ K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka k'onc'c'eedda.

⁹ Ayaw gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani S'oossaa woosa golliya waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade s'esettanawukka bessikke.

¹⁰ Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o keekatetsay mela gidibeenna; shin taani untuntta ubbaappe aatsaade ootsaad. Shin taananna de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseeddappe attin, taana gidikke.

¹¹ Simmi taana gidooppekka, woy untuntta gidooppekka, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttenttukka hawaa ammaneeddita.

Asay Hayk'uwaappe Denddanabaa

¹² Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidooppe, hinttenttuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, «Hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddenna» yaagiinoo?

¹³ Hayk'k'eedda uray hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, yaatina hekko Kiristtoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa.

¹⁴ Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay hintte ammanuukka mela.

¹⁵ K'ay nuuni, «Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaabaa markkatteedda diraw, Aa worddo markkatuwaaw gidiide beetteeddo. Shin hayk'k'eeddawayntta hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidooppe, Kiristtoosakka dentsibeenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, hayk'k'eeddawaynttu hayk'uwaappe denddennawaa gidooppe, simmi Kiristtoosikka denddibeenna.

¹⁷ Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidooppe, hintte ammanuukka mela; k'ay hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de'iita.

¹⁸ Simmi Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawaynttukka k'ay d'ayeeddino giyaawaa.

¹⁹ Nuuni ha de'uwaaw s'alalaw Kiristtoosan hidooteedda* gidooppe, ha alamiyaan de'iyaa asaa ubbaappekka nubay lo"enna.

²⁰ Shin Kiristtoosi hayk'k'eeddawaynttu denddoo bayira gidiide, hayk'uwaappe denddeeddawe tuma.

²¹ Ayaw gooppe, hayk'uu itti asaa baggana ha alamiyaa yeedda, hayk'k'eeddawaynttu dendduukka k'ay itti asaa baggana yeedda.

²² Ayaw gooppe, Asay ubbay Addaamana ittippetetsaa med'd'eedda diraw hayk'k'eeddawaadan, Kiristtoosanna ittippetetsaa med'd'eedda diraw, ubbay de'oo denddana.

²³ Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosawaynttu Kiristtoosi yiyaa wode denddana.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne wolk'k'aa ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo kawutetsaa immiyaa wode, wodiyaaw wurssetsay yaanawaa.

²⁵ Ayaw gooppe, S'oossay Aa morkkatuwaaw ubbaa Aa gediyaappe garssanna wotsana gakkanaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee.

²⁶ Ubbaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyaa morkkii hayk'uwaaw.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda giyaaw wode, ubbabaa ootseedda S'oossaappe attin, yekko ubbay moodetteedda giyaawe k'onc'c'e.

* **15:19** *Hidootaa*: Kiristtoosan nu wotseedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de'uwaassa gidooppe, ha alamiyaan de'iyaa hara asatuwaaw ubbaappekka nubay aad'd'iide iita, guussaa.

28 Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiiaan, Kiristtoosi k'ay bare huup'ew ubbabaa barena moodisseedda S'oossaw moodetana. S'oossay k'ay ubbabaa wurssiide mooddana.

29 Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eeddawanttu kotaa s'ammak'ettiyaawanttu ayaa ootsiinoo? Hayk'k'eeddawanttu ubbakka denddennawaa gidooppe, Asay hayk'k'eeddawanttu kotaa ayaw s'ammak'ettii?

30 Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw hassayenna metuwaan geleettoo?

31 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw de'iyaa hinttenan c'ee'ettaadde, gallasaan gallasaan hayk'k'ay.

32 Taani Efesoonen asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidooppe,

«Simmi moyttenne ushoytte;

ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» giyaawaa mala.

33 C'imettoppiti; iita laggetetsay lo"o hanotaa bayizzee.

34 S'illotetsaakko simmite. Nagaraa ootsoppite. Hinttentuppe itti itti Asay S'oossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayk'uwaappe Denddeedda Bollaa Hanotaa

35 Shin itti asay, «Hayk'k'eedda Asay waaniide denddanee? Unttuntu ayaa mala bollaanna yaannee?» yaagennaan aggena.

36 Neenoo eeyaw, neeni gadiyaan zeriya zeretsay hayk'k'ennan mokkenna.

37 Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara k'ommo katsaa gidina, ayfiyaa s'alalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna.

38 Shin S'oossay zeretsaw bare doseedda bollaa immee; k'ay zeretsaa ubbawukka huup'iyaa huup'iyaa untuntu bollaa immee.

39 Med'etaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; k'ay moliyaa ashuukka dumma.

40 K'ay saluwaa asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin saluwaa bollaa bonchchuu dumma; k'ay sa'aa bollaa bonchchuu dumma.

41 Awayfiyaw Aa huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e bonchchuu de'ee. K'ay s'oolintatookka dumma bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolintii yekko s'oolintiyaappe bonchchuwaan dummatee.

42 K'ay hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddiyaa wode hewaadan hanana; hayk'k'iyaa bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana.

43 Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan moogettiide, wolk'k'aa denddana.

44 Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaa gidiide denddana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaykka de'ee.

45 Hawaadankka, k'ay S'oossaa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyaa asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Ad-daami de'uwaa immiyaa asaa gideedda.

⁴⁶ Shin med'etaa Asay koyro yiina, geeddoppe ayaanaa Asay yeed-dappe attin, ayyaanaawe koyro yibeenna.

⁴⁷ Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteeddawaa. Laa'entsuwaa Addaami saluwaappe yeedda.

⁴⁸ Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteeddawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino.

⁴⁹ Nuuni biittaappe med'etteeddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakka k'ay mayyana.

⁵⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashu-unne suutsay† S'oossaa kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Sisite! Taani hinttentoo ittibaa s'uurray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin wurssetsaa s'urumbbay punettiyya wode, lip'eedda ayfii s'eellanaw wozanaa aatsenan laamettana. Ayaw gooppe, s'urumbbay punettiyya wode, hayk'k'eedda Asay wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana.

⁵³ Ayaw gooppe, hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay hawe hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee.

⁵⁴ Shin hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayiyaa wode, k'ay hawe hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa mayiyaa wode, he wode, S'oossaa Mas'aafay,

«Hayk'uu s'oonettiide mitetteedda.

⁵⁵ Hayk'oo, ne yishshay hak'anee?

Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?»
geedda k'aalay polettana.

⁵⁶ Hayk'uu dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay nagaray wolk'k'aa higgiaappe demmee.

⁵⁷ Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna s'oonissiyaa S'oossaa galatay gakkoo.

⁵⁸ Taani siik'iyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, k'aas'sennaan min ek'k'ite. Hinttenttu daaburay Godaa baggana mela gidennawaa eriide, ubbaa wode Godaa oosuwaa azallenan ootsite.

16

Yerusaalamen De'iyaa Ammaniyaas Asaw

Shiik'eedda Miishshaa Maaduwa

¹ S'oossaa asatoo miishshaa shiishshanaw Galaatiyaan de'iyaa ammaniyaas asatoo taani k'aalaa geleeddawaadan, hinttenttukka k'ay hewaadan ootsite.

² Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite.

³ Taani yaa gakkiiyaa wode, hintte ammaniyaas asaa oona gidoo-penne, hintte immeeddawaa gatsana mala, dabddaabbiyaanna unt-tunta Yerusaalame kiittana.

⁴ K'ay taani untuntunna baanaw koshshooppe, untunttu taananna ittippe baanawantta.

P'awuloosa K'ofatuwaa

† **15:50** Ha sa'aa bolla de'iidae Asay mayyeedda ashuwaananne suutsaa, guussay ha alamiyaa asatetsaa guussaa. **15:51-52** 1 Tes. 4:15-17 **15:54** Isa. 25:8 **15:55** Hos. 13:14

⁵ Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttenttukko baana; ayaw gooppe, taani Mak'idooniyaanna aad'd'ay.

⁶ Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buussan hintte taana maad-dana mala, hintte matan amareeda wodiya gam"ennaan aggikke. Woy balgguaakka hintte matan shaac'c'ennan waayya aggana.

⁷ Ayaw gooppe, taani ha"i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiya takkanaw k'oppay.

⁸ Shin taani P'ens's'ek'ostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gam"ana.

⁹ Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora morkketuu de'iino.

¹⁰ S'imootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa loytsi oyk'k'ite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwa ootsee.

¹¹ Hewaa diraw, ooninne Aa kad'oppo. Shin I taakko saro sim-mana mala, Aa maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishātuwaanna simmanawaa naaga uttaad.

¹² Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishātuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa minisa woossaad. Shin ha"i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite.

¹⁴ Oosuwa ubbaa siik'uwaan ootsite.

¹⁵⁻¹⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyro ammaneeddawannta gidiyaawaanne S'oossaa asatoo oot-sanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka untunttu mala asawunne, untunttunna ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.

¹⁷ Iss's'ifaanoosi, Paddonaas'isinne Akayk'oosi hintte baynnasaan taana boorasissibeenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay.

¹⁸ Untunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taanakka ayyaanan miniseedda diraw, hewanttu mala asatuwaa dogoppite.

¹⁹ Iisiyaan de'iyaa ammaniyaa Asay hinttentta, «Saree, lo"ee» giino. Ak'ilayenne P'irisk'k'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino.

²⁰ Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino.

Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

²¹ Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad.

²² Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'enna Asay de'ooppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya.

²³ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa hinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen"i.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, P'awuloosaw K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaa asaana de'iyaa gakketsay daro metuwaa giddo geli utteedda wodiyaanna. Itti itti ammaniyaa asatuu itti itti tooshiyaa P'awuloosa bolla wotseeddino; gidooppenne P'awuloosi sigatetsaa med'd'anaw laamotay barew de'iyaaawaa bessiide, hewe haniyaa wode wol'k'aama nashechchaa nashettanaw danddayiyaawaa k'onc'c'issee.

Ha kiitaa koyro doometsaan P'awuloosi K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawanttunna barew de'iyaa gakotetsaa k'onc'c'issiide, ammaniyaawanttu gidдон dendeedda tooshiyaassinne p'alk'k'etsaw, I untunttoo ayaw mino zaaruwaa immeeddentto odee. Hewaannakka gatsiide hawe Aa seeray untuntta nagaraappe simawunne sigatetsaw kaaletseedda diraw, sisetteedda nashechchaa untunttoo k'onc'c'issee. Kaalliide k'ay Yihudaan de'iyaa ammaniyaawantta maaddiyaawaa barenttuwaappe c'oo immana mala, untuntta hassayissee. Wurssetsaa shemppatuwaan P'awuloosi Yesuusappe Kiitetteeddawaa gidiyaawaa bolla shiik'eedda mootoo zaaruwaa k'aalaa immee. Ayaw gooppe, K'oronttoosa ammaniyaawanttu gidдон itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiitetteeddawantta kessiide, «P'awuloosi Yesuusi Kiitetteeddawaa gidenna; I wordduwaa» yaagiide, Aa mootiino.

Shemppatuwaa Ubhatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ubbaappe sintsiatiyaa yewuwaa 1:1-11

P'awuloosanne K'oronttoosan de'iyaa ammaniyaawantta 1:12–7:16

Yihudaan de'iyaa ammaniyaawanttoo imetteedda maaduwaawaa 8:1–9:15

P'awuloosi bare kiitetteedda maataw ek'ettanaw shiishsheedda k'aalaa markkaa 10:1–13:10

Wurssetsaa k'utiyaawaa 13:11-14

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteed-dawenne nu ishay S'imootoosi S'oossaw goyinniyyaa K'oronttoosa kata-maan de'iyaa ammaniyaawanttoonni Akaayiyaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo ha dabddaabbiyyaa s'aafetto.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

³ S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotetsaa Aawuwaanne mentsetsuwaa ubbaa S'oossaa galatay gakko;

⁴ S'oossay nuuna nu huup'ew mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna mentsetsee.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyaa waayettiyaawaadan, hewaadankka, k'ay nuuna Aa baggana daro mentset-suwaan mentsetsee.

⁶ Nuuni waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne hinttena ashshanaassa; k'ay nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa

malaa hinttekka genc'ciide danddayana mala, S'oossay hinttewukka k'ay mentsetsuwaanne danddayaa immanaassa.

⁷ Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayaw gooppe, hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto.

⁸ Nu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Iisiyaa gadiyaan waayetteedda waaiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolk'k'aappe darina, nuuna wod'ee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dees's'eedda.

⁹ Nuuni nu bolla hayk'uwaa pirdday pirddetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin hewe haneeddawe hayk'k'eedda asaa hayk'uwaappe dentsiyaa S'oossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huup'iyaaan ammanettennaadaana.

¹⁰ S'oossay hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I nuuna ashshana; sintsappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo.

¹¹ Hintte woosseedda daro woosan nuw anjjuu simmeedda diraw, daro Asay nu diraw S'oossaa galatana mala, hinttekka k'ay nuuna woosan maaddana koshshee.

Laametteedda P'awuloosa K'ofaa

¹² Nuuni c'ee'ettiyaawe hawaa; ha sa'aan nuuni de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay hinttenanna nuw de'iyaa ittippetetsay S'oossaa aad'd'o keekatetsaanappe attin, asaa aad'd'eedda eratetsaanna gidennawaa, k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne suuretetsaan nuuni de'iyawaa wozanaa k'ofay nuw markkattee.

¹³⁻¹⁴ Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiyaawaa s'alalaa hinttenttoo s'aafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttenttoo s'aafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni hinttenan c'ee'ettanawaadan, hinttekka nuunan c'ee'ettana mala, hintte ha"i wurssi akeekena yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay.

¹⁵ Hewaa taani loytsa ereedda diraw, hintte laa"u gede go"ettana mala, ubbaappe kasetaade hinttekko baanaw k'ofaa k'achchaad.

¹⁶ Taani Mak'idooniyaa baadde hinttenanna gakettanawaanne k'ay yaappe simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin, hintte taana maaddanawaa k'oppa uttaad.

¹⁷ Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan ammanettibeykkita? Taani ta k'ofaa k'achchiyaa wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy, «Gidenna, gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa?

¹⁸ Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttenttoo odiyaa k'aalay «Ee» giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte giddon odeedda S'oossaa Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee» giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna. Shin S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee».

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa baggana polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa bonchchoo, amen"i* geetto.

* **1:20** Amen"i: «Amen"i» giyaa k'aalay hawaan «Ee» yaagettiya biletsaa oyk'kee.

²¹ S'oossay Kiristtoosa baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee.

²² Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha Ayaanaa waasiyaadan, nu wozanaa gidдон wotseedda.

²³ K'ay taani K'oronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena K'ohennaadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan S'oossay markka.

²⁴ Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe ootsiyaawanttappe attin, hintte ammaniyaawaan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw gooppe, hinttenttu hintte ammanussan minniide de'iita.

2

¹ Taani laa'entsuwaa hinttena kayyoyenna mala, hinttekko beennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.

² Ayaw gooppe, taani hinttena kayyoyiyaawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchanaappe attin, oonee taana nashechchanawe?

³ Taani hinttenttoo he dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hinttekko baanaw koyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay.

⁴ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo daro waayiyaninne tuggaan k'ay daro afotsaana s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchaw Atto Giyaawaa

⁵ Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani Aa yewuwaa darissanaw koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta s'alalaa kayyoyibeenna.

⁶ Hintteppe dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawaa.

⁷ Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa mentsetsanaw bessee.

⁸ Hewaa diraw, hintte Aa minisiide siik'iyawaa I erana mala, taani hinttena woossay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditentonne k'ay paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁰ Itti uray naak'k'eeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw, atto gaad.

¹¹ Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immenna mala, taani aatto gaad; ayaw gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto.

Ooratsa C'aak'uwaa Oosanchchatuwaa S'oonuwaa

¹² Taani Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw S'iro'aadaa beedda wode, Goday yaan taw penggiyaa dooyyi wotseedda.

¹³ Taani ta ishaa Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppiibeenna. Hewaa diraw, yaan de'iyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idooniyaa baad.

¹⁴ Shin Kiristtoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay Kiristtoosa timirttiyaa nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyaawaa galatay gakkoo.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne d'ayiyaa asaa gidдон Kiristtoosi S'oossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala.

¹⁶ Nuuni d'ayiyaawanttoo zee"iyaa hayk'uwaa; k'ay attiyaawanttoo de'uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa ootsanaw dand-dayiyaawe oonee?

¹⁷ Nuuni S'oossaa k'aalaa gelobaadan, walakkiide zal"iyaa hara c'ora asatuwaa mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina, ammanettiide S'oossaa sintsan Kiristtoosa baggana k'aalaa odeetto.

3

S'oossaa Ooratsa C'aak'uwaa

¹ Nuuni shirettiide, nu huup'iyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiiyaa hinttenttoo yeddanaaw woy hintteppe akkanaaw koyyeettoo?

² Hinttenttu hintte huup'iyaan Asay ubbay eranaadaaninne nabba-banaadan, nu wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiiyaa.

³ Ha dabddaabbiiyaa Kiristtoosi bare huup'iyaan s'aafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabddaabbii de'uwaa S'oossaa Geeshsha Ayyaanay asaa wozanaan s'aafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafettibeenna.

⁴ Nuw Kiristtoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'ee.

⁵ Nu danddayay S'oossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwa nuuni nu huup'iyaan ootsanaw danddayeetto giyaawe nuw ayayne baawa.

⁶ Nuuni Ooratsa C'aak'k'oo ootsana mala, S'oossay nuuna dand-dayisseedda; he Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiiyaa gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaa ahee.

⁷ Shuchchaa wooc'iide s'aafeedda higgii imettiiyaa wode, S'oossaa bonchchuu beetteedda; Muse som"iyaan de'iyaa p'ooletsay d'ayiyaawaa gidoopekka, he p'ooletsay daro wolk'k'aama gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay Aa som"iyaa tishshi ootsi s'eellanaw danddayibeenna. Hayk'uwaa ahiyaa higgii ootsiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope,

⁸ Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwa bonchchuu ay keenaa daranee?

⁹ Ayaw gooppe, Asay pirddaa akkiyaa oosuu bonchcho gidoope, Asay s'illiyaa oosuwa bonchchuu waaniide daranddeeshsha?

¹⁰ Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha"i bareppe loytsi aad'd'iyaa bonchchuwa gaasuwaan bonchchuwa d'ayeeddawe tuma.

¹¹ Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyawa gidoope, med'inaw de'iyawaan ay keenaa wolk'k'aama bonchchuu de'anddeeshsha?

¹² Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuw de'iyaa diraw, k'onc'c'iyaan s'aliide haasayeetto.

¹³ Israa'eeliyaa Asay d'ayiyaa bonchchuwaa wurssetsaa be'enna mala, bare som"iyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko.

¹⁴ Shin untunttu wozanay donc'illeedda; ayaw gooppe, untunttu Ec'a C'aak'uwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda; ooninne Kiristtoosanna gaket-tiyaa wode s'alalaan he nas'alay kichchee.

¹⁵ Shin untunttu Muse mas'aafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda.

¹⁶ Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awu-denne he nas'alay k'aarettee» yaagee.

¹⁷ Goday Geeshsha Ayaana. Godaa Ayyaanay de'iyaa saan ayiletetsay baawa.

¹⁸ Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettibeenna som"iyaan Godaa bonchchuwaa be'ana* k'ay Geeshsha Ayaana gidiyaa Godaappe yiyaa he bonchchuu nuuna barena malatissiide, bonchchuwaappe bonchchoo laammana.

4

P'awuloosi Bare Oosuwaan Ammanetteeda Asaa

¹ Simmi S'oossay nuw ha oosuwaa bare maarotetsaan ootsanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko.

² Nuuni geeman ootsiyaa yeellaiyaa oosuwaa ubbaa aggoytte; k'ay geniyaa oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaa k'aalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadankka, tumuwaa k'onc'iyaan haasayiide, S'oossaa sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte.

³ Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gi-dooppekka, d'ayiyaa asatuwaa s'alalaw geemmeedda.

⁴ Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaa k'ofaa jollisseedda; Kirist-toosa bonchchuwaa, wonggalaa mishiraachchuwaa poo'uwaa barent-too poo'yaawaa, S'oossaa malatiyaawaa untunttu be'enna mala, unt-tunta diggeedda.

⁵ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanne Aa diraw nuuni nu huup'iyaan hinttenttoo k'ooma gidiyaawaa odettooppe attin, nubaa odokko.

⁶ Ayaw gooppe, «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay nu wozanaan bare poo'uwaa poo'isseedda; k'ay I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaa Kiristtoosa sintsan poo'yaawaa nuw immanaw poo'isseedda.

⁷ Shin ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'ay S'oossawaappe attin, nuussa gidennawaa bessanaw nuw ha minjjay urk'k'aappe med'etteedda mi-ishshaa gideedda nu gidдон de'ee.

⁸ Nuuni ubbaa bagganakka un'etteeddo; shin me'erettibeykko; k'ay itti itti wode sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko.

⁹ Nuuni yederssetteeddo; shin S'oossay nuuna olibeenna; k'ay nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni d'ayibeykko.

¹⁰ K'ay Yesuusa de'uu nu asatetsan beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa hayk'uwaa nu asatetsan tookki yuuyyeetto.

¹¹ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa nu asatetsaa holla Yesuusa de'uu beettana mala, pas'a de'iyaa nuuni Aa diraw, ubbaa wode hayk'k'eetto.

3:13 Kes. 34:33 **3:16** Kes. 34:34 * **3:18 Nas'alaan kamettibeenna som"iyaan:** Itti asaa de'uwaan sintsa hananabay, kahaa garssan p'olk'k'i beettiyaawaadan guussaa. **4:6** Dom. 1:3

¹² Hewaa diraw, hayk'uu nu gidдон ootsee; shin de'uu k'ay hintte gidдон ootsee.

¹³ S'oossaa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw haasayaaddi» yaagee; he ammanuwaa ayyaanay nuwukka de'iyaa diraw, nuunikka ammaneetto; hewaa diraw, haasayeetto.

¹⁴ S'oossay, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna ittippe bare sintsa shiishshanawaa ereetto.

¹⁵ Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossaa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiiyaa wode, Asay S'oossaa bonchchoo daro galataa immana.

Ammanuwaan De'ussaa

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallassan gallassan ooras's'ee.

¹⁷ Ayaw gooppe, ha"iw waayettiiyaa ha guutsa waayyii, ubbaappe loytisi dariyaa med'inaa bonchchuwaa nuw beetissana.

¹⁸ Nuuni beettenawaa s'eelleettoppe attin, beettiyaawaa s'eellokko; ayaw gooppe, beettiyaabay ha"issa; shin beettenawe med'inaw de'iyawaa.

5

¹ Ayaw gooppe, nuuni de'iyaa ha sa'aa dunkkaanii kolettooppe, nuw Asay kees's'ibeenna gollii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyawaa nuuni ereetto.

² Nuuni ha alamiyaan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliyaa mayyanaw loytisi amotteetto.

³ Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko;

⁴ nuuni ha sa'aa dunkkaaniyaan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; ayaw gooppe, hayk'k'iyaa asatetsay de'uwaan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettoppe attin, kallottanaw koyyokko.

⁵ Nuuna hawoo giigisseeddawe S'oossaa; k'ay I bare Geeshsha Ayaanaa waase ootsiide, immeeddawe Aa.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteeto; k'ay nuuni nu gollen ha asatetsan de'eedda keenan, Godaappe shaakettiide de'iyawaa akka ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaan de'eettoppe attin, be'iyawaan de'okko.

⁸ Nuuna ammantsee; k'ay ha asatetsan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna ittippe de'iyawe nuuna nashechchee.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu k'ofay Aa nashechchanaassa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni huup'iyaan huup'iyaan ootseedda oosuu lo"a gidina, woy iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa pirddaa oydiyaa sintsan ubbayka shiik'anaw bessee.

Asaa S'oossaanna Dabboyiyaa Oosuwaa

¹¹ Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan k'ay asaakka ammantseetto; S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hintteka hintte wozanaa k'ofaan nuuna eriita yaagaade k'oppay.

¹² Beettiyaaban c'ee'k'ettiyaawantuppe attin, wozanaan de'iyawaan c'ee'k'ettenna asatoo hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte

nuunan c'ee'ettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaa gidanaw koyyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko.

¹³ Nuuni gooyiyaawaa gidooppe, S'oossaa bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaana de'iyawaa gidooppekka, hinttena go'anaassa.

¹⁴ Kiristtoosa siik'uu nuuna giddee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ub-baw hayk'k'eeddawaa nuuni akeekeddoo; hewaa gidooppe Asay ubbay aanana hayk'k'eedda.

¹⁵ Pas'a de'iyawanttu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne k'ay hayk'uwaappe denddeeddawoo de'anaappe attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, I asaa ubbaa diraw hayk'k'eedda.

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa k'ofaan pird-dokko; haray atto, nuuni Kiristtoosa kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidooppekka, simmi sintsappe hewaadan pirddokko.

¹⁷ Hewaa diraw, ooninne Kiristtoosanna de'ooppe, ooratsa med'etaa; c'imay aad'd'eedda; be'ite, ubbayaykka oorats'eedda.

¹⁸ Kiristtoosa baggana nuuna barenanna sigetseedda S'oossay ub-babaakka ootseedda; k'ay I nuw haratuwaa barenanna sigetsiyaa oosuwaa immeedda.

¹⁹ S'oossay Kiristtoosa baggana asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenna; k'ay asaa barenanna sigetsiyaa ki-itaakka nuw immeedda.

²⁰ Simmi S'oossay nu baggana hinttenttoo haasayiyaawaadan, nu-unikka Kiristtoosa diraw haasayiyaa I kiitteeddawantta; k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite» giide, Kiristtoosa diraw woosseetto.

²¹ Nuuni S'oossaa s'illotetsaa Kiristtoosa baggana akkana mala, nagaraa erenna Kiristtoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ootseedda.

6

¹ Hintte nuunanna S'oossaa oosuwaa ootsiidde, Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide hanenna ogiyaan go'etenna mala, nuuni hinttena woosseetto.

² Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani injje wodiyaan,

neeni giyaawaa sisaad;

k'ay atotetsaa gallassi,

neena maaddaaddi»

yaagee. Be'ite, injje wodii ha"a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha.

³ Nuuni nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay oonanne d'ubbanawaa koyyokko.

⁴ Shin ubbabaan nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, metuwaan, wolk'k'aama tuggaan,

⁵ lissuwaan shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettussaan, daaburaan, gem"ishuwaa d'ayiyaawan, s'oomaan,

⁶ geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, Geeshsha Ayyaanan, tumu siik'uwaan,

⁷ tumuwaa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu huup'iyaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa ushechcha kushiyan, gondalliyaa haddirssa kushiyan oyk'k'ana.

⁸ Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteddo. K'ay tumuwaa haasayeetto; shin Asay nuuna wordduwaa giide k'oppee.

⁹ Nuuni Asay erenna asaa mala; shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda asaa mala; shin hintte be'iyaaawaadanka de'eetto; muretteedda asaa mala; shin hayk'k'ibeykko.

¹⁰ Nuuni kayyottiyaawantta gidooppekka, ubbaa wode nashetteetto. Hiyyeesaa malateetto; shin daro asaa dureyeetto; k'ay ayayenne baynna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa.

¹¹ K'orontoosan de'iyaa asaw, nuuni hinttenttoo k'onc'c'iyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo;

¹² Nuuni hinttenttoo d'ibibeykko; d'ibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttenttoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa nuw gentseeddawanttu hinttena.

¹³ Ha"i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite.

Ammanenna Asaana Zuppenna Mala Seeraa

¹⁴ Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna oosuwa ootsop-pite. Ayaw gooppe, s'illotetsawunne nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'oonne d'umaw ayaan ittippetetsay de'ii?

¹⁵ Kiristoosanne Daabiloosa* ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyaawenne ammanennawe kos's'iyawe ayee de'ii?

¹⁶ S'oossaa Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetsay de'ii? Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani untunttu gidдон de'ananne

untunttu gidдон hamettana.

Taani untunttu S'oossaa gidana;

k'ay untunttukka ta asatuwaa gidana»

geeddawaadan, nuuni de'uwa S'oossaa geeshsha golliyaa.

¹⁷ Hewaadanka, k'ay Goday,

«Untunttu gidдoppe kesite;

untunttuppe shaakettite.

Tunabaakka bochchoppite.

Taani hinttena mokka akkana.

¹⁸ K'ay taani hinttenttoo aawuwaa gidana;

hinttekka taw attuma naanatuwaanne,

mac'c'a naanatuwaa gidanita.

Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,

hawaa oday»

yaageedda.

7

¹ Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geed-dawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ub-babaappe nu huup'iyaa ane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto.

* **6:15** *Daabiloosa*: Giriikiyaa mas'aafay «Beliyar» gee. Hewaa guussay Ibrayiss's'iyaan «Beliyal» giyaawaa. Laa'uwa biletsaykka «Makkalanchaa» woy «Maaddennawaa» guussaa. **6:16** Wog. 26:12; Hiz. 37:27; 1 K'or. 3:16; 6:19 **6:17** Isa. 52:11 **6:18** 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13; Isa. 43:6; Erm. 31:9

P'awuloosa Nashechchaa

² Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'ibeykko; oonanne k'ohibeykko; k'ay oonanne c'immibeykko.

³ Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttenttoo geeddawaadankka, hinttenttu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto.

⁴ Taani haasayiyaawaa hintteppe k'osikke; taani hinttenan c'ee'ettay; nu waayiyaa ubbaan taani loytza minnaynne nashettay.

⁵ Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyaa beedda wode, ubbaa baggankka waayetteeddoppe attin, shemppibeykko; hara asaana walasay de'ee; nu wozanaankka yashshay de'ee.

⁶ Shin kawusheeddawantta mentsetsiyaa S'oossay, Tiito yuussaan nuuna mentsetseedda.

⁷ Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa s'alalaa gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteddawaa k'ay hintte taana maaddanaw gigitteeddawaa I nuw odeedda.

⁸ Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidoopekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha goopekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiya kayyoyeeddawaa be'ay.

⁹ Ha"i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayaw gooppe, nuuni hinttena ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyyeeddawaadan, hinttena kayyoyeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay koyiyaa kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko ahee; hewekka taani bayizzaaddi geena wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayk'uwaa ahee.

¹¹ S'oossay he hintte kayyuuwaan ay ayifiyaa immeeddentto be'ite. Hinttena ay keenaa dentsetseeddenttonne hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttena ay keenaa zaaruwaa imisseeddentto, ay keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa taw yashisseeddentto, ay keenaa seelisseeddentto, ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o oosuwaa ootsawantta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaa geeshsha gideeddawaa ubbabankka erisseeddita.

¹² Hewaa diraw, taani he dabddaabbiiyaa hinttenttoo s'aafeeddawaa gidoopekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppinttonne S'oossaa sintsan hinttenttoo k'onc'issanaw taani s'aafaad.

¹³ Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirgaappe shemppisseeddita.

¹⁴ Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeellayibeykkita; shin nuuni hinttenttoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tiito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda.

¹⁵ Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti mokkeeditenttonne k'ay aw ay keenaa azazetteeditentto I hassayiyyaa wode, hinttena loytzi siik'ee.

¹⁶ Taani ubbabaan hinttena ammaniyaa diraw nashettay.

8

S'oossaa Asatuwaa Keekatetsaa Imotaa

¹ Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyaa ammaniyaawanttu gidдон ootseeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto.

² Unttuntu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddino; shin unttuntu hiyyeesaa gidoopeppa, barenttu immiyaawan daro keekinonne k'ay wolk'k'aama nashechchaa nashettiino.

³ Ayaw gooppe, unttuntu barenttu wolk'k'aa keenaa k'ay haray atto barenttu wolk'k'aappeppa dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka.

⁴ Unttuntu S'oossaa asatuwaa maaddiyaa lo"o oosuwaa nuunanna ootsanaw nuuna daro woosseeddino.

⁵ Unttuntu nuuni k'opeeddawaappe aatsiide ootseeddino; kasetiide unttuntu barenttu huup'iyaa Godaw immeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa sheniyaadan, nuwukka barenttu huup'iyaa immeeddino.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ha lo"o oosuwaa doommeedda Tiito gujji ootsanaadaninne hinttena maaddiide, he oosuwaa polissanaadan Aa woosseeddo.

⁷ Shin hintte ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, wolk'k'aama lo"o amuwaan, nuuna siik'iyaaawankka duretteed-dawaadan, ha lo"o oosuwaankka hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto.

⁸ Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolk'k'aama lo"o amuwaa baggana hintte siik'uu ay keenaa tumentto eranaw gay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa erii'a; Kiristtoosi dure gidi de'iide, hintte Aa hiyyeesatetsan duretanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda.

¹⁰ Taani ha yewuwaa hinttena zoriyaawe hawaa; zillaytsi hintte doommeeddawaa ha"i wurssiyaawe hinttenttoo lo"a; hintte ooso s'alalaw gidennaan, ootsana k'ofawukka kaseteeddawantta.

¹¹ Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaa polite.

¹² Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyoope, I barew de'eedda keenaa immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akka.

¹³ Ayaw gooppe, taani haranttu waayiyaappe shemppina, hintte waayettite giikke; hintte ubbaykka k'araa de'anaadanappe attin.

¹⁴ Unttuntu palahay hintte pac'aa kuntsana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de'iyaa palahay unttuntu pac'aa kuntsana koshshee; laa"uukka hewan k'araan go"ettiino.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; k'ay guutsaa shiishsheeddawookka pac'c'ibeenna» geetettiide s'aafetteedda.

Tiitanne Aa Laggetsaa

¹⁶ Shin nuuni hinttenttoo k'oppiyaawaa mala, wolk'k'aama k'ofaa Tiita k'ofisseedda S'oossaa galatay gakko.

¹⁷ Tiito hintteikko baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawe, bare huup'iyaan hinttena maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa s'alalaa akkeeddawaana gidenna.

¹⁸ Mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa bare oosuwaan ammanettiyaa ammaniyaawanttu sintsa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aanana ittippe kiitteetto.

¹⁹ Hewaa bollan k'ay, ha nuuni ootsiyaa lo"o oosuwaa I nuunanna ittippe ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaw loytsi amottiyaawaa bessanaw ammaniyaa asatuu Aa dooriide suntseeddino.

²⁰ Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigireenna mala naagetteetto.

²¹ Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo"obaa ootsanawaa s'alalaa gidenna; shin asaa sintsankka lo"obaa ootsanaw k'oppeetto.

²² Nuuni daro gede paac'c'i be'eedda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hintteikko kiitteetto; k'ay ha"i I hinttena daro ammaniyaa diraw, hinttena maaddanaw kasewaappe aatsiide loytsi amottee.

²³ Tiitowaa gidooppe, I hinttena maaddanaw taananna ittippe ootsiyaa ta laggiyaa; yekko ishatuwaabaa gidooppe, untunttu ammaniyaa asatuu kiitteeddawantanne untunttu de'uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa.

²⁴ Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siik'uu tuma gidiyaawaa erana mala, k'ay nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siik'uwaa untuntta bessite.

9

Pac'ay De'iyaawantta Maadussaa

¹ Yihudaan de'iyaa geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo s'afanaw koshshenna.

² Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyaa diraw, Mak'idooniyaan de'iyaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani untunttoo, «Akaayiyaan de'iyaa ishatuu zillaytsippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino» yaagaade odaaddi; k'ay hintte wolk'k'aama amuukka untunttuppe dariyaa bagga dentsetseedda.

³ Shin taani untunttoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan c'ee'k'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawantta gidanaadan, ha ishatuwaa hintteikko kiittay.

⁴ Mak'idooniyaa asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de'ishshin, hinttena demmooppe, nu s'alalaa gidennaadan, hintte nuuppe aad'uwaa yeellatanita; shin nuuni hinttena loytsi ammaniide c'ee'k'etteeddawaassa.

⁵ Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsati hintteikko biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaad. Hewaappe guyyiyaan, he imotay taani gakkiiyaa wode giigi uttanawaa; hewe k'ay wolk'k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.

⁶ Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaay uray guutsa katsaa c'akkana; daro zeretsaa zeriyaay uray k'ay daro katsaa c'akkana.

⁷ S'oossay nashechchan immiyaa uraa siik'iyaa diraw, k'arettiidde woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiyaa uray huup'iyaan huup'iyaan bare wozanaan k'oppeeddawaa immo.

⁸ S'oossay hinttenttoo gidiyaawe ubbaa wode de'anaadaaninne k'ay haratookka hintte immanaw gidiyaawe de'anaadan hinttena koshshiyaa ubbabaa hinttenttoo immanaw danddayee.

⁹ S'oossaa Mas'aafay,
«I hiyyeesaa asaw darissiide immee;
k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'anawaa»
yaagee.

¹⁰ S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw k'umaa immiyaawe, hinttena koshshiyaa zeretsaa ubbaa hinttenttoo immana; k'ay hintte s'illotetsaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa.

¹¹ Daro Asay hintte immiyaa imotaa nuuppe akkiide, S'oossaa galatanaadan, hintte ubbaa wode darissiide immiyaawantta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa baggana dureyana.

¹² Ayaw gooppe, ha hintte ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyaawaa kuntsi immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee.

¹³ Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro Asay Kiristtoosa wonggalaa hintte ammaniide markkattiyaawoonne hintte maaduwaa untuntunanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darssi immiyaawoo S'oossaa bonchchana.

¹⁴ Untuntu hinttenttoo S'oossaa woossiide, hinttenan de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto.

¹⁵ Zaway bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossaa galatay gakko.

10

P'awuloosi Mootiyaawantto Zaareedda Zaaruwaa

¹ Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iyaa wode ashikke» giyaawe, k'ay, «Nuuppe haakki de'iyaa wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda Kiristtoosa baggana hinttena woossay.

² Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'iino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani s'alanawaa eray; shin taani hinttekko biyaa wode hintte taana s'alissenna mala, hinttena woossay.

³ Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'ooppekka, ha sa'aa asaadan oletokko.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, nuuni olettiiyaa tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaa laalanaw wolk'k'aanna de'iyaa S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay S'oossaa eratetsaa bolla denddiide d'ubbiyaa otoro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoodeetto.

⁶ Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyaan, azazettenan is'siyaawaa ubbaa nuuni muranaw gigettana.

⁷ Hintte sintsan de'iyaawaa s'eellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide k'oppooppe, hewaa gujji k'oppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka k'ay aawaa.

⁸ Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otorettiyaawaa gidoopekka, hewan yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena kees's'anaassappe attin, kolanaassa gidenna.

⁹ Taani ta dabddaabbiiyaan hinttena yashissanaw s'aafu asaa malaataade beettanaw koyyikke.

¹⁰ Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbii dees'onne wolk'k'aama; shin s'eelliyaa wode I daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee.

¹¹ Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iidde s'aafiyaa dabddaabbiiyaaninne yaan hinttenanna de'iidde ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa akeekana koshshee.

¹² Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkissanaw koyyokko; shin untunttu barena ittuu ittuwaanna likkissiidinne k'ay barena ittuu ittuwaanna k'arayiidde, ubbaanna eeyeeddino.

¹³ Shin nuuni S'oossay nuw esseedda zawaa gidдон c'ee'k'ettiyaawaappe attin, he zawaappe pinniide c'ee'k'ettokko; he zaway hinttekkokka gakkee.

¹⁴ Nuuni hinttekkokka gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaawaa k'aalaa odiidde, hinttekkokka kase gakeeddo.

¹⁵ Nuuni S'oossay esseedda zawaa pinniide, hara Asay ootseedda oosuwaan c'ee'k'ettokko; shin hintte ammanuu dic'c'i dic'c'i biyaa wode, nuuni hintte gidдон ootsiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto.

¹⁶ Nuuni mishiraachchuwaawaa k'aalaa hintte de'iyasaappe hini baggan odana; k'ay hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaankka c'ee'k'ettokko.

¹⁷ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«C'ee'k'ettiyaa uray ooninne

Godaa lo'otetsaabaan c'ee'k'etto»
yaagee.

¹⁸ Ayaw gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galattenna.

11

P'awuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giyaa Worddanchchatuwaa

¹ Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayintto lo"a. Hayyanaa danddayite.

² S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hinttew k'anaatay; ayaw gooppe, taani hinttena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wotsaad.

³ Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletseeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade hirggay.

⁴ Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesuusa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalaappe dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.

⁵ Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayankka laafiyaawaa taw malatenna.

⁶ Taani haasaiyyaa haasayan tamaarabeenna asaa gidooppekka, er-atetsan gidikke; shin nuuni hinttenttoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubbaa baggana k'onc'c'isseeddo.

⁷ Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo c'oo odeeddawenne hinttena d'ok'k'u ootsanaw ta huup'iyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha?

⁸ Taani hinttenttoo ootsanaw hara ammaniyaa asaappe miishshaa akkeeddawoo, hewantta bonk'k'aad.

⁹ K'ay taani hinttenanna de'ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka waayissabeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe yeedda ishataa taana koshsheedda ubbabaa taw immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadankka sintsawukka tooko gidikke.

¹⁰ Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, ha ta c'ee'uu Akaaiyyaa gadiyaan hak'aninne attena.

¹¹ Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena siik'enna diraassee? Taani hinttena siik'iaawaa S'oossay eree.

¹² Shin he barenttu c'ee'ettiyaawaan nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw gaasottiyaawanttu gaasuwa digganaw, ha'i taani ootsiyaa oosuwa gujjaade ootsana.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu Yesuusi kiittibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala asatu Kiristtoosi kiitteeddawantta malatanaw barenttu malaa laameretsiyaa kiittibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwa.

¹⁴ Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay bare huup'ew poo'uwa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laammee.

¹⁵ Hewaa diraw, Sees'aanaa oosanchchatuu s'illotetsaa oosanchchatuwa malatanaw barenttu malaa laammoope, hewe wolk'k'aamabaa gidenna; untunttu wurssetsaan barenttu oosuwa malaa akkana.

P'awuloosa Gakkeedda Metuwaa

¹⁶ Taani laa"entsuwaakka gay; taana ooninne eeyaa giide k'oppoppo; shin hintte taana, I eeyaa gooppekka, taani guutsaa c'ee'ettanaadan, taana eeyaa giite.

¹⁷ Taani hawaadan s'alaade c'ee'ettaadde haasaiyaawe, eeyatetsaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna.

¹⁸ Daro Asay ha sa'aaban c'ee'ettiyaa diraw, taanikka c'ee'ettana.

¹⁹ Hintte aad'd'eedda eranchcha gidiyaa diraw, eeyaa asaawaa nashechchan danddayiita.

²⁰ Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shaiyaa bak'k'ooppe, danddayiita.

²¹ Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde oday.

Shin ooninne ittibaan s'aliide c'ee'ettooppe, taanikka c'ee'ettanaw s'alay; taani eeyaa asaadan haasayay.

²² Unttuntu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Unttuntu Israa'eeliyaa asee? Taanikka Israa'eeliyaa asaa. Unttuntu Abraahaame zare? Taanikka k'ay Abraahaama zare.

²³ Unttuntu Kiristtoosa k'oomatee? Taanikka untuntutuppe aad'd'iya k'oomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro wodiya k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'ettaad; k'ay daro wodiya hayk'k'aadde ataad.

²⁴ Ayihudatu taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwaa lissuwaan shoc'eeddino.

²⁵ Roome Asay taana heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi shuchchaan c'addi c'addiide aggeedda; markkabii heezzu gede me"ina, abbaa gidдон itti k'ammanne itti gallassaa ak'aade peeshaad.

²⁶ Taani daro ogiyaa hamettaaddi; taana kuntso haatsayenne bonk'k'anchchatuu bonk'k'i diggiide ashsheeda; k'ay ta biittaa asayenne Ayihuda gidenna Asay bonk'k'i diggiide ashsheeddino. K'aykka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisseedda; wordduwaa dabbatuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino.

²⁷ Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede gem"ishuwaa d'ayaad; koshattaad; saamettaaddi. Daro gede s'oomaad; k'ay meegettaaddinne kallottaad.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubbaa gallassi taw tookuwaa gideeddabay, woosa golliya ubbaw hirggiyaawaa.

²⁹ Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un"ettaade aw k'arettikkitaayee?

³⁰ Taani c'ee'ettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaawan c'ee'ettana.

³¹ Med'inaw anjjettedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani worddotennawaa eree.

³² Damask'k'o katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiya mooddiyaawe, taana oytsanaw Damask'k'o Katamaa naagissee.

³³ Shin Katamaa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan duge wotsina, aappe kessa akkaad.

12

P'awuloosa Sas'aa

¹ C'ee'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidoopekka, taani c'ee'ettanaw bessee. Shin taani sas'aabanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana.

² Tammanne oydu laytsaappe kase, heezzentso saluwaa pude beedda itti bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitanii bare asatetsaan beedee woy sas'aan beeddento, taani erikke; S'oossay eree.

³ He bitaniyaa, heezzentso saluwaa pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan beeddenttonne woy sas'aan beeddento, taani erikke; S'oossay eree.

⁴ Hewan he bitanii Asay haasayanaw danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka haasayanaw danddayennawaa siseedda.

⁵ Taani he bitaniyaaban c'ee'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huup'iyaan c'ee'ettikke.

⁶ Taani c'ee'ettanaw koyiyaawaa gidoopekka eeyaa gidikke; ayaw gooppe, taani tumuwaa haasayay. Shin Asay tawaa taanan

be'iyawaappenne taappe sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala naagettay.

⁷ K'ay S'oossay taw daro k'onc'cedda wolk'k'aama yewuwaappe denddeeddawaan otorettennaadan digganaw taana c'addi oyk'k'iyaa, Sees'aanaa kiitanchchay, taana metootsanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda.

⁸ Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaad.

⁹ Goday taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; ayaw gooppe, ta wolk'k'ay ne daaburan polettee» yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan de'ana mala, ta daaburan c'ee'ettanaw taani daro nashettay.

¹⁰ Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawaan, waayettiyaawaan, yederssettiyaawaan, metootiyaawaan nashettay; ayaw gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw Un'ettiide K'oppeedda

¹¹ Taani c'ee'k'etteeddawaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an oosisseeddita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetetteedda ubbatuwaappe laafikke.

¹² Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, ooratsabayenne wolk'k'aama oosuu hintte gidдон daro genc'c'an oosetteedda.

¹³ Taani ta huup'iyaa hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammaniyaa asatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'k'eeddawaa taw atto giite.

¹⁴ Taani hinttekko baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aatiw minjikkino.

¹⁵ Taani hintte shemppoo taw de'iyawaa taananna gatsaade nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loytza siik'iyaa diraw, hintte taana laafaa siik'iitee?

¹⁶ Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin hintte taana, «Neeni nuuna c'immaade makkalaan oyk'k'aadda» yaaganita.

¹⁷ Taani haray atto, hinttekko kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe go"ettaadditaa?

¹⁸ Tiito hinttekko baana mala, taani woossaad; k'ay ammaniyaa ishaakka aanana yeddaad. Tiito hintteppe go"etteeddee? Nuuni nu oosuwaa itti k'ofaan ootsibeykkoo? K'ay nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

¹⁹ Nuuni ubbaa wodekka hintte sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttentoo malatii? Nuuni Kiristtoosan de'iyawanttudaa, S'oossaa sintsan ha"i gakkanaassikka haasayeetto. Nu siik'atoo, nuuni ootsiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa.

²⁰ Ayaw gooppe, taani hinttekko biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. K'ay ooni eri hewan palumii, k'anaatii, hank'k'uu, yoray, zigirssay, sarotetsaa digussay, otoruu, metuu de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee.

²¹ Taani hinttekko laa'entsuwaa biyaa wode, ta S'oossay hintte sintsan taana kawushshanenttonne yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, bar-enttu ootseedda tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkenaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hawe taw hinttekko yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa"u woy heezzu markkay markkattina pirddetanaw koshshee.

² Taani laa'entsuwaa hinttenanna gaketteedda wode, hinttena naaget-tite gaad; ha"ikka haakuwaan de'ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekko biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawantakka k'ay haratuwaa ubbatuwaakka murenan aggikke.

³ Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiyaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyya wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha gideeddawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan nuuni S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana.

⁵ Ammanuwaan hintte min de'into ane hinttena paac'c'ite; hint-tena biddite. Kiristtoosi hinttenan de'iyawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe paac'iyaa kunddeedda guussa.

⁶ Nuuni paac'iyaa kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.

⁷ Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa woosseetto. Nuuni paac'iyaa danddayiiaawannta gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa danddayennawannta malatiide beettooppekka, lo"obaa hintte ootsanaassa.

⁸ Ayaw gooppe, nuuni tumuwaa s'alalaw ootsanaappe attin, tu-muwaappe haraa ayinne ootsanaw danddayokko;

⁹ nuuni daaburanchcha shin hintte wolk'k'aama gidoode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'aafeeddawe hewaa di-raassa; taani hinttekko biyaa wode, Goday taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena metootsanaw taana waayyii koshshana. He maatat taani hinttena kees's'anaw taw imetteeddawaappe attin, hint-tena kolanaw imettibeenna.

¹¹ Wurssetsaan taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saro de'ite; bali baynnaan de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaanne sarotetsaa S'oossay, hinttenanna ittippe de'ana.

¹² Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

¹³ S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.

¹⁴ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, S'oossaa siik'uu, Geeshsha Ayaanaa ittippetetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaawaa gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay, dumma dumma sa'aan odettishshiinanne Ayihuda gidenna asaykka ammaniide akki akki biishshin, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?» giyaa walassay ittippe dendeedda. He wode P'awuloosi, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratsa de'uwaa demmanaw aan ammano asay, S'oossaa sintsan s'illanaw danddayiyaawe ammano s'alalaana» yaagiide tamarissuwaa doommeedda. Shin K'eeri lisiyaa gidдон, «Asay S'oossaa sintsan s'illanaw Yesuusan ammaniyaawaa s'alalaa gidennaan, Muse higgiiyaakka polanawunne k'as's'arettanaw koshshee» yaagiide P'awuloosa timirttiyaa p'alk'kiyaa asatuu de'iino.

P'awuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa s'aafeeddawe ha balaa timirttiyaan c'imetteedda asaa suure ammanoonne Ammanuwaa de'oo zaariide kaaletsanaassa. P'awuloosi koyro doommiidde, I barena, «Taani Yesuusi Kiitteeddawaa» yaagi erissiidde doommee. Yesuusi Kiitteeddawaa ootsiide Aa s'eeseeddawe S'oossaappe attin, asaa gidennawaanne k'ay I kiitetteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaawaa k'onc'c'issii de odee. Hewaannakka oyk'ettiide, Asay s'illanaw danddayiyaawe ammanuwaa s'alalaana gidiyaawaa odee. Wurssetsa shemppatuwaan Ammanuwaa eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiyya siik'uwaappe pulattiyaawaa gidiyaawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-10

P'awuloosi S'oossaappe kiitetteedda maataa 1:11–2:21

S'oossaa aad'd'o keekatetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa 3:1–4:31

Kiristinnaa la"atetsaanne ammanuwaa 5:1–6:10

Wurssetsa k'utiyaa 6:11-18

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseedda S'oossay Aawuu kiitteeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitetteeddawaa gidikke.

² Ha taaninne taananna de'iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitetteo.

³ S'oossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaanne sarotetsaa immo.

⁴ Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiyya wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyaa immeedda.

⁵ S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen'i.

Mishiraachchuwaa K'aalaa Tumuu Ittuwaa S'alalaa

⁶ Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggidde, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw ooratsabaa gideedda.

⁷ Hinttentta bul"akkiyaawanttunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa geellayanaw koyyiya amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa k'aalay baawa.

⁸ Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyaawaa gidoope, I med'inaw shek'etteeddawaa gido.

⁹ Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray med'inaw shek'etteeddawaa gido.

¹⁰ Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani S'oossay lo"a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha"ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidoope, Kiristtoosa ayile gidikke.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gideedda Hanuwaa

¹¹ Ta ishato, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalay asaappe gidennawaa hinttenttoo oday.

¹² Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa k'aalaa asaappe akkabeyikke; Asay taana tamaarissibeenna.

¹³ Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyaa wode, waanaade de'aadditanto, hintte siseeddita; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan yedersaaddinne d'ayissanaw baas'etaaddi.

¹⁴ Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwa higgiiyaa naaguwaan aad'd'ay; nu aawotuwa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi.

¹⁵⁻¹⁶ Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykke.

¹⁷ Woy taappe kase Yesuusi kiitteeddawanttunna gaketanaw Yersaalame babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiiyaa gadiyaa baad. Hewaappe Damask'k'o giyaa katamaa simmaaddi.

¹⁸ Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna* gaketanaw Yersaalame baade, aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad.

¹⁹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki.

²⁰ Taani hinttenttoo s'aafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo wordduwaa odennawaa S'oossay markka!

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa geetettiiyaa gadiyaanne Kilk'k'iyaa geetettiiyaa gadiyaa baad.

²² Yihudaan de'iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino.

²³ Shin hara asay, «Nuuna yederssi yuuyyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw koyyiya ammanuwaabaa ha"i ode» giyaawaa untunttu

²⁴ sisiide tabaan S'oossaa galateeddino.

* **1:18** P'es'iroosa: Giriike mas'aafay Keefaa yaagee. Biletsaykka Aramaayike k'aalaan «Zaallaa» giyaawaa.

2

P'awuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

¹ Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan, Barinabaasanna laa'entsuwaa Yerusaalame baadde, Tiitakka taananna akkaade baad.

² S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseedda diraw baade taani ha"i oot-siyaa oosuu woy kase ootseeddawe mela attena mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletsiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiyaa mishiraachchuwwa k'aalay ay malentto unt-tunttoo odaaddi.

³ Shin haray atto taananna de'iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asaa gidishin, k'as's'aretto giide godetibeykkino.

⁴ Gidooppennekka, wordduwaan nuw ishatuwaa malati yiide, nuu-nanna walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa Yesuusan nuw de'iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la'atetsaa wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiide nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw koyyeeddino.

⁵ Shin mishiraachchuwwa k'aalaa tumatetsay hinttenttunna min de'ana mala, nuuni haray atto guutsa wodiyaakka untunttoo moodet-tibeykko.

⁶ Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw ayinne ooratsa k'ofaa im-mibeykkino; hawaa ayaw gaytaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"iyaa s'eelliide pirdenna.

⁷ Shin guyyeppe S'oossay P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwwa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwwa k'aalaa odiyaa hadaraa immeeddawaa unt-tunttu be'eeddino.

⁸ Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi kiitteeddawaa gideed-dawaadan, taanikka S'oossaa wolk'k'aan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidaaddi.

⁹ K'ay kaaletsiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yaak'oobi, P'es'iroossinne Yohaannisi, taw imetteedda aad'd'o keekatetsaa eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyaa oyk'k'iide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa gidдон ootsanaadan, k'ay untunttu Ayihudatuwaa gidдон ootsanaadan k'achchiide denddeeddo.

¹⁰ Untunttu nuuna kaseppekka taani ootsanaw k'oppaadde de'iyaa hiyyeesatuwaa maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeddino.

*P'awuloosi Ans's'ookiyaan P'es'iroosa
Timirttiyaa P'alk'k'eedda*

¹¹ Shin P'es'iroosi Ans's'ookiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bay-izzeedda diraw, k'onc'c'iyaan taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaa-gaad.

¹² Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidennawanttu am-maniyaawantta gidanaw k'as's'arettanaw koshshee giyaawanttoo yayy-eedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaaket-teedda.

¹³ K'ay yekko ammaneedda Ayihudatu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnnaabaasikka untuntunna yashshanchcha gideedda.

¹⁴ Shin untuntu mishiraachchuwaa k'aalaa tumatetsaadan, suure hametennawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa Ayihuda gidaadde, untuntuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidennawantta, «Ayihudatuwaadan de'ite» gaade gidday?» yaa-gaad.

*Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka
Attiyaawe Ammanuwaana*

¹⁵ Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa» gidokko.

¹⁶ Hewaa gidooppekka, Asay Yesuusi Kiristtoosa ammaniide S'oossaa sintsan s'illanaappe attin, Muse higgiiyaa naaguwaan s'illennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda Asay ubbay Muse higgiiyaa naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu huup'ewukka Muse higgiiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristtoosan ammaniide s'illana mala, Kiristtoosi Yesuusan ammaneeddo.

¹⁷ Shin nuw Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan s'illanaw koyyiyaawantta gidiide, nu huup'ew nagaranchcha gidiide beettoope, yaatina Kiristtoosi nagaraa tamarissiyaawe? Hewe mulekka worddo!

¹⁸ Ayaw gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa'entsuwaa ootsiyaawaa gidoope, taani ta huup'ew higgiiyaa mentsiyaawaa gidiyaawaa erissay.

¹⁹ Taani Kiristtoosaw pas'a de'ana mala, higgiiyaa baggana higgew hayk'k'aaddi.

²⁰ Taani Kiristtoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettaade kak'k'etaad; simmi, ha"i pas'a de'iyaa taana gidikke. Shin Kiristtoosi ta gidдон de'ee; taani ha"i de'iyaa de'uu, taana siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda S'oossaa Na'aan de'iyaa ammanuwaana.

²¹ Taani S'oossaa aad'd'o keekatetsaa is's'ikke; Asay higgiiyaa baggana s'illotetsaa demmiyaawaa gidoope, Kiristtoosi c'oo mela hayk'k'eedda guussaa.

3

S'illotetsay Ammano S'alalaan Beettee

¹ Akeekay bayinna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawaa k'onc'c'issaade tamarissaad. Yaatina, tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee?

² Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiide akkeedditee?

³ Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayyaanan de'uwaa doommiide, ha"i hintte wolk'k'aan poliitee?

⁴ Hinttenttu daaburaa ubbaw ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee.

⁵ Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte gidдон malaataa ootsiyaawe, Muse higgiiyaa hintte ootseedda

diraassee? Woy mishiraachchuwaa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda diraassee?

⁶ Hawaadankka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa s'illuwaadan s'eelleedda.

⁷ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare* gidiyaawaa erite.

⁸ S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'illissanawaa S'oossaa Mas'aafay kaseti be'iide, «Ha alamiyaan de'iyaa Asay ubbay neenan anjettana» yaagiide, mishiraachchuwaa k'aalaa Abraahaamoo kasetiide odeedda.

⁹ Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjjetteddawaadan, ammaniyaawanttu aawaadakka anjettana.

¹⁰ Higgiiyaa oosuwaan ammanettiide de'iyaaawanttu ubbay shek'aa gidдон de'iino; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbabaan de'ennawenne polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee.

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»† giyyaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan higgiiyaa naagiyaawaan s'illennawe eretteeddawaa.

¹² Higgii ammanuwaan baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, «Higgii giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'ana» yaagee.

¹³ S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kak'etti hayk'kiyaa ooninne shek'etteeddawaa» geetetti s'aafetteedda diraw, Kiristoosi nu diraw shek'etteeddawaa gidiide, nuuna higgiiyaa shek'aappe wozi akkeedda.

¹⁴ Kiristoosi hewaa ayaw ootseedee gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha Ayaanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne Abraahaame anjuu bare baggana Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootseedda.

Higgii Hidootaa K'aalaa Kolenna

¹⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan hinttent-too gay; haray atto laa"u asatuu itti yewuwaa haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini baggan, ooninne he c'aak'uwaa billanaw woy harabaa he c'aak'uwaa bolla gujjanaw danddayenna.

¹⁶ Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino. S'oossaa Mas'aafay c'ora asaw haasayiyaawaadan, «Ne zeretsatoo» geena; waagii gooppe, «Ne zarew» yaagee. Hewenne, itti asaa s'alalaa gee; ikka Kiristoosa.

¹⁷ Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abraahaamoo c'aak'kiidde, ha c'aak'uwaa taani naagana yaageedda. Oydu s'eetanne hattamu layt-saappe guyyiyaan yeedda Muse higgii S'oossay wotseedda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geel-dawaana gidenna giyaawaa; shin S'oossay immana giide k'aalaa geel-dawaan laataa Abraahaamoo immeedda.

* **3:7 Ammaniyaawanttu Abraahaame zare:** S'oossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninne akka Abraahaame na'aa geetetteeddawe, S'oossaa na'aa gidiyaawe ammanetteeda. 3:29 s'eellite. **3:7** Rom. 4:16 **3:8** Dom. 12:3 † **3:11** «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»: S'oossay akkeedda Asay ammanuwaappe dendeeddawaan de'uwaan de'ee. **3:12** Wog. 18:5 **3:13** Zar. 21:23 **3:16** Dom. 12:7 **3:17** Kes. 12:40

¹⁹ Yaatina, higgii ayaw de'ii? Higgii bayizzo oosuwaa gidiyaabay ayentto bessanaw S'oossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; kiitanchchaa baggana Muse gaan-natiyaawaan imetteedda.

²⁰ Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; shin S'oossay ittuwaa.

Higgiyaa K'ofaa

²¹ Yaatina, S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna» yaagii? A'a! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii asaw de'uwaa immanaw danddayiyaabaa gidoope, s'illotetsaykka tumu hig-giyaa azazettiyaawaappe beettee giyaawaa.

²² Shin Yesuusi Kiristtoosa ammanina, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda la"atetsay, ammaniyaawantoo imettana mala, Asay ubbay nagaraw moodettiide de'iyawaa, S'oossaa Mas'aafay odee.

²³ Shin kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'ana ammanoo higgii nuuna k'ashetteedda asaadan gorddi wotseedda.

²⁴ Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda.

²⁵ Shin ha"i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sintsaw nuuna naagiyaawaa gidenna.

²⁶ Hinttentu ubbay ammanuwaa baggana Kiristtoosa Yesuusan it-tuwaa gideedda S'oossaa naanaa.

²⁷ Ayaw gooppe, hintte Kiristtoosanna ittuwaa gidana mala s'ammak'etteedda ubbatuu Kiristtoosa mayyeedita.

²⁸ Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon dum-matetsay baawa; ayiliyaa woy womaannuwaa giddon dummatetsay baawa; attumawaa woy mac'c'a asaa giddon dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, hinttentu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asaa.

²⁹ Hinttentu Kiristtoosawaa gidoope, simmi hinttentu Abraahaame zare;† k'ay S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaa laat-tiyaawantta.

4

Nuuni S'oossaa Naanaa Gidiyaawaa

¹ Shin akeekite; bare aabbuwaa laattiyaa na'ay na'atetsaan de'iidde, de'iyawaa ubbaw godaa gidoopeekka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa.

² Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa ak-keeddawanttu kushiyaaninne Aa miishshaa naagiyaawanttu kushiyan de'ee.

³ Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iyaa wode, ha alamiyaa mooddiyaa ayyaanatoo ayileteeddo.

⁴ Shin yaanaw bessiyaa wodii gakkeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe yelettowaa, Muse higgew moodettiyya asaa garssan yeletteeddawaa, bare Na'aa kiitteedda.

⁵ Ayaw kiitteeddee gooppe, higgiiyan moodettiide de'iyawantta wozanawunne nuuna bare naanaa ootsanaw kiitteedda.

† 3:29 *Abraahaame zare*: Ha"i nuuni Abraahaame golle asaa. Hewaassa P'awuloosi Galaatiyaa asaw odiiidde, itti Asay Yesuusa ammaneedda ammanuwaan Abraahaamew tumu na'aa yaaget-tiide s'eegettee. Hewaa guussay S'oossaa na'aa guussaa. 3:7 s'eellite.

⁶ S'oossay hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Aabboo» giide waassiyaa bare Na'aa Ayaanaa, nu wozanaa giddo kiitteedda.

⁷ Hewaa diraw, hawaappe sintsaw neeni S'oossaa na'aa gidiyaawaappe attin, ayile gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidooappe, Kiristoosa baggana S'oossay k'aalaa geleeddabaa laattiyaawaa.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirgeedda

⁸ Shin hintte hawaappe kase S'oossaa erennaan de'iidde, tuma giidenna s'oossatoo ayile gidiide eeno geeddita.

⁹ Shin ha"i S'oossaa eriide, ubbaakka S'oossaan erettiide, laafanne k'ay kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide, laa'entsuwaa untunttoo eeno gaanaw koyyiitee?

¹⁰ Dummateedda gallassattuwa, agenatuwa, wodetuwaanne laytsatuwa hintte loytsi naaguwaan ayileteeddita.

¹¹ Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo c'oo gaade mela daaburaadditaashsha?

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw, «Hinttenttukka taanaadan hanite» gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne naak'k'ibeykkita.

¹³ Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwa k'aalaa odeeddawe taana harggissishshiina gidiyaawaa hintte eriita.

¹⁴ Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e gidinakka, taana kad'ibeykkita; shenetikkabeykkita. Hewaa diraa ubbaa taana S'oossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeeddita.

¹⁵ Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettana! Taana gidooappe, hinttenttoo danddayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooc'i imminttonne is'sennawaa markkattay.

¹⁶ Yaatina taani hinttenttoo tumuwaa odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa?

¹⁷ Hara asatuu hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin untunttu k'ofay lo"enna; ayaw gooppe, hintte untunttoo k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino.

¹⁸ Shin taani hintte matan de'iyaa wode s'alalaan gidennaan, ubbaa wodekka lo"obaan hintte koyettiyaawanta gidooappe lo"a.

¹⁹ Ta siik'o naatoo, Kiristoosa med'etay hinttenttun beettana gakkanaw, mac'c'awuno oytsay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay.

²⁰ Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha"i hintte mata baade hinttenttunna doonaan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwaa

²¹ Muse higgiiyan moodettiide de'anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa sisikkitee? Ane taw odite.

²² Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamoo danggaas'irattipenne godattippe yeletteedda laa"u naanay de'iino» yaagee.

²³ Shin danggaas'iratti na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadankka yeletteedda; k'ay godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaan yeletteedda.

²⁴ Ha laa"u mac'c'awanttu laa"u c'aak'k'oo gidiyaa leemiso. Unttuntuppe ittinna, Musew higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare naanaa ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro.

²⁵ Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; k'aykka ha"i de'iyaa Yersaalamen leemisettaw; ayaw gooppe, Yersaalame katamay bare gidдон de'iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiyaa ayiletetsaan de'ee.

²⁶ Shin saluwaan de'iyaa Yersaalame ayiletetsaan de'ukku; iza nuw aatto gideedda Saaro.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Hannee, yelabeenna mantsatee, nashetta;
yeluwaa oytsay oyk'k'i erennawunnee,
ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila!
Ayaw gooppe, bare asinaana
de'iyaa mac'c'awunippe,
barekka de'iyaa mac'c'awuniw
c'ora naanay de'ana»

yaagee.

²⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda naanaa.

²⁹ Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, S'oossaa Ayyaanay geeddawaadan yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha"ikka hewaa mala.

³⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay waagii? «Danggaas'iratti na'ay godatti na'aanna ittippe laattenna diraw, danggaas'iratto izi na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee.

³¹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa gidokko.

5

Kiristtoosan Ayiletetsaappe Kesussaa

¹ Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala, Kiristtoosi nuuna ayiletetsaappe kesseedda; simmi minniide ek'k'ite; laa'entsuwaa ayiletetsaa morgge mitsaan waas'ettoppite.

² Sisite, taani P'awuloosi, hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidoope, Kiristtoosi hinttentta ayinne maaddenna.

³ K'as's'arettiya ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa gujjaade k'ofetsay.

⁴ Higgiiyaa naagiide s'illanaw koyyiyaawanttoo, Kiristtoosappe shaaketteddita; S'oossaa aad'd'o keekatetsaappekka kunddeeddita.

⁵ Nuuna gidoope, nuuni S'oossaa Ayaanaa baggana ammanuwaan s'illanaw nashechchaan naageetto.

⁶ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe de'ooppe, siik'uwaan ootsiyaa ammanuwaappe attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettinnaa agginakka nuuna ayinne maaddenna.

⁷ Kase lo"o wos's'iita; shin tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta diggeeddawe?

⁸ Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda S'oossaappe yibeenna.

⁹ Asay giyaawaadan, guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee.

¹⁰ Hinttenttu harabaa k'oppennawaa taani S'oossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooppenne, S'oossaappe bare pird-daa akkanawaa.

¹¹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw k'as's'aray koshshiyaawaa odiyaawaa gidooppe, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma gidooppe, taani Kiristtoosa mask'k'aliyaabaa tamarissina ayinne metiyaabay baawa.

¹² Hinttentta metootsiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikki-nooshsha!

¹³ Hinttentta gidooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaaw s'eesetteeddita. Gidooppennekka ayiletetsaappe hintte keseeddawaan, hintte asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uwaan ittuu ittoo moodettite.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwaa ne huup'iyaaan siik'a» yaagiyaawaa.

¹⁵ Shin hintte ittuu ittuwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidooppe, hintte hintte gidдон wureenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

¹⁶ Shin sisite; S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita.

¹⁷ Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay is's'ee; k'ay Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ittuu ittuwaanna is'ettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw dand-daykita.

¹⁸ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, Muse higgii hinttentta mooddenna.

¹⁹ Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshum-miyaawaa, tunatetsaa, aad'd'eedda tunatetsaa oosuwaa,

²⁰ eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa, hank'k'uwaa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ittuu ittuwaappe shaakettiyaawaa,

²¹ asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetsanchchaa gidiyaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta ootsiyaawanttoo S'oossaa kawutetsaan geliyaasay baawa.

²² Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, siik'uwaa, nashechchaa, sarotetsaa, danddayaa, keekatetsaa, lo"otetsaa, ammanettiyaawaa,

²³ ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatetsaa Aa iita k'ofaannanne Aa amuwaanna ittippe mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

²⁵ Nuw Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immowaappe guyyiyaan, nuuna k'ay I kaaletso.

²⁶ Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hank'k'etsiyaawaa, woy ittuu ittuwaa k'anaatiyaawaa aggoytte.

6

Ittuu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaan de'iyawanttu itti uray ay bayizzuwaa ootsiide, beettooppekka, ashikketetsaa ayyaan Aa suurissite; k'ay hintte paac'ettenna mala, hintte huup'iyaa naagite.

² Ittuu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristtoosa higgew azazettiita.

³ Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneed-dawaa aw malatooppe, bare huup'iyaa c'immee.

⁴ Shin Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bare oosuwa paac'c'o; hewaappe guyyiyaan, hara asaawaana likkennaan, bare huup'e oosuwa s'alalaan ammanettiyaawaa demmana.

⁵ Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bareppe naaget-tiyaawaa ootsana bessee.

⁶ Shin S'oossaa k'aalaa tamaariyaawe barew de'iyaa lo"obaa ubbaa barena tamarissiyaawaanna shaakko.

⁷ Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaa bolla k'iliic'anaw danddayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oyc'ana.

⁸ Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidoope, ashuwaa amuwaappe hayk'uwaa k'oyc'ana. Shin S'oossaa Ayyaan zeriyaawaa gidoope, S'oossaa Ayyaanaappe med'inaa de'uwaa k'oyc'ana.

⁹ Ane lo"o oosuwa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min ootsooppe, k'oyc'iyaa wodii sintsappe yaanawaa.

¹⁰ Hewaa gidoope ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ubbaw lo"obaa ootsoytte; shin ubbaappe aatsiide, nuunanna amanuwaan de'iyawanttoo lo"obaa ootsoytte.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttenttoo s'aafaadditanto be'ite.

¹² Asaa sintsan lo"iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala koyyiino; shin hewaa untunttu ootsiyaawe barenttoo Kiristtoosa mask'k'aliyaa diraw yederssettenaan attana s'alalaassa.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu hintte k'as's'aretteeddawaan c'ee'ettanaw hinttentta k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'aretteeddawanttukka barenttu huup'ew Muse higgiiyaa naagikkino.

¹⁴ Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristtoosa mask'k'aliyaappe attin, taani c'ee'ettiyaabay harabay taappe haakko.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratsa med'etaa gidiyaawe maaddeeppe attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maaddenna.

¹⁶ Ha wogaan hamettiyaa ubbatuwaa bollaninne S'oossaa asaa ubbaa bolla, sarotetsayenne maarotetsay gido.

¹⁷ Taani Yesuusaw maytteedda mallaa ta bollan tokkeedda diraw, hawaappe sintsaw itti asaykka taana metootsoppo.

¹⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. Amen"i.

P'awuloosi Efesoona Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Efesoonaan de'iyaa asaw s'aafeedda kiitaan ubbabaappe aatsiide I s'eelleeddawe, «S'oossaa k'ofaa oosuwaan peeshshanawe saluwaaninne sa'aan de'iyaabay ubbay ittippe shiik'iide, itti Kiristtoosa maataa garssan ak'iyaa wodii gakkana» yaagiyaa k'ofaa (1:10). Hewaa bollankka gujjay Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gidiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolk'k'aama k'ofaa oosuwaan peeshshanaadan S'oossaa asaa hassayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan s'aafii ittippetetsaawaa s'aafanaw doommeeddawaa aassiide, S'oossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, untunttukka Aa na'aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waan la"a keseeddenttonne S'oossaa wolk'k'aama hiidootaa k'aalay Geeshsha Ayaanaa baggana wooti eretteeddentto odee. Laa'entsiyaa shaakuwaan k'ay s'aafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetetsaa de'uwaan Kiristtoosan untunttoo de'iyaa ittippetetsay tuma gidana mala untunttu waaniide de'anaw bessintto k'ofissee.

Asay Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan waaniide de'anaw dandday-intto dumma dumma hiillaa haasayan k'onc'c'eedda. Ammaniyaa Asay itti asatetsaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatetsaw huup'iyaa gidee. Ammaniyaa Asay gimbbiyaa golliyaan leemisetiyaa wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa Asay machchiyaadan leemisetiyaa wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. S'aafiyaawe Kiristtoosa baggana k'onc'c'eedda S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daro d'ok'k'issi nashshi haasayiide, c'iimmateedda k'ofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siik'uaan, I yarshshettowaan, Aa maarotetsaan, Aa aad'd'o keekatetsaaninne Aa sarotetsaa baggana s'eellee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Kiristtoosanne ammaniyaa asaa 1:3–3:21

Kiristtoosan beettiiyaa ooratsa de'uwaa 4:1–6:20

Wurssetsaa k'utiyaa 6:21-24

¹ Taani S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteen P'awuloosi, Efesoonaan de'iyaa S'oossaa naanaw k'ay Kiristtoosa Yesuusaw amanettiide de'iyaaawanttoo ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosappe Beettiiyaa Ayaanaa Anjuwaa

³ Ayaanaa anjuwaa ubbaan Kiristtoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjeeedda S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni galateetto.

⁴ Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, S'oossay nuuna sa'ay med'ettanaappe kase, Kiristtoosa baggana bare siik'uaan dooreedda.

⁵ S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda.

⁶ S'oossay bare siik'iyaa Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'd'o keekatetsaa bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseedda.

⁷ Nuuni S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daruwaadan, Kiristtoosa suutsan wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda.

⁸ S'oossay bare aad'd'eedda eratetsaa ubbaaninne bare wozanaa k'ofaa ubbaan bare aad'd'o keekatetsaa nuw darissiide immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaa ootseedda; k'ay Kiristtoosa baggana polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwaa nuuna erisseedda.

¹⁰ S'oossay wodiya wurssetsay gakkiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay Kiristtoosa waanna ootsiide, saluwaaninne sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa ittippe aan shiishshanawaa.

¹¹ Ubbabay S'oossaa k'ofaadaaninne I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide k'oppi wotseeddawaadan, Kiristtoosa baggana nuuni aawantta gidanaadan, nuuna dooreedda.

¹² Nuuni kasetiide, Kiristtoosa baggana akkana giide nashechchan naagiyaawanttu, S'oossaa bonchchuwaa galateetto.

¹³ Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atotetsaa aheedda mishiraachchuwaa k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana, hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa hintte bolla wotseedda.

¹⁴ S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayaanaa waasetetsaa oyk'k'eeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa.

P'awuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

¹⁵ Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siik'iyawaa taani sisodeppe doommaade,

¹⁶ hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka woossay.

¹⁷ K'ay Godaa Yesuusi Kiristtoosa S'oossay, bonchchuwaa Aawuu, S'oossaa hintte eranaadan, hinttana aad'd'eedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo k'onc'c'issiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay.

¹⁸ S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttana s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyyina, Aa poo'uwaa hintte be'anaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹⁻²⁰ K'ay Aa ammaniyaa nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyaa wolk'k'ayenne hayk'uwaappe Kiristtoosa dentsiide, saluwaa sa'aan S'oossaa ushechcha baggana* utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa.

²¹ Kiristtoosi saluwaa suntsatuwaappe, godatetsay de'iyawanttuppe, wolk'k'aamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide

* **1:19-20 Ushechcha bagga:** Wolk'k'aanne bonchchuwaa sa'aa. **1:19-20** Maz. 110:1

mooddee; I ha"i de'iyaa yeletaa s'alalaan gidennaan, sintsaappe yaana yeletaaniikka hara suntsatetsaa ubbaappe d'ok'k'ee.

²² S'oossay ubbabaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I ubbabaan ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda.

²³ Woosa gollii Kiristtoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristtoosi ubba saan ubbabaa kuntsiyaa Aa poluwaa.

2

Kiristtoosan Hayk'uwaappe De'oo Pinniyaawaa

¹ Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayaana hayk'uwaa hayk'k'eeddita.

² He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; c'arkkuwaa gidдон de'iyaa wolk'aama ayyaanatuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa ha"i mooddiiyaa ayyaanaw azazetteeddita.

³ Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan de'eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootseeddo. Nuunikka haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwaa akkanaw de'etto.

⁴ Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyaa diraw, bare siik'uwaa daruwaadan,

⁵ Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayyaanan hayk'k'eeddawannta gidinakka, I Kiristtoosanna nuw de'uwaa immeedda. S'oossaa aad'd'o keekatetsan hintte atteeddita.

⁶ Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna saluwaanne sa'anne mooddanaadan, S'oossay nuuna aanana ittippe hayk'uwaappe dentseedda.

⁷ I sintsaappe yaana wodiyaan, nuw Kiristtoosi Yesuusann de'iyaa keekatetsan, ubbaappe aad'd'iyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa ootseedda.

⁸ Ayaw gooppe, hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsan, ammanuwaan atteeddita; hawe S'oossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna.

⁹ Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte c'ee'ettiyaabay ayaynne baawa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo"o oosuwaa nuuni ootsanaadan, Kiristtoosi Yesuusa baggana nuuna med'd'eedda.

Kiristtoosan Beettiyaa Ittippetetsaa

¹¹ Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena k'as's'aretteddawannta giyaa Ayihudatu, k'as's'arettibeennawannta giide s'eesiyaawantoo, hintte kase oonentto akeekite.

¹² He wode hintte Kiristtoosappe shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'k'eedda c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne k'ay S'oossay bayinnaan de'eeddita.

¹³ Shin hintte kase haakkiide de'iyaa wanttu ha"i Kiristtoosa Yesuusanna de'iide, Kiristtoosa hayk'uwaan mataa shiik'eeddita.

¹⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Unttuntu laa"uwaa shaakkiide, morkke ootsi wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan koli yeggeedda.

¹⁵ I bare huup'ew ha laa"u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa wotsanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe d'ayisseedda.

¹⁶ Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eedda bare hayk'uwaan morkketetsaa d'ayisseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa"u zaratuwaakka itti asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakko aheedda.

¹⁷ Kiristtoosi yiide, S'oossaappe haakkiide de'iyaa hinttentoo Ayihuda gidennawanttoonne, Aa matan de'iyaa Ayihudatoo ubbaw, mishi-raachchuwaa k'aalaa sarotetsaa odeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawantukka, itti Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggana Aawuwaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹⁹ Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga woy imatsaa gidikkita; ha"i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; k'ay S'oossaw hintte soy asaa.

²⁰ Yesuusi kiitteeddawanttunne timbbitiyaa odiyaawanttu baaseeda baasuwa bolla hinttekka kees'etteeddita; godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchay Kiristtoosi Yesuusa.

²¹ I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyk'k'iide, S'oossaa baggana Geeshsha, S'oossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee.

²² Hintte k'ay S'oossay bare Ayyaanan de'iyaa golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaanna ittippe Kiristtoosan kees'ettiita.

3

P'awuloosi Ammanenna Asaw Ootseedda Oosuwaa

¹ Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaa woosay.

² S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwaa taw immeeddawaa hintte loytsi siseeddita.

³ S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'issiide, taana erisseedda; taani hewaa k'antsaan s'aafaad.

⁴ K'ay taani s'aafeeddawaa hintte nabbabiyaa wode, Kiristtoosa s'uuraa taani woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita.

⁵ Beni wode Asay he S'uura yewuwaa sisibeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi kiitteedda S'oossaa naanatoonne timbbitiyaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanan ha"i k'onc'c'isseedda.

⁶ S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untuntu itti asatetsan shaakettennaan de'iino; k'ay Kiristtoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.

⁷ S'oossay bare oosuwaa wolk'k'aa baggana taw immeedda aad'd'o keekatetsan taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi.

⁸ Taani geeshshatuwaa ubbaa gidдон laafiyaawaa gidoopekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretetsaa mishi-raachchuwaa k'aalaa odiyaa ha kaac'aa S'oossay taw immeedda.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hewaan S'oossaa S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issa odana; ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaa beni wode gentsi wotseedda. S'oossay ha"i hewaa woosa golliiyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyaa kaappatoonne godatetsay de'iyaa wanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa k'onc'c'issanaw ootseedda.

¹¹ S'oossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa baggana I poleedda bare med'inaa k'ofaadan ootseedda.

¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammaniyaa ammanuwaan amanettiide, ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristtoosa Siik'uwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa'aan de'iyaa ammaniyaa golliiyaa Asay ubbay aappe yeedda* S'oossaa sintsan gulbbatay.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay bare bonchchuwaa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaan, hinttenttoo hintte garssa asatetsan hintte minniyaa wolk'k'aa immanaadaaninne, k'ay ammanuwaa baggana Kiristtoosi hintte wozanaa bare golliiyaa med'd'anaadan, taani S'oossaa woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaa yeddiide, tokettiide siik'uwaan minnanaadan, S'oossaa woossay.

¹⁸ K'ay geeshshatuwaa ubbaanna Kiristtoosa siik'uu ay keenaa aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto† eriyaa wolk'k'aa hinttenttu demmanaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹ Eratetsaappe aad'd'iyaa Kiristtoosa siik'uwaa hintte eranaadaaninne k'ay S'oossawaa gidiyaa ubbabaan hintte poli kumanaadan, taani S'oossaa woossay.

²⁰⁻²¹ Simmi nu gidдон ootsiyaa bare wolk'k'aa baggana nuuni woos-siyaawaa woy k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw dand-dayiyaa S'oossaw, woosa golliyaaninne Kiristtoosi Yesuusan ubbaa wode med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

4

Bollaa Ittippetetsaa

¹ Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaa diraw k'ashetteeddawe S'oossay hinttena s'eeseedda s'eessaw bessiyaa de'uwaa hintte de'anaadan, taani hinttena woossay.

² Ubbaa wode hintte hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne danddayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawaan hintte siik'uwaa bessite.

³ Hinttena ittippe gatsi k'achchiyaa sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo immiyaa ittippetetsaa naaganaw minnite.

* **3:14-15 Aappe yeedda:** Aappe denddowaan, ittuwaa ittuwaa huup'iyaan huup'iyaan eriyaawaassa. † **3:18 Aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto:** Hawe bessiyaawe saluwaan de'iyaa Yerusaalamo woy S'oossaa siik'uwaa woy S'oossaa aad'd'o eraa woy Yesuusa mask'k'aliyaw de'iyaa biletsaa.

⁴ S'oossay hinttena s'eeseedda hidooyay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mes's'i ittuwaa gidowaadan, itti asatetsayenne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee.

⁵ Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee.

⁶ Ubbaa Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa giddon de'iyaaawe, itti S'oossay, ubbaa Aawuu de'ee.

⁷ Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni huup'iyaaan huup'iyaaan dumma imuwaa akkeeddo.

⁸ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,

«I pude d'ok'k'asaa keseedda wode,
omoodetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda»
yaagee.

⁹ Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? I koyiro duge wod'd'eedda; hewe sa'aw hirkki wurssetsasaa wod'd'eedda giyaawaa.

¹⁰ Ha duge wod'd'eeddawe bare huup'ew Aa; he I ubbabaa kumanaadan, saluwaa ubbaappe d'ok'k'iyasaa pude keseedda.

¹¹ Asaw imotaa immeeddawe Aa; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteeddawantta, haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, k'ay haratuwaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawantta, k'aykka haratuwaa woosa golliiyaa kaaletsiyaawanttanne tamarissiyaawantta ootsi suntseedda.

¹² I hewaa geeshshatuu ubbay ammaniyaa asaa oosuwaa ootsanaadaninne Kiristtoosa bollan kees'ettanaadan giigissanaw ootseedda.

¹³ K'ay nuuni ubbay S'oossaa Na'aa ammaninanne erina beettiyaa ittippetetsaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa dic'c'iide, donzza asaa gidanaadaana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shoc'ettiide, barenttu c'immiyaa hanotaan asaa balaa ogiyaa kaaletsiyaa geniyaa asaa timirttiyaa c'arkkuwaa ubbaan sugettiide, hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena.

¹⁵ Shin nuuni siik'otetsan tumuwaa haasayiide, huup'e gidiyaa Kiristtoosakko ubbabaan dic'c'anaw bessee.

¹⁶ Bollaa giddon de'iyaa dumma dumma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay kumentsaa bollay barew imetteeddasaa ubbaan ittuu ittuwaanna gaketiiide, ittippe oyk'k'etti utteedda; he dumma dumma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaa wode, kumentsaa bollay siik'uwaan dic'c'eenne barena kees's'ee.

Kiristtoosan Beettiyaa Ooratsa De'uwa

¹⁷ Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odayenne markkattay. Hintte go"i bayinna k'ofaa k'oppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de'oppite.

¹⁸ Unttuntu wozanay d'umaan de'ee; unttuntu ayinne erennawantanne azazettena diraw, S'oossay immiyaa de'uwaappe haakkeeddino.

¹⁹ Unttuntu matan yeella giyaawe baawa; unttuntu woshummaw kajeelanaw barenttu huup'iyaa aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayinnaan ootsanaw loytsi yorattiyaawantta.

²⁰ Shin hintte Kiristtoosawaa hewaadan tamaribeykkita.

²¹ Aabaa tumu siseeddita; k'ay tumatetsaykka Yesuusan de'iyaaawaa, aappe tamaareedditaa.

²² Hintte kase de'iyaa de'uwaawaggite; k'ay bare c'immiyaa amuwaan d'ayiyaa hintte ec'a asatetsaa d'ayissite.

²³ Hintte wozanaynne k'ofay ubbaanna ooras's'anaw bessee.

²⁴ Tumu s'illotetsaaninne geeshshatetsaan S'oossaa leemisuwaan med'etteedda ooratsa asatetsaa mayyite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristtoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw, Asay ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee.

²⁶ Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite. Hintte hank'k'uwaan de'ishshin, away wuloppo.

²⁷ S'alahew s'oo'iyaa immoppite.

²⁸ Wuu"iyaa uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; shin hewaa aggiide, hiyyeesatuwaa maaddanaw, bare kushiyan lo"obaa ootsiidde daaburo.

²⁹ Hintte haasayay sisiyaawantta go"ana mala, kosshiyaawaadan mentsetsiyaa lo"o k'aalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka kesoppo.

³⁰ S'oossay hinttena woziyaa gallassaw hintte attametti utteedda S'oossaa Geeshsha Ayaanaa kayyoyoppite.

³¹ Is's'iyaa hanotaa, yiluwaa, hank'k'uwaaw, waasuwaanne c'ashshaa ubbaa iitatetsaa ubbaanna hintteppe d'ayissite.

³² Ittuu ittoo keekitenne k'arettite; k'ay S'oossay Kiristtoosa baggana hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka ittuu ittuwaa atto giite.

5

Poo'uwaan De'ite

¹ Simmi S'oossay siik'iyaa naanatuwaadan, Aa malatite.

² K'ay Kiristtoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyaa S'oossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaaninne imotaa ootsiide immeed-dawaadan, hinttekka siik'uwaan de'anaw bessee.

³ Shin S'oossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte gidдон woshum-miyaawenne tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo.

⁴ Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo bessenawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, S'oossaa galatanaw bessee.

⁵ Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoope, Kiristtoosa kawutetsaanne S'oossaa kawutetsaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyinniyaawaappe dummattenna.

⁶ Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe, hawaa gaasuwaan S'oossaa hank'k'uu azazettena asaa bolla yaana.

⁷ Simmi hewaa mala asaana zuppetoppite.

⁸ Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'eeddita; shin Godaa baggana ha"i poo'uwaan de'iita; poo'uwaan de'iyaa asaadan poo'uwaan hamet-tite.

⁹ Ayaw gooppe, poo'uu lo"otetsaa, s'illotetsaanne tumatetsaa ubbaa ayifee.

¹⁰ Godaa nashechchiyaabay ayentto tamarite.

¹¹ Go"i bayinna d'umaa oosuwaaw k'onc'c'issi bessiteppe attin aanana walakettoppite.

¹² Unttuntu geeman ootsiyaawe haray atto haasayiyaawekka pokkee.

¹³ Shin ubbabay poo'uwaaw kesiyaaw wode, k'onc'c'iyaaan beettana; ayaw gooppe, k'onc'c'iyaaan beettiyaa ubbabay poo'uwaaw.

¹⁴ Hewaa diraw,

«Gem"ishiyaawoo, beegotta;

hayk'uwaappekka dendda;

Kiristoosi new poo'issanawaa»

yaagee.*

¹⁵ Simmi hintte waan de'into akeekite; aad'd'eedda eratetsaanna de'iyaa asaadan de'iteppe attin, aad'd'eedda eratetsay bayinna asaadan de'oppite.

¹⁶ Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiyaaw hinttew danddayet-towaadan lo"otetsaw go"ettite.

¹⁷ Hewaa diraw, Goday koyyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeyaa gidoppite.

¹⁸ K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'ennaan kumooppe attin, hinttena bayizziyaa woyniyaa giyaaw eessaa ushiide matsottoppite.

¹⁹ Mazimuriyaa yetsaan, galatiidde yes's'iyaaawaaninne ayaana yetsaan ittuu ittuwaanna haasayite; k'ay galatiyaa yetsaaninne mazimuriyaa yes's'iyaaawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yes's'ite.

²⁰ Nu Godaa Yesuusi Kiristoosa suntsan, Aawuwaa S'oossaa ubbabaw ubbaaw wode galatite.

Asinaabaanne Machchattibaa

²¹ Kiristoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.

²² Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite.

²³ Ayaw gooppe, Kiristoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaadan, asinaykka bare machchattiw huup'e; k'ay Kiristoosi bare huup'iyaaan, bare bollaa gidiyaa woosa golliyaaw ashshiyaawaa.

²⁴ Shin woosa gollii Kiristoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu k'ay barenttu asinaw ubbabaan moodettanaw bessee.

²⁵ Asinatoo, Kiristoosi woosa golliyaaw siik'iide, bare huup'iyaa iziwi immeeddawaadan, hintteikka hintte machchatuwaa siik'ite.

²⁶ I woosa golliyaaw bare k'aalaaninne haatsaan meec'c'i geeshshiide, S'oossaw dummayanaw hawaa ootseedda.

²⁷ Kiristoosi woosa golliyaaw k'itay woy deemuwaa c'id'd'issiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne borettennawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw koyyeedda.

²⁸ Simmi k'ay asinay bare machchatto bare bollaadan siik'anaw bessee; bare machchatto siik'iyaaawe barena siik'ee.

²⁹ Ayaw gooppe, bare bollaa is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin Kiristoosi woosa golliyaaw muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne naagee.

³⁰ Ayaw gooppe, nuuni Aa bollaa dumma dumma asatetsaa.

³¹ S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; unttuntu laa"uukka itti ashuwaa gidana» yaagee.

* **5:14** Hawe mazimuriyaa gidiiidde ammaneedda Asay s'ammak'ettiyaa wode yes'ettiyaaawaa. **5:31** Dom. 2:24

³² Ha s'uuray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe Kiristoos-abaanne woosa golliyaabaa odee yaagay.

³³ Gidooppekka, k'ay asinay huup'iyaa huup'iyaa machchiyaa bare huup'iyaaan siik'anaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6

Yeleeeddawanttubaanne Yeletteedda Naanatuwaabaa

¹ Naatoo, hinttena yeleeeddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayaw gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa.

²⁻³ «New ubbabay lo"anaadaaninne sa"aan ne laysay aduk'k'anaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha» giyaa azazuu S'oossay immana geedda hidootaana de'iyaa koyiro azazuwaa.

⁴ Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe attin, untuntta hank'k'etsoppite.

Godatuwaabaanne Ayilatuwaabaa

⁵ Ayilatoo, Kiristoosaw ootsiyaawaadan, hintte godatoo yashshatetsaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azazettite.

⁶ S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristoosa ayilatuwaadan, wozanaappe ootsiteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite.

⁷ Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe ootsite.

⁸ Ayile gidina woy womaannuwaa gidina, I ootsiyaa lo"o ooso ubbaw Goday huup'iyaa huup'iyaa woytanawaa eriita.

⁹ Godatoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan ootsite; hinttenanne untuntta gatsi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwaan de'iyawaa eriita.

S'oossaa Olaa Miishshatuwaabaa

¹⁰ Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode minnite.

¹¹ S'alahiyaa iita c'imuwaa te"anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite.

¹² Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyaa iita ayaana wolk'k'atuwaanna, mooddiyaawanttunna, godatetsay de'iyawanttunna ha d'uma biittaa mooddiyaawanttunna olettiyaawaappe attin, asaana olettokko.

¹³ Hewaa diraw, iita gallasaan* te"anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw wad'ettowaappe guyyiyaan, min ek'k'anaw hintte danddayana mala, S'oossaa olaa miishshaa ubbaa oyk'k'ite.

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, s'eessan sak'kiyaa danc'ciyaawaadan tumatetsaa danc'ciide, tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan s'illotetsaa mayyide, hintte gediyaan c'aammaa wotsiyaawaadan sarotetsaa mishi-raachchuwaa k'aalaa odanaw giigiide, min ek'k'ite.

¹⁶ He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubbaa wode gondalliyaadan oyk'k'ite.

6:1 K'ol. 3:20 6:2-3 Kes. 20:12; Zar. 5:16 6:4 K'ol. 3:21 6:5 K'ol. 3:22-25 * 6:13 **iita gallasaan:** Ha"i de'iyaa wodiya woy hayk'uwaa gallassaa woy wurssetsaa pirdaa woy mura gallassaa giyaawaa. 6:14-15 Isa. 52:7

¹⁷ Atotetsaa huup'iyaan wotsiyaa birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay Geeshsha Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa k'aalaa oyk'k'ite.

¹⁸ S'oossaa woossiiddenne Aa maaduwa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha Ayyaanan S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettopenite; geeshshatuwa ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite.

¹⁹ K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uuraa odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide, haasayaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite.

²⁰ Taani ha'i k'ashuwaan de'ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite.

Wurssetsa Sarotaa

²¹ Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hinttekka eranaadan, nu siik'o ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo odanawaa.

²² Nuuni ubbay waan de'into hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa hinttekko kiittaaad.

²³ S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotetsaynne siik'otetsay ammanuwaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido;

²⁴ Dochchenna siik'uwaan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'iyaa ubbatuwaanna S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Mak'idooniyaa gidduwaan de'iyaa Roomen omoodetteedda Pilip'p'isiyoosa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantussa. Hawanttu P'awuloosi koyro ammansiiide shiishsheeddawantta. Unttuntu Roome gade yeletaa gido dirawunne k'aykka kare gadeppe yeedda wogaaninne ammanuwaan daroppe ayyiino. P'awuloosa bollan untunttu daroppe hank'k'etteedda gaasuukka hawaa (Kit. 16:20). Ha kiitay s'aafetteeddawe, hara ammaniyaa oosanchchatuu P'awuloosa k'ofaa p'alk'k'i p'alk'k'iide waayissiyaa wodiyaannanne Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttu gidдон dendeedda worddo timirttiyaa gaasuwaan Aa wozanay daro kayyottiide me"eedda wodenne k'asho golliyaan I de'iyaa wodiyaanna. Gido shin, P'awuloosi Yesuusi Kiristtoosa minisiide ammaniyaa asaa gideedda diraw, ha kiitaa bollan k'onc'c'iide beettiyaawe nashechchaanne kumentsaa ammanettiyaawaa.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeedda koyro gaasuu Aa metuwaa wode Aa maaddanaw Pilip'p'isiyoosa ammaniyaa Asay imotaa aw kiiteedda diraw, untunttu galatanaassa. Aa bollankka untunttu bollankka dumma dumma metuu gakeeddawaa gidoppekka, untunttu s'alana malanne kumentsaa ammanettiide de'ana mala, ha gakettedda injiyyaan untunttu mentsetsee. Ayyuwaanne otoruwaa diggiide, Yesuusi Kiristtoosa ashikketetsan untunttu kumana mala, minisiide untunttu hassayisseedda. Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gideeddawaan untunttu demmeedda de'uu S'oossaa aad'd'o keekatetsaappe pultteeddawaanne untunttu ammanuwaan akkeeddawaa gidiyaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawaan beetteeddawaa gidennawaa untunttu hassayissee. Yesuusi Kiristtoosanna ittuwaa gidiide de'iyaa ubbatoo S'oossay immiyaa sarotetsaabaanne nashechchaabaa untunttoo s'aafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechchaa, ammanettiyaawaa, ittippetet-saanne Kiristtinnaa ammanuwaaninne de'uwaan minniide de'iyawaa geeshshiide bessiyaawaana. Hewaa bollakka gujjiide, P'awuloosi Pilip'p'isiyoosan de'iyaa ammaniyaa asatuwaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaa k'onc'c'issee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-11

P'awuloosaw de'eedda de'uwwa hanotaa 1:12-26

Kiristtinnaa de'uwwa leemisuwaa 1:27-2:18

S'imootoosawunne Ep'afiroodiituussaw de'iyaa k'ofaa 2:19-30

Ammanuwaa ek'ettiyaawantuppe naagettana mala odetteeddawaa 3:1-4:9

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttoo shiishsheedda galataanne mak'k'uwaa 4:10-20

Wurssetsaa k'utiyaa 4:21-23

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchatuu P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristtoosa Yesuusan de'iyaawanttoo, Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan de'iyaa geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletsiyaawanttoonne maaddiyaawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafheetto.

² Nu Aawuwaa S'oossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttentoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Taani hinttena hassaiyaa wode ubbaan ta S'oossaa galatay.

⁴⁻⁵ Hintte koyiro gallasaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttentoo ubbaw nashechchan S'oossaa woossay.

⁶ K'ay hinttenttu gidдон lo"o oosuwaa doommeedda S'oossay, Kiristtoosi Yesuusi simmiyaa gallasay gakkanaw polanawaa eray.

⁷ Taani hinttenttoo ubbaw hewaadan k'oppanaw bessee; ayaw gooppe, taani hinttena ubbaa wode hassayay. Ha"i taani k'ashuwaan de'iyaawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, k'ay wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay taw kaac'eedda kaac'aa hinttekka taananna gishi akkeeddita.

⁸ Ayaw gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiyaa siik'uwaan ay keenaa siik'into, S'oossay taw markka.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe hawaa; lo"obaa ayaanneekka dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uu tumu eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji dic'c'anaadan, S'oossaa woossay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallasan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta gidana.

¹¹ K'ay hinttenttu shemppuukka S'oossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa s'illotetsaa ayfiyaa ayifana.

P'awuloosa K'ashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggibeenna

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha taana gakeeddawe mishiraachchuwaa k'aalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana mala koyyay.

¹³ Taani Kiristtoosa diraw k'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaa ubbatuunne hawaan de'iyaa haratuu ubbatuu eriino.

¹⁴ K'ay taani k'ashetteeddawe nu ishātuwaappe dariyaawanttu Godan loytsi ammanettiide, S'oossaa k'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'aliide odanaadan maaddeedda.

¹⁵ Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa odiino; shin haranttu lo"o amuwaan odiino.

¹⁶ Hawanttu S'oossay taw wonggalaa naagiyaa oosuwaa immeedda diraw, siik'iide k'aalaa odiino.

¹⁷ Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waaiyaa ahanawaa untunttoo malatina, barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino.

¹⁸ Ayinne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani nashettana.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiyaa maaduwaan attanawaa eray.

²⁰ Ta wolk'k'aama amuunne S'oossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyaa naaguu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'k'inakka yayyenaan, kasewaadan ha"ikka ta kumentsaa asatetsan Kiristtoosi bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibankka yeellatennaan attanaassa.

²¹ Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristtoosa; k'ay hayk'uukka taw go"a.

²² Shin taani pas'a de'iyawaan daro go"iyaawaa ootsanawaa gi-dooppe, hak'awaa dooranentto taw erettenna.

²³ Taani ha laa"u yewatuwaan metootay; ha de'uwaappe shaaket-tanawunne k'ay Kiristtoosanna ittippe de'anaw amottay; Kiristtoosanna ittippe de'iyawe ubbaappe aad'd'eedda daro lo"obaa.

²⁴ Shin taani hayk'k'iyawaappe hinttenttu diraw pas'a de'iyawe hinttena daro koshsiyaawaa.

²⁵ Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; k'ay ammanuwaan hinttenttu dic'c'anaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ub-baanna pas'a de'ana.

²⁶ Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaa yiyaa wode, Kirist-toosa Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'ee'ettiyaabay hint-tentto darana.

²⁷ Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa de'uwaa de'ite; taani hinttena baade woy be'ana d'ayina, hinttenttu itti k'ofaan minniide ek'k'eeddawaanne, k'ay wonggalaa am-manoo itti wozanaa gidiide ittippe baas'etiyaawaa sisana.

²⁸ Hintte morkketoo ayankka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu bashaa d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'oonissiyaa diraw, hinttent-too atotetsaa d'iishissee.

²⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosaw ootsiyaa kaac'ay hinttena gakkeeddawe hinttenttu aan ammanana s'alalaassa gidennaan Aa diraw waayiyaakka akkanaassa.

³⁰ Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa mala baas'iinne k'ay ha"ikka taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakkeedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

¹ Kiristtoosan hinttenttu de'iyaa de'uu hinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena mentsetsii? Geeshsha Ayyaanana hinttenttoo ittipetetsay de'ii? Hintte ittuu ittoo keekiiteennee k'arettiitee?

² Yaatooppe, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninne k'ofaa poluwaan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite.

³ Hinttena siik'iyawaan woy c'ee'ettanaw koyyiyaa mela amuwaan ittibaanne ootsoppite; shin ittuu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ittuu ittoo hinttenttu huup'iyaa kawushshite.

⁴ K'ay ittuu ittuwaa go"iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa go"iyaawaa koyyoppite.

⁵ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hintte-nankka de'anaw bessee.

⁶ I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda;

shin I wolk'k'aan S'oossaa keena gidiyaa maatay de'iyawaa bessiyaawaadan paydibeenna.

⁷ Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide,*
ayiliyaa med'etaa akkeedda;
k'ay asaa malatiide k'onc'c'eedda.

⁸ I barena kawushsheedda;
hayk'oo, ubbaa haray atto,
mask'k'aliyaa bolla hayk'k'anawukka azazetteedda.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay Aa loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda;
k'ay suntsaa ubbaappekka aad'd'iyaa
d'ok'k'a suntsaa aw immeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, saluwaaninne sa'aan,
sa'aappe garssan de'iyaa ubbay,
Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbbatana.

¹¹ K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,
S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa'aan De'iyaa Asaw Poo'o Gidiyaawaa

¹² Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ub-
baan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha"i taani hinttenttu matan
de'enna wodekka, hinttenttu kasewaappe aatsiide taw azazettanaw
bessee; yashshatetsaaninne kokkorssaan hinttenttu atatetsaa polanaw
ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaaninne k'ay
I k'oppeeddawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu gidдон ubbaa wode
ootsee.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa gidдон pokkuu baynnawantta,
geeshshatuwaa, S'oossaa naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta
gidite; k'ay zuuzummennan woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite.
He asaa gidдонkka saluwaan poo'iyaa s'oolinttiyaadan poo'iidde,

¹⁶ de'uwwa mishiraachchuwwa k'aalaa untunttoo odite; he wode ta
daaburaynne ta oosuu mela d'ayibeennawe erettiyya diraw, Kiristtoosi
simmiyaa gallassi taani hinttenan c'ee'ettana.

¹⁷ Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshshiyaa
yarshshuwaa bolla ta suutsay ushshaa yarshshuwaaдан gukkooppekka,
taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay.

¹⁸ Hewaadan hinttekka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe
nashettite.

S'imootoosinne Eppafiroditoosi Ootseedda Oosuwwa

¹⁹ Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisaade nashettanaadan,
S'imootoosa hinttekko ellekka yeddanaawaa Godaa Yesuusan
ammanettay.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirggiyaa Aa
mala Asay haray ooninne taw baawa.

²¹ Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huup'e go"aa koyyiino;
Yesuusi Kiristtoosawaa koyyikkino.

²² Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaadan, S'imootoosi taananna it-
tippe gidiide, wonggalaa oosuwwa ootseeddawaan, ammanettiyyaa asaa
gidiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita.

²³ Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade, ellekka Aa hint-
tekko yeddana gaade k'oppay.

* **2:7 Ubbabaa aggiide:** I barena mela ootseedda guussaa. **2:10** Isa. 45:23 **2:14-15** Zar. 32:5

²⁴ Taani ta huup'ew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanettay.

²⁵ Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidiide ootseeddawaa, oletteeddawaanne, k'ay taana maaddiyaawaan hinttentoo kiitettiide ootseeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa k'oppaad.

²⁶ Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamotee; k'ay I saketteeddawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee.

²⁷ I tumu sakettiide, hayk'k'i atteedda; shin S'oossay aw k'aretteedda; Aa s'alalaw gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka k'aretteedda.

²⁸ Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa be'iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irs's'anaadan, taani ellekka Aa hinttekko yeddana.

²⁹ Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaa nashechchan Aa mokitte; k'ay Aa malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite.

³⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'ew taana maaddana danddayenna maaduwa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwa diraw, bare shempuwaa sheneko giide, hayk'k'i atteedda.

3

Tumu S'illotetsaa

¹ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase s'aafeddawaa zaaretsaade s'aafiyaawe taana waayissenna; k'ay he s'aafiyaawe hinttena naagana.

² Iitabaa ootsiyaawantuppe, he kanatuwaa eeshshay de'iyaawantuppe, k'as's'aray koshshee giyaa asatuwaappe naagettite.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaanan S'oossaw goyiniyaa dirawunne nu de'uwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyaa diraw, tumu k'as's'araa k'as's'aretteeddawantta; asatetsaa bolla oosettiyaawan ammanokko.

⁴ K'ay taw ta huup'iyankka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay asaynne bare asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee giide k'oppooppe, taani aappe loytas aad'd'ay.

⁵ Taani yelettoodeppe hospuntsa gallasaan* k'as's'arettaad. Taani yeletaan Israa'eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgayaa naagiyaawaan gidooppe, taani Parisaawe;

⁶ Ayihuda ammanoo seelaa gidooppe, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide s'illiyaawaa bagga gidooppe, taanan pokkobay beettibeenna.

⁷ Shin taana go'iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday.

⁸⁻⁹ Tumakka, hewanttu s'alalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesuusa eriyaawe ubbabaappe loytisi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go'ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyaa ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, S'oossay immiyaa s'illotetsay, ammanuwaan S'oossaa matappe yiyaa s'illotetsay taw ha'i de'ee.

* **3:5** Taani yelettoodeppe hospuntsa gallasaan: Hawe Ayihudiyaa attuma naanay yelettoodeppe hospuntsa gallasaan k'as's'arettiyaawaa bessee.

10-11 Taani Kiristtoosanne Aa dendduwaa wolk'k'aa eranaw koyyay; yaataade taani ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyaa aanana waayettanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amottay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Wos's'iyawaa

12 Taani ha"i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristtoosi Yesuusi taana barew ootseedda woytaa demmana gaade elleellay.

13 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade k'oppikke; shin taani ittibaa ootsay; taappe guyenna de'iyawaa dogaa de sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw wad'ettay.

14 S'oossay Kiristtoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw wos'ay.

15 Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa k'oppaanaw bessee; k'ay hintteppe amareedawanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana.

16 Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda maaraadan, ane sintsaw he maaraa kaalloytte.

17 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hintteikka nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite.

18 Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo kase c'orattoo odaaddi; k'ay ha"i laa'entsuwaakka afos's'aadde hinttenttoo oday; Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eeddawoo bar-enttu shemppuu barena morkke ootseedda daro asatuu de'iino.

19 Unttuntu wursetsay bashshaa; unttuntu uluu unttunttoo S'oossaa; yeellatanaw bessiyaawan unttuntu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa s'alalaa k'oppiino.

20 Ayaw gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna ashshiyaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa naageetto.

21 Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw danddayiyaa bare wolk'k'an, nu daaburanchcha asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa malatissiide ootsana.

4

Wursetsa Zoriyaa

1 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani siik'iyawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'k'u ootsiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'k'anaw bessee.

2 Ewoodenne Sins's'iikee, hinttenttu laa"uukka k'ofaan ittuwaa gidiide, Godan de'anaadan, taani hinttena zoray.

3 K'ay taananna ootsiyaa ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaa maaddanaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, unttuntu taanannanne unttuntu suntsay S'oossaa de'uwwa mas'aafan* s'aafetteedda K'alemins's'oosanna k'ay taananna ittippe ootsiyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw daabureeddino.

4 Godaanna hinttenttu de'iyaa de'uwaan ubbaa wode nashettite; taani hawaa gujjaadeikka gay; nashettite.

* 4:3 S'oossaa de'uwwa mas'aafan: S'oossaa asaa suntsay s'aafettiyyaa mas'aafaa.

⁵ Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana.

⁶ S'oossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan Aa loytsi galatidde, hinttena koshshiyaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirgoppite.

⁷ K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana naagana.

⁸ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu wozanaan lo"obaanne galatissiyaawaa k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa ubbaa, bayizzuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siik'uwaa ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa k'oppite.

⁹ Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa.

Barew Kiitetteedda Imotaw P'awuloosi Galateeddawaa

¹⁰ Shin daro wodiyaappe guyyiyaan, ha'i hinttenttu tawaa laa'entsuwaa k'oppanaw doommeedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo injjetennan is's'eeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppiita.

¹¹ Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyaabay taw gidana[†] giyaawaa taani tamaaraad.

¹² Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaawekka ayentto eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne palahaa tamaaraad.

¹³ Kiristtoosi taw immeedda wolk'k'an, ubbabaa ootsanaw taani dand-dayay.

¹⁴ Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytseeddita;

¹⁵ Pilip'p'isiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte gid-don odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyaa hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita; k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, taana metuu oyk'keedda wode, haray atto taani Teselonk'k'en de'ishshinkka taana zaari zaariide maaddeeddita.

¹⁷ Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa s'alalaa akkanaw koyyikke.

¹⁸ Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiya ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa mala.

¹⁹ K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena koshshiyaawaa ubbaa hinttenttoo immana.

²⁰ Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amenⁱ.

Wurssetsa Sarotaa

[†] **4:11 Taw de'iyaabay taw gidana:** Taw de'iyaabaan taani shemppay, kallay, woppu gay.

4:15 2 K'or. 11:9

4:16 Kit. 17:1

4:18 Kes. 29:18

²¹ Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de'iyaa ishatuu hinttena saro giino.

²² Hawaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aatsiide Kaatiyaa K'eesaare golliyaan de'iyaa wanttu hinttena saro giino.

²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

P'awuloosi K'olaasiyaasa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'olaasiyaasa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Efesoone asaw s'aafetteedda kiitaanna itti wodiyaanna malatee. Hewekka K'eerii Iisiyaan, Efesooneppe away doliyaa baggana beettiiyaa K'olaasiyaasan de'iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiiide laa"uwaa gidдон de'iyaa dummatetsay, K'olaasiyaasa asaw s'aafetteedda kiitay Kiristtoosi med'etaa ubbaw huup'e gidiyaawaa bessiyaa wode Efesoona asaw s'aafetteedda kiitay k'ay Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaa bessee. Ha asatoo k'aalaa markkatteeddawe P'awuloosa gidana d'ayooppekka, Roome gadiyaan, Iisiyaa waanna katamaa gidiyaa Efesooneppe untuntntoo ootsiyaa asatuwaa kiittiyaawe Aa gidiyaa diraw, K'olaasiyaasawukka aawotiyyaa hanotay aw de'ee. K'olaasiyaasa ammaniyaawanttu gidдон, «S'oossaa eranawunne kumentsaa atatetsaa demmanaw, Asay ubbay ayaana wol'k'atoonne maatatay de'iyaaawanttoo goyinnanaw koshshee» yaagiyaa worddo asttamaaratuu de'iyaaawaa P'awuloosi siseedda. Ha asttamaaratuu harabaa k'ay, «Asay ubbaykka k'as's'araa malatiyaa wogatoo moodettanawunne k'umaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee» yaagiino.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe tumanchcha gidiyaa Kiristtinnaa kiitaa odiyaawaan, untunttu worddo timirttiyaa p'alk'k'anaassa. I zaareedda zaaruwaappe waannatiyaawe «Yesuusi Kiristtoosi kumentsaa atatetsaa immanaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatuu aappe haassanaw danddayiino» yaagiyaawaa. S'oossay Kiristtoosa baggana ha alamiyaa med'd'eedda. K'ay Aa baggana zaariide Aa barekko ahana. Ha alamiyaw Kiristtoosa wozanaappe ammaniyaawaa s'alalaan atatetsaa hidootay de'ee. Hawaa maaran P'awuloosi ha wol'k'k'aama timirttii ammaniyyaa asaa de'uwaan waaniide oosuwaan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa P'awuloosappe akkiide, K'olaasiyaasa gatsanaw kiitetteedda Tiikiik'oosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidiyaawaa be'iyaaawe go"iyaawaa. Waaniide gooppe, P'awuloosi ha Anaasimoosa geetettiiyaa bare oosanchchaabaa dentsiide, Pilimoonaw hara kiitaa s'aafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Kiristtoosa eeshshaanne oosuwaa 1:9–2:19

Yesuusan beettiiyaa ooratsa de'uwwaa 2:20–4:6

Wurssetsaa k'utiiyaa 4:7-18

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteed-dawaa gideeddawenne nu ishay S'imootoosi,

² K'olaasiyaasa giyyaa katamaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo, Kirist-toosan ammanetteeda ishato ha dabddaabbiiyaa s'aafetto.

S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Nuuni hinttenttoo woossiidae, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossaa ubbaa wode galateetto.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu amaniyaawaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa siik'iyaaawaa siseeddo.

⁵ Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekkoo yeedda wode, S'oossay sintsaappe immana geeddawaa siseeddita. Simmi hinttenttu ammanunne siik'uu saluwaan giigiide naagiyaa, S'oossay sintsaappe immana geeddawan doometteedda.

⁶ He wonggelii hinttekkoo gakeedda; hinttenttu Aa sisodeppenne S'oossaa aad'd'o keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttenttu gidдон de'iyaaawaadankka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.

⁷ Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppaafiraappe tamaareeddita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide oot-siyaawe,

⁸ S'oossaa Ayyaanan haratuwaa hinttenttu siik'iyaaawaa nuw odeedda.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallasaappe doommiide, S'oossay hinttenttoo bare sheniyaa eriyaa eratetsaa, S'oossaa Ayyaanay immiyaa aad'd'eedda eratetsaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balenaan S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Goday koyyiyaawaadan hinttenttu de'anawunne, ubbaa wode Aa nashechchiyaabaa ootsanaw danddayana; hinttenttu ootsiyaa lo"o oosuwaa ubbaan hinttenttu de'uu go"ana de'iyaaawaa gidanawaa; k'ay S'oossaa eriyaawan dic'ci dic'ci baanita.

¹¹ Hinttenttu ubbabaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayaanaan, S'oossay bare bonchchuwaa gitatetsaadan immiyaa wolk'k'aa ubbaan minnite.

¹² K'ay S'oossaa naanaatoo giigeedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna danddayisseedda S'oossaa Aawuwaa galatite.

¹³ I nuuna d'umaa wolk'k'aappe ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutetsaakko pintseedda.

¹⁴ K'ay I bare Na'aan nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristtoosa S'oossatetsaanne Aa Oosuwaa

¹⁵ Kiristtoosi beettana S'oossaa k'onc'c'issiyaawaa; I med'etteeddawaa ubbaappe aad'd'iyaa bayira Na'aa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawanttu, beettenawanttu, ayyaanatuwaappe beettiyaa wolk'k'ayenne godatetsay, d'ok'k'atetsayenne maatay, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda.

¹⁷ I ubbabaappe kase de'eedda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee.

¹⁸ I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayk'uwaappe dendeedda Bayira Na'aa gideedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee.

²⁰ Yaatina S'oossay Kiristtoosa baggana ubbabaa barenanna sigetsanaw yewuwaa k'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaa barenanna sigetseedda.

²¹ Hawaappe kase, hinttenttu iitabaa k'oppeedda dirawunne ootseedda diraw, S'oossaappe shaakettiide, Aanana morkketteedda.

²² Shin S'oossay ha"i hinttentta pokkobay bayinnawantanne k'ay geeshshatuwaa ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'keeddawaa asatetsan barenanna hinttentta sigetseedda.

²³ Hewe hinttenttu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishi-raachchuwaa k'aalaa sisiide, sintsaappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'oppe hanana; he wonggalaa mishi-raachchuu sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa matan odetteedda. Taani P'awuloosikka mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootseedda Oosuwa

²⁴ Taani hinttenttoo waayetteedda diraw, ha"i nashettay; Kiristtoosi bare huup'ew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayettishin pac'ceeddawaa taani ta bollaa sakuwaan kuntsay.

²⁵ S'oossay taana hinttentta maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyaa k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda.

²⁶ Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw eretten-naan geemmiide de'ee; shin barena ammaniyaawanttoo S'oossay ha"i k'onc'c'isseedda.

²⁷ S'oossay Ayihuda gidenna asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyy-eedda; ha asaw ha"i k'onc'c'eeddawe ayee gooppe, Kiristtoosi hinttent-tun de'iyaaawaa; hewaa giyaawe S'oossaa bonchchuwaa aanana hinttenttu akkanawaa.

²⁸ Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristtoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko shiishshana mala, nuw aad'd'eedda eratetsaa ubbaan hinttentta seerettonne tamaarissetto.

²⁹ Taani hawaa polanaw, taanan ootsiyaa Kiristtoosi taw immiyaa wolk'k'an baas'etayenne daaburay.

2

¹ Taani hinttenttoonne Lodook'iyaa giyaa katamaan de'iyaa asatoonne k'ay taana be'ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditanto hinttenttu erana mala koyyay.

² Unttuntu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiyaa duretetsaa ubbaa untunttu akkana malanne k'ay untunttu S'oossay asaw k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana mala, taani daaburay.

³ Geeman S'oossay minjjeedda erayenne aad'd'eedda eratetsay ubbay Aan de'ee.

⁴ Ooninne hinttentta c'immiyaa k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta hassayissay.

⁵ Ayaw gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de'ooppekka, ayyaanan hinttenttunna de'ay; hinttenttu de'iyaa maaraanne Kiristtoosa hinttenttu minniide ammaniyaawaa be'aade nashettay.

Kiristtoosan Beettiyaa Kumentsaa De'uwa

⁶ Simmi hinttenttu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite.

⁷ Aan s'ap'uwa yeddiide dic'c'ite; hinttenttu tamaareeddawaadan ammanuwaan minnite; S'oossaa ubbaa wode galatite.

⁸ Kiristtoosappe gidenna timirttiyaan, ha sa'aa mooddiiyaa ayyaanatuwaa timirttiyaaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela c'imuwaan hinttentta ooninne omoodenna mala naagettite.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay de'ee.

¹⁰ K'ay ubbaa ayyaanatuwaa kaappotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyaa Kiristtoosappe kumentsaa de'uwa demmeedda.

¹¹ Hinttenttu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha med'etaa diggiyaa k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa gidennaan Kiristtoosi ootseeddawaa.

¹² Hinttenttu s'ammak'etteedda wode, Kiristtoosanna moogettiide, Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa wolk'k'aa ammaneedda diraw, ooratsa de'oo s'ink'k'atan Kiristtoosanna ittippe denddeedda.

¹³ Hinttenttu hinttenttu naak'uwaaninne hinttenttu ec'a asatetsaa k'as's'arettennan aggeeddawan hayk'k'iide de'iyaa wode, S'oossay hinttenttu naak'uwaatto giide, Kiristtoosanna hinttentta pas'a wotseedda.

¹⁴ Nuuna is's'iyaa, ac'uwa paramaa Aa c'aak'uwaanna ittippe S'oossay daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, ogiyaappe diggeedda.

¹⁵ Kiristtoosi he mask'k'aliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi akkiide, bare s'oonuwaanne omoodetteeddawantta k'onc'c'iyaan besseedda.

¹⁶ Hewaa diraw, muusnaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay s'eeriyaa wodiyaa bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁷ Hawanttu sintsaappe yaana yewatoo eeshuwaa; shin tumatetsay Kiristtoosawaa.

¹⁸ Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyyiyaawe, be'ibeennawaa sas'aan be'aaddi giide otorettiyaawe, asatetsaa k'ofaan c'oo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁹ Hewaa mala Asay huup'e gidiyaa Kiristtoosa minisi oyk'k'eeddawaa leppissee. Bollaa ubbay he huup'yaappe wolk'k'aa demmiide, bollan de'iyaa kuriyaannanne s'ap'uwaanna ittippe oyk'k'ettiide, S'oossay dichchiyaa dishuwaadan dic'c'ee.

Hayk'uwaankka Pas'ankka Kiristtoosanna De'iyawaa

²⁰⁻²¹ Hinttenttu ha sa'aa mooddiiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristtoosanna hayk'k'eeddita; yaatina, yaw ha sa'aa wogaan de'iyaa asaadan de'iitee? «Oyk'k'oppa; baara be'oppa; bochchoppa» yaagiyaa higgetoo yaw azazettiitee?

²² Ha ubbabaykka Asay med'd'eedda higgenne timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyaan d'ayana.

²³ Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawaan k'ay barenttu asatetsaa gil'k'issiyaawan aad'd'eedda eranchcha malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go"enna.

3

¹ Simmi hinttenttu Kiristtoosanna hayk'uwaappe denddeeddawaa gidoope, S'oossappe ushechcha baggana utteedda Kiristtoosi de'iyaa saan saluwaan de'iyawaa minisi koyyite.

² Saluwaan de'iyaa waa hinttenttu k'oppaanaappe attin, sa'aan de'iyaa waa k'oppoppite.

³ Ayaw gooppe, hinttenttu hayk'k'eeddita; k'ay hinttenttu shemppuu S'oossaa Kiristtoosanna geemmeedda.

⁴ Hinttew de'o gideedda Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, he wode hinttekka aanana bonchchuwaan k'onc'c'ana.

Ec'aanne Ooratsa De'u waa

⁵ Hewaa diraw, hinttenttu de'iyaa ha sa'aa amotu waa wod'ite; hewantukka woshummiyaawaa, tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eek'aw goyinni yaawaappe dummatenna.

⁶ Hawanttu gaasuwaan, S'oossay azazetena asatu waa hank'k'ettanawaa.

⁷ Kase hinttenttu ha iita k'ofatuwaan de'iyaa wode untuntun moodetteedditte.

⁸ Shin ha"i hinttenttu k'ay hank'k'u waa, yilu waa, is'u waa, hinttenttu doonaappe kesiyaa c'ashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe d'ayissite.

⁹ Ittuu ittoo worddotoppite; ayaw gooppe, nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna hintteppe d'ayissi diggiide,

¹⁰ S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyaa eratetsaa ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayyeedditte.

¹¹ Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteddawaa woy k'as's'arettibeennawaa, imatsuwaanne ayinne tamaribeennawaa, ayiliyaa woy womaannuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huup'e allaallii Kiristtoosa; I ubbankka de'ee.

¹² Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawanttudun, geeshshanne siik'iyaa wantta gidiide, maarotetsaa, k'aretaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyaa kawushshiyaawaa, ashikketetsaanne danddayaa mayyite.

¹³ Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hank'k'etteeddawe de'ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka atto giite.

¹⁴ Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyaa siik'u waa mayyite.

¹⁵ Kiristtoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa k'aalay hinttenttu wozanaan kumiide de'o; hinttenttoo de'iyaa aad'd'eedda eratetsaa ubbaan ittuu ittuwaa tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan S'oossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyaa, S'oossaa suntsaa d'ok'k'u ootsiyaa yetsaa yes's'ite.

¹⁷ Hintte ay haasayiyaawaa woy ay ootsiyaawaa gidooppekka, Aawuwaa S'oossaa Yesuusa baggana galatiidde, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite.

Ammaniyaa Asatu waa Gollen De'anaw Bessiyaa Wogaa

¹⁸ Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.

¹⁹ Attuma asatoo, hinttenttu mac'c'a asaa siik'ite; untuntunna woppu giide de'ite.

²⁰ Naatoo, hinttentta yeleeddawanttoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe, hinttenttu untunttoo azazettiyaawe S'oossaa daro nashechchee.

²¹ Aawotoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untuntta yiloyoppite.

²² Ayiletoo, sa'aan hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaan azazettite; Godaw yayyiide, suure wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne Asay be'o giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite.

²³ Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, wozanaappe ootsite.

²⁴ Godaa Kiristtoosaw hinttenttu ootsiyaa diraw, I barewanttoo immanaw giigissi wotseeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite.

²⁵ Balabaa ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan woytaa akkana; ayaw gooppe, S'oossay pirddiidde, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyawaa eriide, hinttenttu ayiletoo s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite.

Zoriyaa

² S'oossaa aggenaana woossite; k'ay woossiidde azallenan, Aa galatiidde woossite.

³ K'ay hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'onc'c'ibeennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injjeyanaadan, nuwukka S'oossaa woossite; ayaw gooppe, ha'i taani k'asho golliyaan de'iyawe hewaassa.

⁴ K'aykka taani bessiyaawaa keenaa k'onc'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw S'oossaa woossite.

⁵ Hinttew de'iyaa wodiyaa go'i bayinnasaan d'ayissennan, ammanenawanttu matan c'inc'c'atetsaan de'ite.

⁶ Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasayay ubbaa wode, sisanaw lo'iyawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetsa Sarotaa

⁷ Nu siik'o ishay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda ammanettiyyaa oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta eris-sana.

⁸ Taani Aa hinttekko kiittiyaawe, nuuni waan de'into hinttenttoo I odiide, hinttentta mentsetsana diraassa.

⁹ Anaasimoosi, ammanettiyyaa siik'o ishay, hinttenttu gadewe, aanana ittippe hinttekko bee; untunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana.

¹⁰ Taananna k'ashuwaan de'iyaa Ariss's'irokoosinne Barnnaabaasaw aawuwaa gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan, Mark'k'oossi hinttekko booppe, wozanaappe Aa mukkite.

¹¹ Yoss's'ooosa giyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino.

¹² Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossaa minisi woossee.

¹³ Ayaw gooppe, I hinttenttoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giyaa katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.

¹⁴ Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'iitee yaagiino.

¹⁵ Lodook'iyaa de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa ammaniyaa asatoo nu sarotaa odite.

¹⁶ Ha dabddaabbiiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodook'iyaa ammaniyaawanttukka hinttenttoo yeddiyaa dabddaabbiyaa nabbabite.

¹⁷ K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwa polanawaa dogoppa» yaagiide odite.

¹⁸ Taani P'awuloosi, ta kushiyan sarotaa s'aafeeddawaa hawaa be'ite; taani k'ashuwaan de'iyawaa dogoppite.

S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Teselonk'k'e Mak'idooniya geetettiya Roomaa biittaw waanna katamato. P'awuloosi Teselonk'k'en ammaniyaawanttoo shiishsheeddawe, Pilip'p'isiyoosa biittaa yeggi beeddawaappe guyyiyaana. Gidoppe attishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw mateedda Ayihuda gidenna asatuu P'awuloosi tamarissiyaa, ammanuwaa timirttiyaa doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatu P'awuloosa k'anaatiide, p'alk'k'etsaa dentseeddino. Hewaa diraw P'awuloosi Teselonk'k'e yeddiide, Beeriyaa geetettiya gadiyaa beedda. Takkiidde I K'oronttoosa gakkeedda wode, matan Aa maaddiyaa S'imootoosi Teselonk'k'e biide simmowaappe guyyiyaan ammaniyaa asaa hanotaa aw k'onc'c'issiide odeedda.

P'awuloosi koyro kiitaa Teselonk'k'e asaw s'aafeeddawe, ammaniyaawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. I untunttu ammanuwaabaanne siik'uwaabaa lo"o woriyaa siseedda diraw, S'oossaa galatee. Kase I untunttu gidдон heezzu saaminttaa (Kit. 17:1-9) de'eedda wode, ay mala de'uwa de'eeddentto untuntta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa s'eelleeddawaan denddeedda ooshattoo zaaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareedawanttu: «Kiristtoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayk'k'eedda ammaniyaa asay, Kiristtoosa simay immiyaa med'inaa de'uwa shaakki akkanaw danddayii? Kiristtoosi simmiide yaanawe awudee?» yaagiyaawantta. P'awuloosikka he gaketteedda wodiya go"ettiide, «Kiristtoosa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttenttu oosuwa ootsite» yaagiide untuntta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

P'awuloosa nashechchaanne galataa 1:2–3:13

Ammaniyaawanttu de'uwa kaaletsiyaa ogiyaa 4:1-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyaa 4:13–5:11

Wurssetsaa mak'k'uwa 5:12-22

K'utiya 5:23-28

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafetto; hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttoonni Godaa Yesuusi Kiristtoosawanttoo, aad'd'o keekatetsayne sarotetsay gido.

Teselonk'k'e Asaa De'uwaanne Ammanuwaa

² Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwa hassayeetto.

³ Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaa sintsan ammanuwaan hinttenttu ootseedda oosuwaanne, siik'uwaan hinttenttu daabureedda daabura, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosan hinttew de'iyaa hidootaan genc'c'iyaa genc'c'uwa ubbaa wode hassayeetto.

⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hinttena siik'yaawaanne hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni wonggalaa, wolk'k'aan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawaan hinttenttoo aheeddawaappe attin, asaa k'aalaa s'alalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de'iyaa wode, hinttenttu diraw waan de'eeddentto, hinttenttu eriita.

⁶ K'ay hinttenttu daro waayettooppekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwaanne Godaawaa kaalleeddita.

⁷ Hewaa diraw, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniya ubbatoo leemisuwaa gideeddita.

⁸ Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hintteppe kesiide, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa s'alalaan sisettibeenna; shin S'oossaa hinttenttu ammaniyaawe ubba saan sisetteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttekko beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeeddenttonne k'ay hinttenttu hinttenttu eek'aw ootsiyaawaa aggidde, worddotenna de'uwwa S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huup'iyaa haasayiino.

¹⁰ K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseedawe, nuuna sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa hinttenttu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2

P'awuloosi Teselonk'k'en Ootseedda Oosuwaa

¹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttekko beeddawe mela gidennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

² Shin nuuni hinttekko yaanaappe kase Pilip'p'isiyoosa giyaa kamaan waayetteeddawaanne boretteeddawaa hinttenttu eriita; daro p'alk'k'etsay de'ooppekka, hinttenttoo Aa mishiraachchuwwa k'aalaa odana mala, S'oossay nuw minotetsaa immeedda.

³ Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna.

⁴ Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni amanettiyaawantta gidina, nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni nu wozanaa s'omoosiyaa S'oossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoappe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko.

⁵ Nuuni hinttekko c'immiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyaa hanotaan yibeennawaa hinttenttu loytsi eriita; S'oossaykka nuw markka.

⁶ Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppennekka bonchchuwwa akkanaw koyyibeykko.

⁷ Nuuni Kiristtoosi kiitteeddawantta gidiidde, bonchchuwwa hinttenttuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aata bare naanatuwaa siik'uwaan dichchiyaawaadan, hinttenttu gidдон ashikke gideeddo.

⁸ Hinttenttu nuw daro al'o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttenttoo immanawaa s'alalaa gidennaan, nu de'uwaakka hinttenttoo immanaw giigi utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo.

⁹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttenttu akeekiita; hinttenttoo S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttena ayinne waayissenna mala, k'ammanne gallassi nuuni ootseeddo.

¹⁰ Nu de'uu hinttenttu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, s'illonne borettenawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka.

¹¹ Nuuni hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan aawuu bare naanaw haniyaawaadan haneeddawaa eriita.

¹² Nuuni hinttena zoreeddo; mentsetseeddonne hinttenttoo markkatteeddo. Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiyaa de'uwa hinttenttu de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaa gelanaaddaana.

¹³ Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, S'oossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay ammaniyaa hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Kiristtoosi Yesuusan ittuwaa gideedda Yihudaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantta, hinttenttu leemisettiita; hewanttu S'oossaa ammaniyaawantta. Ayihudatu untunttu waayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa asaykka hinttena waayisseedda.

¹⁵ He Ayihudatu Godaa Yesuusanne nabatuwaa wod'eeddino; k'ay nuuna yedersseeddino. Untunttu S'oossaa nashechchikkino; asaa ubbaakka is's'iino.

¹⁶ Ayihuda gidenna Asay attana mala, nuuni untunttoo k'aalaa odiyaawaa diggiino. K'ay untunttu nagaraykka ubbaa wode dari dari bee. Shin wurssetsaan S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'eedda.

*P'awuloosi Teselonk'k'e Asaa laa'entsuwaa
S'omoosanaw Amotteedda Amuwaa*

¹⁷ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni nu k'ofaan gidennaadan, asatetsaa s'alalaan hintteppe guutsaa wodew shaaketeedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni hinttekko simmiide baanaw koyyeeddo. Ubbaa taani P'awuloosi zaara zaaraade hinttekko baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay nuuna diggeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni c'ee'etiyaa kalachchay oonee? Hinttena gidikkiteeyee?

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

¹ Hewaa diraw, nuw genc'c'anaw danddayetennan is's'eedda wode, Ateenaa giyaa katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo.

² Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwaan hinttena minisanaan, S'oossaw ootsiyaa nu ishaa, nuunanna ittippa Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa S'imootoosa hinttekko kiitteeddo.

³ Ha waayiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayettanawaa kasetiide hinttenttoo odeeddo; k'ay hinttenttu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda.

⁵ Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayettennan is'seedda wode, «Onni eri s'alahiyaa kaappuu hinttena paac'c'ennan aggena. Nu daaburaykka mela gidennaan aggena» yaagaade hinttenttu ammanuwaa eranaw S'imootoosa hinttekkko kiittaad.

⁶ Shin ha"i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, hinttenttu ammanuwaabaanne hinttenttu siik'uwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuw odeedda. K'ay nuuni hinttena be'anaw laamotiyaawaadan hinttekkka nuuna be'anaw laamotiidde, ubbaa wode nuw lo"obaa k'oppiyaawaa I odeedda.

⁷ Hewaa diraw, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu waayiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaa baggana hinttewaan nu minetteeddo.

⁸ Godan minniide hinttenttu de'ooppe, nuunikka ha"i de'eetto.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttebaw S'oossaa galateetto. Nuuni nu S'oossaa sintsan hinttenttu diraw de'iyaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto.

¹⁰ Nuuni hinttena be'anawunne hinttenttu ammanoo pac'c'eeddawaa kuntsanaw, k'ammanne gallassi nu kumentsaa wozanaappe S'oossaa woosseetto.

¹¹ Nu Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday Yesuusi Kiristoosi nuuni hinttekkko biyaa ogiyaa nuw giigisso.

¹² Nuuni hinttena loytsi siik'iyawaadaan, Goday hinttenttu ittuu ituwaa siik'iyaa siik'uwaanne k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwaa hinttenttoo darissonne gujjo.

¹³ Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu S'oossaa, nu aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa ootsiide, hinttena I mentsetso.

4

S'oossaa Nashechchiyaa De'uwaa

¹ Simmi wurssetsaan, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossaa nashechchanaw hinttenttu waan de'anaw bessintto, nuuppe tamaareeddiita. Hewe hinttenttu kaseedeppe de'iyaa maaraa; shin ha"i hinttenttu kasewaappe loytsiide ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena woosseettõnne zoreetto.

² Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttenttoo immeedda azazuu hak'awentto, hinttenttu eriita.

³ Ayaw gooppe, S'oossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttenttu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa koyyee.

⁴ Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto* eranaw besseeppe attin,

* **4:4** Geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto: Guussay bare asatetsaa naagiide geeshshatetsaan de'anaw koshshiyaawaa bessee.

⁵ S'oossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loytisi amottiyaawaan akkanaw bessena.

⁶ Nuuni k'ay kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttena minisi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naak'k'anawunne c'immanaw bessena.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna geeshshatetsaan de'anaw s'eeseddawaappe attin, tunatetsaan de'anaw s'eesibeenna.

⁸ Hewaa diraw, ha timirttiyaa is'siyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa S'oossaa is's'eeppe attin, asaa is's'enna.

⁹ Hintte hinttenttu huup'iyaaan ittuu ittuwaa siik'anaadan, S'oossay hinttena tamarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa wooti siik'anaw bessintto, nuuni s'aafanaw koshshenna.

¹⁰ K'ay Mak'idooniyaa biittaa ubbaan de'iyaa ishatuwaa ubbatuwaa tumu hinttenttu siik'iita. Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hewaappe gujji gujjiide untuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto.

¹¹ Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de'uwaa de'ite. K'ay hinttena koshshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan oot-site.

¹² Hewaa gidooppe, ammanennawanttu matan hinttenttu bonchchet-tanne k'ay hinttena koshshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayk'k'eedda

Asaynne Pas'a De'iyaa Asay Hananabaa

¹³ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'k'eedda asatuwaabaa hinttenttu erana mala koyeetto.

¹⁴ Nuuni Yesuusi hayk'k'eeddawaanne k'ay hayk'uwaappe I dend-deeddawaa ammaneetto; hewaadankka, S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'k'eeddawantta Yesuusanna ahanawaa ammaneetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni hinttenttoo odiyaa Godaa k'aalay hawaa; nuuni, Godaa laa'entsuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyaaawanttu, hayk'k'eeddawanttuppe kasetokko.

¹⁶ Ayaw gooppe, Goday bare huup'iyaaan azazuwaana, kiitanchchatuwaa kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa malakataa giiretsaanna saluwaappe wod'd'ana. Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawanttu kasetiide hayk'uwaappe denddana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'iyaaawanttu, Godaanna c'arkkuwaa gidдон gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana.

¹⁸ Hewoo, ha k'aalaan ittuu ittuwaa mentsetsite.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

¹ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto, wodiyaanne agenaa hinttenttoo s'aafanaw koshshenna.

² Ayaw gooppe, Godaa gallassay kayisuu k'amma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loytisi eriita.

³ Asay, «Ubbabay sara; ayaykka hanenna» giishshin, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'iaawaadan, bashshay untunttu k'oppennaan untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino.

⁴ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu d'umaan de'ikkita.

⁵ Hintte ubbay poo'uwaas asanne gallassaa asaa; nuuni k'ammaa asaa woy d'umaa asaa gidokko.

⁶ Hewaa diraw, nuuni haratuu gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessena. Nuuni beegottanawunne wogaan de'anaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, gem"ishiyaawanttu k'amma gem"ishiino; matsotiyaawanttukka k'amma matsottiino.

⁸ Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de'anaw bessee. Nuuni ammanuwaanne siik'uwaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'k'iide, nuuni hidootaan naagiyaa atatetsaa, birataa k'oobiyaadan, huup'yaan wotsanaw bessee.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana atatetsaa demmanaw dooreeddawaappe attin, Aa hank'k'uwaa akkanaw dooribeenna.

¹⁰ Nuuni pas'a gidina woy hayk'k'eeddawannta gidina, Kiristtoosanna ittippe de'ana mala, Kiristtoosi nu diraw hayk'k'eedda.

¹¹ Hewaa diraw, hinttenttu k'ay ha"i ootsiyaawaadan, haratuwaa mentsetsitenne ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetsa Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu gidдон ootsiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletsiyaawanttanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woosseetto.

¹³ Untunttu ootsiyaa oosuwaa diraw, untuntta loysi bonchchitenne siik'ite. Ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite.

¹⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de'uwaas de'iaawantta seerite. Yayyiyaawantta mentsetsite. Wolk'k'i baynnawantta maaddite. Asaa ubbaa danddayite.

¹⁵ Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagettite; shin ubbaa wode, ittuu ittoonni k'ay asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw minnite.

¹⁶ Ubbaa wode nashettite.

¹⁷ Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite.

¹⁸ Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay hintteppe koyyiyaawe hewaa.

¹⁹ Geeshsha Ayaanaa tamaa toyissoppite.

²⁰ Timbbitiyaa k'aalaa kad'oppite.

²¹ Ubbabaakka paac'c'ite. Lo"obaa oyk'k'ite.

²² Iita oosuwaa ubbaappe haakkite.

²³ Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, S'oossay hinttenttu ayaanaa, shemppuwaanne asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago.

²⁴ Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa I polana.

²⁵ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite.

²⁶ Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite.

²⁷ Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishātuwaa ubbaw nabba-banaadan, Godaa suntsan hinttena woossay.

²⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna it-tippe gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Kiristtoosa laa'entso yuussaa s'eelliaawaan dendeedda ooshay walassaa med'd'iidde beedda diraw, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asaa gidдон metuu dariidde beedda. P'awuloosi Teselonk'k'e asaw s'aafeedda laa'entso kiitay, «Goday yaana gallassay mateedda» yaagiyaa ammanuwaa minisiide odee. P'awuloosi untunttoo odiidde, «Kiristtoosi yaanaappe kasetiide Kiristtoosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa itti, «Makkala asaa» geetettiyaa Kiristtoosa is's'iyaaawe kaaletsina alamiyaa bollan iitatetsaynne makkalay dariidde baana» yaagiide untunttu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiitteeddawe nabbabiyaawanttoo, «Metuunne waayyii darooppekka untunttu barenttu ammanuwaan minnanaadan, ikka aanana ittippe ootsiyaawanttukka ootsiyaawaadan, untunttu barenttu de'oo koshshiyaawaa demmanaw, minniide ootsanaadan, hewaadankka k'ay lo"o oosuwa ootsanaw d'ibennaadan» yaagi untuntta minisiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Galataanne hadaraa 1:3-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa 2:1-17

Ammanuwaan de'uwaabaa mak'k'uwaa 3:1-15

Wurssetsaa k'utiyaa 3:16-18

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafetto. Hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawantta.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

³ Nuunaadan S'oossaa kaalliaawanttoo, hinttenttu ammanuu loytsi dic'c'iyaa dirawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, S'oossaa ubbaa wode galatanaw bessee.

⁴ Hewaa diraw, hinttentta yedesaynne waayiyaa ubbay gakkinakka hinttenttu genc'c'iaawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossaa ammaniyaawanttoo odiidde, hinttewaan c'ee'etteetto.

⁵ Hinttenttu waayettiyaa S'oossaa kawutetsaw bessiyaawantta gididiide paydettana mala, S'oossay pirddiyaa s'illo pirddaa bessiyaa mallaa.

⁶⁻⁷ S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama kiitanchchatuwaanna tamaa lac'uwaa gidдон saluwaappe yiyaa wode, S'oossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayiyaa ahana. K'ay waayettiyaa hinttenanne nuuna shemppissana.

⁸ K'ay S'oossay barena erennawanttanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana.

⁹⁻¹⁰ He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, untunttu Godaa sintsappenne Aa wolk'k'aa bonchchuwaappe shaakettiide,

med'inaa bashshaan murettana. Gaasuunnekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteeda.

¹¹ Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossaa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woosseetto; hinttenttu lo'obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare wolk'k'an polo.

¹² Hewaan nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2

Yesuusa Laa'entso Yuussaabaa

¹ Ha"i nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaabawunne nuuni aanana de'anaw aakko shiik'anabaw,

² timbbitiyaa Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, «Godaa gallassay gakkreedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woosseetto.

³ Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetiide makkaliyaawenne k'ay nagaranchchay, bashshaa na'ay k'onc'c'ennaan de'ishshin, he gallassay gakkenna.

⁴ Asay goyinniyyaa ubbabaanne Asay S'oossaa giyaa ubbabaa I is's'ana. I barena untunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossaa Geeshsha Golliyyaa geli uttiidekka, «Taani S'oossaa» gaana.

⁵ Hinttenttu hassaykkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi.

⁶ I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha"i yaanawaa ayay Aa tek'k'into, hinttenttu eriita.

⁷ Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha"i ootsee; shin he te"iyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, he makkalanchchay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwaan Aa wod'ana. K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuussaan Aa mulekka d'ayissana.

⁹ He makkalanchchay Sees'aanaa oosuwaan yiide, daro wolk'k'aan worddo malaataanne maalalissiyaawaa ootsana.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay d'ayiyaa asatuwaa dumma dumma iita c'imuwaan baletsana. D'ayiyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana.

¹¹⁻¹² Hewaa diraw, tumatetsaa ammanibeenna ubbaa asatuu, nagaraa ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirddeettanaadaaninne worddo gidiaabaa ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa untunttu giddo yeddana.

Atotetsaw Dooretteedda Asatuwaa

¹³ Shin Goday siik'iyaa nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossaa hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne tumatetsaa hinttenttu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw, S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda.

14 S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishi-raachchuwaa k'aalaa baggana s'eeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa.

15 Simmi nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena nu doonaan gidina, woy nu dabddaabbiyaan gidina, tamarisseedda wogaa oyk'k'ite.

16-17 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu nuuna siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw med'inaa danddayaanne lo"o hidootaa immeeddawe, k'ay hinttenttu lo"obaa ubbaa ootsanaadaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minisonne mentsetso.

3

P'awuloosi, «Nuw Woossite» Yaageedda

1 Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu gidдон, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuw S'oossaa woossite.

2 K'ay Asay ubbay ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuw woossite.

3 Shin Goday ammantsiyaawaa; I hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka naagana.

4 Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha"i ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka ootsanawaa Goday nuuna hinttewaan ammantsee.

5 Goday hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne Kiristtoosi immiyaa danddayaakko kaaletso.

Kiitaa Kiitetti De'anawe Gidde

6 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de'uwa de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan hinttena azazeetto.

7 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa wode azallibeena diraw, hinttenttu nuwaadan haniide de'anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaan eriita.

8 Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, k'ammanne gallassi daaburiiddenne jaamiidde ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa c'oo mibookko.

9 Nuuni hewaa ootseeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuw maatay d'ayina gidenna.

10 Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de'iidekka, «Ootsanaw koyyenna uray ooninne mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo.

11 Ayaw gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne ootse-nawanttu, azalla de'uwa de'iyaa amareeda asatuu hinttenttu gidдон de'iyawaa nuuni siseeddo.

12 Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwa de'anaadaaninne ootsiide k'umaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeetonne zoreetto.

13 Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, lo"o oosuwa ootsanaw azaloppite.

14 K'ay nuuni ha dabddaabbiyaan kiitseedda kiitaw azazettena uray ooninne de'ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaaket-tite.

¹⁵ Shin ishaadan Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eelloppite.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁶ Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa wodenne ubbaa baggana sarotetsaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.

¹⁷ Taani P'awuloosi, ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaab-biyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa.

¹⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

S'imootoosa geetettiyyaa, ammaniyaa yalagay, K'eeri Iisiyaa geetettiyyaa sa'aan yeletteedda. I bare daay baggana Ayihude asaa; bare aabbu baggana k'ay Giriike asaa. I P'awuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyyaa asaa; mishiraachchuwaa k'aalaa kiitaakka aanana maadettiide ootsiyaawaa. P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwaan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyaa asaa gidдон dendeedda worddo timirttiyaabaa minisiide odee. Ha imatsaa gideedda timirttii Ayihuda asatuwaa k'ofaappe baggaanne hara asatuwaa k'ofaappe bagga oyk'k'eeddawaa; «Hawe beettiyyaa alamii nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gidiyaa diraw, Asay atosetsaa demmanaw dumma gideedda S'uura eratetsaa eranaw, itti itti k'umatuwaa meennaan agganawunne machchiyaa akkaananinne asinaa gelennaan de'anaw koshshee» yaagiyaa k'ofaa baaso ootsiide oyk'k'eeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide Aa kiitay ammaniyaa asaa ayissuwaabanne goynnuwaa wogaabaa tamarissiyaa timirttiyyaa; hewaadankka k'ay ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantunne untuntta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de'iyawantta gidanaw bessintto odiyaabaa oyk'k'eedda. Wurssetsaan S'imootoosi Yesuusi Kiristtoosaw ootsiyaa lo'o oosanchchaa waaniide gidanaw danddayinttonne k'ay dumma dumma ammaniyaa asaa maabaraa sintsan aw de'iyaa aawotetsaw, P'awuloosi Aa zoreedda zoriyaa be'etto.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaabaanne untunttu gidдон ootsiyaa S'oossaa oosanchchatuwaabaa 1:3–3:16

S'imootoosaw Aa oosoo imetteedda timirttiyyaa 4:1–6:21

¹ Nuuna ashshiyaa S'oossayenne nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi Kiristtoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gideedda taani P'awuloosi,

² ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay new gido.

³ Taani Mak'idooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesooneen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyyaa tamarissiino; hewanttu tamarissenna mala, aggite gaade oda.

⁴ Untunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa aganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaaletsee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaan erettiyaawaa ootsikkino.

⁵ Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo"o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay baynna ammanuwaappe beettiya siik'uwaa dentsetsanaassa.

⁶ Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeed-dino.

⁷ Unttuntu ayaa haasayinttonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiiya tamaaris-siyaawantta gidanaw koyyiino.

⁸ Asay bessiyaawaadan higgiiyan go"ettooppe, higgii lo"a gidiyaawaa nuuni ereetto.

⁹ Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo"o asaw med'ettiibeenna. Shin higgiiya mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchchatoo, nagaranchchatoo, geeshshatetsay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba wod'iaawanttoo, shemppuwaa wod'iaawanttoo,

¹⁰ woshummanaw kajeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana woshummiyaawanttoo, asaa zal"iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan c'aak'k'iaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gaket-tenna ay oosuwa gidinakka ootsiyaawanttoo keseedda.

¹¹ He tumo timirttii anjjettedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwaan de'ee.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

¹² Taani ootsiyaa kiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he osoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka Aa galatay.

¹³ Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaawaanne tug-gaiyaawaa gidooppenne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne ammanabeenna diraw, S'oossay taana maa-reedda.

¹⁴ K'ay nu Goday zaway baynna bare aad'd'o keekatetsaa ta bollan gussiide, Kiristtoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaanne siik'uwaa taw immeedda.

¹⁵ Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giya haasayay ammanetteedawaanne Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchay taana.

¹⁶ Shin med'inaa de'uwaa akkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwa gidanaadan, ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro danddayaadan, S'oossay taana maareedda.

¹⁷ Ayfiyaan beettana med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe med'inaa gakkanaw galataynne bonchchuu gido. Amen"i!

¹⁸ Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebbaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo"o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay.

¹⁹ Ammanuunne lo"o suure wozanay new de'o. Ittuu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaa bayizzeeddinno.

²⁰ S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Sees'aanaw aatsa immeedda Hemeneyoosinne Iskkindiri untuntu gidon de'iino.

2

1-2 Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotetsaaninne ashikketetsan de'ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne suntsatetsay de'iyaa ubbatoo, S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa ubbabaappe kasetaade taani neena erissay.

3-4 Asay ubbay attanaadaaninne tumatetsaa eranaadan koyyiyaa nuuna ashshiyaa S'oossaa sintsan hawe lo"iyaabaanne nashechchiyaawaa.

5 Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe gid-duwaan gidiide gaannatiyaa ittuu de'ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giyaa asaa.

6 I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. S'oossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa.

7 Taani S'oossaa k'aalaa odiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne k'ay ammanuwaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade suntseteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.

8 Hewaa diraw, ubba saan de'iyaa attuma Asay hank'k'uunne palumii baynnaan, bare geeshsha kushiyaa pude dentsiide, S'oossaa woossanaadan, taani koyyay.

9-10 Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatetsaaninne barentta mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay giyaa mac'c'a asaa bessiyaawaadan, lo"obaa ootsiyaawaanappe attin, huup'iyaa shurubbaa daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'k'uwaan, woy daro al"o afilaan barena alleek'k'issoppino.

11 Mac'c'awunna ubbabaan moodettaadde, c'o"u gaade tamaru.

12 Taani mac'c'awunna c'o"u gaade de'uu gayippe attin, attuma asaa tamarissunne woy untunttu bolla aawotuu giikke.

13 Ayaw gooppe, Addaami koyro med'etteedda; Hewaana guyyeppe med'ettaaddu.

14 Hewaana c'imettaade S'oossaa higgiyaa mentsaadduppe attin, Ad-daami c'imettibeenna.

15 Shin mac'c'awunna ammanuwaan, siik'uwaan, geeshshatetsaaninne barena mooddaade de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.*

3

Woosa Golliyaa Kaaletsiyaawantta

1 Ooninne woosa golliyaa kaaletsiyaawaa gidanaw koyyoope, lo"obaa amotteedda giyaa haasayay tuma.

2 Woosa golliyaa kaaletsiyaa uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay de'iyawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamarisanaw danddayiawaa,

3 matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'ettennawaa, palumettennawaa, shaluwaa siik'ennawaa,

4 naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, k'ay bare golliyaa ayissanaw danddayiawaa gidanaw bessee.

2:13 Dom. 2:7, 21-22 2:14 Dom. 3:1-6 * 2:15 Naanaa yeliyaawaan attana: Naanaa yeliyaawaan naagetta de'ana guussaa. 3:2 Tit. 1:6-9

⁵ Ayaw gooppe, itti uray bare golliyaa ayissanaw danddayennawaa gidoope, S'oossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?

⁶ Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaa pirddan kund-deeddawaadan kunddenna mala, ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena.

⁷ S'alahiyaa kaappuwaa boriyaaninne p'iriyaa gelenna mala, he uray woosa golliyaappe karenna de'iyaa asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawanttubaa

⁸ Hewaadan k'ay woosa golliyaa maaddiyaawanttu Asay bonchchiyaawantta, laa"u doonaa haasayennawantta, daro woyniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaaretennawantta,

⁹ ammanuwaa s'uuraa geeshsha wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee.

¹⁰ Hewanttu kasetiide paac'ettanaw koshshee. Paac'iyaa aad'd'owaappe guyyiyaan, woosa gollen ootsiyaawantta gidiide ootsino.

¹¹ Hewaadanka k'ay untunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaan ammanettiyaawantta gidanaw bessee.

¹² Woosa golliyaa maaddiyaawe itti machchatti s'alalay de'iyawaanne k'ay bare naanaanne bare golliyaa loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee.

¹³ Ayaw gooppe, woosa golliyaa maaddiyaawantta gidiide, lo"o oosuwaa ootsiyaawanttu barenttu huup'ew wolk'k'aama bonchchuwaa demmiino; k'ay Kiristtoosa Yesuusan barenttoo de'iyaa ammanuwaa loytsi s'aliide haasayanaw danddayiino.

Wolk'k'aama S'uuraa

¹⁴ Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new s'aafay.

¹⁵ Shin taani beennaan gam"ooppe, S'oossaa gollen neeni woota de'anaw bessintto erana mala s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso gidiyaa de'uwaa S'oossaa woosa golliyaa.

¹⁶ Nu ammanuwaa s'uuray wolk'k'aama gidiyaawaa ooninne sid'anaw danddayenna.

Kiristtoosi ashuwaan k'onc'c'eedda;

I s'illuwaa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.

Kiitanchchatuukka Aa be'eeddino;

Ayihuda gidenna Asay aabaa odina siseedda.

Sa'aan de'iyaa Asay Aa ammaneedda;

bonchchuwaan I saluwaa beedda.

4

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Itti itti Asay wurssetsaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay k'onc'c'iyaan odeedda. Untunttu worddo ayyaanatoo azazettana; k'ay s'alahatuwaa timirttiyaa kaallana.

² Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonk'k'eedda birataan guuddeeddawaadan donc'c'illeedda worddo asatuwaa baggana yeedda.

³ Hawanttu mala asatuu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti itti k'ommo katsaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawanttunne tumatetsaa eriyaawanttu S'oossaa galateeddawaappe guyyiyaan maana mala, S'oossay katsaa med'deedda.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbabaykka lo"a. S'oossaa galatiide akkooppe, olettiyaawe ayayenne baawa.

⁵ Ayaw gooppe, he ubbabay S'oossaa k'aalaaninne woosan anijjetted-dawaa.

Kiristtoosaw Lo"o Oosanchchaa Gidiyaawaa

⁶ Hewaa diraw, neeni ishatuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe, ammanuwaanne neeni kaalledda lo"o timirttiyaa k'aalaan ek'ooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo"o oosanchcha gidanaassa.

⁷ Shin ammaniyaa asaw lo"enna haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa tossaappe bak'ata. K'ay S'oossaa malatiyaawaan neena loohissa.

⁸ Ayaw gooppe, Asay bare bollaa minisiyaawe laafa go"ee. Shin S'oossaa malatiyaawaan loohissiyaawe ha"ikka sintsappekka de'uwaan immana giyaa diraw, ubbabawukka go"ee.

⁹ Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya.

¹⁰ Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni hidootaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aatsiide, ammaniyaawantta ashshiyaa de'uwaan S'oossaa.

¹¹ Hawaa azazanne tamarissa.

¹² Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad'oppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotetsan, siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan leemisuwaa gida.

¹³ Taani yaana gakkanaw asaw S'oossaa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossaa k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan minna.

¹⁴ Timbbitiyaa odiyaawanttu haasayinanne c'imatuu barenttu kushiyaa ne bolla wotsina, neeni akkeedda, neenan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa imuwaa toochchoppa.

¹⁵ Ne dichchay asaa ubbaw k'onc'c'ana mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa wode ootsa.

¹⁶ Ne huup'iyaa ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggeenaan ootsa.

5

Am"etuwaa Zoreedda Zoriyaa

¹ C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwaa ne ishaadan,

² k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidan, yalaga mac'c'a asaa ne michchatiidan, kumentsaa geeshshatetsaan bonchcha.

³ Bare s'alalaa gideedda tumu am"etuwaa bonchcha.

⁴ Shin am"attiw naanay woy naanaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan barentta yeleeddawanttu kushiyaa zaariyaawaa tamarino. Ayaw gooppe, hewe S'oossaa nashechchiyaawaa.

⁵ Ayaa maaduukka baynna bare de'iyaa tumu am"atta S'oossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw.

⁶ Shin barena ishalissiyaa am"atta pas'a de'ooppekka, iza hayk'k'adiggaaddu.

⁷ K'ay ooninne untuntunta boreenna mala, ha azazuwaa imma.

⁸ Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray oonanne gidoope, hewe bare ammanuwaa kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aad'd'iide aw iita.

⁹ Usuppun tammu laysay kumibeenna am"atti suntsaa maziggob-iyaaan s'aafoppa. Hewaa bolla k'ay iza itti asinaappe haraa gelabeen-nawunno gidanaw koshshee.

¹⁰ Naanaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, geeshshatuwaa gediya meec'c'iyaawaan, waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo"o oosuwaa ubbaa kaalliyaawaan, ha lo"o kiitaa kiitettiyaawaan eretteed-dawunno gidanaw bessee.

¹¹ Shin yalaga am"etuwaa yekkonttu suntsaanna gatsa s'aafoppa. Ayaw gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela giyaa wode, Kirist-toosa agganawantta.

¹² Koyro ammanuwaa kad'eedda diraw, untunttu pirddeetana.

¹³ Hewe baynnaan oosuwaa d'ayiide itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyiidde, hamettiyaawaa salalaa gidennaan, barenttoo bessenabaa haasayiidde, zigirssaanne yewuwaan c'oo geliyaawaa tamaariino.

¹⁴ Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyyaa iitabaa dem-menna mala, yalaga am"atuu asinaa geliide, na'aa yeliide, barenttu golliyaa ayissana mala zoray.

¹⁵ Ayaw gooppe, hawaappe kase amareeda am"atuu Sees'aanaa kaal-lanaw aggiide guyye simmeeddino.

¹⁶ Ammaniyaa mishirattiw hak'ankka dabbo am"atuu de'ooppe, iza untuntta maaddanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyya tumu am"etuwaa maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.

¹⁷ Loytsi heemmiyaa c'imatuu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aalaa odiyawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwaa akkanaw bessiino.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirgguwaa akkanaw bessee» yaagee.

¹⁹ Laa"u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliyaa c'imaamootiyaawaa sisoppa.

²⁰ Haratuu yayana mala, nagaraa ootsiyaa ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera.

²¹ Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan, ittuwaa ittuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristtoosan dooretteedda kiitanchchatuwaa sintsan neena taani zoray.

²² O bollaanne elleellaade ne kushiyaa wotsoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa. Neena geeshshatetsaan naaga.

²³ Neeni ubbaa wode sakettiyya dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa woyniyaa eessaa ushappe attin, haatsaa s'alalaa ushoppa.

²⁴ Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw k'onc'c'e; untunttu nagaray untuntta pirdanaw untunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin haratuu nagaray guyyeppe k'onc'c'ee.

²⁵ Hewaadankka, lo"o oosuukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeennabaa gi-doppenne, geemmanaw danddayenna.

6

Ayiletoo Imetteedda Zoriyaa

¹ S'oossaa suntsayenne nu timirttii borettenna mala, ayiletetsaa morgge mitsaa gidдон de'yaawanttu barena mooddiiyaa godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino.

² Ammaniyaa asaa ayiliyaa gideeddawanttoo untunttu godatuu untunttoo ishaa gidiyaa diraw, untuntta kad'oppino. Shin barenttu ki-itaan go"ettiyaawanttu untunttu siik'iyaa ammaniyaawantta gidiyaa diraw, untunttu kasewaappe aatsiide ootsanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretetsaa

Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee.

³⁻⁴ Ooninne dumma timirttiyaa tamarissiyaawaa gidoppe, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettena uray daro otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aalaa bollan palumettanawunne walak'ettanaw untunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiyaa, palumaa, boriyaa, iita sid'iyaa kaaletsee.

⁵ K'ay untunttu huup'ii ootsenna. Tumatetsay baynna asatuwaanakka palumaa kaaletsee. Untunttu S'oossaa malatiyaawaan durretana giide k'oppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta.

⁶ Shin taw de'yaabay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ha alamiyaa ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko.

⁸ Shin miyaabayenne mayiyaabay de'ooppe, hewe nuw gidanawaa.

⁹ Shin durretanaw koyyiyaawanttu paac'iyaaninne p'iriyaan geliino; k'ay daro asaa bashshawunne d'ayoo goochchi afiyaa daro eeyanne k'ohiyaa amuwaan kunddiino.

¹⁰ Ayaw gooppe, shaluwaa siik'iyaaawe iitatetsaa ubbaw pulttuwaa. Ittuu ittuu hewaa amottiide, ammanuwaappe balettiide, daro metuwaan barentta k'oheeddino.

P'awuloosi S'imootoosa Zoreedda Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa

¹¹ Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashikketetsaa kaala.

¹² Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo"o markkaa markkattaade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwaa oyk'k'a.

¹³ Ubbabaw de'uwaa immiyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay P'ens's'eenaawiyaa P'ilaas'oota geetettiiyaa gadiyaa mooddiaawaa sintsan lo"o markkaa markkatteedda Kiristtoosi Yesuusa sintsan taani neena hawaa azazay.

¹⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana gakkanaw, k'itay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga.

¹⁵ Aa k'onc'c'etsaa, Itti suntsay de'iyaa anjjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana.

¹⁶ Hayk'k'ennawe itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakko shiik'anaw dand-dayenna poo'uwaan de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna. Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen"i.

¹⁷ Ha"i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu oturettennaadaaninne k'ay nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyaa de'uwaa S'oossaan ammanettanawaappe attin, aad'd'iyaa duretetsaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza.

¹⁸ Untunttu lo"obaa ootsanaadan, lo"o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza.

¹⁹ Hewaa yaatiyaawaan untunttu sintsaw barenttoo mino baaso gidiyaa shaluwaa barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu tumu de'uwaa akkana.

²⁰ S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaappenne mela haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga.

²¹ Ayaw gooppe, ittuu ittuu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, amanuwaa baleeddino.

S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda laa'entso kiitay, P'awuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwa barennana ittippe ootsiyaa wodalla, S'imootoosa zoreedda zoriyaa oyk'k'eeddawaa. Aa zoriyaappe dariyaa baggay danddayaan genc'c'ana bessee giyaawaa. S'imootoosaw zoriyaanne mentsetsuwaa k'aalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristoosabaa ammanettiyaawaa gidiide markkattanaadan, Mishiraachchuwaa K'aalaanne Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa timirttiyaa minisiide oyk'k'anaadaaninne metiyaabayanne ek'ettiyaabay darooppekka tamarissiyaawaaninne Mishiraachchuwaa K'aalaa odiyaawaan minnanaassa.

S'imootoosi eeyatetsaan oosettiyya patsenna mela palumaappe haakkana mala, duma mino oduu aw odetteedda. Ayaw gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawanta bayizziyaawaappe attin, hara I immiyaa go"i baawa.

Hewan ubbaan S'imootoosi hassayanaw bessiyaabay P'awuloosa de'uwaanne Aa hanotaa lo"o k'ofaa, hewaappekka Aa ammanuwaa, Aa genc'c'uwaa, Aa siik'uwaa Aa danddayaanne yedesaan Aa gakeedda metuwa leemisuwaan kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'imootoosaw imetteedda mak'k'uwaa 1:3–2:13

Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa 2:14–4:5

He wode de'iyaa batuwanne koshshiyaa kaaletsiyaa ogatuwaa 4:6-18

Wurssetsaa k'utiyya 4:19-22

¹ Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristoosi Yesuusanna nuw de'iyaa de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawe,

² ta siik'o na'aa S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

S'imootoosaw Imetteedda Zoriyaa

S'oossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosi Yesuusappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay new gido.

³ Ta zaratuu ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe ootsiyaa S'oossaa k'ammanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena hassaiyyaa diraw, Aa galatay.

⁴ Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro laamotay.

⁵ Neenan de'iyaa worddo bayinna ammanuwaa hassayay. He amanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyaa amanuwaa mala; k'ay neenankka hewe de'iyawaa eraad.

⁶ Hewaa diraw, taani ta kushiya laa"uwaa ne bolla wotseedda wode,* S'oossay new immeedda imuwaa neeni doshissenna mala, neena has-sayissay.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'k'aa, siik'uwaanne nu huup'iyaa naagiyaawaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna.

⁸ Simmi, nu Godaw markkattiyaawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyaa tawaankka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'k'aa keenaan taananna mishiraachchuwa k'aalaw waayetta.

⁹ S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'd'o keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa ootsanaw s'eesowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwa di-raw gidenna. I ha aad'd'o keekatetsaa Kiristtoosi Yesuusa baggana wodii doomettanaappe kase nuw immeedda.

¹⁰ Shin ha"i ha aad'd'o keekatetsay nuuna ashshiyaa Kiristtoosi Yesuusa yuussaan nuw k'onc'c'eedda. K'ay hayk'uwaa wolk'k'aakka I d'ayisseedda. Wonggalaa mishiraachchuwa baggana bayenna de'uwaa nuw k'onc'c'isseedda.

¹¹ Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa taaaris-siyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwa odana mala, S'oossay taana dooreedda.

¹² K'ay taani ha metuwa akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani am-maneeddawaa eriyaa diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayiyaawaa eray.

¹³ Taani neena taaarisseedda tumu k'aalaa leemisuwa uda oyk'k'aade, Kiristtoosi Yesuusan nuw de'iyaa ammanuwaaninne siik'uwaan de'a.

¹⁴ Nu gidдон de'iyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa im-meedda lo"obaa naaga.

¹⁵ Iisiyaa giyaa biittaan de'iyaa ubbatuu taappe bak'ateeddawaa er-aasa; untuntu gidдон Pigeluusinne Hermogeneesi de'iino.

¹⁶ Henesifooru taana daro wode mentsetseedda diraw, Goday Aa soy asaw maarotetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyaaawaa I yeellatibeenna.

¹⁷ Shin Roome giyaa katamaa gakeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda.

¹⁸ He gallassi Godaappe maarotetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay Efesoona giyaa katamaan I taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loytsa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo"o Wotaadara Gidiide Metuwaa Akkiyaawaa

¹ Simmi ta na'aw, Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa aad'd'o keekatetsan minna.

² K'ay daro markkatuu de'iyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwa haratuwa taaarissanaw danddayiyaa ammanetteeda asatoo hadaraa imma.

³ Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta.

* 1:6 Taani ta kushiya laa"uwaa ne bolla wotseedda wode: Hawe bessiyaawe, ammaniyaa asaa kaaletsanaadan Geeshsha Ayyaanay oosoo doorina tumatetsaan kaaletsiyaawanttu K'aalaa odanaw woy taaarissanaw S'oossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiya wotsiide woos-siyaawaa bessee. 1 S'im. 1:4 S'eellite.

⁴ Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wotaadara gidenna Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna.

⁵ K'ay wotsaan keesetiyaay uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woytaa akka.

⁶ Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda katasappe barena gakkiaawaa koyro akkanaw bessee.

⁷ Neeni ubbabaa akeekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa k'oppa.

⁸ Taani wonggalaa mishiraachchuwaaw odiyaaawaadan, hayk'uwaappe dendeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppa.

⁹ Taani wonggalaa mishiraachchuwaaw odiyaa diraw, iitabaa ootseed-dawaadan, haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna.

¹⁰ Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa atatetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, untuntu diraw, taani ubbabaan waayettay.

¹¹ Hawe,
«Nuuni aanana ittippe hayk'k'eeddawaa gidooppe,
aanana ittippe de'ana.

¹² Nuuni genc'c'ooppe,
aanana ittippe kaatetana.

Nuuni Aa kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa.

Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew
erikke gaanaw danddayenna»
giyaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

¹⁴ Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untuntu k'aalaan palumettenna mala, S'oossaa sintsan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go'enna.

¹⁵ Neeni S'oossaa tumatetsaa k'aalaa suuretetsaan odiyaaawaanne k'ay Aa oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyaa S'oossaw immanaw minna.

¹⁶ Shin ha sa'aw injjetiyaa maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayaw gooppe, hewe S'oossaaappe asaa haassee.

¹⁷ K'ay untuntu tamarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa"atuu Hemeneyoosanne Piliis'oosa.

¹⁸ Untuntu tumuwaa ogiyaa aggiide, «Hayk'uwaappe dendiyaawe kase aad'd'idiggeedda» yaagiide amareeda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.

¹⁹ Gidooppekka, S'oossay esseedda mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa bolla, «Goday barewantta eree»; k'ay «Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwaaw aggo» yaagiyaa K'aalatuu s'aafetteeddino.

²⁰ Itti wolk'k'aama gollen work'k'aappenne biraappe med'etteedda miishshaa s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'k'aappe med'etteedda miishshatuukka de'iino. Hewantuppe baggatuu bonchcho oosuwaaw

unttuntun ootsanaw, k'ay baggatu tooshettiyaabaa untuntun ootsanaw med'etteeddino.

²¹ Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa go"iyaa oosuwa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwa ootsiyaa miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwa ubbaa ootsanaw giigetteeddawaa gidanawaa.

²² Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barentta maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa s'eesisiyaawantunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwaa, siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala.

²³ Shin eeyatuwaa palumiinne ayinne erennawanttu palumii walasaa kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata.

²⁴ Godaa k'oomay ubbaw keekiyaawaa, loytsi tamarissiyaawaanne danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena.

²⁵ K'ay I barena is'siyaawantta ashikketetsan seeriyaawaa gidanaw bessee. Unttunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay ootsanentto, ooni eri.

²⁶ K'ay untunttu barenttu wozanaa k'ofaw simmiide, untuntta bare koyyeeddabaw azazettana mala oyk'keedda s'alahiyaa kaappuwaa dabaappe kessi akkana.

3

Wursetsa Gallassatuwaan Hananaw De'iyaa Iita Yewatuwaa

¹ Shin wursetsa gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka.

² Ayaw gooppe, Asay barena siik'iyaawantta, shaluwaa siik'iyaawantta, c'ee'ettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleeeddawanttoo azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta,

³ siik'uu baynnawantta, sigettenawantta, zigirssanchchatuwaa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo"obaa dosennawantta,

⁴ ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay S'oossaappe aatsiide, ishaluwaa dosiyaawantta gidana.

⁵ Unttunttu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'kaa kaddeeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiik'oppa.

⁶⁻⁷ Ayaw gooppe, untunttuppe ittuu ittuu asaa golliyyaa geliide, nagaray dees'eeddawannta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha mac'c'awantta baletsiino.

⁸ Yaaneesinne Yambbareesi* Muse yewuwaa p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay hawanttu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaan kunddeeddawanttu, tumatetsaabaa p'alk'k'iino.

⁹ Shin Yaaneesa eeyatetsayne Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'onc'c'eeddawaadan, untunttu eeyatetsaykka asaa ubbaw k'onc'c'ana diraw, untunttu kasewaappe aad'd'iide dic'c'ikkino.

Wursetsa Zoriyaa

* **3:8** Yaaneesinne Yambbareesi: Ha suntsatuu Ec'a C'aak'uwaa Mas'aafan baawa. Shin c'ora Asay giyaa k'ofay, «Hawanttu Muse Israa'eeliyyaa asaa Gibs'eppe kessiide kaaletsanaw k'oppeedda wode, aanana ek'etteedda muruniyaawantta» yaagiyaawaana. Kes. 7:11, 12 s'eellite. **3:8** Kes. 7:11

¹⁰ Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siik'uwaanne ta genc'c'uwaa,

¹¹ ta yedesaanne ta waayiyaa be'aadda. Ans's'ookiyaanne, Ik'ooniyoonenne Liss's'iraa giyaa katamatuwaan taana gakkeed-dabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda.

¹² Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaa malatiide de'anaw dosiyaa ubbay yederssettana.

¹³ Shin iita asatuunne baletsiyaawanttu haratuwaa baletsiiddenne barenttu huup'ew baliidde, kaseppe iiti iiti biino.

¹⁴ Shin neeni he tumatetsaa ooppe tamaareddenttonne eraade, neeni tamaareddawaaninne ereeddawaan minnaade de'a.

¹⁵ Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa amanaade, atatetsay beettiyyaa aad'd'eadda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Mas'aafatuwaa eraadda.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossaa Mas'aafaa ubbaan S'oossaa Ayyaanay de'ee. K'ay he mas'aafatuu S'oossaw ootsiyaa Asay kumentsanne lo'o oosuwaa ubbaw giigeeddawaa gidana mala, tumatetsaa tamarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwaa suurissanawunne s'illotetsaa de'oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

¹ Taani neena S'oossaa sintsaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'k'eadda asaa pirddanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaaninne Aa kawutetsaan neena zoray.

² K'aalaa oda. Wodii injjetina injjetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamarissaadde suurissa, seeranne zora.

³ Ayaw gooppe, Asay tumu timirttiyaa sisennaan is's'iyaa wodii yaanawaa. Shin Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamarissiyaawantta gujji gujji shiishshana.

⁴ Untunttu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haytsaa wora zaarana.

⁵ Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawe ootsiyaa oosuwaa ootsa. S'oossaa k'oomaadan, ne ootsiyaa oosuwaa ubbaa pola.

⁶ Taana gidoope, ta suutsay gukkiide yarshshettiyyaa wodiinne k'ay ha de'uwaa aggaade biyaa wodii gakkeedda.

⁷ Taani lo'o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos's'aadde wurssaad; ammanuwaakka naagaad.

⁸ Sintsappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirddaa pirddiyaa Goday he gallassi taw immanna. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna.

Aa Buzo Allaallatuwabaa

⁹ Taakko ellekka yaanaw minna.

¹⁰ Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana aggiide, Teselonk'k'e giyaa katamaa beedda. K'erk'k'iisi Galaatiyaa giyaa gadiyaa biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa giyaa gadiyaa beedda.

¹¹ Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw danddayiyaa diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya.

¹² Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaa.

¹³ Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karpposawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaa ayaa gid-doppenne, akkaanaan yooppa.

¹⁴ Birataa k'os's'iyaa Iskkinddiri taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan zaarana.

¹⁵ I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyaa diraw, neeni aappe neena naaga.

¹⁶ Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maaddibeenna. S'oossay hewaa untunttoo paydoppo.

¹⁷ Shin taani kumentsaa kiitaa Ayihuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwaa doonaappekka taana ashsheeda.

¹⁸ Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutetsaa sarotetsaan afana; aw med'i med'inaw bonchchuu gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁹ P'irisk'k'illiw, Ak'iilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda.

²⁰ Erass's'oosi K'oronttoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofiimoosi saketteedda diraw, Miliis'e giyaa katamaan Aa wotsaad.

²¹ Balgguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna.

Ewubuluusi, P'uudeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino.

²² Goday ne ayyaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

P'awuloosi Tiitoo S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asaa gidiide, guyyeppe Kiristinnaa ammanuwaan laamettiide P'awuloosi Mishiraachchuwaa K'aalaa kiitaa ootsiyaa wode, matan de'iide, he oosuwaa maaddeedda asaa. P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe, laytsaan aappe guus'siyaa ha barenanna ootsiyaa Tiitoo gidishin, he wode Tiito ammaniyaawantta s'eellanawunne naaganaw, K'aris's'eese giyaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedda. Aa kiitaa k'ofay heezzu huup'e yewatuwaa bollaanna.

Koyruu woosa golliyyaa kaaletsiyaawanttu K'aris's'eese asatuwaa iitaa oosuwaa s'eelliyawaan ay mala eeshshay de'iyaaawantta gidanaw koshshintto Tiita akeekissanaassa. Laa'entsuu ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa dumma dumma c'itaa, c'ima attumawantanne mac'c'awantta, yalaga attuma asatuwaanne Godaw ootsiyaa dumma dumma asaa wooti tamarissanaw bessintto Tiita zoreedda. Wurssetsay k'ay ammaniyaa asaa eeshshaabaa, sarotetsaaninne siik'uwaan de'ana de'uwaabaa, ammaniyaa asaa gidoppe walassaa, palumiyaanne shaakotetsaa d'ayissanabaa Tiito zoriyaa immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Ammaniyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta 1:5-16

Ammaniyaa asatuwaa dumma dumma oosuwaa c'itaa 2:1-15

Mak'k'uwaanne naagettana mala imetteedda maaraa 3:1-11

Wurssetsaa k'utiyaa 3:12-15

¹ Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani P'awuloosi, S'oossaa ayili, ha dabddaabbiiyaa s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaa tumatetsaa eraakko untuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiitettaad.

² Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda.

³ S'oossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'c'isseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday.

⁴ Ammanuwaa ittippetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay gido.

Tiito K'ars's'eesan Ootsiyaa Oosuwaa

⁵ Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigis-sanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyyaa c'imatuwaa dooranaassa.

⁶ C'imay borettennawaanne itti machchatti s'alalay de'iyawaanne ammaniyaa naanay de'iyawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bayizziyaabaaninne woy azazettenaan is's'iyaaan Asay amaassale-nawantta gidanaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaa oosuwaa azaziya kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, otorettennawaanne elle hank'k'ettennawaa gidanaw bessee; k'ay matsottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee.

⁸ Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo"obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akeekanchchaa, s'illuwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee.

⁹ Ammanettiya de'uu beettiya timirttiyaanna giigiyaa k'aalaa I loytsi oyk'k'o. Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamaris-siyaawaan mentsetsanawunne k'ay hewaa is's'iaawanttakka zoranaw danddayanawaa.

¹⁰ Ayaw gooppe, azazettenawanttu, maaddennawaa haasayiyaawanttu, haratuwaa c'immiyaawanttunne k'as's'arettedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda daro asatuu de'iino.

¹¹ Unttuntu tamarissanaw bessena pokkiyaa ogiyaan miishshaa demmanaw tamarissiyaawaan golliya ubbaa bayzziyaa diraw, unt-tuntu haasayaa te"ana bessee.

¹² Unttuntu giddoppe ittuu, timbbitiyaa odiyaawe untunttoo, «K'aris's'eese Asay ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa» yaageedda.

¹³⁻¹⁴ I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untunttoo mino ammanuu de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa is's'eedda asatuwaa azazuwaa untunttu sisennaadan, untuntta min-isaade seeranaw bessee.

¹⁵ Barenttu huup'ew geeshsha gideeddawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin tunatoonne ammanennawanttoo untunttu wozanaa k'ofayenne untuntta suure wozanay tuneedda diraw, untunttoo ayayenne geeshsha gidenna.

¹⁶ Unttuntu barenttu S'oossaa eriyaawaa k'onc'c'iyaan odiino; shin untunttu sheneyiyaawantta, azazettenawanttanne oosuwaa ubbawukka giigennawantta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2

Geeshsha Timirttiyaabaa

¹ Shin neeni de'uwaa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamarissanaw bessee.

² C'ima attuma Asay ammanuwaan, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan, k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora.

³ Hewaadankka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwaa de'iyaawantta, zigirennawantta, woyniyaa eessaw moodettenawanttanne lo"obaa tamarissiyaawantta gidanaw bessee.

⁴⁻⁵ Unttuntu S'oossaa k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siik'iyaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaa, barenttu gollen ootsiyaawantta, keekatuwaanne barenttu asinatookka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga mac'c'awantta tamarissa.

⁶ Hewaadankka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora.

⁷ Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaa ubbaan untunttoo leemiso gida; neeni tamarissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida.

⁸ Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untunttoo d'ayiyaa wode untuntu yeellatana mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya.

⁹ Ayiletuu barenttu godatoo azzettana malanne, untuntunna palumettennan ubbabaan untuntta nashechchana mala zora.

¹⁰ Untunttu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna ashshiyaa S'oossawaa tamarissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu ootsiyaa kiitaan ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantta gidiyaawaa bessana mala, untuntta zora.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa k'onc'c'isseedda.

¹² He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni agganaadaaninne nu huup'iyaa naagiide, S'oossaa malatiide, s'illotetsan de'anaadan, nuuna tamarissee.

¹³ Nuuni nu wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosi beettana geedda anjjettedda bonchcho gallassaa naageetto.

¹⁴ Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amottiyaa bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huup'iyaa immeedda.

¹⁵ Neeni hawaa tamarissa, ne kumentsaa maattaani zoranne seera; ooninne neena kad'oppo.

3

S'oossaa Asay Ootsiyaa Oosuwaa

¹⁻² Untunttu mooddiyaawanttoonni maataay de'iyaawanttoo moodettanaw, azzettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw gigettanaadan untuntta hassayissa; k'ay untunttu O bollaninne iita k'aalaa haasayenna mala, oonannanne walak'ettenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanne sigatetsaa bessiyaawantta gidanaadan zora.

³ Ayaw gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa, azazettenawantta, baliyaawanttanne amoonne duma duma nashechchaw ayiliyaadan moodettiyaawantta; k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyaan de'iyaaawantta; asaan is'ettiyaawanttanne ittuu ittuwaakka is's'iyaaawantta.

⁴ Shin nuuna ashshiyaa S'oossaa keekatetsaynne asaa I siik'iyaa siik'uu k'onc'c'eedda wode,

⁵ I bare maarotetsaadankka, ooratsa yelettusnaan haneedda geeyyusnaaninne Geeshsha Ayyaanan ooraa's'eeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni s'illo oosuwaa ootseeddawaanna gidenna.

⁶⁻⁷ S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaaninne, I immana geedda med'inaa de'uwwaa laattanaadan, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristoosa baggana Geeshsha Ayaanaa nu bolla darissiiide tigeedda.

⁸ Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oossaa asatuu lo"o oosuwaa ootsanaw giiganaadan, ha yewuwaa untunttoo neeni minisaade odanaw koyyay; hawanttu asaw lo"anne go"iyaawantta.

⁹ Shin eeyatetsaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaap-penne higgiaaban walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewanttu go"ennawanttanne maaddennawantta.

¹⁰⁻¹¹ Shaakotetsaa med'diyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare huup'iyaan pirddiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u gede Aa seereeddawaappe guyyiyaan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetsa Zoriyaa

¹² Taani Ars's'emaasa woy Tikik'oosa neekko kiittiyaa wode, neeni taakko Nik'oop'iliyoona yaanaw minna. Ayaw gooppe, taani balguwaa* yaan shaac'c'anaw k'ofaa k'achchaad.

¹³ Higgiaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloosi ogiyaa biyaa wode, untunt-too ayaynne pac'c'enna mala, untuntta loytsa maadda.

¹⁴ Nu asaykka maaddenna asaa gidiide attena mala, barentta loytsi koshshiyaawaa demmanaw, lo"o oosuwaa minniide ootsiyaawaa tamarino.

¹⁵ Taananna de'iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna amanuwaan siik'iyaawantta saro saro ga. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

* **3:12 Balguwaa:** Giriike k'aalankka iray bukkiyaa wodiya gidiyaawaa ode. Inggilizeet-suwaan Winter giyaawaa.

P'awuloosi Pilimoonaw S'aafedda Kiitaa Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaa asaa; I K'olaasiyaasa woosa golliiyaa asaa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giyaa ayilii de'ee. He ayilii bare godaappe betiide beedda wode, k'asho gollen de'iyaa P'awuloosanna gakettedda. Anaasimoosi P'awuloosa baggana Yesuusa ammaneedda. P'awuloosi Pilimoonaw s'aafedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de'iyaa bare k'oomaanna sigettanaadan, hewaa hassayissiyaawaa. Hewaa bollaakka ha'i Anaasimoosi ammaniyaa asaa gideedda diraw, hawaappe sintsaw ammaniyaa ishaadan Aa mokki akkanaappe attin, k'oomaadan Aa s'eellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Pilimoonaw P'awuloosa galataa 4-7

P'awuloosi Anasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa 8-22

Wurssetsaa k'utiyaa 23-25

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaaawenne nu ishaa S'imootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw,

² ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchatu Afbissinne nuunanna ittippe de'iyaa Kiristtoosa wotaadaraa Arkkipoosaw ha dabbdaabbiyaa s'aafetto.

³ S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Pilimoona Siik'uwaanne Ammanuwaaw

⁴⁻⁵ Neeni S'oossaa asatuwaa siik'iyaaawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, S'oossaa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossaa galatay.

⁶ Neeni ne ammanuwaaw haratuwaanna shaakkiyaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa baggana yiyaa lo'obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossaa woossay.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaa demmaad.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmeedda Simuwaa

⁸ Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa baggana s'aloopekka,

⁹ Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha'ikka k'ashuwaan de'iyaaawe, siik'uwaaw diraw, neena woossay.

¹⁰ Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaa gideedda ta na'aa Anaasimoosa* diraw, neena woossay.

¹¹ I kase neena go'enna; shin ha'i neenakka taanakka tumu go'ee.

¹²⁻¹³ Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin,

1:2 K'ol. 4:17 * **1:10** Anaasimoosa: Giyaa suntsaa biletsey, Giriikiyaa k'aalaan go'iyaaawaa woy maaddiyaawaa guussaa. **1:10** K'ol. 4:9

neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw koyyay.

¹⁴ Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw koyyikke.

¹⁵ Anaasimoosi guutsa wodiya nEEPPE shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubbaa wodekka neenanna de'anaassenttonne.

¹⁶ Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliyaa gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa baggaanakka ay keena aad'd'edda ishaa gidand-deeshsha!

¹⁷ Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidooppe, taana mokkiyaawaadan, Aa mokka.

¹⁸ I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'ooppe, taappe c'igaa akka.

¹⁹ He ac'uwaa taani c'iggana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyan s'aafay. Neeni taw ne shemppuwaa ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna.

²⁰ Ee, ta ishaw, Godaa baggana nEEPPE maaduwa demmanaw koyyay. Kiristtoosa baggana taana mentsetsa.

²¹ Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay.

²² K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiyaa golliyaa giigissite. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay.

Wurssetsaa Sarotaa

²³ Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iyaa Eppaafiri neena saro saro gee.

²⁴ K'ay taananna ittippe ootsiyaa Mark'k'oossi, Ariss's'irokoosi, Deemaasinne Luk'aasi neena saro saro giino.

²⁵ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw S'aafetteedda Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosinne P'es'iroosi s'aafeeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidiide s'aafetteeddawe, wolk'k'aama tuggay gakkina, amanuwaaw agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha mas'aafaa s'aafeeddawe oonentto eretenna. Ha S'aafiyaa huup'e k'ofay koyrottiide untuntun de'iyaa siik'uwaa simmanaadan Yesuusa d'ok'k'atetsaa bessiidde untuntta zoree. He s'aafii Ibraawe ammaniyaawanttoo minisi odiyaaawe Yesuusi Kiristtoosi tumanne S'oossaa polo k'onc'c'etsaa gidiyaawaana. Ha ammaniyaawanttu barenttu amanuwaan minnana mala, untuntta mentsetsee. I hewaa ootsiide heezzu tumatuwaa k'onc'c'isside bessee:

1. I akkeedda metuwaa baggana bare Aawoo tumu azazetteedda Yesuusi S'oossaw med'inaa Na'aa. I S'oossaa Na'aa gideedda diraw, Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaaawantuppe, kiitanchchatuwaappenne, haray attin, Museppukka loytsi aad'd'iyaaawaa.
2. Yesuusi Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa k'eesatuwaappe loytsi aad'd'iyaa, med'inaa k'eesa gidiyaawaa S'oossay bare huup'ew odeedda.
3. Yesuusa baggana ammaniyaawe nagaraappe, yashshatetsaappenne hayk'uwaaappe attee. Yesuusi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwaawogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwaan kuwaadan beettiyyaa atotetsaa ha"i tuma gidanaadan ootseedda.

S'aafii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa amanuwaaw leemisuwaadan go"ettiide (Shemppuwaa 11), ha mas'aafaa nabbabiyaa asatuu barenttu amanuwaan minnanaadan k'ofissee. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bollan tishshi ootsi wotsiide, barenttu amanuwaan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkoopekka, untunttu genc'c'anaadan zoree. Wurssetsaan k'ay zoriyaanne akeekissuwaa k'aalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa: S'oossay Yesuusan k'onc'c'eeddawaa 1:1-3

Kiristtoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidiyaawaa 1:4-2:18

Kiristtoosi Museppenne Iyyaasuppe bolla gidiyaawaa 3:1-4:13

Kiristtoosa k'eesatetsaa d'ok'k'atetsaa 4:14-7:28

Kiristtoosa k'aalaa c'aak'uwaa d'ok'k'atetsaa 8:1-9:23

Kiristtoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa 9:23-10:39

Ammanuwaaw darotetsaa 11:1-12:29

S'oossaa nashechchussaa 13:1-19

S'oossay Bare Na'aa Baggana Haasayeedda

¹ S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda.

² Shin ha wurssetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiide, yeletaa Aa baggana med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda.

³ Na'ay S'oossaa bonchcho poo'uwaaw p'oolee; k'ay kumentsaa S'oossaa eeshshaa akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ubbaappe Bolla S'oossaappe ushechcha baggana* saluwaan utteedda.

S'oossaa Na'ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

⁴ S'oossay aw immeedda suntsatetsay kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a gidiyaawaadankka, untuntuppe Aa loytsi d'ok'k'u ootseedda.

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona,

«Neeni ta Na'aa;

taani hachche new aawuwaa gidaaddi»

geeddee? Woy k'ay oona,

«Taani aw aawuwaa gidana;

ikka taw na'aa gidana»

geeddee?

⁶ K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde,

«Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goyinnino»

yaageedda.

⁷ S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiide,

«Taani ta kiitanchchatuwaa c'arkkuwaa kessay;

k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwaa kessay»

yaagee.

⁸ Shin bare Na'aawaa haasayiide,

«S'oossaw, ne kawutetsaa oydi,

med'i med'inaw de'ee.

Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa.

⁹ Neeni s'illotetsaa siik'aade;

naak'uwaa is's'aadda.

S'oossay, ne S'oossay neena,

ne laggetuwaappe aatsiide,

nashechchaan ililissiyaa zayitiyaa okkeeddawe hawaassa»

yaagee.

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee;

«Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda;

saluwaakka ne kushiyan med'd'aadda.

¹¹ Hewanttu ubbay d'ayana;

shin neeni de'ana.

Untunttu ubbayka afileadan wurana.

¹² Neeni untuntta gaabiyaadan dakkoyana;

k'ay untunttu afileadan laamettanawantta.

Shin neeni neenakka;

ne laytsay ubbaakka wurenna»

yaagee.

¹³ Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ittuwaanne,

«Taani ne morkkatuwaa neeni

gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha baggan utta»

gibeenna.

* **1:3 Ushechcha baggana:** Bonchchuwaanne wolk'k'aassa gidiyaawaa bessee.

2:7; 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13

1:6 Zar. 32:43

1:7 Maz. 104:4

1:8 Maz. 45:6-7

1:5 Maz.

1:10 Maz.

102:25-27 **1:13** Maz. 110:1

14 Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atotetsaa demmana asatuwaa maaddanaw S'oossay kiitteedda ayyaanatuwaa gidikkinoooyee?

2

Wolk'k'aama Anjjuwaa

¹ Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwaa loytsi oyk'k'anaw bessee.

² Ayaw gooppe, kiitanchchatuu odeedda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iyaa woy azazettena Asay ubbay muretteeddawaa gidooppe,

³ Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atotetsaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huup'ew ha atotetsaa odeedda; k'ay I odeeddawaa siseeddawanttu nuw geeshshiide odeeddino.

⁴ He siseeddawanttu markkatteeddawe bolla S'oossaykka mallaa, ooratsabaanne dumma dumma malaataa kiitettiyaawaan gujji markkatteedda; k'ay Geeshsha Ayaanaa imuwaakka bare kooyyeeddawaadan, gishi gatseedda.

Atotetsaw Kaaletsiyaawaa

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyaa sintsaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwaa moodissibeenna.

⁶ Shin S'oossaa Mas'aafay ittisaan hawaadan yaagee;
«S'oossaw, neeni asaawaa k'oppanaw Asay ayee?

Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁷ Neeni kiitanchchatuwaappe,
amareeda wodiya Aa guutsaadda.

Aa huup'iyankka bonchchuwaanne,
sabaa kalachchaa wotsaadda.

⁸ K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaade
moodissaadda»

yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan moodettibeennawe ayayne baawa; shin ha"i ubbabay aw moodettiyaawe nuw beettana.

⁹ Shin nuuni Yesuusa be'eetto; Yesuusi S'oossaa aad'd'o keekattetsaa baggana asaa ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiya kiitanchchatuwaappe garssa gideedda. K'ay hayk'uwwa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa kalachchaa wotseeddawaa ha"i nuuni be'eetto.

¹⁰ S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atotetsaw kaaletsiyaawe Yesuusa.

¹¹ Ayaw gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwaa. Yesuusi untuntta, «Ta ishatuwaa» giide yeellatennaan s'eesiyaawe hawaassa.

¹² Yesuusi,
«Taani ne suntsaa ta ishato awaayana.

Maabaraa shiik'uwaankka neena galatana»
yaagee.

¹³ K'ay I, «Taani ta ammanuwaa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee.

¹⁴ Naanaa giide I s'eesiyaawanttu, ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huup'ew untuntta malatiide, untunttu med'etaa akkeedda; k'ay I hewaa ootseeddawe, s'alahiyaa kaappuwaa hayk'uwaa bolla maatay de'iyaawaa bare hayk'uwaaan d'ayissanaassa.

¹⁵ K'ay barenttu de'uwaa ubbaan hayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide de'iyaawantta ubbatuwaa ayiletetsaappe kesseedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe attin, ki-itanichchatuwaa maaddennawe eretteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, S'oossaa kiitaan ammanetteeda maariyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, ubbabaan I bare ishatuwaa malatanaw bessee.

¹⁸ Ayaw gooppe, I bare huup'ew paac'etteedda dirawunne waayet-teeedda diraw, paac'ettiyaawantta maaddanaw danddayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

¹ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishato, nu markkatet-saa S'oossay kiitteeddawaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa k'oppite.

² Muse bare kiitaan S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteedawaa gideeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw ammanetteedawaa.

³ Ayaw gooppe, kees'ettiyaa golliyaappe kees's'iyaa bitanii bonchchettiyaawaadan, Musewaappe aad'd'iyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa.

⁴ Ayaw gooppe, golliyaa ubbaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaa kees's'eeddawe S'oossaa.

⁵ Muse S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiiide, S'oossay sintsaappe gaanawaa markkatteedda.

⁶ Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteedawaa; nuuni akkana giide nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan naagoooppe, S'oossaw golliyaa gideetto.

S'oossaa Asay Shemppuwaa Demmana

⁷ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee;

«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaabaa gidoooppe,

⁸⁻⁹ hinttenttu aawotuu taw is's'i makkaliide,

oytamu laytsaa ta oosuwaa be'eedda bazzuwaa paac'iyaa gallas-saadan,

hinttenttukka zoriyaa akkenaan is's'oppite.

¹⁰ Hewaa diraw, taani,

he asaa hank'k'ettaade,

«Untunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino.

Ta ogiyaakka eribeykkino» yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay,

taani hank'k'etta c'aak'k'aade,

«Taani shemppiyaa sa'aa untunttu,

ubbakka gelikkino» yaagaad»
yaagee.

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, de'uwaa S'oossaappe hinttentta shaakkiyaa iita ammanenna wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala naagettite.

¹³ Shin S'oossay hinttentta ubbaa gallassi hachche giide s'eesishin, hintteppe oonanne nagaray baletsina, zoriyaa akkaanaan is's'enna mala, ittuu ittuwaa zorite.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuuni koyro nuw de'iyaa ammanuwaa wurssetsay gakkanaw loytsi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe shaakkana.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu,
hachche sisiyaawaa gidooppe,
he wode untunttu is's'i makkaleeddawaadan,
zoriyaa akkaanaan is's'oppite»
yaageedda.

¹⁶ S'oossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibbs'eppe kaaletsina keseedda ubbatuwaa gidikkinoooyee?

¹⁷ S'oossay oytamu laysaa oonan hank'k'etteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwaa, nagaraa ootseeddawannta gidikkinoooyee?

¹⁸ K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanntu I shemppiyaa sa'aa ubbaakka gelenna mala, untunttoo c'aak'k'eeddawaappe attin, oossi c'aak'k'eeddee?

¹⁹ Untunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw dand-dayibeennawaa nuuni be'etto.

4

¹ Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraa gidooppe, hintteppe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala naagetto.

² Ayaw gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwaa siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, ayinne untuntta go"ibeenna.

³ Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommina poletteeddawaa gidooppenne, S'oossay,

«Taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
«Untunttu taani shemppiyaa saa
ubbaakka gelikkino» yaagaad»

geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanntu I shemppiyaa sa'aa gelana.

⁴ Ayaw gooppe, laappunsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay laappunsa gallasan bare oosuwaa ubbaappe shemppeedda» yaageedda.

⁵ K'ay he sa'aan, «Untunttu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino» yaageedda.

⁶ Wonggalaa mishiraachchuwaa koyro siseeddawanntu azazettibeena diraw, shemppuwaa sa'aa gelibeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanntu de'iino.

⁷ S'oossay daro wodiyaappe guyyiyaan, Daawita baggana laa'entsuwaa itti gallassaa, «Hachche» giyaa k'aalaan keeriide,

«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidooppe,

zoriyaa akkaanaan is's'oppite»
yaageedda.

⁸ S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide Iyyaasu shemppisseeddawaa gidintto, S'oossay hara gallassaawaa guyye keerenna.

⁹ Hewaa diraw, S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare oosuwaappe shempeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemp-pana.

¹¹ Simmi Israa'eeliyaa Asay azazettenan is's'iide, S'oossaanna ittippe shemppiyaa sa'aa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala eeno geenan is'uwaa yaa gelennaan attena mala minnoytte.

¹² Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay med'inaw de'iyawaannee oot-siyaawaa; laa"u baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide ku-usee. He k'aalay shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzzii ittippe gaket-tiyaasaa shaakkana gakkanaw c'addee. K'ay asaa wozanaan de'iyaa koshaanne k'ofaa I shaakkee.

¹³ Nuuni ootsiyaawaa wochchiyaa S'oossaa sintsan ubbabaykka beet-tiyaawaappenne k'onc'c'iyaan de'iyawaappe attin, Aa ayfiyaan geem-miyaa med'etay ayayenne baawa.

*Yesuusi K'eesatuwaa Ubbatoo
Wolk'k'aama Kaappuwaa*

¹⁴ Simmi saluwaa beedda, k'eesatuwaa ubbatuwaa wolk'k'aama kaap-puu, S'oossaa Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, nu ammanuwaa loytsi naageetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuw k'arettanaw danddayee; nagaraa I ootsibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbabankka paac'etteedda.

¹⁶ Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotetsaa akkanawunne aad'd'o keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa sa'aa S'oossaa araataakko, yayyenaan shiik'oytte.

5

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huup'iyaan huup'iyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw suntset-teeddino.

² I bare huup'ew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaaribeennawant-toonne baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee.

³ Hewaa diraw, he k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaadan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.

⁴ S'oossay Aaroona k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala s'eeseeddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw dand-dayenna.

⁵ Hewaadankka, Kiristtoosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkibeenna; shin S'oossay Aa,
«Neeni ta Na'aa.

Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi»
yaageedda.

⁶ Hewaadankka k'ay harasaan,
«Malkki-S'edek'k'i* k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidana»
yaagedda.

⁷ Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiyaa S'oossaa loytsi yeekkiiddenne afos's'iidde woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa woosaa siseeddawe, I barena toochcheed-dawaassanne aw yayyeeddawaassa.

⁸ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan azazettiyaawaa tamaareedda.

⁹ Yesuusi bare oosuwa poleedda wode, barew azazettiya ubbaw med'inaa atosetsaa demmanaw gaaso gideedda.

¹⁰ K'ay S'oossay Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, Aa suntseedda.

Asay Balenaadan Odetteedda Mino Oduwaa

¹¹ Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; shin hinttenttu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttenttoo odi gelissanaw waayissee.

¹² Ayaw gooppe, hinttenttu ha wodiyaan tamarissiyaawantta gidanaw bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamarissiyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maatsaa koshsheeppe attin, c'oommiiyaa k'umaa koshshenna.

¹³ Maatsaa pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiyaa diraw, s'illotetsaa timirttiyaawaa erenna.

¹⁴ Shin mino k'umay iitanne keeka de'uwa daruwaan shaakki ereedda wozanaama asaassa.

6

¹⁻² Hewaa diraw, Kiristtoosa timirttiyaa biro doommiaawaa aggiide, wozanaama asaa timirttew sintsaw boytte; koyro nuuni tamaranaw koshshiyaa timirttiyaa wod'd'i ek'k'iide tamaranaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, S'oossaa ammaniyaawaa, s'ink'k'atuwaabaa,* kushiya wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaa pirddaabaa.

³ S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawaytantanne saluwaa imuwaa baari be'eeddawayntta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawayntanne S'oossaa k'aalay lo"a gideeddawaa sisi ereeddawayntta, sintaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka bochchi seelleeddawayntta,

⁶ hewaappe guyye simmiide kaddeeddawayntta nagaraappe laa'entsuwaa zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewanttu S'oossaa Na'aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'iyawantanne asaa sintsan kawushshiyawanttu mala.

⁷ Ubbaa wode bukkiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go"iyaa katsaa mokkiyaa biittaa S'oossay anjee.

* **5:6** *Malkki-S'edek'k'i*: Ha suntsay Ec'a C'aak'inaan s'eesetteeddawe, I K'eesaa Aarooneppe kasenna de'eeddawe eretto diraassa. Aa guyye zariyaabawunne Aa hayk'uwaabaw ayinne geetettowe baawa. **7:3**; Dom. **14:17-20** s'eellite. **5:6** Maz. **110:4** * **6:1-2** *S'ink'k'atuwaabaa*: Meechchatuwaaba giyaawaa gidiide geeshshatetsaabaa Giriiken dumma dumma wogaa gidiyaawaa bessee.

⁸ Shin buluwaanne buuzzuwaa mokkooppe, ayinne go"enna; shek'aw shiik'i utteedda. K'ay wurssetsaan guudettana.

⁹ Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayiyaawaa gidooppenne, hinttentu atatetsaw gidiyaa lo"obay hinttentoo de'iyaawaa ereetto.

¹⁰ Ayaw gooppe, hinttentu ootseedda oosuwaanne k'ay ammaniyaawantta maaddeddawaaninne ha"ikka maaddiyaawaan S'oossaa siik'eedda siik'uwaa S'oossay doganaw makkala gidenna.

¹¹ Hinttentu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumentsaa tumatetsaa wurssetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala amotteetto.

¹² S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninne genc'c'an laat-tiyaawaanttu mala hinttentu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

S'oossay Immeedda Hidootay Sid'issennawaa

¹³ S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eedda wode, bareppe aad'd'iyaa wolk'k'aamay bayinna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eedda.

¹⁴ S'oossay Aa,
«Taani neena anjjana;
ne zeretsaakka c'orissana»
yaagiide c'aak'k'eedda.

¹⁵ Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa akkeedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'k'iyaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu palumiyaa ubbaakka te"ee.

¹⁷ Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo c'aak'k'eedda.

¹⁸ S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa"u laamettenna yewatuwaan, I immana geedda nu sintsan de'iyaawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw wolk'k'aama mentsetsuu de'ee.

¹⁹ Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemppoo markkabiyaay oyk'k'iyaa k'aas's'enna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, Gaaridduwaa† giddo geeshsha sa'aa gelee.

²⁰ K'ay Yesuusi Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa giidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleedda.

7

K'eesaa Malkki-S'edek'k'a

¹ Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oossaa k'eesay, Abraahaamo kaatetuwaa wod'iide olaappe simmishshin, aanana gaketitiide, Aa anjjeedda.

² Abraahaamo bare omoodeedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda; Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsey s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa'entso biletsey sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa.

6:8 Dom. 3:17-18 **6:14** Dom. 22:16-17 † **6:19 Gaaridduwaa:** Hawe dunkkaaniyaa gidduwaan goynaw maaddiyaawaa. Hewekka «Geeshshassaa» geetetteeddawaappe «Geeshshaappe Geeshshassaa» shaakkanaw go"iyaawaa giidiide k'eesatuwaa kaappo s'alalay gelanaw danddayiyaasaa. **6:19** Wog. 16:2 **6:20** Maz. 110:4 **7:1** Dom. 14:17-20

³ Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wurssetsay baawa; shin S'oossaa Na'aa malatiide, med'inaw k'eesa gideedda.

⁴ Nu aawotuwaaw kaappuu Abraahaamo olaan omoodiide, aheed-dawaappe asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawentto be'ite.

⁵ K'eesaa gidiyaa Leewiyaa zaratuu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidooopenne, asiraataa akkana mala, higgayan azazetteeddino.

⁶ Malkki-S'edek'k'i Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide, S'oossay immana geeddawaa naagiyaa Abraahaama anjeedda.

⁷ K'ay anjjiyaawe anjjettiyaawaappe d'ok'k'u giyaawe paluntsenna.

⁸ Itti baggana, hayk'k'iyaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay, hayk'k'enna giide markkattiyaa uray asiraataa kessee.

⁹ Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo baggana asiraataa immeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiyaa wode, Leewii biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee.

¹¹ Israa'eeliyaa asaw higgii Leewiyaa* zeretsatuwaaw k'eesetetsaa baggana imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidoooppe, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettanaw ayaw koshshii?

¹² Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiyaa wode, higgiiikka k'ay laamettanaw koshshee.

¹³ Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna.

¹⁴ Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse k'eesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaabaa ayinne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-S'edek'k'a Mala K'eesaa

¹⁵ Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa gidintto, hawe aad'd'iide erettanawaa.

¹⁶ I asaa higgiiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin wureenna de'uwaaw wolk'k'aan k'eesa gideedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,
«Malkki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidanawaa»
yaagiide markkattee.

¹⁸ Beni de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay baynnawaa ootsanaw danddayenna; k'ay nuuni Aa baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyawe yeedda.

²⁰ Hewaa bollan k'ay S'oossaa c'aak'uukka de'ee; haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu baawa.

²¹ Shin Yesuusi c'aak'uwaan k'eesa gideedda; S'oossay Aa,
«Goday c'aak'k'eedda; I bare k'ofaa laammenna.

«Neeni med'inaw k'eesa gidana» geedda»
yaageedda.

²² Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aad'd'iya c'aak'k'oo waase gideedda.

²³ Kase k'eesatuwaa payduu c'ora; ayaw gooppe, untunttu ootsana oosuwaa hayk'uu diggeedda.

²⁴ Shin Yesuusi med'inaw de'iya diraw, Aa k'eesetetsay laamettenna.

²⁵ Hewaa diraw, I untunttu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iya diraw, S'oossaakko bare baggana yiyaawantta ubbatuwaa ashshanaw danddayee.

²⁶ Nuw giigiya hawaa mala, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu de'anaw koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gaketenna; k'ay d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda.

²⁷ Hara k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti gede yarshsheedda.

²⁸ Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa ootsiide suntsee; shin S'oossay immana giide c'aak'k'eedda higgiaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynawaa, S'oossaa Na'aa suntsee.

8

*Yesuusi Ooratsa K'aalaa C'aak'uwaa
K'eesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa*

¹ Nuuni haasayiyaa wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee.

² Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaan I ootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaa gidennaan, S'oossay esseeddawaa.

³ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw immanaw suntsetteedda diraw, ha k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw ittibay de'anaw koshshee.

⁴ Simmi sa'aan I de'iyawaa gidoope, ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiyaa k'eesatuu de'iino.

⁵ Untunttu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan de'iya oosoo tumu leemisuwaaanne eeshuwaa; ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishin, S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huup'yaan besseedda leemisuwaa kaalaade ootsa» yaageedda.

⁶ Shin Yesuusi gaannatiyaa c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyawaadankka, aw imetteedda oosuukka untunttuwaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay immana geedda ubbaappe aad'd'iyaa kiitaan oosetteedda.

⁷ Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa gidintto, laa'entso c'aak'uwaa koshshenna.

⁸ Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee;

«Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana,
ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaanawaa.

⁹ He c'aak'uu taani Gibs'e gadiyaappe,

untunttu aawotuwaa kushiyaay oyk'k'aade, goochcha kesseedda wode,
 untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna.
 Untunttu ta c'aak'uwaan ammanettiibeenna diraw,
 taanikka untuntta aggaad.
 Taani, Goday, hawaa oday.

- ¹⁰ Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyaan,
 taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'uu hawaa:
 Taani ta higgiiyaa untunttu k'ofaan wotsana;
 k'ay untunttu wozanaanka s'aafana.
 Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana.

- ¹¹ Untunttuppe ooninne bare shooruwaa,
 woy bare ishaa,
 «Godaa era» yaagiide tamarissenna.
 Ayaw gooppe, untunttu na'aappe c'imaay gakkanaaw ubbay taana eriino.

- ¹² Taani untunttu naak'uwaa maarana;
 untunttu nagaraakka laa'entso hassaykke»
 yaagee.

- ¹³ S'oossay ooratsa c'aak'uwaa giide haasayyaawan koyrowaa ec'iseedda; k'ay ec'iyaabayenne wuriyaabay ellekka d'ayana.

9

*Saluwaan Oosettiyyaa Ayaanaa Oosuu Sa'aan
 Oosettiyyaa Ayaanaa Oosuwaappe Aad'd'ee*

- ¹ Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyyaa wogayenne Asay ootseedda Geeshsha Gollii de'ee.

- ² Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'k'eedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa wotsiyaawe, s'arap'p'eezayenne Godaa sintsan wotsiyaa ukitsay de'ee; he sa'ay Geeshsha sa'aa giide s'eesettee.

- ³ Laa'entso gaaridduwaa guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geetettiyyaa Dunkkaanii de'ee.

- ⁴ Aa gidduwaan is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda saas'iniinne ubba saanna work'k'aan sheeshsheedda K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay de'ee. He K'aalaa c'aak'uwaa Taabootan mannay de'iyaa work'k'aa s'aaruu, Aaroona s'am"ay aac'eeddawenne k'ay Muse higgii s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuu de'iino.

- ⁵ He k'aalaa c'aak'uwaa Taabootaappe bolla baggana atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan gentsiyaa bonchcho kiruubetuu de'iino; shin ha ubbabaa ha"i wurssi odanaw danddayokko.

- ⁶ Hewe hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, barenttu oosuwaa ootsanaw koyro Dunkkaaniyyaa geliino.

- ⁷ Shin k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa s'alalay laa'entso Dunkkaaniyyaa laysaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda nagaraa diraw, S'oossaw yarshshiyaa suutsaa akkiide gelee.

- ⁸ Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha sa'aa afiyaa ogii biro dooyettiibeennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.

⁹ He Dunkkaanii ha wodew leemisuwaa; hewaa giyaawe S'oossaw immiyaa imuunne yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay baynnawaa ootsanaw danddaykkino.

¹⁰ Hewanttu muussaabaa, ushshaabaanne duma duma meechchaabaa odiiyaa kare bagga wogatuwaa; untunttu ooras's'iyya wodii gakkanaw oosettiyya wogatuwaa.

¹¹ Shin Kiristtoosi hawaan de'iyaa lo"obaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiide yi diggeedda. I geliide ootsiyaa Dunkkaanii ubbaappe aad'd'iyawaanne balay baynnawaa; k'ay he Dunkkaaniyaa Asay ootsibeenna; ha med'etteedda sa'aabaakka gidenna.

¹² Kiristtoosi Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa wode, deeshshaa suutsaanne galo maraa suutsaa oyk'k'iide gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide, nuw med'inaa atatetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede geleedda.

¹³ Tuneedda asaa bolla korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afiide, guudetteedda ussatti bidintsaa k'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw danddayooppe,

¹⁴ Med'inaa Geeshsha Ayaanaa baggana balay baynna yarshshuwaadan, S'oossaw barena immeedda Kiristtoosa suutsay, nuuni de'uwaa S'oossaw ootsana mala, kase nu hayk'k'eedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseeddawanttu I immana geedda med'inaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana danddayiyaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan de'iidde ootseedda balaa ayiletetsaappe kessiyaa hayk'uu de'iyaa diraassa.

¹⁶ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he uray hayk'k'owe erettanaw koshshee.

¹⁷ Ayaw gooppe, woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne polettenna.

¹⁸ Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay baynnaan injjetibeennawe hawaassa.

¹⁹⁻²⁰ Ayaw gooppe, higgiiyan de'iyaa azazuwaa ubbaa Muse asaa ubbaw odeedda; hewaappe guyyiyaan, galo maraa suutsaanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna, zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iyaa giyaa mitsaa bonc'c'iyaanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta S'oossay azazeedda c'aak'uwaa suutsaa» yaagiide, higgiiyaa mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla c'ac'c'afeedda.

²¹ Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa Muse c'ac'c'afeedda.

²² Higgii giyaawaadan, tumukka amareedawaappe attin, ubbabaykka suutsan geeyyee; suutsay gukkana d'ayooppe, atatetsay baawa.

Kiristtoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa K'uc'c'i D'ayissee

²³ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw koshshee; shin saluwaan de'iyaaawanttukka barenttu huup'ew geeyyanaw aad'd'iyaa yarshshuwaa untuntta koshshee.

²⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi tumu geeshsha san leemisettiyaa Asay ootseedda geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha'i nu gishshataw S'oossaa sintsan beettanaw yaa saluwaa geleedda.

²⁵ K'eesatuwaa ubbatuwwaa kaappuu laytsaan laytsaan bare suutsaa gidennawaa oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyaawaadan, Kiristtoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna.

²⁶ Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodeppe doommiide daro gede waayettanaw koshshee; shin ha'i wodiyaaw wurssetsaan nagaraa d'ayissanaw barena yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda.

²⁷ Asay ubbay itti gede hayk'k'anaw bessee; hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa pirdana.

²⁸ Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa d'ayissanaw itti gede yarshshetteedda; k'ay I barena loytsi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, laa'entso nagaraa tookkanaw beettana.

10

¹ Ayaw gooppe, higgew yaana lo'obaa eeshuwaa s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii S'oossaakko shiik'iyaa asaa he yarshshuwaan balay baynna asaa ootsanaw ubbaakka danddayenna.

² S'oossaw goyinniyaa Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto, suure wozanaan laa'entsuwaa nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaawaakka aggana.

³ Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuwaan bare nagaraa hassayee.

⁴ Ayaw gooppe, korumaa suutsayenne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna.

⁵ Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;

«Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyyabeykka;

shin taw bollaa giigissaadda.

⁶ Neeni s'uuggiyaa yarshshuwaaninne, nagaraa yarshshuwaan ubbaakka nashetakka.

⁷ Taani he wode, «S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadankka, S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaagaad» yaageedda.

⁸ Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristtoosi koyro, «Neeni yarshshuwaa, imotaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa ubbaakka koyyabeykka; hewaanttun nashettakka» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaa essanaw koyrowaa d'ayissee.

¹⁰ Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseedda diraw, bare ashuwaa laa'entsennaan itti gede yarshsheeddawaan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuu hachche hachche ek'k'iide, bare oosuwwa ootsiino; k'ay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide yarshshiino.

¹² Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wodew gideedda itti yarshshuwaa yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda.

¹³ S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatuwaa Kiristtoosaw gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw, yaan naagee.

¹⁴ Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddawaan, nagaraappe geeyyeed-dawantta med'inaw balay baynnawantta ootseedda.

¹⁵ K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee;

¹⁶ «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan,
unttuntunna c'aak'k'etiyyaa c'aak'uu hawaa:

Taani ta higgiiyaa untunttu k'ofaan wotsana;

k'ay untunttu wozanaanka s'aafana»
yaagee.

¹⁷ K'ay hewaappe guyyenna,

«Taani untunttu nagaraanne,

untunttu makkala oosuwaa laa'entso hassaykke»
yaagee.

¹⁸ S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsaw yarshshuwaa koshshenna.

S'oossaakko Shiik'anaw Koshshee

¹⁹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee.

²⁰ Kiristtoosi nuw ooratsa ogiyyanne de'uwaa ogiyyaa gaaridduwaa baggana, hewaa guussay bare bollaa baggana dooyyeedda.

²¹ Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wolk'k'aama k'eesay de'iyaa diraw,

²² Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bol-laanna S'oossaakko shiik'oytte.

²³ Nuw immana geedda S'oossay ammansiyaa diraw, nuuni dem-mana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loytsi oyk'k'oytte.

²⁴ Ittuu ittuwaanna waan siik'ettanenttonne k'ay lo"o oosuwaa wooti ootsanentto, ittuu ittoo k'oppeetto.

²⁵ Ittuu ittuu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'iyawaadan, nuunikka ittippe shiik'iyawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttenttu be'iyaa diraw, ittuu ittuwaa mentsetseetto.

²⁶ Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriidde nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hawaappe sintsaw nagaraa d'ayissiyaa yarshshuu ittibayenne baawa.

²⁷ Shin yashshiyaa pirddaa naagiyaawenne S'oossaa is's'iyaa ubbaa maanaw wolk'k'aama tamay de'ee.

²⁸ Muse higgew azazettana uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla markkattooppe, k'areti baynnaan hayk'k'ee.

²⁹ S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha Ayaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane k'oppite.

³⁰ Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesananne kushiyaa zaarana» geeddawaa nuuni ereetto; k'aykka, «Goday bare asaa pirddana» yaageedda.

³¹ De'uwaa S'oossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa.

³² Hinttenttoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaappe guyyiyaan, hinttenttu daroban waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiyyaa hassayite.

³³ Itti itti gede hinttentta asaa sintsan boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay hara wode hewaadan ootseeddawatntunne ittippe de'eeddita.

³⁴ Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyaa asatoo hinttenttu k'aretteeddita; yaatiide hinttenttoo med'inaw wurenna ubbaappe aad'd'iyaa shaluu saluwaan de'iyawaa hinttenttu huup'ew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan genc'c'eeddita.

³⁵ Hewaa diraw, wolk'k'aama woytana de'iyaa hinttenttu s'alatetsaa oloppite.

³⁶ S'oossay koyyiyaawaa ootsiide, I hinttenttoo immana geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee.

³⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Amareeda wodii atteedda.

Yiyaawe yaanawaa; gam"enna.

³⁸ Ta s'illuu ammanettiide de'anawaa.

Shin ooninne guyye simmooppe,
taana nashechchenna»

yaagee.

³⁹ Nuuni ammanettiide atteeddawanttu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide d'ayeeddawanttu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

¹ Ammanuwaa giyaawe, demmana giide nashechchaan naagi utteed-dabay ammansiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa.

² S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, untunttu ammaneed-dawaana.

³ Saluunne sa'aynne S'oossaa k'aalaan med'etteeddawaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda.

⁴ Aabeeli K'aayeelawaappe aad'd'iyaa yarshshuwaa S'oossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiide, I s'illuwaa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinkka, bare ammanuwaan ha'i gakkanaw haasayee.

⁵ Heenooki hayk'k'ennan saluwaa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oossaa Mas'aafay, «Heenooki saluwaa baanaappe kase S'oossaa nashechcheedda» yaagee.

⁶ Ammanuu baynnaan ooninne S'oossaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oossaakko yiya ooninne S'oossay de'iyawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee.

⁷Nohe be'anaw danddayenna sintsaappe hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiya med'd'eeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirdiide, ammanuwaan beettiiyaa s'illotetsaakka S'oossaappe akkeedda.

⁸Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda.

⁹Abraahaamo S'oossay barew immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'annanne Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedda.

¹⁰Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo'o baasuwaan k'oppiide kees'seedda katamaa naagee.

¹¹Saara bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda S'oossay ammanetteedawaa gideeddawaa ereedda diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddawe ammanuwaana.

¹²Hewaa diraw, hayk'keedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa keena, abbaa gas'aan de'iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratuu yeletteeddino.

¹³He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddino; barenttoo S'oossay immana geeddawaakka akkibeykkino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddino. K'ay untunttu sa'aan imatsanne yederissettiide keseedda asatuwaa gideeddawaa ereeddino.

¹⁴Ayaw gooppe, hewaadan giyaa asatuu barenttu huup'e gadiyaa koyiyaawaa erissiino.

¹⁵Untunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw k'oppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaac'aa demmennaan aggikkino; shin

¹⁶untunttu hewaa aggiide, lo"iyaa gadiyaa laamotiino; hewe saluwaa gadiyaa. Hewaa diraw, S'oossay untunttu S'oossaa geetettanaw yeelatenna. Ayaw gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotseedda.

¹⁷⁻¹⁸Abraahaamo Yisaak'a yarshshanentto woy yarshshenentto, S'oossay eranaw s'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay Abraahaama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'esettanawaa» geeddashshinkka, Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanaw giigeedda.

¹⁹Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka pat-sanaw danddayiawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeedda.

²⁰Yisaak'i sintsaappe hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anjeeeddawe ammanuwaana.

²¹Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yoosefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan anjeeeddawenne gatiman guufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana.

22 Yooseefo hayk'k'anaw matiidae, Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe kesaanawaa haasayeeddawenne bare mek'etsaa ootsanabaa untuntta azazeeddawe ammanuwaana.

23 Muse yeletteeddawaappe guyyiyaan, aawuunne aata malaa lo'o na'aa gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe ammanuwaana; untunttu kaatiyaa awaayookka yayyibeykkino.

24 Muse dic'c'eeddawaappe guyyiyaan, Gibbs'e kaatiyaa naatti na'aa geetettanawaa is's'eeddawe ammanuwaana.

25 Nagaraan Muse guutsa wodiyaan nashettanawaappe, S'oossaa asaana waayettanawaa dooreedda.

26 Wodeppe demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, Gibbs'e gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristtoosa diraw borettiyaawe daro aad'd'iyyaa duretetsaa gideeddawaa k'oppeedda.

27 Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, Gibbs'e gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayaw gooppe, beettena S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide sintsaw beedda.

28 Hayk'uwaa kiitanchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe ammanuwaana.

29 Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pinneeddawe ammanuwaana; shin Gibbs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay untuntta mitti aggeedda.

30 Israa'eeliyaa Asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyaan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana.

31 C'aaratta Ra'aaba yewuwaa k'oriyaawantta loytsa mokkeedda diraw, S'oossaw azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddawe ammanuwaana.

32 Simmi harabaa gujjaade ayaa odoo? Geedoonabaa, Baaraak'abaa, Samisoonabaa, Yofittaahabaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna.

33 Untunttu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'ooneeddawenne s'illobaa ootseeddawe ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeeddino; gaammotuwwa doonaakka gorddeeddino.

34 Wolk'k'aama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untunttu daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yedersseeddino.

35 Mac'c'awanttu barenttu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe denddina akkeeddino.

K'ay haranttu k'ashuwaappe biletanawaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe denddanaw, ugatiide hayk'k'eeddino.

36 Haratuwaa bolla Asay k'iliic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne santsalataan k'ashettiide, k'asho golliyyaa geleeddino.

37 Shuchchaan c'adetteeddino; magaaziyan laa"u kesiide p'alk'k'etteeddino; paac'etteeddino; mashshaan hayk'k'eeddino;

11:22 Dom. 50:24-25; Kes. 13:19 **11:23** Kes. 2:2; 1:22 **11:24** Kes. 2:10-12 **11:28** Kes. 12:21-30 **11:30** Iya. 2:1-21; 6:22-25 **11:32** Dan. 6:11-8:27; Dat. 4:6-5:31; Dat. 13:2-16:31; Dat. 11:1-12:7; 1 Sam. 16:1-1 Kat. 2:11; 1 Sam. 1:1-25:1 **11:33** Dan. 6:1-27 **11:34** Dan. 3:1-30 **11:35** 1 Kat. 17:17-24; 2 Kat. 4:25-37 **11:36** 1 Kat. 22:26-27; 2 Od. 18:25-26; Erm. 20:2; 37:15; 38:6

unttunttoo ubbabaykka d'ayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino.

³⁸ Unttunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, deriyaan, gong-goluwaaw giddoninne ollaa gidduwaan yuuyyeeddino.

³⁹ S'oossay unttuntu ammanuwaa markkattoopekka, hewanttu ubbatuu I, immana geeddawaa akkibeykkino.

⁴⁰ S'oossay nuw itti lo'o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, unttuntu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

12

S'oossay Nuw Aawuwaa

¹ Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide markkattiyaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbabaanne bak'k'i oyk'k'iyaa nagaraa diggiide nu sintsan de'iyaa nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte.

² Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa s'eelloyte. Yesuusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyaa nashechchaa diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda.

³ Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite.

⁴ Nagaraanna hinttenttu baas'etiidde, suutsaa gussana gakkanaw biro oletti diggibeykkita.

⁵ S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta,

«Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa.

I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.

⁶ Ayaw gooppe, I bare siik'iyaa uraa muree;

K'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee» yaageedda.

⁷ S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'ii?

⁸ Naanaa ubbaa seeriyaawaadan, hinttentta murenaan aggooppe, karen yeletteeddawantta gidiitappe attin, tumu naanaa gidikkita.

⁹ Hewaa bollan k'ay, nuuna yeleeedda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untuntta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytsi darssi moodettiide de'okkoo?

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuna yeleeedda nu aawotuu barentta lo"owaadan, amareeda wodiyaa nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa geeshshatetsaa akkana mala, nuuna maaddanaw muree.

¹¹ Nuuni murettiyyaa wode, ha"iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawanttoo guyyeppe he muray s'illotetsaa de'uwaaw sarotetsaa woytaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hewaa diraw, hinttenttu arggaac'eedda kushiyaanne hinttenttu daabureedda gulbbataa mentsetsite.

¹³ Wobbiyaa gedii pas'anaappe attin, burk'k'enna mala, suure ogiyaan hamettite.

¹⁴ Asaa ubbaanna saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwaa de'ite. Ayaw gooppe, geeshshatetsay baynnaan ooninne Godaa be'anaw dand-dayenna.

¹⁵ S'oossaa aad'd'o keekatetsaa ooninne akkaanaan attena mala naaget-tite; k'ay dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro asaa tunissenna mala naagettite.

¹⁶ Woshummanaw kajeeliyaa Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede miyaabaw bare bayiratetsaa zal"eedda, ayaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de'enna mala naagettite.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjuuwa akkanaw kooy-eeddawaa eriita; shin Aa aabbu Aa anjenan is's'eedda; ayaw gooppe, na-garaappe simmiyaa ogiyaa I haray atto, afos's'i kooyyidekka demmanaw danddayibeenna.

¹⁸ Hinttenttu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne ees's'iyaa tamaakko, d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko,

¹⁹ k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay untuntta, «Haray atto, do'aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchaan c'adettiide hayk'o» yaageedda azazuwaa untunttu genc'c'anaw danddayibeykkino.

²¹ Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyaa diraw Muse, «Taani yashshaan kokkoray» yaageedda.

²² Shin hinttenttu S'iyoonne Deriyaa, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide nashettiya daro sha"a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yersaalame yeeddita.

²³ S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawayanttukko, unt-tuntu sunsay saluwaan s'aafetteeddawayanttukko yeeddita; k'ay asaa ubbaa pirddiyaa S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseedda s'illo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita.

²⁴ Ooratsa c'aak'k'oo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suutsaappe aad'd'iyawaa odiyaa gukkeedda suutsaakko yeeddita.

²⁵ Hinttenttoo odiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttenttu is's'enna mala, hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barenttoo odiyaawe odiyaawaa sisenna is's'eeddawayanttu attana d'ayooppe, saluwaan, «Hint-tena naagite» giyaa S'oossaappe nuuni waaniide attanee?

²⁶ He wode Aa kooshshay sa'aa k'aatseedda; shin I ha"i, «Taani sa'aa s'alalaa gidennaan, itti gede gujaade saluwaakka k'aatsana» yaageedda.

²⁷ «Itti gede gujaade» giyaa k'aalay k'aas's'ennabay minniide de'ana mala, med'etteeddabay k'aas's'anawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee.

²⁸ Nuuni k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaa diraw, ane S'oossaa galatoyttenne Aa nashechchoytte; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatetsaan aw goyinnoytte.

²⁹ Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu bayizziyaa tamaa.

13

S'oossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

¹ Hinttenttu ishātuwaa siik'iyaaawaa aggoppite.

² Imatsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay erennaan kiitanchchatuwaa mokkeedda.

³ K'asho gollen de'iyaaawantubaa hinttenttukka untuntunna ittippe k'asho gollen de'iyaaawaadan k'oppite; k'ay hinttenttu hinttenttu huup'ew waayettiyaawaadan, waayettiyaawantubaa k'oppite.

⁴ Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinayenne machchata ittuu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw kajjeeliyaawantanne woshummiyaawantta pirddana.

⁵ Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttenttoo de'iyaaawe hinttenttoo gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew, «Taani neena ubbaakka yeggikke

woy aggikke»

yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, nuuni s'aliide,

«Goday taana maaddiyaawaa;

taani yayyikke.

Asay taana ay ootsii?»

yaageetto.

⁷ S'oossaa k'aalaa hinttenttoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite; untunttu waan de'eeddinonttonne hassayite; k'ay untunttuwaadan ammanite.

⁸ Yesuusi Kiristtoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna.

⁹ Duma dumma ooratsa timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa aad'd'o keekatetsan minnooppe lo'o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogattoo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadettibeykkino.

¹⁰ Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyaa gidдон ootsiyaawanttu he yarshshiyaa saappe maanaw untunttoo maatay baawa.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suut-saa yarshshanaw Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe karenna guuddee.

¹² Hewaa diraw, Yesuusikka k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karenna waayetteedda.

¹³ Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoytte.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuw hawaan med'inaw de'iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto.

¹⁵ Simmi S'oossaw Yesuusa baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaa immoytte; hewaa giyaawe mettershshay Aa sunsaw immiyaa galataa giyaawaa.

¹⁶ Lo'obaa ootsiyaawaanne ittuu ittuwaa maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw gooppe, S'oossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.

¹⁷ Hinttena kaaletsiyaawanttoo azazettite; k'ay untunttu azaziyaawaakka ootsite. Untunttu barenttu ootseeddawaa S'oossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa loytsi naagiino; hinttenttu

unttunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaa nashettiidde ootsana; hewe d'ayooppe, untunttu yilotiidde ootsana; hewe hinttentta ayinne maaddenna.

¹⁸ Nuw S'oossaa woossite. Nuuni ubbaa wode lo"obaa ootsanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo"o wozanay nuw de'ee.

¹⁹ S'oossay taana hinttenttukko ellekka zaarana mala, S'oossaa hinttenttu loytsi woossanaadan, taani hinttentta loytsa woossay.

Woosaa

²⁰ Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa hentsanchchaa wolk'k'aama, med'inaa c'aak'uwaa suutsan hayk'uwaappe dentseedda.

²¹ S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana bare sintsan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiidde, hinttenttukka I koyyeeddawaa ootsana mala, lo"o oosuwaa ubbaan hinttentta I giigisso; S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen"i.

K'utetsaa K'aalaa

²² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabddaabbiyaa hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettenaan sisana mala, taani hinttentta woossay.

²³ Nu ishay, S'imootoosi k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa yooppe, taani aanana baade hinttentta be'ana.

²⁴ Hinttena kaaletsiyaa ubbatuwaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite. S'aaliyaappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.

²⁵ Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

Yaak'oobi S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Ha kiitaa s'aafeedda Yaak'oobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yerusalaamen de'iyaa ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'ima (Gal. 2:9). Ha kiitay s'aafetteeddawe itti woosa gollattiw gidennaan Roome kawutetsaa gidдон laaletteedda Ayihuda ammaniyaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de'uwaa kaaletsiyaa k'ofatuwaa oyk'k'eedda. S'aafetteeddawekka «Alamiyaa ubbaan laaletteedda S'oossaa asaassa». Ha mas'aafaa s'aafeeddawe aad'd'eedda eratetsaa nuuni oosuwaan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaa asaa eeshshaanne hanotaa tamarissiyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan k'onc'c'iyaa bessee.

Hiyyeesatetsaabaa, duretetsaabaa, paac'c'iyaabaa, lo'o eeshshaabaa, k'anaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo'o oosuwaabaa, ins's'arssaa maaduwaabaanne k'ohuwaabaa, aad'd'eedda eratetsaabaa, ittuu ittuwaanna walak'ettiyaabaa, otoruwaabaanne ashikketetsaabaa, hara asaa bolla pirddiyaawaa, c'ee'k'uwaabaa woy ayyuwaabaa, genc'c'aabaanne woosaabaa, ammaniyaa Asay de'anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa s'aafeedda.

Kiitaykka kiristinnaa de'uwaan ammanuu oosuwaan peeshshana hanotaabaa k'onc'c'isside bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

Ammanuwaanne aad'd'eedda eratetsaa 1:2-8

Hiyyeesatetsaabaanne duretetsaa 1:9-11

Paac'iyaa 1:12-18

S'oossaa k'aalaa sisussaanne oosuwaa bolla peeshussaa 1:19-27

Hanenna ogiyaan ittuu haraw maaddenna mala imetteedda oduwaa 2:1-13

Ammanuwaanne oosuwaa 2:14-26

Ammaniyaa asaanne ins's'arssaappe kesiyaa haasayaa 3:1-18

Ammaniyaa asaanne ha alamiyaa 4:1-5:6

Dumma dumma yewoo imetteedda mak'k'uwaa 5:7-20

¹ Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayilii, biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo* sarotaa kiitay.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aad'd'eedda Eratetsaa

²⁻³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiiyaa wode, hewaa kumentsaa nashechchaadan paydite.

⁴ Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawantanne pac'i bayinnawantta ootsiide, bare oosuwaa polo.

* **1:1 Biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo:** Yaak'oobi giidde de'iyaa k'ofay, Godaa kaalliyaa ammaniyaawantta giidde tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsatuwaadan barenttu morkkatuwaan biittaa ubbaa laaletti gakkneeddawantta guussaa.

⁵ Shin hintteppe ooninne barew aad'd'eedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbaw keekatetsan immiyaa S'oossaa woosso. I aw immana.

⁶ Shin I ayaaninne sid'ennaan ammanuwaan S'oossaa woosso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala.

⁷⁻⁸ Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo.

Hiyyeesaa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

⁹ Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'k'u ootseedda wode nashetto.

¹⁰ K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushisseedda wode nashetto. Ayaw gooppe, dure bitanii maataa gidдон dic'c'iyaa c'iishshaadan d'ayana.

¹¹ Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee; k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa ootsiidde d'ayana.

Asaa Bolla Gakkiyaa Paac'iyaa

¹² Waayiyaan genc'c'iyaa uray anjjetteddawaa; ayaw gooppe, he waayiyaa s'ooneeddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'iyaaawanttoo immana geedda de'uwaa kalachchaa† I akkana.

¹³ Ooninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'c'ee» gooppo. Ayaw gooppe, S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna.

¹⁴ Shin Asay huup'iyaan huup'iyaan bare huup'e iita amuwaan gooshettiya wodenne c'imettiyaa wode paac'ettee.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yelee; k'ay naray dic'c'iide, hayk'uwaa yelee.

¹⁶ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, c'imettoppote.

¹⁷ Lo"o imuwaa ubbayenne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaa poo'uwaa med'd'eedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne woy bare kuwaa laammenna.

¹⁸ Nuuni I med'd'eedda med'etatuwaa gidдон d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda.

Siseeddawaa Oosuwaan Peeshshiyaawaa

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; Asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleelloppo.

²⁰ Ayaw gooppe, asaa hank'k'uu S'oossay koyyiyaa s'illotetsaa ahenna.

²¹ Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatetsaa ubbaa hintteppe d'ayissiide, S'oossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwaa ashshanaw danddayiyaa k'aalaa ashikketetsan akkite.

²² Shin S'oossaa k'aalaa oosuwaan peeshshiteppe attin, sisa s'alalaan hintte huup'iyaa c'immoppote.

²³ Ayaw gooppe, k'aalaa sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyaa s'eelliyaa uraa mala.

²⁴ I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee.

²⁵ Shin ooninne ayiletetsaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyaa s'eelliide, aan ak'iyaaawe k'ay Aa naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa oosuwaan anjjetana.

²⁶ Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immiidde, barew S'oossaa goyinniyaawaa malatiyaa uray de'ooppe, Aa goynay mela.

²⁷ S'oossaa Aawuwaa sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe hak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyyaa am"etuwwaa maaddanawaanne sa'aa nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

2

Hiyyeesaa Kad'anaw Bessena

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaa wanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchchopite.

² Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwwa wotsiide, lo"o mayuwaa mayyeedda itti Asay hintte shiik'uwwa yooppe, k'ay c'urk'k'a mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka yooppe,

³ lo"o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan ubbaappe lo"iyaa oydiyaan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyaa, «Neeni hininna ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediyaan matan sa'aan utta» gooppe,

⁴ yaatina hintte hintte giddon shaakotetsaa med'd'iyaa wanttanne iita k'ofaanna de'iyaa daannatuwwa gidikkiteeyee?

⁵ Taanaadan S'oossaa kaalliyaa wanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa Asay ammanuwaan durretanawunne barena siik'iyaa wanttoo immana geedda saluwaa kawutetsaa laattanaw dooribeenneyee?

⁶ Shin hintte hiyyeesatuwwa toochcheeddita. Duretuu hinttena tuggayiia wantta gidikkinooyee? Untunttu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee?

⁷ Hintew imetteedda lo"o suntsaa boriyaawanttu untuntta gidikkinooyee?

⁸ Shin S'oossaa Mas'aafan, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» geetettiide s'aafetteedda kaatiyaa higgiiyaa* hintte polooppe, lo"obaa ootsiita.

⁹ Shin hintte asaa deemuwaa s'eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgii hintte bolla, higgiiyaa mentseeddawanttudan pirddana.

¹⁰ Ayaw gooppe, ooninne higgiiyaa ubbaa naagiide, ittinno mentsiyaawaa gidoooppe, he uray higgiiyaa ubbaa mentsee.

¹¹ Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddawe k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidoooppe, higgiiyaa mentsaadda.

¹² Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitenne untunttuwaadan ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oossay maarennan pirdana; maarotetsay pirddaa s'oonee.

Ammanuwaanne Oosuwwa

* **2:8 Kaatiyaa higgiiyaa:** Ubbaappe aad'uwaan go"iyaa higgiiyaa; hawaa biletay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe S'oossaappe imetteedda higgiiyaa.

2:8 Wog. 19:18 **2:11** Kes. 20:13, 14; Zar. 5:17, 18

14 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe, k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'ayooppe, Aa ay go"anee? Aa ammanuu Aa ashshanaw danddayii?

15 Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay untunttoo ubbaa gallassi miyaabay d'ayooppe,

16 hintteppe itti uray untuntta, «Saro biite. Tamaa ho"ite. Kalliide miite» giide, untunttoo koshshiyaawaa immana d'ayooppe, untuntta ay go"anee?

17 Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'k'eeddawaa.

18 Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwaan neena bessana» gaana.

19 Neeni itti S'oossay de'iyawaa ammanaasa; hewe lo"a. S'alahetuukka k'ay ammaniino; yashshaan kokkoriino.

20 Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go"ennawaa† eranaw koyyay?

21 Nu aabbu Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyaa sa'aa bolla wotseedda wode, bare oosuwaan s'illibeennee?

22 Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddawaanne Aa ammanuu Aa oosuwaan poletteeddawaa be'ikkii?

23 S'oossaa Mas'aafay «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda. S'oossaykka hewaa aw s'illotetsan paydeedda» geeddawe poletteedda; k'ay S'oossaa dabbo geetettiide I s'easetteedda.

24 Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaawaa hintte be'iita.

25 Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba kiitettowantta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyzseedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee?

26 Ayaw gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayk'k'eeddawaa gidiyaawaadan, hewaadankka k'ay oosuu shaaketteedda ammanuu hayk'k'eeddawaa.

3

Ins's'arssaa Naaggiyaawaa

1 Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni haratuwaappe aad'd'iyaa pirddaa akkanawaa hintte eriyaa diraw, hintteppe c'oratuu tamarissiyaawantta gidoppite.

2 Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana d'ayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa.

3 Paratuu nuw azazettana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto.

4 Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gidiidde, gotuwaa c'arkkuwaan laagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa k'eeri guutsaa mitsaan laagettiide biino.

5 Hewaadan ins's'arssay bollaa gidдон guutsa asatetsaa gidoopekka, daro wolk'k'aamaban c'ee'ettee.

Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akeekite.

† **2:20 Go"ennawaa:** Hawaa guussay hayk'k'eeddawaa guussaa. **2:21** Dom. 22:1-14 **2:23** Dom. 15:6; 2 Od. 20:7; Isa. 41:8 **2:25** Iya. 2:1-21

⁶ Ins's'arssaykka tamaa mala. I nu asatetsaa gidдон iitabaa ubbaa oot-sana danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwaaw wotsaakkaamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa.

⁷ Ayaw gooppe, do'atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiyaashooshshatuu zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwaa zariyaa ubbaa Asay aadisseedda; k'ay untuntuttukka aadeeddino.

⁸ Shin ooninne ins's'arssaa aadissanaw danddayibeenna; ins's'arssay wod'iyaa marzzii kumeedda c'o'u geena iita med'etaa.

⁹ Nuuni ins's'arssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; k'ay aanikka S'oossaa malatiide med'etteedda asaa shek'k'etto.

¹⁰ Itti doonaappe galatayenne shek'ay kesee. Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessena.

¹¹ Pulttuu itti ollaappe mal"iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulttanaw danddayii?

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giya mitsay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyniyaa turay balasiyaa giya mitsaa ayifanaw danddayii? Mas'ine mas'ine giya haatsaappekka mal"o haatsay kesana danddayenna.

Saluwaa Aad'd'eedda Eraanne Sa'aa Aad'd'eedda Eraa

¹³ Hintte gidдон aad'd'eedda eranchchayenne akeekanchchay oonee? Bare lo"o de'uwaan oosetteedda bare oosuwaa aad'd'eedda eratetsaappe yiyaa ashikketetsaan bessoo.

¹⁴ Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinne yirggii de'oppo. K'ay tumatetsaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppite.

¹⁵ Hewaa mala aad'd'eedda eratetsay saluwaappe wod'd'iyawaa gidenna; shin hewe sa'aabaa, asaawaa, s'alahatuwaa.

¹⁶ Ayaw gooppe, k'anaatiinne yirggii de'iyaa saan walassayenne iita ooso ubbay de'ee.

¹⁷ Shin bollappe yiyaa aad'd'eedda eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay sarotetsaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay maarotetsayenne lo"o ayfii kumeeddawaa. Sid'iinne lo"o malatiyaa iitatetsay bayinnawaa.

¹⁸ S'illotetsaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawanttu sarotetsaan zereedda zeretsaappe beetteedda.

4

Ha Alamiyaa Iitatetsaa Dosennan Agganawaa

¹ Olayenne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Untunttu yeeddasay hintte bollaa gidдон olettiyaa hintte nashettanaw wol'k'aama amuwaa amottiyaawappe gidennee?

² Hintte amottiita; shin demmikkita; wod'iita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw danddaykkita; walak'ettiitanne olettiita. Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita.

³ S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiyaadiraassa.

⁴ Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe S'oossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe ooninne S'oossaanna morkkettee.

⁵ Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan wotseedda Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw amottee» giyaawaa hinttenttoo c'oo giyaawaa malatii?

⁶ Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay otoresettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» yaagee.

⁷ Simmi, hintte S'oossaw moodettite. Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintteppe bak'atana.

⁸ S'oossaakko shiik'ite; ikka hinttekkko shiik'ana. Hinttenoo nagaranchattoo, hintte kushiya meec'ettite. Laa"u k'ofay de'iyawanttoo, hintte wozanaa geeshshite.

⁹ Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laam-mite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite.

¹⁰ Godaa sintsan hintte huup'iyaa toochchite; k'ay I hinttena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

Asaa Bolla Pirddennaan Agganawaa

¹¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppe. Bare ishaa zigiriyaawenne Aa bolla pirddiyaawe higgiiya zigiireenne higgiiya bolla pirddee. Neeni higgiiya bolla pirddooppe, higgiiya bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka.

¹² Higgiiya immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I ashshanawunne d'ayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

C'ee'ettennaadan Imetteedda Zoriyaa

¹³ Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laytsaa uttana; zal"ananne k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite.

¹⁴ Wontti hintte de'uu ayaa hananenttonne erikkita; guutsa wodew hintte beettiide, guyyeppe d'ayiyaa peenuwaa mala.

¹⁵ Hewaa aggiide, «Goday gooppe, nuuni de'ana; hawaa woy hewaa ootsana» gaanaw bessee.

¹⁶ Shin hintte ha"i hinttenttu d'ok'k'atetsaan c'ee'ettiita; hewaa mala c'ee'uu ubbay iita.

¹⁷ Hewaa diraw, lo"obaa ootsanaw eriidde ootsenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

¹ Ha"ikka hinttenoo dure asattoo, hintte bolla yiyaa tuggaw «Aayye! Aayye!» yaagiide yeekkitenne zilaalite.

² Hintte duresetsay bay diggeedda; k'ay hintte afileakka bil"ay mi diggeedda.

³ Hintte work'k'ayenne hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte bolla markkattana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi de'iita.

⁴ Akeekite; hintte gaden katsaa k'oyc'eedda asatoo c'iggibeenna kiraa miishshay waassee; untunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan sisetteedda.

⁵ Hintew injjetina, sa'aan ishaliide de'eeddita; shukaa gallassaw d'ikkiyaawaadan, hintte bollaa d'iikkeeddata.

⁶ S'illo asaa bolla pirddeeddata; k'ay Aa wod'eeddata; I hinttenanna ek'etenna.

Godaa laa'entso Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

⁷ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'cite; biittaa goshiyaawe adilliyaaw irayne assuuraaw iray yaana gakkanaw genc'ciide, al'o katsaa I wooti naagiide gatsi akkintto be'ite.

⁸ Hinttekka k'ay genc'cite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, Godaa yuussay matatteedda.

⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, pirddiyaawe penggiyaan ek'k'eedda.

¹⁰ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, waayiyaassinne genc'c'aw leemisuwaa gideeddawantta, Godaa suntsan haasayeedda nabatuwaa hassayite.

¹¹ Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawannta nuuni anjjetteddawannta geetto. Iyyooba genc'c'aa hintte siseeddata; k'ay Goday aw wurssetsaan immeeddawaakka beeddata. Ayaw gooppe, Goday maarotaynne k'aretay kumeeddawaa.

¹² Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saluwaan gidina, woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uwaa gidina, ayankka c'aak'k'oppite. Shin S'oossaa pirdan hintte gelennaadan, hintte yewuu Ee giyaawaa gidoope, «Ee» giite; gidenna giyaawaa gidoope, «Gidenna» giite.

¹³ Hintte gidon waayettiyaaw uray ooninne de'ooppe, S'oossaa woosso; nashettiyaaw uray ooninne de'ooppe, yes's'iide galato.

¹⁴ Hintteppe sakettiyaaw uray ooninne de'ooppe, ammaniyaa asaa kaaletsiyaaw c'imatuwaa barekko s'eeso; untunttu Godaa suntsan zayitiyaaw Aa okkiide, aw S'oossaa woossino.

¹⁵ Ammanuwaan S'oossaa woosseedda woosay hargganchchaa pat-sana; Godaykka Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaaw gidoopekka Goday aw atto gaana.

¹⁶ Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paas'itenne ittuu ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwwaa ootsee.

¹⁷ Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina heezzu laytsanne usuppun agenaa sa'aan iray bukkibeenna.

¹⁸ Laa'entsuwaa S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa'aykka bare katsaa mokkeedda.

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, k'ay ittuu Aa guyye he tumuwaakko zaarooppe,

²⁰ nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariyaa ooninne Aa shemp-puwaa hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

P'es'iroosi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda koyro kiitay s'aafetteeddawe, he kiitaa gidдон «Dooretteedda S'oossaa asatuwaa» geetettiide s'esettiyaanne K'eerii Iisiyaan huup'issa bagga shaakuwaan laaletteedda ammaniyaawantussa. Ha kiitaa waanna k'ofay, ammanuwaa gaasuwaan metuunne waayyii gakeeddawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. S'aafii hawaa ootsiyaawe Aa hayk'uwaa, Aa dendduwaa, Aa laa'entso yuussaa odiyaa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa nabbabiyaawantta hassayissiyaawaana. Unttuntu Yesuusi Kiristtoosa de'uwaa leemisuwaadan akkiide, metuwaa genc'ciide aad'd'anaadan hassayissee. Hawaanna ittippe gatsiyaa wode, metuu unttuntu ammanuwaa s'altatetsaa paac'ciyaawaanne Yesuusi Kiristtoosi k'onc'ciyaa gallassi unttuntu bessiyaa gatiyaa akkanaw de'iyawaa untuntta hassayissee.

S'aafii, unttuntu metuwaan genc'c'ana mala mentsetsiyaawaa bollaakka, Kiristtoosa kaalliyawanttu de'iyawaaadan unttuntu de'anaadan k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'oossaa ashshuwaabaa 1:3-12

Geeyyeedda de'uwaa de'anaadan imetteedda mak'k'uwaa 1:13–2:10

Metuwaa wode ammaniyaa Asay ootsana bessiyaa aawotetsaa 2:11–4:19

Ammaniyaa asaa ashikketetsaanne oosuwa 5:1-11

Wurssetsaa k'utiyaa 5:12-14

¹ Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo P'ans's'ooosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyaa gadiyaan, Iisiyaa biittaaniinne Biitaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyawanttoo dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala, S'oossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido.

De'uwaa Immana Geedda Hidootaa

³ Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bare maarotetsaa daruwaadankka nuuna laa'entsuwaa yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto.

⁴ K'ay S'oossay hinttenttoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayennawenne d'ayennawe saluwaan naagee.

⁵ Hewekka hinttenttoo, S'oossaa wolk'k'aan ammanuwaan naagetti uttiide, atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'onc'c'anawaa.

⁶ Ha"i guutsaa wode haray atto duma duma paac'ciyaan hintte paac'ettanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite.

⁷ Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyaa work'k'aappekka hintte ammanuu daro al"onne bali bayinnawaa gidiiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi beettiyaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana.

⁸⁻⁹ Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'iita; hintte ha"i Aa be'ana d'ayooppekka, ammaniita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyaa hintte shemppuwaa atatetsaa akkiyaa diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita.

¹⁰ S'oossay hinttenttoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loytsi biddiide, ha atatetsaabaa koyyeeddino.

¹¹ Untuntun de'iyaa Kiristtoosa Ayyaanay Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyaan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiidde, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaadan, untuntu koyyeeddino.

¹² He timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda oosuu hinttessappe attin, untuntu huup'iyaa gidennawaa S'oossay untunttoo k'onc'c'iseedda; ha"i hintte siseedda mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiitetteedda Geeshsha Ayaanaa wol'k'an odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be'anaw amottiino.

Geeshshatetsaan De'iyawaa

¹³ Hewaa diraw, oosuwa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigisiidde hintte huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite.

¹⁴ S'oossaw azazettiyyaa naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaalloppite.

¹⁵⁻¹⁶ Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha gideeddawaadan, hinttekka hintte oosuwa ubbaan geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani geeshsha gidiyaa diraw, hinttekka geeshsha gidite» geetettiide s'aafetteedda.

¹⁷ Asaa huup'iyaan huup'iyaan deemuwaa s'eellennan Aa oosuwaadan pirddiyaa S'oossaa woossiide hintte, «Nu Aabboo» giide Aa s'eesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidiide hintte de'iyaa wodiyaan yashshatetsaan de'ite.

¹⁸⁻¹⁹ Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddawe, d'ayiyaa biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaabay woy k'itay bayinna dorssaa suutsaadan, al"o Kiristtoosa suutsan hintte wozetteeddita.

²⁰ S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristtoosa doori wotseedda; shin hintte diraw, ha wodiya wurssetsaan I beetteedda.

²¹ Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay S'oossaan de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwaa immeeddawaa aan ammaniita.

²² Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo"a malatiyaa iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwaa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite.

²³ Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwaa yelettibeykkita; shin med'inaw de'iyawaanne sintsawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteeddita.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka maataa c'iishshaa mala. Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.

²⁵ Shin Godaa k'aalay med'inaw de'ee» yaagee. Hawe hinttenttoo Goday odeedda mishiraachchuwaa k'aalaa.

2

De'uwaa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hewaa diraw, hintteppe iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo"a malatiyaa iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite.

²⁻³ Goday keeka gideeddawaa hintte de'uwaan be'eeddawaa gidoope, ha"i yeletteedda gac'ino naanatuwaadan, ushiidde dic'c'anawunne atanaw s'illo gideedda ayaanaa maatsaa laamotite.

⁴ Godaakko de'o shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is'seedda; shin S'oossaa matan I dooretteedda al'o.

⁵ Hinttekka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha k'eesaa gidiide, Yesusi Kiristtoosa baggana S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshanaw, hintte hintte huup'ew ayaana keetsaadan kees'ettite.

⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyoonne giyaa kamaan golliyaa godaa s'ap'uwaa minisiyaa, dooretteedda, al'o shuchchaa wotsay; aan ammaniya ooninne yeellatenna» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, ha shuchchay hinttenttoo ammaniyaawanttoo daro al"a; shin ammanennawanttoo, «Gimbbiyaawanttu kad'eedda shuchchay godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda» yaagee.

⁸ K'aykka, «Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa kund-dissiyaa zaallaa» yaagee; untunttu S'oossaa k'aalaa ammanenna diraw, untunttoo kasenna k'ofetteeddawaadan d'ubetteeddino.

⁹ Shin S'oossay d'umaappe maalalissiyaa bare poo'oo hinttena s'eeseedda; hintte Aa ooratsa oosuwa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwaa; geeshsha asanne S'oossaw buzo asaa.

¹⁰ Hintte kase S'oossaa asaa gidikkita; shin ha"i hintte Aa asaa; hintte kase maarotetsaa akkibeykkita; shin ha"i maarotetsaa akkeeddita.

S'oossaa Ayilatuwaa

¹¹ Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyaawantta gideeddawaadan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatetsaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay.

¹² Amanenna Asay hinttena iitabaa ootsiyaawanttudan zigiriyaa wode, Kiristtoosi yiyaa gallassi hintte lo"o oosuwa untunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte de'uwaa untunttu gidдон loytsi naagite.

¹³ Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyaa diraw, aw moodettite.

¹⁴ K'ay gadiyaa mooddiyaawanttookka moodettite. Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsiyaawanttu muranawunne lo"obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteeddino.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo"o oosuwaan kad'iyaa eeyaa asatuwaa haasayaa c'o"u udanawaa koyyee.

¹⁶ Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppe attin, he ayiletetsaappe keseeddawaa iitatetsaa gentsiyaawaa ootsoppite.

¹⁷ Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatawaa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite.

Kiristtoosa Gakkeedda Metuwaa Leemisuwaa

¹⁸ Ayilatoo, hintte lo"o godatuwaa s'alalawunne ashikke godatuwaa s'alalaw gidennaan, iitatookka daro yayyiide moodettite.

¹⁹ Ayaw gooppe, Asay naak'k'iyaa wode waayettiyaay uray S'oossaa k'oppiide, oge baynnaan naak'ettooppe S'oossay Aa anjjana.

²⁰ Ayaw gooppe, hintte nagaraa ootsina, hinttena dechchiyaa wode, hintte danddayooppe, hinttenttoo ay galatay de'ii? Shin lo"obaa ootsiide waayiyaa hintte danddayooppe, S'oossay hinttena hewoo anjjana.

²¹ S'oossay hinttena s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw gooppe, Kiristtoosi hinttenttoo waayettee; hintte Aa k'atamaa kaallana mala, hinttenttoo leemisuwaa gideedda.

²² Nagaraa I ootsibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasay-ibeenna.

²³ Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayettiyaay wodekka manddibeenna. Shin s'illuwaa pirddiyaa S'oossaw barena aatsiide immeedda.

²⁴ Nuuni nagaraw hayk'k'iide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eeddita.

²⁵ Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; shin ha"i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeeddita.

3

Asinaabaanne Machchiyaabaa

¹⁻² Hewaadanka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaw azazettena ittuu ittuu de'ooppekka, hintte palumettennan, untunttu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwaa be'iide s'oonettana mala, untunttoo moodettite.

³ Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaninne work'k'aa wotsiyaawaan woy al"o mayuwaa mayiyaawaan hinttenttu bolla bagga loytsoppite.

⁴ Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttenttoo daro al"o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido.

⁵ Ayaw gooppe, hewaadan S'oossaan hidooteedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytseeddino.

⁶ Hewaadana Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hintteikka ittibawunne yayyenaan lo"obaa ootsooppe, I naanatuwaa.

⁷ Hewaadana asinattoo, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Untunttoo daaburanchcha asatetsay de'iyaa diraw, untuntta bonchchite; hintte woosay d'ubettenna mala, S'oossay immeedda de'uwaa aad'd'o keekatetsaa untunttu hinttenanna ittippe laattino.

Lo"obaa Ootsiidde Metuwaa Akkiyaawaa

⁸ Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan de'ite. Ittuu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; k'ay ittuu ittoo keekiyaawantanne hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta gidite.

⁹ Iitaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttenttu anjjuwaa laattanaadan hinttena s'eeseedda diraw, anjjite.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «De'uwaa dosiyaawenne lo"o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaawaa aggo.

¹¹ «Iitabaa ootsiyaawaa aggiide, lo"obaa ootso; sarotetsaakka loytsi koyyonne kaallanaw baas'eto.

¹² «Ayaw gooppe, Godaa ayfi s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode untunttu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'k'uwaa som"iyaan s'eellee» yaagee.

¹³ Hintte lo"obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee?

¹⁴ Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anjjetteddawannta. Asaw yayyoppitenne hirggoppite.

¹⁵ Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa ootsite. S'oossay hinttenttoo hidooteedda de'oo gaasuwa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubbaa wode giigi uttite;

¹⁶ shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte de'iyaa lo"o de'uwaa iitabaa ootseeddawaadan, hintte bolla iitabaa haasayiyyaa Asay bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidooppe, iitabaa ootseedda diraw waayettiyaawaappe, lo"obaa ootseedda diraw waayettiyaawe keeka.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakko afanaw, barew s'illo gidiidde, makkalanchchatuwaa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'k'eedda; I bare asatetsan hayk'k'eedda; shin ayyaanan pas'eedda.

¹⁹ K'ay he Ayyaanan, k'ashuwaan de'iyaa ayyaanatuwaakko biide, untuntntoo k'aalaa odeedda.

²⁰ He ayyaanatuu amareeda, hosppun asatuu haatsaan atteedda markkabiyya Nohe kees's'ishshin, S'oossay danddayiide gam"eedda wode, S'oossaw azazettibeena asaa ayyaanatuwaa.

²¹ Hewe s'ink'k'ataw leemisuwaa gidiide, hinttena ha'i ashshee; suure wozanaappe S'oossaa woossiyaawaappe attin, bollaa k'itaa meec'c'iyawaa gidenna; hewe hinttena Yesuusi Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaan ashshee.

²² Saluwaa biide S'oossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de'iyawantanne wolk'k'aamatuwaa mooddee.

4

Geeshshatetsaan De'ana De'uwaabaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hinttekka he k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa ootsiyaawaa aggeedda.

² Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaanna de'anaw atteedda wodiyaan, S'oossay koyyiyaawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw bessena.

³ Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsiidde, woshummanaw kajeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan, pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttenttoo gidanawaa.

⁴ Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwa ittippe oot-senna diraw maalalettiide, hinttena boriino.

⁵ Shin untuntu pas'a de'iyaa asaa bollanne hayk'k'eedda asaa bolla pirdanaw giigi utteedda S'oossaw zaaruwaa immana.

⁶ Hayk'k'eedda asay* bare asatetsan Asay pirdettiyaawaadan pird-dettanawunne k'ay ayyaanan S'oossay de'iyawaadan de'anaw, wong-galaa mishiraachchuu untunttoo hewoo odetteedda.

S'oossay Immeedda Imotatuwaa Loytsi Ayissiyaawaa

⁷ Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossaa woossanaw k'ofaan geeyyiide, hinttena naagitenne minnite.

⁸ Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ittuu ittuwaanna wozanaappe siik'ettite.

⁹ Zuuzummennan ittuu ittuwaa imatsatetsaan mukkite.

¹⁰ Hintte huup'iyaa huup'iyaa S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa akkeeddawaadankka, S'oossaa dumma imuwaa hadaraa loytsi kesiyaawanttutan, ittuu ittoo ootsite.

¹¹ Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galatettana mala, ooninne odiyaawaa gidoope, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne maaddiyaawaa gidoope, S'oossay aw immiyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne godatetsay S'oossaw med'inaappe med'inaw gido. Amen"i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

¹² Ta siik'atoo, hintte gidon tamaadan guuddiidde paac'c'iyaa waayyii yiyaawaa ooratsabay haniyaawaadan malalettoppote.

¹³ Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyaa wode hintte nashettana mala, aanana waayettiyaawaan nashetite.

¹⁴ Asay hinttena Kiristtoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anjetteeddawantta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana.

¹⁵ Hintteppe ooninne shemppuwaa wod'eeddawaadan, woy kay-isuwaadan, woy iitabaa ootseedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayettoppo.

¹⁶ Shin ooninne Kiristtaaniyaa gidiyaa diraw waayettooppe, Kiristtoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa golliyaan doomettiyaawaa wodii gakeedda. K'ay he pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoope, Aa wonggalaw azazettenawanttu wurssetsay ayaa gidanee?

¹⁸ S'illo Asay tuggaan attiyaawaa gidoope, makkalanchchayenne nagaranchchay yaatina waanane?

* **4:6** *Hayk'k'eedda asay:* Yesuusa ammananaappe kasenna hayk'k'eeddawannta woy Nohe wode asatuwaa. 3:19 s'eellite. **4:8** Lem. 10:12 **4:18** Lem. 11:31

¹⁹ Hewaa diraw k'ay, S'oossay geeddawaadan waayettiyaawanttu lo"obaa ootsiidde, barenttu shemppuwaa hadaraa barena med'd'eedda ammanettiyyaa S'oossaw immينو.

5

S'oossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa

¹ Simmi taani woosa golliyyaa c'imatuwaanna c'ima gidiyaawenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwaa shaakkanawe hintte gidдон de'iyaa c'imatuwaa zoray.

² Hintte gidдон de'iyaa S'oossaa wudiyaa S'oossay koyyiyaawaadan heemmite. Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go"aa s'alalaa s'eellennan, lo"o k'ofaan heemmite.

³ Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolk'k'aan heemmoppite.

⁴ K'ay heemmiyaawanttu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho kalachchaa hintte akkana.

⁵ Hewaadankka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo ootsanaw hintte huup'iyaa kawushshiyaawaa afileaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee.

⁶ S'oossay bare lo"o wodiyaan hinttena d'ok'k'u ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa kushiyaappe garssanna hinttena toochchite.

⁷ I hinttenttoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirgissiyaa ubbabaa Aa bolla olite.

⁸ S'alahiyyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiya gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyyiyaa diraw naagettitenne beegottite.

⁹ Sa'aan de'iyaa hintte ishatuu hewaadan waayettiyaawaa eriide, amanuwaan minniide, aanana ek'ettite.

¹⁰ Aad'o keekatetsaa ubbaa S'oossay, bare med'inaa bonchchoo Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiya hintte waayetteeddawaappe guyyiyaan, I bare huup'ew hinttena shiri oorat-sanne minisana. K'ay I hinttena maaddanne baasi essana.

¹¹ Wolk'k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Hawe S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani hinttenttoo markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda dabddaabbiiyaa ammanettiyyaa ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiitaad; he aad'd'o keekatetsan minneeddita.

¹³ Hinttenana ittippe dooretteedda Baabloonen* de'iyaa woosa golliyyaa asayenne ta na'ay Mark'k'oossi hinttena «Saro saro» giino.

¹⁴ Siik'uwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.

Hinttew, Kiristtoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

5:5 Lem. 3:34 * 5:13 Baabloone: Sas'aa Mas'aafaa k'ofaadan, ha sunsay Roome guussaa gidennaan aggena.

P'es'iroosi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, dumma dummasaan de'iyaa, beni ammaniyaa asatuwaassa. Kiitaw huup'e k'ofay worddo astamaaratuwaa iita oosuwaanne untunttu timirttiyaa gaasuwaan med'etteedda pokko de'uwaa ek'ettiyaawaa. Med'etteedda metatuwaa k'aaranaw maado gidiyaawe Yesuusa barenttu ayifiyaan be'eeddanne I tamarissiyaa wode barenttu haytsaan siseedda asatuu tamarisseedda timirttiyaa baggana S'oossaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawaa ammantsiyaa eraa demmiyaawaa. S'aafii dumma naagiide odeeddabay, «Kiristtoosi laa'entso yeenna» yaagiyaa wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa s'eelliaawaan haasayiidde, «Kiristtoosi simmiide yeennaan gam"eeddawe, S'oossay, Asay ubbay bare nagaraappe simmanawaappe attin, ooninne d'ayanawaa koyyenna diraassa» yaagee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaa s'eessaa 1:3-21

Worddo Asttamaaratuwaa 2:1-22

Yesuusa laa'entso yuussaa 3:1-18

¹ Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala ammanuwaa akkeeddawantoo, ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aad'd'o keekatet-saynne sarotetsay hinttenttoo palahiide gido.

S'oossaa S'eessaanne Aa Dooruwaa

³ Nuuni S'oossaa bonchchuwaanne lo"otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossaa malatussaw nuuna koshshiyaawaa ubbaa S'oossaa wolk'k'ay nuw immeedda.

⁴ Hintte Aa imuwaa baggana sa'aan de'iyaa bayizziyaa amuwaappe kessi akkanaaddaaninne S'oossaa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolk'k'aamanne al'o imuwaa nuw immeedda.

⁵ Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiidde, hintte ammanuwaa bolla lo"otetsaa, lo"otetsaa bolla eratetsaa,

⁶ eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa, genc'c'aa bolla S'oossaa malatiyaawaa,

⁷ S'oossaa malatiyaawaa bolla ishatetsaa siik'uwaa, ishatetsaa siik'uwaa bolla siik'uwaa gujjite.

⁸ Ayaw gooppe, hawanttu hinttenttoo loytsi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyawantta ootsana.

⁹ Shin hewanttu baynna uray bare matan de'iyawaa s'alalaa dem-mee; k'ay I k'ook'aa; I kase ootseedda nagaray atto geetetteeddawaa dogeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttena S'oossay s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw,

kasewaappe aad'd'i minnite; ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidoope, d'ubettikkita.*

¹¹ Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa med'inaa kawutetsaa geliyaa kumentsaa maatay hinttenttoo imettana.

¹² Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidoopeikka, k'ay hintte oyk'k'eedda tumuwaan minneeddawannta gidoopeikka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke.

¹³ Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw koshshiyaawaa taw malatee.

¹⁴ Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'onc'c'iyaan odeeddawaadan, taani ha hayk'k'iyaa asatetsaa gam"ennan k'aara olanawaa eray.

¹⁵ Taani hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubbaa wode k'oppanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa ootsana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyaan Be'eedda Markkatuwaa

¹⁶ Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaa nu ayfiyaan be'iide odettooppe attin, med'd'i akkeedda tossaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttenttoo odibeykko.

¹⁷ Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiyyaa ta siik'o Na'ay hawaa» yaagiyaa kooshshay yeedda wode, S'oossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda.

¹⁸ K'ay nuunikka geeshsha deriyaa bollan aanana de'iidde, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

¹⁹ Asay hewaappe loytsi aad'd'iyaa timbbitiyyaa odiyaawanttu haasayeedda nuuna loytsi ammantsiyaa k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidoope loytseedda. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wontana gakkanaassinne wontta s'oolinttiyyaa poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwwaa mala.

²⁰ Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyyaa odeeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna.

²¹ Ayaw gooppe, timbbitiyyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletsina, S'oossaa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Shin timbbitiyyaa odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de'yaawaadan, hintte giddonkka wordduwaa tamaariissiyaawanttu de'ana. Untunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziyaa worddo timirttiyyaa ahana; k'ay untunttu akeekena bashshaa barenttu bolla ahana.

² K'ay daro Asay yeellayiyaa untunttu iita ogiyaa kaallana; untunttu gaasuwaan tumuwwa ogii borettana.

³ Wordduwaa tamaariissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i akkeedda tossaan hinttena bonk'k'ana; benippe doommiide, untunttu pirdday giigi utteedda; untunttu d'ayissiyaawe beegottiide naagee.

* 1:10 **D'ubettikkita**: Nagaraan kunddikkita.

⁴ Nagaraa ootseedda kiitanchchatoo S'oossay k'arettennaan, pirddaa gallassay gakkanaw d'uma ollaan untunttu k'ashetti utteedda Gaan-namiyan yeggeedda.

⁵ S'oossay nagaranchchatuwaa bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin s'illotetsaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheeda.

⁶ S'oossay Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaa biittaa bidintsaa ootsiide, guuddi d'ayissiide, nagaranchcha gidiyaawantta gakkanabaw leemisuwaa ootseedda.

⁷ Higgew azazettena tunatetsaa ootsiyaa asatuwaa gidдон tuggattiide de'iyaa s'illuwaa Loos'a S'oossay ashsheeda.

⁸ He lo"o bitanii untunttu gidдон de'iidde, untunttu ootsiyaa iita oosuwaa gallassi gallassi be'eedda wodenne siseedda wode Aa lo"o wozanay un"etteedda.

⁹⁻¹⁰ Hewaa gidooppe, Goday S'oossaw goyinniyaa asatuwaa paac'iyappe wooti ashshanentto eree; nagaranchchatuwaa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna amuwaan ashuwaa amuwaa kaalliyaa wantanne k'ay S'oossaa wolk'k'aa kad'iyaa wantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wotsanawaakka eree.

Wordduwaa taaariissiyaa hewanttu s'alanne otoranchcha gideeddawaan, bollan de'iyaa bonchcho med'etaa boriinoppe attin, bonchchikkino.

¹¹ He wordduwaa taaariissiyaa asatuwaappe daro minonne wolk'k'aama gidiyaa kiitanchchatuukka untuntta Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino.

¹² Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yeletteedda barenttu med'etaan wozanay bayinna wora do'atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu bayizzuwan, untunttu c'oo d'ayana.

¹³ Untunttu barenttu med'deedda metuwaan metootana; gallassi yes's'iidde duriyaawaa nashechchiyaabaa giide k'oppiino; untunttu kawushissiyaawantanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muusaa nashettiino.

¹⁴ C'aaratiyaa mac'c'a asaa s'eelliyaa awaa aggena ayfii untunttoo de'ee; k'ay nagaraa ootsiyaawaakka aggikkino. Ammanuwaan minnibeenna asaa c'immiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untunttoo de'ee; untunttu shek'etteeddawantta.

¹⁵ Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi'ooraa na'aa Balaama ogiyaanna beeddino; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda.

¹⁶ I timbbitiyaa odiyaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te"eedda.

¹⁷ He asatuu meli diggeedda puluttuwaa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; S'oossay untunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu melanne otoro haasayaa haasayiino; baliidde de'iyaa asaappe kesi yeeddawantta wolk'k'aama ashuwaa amuwaan c'immiino.

¹⁹ Untunttu barew bashshaa amuwaanna de'iidde untuntta, «Hintte ayiletetsaappe kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti Asay barena s'ooneeddabaw ayawunne ayiliyaa.

²⁰ Unttuntu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan ha sa'aa tunatetsaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyaan, guyye simmiide, aan d'ubettiide s'oonettiyaawaa gidoope, kase de'iyaa de'uwaappe guyyewe untunttoo iitana.

²¹ Ayaw gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriidde aggiyaawaappe untunttu s'illotetsaa ogiyaa erennaan aggintto lo'a shin.

²² «Kanay bare c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisunne k'ay, «Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, urk'k'aan gondorettee» giyaa leemisu tuma gidiyaawaa untuntta gakeeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

¹ Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiyaa; taani he laa'u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppaanaan dentsetsanaw hinttena hassayissanaadan s'aafaad.

² Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda k'aalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiiteeddawanttu baggana hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay.

³ Wodiyaa wurssetsaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de'yaawanttu asaa toochchiidde denddanawaa ubbaappe kasetiide erite.

⁴ Unttuntu, «I «Yaana» yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'ii? Ayaw gooppe, nu aawotuu hayk'k'i diggeeddino; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe doommiide de'yaawaadankka de'ee» yaagana.

⁵ Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddawaa eriide, untunttu akeekenaan is's'eeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan med'etteedda.

⁶ K'ay hewaa gaasuwaan, he wode de'iyaa sa'ay he haatsaan mitetti d'ayeedda.

⁷ Shin ha"i de'iyaa saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirdettiyya gallassayne d'ayiyaa gallassay gakkanaaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino.

⁸ Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha"a laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha"a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite.

⁹ Ittuu ittuu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddawaa ootsanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeeppin attin, ooninne d'ayana mala koyyenna diraw, hinttew giide dandayaan gam"ee.

¹⁰ Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi salotuu wolk'k'aama guntan d'ayana; saluwaa med'etatu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'ayne Aa bolla de'iyaa ubbabay d'ayana.

¹¹ Ubbabaykka hewaadan d'ayiyaawaa gidoope, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee.

¹² Hintte S'oossaa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttenttoo dandayettiyaawaa ootsite; he gallassi

salotuu guudettiide d'ayananne saluwaa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana.

¹³ Shin nuuni S'oossay immana geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu de'anasaa naageetto.

¹⁴ Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeellayiyaabay bayinnawantta gidiide, aanana sarotetsaan de'ana mala lo"obaa ubbaa ootsite.

¹⁵ Godaa danddayay atotetsaa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan hinttenttoo s'aafeedda.

¹⁶ Bare s'aafiyaa dabddaabbiyaan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossaa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabddaabbiyaa gidдон de'iyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiino. Unttuntu hewaa ootsiyaawaan barenttu bolla bashshaa ahiino.

¹⁷ Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwaa balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyaa sa'aappe kunddenna mala naagettite.

¹⁸ Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaaninne eratetsan dic'cite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw galatay gakko. Amen"i.

Yohaannisi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi s'aafeedda koyro kiitay, laa'u huup'e k'ofatuwaa oyk'k'eedda; hewanttukka: nabbabiyaawanttoo S'oossaannanne Aa na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'anaadan mentsetsanaassanne ha ittippetetsaa d'ayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe untunttu haakkana mala, minisiide akeekissanaassa. He wode denddeedda worddo timirttii «litatetsay pulttiyaawe ha nuuni de'iyaa wolk'k'aama alamiyaanna gaketitiyaa gaketsaanna gidiyaa diraw, S'oossaa Na'ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatetsaa eeshshay aw de'anaw danddayenna» yaagiyaawaa. He asttamaaratuu, «Atotetsaa guussay alamiyaa de'oo un'ettiyaawaappe la'a kesiyaawaa» yaagiino. Hewaa bollaakka k'ay «Iitaanne keekaa shaakkiide oyk'k'iyawaa woy, hara asaw siik'uwaa bessiyaawaa gidoopekka, atotetsaana untuntta gatsiyaabay baawa» yaagiino.

S'aafii ha timirttiyaa ek'ettiide, «Yesuusi Kiristtoosi polo asaa; Yesuusan ammaniyaawanttunne S'oossaa siik'iyawanttu ubbay barenttu giddonkka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Poo'uwaanne d'umaa 1:5–2:29

S'oossaa naanaanne s'alahiyaa naanaa 3:1-24

Tumuwaanne baletsuwaa 4:1-6

Siik'uwaa oosuwa 4:7-21

S'ooniyaa ammanuwaa 5:1-21

De'uwaa K'aalaa

¹ Nuuni koyiruwaaappe doommiide de'iyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwaa k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda.

² He de'uu k'onc'c'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaa Aawuwaa matan de'iyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto.

³ K'ay nuunanna hinttenttoo ittippetetsay de'ana mala, nuuni be'eddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'ee.

⁴ Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto.

S'oossay Poo'uwa

⁵ Nuuni S'oossaa na'aappe sisiide, hinttenttoo odiyaa kiitay, «S'oossay poo'uwa; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa.

⁶ Nuuni nuw aanana ittippetetsay de'ee giide d'umaan de'ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto.

⁷ Shin poo'uwaan I de'iyawaadan, nuunikka poo'uwaan de'ooppe, nuw ittoo ittuwaanna ittippetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristtoosa suutsay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee.

⁸ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatetsaykka baawa.

⁹ Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'ooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwa ubbaappe nuuna geeshshanaw, amanettiyaawaanne tumuwa ootsiyaawaa.

¹⁰ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaa wordduwaa geetto; Aa k'aalaykka nu wozanaan de'enna.

2

Kiristtoosi Nuw Gaannatiyaawaa

¹ Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaa matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi, S'illuu, de'ee.

² K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa baggana demmeetto; Kiristtoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa s'alalaa digganaassa gidenna.

³ Nuuni S'oossaa azazuwaa naagooppe, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw dandayeetto.

⁴ Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatetsaykka aan baawa.

⁵ Shin Aa k'aalaw azazettiyaa oona gidooppenne, he uray S'oossaa siik'iyawe tumu poletteedda. Nuuni S'oossaan de'iyawaa hawe nuuna erissee. Hewekka,

⁶ «Taani, S'oossaan de'ay» giyaa ooninne Kiristtoosi de'eeddawaadan de'anaw bessee.

Ooratsa Azazuwaa

⁷ Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyaa ec'a azazuwaa s'aafayppe attin, ooratsa azazuwaa s'aafikke; he ec'a azazu hintte siseedda k'aalaa.

⁸ Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaa ooratsa azazuwaa s'aafay; he azazuwaa tumatetsaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay d'ayee; tumu poo'uu ha'i poo'ee.

⁹ Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is'siyaa ooninne hanno gakkanawukka d'umaan de'ee.

¹⁰ Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay ayayenne baawa.

¹¹ Shin bare ishaa is'siyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa ayfiyaa k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna.

¹² Ta naatoo, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw,
hintte nagaraa atto yaageedda diraw,
taani hinttenttoo s'aafay.

¹³ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyawaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,
s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

Guutsa naatoo, S'oossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,
hinttenttoo s'aafay.

¹⁴ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyawaa hintte ereedda diraw,

hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,

hintte mino gidiyaa dirawunne

S'oossaa k'aalay hinttenan de'iyaa diraw,

k'ay s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,

hinttenttoo s'aafay.

¹⁵ Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa siik'ooppe, S'oossaa siik'uu hinttenan baawa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu, ayifiyaan s'eelliide kajeeliyaawenne bare de'iyaaawaan c'ee'ettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaappe yibeenna.

¹⁷ Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiyaa ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay geeddawaa ootsiyaa uray med'inaw de'ana.

Kiristtoosa Ek'ettiyaawaappe Naagettiyaawaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiyaawurssetsay matatteedda; Kiristtoosa ek'ettiyaawe sintsaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha"ikka Aa ek'ettiyaawanttu c'oratu dendeeddino. Hewaa diraw, wodiyaawurssetsay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto.

¹⁹ Ha ek'ettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe ke-seeddino; ayaw gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu giddon de'ana; shin untunttuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino.

²⁰ Shin Kiristtoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseedda; k'ay hintte ubbay tumuwaa eriita.

²¹ Tumuwaa hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ayayne bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw s'aafikke.

²² Yesuusi Oketteedda Kiristtoosa gidiyaawaa erikke giyaawuraappe attin, wordduu oonee? Hewe S'oossaa Aawuwaanne Na'aa erikke giyaawe Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.

²³ S'oossaa Na'aa erikke giyaawoonanne S'oossaa Aawuukka erenna; S'oossaa Na'aa eray giyaawoonanne k'ay S'oossaa Aawuukka eree.

²⁴ Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minisiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, hinttenttoo k'ay S'oossaa Na'aannanne S'oossaa Aawuwaana ittippetetsay de'ana.

²⁵ K'ay Kiristtoosi bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa de'uwaa.

²⁶ Taani hawaa hinttenttoo he hinttena baletsiyaa asatuwaa diraw s'aafaad.

²⁷ Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gusseedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de'iyaa diraw, ooninne hinttena tamarissana koshshenna; ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamarissee. I tamarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa Geeshsha timirtew azetiidde, Kiristtoosanna ittippetetsaan de'ite.

²⁸ Ta naatoo, k'ay Ik'onc'c'iyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta gidanaadaaninne, Aa yuussaa gallassi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, aanana ittippetetsaan de'ite.

²⁹ Kiristtoosi s'illo gidiyaawaa hintte erooppe, s'illobaa ootsiyaa ubbay S'oossaa na'aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

S'oossaa Naanatuwaa

¹ Nuuni S'oossaa naanatuwaa geetettiide s'eesettana mala, S'oossay nuuna ay keenaa siik'eeddenttonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaa. Ha alamii S'oossaa erenna diraw, nuunakka erenna.

² Ta siik'atoo, ha"i nuuni S'oossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro erettibeenna; shin Kiristtoosi k'onc'ciyaa wode, nuuni Aa malatanawaa ereetto. Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana.

³ K'ay Kiristtoosa be'ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristtoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee.

⁴ Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaa higgiyaa mentsee; ayaw gooppe, nagaray S'oossaa higgiyaa mentsussaa.

⁵ Kiristtoosi asaa nagaraa d'ayissanaw k'onc'c'eeddawaa hintte eriita; aan nagaray baawa.

⁶ Kiristtoosan de'iyaa ooninne nagaraa ootsiidde de'enna; k'ay nagaraa ootsiidde de'iyaa ooninne Aa be'ibeenna woy eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne hinttena baletsoppo. Kiristtoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa ootsiyaa uray s'illuwaa.

⁸ S'alahiyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa wode ootsiyaa uray s'alahiyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, S'oossaa Na'ay s'alahiyaa kaappuwaa oosuwwa d'ayissanaw k'onc'c'eedda.

⁹ S'oossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay S'oossaa med'etay untuntun de'iyaa diraw, nagaraa ubbaa wode ootsikkino; k'ay S'oossay untunttu Aawuwaa gidiyaa diraw, nagaraa ootsanaw danddaykkino.

¹⁰ S'oossaa naanatu gidduwaaninne s'alahiyaa kaappuwaa naanatuwaa gidдон de'iyaa dummatetsay hawaan erettee; s'illobaa ootsennawantunne woy bare ishaa siik'ennawanttu ooninne S'oossaa naanatuwaa gidikkino.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettiyaawaa

¹¹ Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, «Ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiyaawaa.

¹² Nuuni K'aayeela mala gidanaw bessena. K'aayeeli s'alahiyaa kaappuwaassa; hewaa gido diraw, bare ishaa wod'eedda. I bare ishaa ayaw wod'eeddee? I ootseedda oosuu iita gidina, Aa ishay ootseedda oosuu lo" a gideedda diraw wod'eedda.

¹³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha sa'aa Asay hinttena is'sooppe, ooratsabaa gooppite.

¹⁴ Nuuni ammaniyaawantta siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa ereetto; ammaniyaawantta siik'enna uray ooninne hayk'uwaa gidдон de'ee.

¹⁵ Ammaniyaawantta is'siyaa ooninne shemppuwaa wod'eeddawaa; k'ay shemppuwaa wod'eeddawaan med'inaa de'uu bayinnawaa hintte eriita.

¹⁶ Kiristtoosi bare shemppuwaa nu diraw aatsiide immeeddawaan siik'uu ayentto nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwaa aatsiide immanaw bessee.

¹⁷ Shin dure Asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be'iide, aw k'arettennaan is'sooppe, bare wozanaan S'oossaa siik'ay gaanaw waan danddayii?

¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatetsaan siik'ettoytteppe attin, c'oo haasayan woy bolla doonaan siik'ettanaw bessena.

S'oossaa Sintsan Ammanettiide Ek'k'iyawaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumuwaa baggan de'iyawaa hewan erana; k'ay nu wozanay nu bolla pirddiyaa wode ubbaan, S'oossaa sintsan tumatetsaa nuuna hewan erissee. Ayaw gooppe, S'oossay nu wozanaappe wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree.

²¹ Ta siik'atoo, nu wozanay nu bolla pird dennawaa gidoope, nuuni S'oossaa sintsan yayyokko.

²² Nuuni Aa azazuwaa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyaabaa ootsiyaa diraw, woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto.

²³ S'oossaa azazuu hawaa: Kiristtoosi nuuna azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa suntsan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan S'oossay nuuna azazeedda.

²⁴ S'oossaa azazuwaa naagiyaa ooninne S'oossaa gidдон de'ee; S'oossaykka Aa gidдон de'ee; S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu gidдон de'iyawaa nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddo Ayaanaa

¹ Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee giyaa ubbaa ammanop-pite; shin untuntun de'iyaa ayyaanay S'oossaappeeyye woy giden-nentto paac'cite. Ayaw gooppe, c'ora worddo nabatuu ubbasaa beed-dino.

² S'oossaa Ayaana gidiyaawaa hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonaninne de'iyaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yee.

³ K'ay Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yibeenna; aan Kiristtoosa ek'ettiyaa ayyaanay de'ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha"ikka ha alamiyaan de'ee.

⁴ Ta naatoo, hintte S'oossawantta; hintte gidдон de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de'iyaa ayyaanaappe daro wolk'k'aamiyaa di-raw, worddo nabatuwaa hintte s'ooneeddita.

⁵ Unttuntu ha alamiyaa asaa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayi-ino; ha alamiyaa asaykka unttuntu haasayaa sisee.

⁶ Nuuni S'oossawantta; S'oossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. S'oossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayaanaa hewan shaakkeetto.

S'oossay Siik'uwaa

⁷ Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettoytte. Siik'ettiyaa ooninne S'oossaa naanaa; S'oossaakka eriino.

⁸ S'oossaa eeshshay siik'o gidiyaa diraw, siik'enna uray ooninne S'oossaa erenna.

⁹ S'oossay nuuna bare siik'uwaa hawaan besseedda; nuuni Aa bag-gana de'uwaa demmana mala, bare itti Na'aa ha alamiyaa kiitteedda.

¹⁰ Siik'uwaa giyaawe hawaa; S'oossay nuuna siik'iide, nuuni nu nagaarappe maarotetsaa demmeedda bare Na'aa nuw kiitteeddappe attin, nuuni Aa siik'eeddawaanna gidenna.

¹¹ Ta siik'otoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidooppe, nuunikka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee.

¹² S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, S'oossay nu gidдон de'ee; Aa siik'uukka nu gidдон polet-teedda.

¹³ S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni S'oossaa gid-дон de'iyaaawaanne ikka nu gidдон de'iyawaa ereetto.

¹⁴ S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni be'iide markkattetto.

¹⁵ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne S'oossay de'ee; ikka S'oossaa gidдон de'ee.

¹⁶ S'oossay nuuna siik'iyawaa nuuni nu huup'ew ereettonne amma-neetto.

S'oossay siik'uwaa. Siik'uwaan de'iyaa ooninne S'oossaa gidдон de'ee; S'oossaykka Aa gidдон de'ee.

¹⁷ Nu de'uu ha alamiyaan Kiristtoosi de'eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyena mala, siik'uu nu gidдон poletteedda.

¹⁸ Siik'uwaan yashshi baawa; gaasuukka tumu siik'uu yashshaa kessi olee. Yashshayenne muray ittippe biyaa diraw, yayyiyaa uraa siik'uu kumentsaa gidenna.

¹⁹ S'oossay koyro nuuna siik'eedda diraw, nuuni Aa siik'eeddo.

²⁰ Ooninne, «Taani S'oossaa siik'ay» giidde bare ishaa is'sooppe, I wordduwaa. Ayaw gooppe, be'eedda bare ishaa siik'ennawe be'ibeenna S'oossaa siik'anaw waan danddayii?

²¹ K'ay Kiristtoosi nuw immeedda azazuu hawaa; S'oossaa siik'iyaa uray bare ishaakka siik'anaw bessee.

5

Ha Alamiyaa S'ooniyaawaa

¹ Oketteedda Kiristtoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay S'oossaa naanaa; k'ay S'oossaa Aawuwaa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee.

² Nuuni S'oossaa siik'iyawaaninne Aa azazuwaa naagiyaawaan, S'oossaa naanatuwaa siik'iyawaa ereetto.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyawe Aa azazuwaa naagiyaawaa; Aa azazuukka dees'o gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa s'oonanaw danddayee; nuunikka ha alamiyaa s'oonanawe nu ammanuwaana.

⁵ Ha alamiyaa s'oonanaw danddayiyaawe oonee? Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammaniyaawaa s'alalay s'oonana.

Kiristtoosawaa Markkattedawaa

⁶ S'ink'k'ataa haatsaannanne hayk'uwaa suutsaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristtoosa; haatsaannanne suutsaanna* I yeeddawaappe attin, haatsaa s'alalaanna yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee.

⁷ Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino.

⁸ Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa; ha heezzatuu ittuu ittuwaawaa p'alk'k'ikkino.

⁹ Nuuni Asay markkattiyaawaa ammanooppe, S'oossay markkattiyaawe asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkatteedda markkatetsay hawaa.

¹⁰ S'oossaa Na'aa ammaniyaa uraa wozanaan ha markkatetsay de'ee. S'oossaa ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw markkatteedda markkatetsaa ammanibeenna diraw, S'oossaa wordduwaa gee.

¹¹ Simmi markkatetsay hawaa; S'oossay nuw med'inaa de'uwaaw immeedda; hewekka Aa Na'aan de'ee.

¹² S'oossaa Na'ay de'iyaa oossinne de'uu de'ee; S'oossaa Na'ay baynna oossinne de'uu baawa.

Med'inaa De'uwaaw

¹³ S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyaa hinttenttoo med'inaa de'uu de'iyawaa hintte erana mala, hawaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁴ S'oossay koyyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriyaa diraw, Aa sintsan yayyokko.

¹⁵ Nuuni woossiyyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni Aa woosseeddawaa I zaareeddawaa ereetto.

¹⁶ Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare ishay ootsishshin be'ooppe, S'oossaa woossanaw bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawanttoo S'oossay de'uwaaw immana. Hayk'uu bessiyaa nagaray de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite giikke.

¹⁷ Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayk'uu bessena nagaray de'ee.

¹⁸ S'oossaa naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa nuuni ereetto. Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay untuntta naagee; K'ay s'alahiyaa kaappuukka untuntta k'ohanaw danddayenna.

¹⁹ Nuuni S'oossawantta gidiyaawaanne ha alamii ubbay s'alahiyaa kaappuwaan moodetteeddawe ereetto.

²⁰ Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay yeeddawaanne nuw akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu S'oossaa gidдон, Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa gidдон de'eetto; I tumu S'oossaanne med'inaa de'uwaaw.

²¹ Ta naatoo, eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

* **5:6 Haatsaannanne suutsaanna:** Yesuusi ha alamiyaa yiidde s'ink'k'ataa haatsaa s'alalaana gidennaan bare hayk'uwaa suutsaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan s'ammak'ettussa s'alalaa gidennaan, ha alamiyaan hayk'k'eedda guussaa.

Yohaannisi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa laa'entso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'ima Yohaannisi s'aafeedda. S'aafetteeddawekka, dooretteedda genniwwunne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de'iyaa ammaniyaasaa asaa shiik'uwaasaa bessaw. Ha k'antsa kiitay s'aafetteeddawe untunttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan hassayissanaassanne worddo astamaaratuwaappenne untunttu timirttiyaappe naagettanaadan k'ofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Siik'uu ubbaappe bollaa 4-6

Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa 7-11

Wurssetsaa k'utiyaasaa 12-13

¹⁻² Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, hinttenttoo, dooretteedda genniwwunne izi naanaw* ha dabddaabbiiyaa s'aafay; nu gidдон de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'iino.

³ S'oossaa nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna ittippe gido.

Tumuwaabaanne Siik'uwaabaa

⁴ S'oossaa Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe ama-reedawanttu, tumatetsaan de'iyaaawaa be'aade taani daro nashettaaddi.

⁵ Siik'o gennee, ha"ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwaa s'aafikke.

⁶ Siik'uwaasaa giyaawe nuuni S'oossaa azazuwaa naagiidde de'iyaaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa.

⁷ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa amanokko giyaawanttu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geled-dino. Hewaa mala uray ooninne asaa baletsiyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.

⁸ Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni† ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.

⁹ Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirttiyaan de'enna uraw S'oossaanna ittippetetsay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de'iyaa uraw S'oossaa Aawuwaanne Aa Na'aanna ittippetetsay de'ee.

¹⁰ Ooninne hinttekkoo yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelissoppite; sarokka gooppite.

¹¹ Ayaw gooppe, Aa saro giyaasaa uray Aa iita oosuwaasaa aanana gishettee.

* **1:1-2** Dooretteedda genniwwunne izi naanaw: Ooni eri hawe s'aafetteeddawe, woosa gollawunne izin de'iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggena. 13 s'eellite.
1:5 Yoh. 13:34; 15:12, 17 † **1:8** Nuuni: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsay, «Hinttenttu» yaagee.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekko baana gaade k'oppay.

¹³ Siik'o gennee, S'oossay dooredda ne michchatu naanay neena saro saro yaagiino.

Yohaannisi S'aafeedda Heezzentso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa heezzentso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'ima Yohaannisi s'aafeedda. I s'aafeeddawekka Gaayoosa giyaa itti woosa golliyaa kaaletsiyaawaassa. S'aafii, Gaayoosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw Aa galatee; hara baggana k'ay Diyootiraafisa geetettiyaa metuwaa med'd'iyaa bitaniyaappe naaget-tana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-4

Gaayoosi galatettowaa 5-8

Diyootiraafise naagettanaadan odettowaa 9-10

Dimes'iroosi galatettowaa 11-12

Wurssetsaa k'utiyaa 13-15

¹ Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwaa Gaayoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² Ta siik'oo, neeni S'oossanna de'iyaa de'uu lo"n gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayenne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa woossay.

³ Ayaw gooppe, amareeda ishatuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan de'iyawaanne ne tumatetsaabaa markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi.

⁴ Ta naanay* tumatetsaan de'iyawaa sisiyaawaappe aad'd'iide, taana nashechchiyaabay baawa.

Gaayoosabaa Asay Markkattee

⁵ Ta siik'oo, nu ishatuu imatsaa gidooppekka, neeni untuntntoo oot-siyaa oosuwa ubbaan ammanetteeda oosuwa ootsaadda.

⁶ K'ay untuntntu ne siik'uwaabaa ammaniyaa asatoo markkatteed-dino; untuntntu k'ans'sennaan bare ogiyaa baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa ootsaade untuntnta maaddaarikkii.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawanttuppe ayinne akkenaan, Kiristtoosa suntsaa diraw keseeddino.

⁸ Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa untuntntunna ittippe ootsana mala, hawanttu mala asatuwaa maaddanaw bessee.

Diyootiraafise Seeretteedda; Dimes'iroosi Sabetteedda

⁹ Taani ammaniyaawanttoo, dabddaabbiyaa s'aafaad; shin untuntntu kaappuwaa gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkena.

¹⁰ Hewaa diraw, taani yaa biyaa wode, I nu bolla haasayiyaa iita haasayaanne I ootseedda oosuwa hinttentntoo odana; k'ay I hewe guus'seedda giide, nu ishatuu yiyaa wode mokenna; haray atto unt-tuntnta mokkanaw koyyiyaawanttakka diggiide, ammaniyaawanttu gid-doppe kessee.

¹¹ Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna.

1:1 Kit. 19:29; Rom. 16:23; 1 K'or. 1:14
guussaa.

*** 1:4** Ta naanay: Godaa ammaniide kaalliyaawantta

¹² Dimes'iroosi lo"a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare huup'iyankka aabaa markkattee. Nuunikka k'ay aabaa markkatteetto; nu markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita.

Wurssetsaa Sarotaa

¹³ Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyikke.

¹⁴ Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakettiide haasayana.

¹⁵ Sarotetsay neenanna gido.

Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaa untuntu suntsaa suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yihudaa kiitay s'aafetteeddawe, ammanennaan de'iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa Asay naagettana mala, odanaassa. Ha k'antsa kiitay bare gidдон оуk'keeddawan laa'entso P'es'iroosa malatee. S'aafii nabbabiyaawant-too odiidde, «Laa'etsenna hanotaan S'oossay bare naanaatoo itti kaallakka immeedda ammanoo minniide baas'etanaadan» minisiide k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-2

Worddo asttamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddetsaa 3-16

Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa 17-23

Wurssetsaa anjjuwaa 24-25

¹ Taani Yesuusi Kiristtoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawanttoo, S'oossay Aawuu siik'iyaaawanttoo, k'ay Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Maarotetsay, sarotetsayne siik'otetsay hinttenan kumo.

Worddo Asttamaaratuwaa

³ Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotetsaabaa hinttent-too s'aafanaw taani daro daaburiyaa wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshshiyaawaa akeekaad.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte gidдо geleeeddino. Hewanttu nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaabaa odiiyaa kiitaa iita tunatetsaw geellay taaariisiiino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; k'ay untunttu pirddaa akkanawaa S'oossaa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeeddino.

⁵ Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidoopekka, Goday Israa'eeliyaa asaa Gibbs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeen-nawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayis-sanaw koyyay.

⁶ K'ay barenttu de'iyaaasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotet-saa naagibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiyaa wolk'kaama gallas-say gakkanaw S'oossay untuntta naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee.

⁷ Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaaninne untunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeeleeddino; hewanttu med'inaa tamaan ees's'iide, haratoo leemisuwaa gideeddino.

⁸ Hewaadan k'ay he akumettiiyaa asatuu barenttu asatetsaa tunissiino; S'oossaa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino.

⁹ Shin kiitanchchatuwaa kaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa* s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geed-dawaappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirddanaw koyyibeenna.

¹⁰ Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay untunttu yuushshi k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu untuntta d'ayissiyaawantta.

¹¹ Untunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, untunttu K'aayeeli hametteedda ogiyaa† hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami ootseeddawaa‡ mala bayizzuwaa ootseeddino. K'ay K'oore§ giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, untunttukka makkaliide d'ayeeddino.

¹² Hewanttu siik'uwaan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwaa mala. Untunttu barenttu s'alalaa naagiino. Untunttu c'arkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; k'ay untunttu boniyaan ayfiyaa ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala.

¹³ Untunttu barenttu pokkuwaa gentsenna hoommotiyaa, iita abbaa beetaa mala. Untunttu, S'oossay, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseedda yuuyiyaa s'oolinttatuwaa mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaamappe doommina, laappuntsa yeletaa gidiyaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;

«Akeekite; S'oossaa erenna nagaranchcha asatuu ootseedda,

iita oosuwaa ubbawunne,

K'ay S'oossaa erenna he iita asatuu,

S'oossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,

Goday untunttu ubbaa bolla pirddanaw,

bare c'ora sha"a geeshshatuwaanna ittippe yaana»

yaageedda.

¹⁶ He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; k'ay barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huup'ew go"a demmanaw haratuwaa sabbiinonne barenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'k'u ootsi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttentoo beni haasayeedda k'aalaa akeekite.

¹⁸ Untunttu hinttenttoo, «Wurssetsaa wodiyaan, barenttoo S'oossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, k'ay hintte bolla k'iliic'iyaawanttu yaana» yaageeddino.

¹⁹ Hewanttu asaa gidдон shaakotetsaa med'd'iyaawanttanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayyaanay baynawantta.

* **1:9** Mikaa'eeli Muse anhaabaa: Hawe bessiyaawe, beni koyrottiide Ayihudatuwaa mas'aafaan Musebaw s'aafetteeddawaa. **1:9** Dan. 10:13, 21; 12:1; Sas'. 12:7; Zar. 34:6; Zak. 3:2

† **1:11** K'aayeeli hametteedda ogiyaa: K'aayeeli bare ishaa Aabeela wod'eedda. Dom. 4:3-8 s'eellite. ‡ **1:11** Balaami ootseeddawaa: Geeshsha K'aalaa payduwaa maaraadan, bolla gujja demmana giide Israa'eeliyaa asaa shek'k'ikke giide is's'eedda gaasuwaan untunttu S'oossaw

azazettenaadan de'ana ogiyaa tamarisseedda. Pay. 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 s'eellite. § **1:11** K'oore: Daataanenna ittippe gidiide Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamarisseeddino. Pay. 16:1-35; 26:9, 10 s'eellite. **1:11** Dom. 4:3-8; Pay. 22:1-35; 16:1-35

1:14-15 Dom. 5:18, 21-24

²⁰ Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha ammanuwaan hintte huup'iyaa kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa woossite.

²¹ K'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotetsaan hinttentoo immana med'inaa de'uwaa naagiidde, hintte huup'iyaa S'oossaa siik'uwaan wotsite.

²² Itti itti sid'ii de'iyaa asatoo k'arettite.

²³ Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray atto untunttu iita amuwaan tuneedda mayuwaa is's'iiddekka, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettite.

Galataa Woosaa

²⁴⁻²⁵ Hintte kunddenaan, hinttena naaganawunne pokkuu baynnawantta ootsiide, bare bonchuwaa sintsa wolk'k'aama nashechchaan shiishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana bonchchuu, gitatetsay, wolk'k'ayenne maatay, aad'd'edda wode ubbaappenne ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i.

Yohaannisaw Yeedda Sas'aa Geluwaa

Yohaannisaw yeedda sas'ay s'aafetteeddawee, ammaniyaa asatuu Yesuusi Kiristtoosa barenttu Godaa ootsiide, geeshshatetsaan de'eedda diraw, untuntta metuunne waayyii gakeedda wodiyaanna. S'aafiyaa huup'e k'ofay, nabbabiyaawanttu hidootay kumentsaa gidanaadan, untuntta mentsetsanaassanne barentta gakeedda yedesaanne metuwaa gidдон barenttu ammanuwaan minnanaadan, untuntta minisanaassa.

Mas'aafaa gidдон dariyaa baggay daranne kaalli kaalliide k'onc'c'eedda sas'atuwaa oyk'k'eeddawaa. Sas'atuu he laytsan de'iyaa ammaniyaa asaw geliyaawantta. Shin haratoo S'uura gidiide k'onc'c'enna haasayan shiik'eeddino. Mazimuriyaa azimaachchi zaaretsettiyaawaadan, ha mas'aafaa gidдон de'iyaa huup'e yewatuwaa dumma dumma sas'atuu baggana dumma dumma malaaninne dumma dumma misiliyaa paydatuwaan zaari zaariide shiik'eeddino. Ha mas'aafaa s'eelliyawaan dumma dumma k'ofay de'ooppenne aw gidдо k'ofay k'onc'c'ee. Hewenne, «S'oossay Godaa gideedda Kiristtoosa baggana laa'etsenna hanotaan, bare morkkatuwaa, Sees'aanaannakka ittippe, itti gede wurssetsaa s'oonuwaa s'oonana. Poleeddawaappe guyyiyaan barew ammanettiide de'eedda, bare baggatuwaa ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa anjuwaa laatissana» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Sas'aa doyaanne Laappu Woosa Golleto kiietteedda kiitaa 1:9–3:22

Mas'aafaanne Laappu Maatafatuwaa 4:1–8:1

Laappu Malakkatatuwaa 8:2–11:19

Dawiyaanne Laa'u Mehetuwaa 12:1–13:18

Dumma dumma sas'atuwaa 14:1–15:8

S'oossaa hank'k'uwaa laappu s'uu'atuwaa 16:1-21

Baabloone Bashshaa, Du'aa, Worddo nabiyaanne Sees'aanay s'oonettiyaawaa 17:1–20:10

Wurssetsaa pirddaa 20:11-15

Ooratsa saluwaa, ooratsa sa'anne ooratsa Yerusaalamo 21:1–22:5

Wurssetsaa k'utiya 22:6-21

¹ Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, S'oossay Yesuusi Kiristtoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda.

² Yohaannisi be'iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa k'aalaanne Yesuusi Kiristtoosa markkatetsaa.

³ Ha mas'aafaa nabbabiyaa uray* anjetteeddawaa; k'ay ha timbitiyaa mas'aafaa sisiyaawanttunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawanttu anjetteeddawantta; ayaw gooppe, ha yewuu poletanaw wodii matatteedda.

Iisiyaan De'iyaa Laappu Woosa Golleto Kiietteedda Sarotaa

* 1:3 **Nabbabiyaa uray:** Hawaa guussay ubbaa Asay ittippe S'oossaa goshetiya woden hewanttoo k'aalaa nabbabiyaa uray anjetteeddawaa guussaa.

4 Taani Yohaannisi, Iisiyaa gadiyaan† de'iyaa laappu woosa golletoo yaagay;

kase de'iyaa S'oossaappe,
 ha"ikka de'iyaa S'oossaappe,
 sintsappekka yaana S'oossaappe,
 K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyaa laappu
 ayyaanatuwaappe,
 aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
 hinttenttoo gido.

5 K'ay ammanetteeda markkaa,
 hayk'uwaappe koyro denddeeda Na'aappe,
 sa'aa kaatatuwaa mooddiyaa Yesuusi Kiristtoosappe,
 aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay,
 hinttenttoo gido.

I nuuna siik'eenne,
 k'ay nu nagaraa ayiletetsaappekka,
 bare suutsan nuuna kesseedda.

6 Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala,
 I nuuna kaatatuwaanne,
 k'eesatuwaa ootseedda;
 aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne
 mooddiyaa wolk'k'ay gido. Amen"i.

7 Be'ite,
 Yesuusi shaariyaani yee.
 Asay ubbay, haray atto,
 Aa c'addeeddawanttukka, Aa be'ana;
 sa'aan de'iyaa Asay ubbay,
 Aa gaasuwaan yeekkanawantta.

Hawe tumuppe hananawaa. Amen"i.

8 Kase de'iyaaawe, ha"ikka de'iyaaawe, sintsappekka yaana Goday, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossa, «Ubbabaw Alfaynne Omeegay, koyruunne wurssetsay Taana»‡ yaagee.

Kiristtoosi Sas'aan K'onc'e'eddawaa

9 Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristtoosa waayiyaanne Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe, S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkatteedda diraw, Piis'imo giyaa haatsay dooddo biittaaan de'aaddi.

10 Godaa gallassan taani Ayyaanan de'ay; taani taappe guyyenna malakataa waasuwwaa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaad.

11 He kooshshay taana, «Neeni be'iyaaawaa mas'aafan s'aafa; Iisiyaan de'iyaa laappu woosa golletoo, Efesoona, Samirineesa, P'erggaamoona, Tiyaas'iroona, Sarddeesa, Pilaadelifiyaa, Lodook'iyaa woosa golletoo yeedda» yaageedda.

† **1:4 Iisiyaa gadiyaa:** 1:4–3:22 De'iyaaawe dabddaabbiiyaa gidiide s'aafetteedda. Iisiyaa gadii awayifii doliyaa baggana de'iyaa Roome kawutetsaa gidiide ha"i ha wodiyaan Turike gadiyaa giide s'esettiyaawaa. **1:4** Kes. 3:14; Sas'. 4:5 **1:5** Isa. 55:4; Maz. 89:27 **1:6** Kes. 19:6; Sas'. 5:10 **1:7** Dan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luk'. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Yoh. 19:34, 37
 ‡ **1:8 Alfaynne Omeegay:** Hawaa guussay Ooratsa C'aak'uu koyro Giriike K'aalaan s'aafetteedda diraw, koyruunne wurssetsay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Giriike koyro pidoliyaa akkiide wurssetsaw k'ay Omeegaa giyaa wurssetsaan de'iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawantta guussay leemisuwaan Dawurootsuwwaa pidolatuwwaa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sas'. 22:13; Kes. 3:14

¹² Taani taw odiiyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa be'aaddi.

¹³ He ballatuwaa gidдон Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afilaa bare gediya gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi aatseedda.

¹⁴ Aa huup'iinne Aa huup'iyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee.

¹⁵ Aa gediikka c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa guntsaa mala.

¹⁶ I bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttatuwaa oyk'k'eedda. Aa doonaappe laa'u baggana k'aaretteedda mashshay keseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyaa awayfiyaa malatee.

¹⁷ Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediya matan kundaad. Bare ushechcha kushiya ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda; «Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana.

¹⁸ Taani de'uwaan de'iyawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka de'uwaan de'ay. Hayk'uwaa k'ulppii ta kushiyan de'ee.

¹⁹ Simmi neeni be'eeddabaanne ha'i de'iyawaa, k'ay sintsappe hananabaa s'aafa.

²⁰ Neeni ta ushechcha kushiyan be'eedda laappu s'oolinttatuwaa biletsayne k'ay s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa biletsay hawaa; laappu s'oolinttatuu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa;§ woosa golliyya laappu work'k'aa ballatuu laappu woosa golliyya.»

2

(1) Yesuusi Efesoonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹ Efesoonen de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Bare ushechcha kushiyan laappu s'oolinttiyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee.

² Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwaa genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddawantta gidennaan de'iidde barentta, «Nuuni Yesuusi kiitteeddawantta» giyaawantta neeni s'omoosaade, untunttu worddo gidiyaawaa demmeeddawaakka eray.

³ Neeni genc'c'aadda; k'ay ta suntsaa dirawukka metuwaa danddayaadda; daaburabeykka.

⁴ Shin taani neena kad'iyaabay de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaa aggaada.

⁵ Simmi neeni hak'appe kundaaddintto akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase ootsiyaa oosuwa ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana d'ayooppe, neeni s'omppiyaa wotsiyaa ne ballaa Aa sa'appe akka diggana.

1:13 Dan. 7:13; 10:5 1:14 Dan. 7:9; 10:6 1:15 Hiz. 1:24; 43:2 1:17 Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 2:8; 22:13 § 1:20 **Kiitanchchatuwaa:** Hawantta guussay ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imatuwaa woy ammaniyaawanttoo kiitetteeddawantta.

6 Shin ittibaa loytsaadda; Niik'oolaawatuwaa oosuwaa, taani is's'iyaa waa neenikka is's'aadda.

7 «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso; Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan mokkiyaa de'u waa mitsaa afiyaa maanaw immana yaagee»
yaagaade s'aafa.

(2) *Yesuusi Samirineesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

8 Samirineesan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Hayk'k'eeddawe, hayk'uwaappekka denddeeddawe, koyruunne wurs-setsyay hawaadan yaagee.

9 Taani ne waayiyaanne ne hiyyeesatetsaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de'iidde barentta, Nuuni Ayihuda giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Sees'aanaa maabaran de'iino.

10 Neeni waayettana waayyew yayyoppa. Be'a, s'alahiyaa kaappuu hinteppe amareedawantta s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu gallassaa gakkanaaw hinttenttu waayettana. Hayk'k'ana gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani new de'u waa kalachchaa* immana.

11 «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso!

«S'ooniyaa uray laa'entsuwaa hayk'uwaan† k'ohettenna yaagee»
yaagaade s'aafa.

(3) *Yesuusi P'erggaamoonan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

12 P'erggaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

«Laa"u baggana leefetteedda mashshay de'iyaa hawaadan yaagee.

13 «Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa kawutetsaa oydii de'iyaa sa'aan‡ de'aassa; ta suntsaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa sa'aan hinttenttu matan Asay wod'eedda taani am-maniyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa wodekka taana ammaniyaawaa agga beyikka.

14 Shin taani neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyaa Asay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadaaninne woshummanaadan untuntta nagaraa oosisseedda Baalaak'a tamarisseedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareeda asatuu neenanna de'iino.

15 Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de'iino.

16 Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, taani neekko ellekka yaana; he asatuwaana ta doonaappe kesiyaa mashshaan olettana.

17 « «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso. S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa mannaappe

2:7 Dom. 2:9; Sas'. 22:2; Hiz. 28:13; 31:8 2:8 Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 1:17; 22:13 * 2:10
De'u waa kalachchaa: Bonchchetteedda de'u waa. † 2:11 **Laa'entsuwaa hayk'u waa:**
Koyro hayk'uu ashuu shemppuwaappe shaakettiyaawaa gidoode, laa'entso hayk'uu shemppuu
med'inaw metootiidde de'iyaa hayk'u waa. ‡ 2:13 **Sees'aanaa kawutetsaa oydii:** Hawaa
biletsey loytsiide k'onc'e'e gidenna, shin hawe bessiyaawe S'oossaa erennaan is's'eeddawanttu
goyinniyya goynaa sa'aa gaana danddayettee. 2:14 Pay. 25:5, 7; 31:16; Zar. 23:4; Pay. 25:1-3

amareedawaa immana. K'ay taani bootsa shuchchaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, ooninne erenna ooratsa suntsay he shuchchaa bolla s'aafetti utteedda» yaagee»
yaagaade s'aafa.

(4) Yesuusi Tiyaas'iroonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹⁸ Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyya kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

«S'oossaa Na'ay, tamaa lac'uwaa malatiyaa ayfii de'iyaaawe, k'ay c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa geetettiyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaaawe, hawaadan yaagee.

¹⁹ Taani ne oosuwaa, ne siik'uwaa, ne ammanuwaa, ne maaduwaanne ne genc'uwaa eray; neeni koyro ootsiyaawaappe ha"i darissaade oot-siyaawaa taani eray.

²⁰ Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyaa mishiratto Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaaninne eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadan, tamarissawunne baletsaw.

²¹ Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyya immaaddi; shin woshummanaw kajeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku.

²² Be'ite, taani izo gisuwaan kunddissina; sakuwaan iza waayettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna ootsiyaa nagaraappe simmana d'ayooppe, untunttakka wolk'k'aama waayiyaan yeggana.

²³ Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyya ubbaykka taani asaa k'ofaanne amuwaa eriyaawaa gidiaawaa erana; taani hinttentoo hinttentu kiitaa malaa immana.

²⁴ «Tiyaas'iroonen de'iyaa haratoo, ha iita timirttiyya tamaribeen-nawanttoo, haratuu, Sees'aanaa c'iimmo yewuwaa giyaawaa hinttentu tamaribeeykkita; taani hinttentta hara dees'uwaa toossikke gay.

²⁵ Shin taani yaana gakkanaw hinttentoo de'iyaaawaa loytsi naagite.

²⁶ «S'ooneeddawoonne wurssetsay gakkanaw, ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;

²⁷ «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am"aan mooddananne, urk'k'aappe med'etaa miishshaa mentsiyaawaadan mentsana.

²⁸ K'ay taani aw bakkaaliyya s'oolinttiyya immana.

²⁹ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

3

(5) Yesuusi Sarddeesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹ Sarddeesan de'iyaa woosa golliyya kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

«S'oossaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolinttatuu de'iyaaawe hawaadan yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanna de'aassa ginttokka, neeni hayk'k'aadda.

² Beegotta! Atteeddawaanne hayk'k'anaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe, ne kiitay ta S'oossaa sintsan polo gidennawaa taani demmad.

³ Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanentto neeni erakka.

⁴ Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna de'iino. Unttuntu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayaw gooppe, unttuntu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta.

⁵ S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa de'uwaa mas'aafaappe* k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaninne Aa kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiyaawaa markkattana.

⁶ «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(6) Yesuusi Pilaadelifiyaan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

⁷ Pilaadelifiyaan de'iyaa woosa golliyyaa kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

«Daawite k'ulppiyaa† oyk'k'eeddawe, ooninne gorddanaw dand-dayennaadan dooyyiyaawee, k'ay ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshayenne, tumanchchay hawaadan yaagee.

⁸ Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna penggiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidooppenne, ta k'aalaa naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka.

⁹ Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, «Nuuni Ayihuda» giide word-dotiyaa Sees'aana Ayihuda woosa golliyyaa taani ahaade, ne sintsan goynissananne neena siik'iyawaakka unttunta erissana.

¹⁰ Neeni genc'c'uwaan ta azazuwaa naageedda diraw, sa'aan de'iyaa asaa paac'c'anaw kumentsaa sa'aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena naagana.

¹¹ Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akkena mala, new de'iyawaa minisa oyk'k'a.

¹² Taani s'ooniyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyaan tuussaa ootsana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta S'oossaa suntsaa, ta S'oossaa katamaa suntsaanne ta S'oossaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yerusaalame suntsaa Aa bolla s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana.

¹³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(7) Yesuusi Lodook'iyaa De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹⁴ Lodook'iyaa de'iyaa woosa golliyyaa kiitanchchaw hawaadan yaa-gaade s'aafa:

* **3:5 De'uwaa mas'aafaa:** S'oossaa asatuwaa suntsay s'aafettiyyaa mas'aafaa. **3:5 Kes.** 32:32-33; Maz. 69:28; Sas'. 20:12; Mat. 10:32; Luk'. 12:8 † **3:7 Daawite k'ulppiyaa:** Hawaa guussay Daawite kawutetsaa ayissuwaa maataa odiyaawaa. **3:7 Isa.** 22:22; Yob. 12:14 **3:9** Isa. 49:23; 60:14; 43:4

«Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oossay med'd'eeddawaa koyruu, Amen'i giyaawe hawaadan yaagee.

¹⁵ Taani ne kiitaa eray. Neeni irs's'a gidakka; woy seelliyaawaa gidakka; irs's'a woy seelliyaawaa gidaarikkii.

¹⁶ Neeni irs's'a woy seelliyaawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe c'uchchana hanay.

¹⁷ Ayaw gooppe neeni, «Taani dure; miishshaanna de'ay; taana ayinne koshshenna» yaagaasa. Shin neeni metootiyaa asaa, k'aretsiyaa asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne kallotteedda asaa gidiyaawaa erakka.

¹⁸ Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyyeedda work'k'aa, neena yeellaiyaa ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'eellanaw ne ayfiyaa okkiyaa d'aliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray.

¹⁹ Taani siik'iyaa ubbaa seerayenne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka simma.

²⁰ Be'a, taani karen ek'k'aade s'eesay. Ooninne taani s'eesiyaawaa sisi-ide, kariyaa dooyyoppe, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana.

²¹ K'ay taani s'oonade ta Aawuwaana Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan, s'ooniyaa uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa maataa immana.

²² «Sisiyaa haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee yaagaade s'aafa» yaageedda.

4

S'oossay Yohaannisa Bare Kawutetsaa Oydiyaa Sintsa Aheedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hawaappe guyyiyaan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda.

² Ellekka taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo gelaaggaad. Be'ite, saluwaan kawutetsaa oydi de'ee; he oydiyaan ittuu utteedda.

³ He utteeddawaa malay al'o Iyyaasip'p'iidiyaa shuchchaadaaninne al'o Serddinoone shuchchaadaan p'oolee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aad'd'iide ubbaa baggana al'o marggidiyaa shuchchaadan p'oolee.

⁴ He kawutetsaa oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne oyddu kawutetsaa oydetuu de'iino; untuntun bootsa mayuwaa mayyi-ide, huup'iyaan work'k'aa kallachchaa wotseedda laatamanne oyddu c'imatuu utteeddino.

⁵ Kawutetsaa oydiyaappe walk'k'antsay, kooshunchchayenne guuguntisaa guntay keseedda; k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppatuu poo'iino. Hewanttu S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

⁶ Kawutetsaa oydiyaa sintsan birilliyaa malatiyaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee.

He kawutetsaa oydiyaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi aad'd'iide, ayfii kumeedda oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatu de'iino.

⁷ Koyro de'uwaan de'iyaa med'etay gaammuwaa malatee; laa'entsuu miizaa maraa malatee; heezzentsuwwa som"i asaa deemuwaa malatee; k'ay oyddentsuu paalliyaa arggantsaa malatee.

⁸ Oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatoo huup'iyaan huup'iyaan usuppun k'efii de'ee; untunttoo bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. Untunttu k'ammanne gallassi,

«Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,
kase de'iyaaawoo, ha"ikka de'iyaaawoo,
k'ay sintsappe yaanawoo,
Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw»

giyaawaa aggikkino.

⁹ He med'etatu kawatetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'uwaan de'iyaaawaa mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode,

¹⁰ laatamanne oyddu c'imatu kawatetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'iyaaawaa sintsan guufanniide, aw goyinniino; barenttu kallachchaa kawutetsaa oydiya sintsan wotsiide hawaadan yaagiino.

¹¹ «Nu Godaw S'oossaw,
neeni bonchchuwaa,
sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa.
Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda;
k'ay ubbabaykka, neeni koyyeeddawaadan haneeddanne
de'eedda»
yaagiino.

5

Mas'aafaanne Dorssaa

¹ Itti s'aas'etto mas'aafay* kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ushechcha kushiyan de'iyaaawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa"u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay laappu maatafay Aa bolla attametteedda.

² Taani itti wolk'k'aama kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyya uray oonee?» yaagiide, awaayiyaawaa be'aaddi.

³ Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan† gidina, he s'aas'etto mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw ooninne bessiyaawe baawa.

⁴ S'aatsa mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw bessiyya uray baynna diraw, taani daro yeekkaad.

⁵ C'imatuwaappe ittuu taana, «Yeekkoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa dooyyanawunne s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessee» yaageedda.

⁶ Taani kawutetsaa oydiyaappe, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay c'imatuwaappe gidduwaan, shuketteedda Dorssaa malatiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; aw laappu kac'etuunne laappu ayfetuu de'iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa kiitetteedda S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

4:8 Hiz. 1:18; 10:12; Isa. 6:2-3 * **5:1** S'aas'etto mas'aafaa: Hawaa guussay warak'atan woy galbbaan s'aafetteedda s'aas'ettiyya mas'aafaa gidiide, daro kare baggana itti woy laa"u bolla bagga galbbaan maatafay attamettee. **5:1** Hiz. 2:9-10; Isa. 29:11 † **5:3** Sa'aappe garssan: Hayk'k'eeddawantta guussaa. **5:5** Dom. 49:9; Isa. 11:1, 10 **5:6** Isa. 53:7; Zak. 4:10

⁷ He Dorssay biide, kawutetsaa oydiyaa bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaappe s'aas'etto mas'aafaa akkeedda.

⁸ I he s'aas'etto mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuunne laatamanne oyddu c'imatuu Aa sintsan kundeeddino. Unttuntu huup'iyaan huup'iyaan diitsaanne is'aanay kumeedda work'k'aa miishshaa oyk'k'eeddino. He is'aanay geeshshatuu S'oossaa woossiyaawaa.

⁹ Unttuntu,

«S'aatsa mas'aafaa akkanawunne,
maatafaa dooyaade,
s'eellanaw new bessee.
Ayaw gooppe, neeni shukettaadda.

Neeni k'ommuwaa ubbaappe,
dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe,
yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe,
ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda.

¹⁰ Nu S'oossaw ootsana mala,
unttunta neeni, kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootsaadda.
K'ay unttuntu sa'ankka mooddana»
yaagiide ooratsa mazimuriyaa yes's'iino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaad; unttuntu sha'aaninne miilooniyan paydetteeddino.

¹² He kiitanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Shuketteedda Dorssay
wolk'k'aa, duretetsaa,
aad'd'eedda eraa,
minotetsaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!»
yaageeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa gidduwaan de'iyaa med'etaa ubbayenne k'ay hewaanttun de'iyaa med'etaa ubbay,

«Kawutetsaa oydiyaa bolla,
utteeddawoonne Dorssaw,
galatay, bonchchuu,
sabayenne wolk'k'ay,
med'i med'inaw gido!»
yaagiide yes's'ishin sisaad.

¹⁴ De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatu, «Amen"i» yaagina, c'imatuu guufanniide goyinneeddino.

6

He S'aas'etsa Mas'aafaa Maatafaa Dooyaa

¹ Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa dooyyishshin be'aaddi; k'ay shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu guuguntsaa guntsaa malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

² Taani itti bootsa paraa be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyk'k'eedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw keseedda.

³ Dorssay laa'entso maatafaa dooyyeedda wode, shemppuwaanna de'iyaa med'etatuwaa laa'entsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁴ K'ay hara daama paray keseedda. Asay ittuu ittuwaanna shukettana mala, he paraa toggeeddawoo sa'aan sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga mashshay aw imetteedda.

⁵ Dorssay heezzentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray keseeddawaa be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa oyk'k'eedda.

⁶ Taani de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaad. He kooshshay, «itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwa zarggaa; k'ay itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwa bagga banggaa. Shin zayitiyaanne woyniyaa eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad.

⁷ Dorssay oyddentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁸ Taani giraac'e paray keseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunsay Hayk'uwaa; Aa geeduwa Si'oolii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oolii sa'aappe oyddentso kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do'aan wod'isana mala, untunttoo maatay imetteedda.

⁹ Dorssay ichcheshentso maatafaa dooyyeedda wode, untunttu S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa shemppuwaa yarshshuwaa yarshshiyaa saappe garssan be'aaddi.

¹⁰ Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyaa asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa awude c'igetay?» yaageeddino.

¹¹ Untunttoo huup'iyaan huup'iyaan bootsa mayuu imetteedda. Untunttuwaadan hayk'k'anaw bessiyaa untunttu laggetsaa oosanchchatuwaa payduunne untunttu ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, untunttu amareeda wodiya takkishshana mala, untunttoo odetteedda.

¹² Dorssay usuppuntsa maatafaa dooyyeedda wode, taani be'aaddi; biittay loytsi k'aas's'eedda. Awayifii karetsa mayuwaadan kares's'eedda; agenaykka mule suutsaa malateedda.

¹³ Balasiyaa giyaa mitsatti gam'e ayfii, wolk'k'aama c'arkkuu k'aatsina, sa'aan k'ok'k'ofettiyaawaadan, s'oolinttatuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddino.

¹⁴ Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri ubbatuunne haatsaan dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'iyaasaappe kichchi aggeeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, sa'aa kaatatu, deriyaa mooddiyaawanttu, shaalak'atu, duratu, wolk'k'aamatu, k'ay hara Asay ubbay, ayile-tuu, womaanatu, deriyaa kessiide, gonggoluwaa giddoninne deriyaan de'iyaa zaallaa guyye baggan k'osetteeddino.

¹⁶ Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, «Kawutetsaa oydiyaan utteed-dawaa ayfiyaappenne Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, nuuna gentseerikkiteeshsha!

¹⁷ Ayaw gooppe, untunttoo wolk'k'aama hank'k'uwa gallassay gakk kichcheedda; he hank'k'uwa danddayanawe oonee?» yaageeddino.

7

Israa'eeliyaa Asaappe 144,000 Asatuwaa Som"iyaan Maatafay Wod'd'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani oyddu kiitanchchatuu oyddu bagga sa'aa gas'aan ek'k'eeddawannta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bol-lan, woy abbaa bollan, woy ay mitsaa bollan, c'arkkuu c'arkkennaadan te"eeddino.

² K'aykka de'uwa S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, sa'anne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oyddu kiitanchchatuwaa

³ s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa deemuwaan nuuni maatafaa wotsana gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'ohoppite» yaageedda.

⁴ Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawanntu payduwaa sisaad. Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuwaa deemuwaan maatafay wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.

Roobeela zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

Gaade zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

⁶ Aaseera zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

Nifttaaleeme zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

Minaase zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

⁷ Simoona zariyaappe

tammanne laa"u sha"aa.

Leewiyaa zariyaappe

tammanne laa"u sha"aa.

Yisaakoora zariyaappe

tammanne laa"u sha"aa.

⁸ Zaabiloona zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

Yooseefo zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa.

Biiniyaama zariyaappe,

tammanne laa"u sha"aa
deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.

Bootsa Mayuwaa Mayyeedda C'ora Asatuwaa

⁹ Hewaappe guyyiyaan, zariyaa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne paydanaw danddayenna zaway baynna c'ora asaa taani be'aaddi. He Asay bootsa mayuwaa mayyiide, zambbaa haytsaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaa sintsaninne Dorssaa sintsan ek'k'eedda.

¹⁰ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,
«Nu atatetsaykka,

kawutetsaa oydiyaan utteedda,
nu S'oossaappenne Dorssaappe yee»

yaageeddino.

¹¹ Kiitanchchatuu ubbay kawutetsaa oydiyaa, c'imatuwaanne de'uwaan de'iyaa oyddu med'etaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. Unttuntu kawutetsaa oydiyaa sintsan barenttu deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinniide,

¹² «Amen"i!

Anjjuu, bonchchuu,
aad'd'eedda eratetsay,
galatay, sabay,
wolk'k'ay, minotetsay,
med'inaappe med'inaa gakkanaw nu S'oossaw gido.

Amen"i!»

yaageeddino.

¹³ C'imatuwaappe ittuu taana, «Ha bootsa mayuwaa mayyeedda asatuu oonee? Unttuntu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» yaagaad. I taana hawaadan yaageedda:

«Hawanttu daro waayiyaa waayettiide yeeddawantta.

Unttuntu barenttu mayuwaa Dorssaa suutsan meec'c'iide,
boos's'eeddawantta.

¹⁵ Hewaa diraw,

unttuntu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa sintsan ek'k'iide,
k'ammanne gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan,
aw ootsiino.

K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddawe,
unttuntu gidduwaan de'ana.

¹⁶ Hawaappe sintsanaw ubbakka,

unttuntu koshattikkino;
woy saamettikkino.

Away unttunta meenna;

k'ay ay seelaykka unttunta guuddenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, kawutetsaa oyde,

gidduwaan utteedda Dorssay,
unttunta heemmana.
De'uwa haatsaa pulstuwaakkokka,
unttunta kaaletsana.

S'oossaykka untunttu ayfiyaa afotsaa ubbaa k'uc'i'i diggana»
yaageedda.

8

*S'aas'etsa Mas'aafaa Laappuntsa
Maatafay Dooyetteedda*

¹ Dorssay laappuntsa maatafaa dooyeedda wode, bakka saatiyaa gidiyaawaa keenaa saluu c'o"u geedda.

² Hewaappe guyyiyaan, taani laappu kiitanchchatuwaa S'oossaa sintsan ek'k'iyaa wantta be'aaddi; untunttoo laappu malakatay imetteedda.

³ Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eedda. Work'k'aappe med'etteedda yarshshiyaasay kawutetsaa oydiyaa sintsan de'ee; he yarshshiyaa sa'aa bolla geeshsha ubbatuwaa woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda.

⁴ Is'aanaa c'uway geeshshatuwaa woosaana ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe pude S'oossaakko beedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, yarshshiyaa saappe tamaa bonk'k'uwa akkiide, aan kuntseedda. He is'aanaa c'uwayiyaawaa duge sa'aa olina, guuguntsay guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay biittaykka k'aas'seedda.

Malakatatu Punetteeddino

⁶ K'ay laappu malakataa oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw giieeddino.

⁷ Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suutsaana walaketteedda shachchayenne tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso kushii guudetteedda; mitsaappekka heezzentso kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.

⁸ Laa"entso kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Wolk'k'aama deriyaa malatiyaabay taman ees's'iide, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzentso kushii suutsaa gideedda.

⁹ Abbaan de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentso kushii hayk'k'eedda; markkabetuwaappekka heezzentso kushii d'ayeedda.

¹⁰ Heezzentso kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne pultuwaa haatsaappe heezzentso kushiya bolla saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaa wolk'k'aama s'oolinttii wod'd'eedda.

¹¹ He s'oolinttiyaa sunsay C'amuwaa geetettee. Haatsaappe heezzentso kushii c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro Asay he haatsaa ushiidde hayk'k'eedda.

¹² Oyddentso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, agenaappenne s'oolinttiyaappe heezzentso kushii deshetteedda; untunttu poo'uwaappekka heezzentso kushii d'umeedda. Hewaa diraw, gallasaappe heezzentso kushii, k'ammaappekka heezzentso kushii d'umeedda.

¹³ Itti arggantsay saluwaan paalliyaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu

punnana bessiyaa yekko malakatay punettiyyaa wode, sa'aan de'iyaa asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!» yaagiyaawaa sisaad.

9

¹ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshentso kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa'aa kunddeedda s'oolinttiyaa be'aaddi. He s'oolinttew c'iimmo ollaa* k'ulppii imetteedda.

² S'oolinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'ooc'iyaaappe kesiyaa c'uwaa mala c'uway he c'iimmo ollaappe kesseedda. K'ay awaynne sa'ay he c'iimmo ollaappe kesseedda c'uwaan d'umeeddino.

³ C'uwaaappe boolii duge sa'aa yeedda. Sa'aan de'iyaa soggato de'iyaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay boolewukka imetteedda.

⁴ S'oossaa maatafay deemuwaan bayinna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan de'iyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidinakka k'ohenna mala, boolew odetteedda.

⁵ Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maataay imetteeddawaappe attin, aw asaa wod'anaw maataay imet-tibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelisse.

⁶ He gallassatuwaan Asay hayk'uwaa koyyana; shin demmenna. K'ay hayk'k'anawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana.

⁷ Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huup'iyaan work'k'aa malatiyaa kalachchay de'ee; Aa deemuukka asaa deemuwaa malatee.

⁸ Aa binnaanaykka mac'c'a asaa binnaanaydaa aduk'k'ee; Aa achchaykka gaammuwaa achchaa malatee.

⁹ Aa tiray birataan ootseedda gondalliyyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay Aa k'efiyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyaa paratuu goochchiyyaa gaariyaa kooshshaa mala.

¹⁰ Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de'ee; Aa dufiyaan dukkiyaabay de'ee. He dufiyaan ichcheshu agenaa gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maataay imetteedda.

¹¹ Aa mooddiyaa kaatii de'ee. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa sunsaykka Ibraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan Ap'oliyoona geetettee. Ap'oliyoona giyaawoo biletsey, d'ayissiyaawaa giyaawaa.

¹² Koyro aayyeero giyaawe aad'd'eedda; be'a, biro hara laa"u aayyeero giyaawe yaanawaa.

¹³ Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossaa sintsan ek'k'eedda work'k'aappe med'd'eedda yarshshiyaasaan de'iyaa oyddu gas'aa kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaad.

¹⁴ He kooshshay malakatay de'iyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efi-raas'iisa giyaa wogga shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwa billa» yaageedda.

¹⁵ Asaa zariyaappe heezzentso kushiyya wod'anaw, ha saatiyaw, gallassaw, agenawunne laysaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino.

* **9:1 C'iimmo ollaa:** Hawaa guussay garssa bagga biittaaan darssi c'immatiide de'iyaa iita ayyaanatuu barenttu wurssetsaa muraa gallassay gakkanaw k'ashettiide de'iyaaasaa. **9:2** Dom. 19:28 **9:3** Kes. 10:12-15 **9:4** Hiz. 9:4 **9:6** Yob. 3:21; Erm. 8:3 **9:7** Iyu. 2:4 **9:8** Iyu. 1:6 **9:9** Iyu. 2:5 **9:13** Kes. 30:1-3

¹⁶ Olaa paraa toggiiyaa asaa payduu laa"u s'eetu miiloone gidiyaawaa taani sisaad.

¹⁷ K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be'aaddi. Asaw tiraan wotsiyaa birataa gonnaddalliyaa malay de'ee. He tiraan wotsiyaa birataa gonnaddalliyaa malay tamaadan zo'o; samaayiyaa; k'ay ees's'iyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huup'ii gaamuwaa huup'iyaa mala. Unttuntu doonaappe tamay, c'uwayenne adilliyaa c'iishshaa malatiyaa ees's'iyaa diiniyaa tamay keseedda.

¹⁸ Paratuwaa doonaappe keseedda taman, c'uwaaninne ees's'iyaa diiniyan ha heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'keedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, paratoo wolk'k'ay doonaaninne dufiyaan de'ee. Unttuntu dufiikka huup'iyaanna de'iyaa shooshshaa malatee; hewan unttuntu asaa k'ohiino.

²⁰ Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan ootsiyaawaa aggibeenna. K'ay work'k'aappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyyaa birataappe shuchchaappenne mitsaappe oosetteedda, s'eellanaw woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eek'awunne s'alahiyaw goyinniyaawaakka aggibeenna.

²¹ Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu"eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutsa Mas'aafaa

¹ K'aykka taani hara wolk'k'aama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wod'd'iyaaawaa be'aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyaa yuuyyi aad'd'i utteedda. Aa deemuurka aawaa mala; Aa gediikka tamaa tuussaa mala.

² He kiitanchchay dooyaa de'iyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan oyk'k'eedda. Bare ushechcha gediyaabbaa bolla essiide, bare haddirssa gediyaabiittaa bolla esseedda.

³ Gudiyaa gaammuwaadan, wolk'k'aappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan, laappu guuguntsatuu aananna guntsan haasayeeddino.

⁴ Unttuntu guummeedda wode taani s'aafanaw k'oppaad. Shin saluwaappe, «Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa» yaagiyaa kooshshay taw sisetteedda.

⁵ Hewaappe guyye, abbaa bollaanne biittaa bolla ek'k'ide'ishshin taani be'eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaa pudem'c'eedda.

⁶ Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaa, sa'anne sa'aan de'iyaa ubbabaa, abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam"enna.

⁷ Shin laappunsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'aalaa odi wotseeddawaadanka, I s'uureedda k'ofay polettana» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwaa zaariide taana, «Abbaa bollaanne biittaa bollan ek'keedda kiitanchchaa kushiyan dooyaa de'iyaa s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaawaa sisaad.

⁹ Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala, Aa oochchaad. I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I mal'anawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay eessaadan mal'eedda. Shin taani meeddawaappe guyyiyaan, ta ulo gidduu c'ammeedda.

¹¹ K'aykka taana, «Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11

Laa'u Markkatuwaa

¹ Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaa s'am"ay taw imetteedda; taana geeddawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaa sa'aa likka. Hewan goyinniyaawaantakka payda.

² Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa oytamanne laa'u agenaw yed'd'ana.

³ Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa'u markkatuwaa kiittana; untuntu itti sha"anne laa'u s'eetanne usuppun tammu gallassan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda.

⁴ He laa'u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'kiyaa s'omppiyaa wotsiyaa laa'u ballatuwaa.

⁵ Ooninne untuntta k'ohanaw koyyoope, untuntu doonaappe tamay kesiide untuntu morkkatuwaakka d'ayissee. K'ay ooninne untunta k'ohanaw koyyoope, hewaaddankka hayk'k'ana.

⁶ Untuntu S'oossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaa gorddanaw untunttoo maatay de'ee. Untunttoo haatsaa suut-saa kessiyaa maataykka de'ee; k'ay untuntu barena koshshiyaa wode, sa'aa dumma dumma boshan shoc'anaw untunttoo maatay de'ee.

⁷ Untuntu barenttu markkatetsaa wursseeddawaappe guyyiyaan, c'iimmo ollaappe pude kesiya do'ay untunttunna olettana. He do'ay untuntta s'ooniide wod'ana.

⁸ Untuntu Goday mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide sulletteedda katamaa wogga ogiyaan untuntu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwaan Sodoomaa woy Gibs'e geetettiide s'eessettee.

⁹ K'ay yaraa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa k'aalaappenne zariyaa ubbaappe yeedda Asay untuntu anhaa heezzu gallassanne bagga be'ana. Anhay moogettenna mala, he Asay diggana.

¹⁰ Sa'aan de'iyaa Asay ha timbbitiyaa odiyaa laa'u asatuwaa hayk'uwaan nashettana. Asay untuntu hayk'uwaa ittuu ittuwaanna

imotaa laamettiidde bonchchanawaa; Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untuntu darssi metootseeddino.

¹¹ Heezzu gallaasanne baggappe guyyiyaan, de'uwaa shemppuwaa S'oossay untuntun shemppina, untuntu dendi ek'keeddino. Untunta be'eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, he timbbitiyaa odiiyaa laa'u asatuu saluwaappe, «Haa pude kesite» giyaa wolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta s'eellishshin, untuntu shaariyaan geliide, pude saluwaa beeddino.

¹³ He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammunsa kushii d'ayeedda. K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha"aa Asay hayk'k'eedda. Atteedda Asay loytsi kokkori yayyiide, saluwaa S'oossaa gitatetsaa sabbeedda.

¹⁴ Laa'entso aayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso aayyeero giyaawe ellekka yaanawaa.

Laappunsa Malakataa

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laappunsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwaan,

«Alamiyaa kawutetsay

ha"i nu Godaassanne

Kiristtoosassa;

k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw

I mooddana»

yaagiyaa wolk'k'aama kooshshay sisettedda.

¹⁶ Barenttu oydiyaan utteedda laatamanne oyddu c'imatuu S'oossaa sintsan duge guufanniide, S'oossaw goyinniide hawaadan yaageeddino;

¹⁷ «Ha"i de'iyaaawoo,

kaseppekka de'iyaaawoo, Godaw,

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,

new wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne,

neeni mooddanaw doommeedda diraw,

nuuni neena galateetto.

¹⁸ Ayihuda gidenna Asay hank'k'etteedda;

ne hank'k'uukka yeedda.

Hayk'k'eeddawayntu pirddetiyaa wodii ha"aa;

k'ay neeni ne oosanchchatoo, nabatoo,

geeshshatoo, ne sunsaw yayyiyaawanttoo,

d'ok'k'atoo laafatoo untuntu oosuwaadan,

immiyaa wodiikka ha"aa.

Sa'aa d'ayissiyaawanttakka neeni d'ayissiyaa wodii ha"aa»

yaageeddino.

¹⁹ Saluwaan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Gollii dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyaan S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay beettedda. K'ay walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntay sisettedda; guuguntay guummeedda; biittay k'aas's'eedda; wolk'k'aama shachchaykka shac'c'eedda.

12

Taani Mishiratto, Na'aanne Dawiyaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beetteedda. Awaa mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla ek'k'eeddawunna, tammanne laa"u s'oolinttiyaa kalachchaa bare huup'iyaaan wotseeddawunna hewaan de'aw.

² He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oytsay, un"etsina waassaaddu.

³ Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beetteedda. Tammu kac'iyaanna de'iyaa laappu huup'iyaaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee.

⁴ He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyaa mishiratti sintsan ek'k'eedda.

⁵ Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am'aan mooddanawaa yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa araataakko, pude ellekka aketeedda.

⁶ Mishiratta itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassaw miziidenne ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaa bak'ataaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'eeli bare kiitanchchatuwaanna ittippe dawayaa oletteedda; dawiiikka bare kiitanchchatuwaanna gidiide, zaari oletteedda.

⁸ Shin dawii s'oonettina dawayaaasinne Aa kiitanchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda.

⁹ Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay, alamiyaa ubbaa baletsiiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna ittippe duge sa'aw oletteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad;

«S'oossaa atatetsay ha"i yeedda.

S'oossay barew Kaate gidiyaawaadankka,

bare wolk'k'aa besseedda;

Aa Kiristtoosi bare maataa besseedda.

Ayaw gooppe,

k'ammanne gallassi S'oossaa sintsan ek'k'iide,

nu ishatuwaa mootiyaawe,

saluwaappe duge oletteedda.

¹¹ Nu ishatuu Dorssaa suutsaaninne,

barenttu tumu markkatetsan

dawayaa oletteide s'ooneeddino.

K'ay untunttu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo,

k'arettibeykkino.

¹² Hewaa diraw,

saluunne saluwaa gidдон de'iyaawanttu,

nashettite.

Shin sa'awunne abbaw aayyeero!

Ayaw gooppe,

s'alahiyaa kaappuu,

barew guutsa wodii atteeddawaa eriyaa diraw,

wolk'k'aama hank'k'uwaan,
duge hinttentukko wod'd'eedda»
yaageedda.

¹³ K'ay dawii barena duge sa'aa oleeddawaa be'eeddawaappe guyyiyaan, he attuma na'aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda.

¹⁴ Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwaa paallaade baana mala, laa"u wolk'k'aama arggantsaa k'efii iziw imetteedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, mishiratto di'uu di'iide afana mala, shooshshay shaafaa haatsaa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseedda.

¹⁶ Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiya doonaappe keseedda haatsaa mitti aggeedda.

¹⁷ Dawii mishiratti darssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa aza-zuwaa naagiyaa ubbatuwaanne Yesuusi k'onc'c'isseedda tumu amanettiyaawantta olanaw,

¹⁸ biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaan ek'k'eedda.

13

Taani Abbaappe Kesiya Laa"u Do'atuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaa bollan tammu kalachchay de'ee. Aa huup'iyankka boriyaa suntsay s'aafetti utteedda.

² Taani be'eedda do'ay maahiya malatee; Aa gedii babbantsaa geetetiyyaa iita du'aa gediya malatee; Aa doonay gaammuwaa doonaa malatee. Dawii bare wolk'k'aa, bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa he do'aw immeedda.

³ He do'aa huup'etuwaappe ittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay maalalettiide, he du'aa geeduwaa kaalleedda.

⁴ Dawii bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay dawiyaw goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde, do'aw goyinneedda.

⁵ He do'aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne laa"u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda.

⁶ He do'ay S'oossaa, Aa suntsaa, I de'iyaasaanne saluwaan de'iyaa ubbatuwaa boriyaa doommeedda.

⁷ He do'ay S'oossaa asatuwaana olettiide, untuntta s'oonana mala, aw maatay imetteedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, duma duma biittaa k'aalaa ubbaanne zariyaa ubbaa mooddiya maatay aw imetteedda.

⁸ Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwaa mas'aafan suntsay s'aafetti beenna asay, sa'aan de'iyaawe ubbay, he do'aw goynnana.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso.

¹⁰ Omoodettana Asay de'ooppe,
ooninne omoodettanawaa.

Mashshaan shukettana Asay de'ooppe,
ooninne mashshaan shukettanawaa.
Geeshshatuwaa danddayayenne,
ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa'aappe Kesiya Do'aa Be'aaddi

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaawaa taani be'aaddi. Dorssaa kac'iyaa malatiyaa laa"u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaadan haasayeedda.

¹² He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'ayenne sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa wod'iyaa maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana mala, he do'ay godatteedda.

¹³ He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaa ootseedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintsa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaa ootseedda.

¹⁴ Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa I baletseedda. Mashshaan maytsattooppenne pas'a de'iyaa koyro do'aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa'aa asaa ubbaw laa'entso do'ay odeedda.

¹⁵ K'ay koyro do'aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaa koyro do'aa misiliyaan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.

¹⁶ Asay ubbay woggayenne k'eeray, mank'k'uunne durii, womaannunne ayilii bare ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay godatteedda.

¹⁷ He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyaa mallay baynna Asay ooninne zal"anawunne shammanaw danddayenna.

¹⁸ Aad'deedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyaa ooninne he do'aa payduwaa biletsaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa suntsaa. Aa payduu usuppun s'eetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssaanne 144,000 Asatuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'iyoonne De-riyaa holla ek'k'eedda. Aa suntsayenne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu aanana ittippe de'iino.

² Saluwaappe kuntso haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaawanttu barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyaa kooshshaa malatee.

³ Itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu kawutetsaa oydiyaa sintsan, oyddu pas'a de'iyaa med'etatuwaa sintsaaninne c'imatuwaa sintsan ek'k'eeddino. Sa'aappe wozetteedda untuntuppe attin, haray ooninne tamaanaw danddayenna ooratsa mazimuriyaa yes's'eeddino.

⁴ Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, mac'c'awanttunna gaketide barena tunissibeykkino. Dorssay* biyaasaa ubbaa untunttu kaalliino. Untunttu S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteeddawantta.

⁵Unttuntu ubbaakka worddoti erikkino; untuntun bayizzuu baawa.

Taani S'oossaa Kiitanchchaa Be'aaddi

⁶Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, k'ommuwaa ubbaw, duma duma biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbaw med'inaa wonggalaa mishiraachchuwaa awaayanaw, bolla saluwaan paalliyaa hara kiitanchchaa taani be'aaddi.

⁷He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayyite; Aa bonchchite. Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakteedda. Saluwaa, sa'aa, abbaanne haatsaa pulutuwaa med'deedda S'oossaw goyinnite» yaageedda.

⁸Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu; iza kunddeedda gaasuunneka asaa zariyaa ubbaa iita oosuwaa oosisiyaa diraassa» yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda.

⁹Heezentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa"u kiitanchchatuwaa kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew goyinniyaa ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyaa ooninne de'ooppe,

¹⁰S'oossay bare wolk'k'aama hank'k'uwaa burc'c'ukkuwaan kuntseedda hank'k'uwaa woyniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshsha kiitanchchatuwaa sintsaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees'siyaa diiniyan pas'a kaa'ettana.

¹¹Unttunta pas'a kaa'iyaa tamaa c'uway med'i med'inaw c'uwattana. Do'awunne he do'aa misilew goyinniyaa oossinne k'ay he do'aa suntsaa malaataanna de'iyaa oossinne k'ammanne gallassi shemppuu baawa» yaageedda.

¹²S'oossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiyyaa geeshshatuu danddayiyaa danddayay hawaana.

¹³Hewaappe guyyiyaan saluwaappe, «Hawaa s'aafa; hawaappe sint-saw Godan hayk'k'yaawanttu anjetteeddawantta» yaagiyaa kooshshaa taani isaad.

Ayyaanay, «Tuma; unttuntu barenttu daaburaappe shemppana; ayaw gooppe, unttuntu lo"o kiittaw, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee.

Taani K'oychchaa Wodiyaa Be'aaddi

¹⁴K'aykka taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa bolla Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa huup'iyaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyan k'ara baac'ay de'ee.

¹⁵Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bolla utteeddawoo bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatii gakteedda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» yaageedda.

¹⁶Shaariyaa bolla utteeddawe, bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda.

¹⁷K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda; awukka kuussa baac'ay de'ee.

¹⁸Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaa saappe kesiide, kuussa baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Woynniyaa ayfii teereedda diraw, ne kuussa baac'aa yeddaade, sa'aan de'iyaa woyniyaa turaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'a!» yaageedda.

¹⁹ He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aan de'iyaa woyniyaappe honddodda ayfiyaa k'ans'seedda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwaa he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda.

²⁰ Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu kiilo miitiriyaa keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiiyaawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

15

Taani Burc'c'ukkuwaa Abbaa Bee'aad

¹ Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalalissiyaa mallaa be'aaddi. S'oossaa hank'k'uu untuntu bollan polettiyaa diraw, wurssetsa laappu boshaanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu de'iino.

² K'ayyka taani burc'c'ukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteeddaawaa be'aaddi. K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawanta be'aaddi. S'oossay untuntuoo immeedda diitsatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaa malatiyaa abbaa matan untuntu ek'k'eeddino.

³ Untuntu, S'oossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa hawaadan yes's'eeddino.

«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.

Asaa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii s'illuwaanne tumuwaa.

⁴ Godaw, new yayyenawenne
ne suntsaa bonchchennawe oonee?
Ayaw gooppe, geeshshay ne s'alalaa.

Asaa zariyaa ubbay yiide,
ne sintsan goynnana;
ayaw gooppe, ne s'illo kiitay
ubbaw k'onc'c'eedda»
yaagiide yes's'iino.

Laappu Boshaanna De'iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan de'iyaa Geeshsha Gollii dooyettowaa hewekka markkatetsaa dunkkaaniyaa be'aaddi.

⁶ Laappu boshaanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe keseeddino. Untuntu p'ooliide boos's'iyaa laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa work'k'aa danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino.

⁷ De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu, med'i med'inaw gakkanaw de'iyaa S'oossaa hank'k'uu kumeedda laappu work'k'aa kere-tuwaa laappu kiitanchchatoo immeedda.

⁸ S'oossaa bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda c'uway Geeshsha Golliyaa kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw danddayibeenna.

16

S'oossaa Hank'k'uu Kumeedda Keretuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwaa laappu keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad.

² Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyaaawaa sa'aan gussina, do'aa mallay de'iyaaawanttu bollanne he do'aa misilew goyinniyaawanttu bolla loytsi sakkiyaa maytsaa keseedda.

³ Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa abbaan gussina abbaa haatsay hayk'k'eedda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka hayk'k'i aggeedda.

⁴ Heezzentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa shaafatu-uwaaninne pulttatuwaan gussina untunttu suutsaa gideeddino.

⁵ Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaad;

«Kasekka ha'ikka de'iyaa Godaw,
Geeshshaw, ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni s'illuwaa.

⁶ Unttunttu geeshshatuwaa suutsaanne,
nabatuwaa suutsaa guseedda diraw,
neeni unttuntta ushshanaw,
suutsaa unttunttoo immaadda.

Unttunttu barenttoo,
bessiyaawaa akkeeddino»
yaageedda.

⁷ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe,
«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne pirdday tumuwaanne s'illuwaa!»
yaagiya kooshshaa taani sisaad.

⁸ Oyddentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa awayfiyaa bollan gussina bare tamaa seelaan asaa guuddanaw, awayfew maatay imet-teedda.

⁹ Asay wolk'k'aama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bollan maatay de'iyaa S'oossaa sunttaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa gitatetsaakka bonchchibeenna.

¹⁰ Ichcheshentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa bolla gussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare ins's'arssaa sa'eedda.

¹¹ K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa shek'k'eedda. Shin bare ootseedda nagaraappe simmibeenna.

¹² Usuppunta kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa wogga Efi-raas'iisa geetettiyyaa shaafaan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatoo ogii giiganaadan, haatsay meleedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, taani sheed'd'iyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu dawiyaa doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawaa doonaappe kesishshin be'aaddi.

¹⁴ Unttunttu mallatuwaa ootsiyaa s'alahatuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallassan, sa'aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.

¹⁵ «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiidae yeellatenna mala, gem"ishennaan bare mayuwaa mayyiide naagiyaay uray anjjetteddawaa!» yaageedda.

¹⁶ He iita ayyaanatuu kaatetuwaaw Ibraayiss's'e k'aalaan Arimaagedoona* geetettiya sa'aa shiishsheeddino.

¹⁷ Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaaawaa c'arkkuwaan gussina, Geeshsha Golliyaan de'iyaa araataappe, «Polettedda» yaagiyaay wolk'k'aama kooshshay yeedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eedda. Asay sa'aan med'ettoodeppekka biittay hewaa mala k'aatsaa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe aad'd'eedda k'aatsaa.

¹⁹ Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide za"eedda. Biittaa ubbaan de'iyaa katamatu d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloono k'oppiide, bare iita hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa Baabloono ushsheedda.

²⁰ Abbaan dooddetteedda biittay ubbay d'ayeedda; derikka beet-tibeenna.

²¹ Asaa bolla oytamu kiilo keenaa dees'iyaa wolk'k'aama shachchay saluwaappe wod'd'eedda. Asay he shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw gooppe, boshay daro wolk'k'aama.

17

Baabloone Bolla Yaana Muraa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu keretuu de'iyaa laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwaaw gas'aan de'iyaa woshummiyaaw, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana.

² Sa'aan de'iyaa kaatatu izinna woshummeeddino; sa'aan de'iyaa asaykka izi woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda.

³ He kiitanchchay taana Ayyaanan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaaw sunsay bollaa ubbaan s'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeeddawunno be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'ee.

⁴ He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaaw mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaaddu; iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaaninne ink'k'uwaa geetettiya al'o shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaaw tunabayenne sheneyiyaabay kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwaa bare kushiyaan oyk'k'aaddu.

⁵ Izi deemuwaan S'uura yewuwaa biletsay de'iyaa sunsay,

«Wolk'k'aama Baabloono;
Sa'aan De'iyaa
Woshummiyaawanttoon
Sa'aan De'iyaa

* **16:16** *Arimaagedoona*: Ha k'aalaw koyrotti de'iyaa Ibraayiss's'iyaa med'etay, «Har-Maagido» yaagiyaawaa gidiide, «Har-Maagido» giyaawoo de'iyaa biletsay, «Meegido-Zooziyaaw» yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiyaan Asay c'ora olaa oletteedda sa'aa guussaa. **16:16** 2 Kat. 23:29; Zak. 12:11 **16:19** Isa. 51:17 **16:21** Kes. 9:23; Sas'. 11:19 **17:2** Isa. 23:17; Erm. 51:7 **17:4** Erm. 51:7

Sheneyiyaabaw Aatto»

yaagiyaawe s'aafetti utteedda.

⁶ K'ay he mishiratta geeshshatuwaa suutsaanne Yesuusaw markkatishshin wod'eeddawanttu suutsaa ushaade matsotteeddawunno taani be'aade malalettaaddi.

⁷ Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan maalalettaaddii? Taani new mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'iyaa du'aa S'uura yewuwaa odana.

⁸ Neeni be'eedda do'ay kase de'ee; shin ha"i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii med'ettoodeppe doommiiide, de'uwaa mas'aafan untunttu sunsay s'aafettibeenna sa'aan de'iyaa Asay do'aa be'iide malalettana. Ayaw gooppe, I kase de'ee; ha"i baawa; shin sintsappe yaanawaa.

⁹ «Hawe aad'd'eedda eratetsaanne akeeka koyyee. Laappu huup'ii mishiratta uttiyaa laappu deretuwaa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwaa.

¹⁰ Untuntuppe ichcheshu kaatatu kunddeeddino. Ittuu ha"i gakkanaassikka mooddee; yekko kaatii yibeenna. I yiide, guutsa wodiya takkanaw bessee.

¹¹ Kase de'eedda do'ay, ha"i baynnawe, I bare huup'ew hosppuntsa du'aa. I laappu do'atuwaappe ittuwaa; I d'ayanaw bee.

¹² «Neeni be'eedda tammu kac'etuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwaa. Shin untunttu do'aana ittippe itti saatew kaate-tuwaadan mooddanaw untunttoo maatay imettana.

¹³ Untunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; untunttu barenttu wolk'k'aanne barenttu maataa do'aw immana.

¹⁴ Untunttu Dorssaanna olettana; shin dorssayenne dorssaanna de'iyaawanttu, I s'eegeeddawanttunne dooreeddawanttu, Aa kaalliyaa ammanetteeddawanttu, he kaatetuwaa s'oonana; ayaw gooppe, I godatuwaa Godaanne kaatetuwaa Kaatiyaa» yaageedda.

¹⁵ Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; «C'aaratta utteedda he neeni be'eedda haatsay yratuwaa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne dumma dumma biittaa k'aalaa.

¹⁶ K'ay neeni be'eedda tammu kac'iinne do'ay woshummewunno is's'anawantta. Untunttu iziw de'iyaa ubbabaa akki diggana. K'ay izo kallo ashshananne izi ashuwaa mi diggana; yaatiide untunttu izo taman guuddana.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay tumattana gakkanaw, untunttu k'ofay ittuwaa gidanaadan, untunttu barenttu mooddiyaa wolk'k'aa do'aw immanaadaanine S'oossay k'oppeeddawaa untunttu ootsanaadan, untunttu wozanaan S'oossay amuwaa wotseedda.

¹⁸ «He neeni be'eedda mishiratta sa'aa kaatetuwaa mooddiyaa wolk'k'aama katamato» yaageedda.

18

Baablooni Kunddetsaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maatay de'iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda.

² He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Iza kunddaaddu!

Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu!
Baabloona s'alahatuu ak'iyaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne,
is'ettiyaa iita kafatuu ubbatuu iini de'iino.

³ Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa,
bare matsoyyiyya woyniyaa eessaa ushshina,
izinna woshummeeddino.
K'aykka sa'aa kaatatuu,
izinna woshummeeddino.
Izi ishalo wolk'k'aa gaasuwaan,
sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu duretteeddino»
yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan,
taani saluwaappe,
hawaadan yaagiyaa hara kooshshaa sisaad;
«Ta asaw, iippe kesite!

Izi nagaraa izinna kos's'oppite!
Izi muraa gishettoppite.

⁵ Ayaw gooppe, izi nagaray,
saluwaa gakkanaw dooretti utteedda.
S'oossay izi iita bayizzuwaa, hassayeedda.

⁶ Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
iziw immite. Iza ootseeddawoo,
laa"u kushiyya iziw k'ans's'ite.
Iza hinttenttoo giigisseedda ushshaappe,
laa"u kushiyya ushshaa,
izi burc'c'ukkuwaa kuntsite.

⁷ Iza bonchchetteeddawaanne,
ishaleeddawaa keenaa,
izo tuggayitenne kayyoyite.
Iza bare wozanaan,

«Taani kaatattiidan uttay;
taani asinay bayinna mac'c'awuno gidikke;
k'ay ubbaakka kayyottikke» yaagaw.

⁸ Hewaa diraw, izi boshaa ubbay,
harggii, kayyuunne koshay,
izo itti gallassi oyk'k'ana.
K'ay iza taman guudettana;
ayaw gooppe,
izi bolla pirddiyaa Godaa S'oossay, Wolk'k'aama»
yaageedda.

⁹ Sa'aa kaatatuu, izina woshummiidde ishaleeddawanttu he katamata
guudettina, kesiyya c'uwaa be'eedda wode, katamatiw untunttu waas-
sananne yeekkana.

¹⁰ Untunttu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki ek'k'iide, «Ha
wolk'k'aama katamatee! Wolk'k'aama katamatee! Baabloonee, new

aayyeero! Neeni ay mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa gidдон ne pirddaa akkaada» yaagana.

¹¹ Unttuntu markkabiya c'aanaa hawaappe sintsanaw shammiyaabay baynna diraw, sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu he katamatiw waassanne kayyottana.

¹² Unttuntu work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwa geetetiyyaa al"o shuchchaa, teeraa oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariyaa geetetiyyaa mayuwaa, zo'o mayuwaa, ubbaa k'ommo sawiyaa mitsaa, ubbaa k'ommuwaan ootseedda danggarssaa achchaa, al"o mitsaappe med'etteeddabaa, nahaasiyaa, birataa, Ib-ineberediyyaa geetetiyyaa shuchchaa,

¹³ k'arafaa, k'imaamiyaa, is'aanaa, shittuwaa, sawiyaa is'aanaa d'iiliyaa, woyniyaa eessaa, wogaraa zayitiyaa, liik'eedda d'iiliyaa, zarggaa, miizzaa, dorssaa, paraanne paray goochchiyaa gaariyaa, untuntu ayiletuwaanne haray atto asaa shemppuunne shammiyaabaykka baawa.

¹⁴ Zal"anchchatuu mishirattiw,

«Neni amotteedda,
lo'obay ubbay neeppe hali diggeedda.

Ne de'uunne,
alleek'k'ettiyaabay ubbay d'ayidiggeedda.

Neeni laa'entso untuntta ubbaakka demmakka»
yaageeddino.

¹⁵ He katamatin zal"iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyi-ide, iippe haakkiide ek'k'ana. Unttuntu yeekkananne kayyottana.

¹⁶ K'ay,

«Suufiyaa geetetiyyaa,
kiriyaan dadetteedda mayuwaa,
teera ochchaa malatiyaa,
mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaade,
work'k'aa alleek'k'uwaan,
bonchcho shuchchaaninne,
ink'k'uwa geetetiyyaa al"o shuchchaan alleek'k'eedda,
he wolk'k'aama katamatiw aayyeero!

¹⁷ Hawaa keena wolk'k'aama mas'uu ubbay,
itti saatiyaa gidдон, dippi gi d'ayi aggeedda»
yaageeddino.

Markkabiya laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu, markkabiyaan ootsiyaa ubbatuunne abbaan ootsi go"ettiyyaa ubbatuu haakki ek'keeddino.

¹⁸ He katamata guudettina kesiyaa c'uwa be'eedda wode barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiyaa kama ubbaakka baawa» yaageeddino.

¹⁹ Untuntu barenttu huup'yaan baana k'oliide, waasseeddinonne kayyotteeddino;

«Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa,
bare mak'uwaan dureyeedda,
wolk'k'aama katamatiw aayyeero!
K'ay iziw de'iyaabay ubbay

- itti saatiyaa gidдон d'ayi aggeeda.
²⁰ He katamata d'ayeedda diraw,
 saloo, nashetta!
 Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,
 nabatoo, nashettite!
 Ayaw gooppe,
 iza hinttentta ootseeddawaa diraw,
 S'oossay izo pirddeedda» yaageedda.
²¹ Hewaappe guyyiyaan,
 wolk'k'aama kiitanchchay,
 wos'aa malatiyaa wolk'k'aama shuchchaa,
 dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda;
 «Wolk'k'aama katamata,
 Baabloona, sugina hawaadan kunddana;
 iza hachcheppe sintsaw, ubbaakka beettukku.
²² Diitsaa diis's'iyaawanttunne,
 mazimuriyaa yes's'iyaawanttu,
 suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu,
 kooshshay hawaappe hini baggan,
 ne gidдон ubbakka sisettenna.
 Kushiya hiillaa eriyaa ooninne,
 laa'entso ubbakka de'enna.
 Wos'aa kooshshaykka
 hawaappe sintsaw ne gidдон sisettenna.
²³ S'omppiyaa poo'uukka laa'entsuwaa ne gidдон poo'enna.
 Akkiyaawaa kooshshayne gelewunni kooshshay,
 sintsaw ne gidдон sisettenna.
 Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan,
 eretteedda wolk'k'aamatuwaa.
 Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay c'imetteedda.
²⁴ Nabatuwaa suutsay,
 geeshshatuwaa suutsayne,
 sa'aan hayk'k'eedda ubbatuwaa suutsay,
 izin beetteedda diraw,
 Baabloona, murettaaddu»
 yaageedda.

19

- ¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaadan kooshum-
 miyaa wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaad;
 «S'oossaa galatay gakko.
 Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay,
 nu S'oossaassa.
² Aa pirdday tumuwaanne s'illuwaa.
 C'aarataade sa'aa tunisseedda,
 wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda;
 S'oossaa oosanchchatuwaa iza wod'eedda diraw,
 S'oossay izo mureedda»
 yaageedda.
³ Asay laa'entsuwaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«S'oossaa galatay gakko.

He katamata med'i med'inaw c'uwattana»
yaageeddino.

⁴ Laatananne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda S'oossaw guufanniide, «Amen"i. S'oossaa galatay gakko» yaagiide goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw S'eesiyaa S'eessaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan,

«S'oossaa ayilatuu ubbay,

S'oossaw yayyiyaa guutsay,

daruu ubbay nu S'oossaa galatite»

yaagiya kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan guummiyaa, wolk'k'aama guugunsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaad. He kooshshay,

«S'oossaa galatay gakko.

Ayaw gooppe, nu Goday,

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda.

⁷ Dorssaa bullachchaw gallassay gakkeedda dirawunne, gelewunnakka bullachchaw barena giigisseedda diraw, nuuni pashikkoyttenne nashettoytte; k'ay Dorssaa bonchchoytte.

⁸ Gelewunniw mayyanaw,

suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda,

p'ooliyaa bootsa mayuu imetteedda.

Suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuu,

geeshshatuwaa s'illo oosuwaa»

yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «‹Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawanttu anjjetteddawannta» yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay k'aykka taana, «Hawe S'oossaa tumu k'aalaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi untunt-too k'onc'c'isseedda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayiliyaa. S'oossaw goyinna. Ayaw gooppe, Yesuusi k'onc'c'isseedda tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsiyaawaa» yaageedda.

Bootsa Paraa Toggeeddawaa

¹¹ Yaatina, saluu dooyetteeddawaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaw giide s'eesettee. Toggeeddawe s'illotetsaan pirddeenne bare olaakka olettee.

¹² Aa ayfii tamaa lac'uwaa malatee; k'ay I bare huup'iyaan daro kalachchaw wotseedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna.

¹³ I mayyeedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa.

¹⁴ Saluwaa wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootsa paratuwaa toggiide, Aa geeduwaa kaalliino.

¹⁵ Asaa zeretsaa I d'ayissiyaa kuussa mashshay Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare hank'k'uwaa woyniyaa eessay gumi"ettiyaasan, gumi"iide bessana.

¹⁶ Aa mayuwaa bollanne Aa wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa Godaa» yaagiyaa sunsay s'aafetti utteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, taani itti kiitanchchay awaan ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluwaan d'ok'k'iide paalliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo ittisaa shiik'ite.

¹⁸ Yiide kaatatuwaa ashuwaa, shaalak'atuwaa ashuwaakka wotaadaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawantu ashuwaakka miite; k'ay asaa ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwaa, d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda.

¹⁹ Paraa toggeeddawaannanne Aa wotaadaratuwaanna olettanaw, do'ayenne sa'aa kaatatuu k'ay untunttu wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantta taani be'aaddi.

²⁰ He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'iyaa wanttanne do'aa misilew goyinneeddawaantta I baletseeddawe he ootsiyaa malaatatuwaana. Do'ayenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawe laa'atuukka diiniyaan ees'siyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddino.

²¹ Untunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiya mashshaan hayk'keeddino. Kafatuu ubbatuu untunttu ashuwaappe barenttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha"a Laytsaa Kawutetsaa

¹ C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'keedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi.

² Kiitanchchay dawiya, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawaa oyk'keedda; yaatiide sha"a laysaw k'achcheedda.

³ Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha"a laysay wuranaw, asaa zeretsaa laa'entsuwaa balettena mala, he c'iimmo ollaa k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyaan, dawii amareeda wodiya billettanaw bessee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani araatuwaanne untunttun utteeddawantta be'aaddi; untunttoo pirddiya maatay imetteedda. Yesuusi k'onc'isseedda tumuwaanne S'oossaa k'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyaa k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. Untunttu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. Untunttu do'aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Untunttu hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe kaatetuwaadan sha"a laysaw mooddeeddino.

⁵ Hayk'keeddawanttuppe c'oratuu sha"a laytsay wurana gakkanaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. Hewe koyro dendduwaa.

⁶ Koyro dendduwaan dendeeddawanttu anjjetteeddawanttanne S'oossaa asatuwaa. Unttuntu bolla laa'entso hayk'oo wolk'k'ay baawa. Unttuntu S'oossawunne Kiristoosaw k'eesatuwaa gidana; untuntu aanana ittippe sha"a laytsaw mooddana.

Sees'aanay S'oonetteedda

⁷ Sha"a laytsay wureeddawaappe guyyiyaan, Sees'aanay k'ashuwaappe biletana.

⁸ I Sa'aan ubba saan de'iyaa asaa zeretsaa baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiya keena zeretsaa olaw shiishshana.

⁹ He zaratuu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne S'oossay siik'iyaa katamato yuuyyi aad'd'i ek'k'eeddino. Shin tamay saluwaappe wod'd'iide, untunta meedda.

¹⁰ Do'ayenne worddo nabii yegetteedda ees's'iyaa diiniyaa tamaa abbaan s'alahiyaa kaappuu, asaa zeretsaa baletseeddawe, yegetteedda. Untuntu k'ammenne gallassi med'i med'inaw pas'a kaa'ettana.

Wurssetsa Pirdaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'ayenne saluu Aa sintsappe bak'ateeddino; laa'entso beettibeykkino.

¹² Hayk'keeddawanttu, d'ok'k'u giyaawanttunne guutsatuu araataa sintsan ek'k'eeddawantta taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara mas'aafay, de'uwaa mas'aafaykka dooyetteedda. Hayk'keeddawanttu barenttu oosuwaadan, mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadanka pirdetteeddino.

¹³ Abbay bare giddon de'iyaa hayk'keeddawantta immeedda; hayk'uunne Si'oolii barenttu giddon de'iyaa hayk'keeddawantta immeeddino. Ubbaykka barenttu oosuwaadan pirdetteeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, hayuunne Si'oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa'entso hayk'uwaa.

¹⁵ De'uwaa mas'aafan bare suntsay s'aafetibeenna Asay ooninne tamaa abban yegetteedda.

21

Ooratsa Saluwaanne Ooratsa Sa'aa

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro saluunne koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda.

² Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani be'aaddi.

³ Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaad; «S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Untuntu Aa asaa gidana; S'oossay bare huup'ew untuntunna de'ana. I untuntu S'oossaa gidana.

⁴ S'oossay untunttu ayfiyaa afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaappe sintsanaw hayk'uunne kayyuu woy waasuunne sakuu baawa. Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda» yaageedda.

⁵ Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay» yaageedda. K'aykka gujjiide taana, «Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw s'aafa» yaageedda.

⁶ K'aykka taana hawaadan yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa; Doometsaanne Poluwaa. Saametteedda oonanne Taani de'uwaa haatsaa pulttuwaappe c'oo ushshana.

⁷ S'ooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta na'aa gidana.

⁸ Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa wod'iyaaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, eek'aw goyin-niyaawanttunne worddotiyaawanttu ubbay de'iyaa sa'ay tamaynne ees's'iyaa diinii ees's'iyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa'entso hayk'uwaa» yaageedda.

Ooratsa Yerusaalamo

⁹ Laappu wursetsa boshatuu kumeedda laappu keretuwaa oyk'k'eedda laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide taana, «Haaya. Taani neena gelewunno Dorssaa machchatto bessana» yaageedda.

¹⁰ Kiitanchchay taana daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa Ayyaanan kessi-ide geeshsha katamata, Yerusaalama saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana besseedda.

¹¹ He katamata S'oossaa bonchchuwaan poo'aw. He katamati poo'uu yasp'p'iidiyaa geetettiyaa al'o shuchchaa mala; birilliiyaadan p'oolaw.

¹² He katamatiw tammanne laa"u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa"u kiitanchchatuu naagiyaa wol'k'k'aama adussa dirssay de'ee. Penggetuwaan tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsay s'aafetti utteedda.

¹³ Away doliyaa baggana heezzu penggetuu de'iino. K'ay hirkki baggana heezzu penggetuunne huup'issa baggana heezzu penggetuu de'iino. Away wulliyaa baggaanakka heezzu penggetuu de'iino.

¹⁴ Katamati dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay s'aafetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaa bolla gimbbetteedda.

¹⁵ Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato, izi penggetuwaanne izi dirssaa likkiyaa work'k'aa gatimay de'ee.

¹⁶ Katamatiw oyddu gas'ay de'ee; katamati geesaynne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamato bare gatiman likkeedda. Katamata laa"u sha"anne laa"u s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamati geesay, gomppaynne d'ok'k'atetsay itti mala.

¹⁷ Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne oyddu wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada.

¹⁸ Katamati dirssay yasp'p'iidiyaa geetettiyaa shuchchaan diretteedda. Katamata birilliiyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aan med'ettaaddu.

¹⁹ Katamati dirssaw hiis'etteedda shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan alleek'k'etteedda; koyro hiis'etteedda shuchchay yasp'p'iidiyaa; laa'entsuu sampeeriyaa; heezentsuu kelk'k'edooniyaa; oyddentsuu baluuriyaa;

²⁰ ichcheshentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu sarddiyoona; laappuntsuu kiristtilooba; hosppuntsuu biralli; udduppuntsuu toop'aaziyoonyaa; tammuntsuu kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa; tammanne laa'entsuu ametess's'inoosiyaa.

²¹ Tammanne laa"u penggetuu tammanne laa"u ink'k'uwaaw geetetiyyaa al"o shuchchaa; itti itti penggii itti ink'k'uwaan oosetteedda. Katamati ogii birilliyyaa mala geeshsha work'k'aa.

²² Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossayenne Dorssay katamati Geeshsha Golliyyaa gidiyaa diraw, taani he katamatin Geeshsha Golliyyaa be'abeykke.

²³ Katamatiw poo'iyaa away woy agenay koshshenna. Ayaw gooppe, S'oossaa bonchchuu he katamatin poo'ee; Dorssaykka he katamatiw s'ompiiyaa.

²⁴ Asaa zeretsay katamati poo'uwaan hamettana. Sa'aa katatuukka barenttu bonchchuwaaw he katamattikko ahana.

²⁵ Katamati penggetuu ubbaa gallassikka dooyaa de'ana; ubbakka gorddettikkino. Ayaw gooppe, hewan k'amma baawa.

²⁶ Asaa zeretsaa gitatetsayenne bonchchuu he katamattikko shiik'ana.

²⁷ Shin tunabay woy kawushshabaa ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamato gelenna. K'ay Dorssaa de'uwaaw mas'aafan suntsay s'aafetteeddawanttu s'alalay he katamato gelana.

22

¹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana S'oossaa kawutetsaa oydiyaappenne Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliiyaadan p'ooliyaa de'uwaaw haatsaa shaafaa besseedda.

² He shaafay katamaa ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintsa baggannanne hafintsa baggana agenaan itti gedenne laytsan tammanne laa"u gede ayfiyaa de'uwaaw mitsay de'ee. He mitsaa bonchchuu de'iyaaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe patsanaassa.

³ He katamaan S'oossaa shek'ay ayinne baawa. S'oossaa kawutetsaa oydiinne Dorssaa kawutetsaa oydi he katamaan de'ana. S'oossaa oosanchchatuu S'oossaw goyinnana.

⁴ Unttuntu Aa deemuwaaw be'ana; Aa suntsay untuntu deemuwaan s'aafettana.

⁵ Hewaappe sintsaw hara k'amma baawa. Unttuntu s'ompiiyaa woy aawaa poo'uwaaw koshshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay untuntu s'ompiiyaa gidanawaa. Untuntu med'i med'inaw kaatetana.

Yesuusa Yuussaa

⁶ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani haasayiyaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaaw bessanaw bare kiitanchchaa kiit-teedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa naagiyaawanttu anjjetteddawannta» yaageedda.

⁸ Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be'aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be'eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, Aa gediyaan kunddaad.

⁹ Shin kiitanchchay taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne nabe gideedda ne ishatuwaadan, k'ay mas'aafan de'iyaabaw azazettiya ubbatuwaadan ayiliyaa. S'oossaw goyinna» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Hanana geedda ha mas'aafaa k'aalaa maatafaan gorddoppa. Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiyaa wodii matatteedda.

¹¹ Iitabaa ootsiyaawe gujjiidekka iitabaa ootso; tunay gujjiidekka tuno. Lo'obaa ootsiyaawe gujjiidekka lo'obaa ootso; geeshshayenne gujjiidekka geeshsha gido» yaageedda.

¹² Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw Aa oosuwaadan immanaw, ta woytaa akkaa yaana.

¹³ Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssetsaa; Doomet-saanne Poluwaa» yaageedda.

¹⁴ Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyaawanttu anjjetteddawannta. De'uwwa mitsaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw untunttoo maatay imetteedda.

¹⁵ Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemp-puwaa wod'iyaawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawanttu karenna de'iino.

¹⁶ «Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttenttoo woosa golletuwaan markkattana mala, ta kiitanchchaa kiittaad. Taani Daawita Golliyya Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta Bakkaaliyaa» yaageedda.

¹⁷ Geeshsha Ayyaanayenne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisiyaawe ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwwa haatsaa koyiyaa Asay ooninne c'oo akko.

¹⁸ Taani ha mas'aafan s'aafetteedda hanana geedda k'aalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha k'aalaa bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda boshaa Aa bolla gujjana.

¹⁹ Ooninne mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha mas'aafaa gidдон k'onc'c'isseedda de'uwwa mitsaa ayfiyaappenne geeshsha katamaappe Aa gakkiiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana.

²⁰ Ha ubbabaw markkattiyaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee. Amen*"*i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.

²¹ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna* ubbaanna gido. Amen*"*i.

22:11 Dan. 12:10 **22:12** Isa. 40:10; 62:11; Maz. 28:4; Erm. 17:10 **22:13** Sas'. 1:8, 17; 2:8; Isa. 44:6; 48:12 **22:14** Dom. 2:9; 3:22 **22:16** Isa. 11:1, 10 **22:17** Isa. 55:1 **22:19** Zar. 4:2;

12:32 * **22:21 Hinttenanna:** C'ora hara biletatuwaan, S'oossaa asaa ubbaanna yaagee.

Mazimuriyaa Mas'aafaa Geluwaa

Daawita Mazimurii (Mazimuriyaa Mas'aafay) Geeshsha Mas'aafaa gidдон Mazimuriyaanne woosa mas'aafaa gidiide erettee. Ha mas'aafaa giigisseeddawanttu adussa wodetuwaa gidдон beetteedda dumma dumma asatuwaa. Itti itti mazimuretuwaa Kaatii Daawite s'aafeeddawe ammanettee. Ha mazimuretuwaanne ha woosatuwaa shiishshiide, bar-enttu goyinuwaa wodiyaan go'ettiiddi gam"eeddawanttu Israa'eeliyaa asatuwaa. Guyyeppe gam"iide barenttu Geeshsha mas'aafatuwaa gid-дон gelisseeddino.

Hawanttu ayyaanaappe s'aafetteedda gins's'atuu c'ora k'ommo; untunttukka galatiyaanne S'oossaw goyinniyaa gins's'atuwaa, S'oossay maaddana mala, naagana malanne saro wotsana mala woossiyaa woosatuwaa, nagaraappe maarettanaw shiishshiyaa woosatuwaa, S'oossaa anjuwaabaa odiyaa galataa sabatuwaanne morkkatuwaa murana mala S'oossaw odiyaa maganatuwaa. Ha woosatuu itti uray barekka woosseedda woosatuwaanne c'ora Asay ittippe woosseedda woosatuwaa. Untunttuppe ittuu ittuu itti uraa wozanaan sisetteedda seelaa k'onc'c'issiyaawantta. Haratuu k'ay S'oossaa Asay ubbay koyiyaawaanne asaw ubbaw sisettiyaa hanotatuwaa bessiyaawantta.

Yesuusi tamarissiidde mazimuriyaa mas'aafaappe bochchi bochchi akkiide tamarisseedda. Ooratsa C'aak'k'uwaa s'aafeeddawanttukka an s'aafetteeddawaappe barenttu s'aafiyaa mas'aafaa gidдо gelisseeddino. Woosa gollatta ek'k'oodeppe doommaade, Mazimuriyaa Mas'aafaa goy-инуwaa wogaw go'ettiyaa wolk'k'aama minjuwaabaadan paydaw.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Mas'aafaa *Maz. 1—41*

Laa"entso Mas'aafaa *Maz. 42—72*

Heezzentso Mas'aafaa *Maz. 73—89*

Oyddentso Mas'aafaa *Maz. 90—106*

Ichcheshentso Mas'aafaa *Maz. 107—150*

Koyro Mas'aafaa

1

(1—41)

Lo"o Asaanne Iita Asaa Hametaa

- ¹ Iitatuwaa zoriyaan beennawe,
woy nagaranchchatuwaa ogiyaan ek'k'ennawe,
k'iliic'iyaawanttu shiik'uwaan uttennawe,
hewe anjjetteedawaa.
- ² Shin Med'inaa Godaa higgiiyan I nashettee;
Aa higgiiyaa gallassinne k'amma k'oppee.
- ³ Hewe goggiiyaa haatsaa s'ap'uwaan tokettiide,
ayifiyaa aginaan ayifiyaa,
bare haytsaakka k'ok'k'ofenna mitsaa mala.
I ootsiyaa ubbay aw hanee.

- ⁴ Shin iitatu hewaa mala gidikkino;

c'arkkuu pitti afiyaa suullaa mala.

- ⁵ Hewaa diraw, iitatuwaa bolla S'oossay pirddana;
nagaranchchatuukka s'illotuwaa shiik'uwaan ek'k'ikkino.
⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illotuwaa ogiyaa eree;
shin iitatuwaa ogii d'ayana.

2

S'oossaan Dooreteedda Kaatiyaa

- ¹ Amanenawanttu ayaw denddiinoo?
K'ay kawutetsatuu ayaw patsennabaa mak'ettiinoo?
² Sa'aa kaatetuu denddeeddino;
asaa mooddiyaawanttu ittippe shiik'eeddino.
Unttuntu Med'inaa Godaa bollanne
I okkeeddawaa bolla ittippe shiik'eeddino.
³ Unttuntu, «Nuuni untunttu sanssalataa duutsoyite;
untunttu nuuna k'achchiyaawaakka wora oloyite» yaagiino.

⁴ Saluwaan bare araatan utteeddawe
untunttu bolla miic'c'ee;
Goday untunttu bolla k'iliic'ee.
⁵ I bare hank'k'uwaan untuntta seeree;
bare wolk'k'aama hank'k'uwaan untuntta yashissee.
⁶ Goday, «Taana ta geeshsha deriyaa S'iyoonne bolla
ta kaatiyaa kawutsaad» yaagee.

⁷ He kaatii, «Taana Med'inaa Godaa higgiiyaa awaayana;
I taana, «Neeeni ta na'aa;
taani hachchi new aawuwaa gidaaddi.
⁸ Neeeni taana oochcha;
Taani kawutetsaa ubbaa new immana;
sa'aa ubbay nebbaa gidanawaa.
⁹ Neeeni birataa s'am"an untuntta mentsereetsana;
Untuntta neeni urk'k'aa miishshaa mentsiyaawaadan liik'issana»
yaagee» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, hinttenoo kaatetoo, eeyattoppite;
ha sa'aa mooddiyaawanttoo, hinttena naagite!
¹¹ Med'inaa Godaw yashshatetsan ootsite;
kokkorssaan azazettite.
¹² S'oossay hank'k'ettina, ogiyaan hintte d'ayennaadan suure wozanaan
aw goynnite;
ayaw gooppe, Aa hank'k'uu ellekka ees's'i kesana.
Bak'ati an k'osetti attiyaa ubbatuu anjjettedawantta.

3

Bare na'aa Abeseloomappe bak'ateedda wode Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta morkketuu ayaa c'oratteeddinoo!
Ta bolla aappunatuu denddiinoo!
² Darotuu, «S'oossay Aa ashshenna» yaagiide
tawaa haasayiino.

- ³ Shin abeet Med'inaa Godaw, Neeni ta yuushshuwaan gondalle.
Taana bonchchissiyaawenne ta suntsaa d'ok'k'u ootsiyaawe neenat-
tee.
- ⁴ Taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade Med'inaa Godaakko waassay.
Bare geeshsha deriyaappe taw I zaaree.
- ⁵ Med'inaa Goday taana naagiyaa diraw,
taani gisaade gem"ishayenne beegottay.
- ⁶ Taani taana dooddiide denddeedda,
tammu sha"aa asatookka yayyikke.
- ⁷ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Abeet ta S'oossaw, taana ashsha!
Ayaw gooppe, neeni ta morkkatuwaa ubbaa goggoc'c'uwaa shoc'aadda;
iitatuwaa achchaakka mentsaadda.
- ⁸ Ashshuu S'oossaawaa;
S'oossaw, ne asaa neeni anjja.

4

Maadoo Omarssi Shiik'iyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Maz-
imuriyaa

- ¹ Abeet taana s'illissiyaa S'oossaw,
taani neena s'eesiyaa wode, taw koya.
Taani un'etteedda wode, taana shemppissaadda.
Taw neeni k'arettaade ta woosaa sisa.
- ² Hinttenoo asatoo, awude gakkanaw ta bonchchuwaa kawushshiitee?
Shori bayinnabaakka awude gakkanaw hintte siik'iitee?
Wordduwaa awude gakkanaw c'addi oyk'k'i kaalliitee?
- ³ Shin Med'inaa Goday S'oossaa asatuwaa
barew dummay wotseeddawaa hintte erite.
Taani Med'inaa Godaa s'eesiyaa wode,
I taw sisee.
- ⁴ Hank'k'ettite, shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite.
Hiis'an gisiyaa wode,
hintte wozanaa biditenne sirp'p'i giite.
- ⁵ Likke yarshshuwaa yarshshitenne
Med'inaa Godaan ammanettite.
- ⁶ Darotuu, «Nuuna lo"obaa bessanawe oonee?» yaagiino.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni nuuna keeka ayifiyaan s'eella.
- ⁷ Neeni ta wozanaan wolk'k'aama nashshechchaa kuntsaadda.
Hewenne, katsaa ayifiinne ooratsa woyniyaa eessay,
barenttoo darina nashetiyaa nashechchaappekka dariyaawaa.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw,
ne s'alalay taana saruwaan naaga wotsiyaa diraw,
taani gisaade sarotetsaan gem"ishshay.

5

Wontta Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani odiyaawaa hayzza;
ta ooliyaanne sisa.

² Ta kaatiyawunne ta S'oossaw,
Taana maadda gaade ta neekko waassiyiyaa diraw,
ta woosaa sisa.

³ Abeet Med'inaa Godaw,
wontta wontta guuran neeni ta k'aalaa sisaasa.
Wontta wontta guuran taani ta woosaa ne sintsa shiishshaade,
neeni taw immiyaa zaaruwaa akkana gaade naagay.

⁴ Neeni iitatetsan nashettana S'oossaa;
iitabay neenana de'enna.

⁵ C'EEK'ettiyaawanttu ne sintsan ek'k'ikkino;
iitabaa ootsiyaa ubbatuwaa neeni is's'aa.

⁶ Wordduwaa haasayaawanttakka neeni d'ayissaasa.
Suutsaa gussiyaawanttanne c'immiyaa asatuwaa,
S'oossay shenetee.

⁷ Shin taani ne maarotaa daruwaan
ne golliyyaa gelana.

Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
new yashshatetsan goyinnana.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, Taana ne s'illotetsan kaaletsa;
ta morkkatuwaa diraw gaade,
ne ogiyaa ta sintsan suurisa.

⁹ Unttuntu doonaappe kesiyaawe ammantsenna.
Unttuntu wozanaankka genii kumeedda;
unttuntu doonay dooyetteedda duufuwaa mala;
Unttuntu barenttu ins's'arssan c'immiiino.

¹⁰ Abeet S'oossaw, unttunta neeni pirdda;
unttuntu kobay unttunta akki bo.
Unttuntu nagaray daro gideedda diraw,
neeni unttunta yederssa;
ayaw gooppe, unttuntu ne bolla makkaleeddino.

¹¹ Shin neekko bak'ati k'osetti attiyaa ubbay nashetino;
unttuntu ubbaa gede nashshechchan yes's'ino.
Neenikka unttunta naagana;
ne suntsaa siik'iyaa ubbatuu neenan loytsi nashetino.

¹² Ayaw gooppe, abeet Med'inaa Godaw,
tumukka neeni s'illuwaa anjaasa.
Neeni gondallii kammiyaawaadan ne keekkatetsan Aa kammaasa.

6

Un'o Wodiyaan Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppaarikkii;
woy ne yiluwaan taana muroppaarikkii.
² Abeet Med'inaa Godaw, taani labbanneedda diraw,
taana maaraarikkii.
Abeet Med'inaa Godaw, ta wozanay madus's'o diraw, taana patsa.
³ Ta shemppatta daroppe un'ettaaddu;
shin S'oossaw, taana maaddanaw neeni awude gakkanaw gam"ay?

- ⁴ Abeet S'oossaw, neeni simmaade, taana ashsha;
ne maarotaa daruwaan taana kessa akka.
⁵ Hayk'k'eedda uray ooninne neena hassayenna;
duufuwaan neena galatiyaawe baawa.

- ⁶ Taani ooliyaan daaburaad;
K'amma ubbaan taani yeekkaade, ta hiis'aa irs's'issaad;
ta borkkotsaakka ta afotsaan muusuud'issaad.
⁷ Ta morkkatuwaa ubbaa gaasuwaan taani afos's'eedda diraw,
ta ayifii galjjeedda;
ta ayifii demmennaan is's'eedda.

- ⁸ Med'inaa Goday taani yeekkiyaa yeekuwa siseedda diraw,
Hinttenoo, iitaa ootsiyaa ubbatoo,
gede taappe shaakettite.
⁹ Med'inaa Goday ta watiwatuwaa siseedda;
Med'inaa Goday ta woosaanne sisee.
¹⁰ Ta morkke ubbatuu yeellatinonne tuggatino.
Untunttu k'oppennaan yeellatiide, guyye simmino.

7

Yedesaa Wodiyaan S'illo Asaa Woosaa

Biiniyaama Zariyaa Kuuzawaa Daawite, S'oossaakko Zilaaleedda Zilaasaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani neekko bak'ataade k'osettay.
Taana yederssiyaa ubbatuwaappe neeni taana ashsha akka.
² Neeni taana ashshenabaa gidooppe,
Untunttu taana gaammuwaadan bonk'k'iide,
ooninne ashshenan mentsereetsana.

- ³⁻⁴ Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
Taani asaa naak'k'eeddawaa gidooppe,
Hewenne ta laggiyaw lo"uwaa diraw iitaa zaareeddawaa gidooppenne,
Woy gaasuu bayinnan ta morkkiyaa bonk'k'eeddawaa gidooppe,
Hawaa mala yewotuwaappe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidooppe,
⁵ ta morkkii taana yederssiide oyk'k'o.
Taana sa'aan yed'ereetso;
yaatiide, taana biittaan oli basho.

- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan dendda ek'k'a;
ta morkkatuwaa ees's'iyaa hank'k'uwaa bolla dendda.
Ta S'oossaw Godaw, beegotta; tumuwaa pirdda.
- ⁷ Kawutetsatuwaa shiik'uu ne yuushshuwaan shiik'o;
neeni untuntuppe bollaanna gidaade haana.
- ⁸ Med'inaa Goday kawutetsatuwaa bolla pirddee.
Abeet Med'inaa Godaw, taw ta s'illotetsaadan pirdda;
Abeet Ubbaappe D'ok'k'aw, ta suuretetsaadan pirddaa.
- ⁹ K'ofaanne wozanaa biddaade eriyaa s'illo S'oossaw,
iitatuwaa geniyaa neeni d'ayissa.
Shin s'illuwaa sarotan minisa wotsa.
- ¹⁰ Wozanaa s'illuwaa ashshiyaa S'oossay
taw gondalle.
- ¹¹ S'oossay s'illuwaa pirddiyaawaa;
I hachchi hachchi hank'k'ettiyaa S'oossaa.
- ¹² Asay bare nagaraa paas'iide simmennaan is's'ooppe,
S'oossay bare mashshaa leefee;
I bare wonddaafiyaa giigissee.
- ¹³ I bare wod'iyaa olaa miishshatuwaa giigissee;
Tamaa lac'uwaadan p'ooliyaa bare wonddaafiyaa tooraa giigissee.
- ¹⁴ Iitatetsaa shahaareedda,
geniyaa shahaara shahaareeddawe, wordduwaa yelee.
- ¹⁵ Hara asatoo ollaa bookkeedda asay
bare bookkeedda ollaan barew kunddee.
- ¹⁶ I ahiyaa genii Aa huup'iyaw simmee.
Aa makkalayne Aa huup'iyaw simmee.
- ¹⁷ Med'inaa Godaa s'illotetsaa diraw,
taani Aa galatana;
K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Godaa suntsaw,
taani galataa yes's'ana.

8

S'oossaa Anggay Med'etaa Bollan

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
ne suntsay sa'aa ubbaa bollan ayaa bonchchetteeddeeshsha!
- Neeni ne bonchchuwaa salotuwaappe bollan
d'ok'k'u d'ok'k'u ootsa wotsaadda.
- ² Neeni ne morkkatuwaa diraw,
Ne baaligaaraanne new manddiyaawaa sirp'p'i ootsanaw,
guutsa naanatuwaa doonaan
d'ammiyaa naanatuwaa doonaan galataa kuntsaadda.
- ³ Neeni ne birad'd'etuwaan med'd'eedda ne salotuwaa,
Sa'aan sa'aan neeni wotseedda aginaanne
s'oolinttetuwaa taani be'iyaa wode,

⁴ neeni asaabaa k'oppanaw Asay ayee?
Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁵ Aa neeni S'oossaappe amareedawaa guutsaadda;
Bonchchuwaanne gitatetsaa kalachchaa Aa huup'iyaa wotsaadda.

⁶ Aa neeni ne med'd'eedda med'etetsaa ubbaa bollan
mooddiaawaa ootsaade suntsaadda;
ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaadda.

⁷ Dorssatuwaanne booratuwaa, sa'aa do'atuwaanne,

⁸ saluwaa kafotuwaa, abbaa moletuwaanne,
abbay goggiyaasan wad'd'iyaawantta ubbaakka
Aa moodissaadda.

⁹ Abeet S'oossaw, nu S'oossaw, ne suntsay
sa'aa ubbaan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

9

Iitaa Bollan Pirddaa

Zammaaretuwaa Kaappoo, «Na'aa Hayk'uwaan» Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena ta kumentsaa wozanaappe
galatana;

Neeni ootseedda maalalissiyaa
ne oosuwa ubbaakka odana.

² Neenan nashettananne hashshu gaana.

Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
taani ne suntsaw galataa yes's'ana.

³ Ta morkketuu guyye simmiyaa wode,
ne sintsappe d'ubetti d'ayana.

⁴ Neeni taw s'illo pirddaa pirddaadda;
Neeni s'illotetsan pirddaadde,
ne kawutetsaa araatan uttaadda.

⁵ Neeni kawutetsaa seeraadda;
iitatuwaakka d'ayissaadda.

Neeni untunttu suntsaa med'i med'inawukka k'uc'c'a diggaadda.

⁶ Morkketuu med'inaa d'ayuwaa d'ayeeddino;
k'ay untunttu katamatuwaa ubbaanna d'ok'olla diggaadda.
Untunttu ubbaanna dogetti atteeddino.

⁷ Shin Med'inaa Goday med'inaw kaatetiide de'ee;
I bare kawutetsaa araataa pirddaw giigisseedda.

⁸ Ha sa'aa s'illotetsan pirddana;
asatuwaakka suuretetsaan pirddana.

⁹ Med'inaa Goday un"etteeddawanttoo bak'ati attiyaawaa;
meto wodiyaankka geli attiyaa geessuwaa.

¹⁰ Ne suntsaa eriyaawanttu neenan ammanettiino;
ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni neena koyiyaawantta yegga
agga beykka.

- 11 S'iyooone Deriyan kaateti utteedda Med'inaa Godaw galataa yes's'ite.
I ootseedda ubbabaakka asaa ubbaw odite.
- 12 Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawanttoo
haluwaa kessiyaa S'oossay
naak'etteeddawanttu waasuwaa sheneko geena.
- 13-14 Abeet Med'inaa Godaw, S'iyooone asaa kariyaan taani ek'k'aade,
Ne galataa odana malanne
hewan ne atosetsaan loytsi nashettana mala,
ta morkketuu taana yederssiyaawaa be'a.
Neeni ne maarotaan, hayk'k'uwaappe taana ashsha.
- 15 Kawutetsatuu barenttu bookkeedda ollaan barenttoo kunddeeddino.
Untunttu k'osi wotseedda p'irii untunttu gediya oyk'k'eedda.
- 16 Med'inaa Goday bare s'illo pirdaan barew eretteedda;
iita Asay bare kushiyan ootseedda oosuwaa p'iriyaan
oyk'k'etteedda.
- 17 Iitatu duufuwaa baana;
S'oossaa dogiyaa kawutetsatuu ubbaykka untunttudan hanana.
- 18 Hiyyeesay ubbaa gede dogetti attena;
woy metootanchchay wotseedda hidootay med'inaw d'ayenna.
- 19 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne bolla denddiide,
bare wolk'k'aan c'EEK'ettenna mala, neeni dendda!
Ne sintsan kawutetsatuwaa bolla neeni pirdaa.
- 20 Abeet Med'inaa Godaw, untuntta neeni yashissa;
untunttu asaa gidiaawaa neeni untuntta erissa.

10

Pirdaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

- 1 Abeet Med'inaa Godaw, ayaw haakkaade ek'k'ay?
Metuwaa wodiyaan ayaw neeni geemmay?
- 2 Bare otoruwaan iita Asay hiyyeesaa shankatee.
Untunttu barenttu pala mak'k'uwaan barenttoo oyk'k'ettino.
- 3 He iitay bare wozanaa iita amuwaan c'EEK'ettee;
yoranchchay Med'inaa Godaa bolla iita k'aalaa haasayenne
kaddee.
- 4 Iitay bare otoruwaan S'oossaa koyenna;
bare k'ofa ubbankka S'oossaa ayinne koyenna.
- 5 Ubbabay aw ubbaa wodekka kumee;
I otoruwaa p'ees's'alee.
Ne higgii aw gelenna;
bare morkkatuwaa bollan I k'iliic'ee.
- 6 Bare wozanaan I, «Taana ayayenne k'aatsenna.
Taana ubbakka metuu gakkenna» yaagiide k'oppee.
- 7 Aa doonaan shek'ay,
wordduunne manddetsay kumeedda.
Bare ins's'arssan genebaanne iitabaa haasayanaw elleellee.

- ⁸ Heeraan k'osettiyaasan I zuggiide uttee.
 Bare wod'iyawaa wod'anaw k'osetti naaggiidde,
 wolk'k'ay bayinna ashkketuwaa s'eellee.
- ⁹ Bare k'osettiyaasan geemmiide,
 hiyyeesaa oyk'k'anaw gaammuwaadan zuggee.
 I hiyyeesaa oyk'k'iide, bare p'iriyaan goochchiide afee.
- ¹⁰ Yaatina, wolk'k'ay bayinna hiyyeesay shoc'etee;
 nippi geenne he minuwaan s'oonettee.
- ¹¹ I bare wozanaan, «S'oossay taana dogi kichcheedda.
 Bare som"uwaa taappe gentsi kichcheedda;
 ubbakka I be'enna» yaagee.
- ¹² Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
 S'oossaw, ne kushiya d'ok'k'u ootsaade dentsa;
 hiyyeesaa dogoppa.
- ¹³ Nagaranchcha uray bare wozanaan,
 S'oossaa ayaw kad'ii?
 Bare k'ofankka, «S'oossay taana murena»
 ayaw yaagii?
- ¹⁴ Shin S'oossaw, neeni tumukka be'aasa;
 metuwaakka waayiyaakka s'eellaasa.
 Neeni ubbaa wode nuuna maaddanaw giiga uttaadda.
 Yii'atoo neeni maaduwa.
 K'ohetteeddawe neeni maaddanaadan barena new sheed'd'e.
- ¹⁵ Geniyaawanttu wolk'k'aa neeni wurssa;
 Iita asatuwaakka hewaadda ootsa.
 Laa"entso untunttu gidдон итатетсая beettena mala untuntta mura.
- ¹⁶ Med'inaa Goday med'i med'inaw kaatetiide de'ee;
 hara kawutetsatuu Aa biittaappe d'ayana.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
 neeni barentta kawushshiyaawanttu amuwaa sisaasa.
 Neeni untuntta mintsetsaasa.
- ¹⁸ Yi'atoone un"etteeddawanttoo tumuwaa pirddaa;
 sa'aan de'iyaa asay, untuntta yashissenna mala,
 Untunttu waasuwa sisaasa.

11

S'illotuwa C'ee'uwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Taani Med'inaa Godaa gidдон бак'ата k'osetta attay.
 Yaatina, hintte taana ayaw,
 «Kafuwaadan ne deriyaa bak'ata» yaagiitee?
- ² Hekko nagaranchchatuu,
 wozanaa geeshshatuwa d'uman c'addanaw,
 barenttu wonddaafiyaa bak'etsaa bollan pootsaa toliino.
- ³ Baasuu bayiyaa wode,
 s'illuu ayaa ootsanaw danddayii?

⁴ Med'inaa Goday bare Geeshsha sa'aan de'ee;
bare saluwaa kawutetsaa araatan,
Med'inaa Goday asaa s'eellee;
S'oossaa ayifii asaa biddee.

⁵ Med'inaa Goday s'illuwaa biddee.
Shin iitatuwaanne kobabaa siik'iyaa wantta
I loytsi is's'ee.

⁶ S'oossay iitatuwaa bolla ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaanne
ees's'iyaa diiniyaa bukissana.

D'ayssiyaa gotiyaa c'arkkuwaan untuntta murana.

⁷ Med'inaa Goday s'illo gideedda diraw,
s'illotetsaa dosee.
Suure asatuu Aa sintsa be'ana.

12

Iita Alamiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes'etteedda, Daawita
Mazimuriyaa.

¹ Med'inaa Godaw, nuuna maaddaarikkii?
Ayaw gooppe, S'oossaa Asay ubbakka baawa;
asaa gidдон ammanettiyaawe d'ayikichcheedda.

² Ubbaa wodekka ittuu ittoo wordduwaa haasayiino;
ittuu ittuwaa sheleeshshiyaa ins's'arssan baletsuwaan haasayiino.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ha sheleeshshiyaa doonaa bara.
Otoruwaan c'ee'ettiyaa ins's'arssaa ubbaa neeni c'igga olaa.

⁴ Untunttu, «Nuuni nu ins's'arssan s'oonana;
nu mettershay nuwaa; nu goday oonee?» yaagiino.

⁵ Med'inaa Goday, «Hiyyeesatuu un'etteedda dirawunne,
Metootanchchatuwaa ooliyaa diraw,
ha"i taani denddana.
Taani untunttu amottiyaa sarotetsaan untuntta wotsana» yaagee.

⁶ S'oossaa k'aalatuu walakki bayinna geeshshatuwaa;
c'ooc'iyaa taman laappun gede tigetteedda biraadan geeyyeed-
dawannta.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta sarotetsaan naaganne
hawaa mala asaappe med'inaw untuntta ashsha.

⁸ Asaa gidduwaan iitay bonchchetteedda wode,
iitatuubbaa saanna simeretteeddino.

13

Bare S'oossan Amaneteedda Asaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw neeni taana dogay?
Med'inaw taana dogay?

Awude gakkanaw neeni taappe geemmayi?
² Taani ta k'ofaanna baas'etiyaawe
awude gakkanaassee?

Ubbaa gallassi kayyuu ta wozanaan de'anawe

awude gakkanaassee?
Ta morkketuu ta bolla goobanawe
awude gakkanaassee?

³ Med'inaa Godaw ta S'oossaw, haa taakko s'eellaade,
taw zaara.

Ta ayifiyaa poo'issaade,
hayk'k'uwaappe taana ashsha.

⁴ «Nuuni Aa s'ooneeddo» yaagiide,
ta morkketuu c'EEK'ettennaadan te"a.
Ta kunddetsan untuntu nashettanaadan digga.

⁵ Shin aggena ne maarotaan taani ammanettay;
neeni taana ashshiyaa diraw, taani nashettay.

⁶ Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana;
ayaw gooppe, neeni taw keekkaadda.

14

S'oossay Bayna Asatuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Eeyyatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino.
Untuntu de'uu bayeedda.

Untuntu sheneyiyaawaa ootsiino;
lo"iyaawaa ootsiyaa Asay baawa.

² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne
be'anaw, Med'inaa Goday saluwaappe duge asaa s'eellee.

³ Shin ubbaykka wora simmeeddino;
ubbaykka ubbaanna go"ennabaa gideeddino.

Lo"iyaawaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.

⁴ Med'inaa Goday, «Hawanttu ta asaa,
asay k'umaa miyaawaadan bonk'k'i miino.

Iita asatuu tumu ayaanne akeekikkino?
Untuntu taana woossikkino» yaageedda.

⁵ Shin S'oossay s'illo asatuwaana de'iyaa diraw,
iitatu hewan dagamana.

⁶ Untuntu hiyyeesatuwaa k'ofaa halissiino;
shin Med'inaa Goday hiyyeesatuu bak'atiide, k'osetti attiyaa sa'aa.

⁷ Israa'eeliyaw atatetsay S'iyooneppe yeerennee!
Med'inaa Goday untuntu de'uwa zaariyaa wode,

Yaak'ooba zeretsay nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaa pooc'u gaana.

15

S'oossay Asaappe Koyiyaawe Ayee?

Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, ne dunkkaaniyaan gam"anawe oonee?

Ne geeshsha deriyaan neenana de'anawe oonee?

- ² Suure de'uwaa de'iyaaawaa,
S'illobaa ootsiyaawaa,
bare wozanaappe tumuwaa haasayiyaawaa,
³ hara asaa suntsaa bayzenawaa,
Bare laggiyaa bolla iitabaa ootsennawaa,
bare shooruwaa zigirennawaa;
⁴ Med'inaa Godaan is's'etteedda asatuwaa kad'iyaaawe,
Shin S'oossaw yayyiyaa asatuwaa bonchchiyaawe,
bare c'aak'k'eeddawaa ayaa dees'inakka poliyaawe,
⁵ bare miishshaa dichchaw immennawe,
S'illo asatuwaa k'ohanaw
mattaayiyaa akkenawe.

Ha yewotuwaa ootsiyaawe,
med'inawukka k'aas's'enna.

16

S'oossay Ta Laataa

Daawita woosaa

- ¹ Abeet S'oossaw,
taani neekko bak'ateedda diraw, taana naaga.
² Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta Godaa;
Neepe attin, hara lo"uu taw baawa» yaagay.
³ Sa'aan de'iyaa geeshshatuu
ay mala galatetteeddino!
Ta nashechchay ubbay untuntunna ittippe gidiyaawaa.
⁴ Worddo s'oossatuwaa kaalliyaawanttu
barenttu bolla metuwaa darissiino.
Shin taani untunttu worddo s'oossatoo yarshshikke;
taani untunttu suntsaa s'eesikke.
⁵ Ta Med'inaa Godaw, ta de'uwaa laataynne s'uu'ay neena;
taana koshshiyaa ubbaa neeni taw immaasa.
Ta de'uwaa saamay neena.
⁶ Neeni taw wad'd'eedda saamay ay keeshshaa lo"ee!
Ee ta laatay tumuwaappe lo"a!
⁷ Taana zoriyaa Med'inaa Godaa galatay;
bilahekka ta wozanay taana seeree.
⁸ Taani ubbaa gede Med'inaa Godaa taappe sintsayay
I taappe ushechcha baggana de'iyaa diraw,
taani hirggikke.
⁹ Hewaa diraw, ta wozanay nashettee;
ta shemppuukka hashshu gee.
Ta bollaykka hirggi bayinnan de'ee.
¹⁰ Taana Si'ooliyaw aatsaade immakka;

neeni ne geeshsha musissakka.

- ¹¹ Neeni taana de'uwaa ogiyaa bessaasa.
Taani ne matan de'ina, ta nashechchay polettee;
ne ushechcha baggana injjii med'inaw de'ee.

17

Geeshsha Asaa Woosaa

Daawita woosaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta s'illo oochchiyaawaa sisa;
ta waasuwaa hayzza.
Taani c'immenna ins's'arssaappe woossiyaa woosaakko,
ne haytsaa zaara.
- ² Ta shatintsay ne sintsappe yo;
ne ayifii likke gidiyaawaa s'eello.
- ³ Neeni k'amman taana s'omoosaadda;
ta wozanaa paac'c'aadda.
Shin ta bollappe ayinekka demmakka.
Ta ins's'arssaykka balettibeenaa.
- ⁴ Taani hara asatuwaadan iita k'aalaa haasayikke;
taani ne azazuwaa naagiyaa diraw, gene ogiyaa kaallabeykke.
- ⁵ Ta gedii d'ubettenna mala,
ta tangguu ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
- ⁶ Abeet S'oossaw, neeni sisiyaa diraw,
taani neena woossay.
Ne haytsaa taakko zaaraadde,
taani new odiyaawaa hayzza.
- ⁷ Barenttu morkkatuwaappe bak'atiyaawantta
ne ushechcha kushiyan k'osaade ashshiyaawoo,
ne lo"otetsaa maalalissiyaa ogiyaan bessa.
- ⁸ Ne ayifiyaa c'iruwaadan taana naaga;
ne k'efiyaa gidдон taana k'osa.
- ⁹ Taana un"i wotseedda iitatuwaappenne
dooddi wotseedda s'ala morkkatuwa kushiyaappe
taana k'osa.
- ¹⁰ Unttunttoo k'areti baawa;
otoruwaan haasayiino.
- ¹¹ Taani biyaasa'aa ubbaan untunttu taana dooddiino.
Taana biittan aatsi yegganaw s'eelliino.
- ¹² Unttunttu barenttoo miyaawaa koyiyaa gaammotuwaa mala;
geeman zuggi naagiyaa wodalla gaammotuwaa mala.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
Ta morkkatuwaanna ek'ettaade s'oona;
ne mashshaan iitatuwaappe taana ashsha akka.
- ¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, hawaa mala asaappe,
Unttunttu kaac'ay ha sa'aa de'uwaa s'alala gidiyaa asaappe
ne kushiyan taana ashsha.

Neeni untunttoo minjjeedda boshaan untuntta mura;
he boshayenne untuntu naanaato gidiide,
untuntu naanatuwaa naanatookka palaho.

- ¹⁵ Shin taani s'illotetsan ne som"iyaa be'ana.
Taani denddiyaa wode, ne mala be'aade nashettana.

18

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa.
Med'inaa Goday Aa Morkkiyaappenne Saa'oola Kushiyaappe Ashsheeda
Wode Daawite Med'inaa Godaw Ha Yetsaa Yes's'eedda

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw,
ta wolk'k'aw, taani neena siik'ay.

- ² Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;
Taani olaappe naagettiyaa miis'aa;

I taana ashshiyaawaa.

Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.

- I ta gondalliyaa; I taana ashshiyaa wolk'k'aa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa.

- ³ Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;
I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

- ⁴ Hayk'uwaa wodoruu taana k'achcheeda;
bashshay di'uwaadan taana dagantseedda.

- ⁵ Duufuwaa wodoruu taana k'achcheeda;
hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.

- ⁶ Taana metuu iissina, Med'inaa Godaa s'eesaad;
«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.

- I bare Geeshsha Sa'aan ta kooshshaa siseedda;
taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

- ⁷ Wod'd'ina S'oossay hank'k'etteedda diraw,
Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
deretuwaa s'ap'uu gaji gajiide kokkoreedda.

- ⁸ Aa siid'iyaaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;
Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu ke-
seedda.

- ⁹ Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda;
he wode Aa gediyaappe garssaana sik'imeteedda shaarii de'ee.

- ¹⁰ K'efiyaana de'iyaa kiitanchchaa kiruubiyann uttiide paalleedda;
c'arkkuwaa k'efiyaa akkiide elleelleedda.

- ¹¹ Barena d'uman kammeedda;
Aa dunkkaanii iraanna sik'imeteedda shaariyaa.

- ¹² Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
shachchayenne tamaa lac'uu keseedda;
Kesiide sik'imeteedda shaariyaa aad'd'iide beedda.

- ¹³ K'ay Med'inaa Goday guuguntsaadan saluwaappe guummeedda;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay walk'k'antsaaninne tamaa
lac'uwaan k'onc'c'eedda.

- ¹⁴ Bare wonddaafiyaa c'ubiyaa yeddiide,

- Bare morkkatuwaa laaleedda;
walk'k'antsaa poo'uwaa kiittiide, untuntta yedersseedda.
- 15 Abeet Med'inaa Godaw, neeni seereedda wodenne,
Hank'k'ettaade peenuk'eedda wode,
abbaa haatsay giseedda biittay beetteedda.
K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.
- 16 S'oossay bollappe kushiyaa duge yeddiide,
taana oyk'k'eedda;
c'iimmo haatsaappe taana kesseedda.
- 17 I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne,
taana is's'iyaa wanttuppe ashsheeda.
Ayaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.
- 18 Ta waayiyaa gallassi untunttu ta bolla denddeeddino;
shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa.
- 19 I taana aakko sa'aa kesseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.
- 20 Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
ta kushiyaa geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
- 21 Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggade wora babeykke.
- 22 Taani Aa higgiyaa ubbaa naagaad;
Aa wogaa poliyaawaa aggabeyikke.
- 23 Taani Aa sintsan suure de'aaddi;
taani taana nagaraappe naagaad.
- 24 Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne
ta kushii Aa sintsan geeshsha gidiyaawaadan zaareedda.
- 25 Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
- 26 Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'c'a.
- 27 Barentta hokisiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta neeni zik'k'issaasa.
- 28 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta s'omppiyaa poo'issaasa;
ta S'oossay poo'issina, ta d'umay kichchee.
- 29 Ne maaduwaan taani ta morkke wotaadaratuwaa olay;
ta S'oossan taani untunttu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.
- 30 S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay geeshsha.
Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle.
- 31 S'oossaappe attina, hara Med'inaa Goday baawa;
nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa.
- 32 Taw wolk'k'aa immiyaawenne
ta ogiyaa saro ootsiyaawe S'oossaattennee.
- 33 I ta gediya gen"iyaa gediyaadan minisee;
taana d'ok'k'a sa'atuwaan sarotetsaan wotsee.
- 34 I ta kushiyaa olaa meezeyee;

Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan
naasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaa dafaade dukkay.

- ³⁵ Taana ashshiyaa ne gondalliyyaa neeni taw immaadda.
Ne ushechcha kushii taana zemppissee;
ne lo"o oytsay taana d'ok'k'isee.
- ³⁶ Ta hamettiyaasaa aassaasa;
hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena.
- ³⁷ Ta morkkatuwaa taani yederssa oyk'k'aad;
taani untuntta d'ayissennan de'aadde guyye simmabeykke.
- ³⁸ Taani untuntta laa"entso denddennaan shoc'aad;
untunttu ta gediyaan kunddeeddino.
- ³⁹ Olaw taana wolk'k'aa danc'c'isaadda;
taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
- ⁴⁰ Ta morkkatuwaa ta sintsappe guyye bak'atissaada;
taana is's'iyaaawantta taani d'ayissaad.
- ⁴¹ Barentta maaddana mala waasseeddino,
shin ooninne untuntta ashshibeenna.
Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino,
shin I untunttoo koyibeenna.
- ⁴² C'arkkuu pittii de afiyaa baanaadan taani untuntta liik'issaad;
ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta yed'd'aad.
- ⁴³ Makkala asaappe taana ashshaadda.
Taana kawutetsatuwaa bollan suntsaadda;
taani erenna Asay taw moodeteedda.
- ⁴⁴ Untunttu ta woriyaa sisiide, taw azazettiino;
allaga dere asaykka ta sintsan hokkiino.
- ⁴⁵ Untunttu wozanaa kahaa aggiino.
Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.
- ⁴⁶ Med'inaa Goday de'ee!
S'oossay, ta wogga zaallay galatetto!
Taana ashshiyaa S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u go!
- ⁴⁷ I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
kawutetsatuwaa taappe garssaana moodissiyaawaa;
- ⁴⁸ ta morkkatuwaappe taana ashshiyaawaa.
Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa;
Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
- ⁴⁹ Hewaa diraw, taani neena kawutetsatuwaa gidдон galatana;
taani Med'inaa Godaa suntsaa sabbana.
- ⁵⁰ S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
Bare okkeedda, Daawitewunne Aa zeretsaw,
lo"otetsaa med'inaw bessee.

19

S'oossay S'illotetsaa Awaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Salotuu S'oossaa bonchchuwaa haasayiionne

salotuwaa gufantsuu I bare kushiyan ootseeddawaa awaayee.

² Itti gallassay yenkko gallassaw hewaa odee;

itti k'ammaykkka yenkko k'ammaw eratetsaa k'onc'c'issee.

³ Haasayi woy k'aalay baawa;

unttuntu kooshshaykka sisettenna.

⁴ Gidooppekka, untunttu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laalet-
teedda;

unttuntu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakteedda.

S'oossay away de'iyaa sa'aa saluwaan giigisseedda.

⁵ Nashettiide kare sooppe kesiyaa mishiraadan,

Wotsaa naasiyaw giigeedda wotsanchchaadan,

away wontta wontta kesee.

⁶ Away itti bagga saluwaa gas'aappe mokkiide,

hara bagga saluwaa gas'aa gakkanaassi bee;

Aa ho"uwaappe geemmiyaawe ayayenne baawa.

⁷ Med'inaa Godaa higgii suure;

shemppuwaa zaaree.

Med'inaa Goday odiyaawe ammanettiyaawaa;

akeekay pac'c'eeddawanttoo eratetsaa immee.

⁸ Med'inaa Godaa wogay likke;

wozanaa nashechchee.

Med'inaa Godaa azazuu geeshsha;

wozanaa poo'issee.

⁹ Med'inaa Godaw yayyiyaawe geeshshatetsaa;

hewe med'inawukka ek'k'iid de'iyaawaa.

Med'inaa Godaa pirdday tumanne s'illuwaa.

¹⁰ Work'k'aappenne walakki bayinna work'k'aappe aad'd'iide dosettee;
eessaappenne eessaa ililuwaappe aad'd'i mal"ee.

¹¹ K'ay taana ne k'oomaa naagettanaadan zoree;

ne higgiiyaa naaguu daro go"ee.

¹² Bare huup'iyaa balaa demmiyaawe oonee?

Abeet S'oossaw, geemmeedda nagaraappe taana geeshsha.

¹³ K'ay taani, ne k'oomay,

S'alan nagaraa ootsennaadan,

neeni taana naaga.

Taana nagaraw moodisoppa;

he wode taani suure gidaade,

wolk'k'aama bayzzuwaappe geeyana.

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, ta wogga zaallaw,

taana wozeeddawoo,

Ta doonaappe kesiyaa k'aalayenne

ta wozanaa k'ofay neena nashechchiyaawaa gido.

20

Kaatiyaw Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Neeni metooteedda wode Med'inaa Goday ne woosaa siso;
 Yaak'ooba S'oossaa suntsay neena miniso.
² Bare Geeshsha Sa'aappe new maaduwaaw kiitto;
 S'iyooneppe neena zemppisso.
³ Ne yarshshuwaa ubbaa I new hassayo;
 ne s'uuggiyaa yarshshuwaan nashetto.
⁴ Ne wozanaa amuwaa new immo;
 ne halchchuwaaw ubbaa polo.
⁵ Ne s'oonuwaa diraw, nuuni nashshechchaw hombboc'ana;
 nu S'oossaa suntsan nu banddiraa d'ok'k'u ootsana.
 Neeni woosseeddawaa ubbaa Med'inaa Goday new immo.
⁶ Med'inaa Goday bare dooreedda kaatiyaw
 s'oonuwaa immiyaawaa taani biro eray.
 I bare geeshsha saluwaan sisana;
 bare ushechcha kushiyan wolk'k'aama s'oonuwaa aw immana.
⁷ Ittuu ittuu barenttu olaa paray goochchiyaaw gaariyan,
 Haratuu barenttu paran c'ee'ettiino;
 shin nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa wolk'k'an c'ee'etteetto.
⁸ Unttuntu d'ubettiide kunddana;
 shin nuuni denddiide, min ek'k'ana.
⁹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatiyaw s'oonuwaa imma;
 nuuni neena s'eesiyaa wode sisa.

21

S'oonuwaa Diraw Galataa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatii ne minotetsan hashshu gee;
 neeni immeedda s'oonuwaan I ayaa nashettii!
² Neeni Aa wozanaa amuwaa aw immaadda;
 k'ay I neena bare ins's'arssan oochcheeddawaa diggabaakka.
³ Neeni lo"o anjjuwaan Aa mokkaasa;
 geeshsha work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaan wotsaasa.
⁴ Neeni de'uwaaw aw immanaadan neena woosseedda;
 Aw c'ora laytsaanne adussa de'uwaaw immaadda.
⁵ Neeni s'oonuwaa immeedda diraw,
 Aa bonchchuu daree; gitatetsaanne anggaa aw immaadda.
⁶ Neeni aw med'inaa anjjuwaaw immaasa;
 neeni ittippe de'iyaaawaan Aa nashechchaasa.
⁷ Kaatii Med'inaa Godaan ammanettee.
 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa lo"otetsaa diraw,
 I k'aas'enna.
⁸ Ne kushii ne morkkatuwaa ubbaa kutuutana;
 ne ushechchay neena is's'iyaaawantta demmana.
⁹ Neeni k'onc'c'iyaa wode,
 untuntta c'ooc'iyaa tamaadan s'uuggana.
 Med'inaa Goday bare hank'k'uwaa suuluwaan untuntta mittana;
 Aa tamaykka untuntta mi d'ayissana.
¹⁰ Neeni untunttu naanatuwaaw biittaappe,

unttuntu zeretsaakka asaa giddoppe d'ayissana.

¹¹ Ne morkketuu ne bolla shiik'ionne
iitabaa mak'ettiino; shin polikkino.

¹² Ayaw gooppe, neeni unttunta ne wonddaafiyaa pootsan dukkanaw
baabisana;
guyye zaaraadde bak'atissana.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne minotetsan d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
ne wolk'k'aa diraw new galataa mazimuriyaa yes's'etto.

22

S'illo Asaa Metuwaanne Hidootaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Wontta
Guuraa «Gen'iyyaa» Yetsaadaan Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa

¹ Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaadii?

Taana maadda gaade taani new watiwatiyaa wode,
ayaw taappe haakkay?

² Abeet ta S'oossaw, gallassan ubbaan taani new waassay;
shin neeni taw allakka.

K'ammen ubbankka new waassay,
shin woppaa demmikke.

³ Gidooppenne, neeni geeshsha.

Israa'eeliyaa galatay ne araataa yuushshuwaan de'ee.

⁴ Kase nu aawotuu neenan ammanetteedino;
neenan ammanettina, neeni unttunta ashshaada.

⁵ New waassiide atteeddino;
neenan ammanettiide yeellatibeykkino.

⁶ Shin taani asaa gidikke; taani gus'uniiyaa.

Taani asan kad'etteeddawaanne k'iliic'etteeddawaa.

⁷ Taana be'iyaa ubbatuu k'id'iino;
unttuntu taana s'iti s'eelliionne barenttu huup'iyaa k'aatsiino.

⁸ Yaatooppe, «I Med'inaa Godaan ammanetteedda;
ayaw Aa ashshennee?

Med'inaa Goday Aa dosooppe,
ane Aa ashsho» yaagiino.

⁹ Gidooppenne, taana ta aatti uluwaappe suure yeliseeddawe neena;
ta aatti d'antsaa d'ammiyaa wodekka taani ammanettanaadan oot-
saadda.

¹⁰ Taani yelettoodeppe doommaade neenan dic'c'aad;
ta aatti uluwaappe doommaadekka, neeni ta S'oossaa.

¹¹ Metuu taakko matiyaa dirawunne
taana maaddiyaawe bayinna diraw,
Ha"i neeni taappe haakkoppa.

¹² Daro morkketuu koruma booratuwaadan taana dooddiino;
k'ayc'c'iyaa Baasaane biittaa booratuwaadan taana dooddiino.

¹³ Mentseetsiyaanne gudiya gaammuwaadan
barenttu doonaa ta bolla hanggiino.

- 14 Taani haatsaadan goggaad;
ta mek'etsatuu barenttu kuushshaappe koletteeddino.
Ta wozanay eessaa muk'aaddaa mala,
ta giddon seeri wuree.
- 15 Ta k'ood'ii kon'aadan melee;
ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'ettee.
Neeni taana hayk'k'eedda asaadan baanan yeggaadda.
- 16 Kanatuu taana te"eeddino;
iita asatuu ta yuushshuwaan dooddeeddino.
Ta kushetuwaanne ta gedetuwaa c'addiino.
- 17 Ta mek'etsatuwaa ubbaa taan payday.
Ta morkketuu taana s'eellinonne derek'k'iino.
- 18 Ta mayuwaa shaakki akkiino;
ta adussa mayuwaan saamaa yeggiino.
- 19 Abeet Med'inaa Godaw, neeni taappe haakkoppa.
Abeet ta wolk'k'aw, taana maaddanaw ellekka haaya.
- 20 Taana mashshaappe ashsha;
ta uushshuwan de'iyaa kanatuwaa wolk'k'aappe ashsha.
- 21 Gaammotuwaa doonaappe taana ashsha;
k'ayc'c'iyaa bazzuwaa booratuwaa kac'iyappe taana naaga.
- 22 Taani ne suntsaa ta ishatoos odana;
maabaraa shiik'uwaankka neena galatana.
- 23 Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, Aa galatite.
Hinttenoo, Yaak'ooba zeretsatoo,
ubbaykka Aa bonchchite.
Hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
ubbatuukka bonchchuwaan aw yayyite.
- 24 I naak'etteeddawantta kad'enna;
untuntta gakteedda k'ohuwaa taw ay metee geena.
Bare som"uwaa untunttuppe gentsenna;
shin untunttu maadoo aakko waassiyaa wodiyaan,
untunttu waasuwaas sisee.
- 25 Taani neeni ootseedda lo"o oosuwaas diraw,
kuntseedda shiik'uwaan galatana.
Taani shiik'etteeddawaa new yayyiyaas asaa sintsan gatsana.
- 26 Hiyyeesatuu miide kallana.
Med'inaa Godaa koyiyaawanttu Aa galatana.
Untunttu med'inaw de'ana.
- 27 Sa'aa gas'aa gakkanaw Asay ubbay
hassayiide, Med'inaa Godaakko simmana.
Asaa zare ubbay aw goyinnana.
- 28 Ayaw gooppe, kaatetiyaas maataay Med'inaa Godaawaa;
kawutetsatuwaa I mooddee.
- 29 Sa'aan de'iyaa dure asatuu ubbay
aw goyinnana.

Barentta hayk'k'uwaappe ashshanaw danddayennawanttunne
baanaw laamettiyaawanttu ubbatuu aw gulbbatana.

³⁰ Yiyaa zeretsay aw kiitettana;

asay Godaa oosuwaa yiyaa yeletaw odana.

³¹ Biro yelettibeenna asaykka Aa s'illotetsaa odana.

«S'oossay bare asaa ashsheedda» yaagiyaawe odettana.

23

Lo"o Hentsanchchaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Med'inaa Goday ta hentsanchchaa;

taw ayaynne pac'c'enna.

² Taana aac'a k'ooruwaan shemppissee;

woppu geedda haatsaakko laaggee.

³ Ta de'uwaa ooras's'isee.

Bare suntsaa diraw, taana s'illotetsaa ogiyaan kaaletsee.

⁴ Neeni ta S'oossay taananna de'iyaa diraw,

Taani d'ip'p'i go d'umaa zanggaaraa gidduwaanna booppekka,
iitabaw yayyikke.

Ne gatimaynne ne guufii taana mintsetsiino.

⁵ Ta morkkatuwaa sintsan taw gibiraa makkaadda.

Taana mokkaad, ta huup'iyaa zayitiyaa okkaadda.

Ta wanc'c'ay palahiide goggana gakkanaw kuntsaadda.

⁶ Ne keekkatetsaynne maarotetsay

ta de'uwaa laytsaa ubbaan tumuwaappe taana kaallana.

Taani Med'inaa Godaa golliyaan med'inaw de'ana.

24

Geeshsha Golliyaa Geluwaa Mazimuriyaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay Med'inaa Godaawaa;

biittaynne biittan de'iyaaabay ubbay aawaa.

² Ayaw gooppe, sa'aa wolk'k'aama abbaa bollan I hiis's'eedda;

c'iimmo haatsaa bollan minisiide essee.

³ Med'inaa Godaa deriyaa gi"anawe oonee?

Aa geeshsha sa'aan ek'k'anawe oonee?

⁴ Aa kushii nagaraappe geeyyeeddawaa,

Aa wozanay geeshsha gideeddawaa,

eek'aw goyinnennawaa,

wordduwaan c'aak'k'ennawaa.

⁵ I Med'inaa Godaappe anjuwaa akkana;

ashshiyaa S'oossaappe I s'illotetsaa pirdddaa akkana.

⁶ S'oossaakko s'eelliyaa asaynne

Yaak'ooba S'oossaa sintsa koyiyaa Asay hawanttu mala.

⁷ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;

beni penggatu Aa nashechchaan mukkite!

⁸ He bonchcho kaatii oonee?

Minuunne wolk'k'aamay Med'inaa Godaatee!

Olawukka I wolk'k'aama Med'inaa Godaatee!

⁹ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;

beni penggatu Aa nashechchaan mokitte!

¹⁰ Ha bonchcho kaatii oonee?

Ha bonchcho kaatii saluwaa med'etetsatuwaa Med'inaa Godaatee!

25

Daawite Mazimuriyaa*

¹ Abeet Med'inaa Godaw,

ta shemppuwaappe neena woossay.

² Abeet ta S'oossaw, taani neenan ammanettay;

taana yeellayoppa; ta morkkatuwaa haytsaa kessoppa.

³ Neenan hidootaa ootsiyaawanttu yeellatikkino;

shin gaasuu bayinnan geniyaawanttu yeellatana.

⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana ne ogiyaa bessa;

ne ogiyaa taana tamarissa.

⁵ Neeni taana ashshiyaa S'oossaa gidiyaa diraw,

ne tumatetsan taana kaaletsaanne tamarissa.

Gallassaa kumentsan taani neenan hidootaa ootsay.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne k'aretaanne

ne keekatetsaa hassaya.

⁷ Ta yalagatetsaa nagaraanne bayzzuwaa hassayoppa.

Abeet Med'inaa Godaw,

ne keekatetsaanne lo"otetsaa hassaya.

⁸ Med'inaa Goday keekkanne suure;

hewaa diraw, nagaranchchatuwaa bare ogiyaa tamarissee.

⁹ Ashkketuwaa suuretetsan kaaletsee;

ashkketuwaa bare ogiyaa tamarissee.

¹⁰ Med'inaa Godaa c'aak'uwaanne Aa awaayuwaa naagiyaawanttoo

Aa ogii ubbay tumatetsaanne keekatetsaa.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta nagaray loytsi dara;

gidooppekka, ne suntsaa diraw, atto yaaga.

¹² Med'inaa Godaw yayyiyaa Asay oonee?

I dooriide kaalana ogiyaa S'oossay Aa tamarissana.

¹³ I ubbaa gedekka lo"o de'ussaa de'ana;

Aa zeretsatuu biittaa laattana.

¹⁴ Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo,

bare s'uuraa shaakkiyaawaa;

I untunttoo bare c'aak'uwaakka k'onc'c'issee.

¹⁵ Med'inaa Goday ta gediya p'iriyaappe kessiyaa diraw,

ta ayifii maadoo ubbaa gede aakko s'eellee.

¹⁶ S'oossaw, taani taarekka de'iyaa k'ohetteedda asaa gidiyaa diraw,

haa taakko simma; ne maarotetsaa taana bessa.

¹⁷ Taw hirggay dareedda;

* 25: K'oppennabay Gakkiyaa Wode Shiik'iyaa Woosaa.

ta metuwaappe taana neeni woza.

¹⁸ Ta metuwaanne ta tuggaa neeni be'a.
Ta nagaraa ubbaa atto ga.

¹⁹ Ta morkketuu ay keeshshaa dareeddenttonne be'a;
unttuntu taana wod'anaadan is's'iyaaawaa s'eella.

²⁰ Neeni taana naaga; neeni taana ashsha;
taani neekko bak'ateedda diraw, taana yeellayoppa.

²¹ Taani neenan hidootaa ootseedda diraw,
suuretetsayne tumatetsay taana naago.

²² Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa asaa
unttuntu metuwaa ubbaappe neeni ashsha.

26

Geeshsha Asaa Woosaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani suuretetsan hametteedda dirawunne,
sid'ii bayinnan Med'inaa Godaa ammanetteeda diraw,
taw pirddaa.

² Abeet Med'inaa Godaw, taana paac'c'a, taana bidida;
ta wozanaa s'omoosa.

³ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu ta sintsan de'ee;
taani ne tumatetsaa ogiyaan hamettay.

⁴ Taani c'immiyaa asatuwaana ittippe uttikke;
lo"a malatiyaa iitatuwaa maabaran gelikke.

⁵ Iitaa ootsiyaa asatuwaa shiik'uwaa taani is's'ay;
makkalanchchatuwaanna ittippe uttikke.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani k'ohabeennawaa bessanaw
ta kushiya meec'c'ay.

New yarshshiyaa sa'aa yuuyyay;

⁷ ne galataa yetsaa yes's'ayne
neeni ootseedda ooratsabaa ubbaa oday.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni de'iyaa golliyaa,
ne bonchchuu ak'iyaa sa'aa taani dosay.

⁹ Taana nagaranchchatuwaanna ittippe pittoppa;
woy asaa wod'iyaaawanttunna ittippe d'ayissoppa.

¹⁰ Unttuntu kushiyan iita halchchuu de'ee;
k'ay unttuntu ushechcha kushiyan mattaayii kumi utteedda.

¹¹ Shin taana gidoope, taani suuretetsan hamettay.
Taana woza; taw k'aretta.

¹² Ta gedii dembba sa'aan ek'k'eedda;
taani wolk'k'aama shiik'uwaan Med'inaa Godaa galatana.

27

S'oossaanna De'iyaa Asaa Ammanuwaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Med'inaa Goday taw poo'onne taana ashshiyaawaa;

yaatina, taani ow yayyanitaa?
Med'inaa Goday ta de'uu naagettiyaa miis'aa;
yaatina, taani ow dagammanitaa?

² Iita asatuu, ta is's'iyaa wanttunne ta morkketuu
taana wod'anaw taakko wos's'iyaa wode,

Unttuntu barenttoo d'ubettiide kunddana.

³ Morkkiyaa tooray taana dooddinttokka
ta wozanay yayyena.

Olay ta bolla dooddinttokka,
taani Med'inaa Godan ammanettay.

⁴ Taani Med'inaa Godaa ittibaa oochchaad;
Taani hewaa koyaad;
hewenne, taani ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
Med'inaa Godaa golliyaan de'anawaa;
k'aykka taani Med'inaa Godaa lo"otetsaa be'anawaanne
Aa Golliyaan Aa koyanawaa.

⁵ Hewaa diraw, metuwaa gallassan
I taana bare de'iyaa saan gentsana;
bare dunkkaaniyaan I taana k'osi ashshana.
I taana d'ok'k'a shuchchaa bollan essana.

⁶ He wode taani taana dooddeedda ta morkkatuwaappe,
gitataade d'ok'k'u d'ok'k'u yaagana.
Taani Aa dunkkaaniyaan nashetaade yarshshuwaa yarshshana.
Taani Med'inaa Godaw diis's'ananne yes's'ana.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa wode,
Neeni taw koya;
taw k'aretta; taana sisa.

⁸ Neeni, «Ta sintsa koyite» geedda wode,
Ta wozanay, «Abeet Med'inaa Godaw, eeno;
taani ne sintsa koyana» yaageedda.

⁹ Ne sintsa taappe gentsoppa.
Taana maaddeeddawoo, taana ne k'oomaa
hank'k'ettaade guyye zaaroppa.
Abeet taana ashshiyaa S'oossaw,
taana oloppanne aggoppa.

¹⁰ Ta aawuunne ta aata taana agginttonne
Med'inaa Goday taana shiishshi akkana.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne ogiyaa taana taaarissa;
ta morkkatuwaa diraw, taana suure ogiyaa kaaletsa.

¹² Taana naassiyaa worddo markkatuu ta bolla iitatetsaan denddeedda
diraw,
taana ta morkkatuwaa amoo aatsaade immoppa.

¹³ Med'inaa Godaa keekkatetsaa taani pas'a de'aadde be'anawaa am-
manay.

¹⁴ Med'inaa Godaan hidootaa wotsa;
minnaadenne wozanaamaade, Med'inaa Godaan hidootaa wotsa.

28

Maaduwaa Demanaw Woosaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta zaallaw, taani neena s'eesay;
taani neena s'eesina, taw sisa is's'oppa.
Ne c'o"u gooppe,
taani duufuwaa beedda asatuwaa mala giday.
- ² «Maaddo» gaade taani neena s'eesiyaa wodenne
ne Ubbaappe Geeshsha Dunkkaaniyaakko zaaraadde,
ta kushiya mic'c'iyaa wode,
neeni ta watiwatuwaa sisa.
- ³ Iitaa ootsiyaa iita asatuwaana taana gatsaade oyk'k'oppa;
Hewanttu barenttu wozanaan kobabaa k'oppi uttiide,
barenttu doonaan barenttu shooruwaanna sarobaa
haasayiyaawantta.
- ⁴ Unttuntu oosuwaadaaninne unttuntu oosuwaa iitatetsaadan,
unttuntoo c'igga;
unttuntu kushii ootseeddabaw unttuntoo zaara.
Unttuntoo bessiyaa iitaa unttuntoo zaara.
- ⁵ Unttuntu S'oossaa oosuwaanne Aa kushii med'd'eeddawaa
dosennan is's'eedda diraw, S'oossay unttunta kolana;
zaariide unttunta ubbakka kees's'enna.
- ⁶ Ta watiwatuwaa siseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto.
- ⁷ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne gondalle;
Ta wozanay an ammanettee;
hewan taani maadettaad.
Hewaa diraw, ta wozanay an nashettee;
taani yetsan Aa sabbana.
- ⁸ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa;
I bare okkeedda kaatiyaa ashshiyaa miis'aa.
- ⁹ S'oossaw, ne asaa ashsha;
new gidiyaawantta anjja.
Unttunta heemmiyaawe neena gida;
neeni unttunta med'inawukka tookka.

29

S'oossaa Kooshshaa Wolk'k'aa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa med'etattoo,
Med'inaa Godaabaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.
- ² Med'inaa Godaa bonchcho suntsaa galatite;
Aa geeshshatetsaa puulaw Med'inaa Godaw goyinnite.
- ³ Med'inaa Godaa guntsay haatsatuwaa bollan sisettee.
Bonchcho S'oossay guuguntsaadan guumme;
Med'inaa Goday wolk'k'aama haatsatuwaa bollan guumme.
- ⁴ Med'inaa Godaa guntsay wolk'k'aama;

Med'inaa Godaa guntsay, «Hoola!» giissiyaawaa.

⁵ Med'inaa Godaa guntsay zigatuwaa mentsereetsee;
Liibaanoosa giyaa biittan de'iyaa zigatuwaakka,
Med'inaa Goday mentsereetsee.

⁶ Liibaanoosa deretuwa galo maraadan buraak'issee;
Siriyoona giyaa wolk'k'aama deriyaa Mentsaadan p'is's'illisee.

⁷ Med'inaa Godaa kooshshay,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.

⁸ Med'inaa Godaa kooshshay bazzuwaa k'aatsee;
Med'inaa Goday K'aadeesa Bazzuwaa k'aatsee.

⁹ Med'inaa Godaa kooshshay wolatuwaa k'aatsee;
mitsaa haytsaakka k'ok'k'ofee.

Yaatina, I de'iyaa sa'aan de'iyaawanttu,
«Bonchchuu S'oossaw gido» yaagiino.

¹⁰ Med'inaa Goday di'uwaa haatsaa bolla bare kawutetsaa araataa wot-
siide utteedda;

Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttiide,
med'inaw kaateteedda.

¹¹ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday bare asaa sarotetsaan anjee.

30

Galataa Woosaa

Daawita mazimuriyaa, Geeshsha Golliyaa anjjissiyaa gallassi
yes's'eeddawaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni taana c'iimmuwaappe kesseedda dirawunne
ta morkkatuwaan, «Hashshu aw» giissabeenna diraw,
Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

² Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
neeni taana maaddanaadan, taani neena s'eesaad;
neeni taana patsaadda.

³ Abeet Med'inaa Godaw, taana duufuwaa beennaadan naagaadda;
Duge c'iimmo ollaan gelennaadan,
neeni taana pas'a ashshaada.

⁴ Hinttenoo S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaw yes's'ite;
Aa geeshsha suntsaakka galatite.

⁵ Aa hank'k'uu guutsa wodiyaassa,
shin Aa keekkatetsay de'uwaa laytsaa ubbaassa.
K'amma yeekiidde ak'ooppe,
wontta zaway baynna nashshechchaa gidee.

⁶ Taani woppan de'iyaa wode,
«Simmi taani ubbakka k'aas's'ikke» yaagaad.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw keekkeedda wode,
taana wolk'k'aama deriyaadan minisaade essaadda.
Shin neeni ne sintsa wora zaareedda wode,
taani dagamaad.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesaaddi;
taani Med'inaa Godaakko maarotetsaw hawaadan yaagaade woos-
saaddi;

⁹ «Taani hayk'k'iyaawaappe woy
duufuwaan geliyaawaappe ayaa demmanii?

Baanaw laametteedda Asay neena galatii?

Neeni ammanettiyaawaa odii?

¹⁰ Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni sisa;
taw k'aretta.

Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw maaduwaaw gida» yaagaad.

¹¹ Ta yeekuwaaw yetsaw laammaadda.

Kayyuwaaw mayuwaaw taappe k'aaraade,
nashshechchaa taana mayzzaadda.

¹² Hewaaw diraw, taani neena
sabbanaappe attina, c'o"u giikke.

Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
taani neena med'inawukka galatana.

31

Metuwaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.

Ne s'illotetsan taana ashsha.

² Ne haytsaa taakko yegga;
ellekka taana ashsha.

Neeni taani geemmiyaa zaallanne
taana ashshiyaa mino geessuwaaw taw gida.

³ Ee, neeni taw zaallanne geessuwaaw;
ne suntsaa diraw, neeni taana kaaletsanne ne ogiyaa bessa.

⁴ Neeni taw geemmiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
unttuntu taw k'osi wotseedda p'iriyaappe taana neeni naaga.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, tumuwaaw S'oossaw,
Taani ta shemppuwaaw ne kushiyan wotsay;
neeni taana woza.

⁶ Patsenna eek'atoo goyinniyaawantta taani is's'ay;
shin taani Med'inaa Godaan ammanettay.

⁷ Ta metuwaa neeni be'eedda dirawunne
ta tuggaa neeni ereedda diraw,

Taani aggena ne siik'uwaan nashettananne
nashshechchan nooc'u gaana.

⁸ Neeni taana morkkiyaa kushiyan aatsaade immabaakka;
ta gedetookka la"atetsaa immaadda.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw,
taani metuwaan geleedda diraw, taw k'aretta.

Taani daro mishetteedda diraw, taani metuwaan,
ta ashuukka, ta shemppuukka daabureedda.

- 10 Mishuwaa daruwaan ta de'uu c'ireedda;
ta laysatuukka oolishin wureeddino.
Metuwaa daruwaan ta wolk'k'ay is's'ina;
ta mek'etsatuukka arggaac'eeddino.
- 11 Ta morkkatuwaa ubbaw k'id'd'iyaa gidaaddi
taani ta shoorotoo yeellaa,
Taana eriyaawanttookka yashissiyaawaa gidaaddi.
Ogiyaan taana be'eeddawanttukka taappe bak'atiino.
- 12 Taani hayk'k'eeddawaadan dogettaad;
me"ina oleedda otuwaa mala gidaaddi.
- 13 Taani darotuwaa saasuketsaa sisaad;
dagamay ubbaa saani de'ee.
Unttuntu ta bolla shiik'inonne taana wod'anaw mak'ettiino.
- 14 Shin Med'inaa Godaw, taani neenan ammanettay,
Neeni ta S'oossaa yaagay.
- 15 Ta de'uwaa laysay ne kushiyaanna.
Taana yederssiyaa ta morkkatuwaa kushiyaappe taana neeni
ashsha.
- 16 Ne k'oomaa bollan ne som"uwaa poo'issa;
aggena ne siik'uwaan taana ashsha.
- 17 Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa diraw
taana yeellayoppa.
Shin iitatuu yeellatino;
unttuntu duufuwaan geliide, sirp'p'i giino.
- 18 Otoruwaaninne kad'iyaan s'illotuwa bolla
s'aliide haasayiyaa diraw,
Unttuntu worddotiyaa doonaa c'o"u ootsa.
- 19 New yayyiyaawanttoo neeni minjjeeddanne
neekko bak'atiyaawanttoo asaa sintsan,
neeni ootseedda ne keekkatetsay ayaa daree!
- 20 Neeni untunta ne sintsan geema sa'aan gentsaade,
asaa mak'k'uwaappe ashshaasa.
Neeni untunta ne dunkkaaniyaan k'osaade,
iita ins's'arssaappe ashshaasa.
- 21 Taani morkkii dooddeedda katamaa gidдон de'iyaa wode,
I taana malalissiyaa bare aggena siik'uwa besseedda diraw,
Med'inaa Goday galatetto.
- 22 Taani dagamaade,
«Taani ne sintsaappe kichchaad» yaagaad.
Shin taana maaddana mala, neena s'eeseedda wode,
ta wasuwaa neeni sisaadda.
- 23 Hinttenoo, S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaa siik'ite.
Med'inaa Goday ammanettiyaawantta naagee;
shin otoranchatoo untuntu gatiyaa wurssi c'iggee.
- 24 Hinttenoo, Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttoo,
minnitenne wozanaamite.

32

Nagaraa Paas'ussaanne Maarotaa Demussaa

Daawite Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

¹ Aa bayzzuu atto geetetteeddanne

Aa nagaray kameteedda uray anjetteedawaa.

² Med'inaa Goday Aa iitatetsaa paydenna asaynne

Aa k'ofaan baletsu bayinna Asay anjetteedawaa.

³ Ta nagaraa paas'ennan de'aadde,

Taani gallassaa kumentsaa ooleeddawoo

ta asatetsay daabureedda.

⁴ Gallassinne k'amma ne kushii ta bolla dees'eedda.

Haatsay boniyaa awaan meliide wuriyaawaadan,

ta wolk'k'ay wureedda.

⁵ Taani ta nagaraa new paas'aad;

Ta iitatetsaakka neeppe gentsabeykke;

«Ta bayzzuwaa Med'inaa Godaw paas'ana» gaad.

Yaatina, neeni taana dees'eedda nagaraa atto yaagaadda.

⁶ Hewaa diraw, S'oossaa asaa gidiyaa ooninne,

neeni beettiiyaa wode, neena woosso.

Wolk'k'aama haatsay kuntsiyaa wode,

tumuwaappe he uraa gakkenna.

⁷ Neeni taw k'osettiiyaa sa'aa;

neeni taana metuwaappe naagaasa.

Atotetsaa yetsaa yes's'iyaa wantta ta yuushshuwaan wotsaadda.

⁸ S'oossay, «Taani neena erissananne,

neeni baanaw bessiyaa ogiyaa neena tamarissana;

Taani neena zorananne naagana.

⁹ Bis'aalaaninne puuluwaan oyk'k'ettennan azazettena,

wozanay bayinna bak'uluwaadan

woy paraadan hintte hanoppite» yaagee.

¹⁰ Iitatoo tuggay darana;

shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawantta,

aggena siik'uu dooddana.

¹¹ Hinttenoo, s'illotoo,

Med'inaa Godaan nashetittenne «Hashshu!» giite;

hinttenoo, wozanaa suuretoo, nashshechchaw yes's'ite.

33

Maariyaa S'oossaa Sabussaa

¹ Hinttenoo, s'illotoo Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;

suure asatuu Aa galatanaw bessee.

² Maasink'k'uwaa diis's'iidde,

Med'inaa Godaa galatite;

tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaakka aw diis's'ite.

³ Ooratsa yetsaa yes's'ite;

loytsi diis's'iidde, k'aalaa d'ok'k'issiiide yes's'ite.

- ⁴ Med'inaa Godaa k'aalay suuriyaa;
I ootsiyaa oosuwaaw ubbay ammanettiyaawaa.
- ⁵ Med'inaa Goday s'illotetsaanne tumu pirdaa dosee;
aggena Aa siik'uu sa'aa kumeedda.
- ⁶ Med'inaa Godaa k'aalan salotuu med'etteeddino.
Aa doonaappe kesiyaa shemppuwaan
untuntun de'iyaa med'etatuukka oosetteeddino.
- ⁷ Wolk'k'aama abbaa haatsaa I ittisaan eelisseedda;
he c'iimmo haatsaa minjjaa sa'aan zeereedda.
- ⁸ Sa'aa ubbay Med'inaa Godaa yayyo;
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa bonchcho.
- ⁹ Ayaw gooppe, I haasayina haneedda;
I azazina, minniide ek'k'eedda.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa erenna kawutetsatuwaaw zoretaa S'oossay laalee;
untunttu halchchuwaakka mela kesee.
- ¹¹ Med'inaa Godaa halchchuu med'inaw ek'k'iide de'ee;
Aa wozanaa k'ofaykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.
- ¹² S'oossay Med'inaa Godaa gideedda kawutetsay,
I baressa ootsiide dooreedda Asay anjjettedawaa.
- ¹³ Med'inaa Goday saluwaana duge s'eelliide,
asaa ubbaa be'ee.
- ¹⁴ S'oossay bare de'iyaasaappe sa'aan de'iyaa ubbaa s'eellee.
- ¹⁵ I untunttu ubbaa wozanaa med'd'eedda;
untunttu ootsiyaawaa ubbaa eree.
- ¹⁶ Kaatii bare wotaadaraa c'oratetsan attena;
olanchchay bare wolk'k'aa minotetsan kessi akkena.
- ¹⁷ Olaa paray s'oonissana giide naagiyaawe mela;
I bare wolk'k'aa minotetsan ashshanaw danddayenna.
- ¹⁸ Med'inaa Godaa ayifetuu aw yayyiyaanne
aggena Aa siik'uwaan hidootaa ootsiyaa asatuwaaw bollaanna.
- ¹⁹ Hewenne, untuntta hayk'k'uwaappe ashshanaassanne
koshaa wodiyaan pas'a wotsanaassa.
- ²⁰ Nuuni Med'inaa Godaan hidootaa ootseetto;
I nuuna maaddiyaawaanne nu gondalliyyaa.
- ²¹ Nuuni Aa geeshsha suntsan ammanettiyyaa diraw,
nu wozanay an nashettee.
- ²² Abeet Med'inaa Godaw,
nuuni neenan hidootaa ootsiyaawaadan,
aggena ne siik'uu nuunanna gido.

34

S'oossay Pirdiyaawaa Gidowoo Sabussaa

Barena yedersseedda Abimeleeka sintsappe gooyiyaawaa malatiide beedda wode, Daawita mazamuriyaa

¹ Taani Med'inaa Godaa ubbaa wode galatana;

Aa galatay ay wodenne ta doonaappe pac'c'enna.

² Taani Med'inaa Godaan c'EEK'ettay;

naak'etteeddawanttu hewaa sisiide nashetino.

³ Taananna gidiide, Med'inaa Godaa gitayite.

Ane ittippe Aa suntsaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsoytte.

⁴ Taani Med'inaa Godaa koyaad;

I taw zaareedda;

taani yayyiyaawaa ubbaappe taana I ashsheedda.

⁵ Neekko s'eelliyaa wanttu nashettiino;

unttuntu som"ii ubbakka yeellatenna.

⁶ Ha hiyyeesaa bitanii waasseedda;

Med'inaa Goday Aa waasuwa siseedda;

Aa metuwa ubbaappe Aa ashsheedda.

⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa yayyiya asatuwa naagee;

I unttuntu yuushshuwaan gidiide, untuntta ashshee.

⁸ Med'inaa Goday keeka gidiyaawaa s'eelli be'ite.

Aakko bak'atiyaa Asay anjjetteddawa.

⁹ Hinttenoo, Aa geeshsha asatoo, Med'inaa Godaw yayyite;

ayaw gooppe, aw yayyiya ubbatoo ayayenne pac'c'enna.

¹⁰ Gaammotuukka miyaawe d'ayina koshshatiino;

shin Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo lo"obay pac'c'enna.

¹¹ Ta tamaaretoo, haa yiite; sisite;

Med'inaa Godaa yashshaa taani hinttena tamarissana.

¹² Lo"o de'uwa de'anawunne

keekkabaa be'ana mala,

bare laysay aduk'k'anaw koyiyaa Asay oonee?

¹³ Ne ins's'arssay iitabaa haasayennaadan,

ne doonaykka c'immeenaadan te"a.

¹⁴ Iitaappe shaaketta; lo"obaa ootsa;

sarotetsaa loytsa koyaadde kaala.

¹⁵ Med'inaa Godaa ayifii s'illotuwaakko s'eellee;

k'ay Aa haytsaykka untunttu waasuwa hayzzee.

¹⁶ Untuntta hassayissiyaawaa biittaappe d'ayissana mala,

Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta,

bare hank'k'uwa som"uwaan s'eellee.

¹⁷ S'illottuu waassiino;

Med'inaa Goday untunttu waasuwa sisee.

I untunttu metuwa ubbaappe ashshee.

¹⁸ Med'inaa Goday wozanay me"eeddawanttoo mataana;

k'ay barenttu hidootaa k'ans's'eeddawantta ashshee.

¹⁹ S'illo asaa metuu dara;

- shin Med'inaa Goday Aa he ubbaappe ashshee.
²⁰ S'oossay Aa mintsi naagiyaa diraw,
 Aa mek'etsaappe ittuunne me"enna.
²¹ Iitatuwaa iitatetsay wod'ana;
 s'illotuwaaw is's'iyaa wanttu pirddeetana.
²² Med'inaa Goday bare k'oomatuwaaw ashshee.
 Aakko bak'atiide ooninne pirddeetenna.

35

- Naak'eteedda Asaa Woosaa*
 Daawita Mazimuriyaa
¹ Abeet Med'inaa Godaw, taananna ek'ettiyaawanttuna neeni ek'etta;
 taananna olettiyaawanttuna neeni oletta.
² Gondalliyaanne hara ola miishshaa oyk'k'aade,
 taana maaddanaw dendra.
³ Taana yederssiyaawanttu bolla
 ne tooraanne mashshaa dentsa.
 Taana, «Taani neena ashshiyaawaa» yaaga.
⁴ Ta shemppuwaa wod'anaw koyiyaawanttu,
 yeellatinonne kawushino;
 ta bolla iitabaa mak'ettiyaawanttu kawushiide guyye simmino.
⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay untuntta yederssiya wode,
 untunttu c'arkkuwaa sintsan de'iyaa suullaadan hanino.
⁶ Med'inaa Goda kiitanchchay,
 untuntta dechchana haniya wode,
 untunttu ogii d'umaanne halitsaa gido.
⁷ C'oo taana oyk'k'anaw barenttu p'iriyaa wotseeddino;
 k'aykka c'oo taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino.
⁸ Erennan de'ishiina, untunttu bolla bashshay puttu go.
 Untunttu wotseedda p'irii untuntta oyk'k'o;
 untunttu bashshaa ollaan kunddino.
⁹ He wode taani Med'inaa Godaan nashettana;
 I ashsheeda diraw, taani nashshechchaa nooc'u gaana.
¹⁰ Ta kumentsaa asatetsay neena,
 «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali oonee?
 Hiyyeesaa wolk'k'aama kushiyaappe wotsa akkaasa.
 Hiyyeesaanne metootanchchaa bonk'k'i miyaawanttu kushiyaappe
 ashshaasa» yaagana.
¹¹ Wordduwaa markkattiyaawanttu ta bolla dendiino.
 Taani erennaban taana mootiino.
¹² Taani lo"uwaa ootseeddawaa kushiya iitaa zaariino;
 yaatina, taani taarekka ataad.
¹³ Shin taani untunttu harggeedda wode,
 maak'aa mayyaad; ta asatetsaa s'oomaan daaburssaad.
 Ta woossay zaaruwaa demenan atteedda.
¹⁴ Ta huup'iyaa zik'k'i ootsaade, ta dabboo,
 woy ta ishaw yeekkiyaawaadan yeekkaad.

- Itti Asay bare aattiw kayyottiyaawaadan ta huup'iyaa oyk'k'aade,
yeekkaade hamettaad.
- ¹⁵ Shin untunttu taani d'ubetteeddawaan nashettiide,
ta bolla shiik'eeddino.
Taani erenna gaasuwaan taana wad'd'iide,
aguwaa is's'eeddino.
- ¹⁶ Iita Asay k'iliic'iyawaadan untunttu taana k'iliic'iino;
untunttu yilotiide, barenttu achchaa garc'c'eeddino.
- ¹⁷ Abeet S'oossaw, neeni awude gakkanaw
c'o"u gaade s'eellay?
Untunttu iita oosuwaappe taana ashsha;
ha gaammotuwaama asatuwaappe ta al'o shemppuwaa ashshaa.
- ¹⁸ He wode gita shiik'uwaan taani new galataa immana;
c'ora asaa shiik'uwaan taani neena sabbana.
- ¹⁹ Gaasuu baynnaan taana morkkiyaawanttu nashettoppino;
taana c'oo is's'iyawanttu ta bolla sim"etoppino.
- ²⁰ Untunttu sarobaa haasayaawaa aggiide,
Biittan c'o"u giide de'iyaa asatuwaa bollan
wordduwaa med'd'iide haasayiino.
- ²¹ Untunttu barenttu ins's'arssaa ta bolla k'arayiide,
«Ee, ee, neeni ootseeddawaa
nuuni nu ayifiyaan be'eeddo» yaagiino.
- ²² Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa be'aade;
c'o"u gooppa.
Abeet S'oossaw, neeni taappe haakkoppa.
- ²³ Abeet ta Godaw, ta S'oossaw,
Ta diraw dendda; beegota
ta doonaa gidaade mootetta.
- ²⁴ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
ne s'illotetsan taana shatintsaa;
ta morkkatuwaa nashechchoppa.
- ²⁵ Untunttu barenttoo, «Hashshu, hashshu,
nuuni nu wozanaan amotteeddawaa gatseeddo.
Nuuni Aa mitteeddo» gaanaadan ootsoppa.
- ²⁶ Ta waayiyaan nashettiyaawanttu ubbay
yeellatinonne kawushino.
Ta bollan otorettiyaawanttu
yeellaanne kawushshaa mayno.
- ²⁷ Taani shatimmiyaawaa dosiyaawanttu
nashettiide, «Hashshu!» giino.
Untunttu ubbaa gede, «Bare k'oomaa sarotetsaan
nashetiyya Med'inaa Goday gitato» yaagino.
- ²⁸ Gallassaa kumentsan ta ins's'arssay,
ne s'illotetsaabaanne ne galataabaa odana.

36

Nagaranchcha Iitatetsaanne S'oossaa Lo"otetsa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Med'inaa Godaa K'oomaa
Daawita Mazimuriyaa

¹ Iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa kooshshaa hayzzee.

- S'oossaw yayyiyaawe Aa k'ofaan baawa.
² Ayaw gooppe, I barena loytsi nashshee;
 hewoo I bare nagaraa demmanawunne is's'anaw danddayenna.
³ Aa doonaappe kesiyaa haasayay geniyaanne wordduwaa.
 Aad'd'eeda eraabaanne lo"obaa ootsiyaawaa I aggeeda.
⁴ I bare hiis'an de'iiddeikka geniyaabaa ootsanaw halchchee.
 I lo"o gidenna ogiyaan ek'k'eedda;
 I iitabaa is's'enna.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu salotuwaaw gagkee;
 ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
⁶ Ne s'illotetsay ubbaappe d'ok'k'a deretuwaaw mala;
 ne pirddaykka ubbaappe zik'k'a c'iimmaa mala.
 Abeet Med'inaa Godaw, neeni asaakka do'aakka naagaasa.
⁷ Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uu ayiba al"obee!
 Asay ne k'efiyaa giddo bak'ati attee.
⁸ Unttuntu ne soo gidon palaho maaddappe miide kalliino;
 ne keekkatetsaa shaafaappe neeni untuntu ushshaasa.
⁹ Ayaw gooppe, de'uwaaw pulttuu ne matan de'ee;
 Ne poo'uwaan nuuni poo'uwaaw be'etto.
¹⁰ Neena eriyaawantta neeni siik'iyaa siik'uwaanne
 suuretoo keekkiyaa keekaa aggoppa.
¹¹ Otoranchcha gedii taana yed'd'oppo;
 nagaranchchatuwaaw kushii taana yederssoppo.
¹² Iita asatuu kunddeeddawantta be'ite;
 untuntu kunddeeddino; denddanawukka danddaykkino.

37

Iitatuwaanne Lo"atuwaaw Wurssetsaa
 Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Iitaa ootsiyaawanttu diraw yilotoppa.
 Nagaraa ootsiyaawantta k'anaattoppa.
² Ayaw gooppe, untuntu maataadan ellekka melana;
 shulledda bonc'c'iyaaadan untuntu k'ok'k'ofetana.
³ Neeni Med'inaa Godaan ammanetta; lo"obaa ootsa.
 Yaataade biittan palahina de'a.
⁴ Med'inaa Godaan nashetta;
 I new ne wozanaa amuwaa immana.
⁵ Ne ogiyaa hadaraa Med'inaa Godaw imma.
 An ammanetta; I new ootsana.
⁶ I ne s'illotetsaa wontta s'alk'k'iyaaadan,
 k'ay ne yewuwaaw pirddaa gallassaa seeta awaadan poo'issana.
⁷ Med'inaa Godaa sintsan c'o"u gaade,
 I ootsanaw, danddayan naaga.
 Untuntu iita halchchuu polettina,
 duretteedda asatuwaaw bolla yilotoppa.
⁸ Hank'k'uwaa agga; yiluwaappe te'etta.

Yilotoppa; ayaw gooppe, hewe metuwaan yeggee.

⁹ Iitaa ootsiyaawanttu d'ok'ollettiide d'ayana;

shin Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttu biittaa laattana.

¹⁰ Iitaa ootsiyaawanttu guutsa wodiyaappe guyyiyaan de'ikkino;
neeni untuntta koyintokka untunttu beettikkino.

¹¹ Shin ashkкетuu biittaa laattana;
untunttu gitaa sarotetsaan nashettiide de'ana.

¹² Iita Asay s'illo asaa bolla mak'etteenne
bare achchaa garc'c'ee.

¹³ Shin Goday iitatuwaa bollan miic'c'ee;
ayaw gooppe, untunttu pirdaa gallassay yiyaawaa I eree.

¹⁴ Iita asatuu hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa ungganawunne
suuretetsan hamettiyaawantta wod'anaw,

Barenttu mashshaa shoddeeddinonne
barenttu wonddaafiyaa dafeeddino.

¹⁵ Shin untunttu mashshay untunttu wozana ayifiyaan gelana;
untunttu wonddaafiikka me"ana.

¹⁶ S'illoo de'iyaa guutsabay
c'ora iita asatoo de'iyaa darobaappe lo"a.

¹⁷ Ayaw gooppe, iitatuwaa wolk'k'ay me"ana;
shin s'illotuwwa Med'inaa Goday zemppisee.

¹⁸ Suure asatuwaa ogiyaa Med'inaa Goday eree;
untunttu laataykka med'inaw untunttuwaa gidana.

¹⁹ Iita wodiyaan suure asatuu yeellatikkino;
koshaa wodiyaan untunttu kallana.

²⁰ Shin iita asatuu hayk'k'ana.
Med'inaa Godaa morkketuu gam"enna dembbaa c'iishshaa mala;
untunttu c'uwaadan d'ayana.

²¹ Iita Asay tal"i akkiide c'iggena;
shin s'illo Asay k'arettiide immee.

²² Med'inaa Godaan anjjettedawanttu biittaa laattana;
shin shek'k'etteeddawanttu d'ok'olletti d'ayana.

²³ Asaa ogii Med'inaa Godaa nashechchooppe,
Goday Aa tangguwaa kaaletseenne minisee.

²⁴ I d'ubettooppekka kunddenna;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa kushiyaay oyk'k'iide zemppisee.

²⁵ Taani kase yalaga; ha"i simmi c'imaad;
shin s'illo Asay c'oo attina,
woy Aa naanatu miyaawaa d'ayi woosishin,
taani ubbakka be'a erikke.

²⁶ I ubbaa wodekka keeka;
c'oo tal"ee.

Aa naanatuukka haratoo anjjo gidanawantta.

²⁷ Iitaappe haakka; lo"obaa ootsa.
Yaatooppe, neeni adussa laytsaa de'ana.

²⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illobaa dosee.
S'oossaa asatuwaa I aggena;
s'illotuu med'inaw naagettiino.
Shin iitatuwaa zeretsay d'ok'ollettana.

- 29 S'illotuu biittaa laattananne
yaan med'inaw de'ana.
- 30 S'illuwaa doonay aad'd'eeda eraa odee;
Aa ins's'arssaykka s'illobaa haasayee.
- 31 Aa S'oossaa higgii Aa wozanaan de'ee;
Aa gediikka aappe halis's'ena.
- 32 Iita Asay s'illo asaa wochcheenne
wod'anaw koyee.
- 33 Shin Med'inaa Goday s'illo asaa Aa kushiyan aggena;
pirddaw ek'k'iyaa wodekka Aa bolla pirddissenna.
- 34 Med'inaa Godaan hidootaa wotsaade, Aa ogiyaa naaga.
Neeni biittaa laattana mala,
I neena darssana.
Iita asatuu d'ok'ollettiide d'ayishina,
neeni be'ana.
- 35 Taani itti dagantsiyaa iita bitaniyaa,
wolaadan daasheeddawaa be'aad.
- 36 Shin taani he saanna
simmaade aad'd'iyaa wode I d'ayeedda;
Koyinakka I beettibeenna.
- 37 Ane lo"o asaa akeeka; suure asaa be'a;
ayaw gooppe, saro asaw poluu lo"ana.
- 38 Shin bayzzanchchatuu ubbaa d'ayana;
iitatuwaa poluukka d'ok'olletti d'ayana.
- 39 S'illotuwaa atotetsay Med'inaa Godaappe yee;
metuwaa wode I untunttoo naagetti attiyaa sa'aa.
- 40 Med'inaa Goday s'illotuwaa maaddeenne ashshee.
Untunttu aakko bak'ateedda diraw,
I untuntta iitatuwaappe wotsi akkeenne ashshee.

38

Un"eteedda Asaa Woosaa

Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa

- 1 Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaan taana seeroppa;
ne yiluwaan taana muroppa.
- 2 Ne wonddaafiyaa pootsay taana c'addi diggeeddino;
ne kushiikka taana naak'k'i oyk'k'eedda.
- 3 Neeni lanc'c'eedda diraw, ta bollay pas'a gidena;
ta nagaraa diraw, ta asatetsay sara gidenna.
- 4 Ta iitatetsay di'uwaadan taana muukkeedda;
denddenna wolk'k'aama tookuwaadan taw dees'eedda.
- 5 Taani nagaraa ootseedda eeyyatetsaa diraw,
ta madutsay giishshaa oyk'k'iide s'ink'k'eedda.
- 6 Taan hokkaadinne k'uunnaad.
Gallassaa kumentsaa yeekkaade peeshaad.
- 7 Ta ashuwaa mishuu s'uuggee;
ta bollay pas'a gidena.
- 8 Taani daaburaaddinne nippi gaad;
ta wozanay diddik'iyaa diraw oolay.
- 9 Abeet S'oossaw, ta amuu ubbay new erettee;

- taani ooliyaawe neeppe geemmibeenna.
¹⁰ Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
 ta wolk'k'ay is's'ina;
 Ta ayifiikka s'eelaa is's'eedda.
¹¹ Ta maytsaa diraw,
 ta shoorotuukka ta laggetuukka haakuwaan ek'k'eeddino.
 Ta dabbotuukka taappe haakkeeddino.
¹² Taana wod'anaw koyiyaawanttu,
 barenttu p'iriyaa taw yeggiino.
 Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
 «ek'k'ashsha; nuuni neena demmana» yaagiide,
 manddiinonne gallassaa kumentsaa ta bolla yaa'iino.
¹³ He wode taani tulle asaa mala, sisikke;
 taani duude asaa mala, doonaanne pokikke.
¹⁴ Ee, taani sisennanne
 doonay zaarena asaa mala.
¹⁵ Shin abeet Med'inaa Godaw, taani neenan hidootaa ootsay.
 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni taw zaaruwaa immana.
¹⁶ Taani S'oossaa, «Ta gedii d'ubettina,
 untunttu, «Aw hashshu» gaanaadaaninne
 ta bolla c'ee'k'ettanaadan ootsoppa» yaagay.
¹⁷ Taani kunddana hanay;
 ta sakuukka taana yeddennan is's'eedda.
¹⁸ Taani ta iita oosuwaa paas'ay;
 taani ta nagaraa gaasuwaan kayyotay.
¹⁹ Ta morkketuu goobanne wolk'k'aama;
 taana c'oo is's'iyaawanttu c'ora.
²⁰ Taani lo"obaa ootsina,
 taw iitaa zaariyaa asatuu,
 Taani lo"obaa kaalliyaa diraw, taana ek'k'etiino.
²¹ Abeet Med'inaa Godaw, taana yeggoppa.
 Abeet ta S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
²² Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaawoo,
 taana maaddanaw elleella.

39

Metuu Gakka Asaa Paas'etsaa

Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Amanuwaa K'aalaa (1 Od. 25:3)

- ¹ Taani, «Ta ins's'arssan nagaraa ootsennaadan,
 ta ogiyaa naagana.
 Iita asatuu ta sintsan de'iyaa wode,
 ta doonaa barana» yaagaad.
² Shin taani duudiyaadan c'o"u gaad;
 taani haray atto lo"obaa haasayiyaawaakka aggina,
 Ta waayii yaa dareedda.
³ Ta wozanay ta garssan seeleedda;
 ta k'ofay poddu giide, ees's'i keseedda.
 Yaatina, ta ins's'arssan hawaadan yaagaad:
⁴ «Abeet Med'inaa Godaw, ta de'uwaa wurssetsaanne
 ta de'anaw atteedda gallassaa taana besa.

K'ay ta de'uu wuranaw ay keeshshaa elleellintto, taana erissa.

⁵ Neeni ta laytsaa s'i takkaad'e keeshshaa kessaadda.

Ta laytsay ne sintsan bayinnawaa mala;

tumuwaappe Asay ubbay itti gede shemppiyyaa c'arkkuwaa mala.

⁶ Tumuwaappe Asay eeshuwaadan hamettee;

tumuwaappe c'oo mela simerettee.

I mas'uwaa shiishshee; shin akkana asaa erenna.

⁷ «Abeet Godaw, ha"i simmi,

taani naagiyaawe ayee?

Taani hidootaa ootsiyaawe neenana.

⁸ Ta bayzzuwaa ubbaappe taana ashsha;

eeyyatuwaan taana tooshissoppa.

⁹ Hawaa ubbaa ootseeddawe

neena gidiyaa diraw, taani duudaad;

Doonaanne pogabeykke.

¹⁰ Ne boshaa ta bollaappe dentsa.

Ne kushiyaa minotetsaa gaasuwaan taani daaburaad.

¹¹ Neeni asaa Aa nagaraa diraw, seeraasanne muraasa;

Aa al"o shemppuwaa bil"aadan wurssaasa.

Tumuwaappe Asay ubbay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala.

¹² «Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;

taana maaddanaw ta waasuwaa hayzza.

Ta afotsaa c'o"u gooppa;

ayaw gooppe, taani ta aawotuwaa ubbaadan betenne imatsaa gi-
daade,

neenana de'ay.

¹³ Taani shaakkettanaappenne d'ayanaappe,

kasetaade nashettana mala,

ha"i taana agga» yaagaad.

40

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Taani Med'inaa Godaa danddayan naagaad;

I taakko simmiide, ta waasuwaa siseedda.

² Bashshaa ollaappe, halitsiyaa urk'k'aappe taana kesseedda.

Ta gediyyaa zaallaa bollan esseedda;

k'ay ta hametsaakka saruwaa ootseedda.

³ I ta doonaan ooratsa yetsaa wotseedda;

he yetsayenne, «Nu S'oossay galatetto» yaagiyaawaa.

Darotuu be'iide, yayananne Med'inaa Godan ammanettana.

⁴ Med'inaa Godaa barew ammanettiyaawaa ootseedda asay,

otoranchchatuwaakko s'eelennawenne,

worddanchchatuwaakko simmenna Asay anjjetteddawaa.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,

neeni daro malalissiyaabaa ootsaadda;

Neenana likkettiyaawe ooninne baawa!

Neeni nuw k'oppeedda lo"o k'ofaa

ooninne paydanaw danddayenna.
Hewe taani odina, wuriyaawaa gidenna.

- ⁶ Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyabaakka;
shin sisana mala, taw haytsaa dooyaadda.
S'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa neeni koyabaakka.
- ⁷ Hewaappe guyyiyaan taani, «S'aatsaa mas'aafan
tabay s'aafetteeddawaadan, taani yaad.
- ⁸ Abeet ta S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw dosay;
ne higgii ta wozanaa gidдон de'ee» yaagaad.
- ⁹ Wolk'k'aama shiik'uwaan taani, «Ne s'illotetsaa»
mishiraachchuwaa odana.
Abeet Med'inaa Godaw, neeni eriyaawaadanka,
taani ta doonaan odiyaawaa aggabeyikke.
- ¹⁰ Taani ne s'illotetsaa ta wozanaa gidдон k'osabeykke;
neeni ammanettiyaawaanne ashshiyaawaa odaad.
K'ay aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa,
ne wolk'k'aama shiik'uwaappe gentsabeykke.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne maarotetsaa taappe haassoppa.
Aggena ne siik'uunne ne tumatetsay
taana ubbaa wode naago.
- ¹² Ayaw gooppe, paydu bayinna iitabay taana dooddeedda.
Ta iitatetsay taana gakkii de goozeedda;
taani s'eellanaw danddaykke.
Ta iita oosuu ta huup'iyaa binnaanaappe dareedda;
ta wozanay ta gidдон seereedda.
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshanaw eeno ga;
abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
- ¹⁴ Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ubbakka yeellatinonne kawushino.
Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu
kawushiide guyye simmino.
- ¹⁵ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
geeddawanttu s'oonetteedda diraw, yeellatino.
- ¹⁶ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
neenan nashetinonne hashshu giino.
K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
«Med'inaa Goday gitato!» yaagino.
- ¹⁷ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
tawaa Goday k'oppo.
Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet ta S'oossaw, gam"oppa.

41

Hargganchcha Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Hiyyeesaw k'oppiyaa Asay anjjettedawaa;
metuwaa gallassi Med'inaa Goday Aa ashshee.
- ² Med'inaa Goday Aa naagiide, pas'a wotsee.

Inne biittaa bollan anjjettedawaa gidee;
 S'oossay Aa Aa morkkatuwaa amoo aatsiide immenna.
³ Med'inaa Goday Aa harggiyaa hiitsan de'ishiinakka maaddee;
 I sakkettinakka, Aa patsee.

⁴ Taana gidooppe, taani, «Abeet Med'inaa Godaw,
 taani neena naak'k'eedda diraw, taana maara;
 Harggiyaappekka taana patsa» yaagaad.
⁵ Ta morkketuu iitaban taana haasayiidde,
 «I awude hayk'k'anddeeshsha?
 K'ay Aa suntsaykka awude d'ayanddeeshsha?» yaagiino.
⁶ Taana be'anaw yiyaa ooninne taw worddobaa odee;
 bare wozanaan taana zigiriyaawaa biddee.
 Hewaappe guyyiyaan, kare kesiide,
 yaanne haanne oduwaa laalee.

⁷ Taana is'siyaa ubbatuu
 ittippe ta bollan saasukkiino;
 «Iitabay Aa bolla gakkee» giide k'oppiino.
⁸ Unttuntu «Aa iita harggii oyk'k'eedda;
 I he giseeddasaappe ubbakka denddena» yaagiino.
⁹ Haray attina, taani ammanettiyyaa ta siik'o laggii,
 taani barsseeddawe ta kushiyaa sa"eedda.
¹⁰ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana maara;
 taani unttuntu kushiyaa kesanaadan,
 taana harggiyaa hiitsaappe dentsa.
¹¹ Neeni taanan nashettanawaa taani eray;
 Ayaw gooppe, ta morkkii taana,
 s'ooniide gayrena.
¹² Neeni taana ta suuretetsaa diraw zemppisaadda;
 ne sintsan taana med'inaw wotsaadda.
¹³ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay,
 med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto.

Amen"i. Amen"i.

Laa"entso Mas'aafaa

42

(42–72)

Yedesaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeekaa
 Timirttiyaa

¹ Gaaray goggiyaa haatsaa laamotiyaawaadan,
 Abeet S'oossaw, hewaadan taanikka neena laamotay.
² «Taani baade, S'oossaa sintsa
 be'anawe awudeeshsha?» gaade,
 S'oossaa, de'uwaa S'oossaa be"anaw saamettay.
³ Asatuu ubbaa gede, «Ne S'oossay hak'an de'ii?»
 yaagiyya wode, taw gallassinne k'amma ta afotsay k'uma gideedda.

⁴ Taani untunttu baalaa bonchchanaw,
 shiik'eedda daro asaa gidduwaana
 salppiyaan hombboc'ishiinanne
 galataa yetsaa yes's'ishin,
 S'oossaa golle kaaletseeddawaa k'oppiyaa wode,
 ta wozanay kayyottiidde, gidдон seereedda.
⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
 K'ay ayaw jabbakattaytta?
 Taani S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani biro
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

⁶ Ta wozanay kayyotteedda; hewaa diraw,
 taani Yorddaanoosa biittan, Hermmoone d'ok'k'an,
 Miizaare Deriyan ek'k'aade neena hassayay.
⁷ Ne soossuwaa guntsan c'iimmuu c'iimmaw s'eesee;
 K'ay ne beetaynne ne hobbii ubbay
 ta bollaanna goggeedda.
⁸ Gallassi Med'inaa Goday aggena bare siik'uwaa taw kiittee.
 K'ammakka Aa yetsay taananna de'ee;
 he yetsaykka taani ta de'uwaa S'oossaa woossiyaa woosaa.

⁹ S'oossaa, ta wogga zaallaa taani,
 «Ayaw taana dogaadii?
 Taani ayaw ta morkkiyaan naak'ettaade kayyotaade hamettoo?» yaa-
 gay.
¹⁰ Ta morkketuu taana,
 «Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiide,
 ta mek'etsaa mentsiide boriino.
¹¹ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
 K'ay ayaw jabbakattaytta?
 S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani ha"ikka
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

43

¹ Abeet S'oossaw, taana shatintsa.
 S'oossaa erenna asatuwaana ta mootuwaa neeni mootetta.
 C'immiyaa iita asatuwaappe taana neeni ashsha.
² S'oossaw, taani naagetta attiyaa miis'ay neena.
 Neeni taana ayaw aggay? Taani ayaw ta morkkiyaan,
 naak'ettaade kayyotaadde hamettoo?
³ Ne poo'uwaanne ne tumuwaa taw kiitta;
 untunttu taana kaaletsino.
 Ne geeshsha deriyaa neeni de'iyaasaa afino.
⁴ He wode taani ta S'oossaa yarshshuwaa sa'aa,
 taana nashechchiyaa S'oossaakko baana.
 Abeet S'oossaw, ta S'oossaw,
 taani diitsaa diis's'aade, neena sabbana.
⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?
 K'ay ayaw jabbakattaytta?

Taani S'oossan hidootaa wotsana.
 Ayaw gooppe, taani biro
 taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

44

S'oossay Naaganaadan Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeeka
 Timirttiyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, aad'd'eeda wodiyaan,
 neeni ootseeddawaa nuuni nu haytsaan siseeddo,
 nu aawotuwaa wodiyaankka ne ootseeddawaa nuw odeeddino.
- ² Kawutetsatuwaa neeni ne kushiyan laaggaade kessaadda;
 nu aawotuwaa untunttu biittan tokkanaw;
 hara kawutetsatuwaa muraadda;
 shin ne asatuwaa aasaadda.
- ³ Untunttu barenttu mashshaan oliide,
 he biittaa kessibeykkino;
 Untunttu barenttu kushiya minotetsan s'oonibeykkino.
 Shin neeni untunttu siik'eedda diraw,
 untunttu ne ushechcha kushiya,
 ne k'esiyaanne ne sintsa poo'uwwaa wolk'k'an s'ooneeddino.
- ⁴ Yaak'ooba asaw s'oonuwaa azaziya,
 ta kaatiinne ta S'oossay neena.
- ⁵ Neenan gidiide, nu morkkatuwaa nuuni sugi olana;
 ne suntsan nu ek'etiyaawantta nuuni yed'd'ana.
- ⁶ Taani ta tooraan ammanettikke;
 ta mashshaykka taana ashshenna.
- ⁷ Shin neeni nuuna nu morkkatuwaappe ashshaada;
 k'ay nuuna is's'iyaawantta neeni kawushshaadda.
- ⁸ Nuuni ubbaa wode S'oossan c'EEK'etteetto;
 ne suntsaw med'inaw galataa immana.
- ⁹ Shin ha"i neeni nuuna aggaada; kawushshaadda;
 nu tooraa asaana ittippe olaa baakka.
- ¹⁰ Nu morkkatuwaa sintsaappe nuuna bak'k'atissaadda;
 nu ek'k'etiyaawanttu nubaa bonk'k'eeddino.
- ¹¹ Neeni nuuna dorssatuwaadan shukaw aatsaade immaadda;
 k'ay kawutetsatuwaa gidдон nuuna laalaadda.
- ¹² Neeni ne asaa hirayisuwaan zal"aadda;
 ayaa wod'iyaanne demmabeykka.
- ¹³ Neeni nuuna nu shoorotuu boriyaawaa,
 k'ay nu heeraan de'iyaawanttu k'ilii'c'iyaawaanne miic'c'iyaawaa
 ootsaadda.
- ¹⁴ Neeni nuuna kawutetsatuwaa gidдон tossaa kessaadda;
 nuuna untunttu barenttu huup'iyaa k'aatsi k'aatsi k'id'iyaawaa
 ootsaadda.
- ¹⁵ Taani gallassaa kumentsan tooshettaad.
 Ta som"iyaa yeellay kammeedda.
- ¹⁶ Taana shek'k'iyaawanttunne boriyaawanttu gaasuwaan,
 Taanna morkkiyaawanttunne manddiyaawanttu gaasuwaana.
- ¹⁷ Nuuni neena dogibeennawaa gidoopeekka,

woy ne c'aak'uwaa mentsibeenawaa gidooppekka,
 Hawe ubbay nu bolla haneedda.
¹⁸ Nu wozanay neeppe guyye simmibeenna;
 nu gedii ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
¹⁹ Shin neeni nuuna mentseereetsaade do'aa gidдон yeggaadda;
 d'ip'p'i go d'uman kammaadda.
²⁰ Nu S'oossaa suntsaa nuuni dogeeddentto,
 hara s'oossaa woossanaw nuuni nu kushiya mic'c'eeddentto,
²¹ Wozanaan geemmeedda s'uuraa S'oossay eriyaa diraw,
 I hawaa bididi demmennee?
²² Shin ne diraw, gallassaa ubbaan nuuna wod'iino;
 shukkanaw afiyaa dorssaadan paydeteeddo.
²³ Abeet Med'inaa Godaw, dendda! Ayaw gem"ishay?
 Beegotta! Med'inaw nuuna aggoppa.
²⁴ Ne som"uwaa nuuppe ayaw gentsay?
 Nu k'ohuwaanne nu un"aa ayaw dogay?
²⁵ Nuuni baanan duge oletteeddo;
 nu asatetsaykka biittaana oyk'k'etteedda.
²⁶ Abeet S'oossaw, dendda! Nuuna maadda!
 Aggena ne siik'uwaa diraw, nuuna woza.

45

Siik'uwaa Timirttiyaa

K'oore Naanatu Zammaaretuwaa Kaappoo C'iishshaa Waatsa Giyaa
 Waatsan Yes's'eedda Yetsaa. Akeekan S'aafetteedda Siik'uwaa Yetsaa.

¹ Taani ta yetsaa kaatiyaa sisana,
 ta wozanay lo"o k'ofaa pultee;
 ta ins's'arsay lo"o s'aafiyaa asaa bi'iriyaa mala.

² Asaa ubbaappe neeni malanchchanne;
 ne haasayay nashetsiyaawaa gidana mala,
 S'oossay neena med'inaw anjjeedda.

³ Wolk'k'aama kaatiyaw,
 ne mashshaa ne s'eessan danc'c'a;
 bonchchuunne gitatetsay newaa.

⁴ Ne tumatetsaa, ashkktetsaanne s'illotetsaa diraw,
 ne angga mayyaade, s'oonanaw piriis'a.
 Ne ushechcha kushii malalissiyaabaa besso.

⁵ Ne pootsay k'ara;
 untuntu kaatiyaa morkkatuwaa wozana ayifiyaa c'addino.
 Kawutetsatuu ne gediyaan kunddino.

⁶ Abeet S'oossaw,
 ne kawutetsaa araatay med'i med'inaw de'ee;
 ne kawutetsaa s'am"aykka suuretetsaa s'am"aa.

⁷ Neeni s'illotetsaa siik'aasa;
 geelatetsaa is's'aa.
 S'oossay, ne S'oossay, neena
 ne laggetuwaappe aatsiide,

- nashshechchaa zayitiyaa okkeeddawe hewaassa.
- ⁸ Kawaraan, godare uutsaaninne birggudiyaan,
ne mayuu ubbay pushakketteedda.
- Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda,
ne kawutetsaa golliyaan diis's'iyawwantu neena nashechchiino.
- ⁹ Kaatiyaa golliyaan de'iyaa mac'c'a asatuwaa gidдон,
kaatetuwaa mac'c'a naanatuu de'iino;
kaatata geeshsha work'k'aan alleek'k'ettaade,
neeppe ushechcha baggan ek'k'aaddu.
- ¹⁰ Ta naattee, sisa; hayzza;
ne haytsaa haa yegga.
- Ne zariyaanne ne aawuwaa golliyaa dogaa.
- ¹¹ Ne pulaa kaatii amottee;
I new goda gidiyaa diraw, aw azazetta.
- ¹² S'iroosa Asay iziwi imotaa akkiide yaana;
duretuu neena awuddashana.
- ¹³ Kaatiyaa naatta kaatiyaa golliyaa gidдон waata lo"ay!
Izi bullachchaa mayuukka work'k'aa k'ac'inaan dadetteedda.
- ¹⁴ Bare alleek'k'o mayuwaa mayyaade, kaatiyaakko moyzzetaw;
Izi lagge naanatuu wodorotuu,
izo kaalliide, Aa sintsa aheeddino.
- ¹⁵ Untuntu nashettiiddenne hombboc'iide yiide,
kaatiyaa golliyaa geliino.
- ¹⁶ Kaatiyaw, ne aawotuwa kootaa ne naanatuu akkana.
Neeni untuntta biittaa ubbaa bollan suntsana.
- ¹⁷ Taani ne suntsay yeletaa ubbaan hassayettanaadan ootsana.
Hewaa diraw, Asay med'i med'inaw neena galatana.

46

S'oossay Nuunana De'ee

- Zammaaretuwaa Kaappoo K'oore Naanatuu Immina Yes'etteedda,
Wodoro Naanaa Yetsaa Hiilan S'aafetteedda Yetsaa.
- ¹ S'oossay nuuni naagetti attiyaa saanne nuw wolk'k'aa.
Nuuna metuu gakkiiyaa wode,
maaddanaw I ubbaa gede matan de'ee.
- ² Hewaa diraw, biittay k'aas's'inttokka,
woy deretuu abban kunddinttokka,
Nuuni yayyokko.
- ³ Abbaa beetay guummiide, hoommuwaa mayninttokka,
Aa wolk'k'aama hobbiyan deretuu yiik'k'iyiik'k'inttokka,
nuuni yayyokko.
- ⁴ Itti shaafay de'ee.
He shaafay goggiide, S'oossaa katamaa,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay de'iyaa geeshsha sa'aa nashechchee.
- ⁵ S'oossay Aa gidдон de'iyaa diraw,
he katamay k'aas's'enna.
Wontta guuran S'oossay Aa maaddana.
- ⁶ Gadiyaa Asay shabbarettee;
kawutetsatuu k'aas's'iino.
S'oossay bare k'aalaa sisseedda wode, sa'ay seeree.

- ⁷ Med'etetsaa Ubbaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba s'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.
- ⁸ Haa yiite; Med'inaa Goday oosuwaa s'eellite;
I sa'aan aheedda bashshaa be'ite.
- ⁹ I sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa olaa te"ee;
wonddaafiyaa mentsee;
tooraa mentsee;
gondalliyaakka taman s'uuggee.
- ¹⁰ Woppu giite; taani S'oossaa gidiyaawaa erite.
Taani kawutetsatuwaa gidдон d'ok'k'ay.
K'ay biittaa bollankka d'ok'k'ay.
- ¹¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba S'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

47

S'oossay Alamiyaa Ubbaa Kaatiyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa
Mazimuriyaa

- ¹ Kawutetsatuu ubbay hintte kushiyaa bak'k'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaw galataa yes's'ite.
- ² Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Goday yayettanaw bessee;
sa'aa ubbaa bollan I wolk'k'aama kaatiyaa.
- ³ Gadiyaa asaa nuuppe garssaana,
kawutetsatuwaakka nu gediyaappe garssaana wotsiide,
Nuw moodissee.
- ⁴ I nuw laattiyaa biittaa dooreedda;
he biittay, I siik'iyaa Yaak'ooba zaratuu c'ee'ettiyaawaa.
- ⁵ S'oossay pude kawutetsaa araataa keseedda.
Med'inaa Goday pude kesiyaa wode,
nashshechchaa hombhoc'etsayenne malakataa punnay sisetteedda.
- ⁶ S'oossaa sabbite; ee, Aa sabbite.
Nu kaatiyaa sabbite; ee, Aa sabbite.
- ⁷ S'oossay sa'aa ubbaa kaatiyaa gidiyaa diraw,
galataa sabaa sabbite.
- ⁸ S'oossay bare geeshsha kawutetsaa araatan utteedda;
S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa mooddee.
- ⁹ Kawutetsatuwaa kaappatuu,
Abrahaama S'oossaa asatuwaana ittippe shiik'iino.
Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa wolk'k'aamatuu ubbay S'oossaassa;
I loytsi d'ok'k'u geedda.

48

S'oossaa Katamati S'iyoono

K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa; yetsaa

- ¹ Med'inaa Goday wolk'k'aama.
Nu S'oossaa kataman Aa geeshsha deriyaan aad'd'o galatay aw
bessee.

- ² S'oossaa deriyaa S'iyooone d'ok'k'anne lo"a.
 Pudehaa baggana de'iyaa
 He wolk'k'aama kaatiyaa katamay sa'aa ubbaw nashshechchaa.
³ He katamaa gimbbiyaa gidдон,
 barenan saro Asay de'iyaaawaa S'oossay besseedda.
- ⁴ Kaatetuu barenttu tooranchchatuwaanna ittippe shiik'eeddino;
 S'iyooone olanaw yeeddino.
⁵ Aa be'iide, maalalettiidinne dagammiide,
 bak'ateeddino.
⁶ Unttuntu hewan de'ishiina,
 unttunta yashshaa kokkorssay oyk'k'eedda;
 oysay oyk'k'eedda mishirattiidan un"eteeddino.
⁷ Away doliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkuwaan,
 me"iyaa Tarseese markkabiyaadan unttuntu kokkoreeddino.
- ⁸ Nuuni siseeddawaadankka,
 Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa kataman,
 nu S'oossaa kataman, I ootseeddawaa be'eeddo.
 S'oossay he katamaa med'inaw minisi essee.
- ⁹ Abeet S'oossaw, ne Geeshsha Golliyaa gidдон
 aggena ne siik'uwaa k'oppeeddo.
¹⁰ Abeet S'oossaw, ne suntsaadankka,
 ne galatay sa'aa gas'aa gakkeedda.
 Ne ushechcha kushii s'illotetsaan kumeeddawaa.
¹¹ Ne pirddaa diraw,
 S'iyooone Asay nashettee;
 Yihudaa mootsatuukka nashettiino.
¹² S'iyooone yuushshuwaan hamettite;
 I yuushshuwaan yaanne haanne simerettite.
 I wochchiyaa sa'aa paydite.
¹³ Yiyaa yeletaw odanaadan,
 izi gimbbiyaa akeekitenne izi aakko gimbbiyaa s'omoosite.
¹⁴ Hintte, «Med'i med'inaw
 ha S'oossay nu S'oossaa;
 I nuuna hayk'k'ana gakkanaw kaaletsana» yaagiide odite.

49

Duretaan Amanetussay Hada Gidussaa
 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa
 Mazimuriyaa

- ¹ Hinttenoo, asatoo, ubbatuukka hawaa sisite.
 Hinttenoo, sa'aan de'iyaaawanttoo,
 ubbatuukka hawaa hayzzite.
² D'ok'k'ay zik'k'aykka,
 durii mank'k'uukka sisite.
³ Ta wozanaa k'ofay c'iimma;
 ta doonay aad'd'eeda eratetsaa haasayee.
⁴ Ta haytsaa leemisuwaakko yeggana;
 diitsaa diis's'aade,

Taani Aa biletsaa k'onc'c'issana.

⁵ Meto gallassay yiyaa wodiyaaninne baletsiyaa morkketuu,
taana dooddiyaa wode,

Taani ayaw yayyaytaa?

⁶ Ta morkketoo,
Barenttu de'iyaaawan ammanettiyaawanttoon
barenttu duretetsaa daruwaan c'EEK'k'iyaaawanttoo
ayaw yayyaytaa?

⁷ Ay asayenne barena wozanaw,
woy bare shemppuwaa gatiyaa S'oossaw c'igganaw danddayenna.

⁸ Ayaw gooppe, asaa shemppuwaa gatii al"a.

Ay gatiyaa c'igginakka gidena.

⁹ I med'inaw de'anaadan,
woy I hayk'k'ennaadan ootsanaw gakkenna.

¹⁰ Eeyyatuunne boozatuu hayk'k'iyaaawaadan,
aad'd'eeda eranchchatuukka d'ayiyaawaanne
barenttu mas'uwaa haratoo yeggiide biyaawaa
asay ubbay be'ee.

¹¹ Unttuntu barenttu biittaa barenttuwaa giinakka,
duufuu med'inaw unttuntu gollenne yeletaappe yeletaa gakkanaw
unttuntu de'iyaa sa'aa gidanawaa.

¹² Asay ay gitatoopekka pas'a attena;
I do'aadan hayk'k'ana.

¹³ Barekka barenttu huup'iyaa ammanettiyaawanttu kaac'ayenne
unttuntu k'aalaa tuma giyaawanttu wurssetsay hawaa.

¹⁴ Shukaw dooretteedda dorssatuwaadan,
unttuntu duufoo dooretteeddino;

Hayk'k'uu unttuntu hentsanchchaa gidanawaa.
Suuretuu wontta unttuntu duufuwaa bolla hamettana;
unttuntu barenttu de'iyaa golliyaappe haakkiide, duufuwaan
wook'k'ana.

¹⁵ Shin S'oossay taana wozana;
I ta shemppuwaa hayk'k'uwaa wolk'k'aappe ashshana.

¹⁶ Asay durettiyyaa wodenne,
Aa bonchchuu dariyaa wode yayyoppa.

¹⁷ Ayaw gooppe, I hayk'k'iidde,
Ayinne akkiide beenna;
Aa duretay aanana ittippe duufuwaa beenna.

¹⁸ Asay pas'a de'iyaa wodiyaan,
«Taw kumeedda» gooppenne,
ubbabay aw giigeedda diraw galatettooppenne,

¹⁹ Simmiide poo'uwaa be'enna bare mayzza aawotuwaana gakkettee.

²⁰ Eri bayinnan gitateedda Asay do'aadan hayk'k'ana.

50

Tumo Goynaa

Asaafa mazamuriyaa

¹ Wolk'k'aama S'oossay, Med'inaa Goday haasayee.

Away doliyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw
sa'aan de'iyaa asaa s'eese.

² Puulay kumentsaa lo" a gidiyaa S'iyooneppe S'oossay poo'ee.

³ Nu S'oossay yaana; c'o"u geena.
Ees's'iyaa tamay Aa sintsaana;
wolk'k'aama gotii Aa yuushshuwaana.

⁴ S'oossay bare asaa pirdidiidde,
salotuwaanne sa'aa s'eese.

⁵ «Yarshshuwaa yarshshiyaawaan,
taananna c'aak'k'eteedda S'oossaa asatuwaa,
taakko shiishshite» yaageedda.

⁶ S'oossay pirdidiyaawaa gidiyaa diraw,
salotuu Aa s'illotetsaa odiino.

⁷ «Ta asaw, sisa! Taani new oday.
Israa'eeliyaa asaw, taani ne bolla markkattay.
Taani S'oossaa, ne S'oossaa.

⁸ Ne yarshshuwaa dirawunne
neeni ubbaa gede shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa diraw,
Taani neena seerikke.

⁹ Hewaadankka, ne dirsaappe korumatuwaa,
woy ne sikkuwaappe deeshshatuwaa akkanaw koyikke.

¹⁰ Ayaw gooppe, woraan de'iyaa do'atuu ubbatuu tawantta;
sha"u deriyaa bollan de'iyaa mehetuukka tawantta.

¹¹ Taani d'ok'k'a deriyaan de'iyaa kafotuwaa ubbaa eray;
dembban de'iyaa med'etetsatuu tawantta.

¹² Taana koshinttonne, taani new odikke:
ayaw gooppe, sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay tawaa.

¹³ Taani korumatuwaa ashuwaa maytta?
Woy deeshshatuwaa suutsaa ushaytaa?

¹⁴ Hewaa diraw, S'oossaw,
neeni immiyaa yarshshuu galataa gido;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw ne k'anggetsaa gatsa.

¹⁵ Yaataade, metuwaa gallassi taana s'eesa.
Taani neena ashshana; neenikka taana bonchchana» yaagee.

¹⁶ Shin S'oossay iita asaa hawaadan yaagee;
Ta higgiiyaa neeni zaara zaaraadde ayaw oday?

Woy ta c'aak'uwaa ne doonaan ayaw haasayay?

¹⁷ Neeni ta timirttiyaa is's'aadda;
ta k'aalaakka haytsaa bollaanna aatsaada.

¹⁸ Neeni kayisuwaa be'eedda wode,
aanana dabbotaadda;

Shaarmus'iyaawanttu maabaran gelaadda.

¹⁹ Neeni ne doonaa iitabaa haasayanaw billa yeddaasa.
Ne ins's'arssaykka wordduwaa haasayaa meezeteedda.

²⁰ Ne utteeddasaan ne ishaa iissaade haasayaadda;
ne aatti na'aa zigiraasa.

²¹ Neeni hawaa ubbaa ootsiyaa wode,
taani c'o"u geedda diraw,

Taanakka ne mala gaade k'oppaadda.
Shin ha"i taani neena seeraynne
ne balaa ne sintsan payday.

- ²² «Hinttenoo, S'oossaa dogiyaawanttoo, hawaa akeekite.
 Hewe d'ayooppe, taani hinttena mentsereetsana;
 he wode hinttena ashshiyaawe baawa.
²³ Taw galataa immiyaa Asay taana bonchchee.
 Bare ogiyaa suurissiyaa asaa
 taani S'oossaa atatetsaa bessana» yaagee.

51

Maarotetsaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Berssaabina sharmus'eedda
 Hanotaa Timbbitiyaa Odiyaa Naataani Aw odiide Simmina, Daawita
 Mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uwaadan taana maara;
 ne k'aretaa daruwaadan ta bayzzuwaa k'uc'c'a.
² Ta iitatetsaappe taana mule meec'c'a;
 ta nagaraappe taana geeshsha.
³ Ayaw gooppe, ta bayzzuwaa taani eray;
 ta nagaray ubbaa gede ta sintsaana.
⁴ Taani neena, ne s'alala naak'k'aad;
 ne ayifiyaa sintsan iitabaa ootsaad.
 Hewaa diraw, haasayaaddekka neeni likke;
 pirdaaddekka neeni s'illuwaa.
⁵ Taani yelettoodeppekka tumu nagaranchcha;
 ta aatti uluwaan biro attiyaa wodeppe doommaaddekka,
 taani nagaranchcha.
⁶ Hekko neeni wozana giddo tumatetsaa koyaasa;
 hewaa diraw, ne aad'd'eeda eratetsaa ta garssan tamarissa.
⁷ Hiisoo'p'iyaa giyaa bonc'c'iyaan neeni taana geeshsha;
 taani geeyana.
 Taana meec'c'a;
 taani shachchaappe aad'd'aade boos's'ana.
⁸ Neeni taana nashshechchaanne
 hashshu giyaawaa sisa;
 neeni taana mentsereetseeddabaa gidoopeekka,
 zaaraadde nashshechchaa.
⁹ Ta nagaraappe ne sintsa wora zaara;
 ta iitatetsaa ubbaa k'uc'c'a.
¹⁰ Abeet S'oossaw, geeshsha wozanaa ta gidдон med'd'a;
 minisiyaa ayaanaa ta gidдон ooratsa.
¹¹ Taana ne sintsaappe oloppa;
 ne Geeshsha Ayaanaa taappe akkoppa.
¹² Ne atatetsaa nashshechchaa taw zaaraadde imma;
 taani new eeno gaade azazettanaadan,
 Taana zempissa.
¹³ He wode taani bayzzanchchatuwaa ne ogiyaa tamarissana;
 he nagaranchchatuunne neekko simmana.
¹⁴ Abeet S'oossaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
 suutsaa gussedda nagaraappe taana ashsha;

He wode ta ins's'arssay ne s'illotetsaabaa yes's'ana.

¹⁵ Abeet Godaw, ta doonaa dooyaa;

yaatooppe, ta ins's'arssay ne galataa awaayana.

¹⁶ Neeni yarshshuwaan nashetantto ta new shiishshanashin,
neeni yarshshuwaan nashetakka.

¹⁷ S'oossaw yarshshiyaa yarshshuu
ashkke ayaanaa; abeet S'oossaw,

«Nagaraa ootsennan aggaarikkitaashaa» giyaa,
me"eedda wozanaa neeni kad'akka.

¹⁸ Abeet S'oossaw, ne dosuwaan S'iyooniw keeka;
Yerusaalame gimbbetuwaa gimmba.

¹⁹ He wode s'illo yarshshuwaan,
S'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
mehiyaa ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaan neeni nashet-
tana.
K'ay korumatuu ne yarshshiyaasan yarshshettana.

52

Iitatuwaa Wurssetsaa Kaac'aa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Eedooma biittaa asaa gidiyaa
Doyik'i Saa'oolakko biide, «Daawite Abimeleeka golle beedda» yaagiide
odiide simmina Daawita Akeeka Timirttiyaa.

¹ Neenoo, wolk'k'aama bitaniyaw,
S'oossaa asatuwaa bolla iitabaa ootsiyaawaadan,
gallassaa ubbaan ayaw c'ee'ettay?

² Neenoo, worddobaa haniyaawoo,
neeni haratuwaa d'ayissanaw mak'ettaasa.

Ne ins's'arssay kuussa mak'k'iliyaa mala.

³ Neeni lo"uwaappe iitaa siik'aasa;
k'ay tumuwaa haasayiyaawaappe,
wordduwaa haasayiyaawaa dosaasa.

⁴ Neenoo, worddanchchaw,
neeni k'ohiyaa k'aalaa ubbaa siik'aasa.

⁵ Shin S'oossay neena med'inaw d'ayissana.
I neena dafananne ne golliyaappe bonk'k'iide kessana;
I neena pas'a de'iyaa wanttu giddoppe d'ok'ollana.

⁶ S'illotuu hawaa be'iide yayana.
Unttuntu hawaadan yaagiide, ne bolla miic'c'ana;

⁷ «S'oossaa barew geessuwaa ootsibeenna,
bare duretetsaa daruwaan ammanetteeda,
Iita oosuwaan minneedda bitaniyaa
hawaa be'ite!» yaagana.

⁸ Shin taani S'oossaa golliyaan aac'iya wogaraa mala.
Aggena Aa siik'uwaan taani med'i med'inaw ammanettay.

⁹ Neeni ootseedda diraw,
Ta neena galatana,
taani neeni keeka gidiyaa diraw ne suntsaan hidootaa wotsay.
Taani S'oossaa asatuwaa sintsan neena sabbana.

53

Asaa Iitatetsaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Akeekaa Timirttiyaa.

¹ Boozatuu barenttu wozanaan,
«S'oossay baawa» yaagiino.
Unttuntu de'uu bayeedda.
Unttuntu sheneyiyaabaa ootsiino;
lo"iyaabaa ootsiyaa Asay baawa.

² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne be'anaw,
S'oossay saluwaappe duge asaa s'eellee.

³ Unttuntu ubbaykka S'oossaappe haakkeeddino;
ubbaykka ittippe tuneeddino.

Lo"uwaa ootsiyaa Asay baawa;
haray atto ittuunne baawa.

⁴ S'oossay, «Hawanttu ta asaa bonk'k'i miyaa iita asatuu
tumu ayinne erikkinoo?

Unttuntu taana woossikkino» yaagee.

⁵ Unttuntu kase dagammi erennawaa keeshshaa dagamana.

Ayaw gooppe, S'oossay bare asaa morkkiyaawanttu mek'etsaa
laalana.

S'oossay unttunta kad'eedda diraw, unttuntu yeellatana.

⁶ Israa'eeliyaw atotetsay S'iyooneppe yeerennee!

S'oossay bare asaa omooduwaa zaariyaa wode,

Yaak'ooba zaratuu nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaw pooc'u gaana.

54

Morkkiyaa Kushiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Ziifan de'iyaa asatuu
Saa'oolakko biide, «Daawite nu biittan k'osetteedda» yaagiide odiide
simmina Daawite Akeekan Diis's'eedda Timirttiyaa.

¹ Abeet S'oossaw, ne suntsan taana ashsha;
ne wolk'k'an taana shatintsaa.

² Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta doonaa haasayaa hayzza.

³ Otoranchchatuu ta bolla dendiino;
dagantsiyaa asatuu taana wod'anaw koyiino.

Unttuntu S'oossaa alaalle giikkino.

⁴ Hekko S'oossay taana maaddiyaawaa;
Goday taana zempissiyaawaa.

⁵ Abeet S'oossaw, ta morkketoo unttuntu iitatetsaa zaara.
Neeni ammanettiyaawaa gidiyaawaadan,
unttunta d'ayissa.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta sheniyaaan new yarshshana;
neeni keeka gidiyaa diraw,

Taani ne suntsaa galatana.

⁷ Ayaw gooppe, neeni taana

ta metuwaa ubbaappe ashshaadda;

Ta morkketuu s'oonettiyaawaa ta ayifiyaan be'aad.

55

Laggetsay Kaddeedda Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite Akeekan Diis's'eedda Diitsaa.

¹ Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta maganaa ay metee gooppa.

² Hayzza; ta woosaa sisa;
Ta k'ofay taana waayissina,
taani shabbarettaad.

³ Hewenne, ta morkkatuwaa kooshshaappenne,
iitatuwaa naak'uwaappe denddeeddawaana.

Unttuntu ta bolla metuwaa ahiinonne
barenttu hank'k'uwaan taana morkkiino.

⁴ Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
hayk'k'uwaa hirggay taana maashiseedda.

⁵ Taana yashshayenne kokkorssay oyk'k'eedda;
dagamay taana wod'i diggeedda.

⁶ Taani, «Taw harap'p'iyaaadan k'efii de'eerenneeshsha.
Yaaninto taani paalla baade shemppana shin;

⁷ taani haakkaade baana shin;
Bazzuwaan de'ana shin.

⁸ Taani gotiyaappenne uushuwaappe,
attiyaasaa elleellaade gakkana shin» yaagaad.

⁹ Abeet S'oossaw, taani katamaa gidдон
walassanne wad'etaa be'eedda diraw,
Iitatuwaa haasayaa bulluuk'k'a.

¹⁰ Iitatu gallassinne k'amma,
gimbbiyaa yuuyyiino;
Iitatetsayenne kobay katamaa gidдон de'ee.

¹¹ Bashshay Aa gidдон de'ee;
naak'uukka c'imuukka Aa gutaraappe shaakkettenna.

¹² Taana boriyaawe ta morkkiyaa gidenna;
gidinto taani danddayana.

Ta bolla c'ee'ettiyaawe taana is's'iyaaawaa gidenna;
gidinto taani aappe k'osettana.

¹³ Shin hawaa ubbaa ootsiyaawe asaa,
ta laggiyaa,

Ta dabbuwaanne ta siik'uwaa.

¹⁴ Nuuni ittuu ittuwaanna ulobaa haasayeeddo;
nuuni S'oossaa golliyaan asaana ittippe simeretteeddo.

¹⁵ Ta morkketuu wodii gakkennan hayk'k'ino;
unttuntu pas'a moogettino.

Ayaw gooppe, iitatetsay
unttuntu gidдонinne unttuntu de'iyaa saan de'ee.

¹⁶ Shin taani S'oossaa s'eesay;
Med'inaa Goday taana ashshee.

- 17 Wontta, gallassinne omarssi
taani waassananne ta metuwaa aw odana;
I taana sisana.
- 18 Darotuu taana morkkooppekka,
I taana olaa tooraappe ashshee.
- 19 Benippe kawutetsaa araatan utteedda S'oossay,
ta woosaa sisiide barenttu ogiyaa laammennawantanne
barew yayyenawantta,
I kawushshana.
- 20 Ta laggii bare dabbotuwaa k'ohanaw,
bare kushiya dentseedda;
unttuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda.
- 21 Aa haasayay oyssaappekka aad'd'eeda shuga;
shin bare wozanaan morkkeedda.
Aa k'aalatuu zayitiyaappekka aad'd'iide wololatiino;
shin kuussa mashshaadan k'ans's'eeddino.
- 22 Ne tookuwaa Med'inaa Godaan wotsa;
I neena zemppissana.
S'oossay awudenne s'illotuu
shabbarettanaadan ootsenna.
- 23 Shin Abeet S'oossaw, neeni
iita asatuwaa c'iimmo ollaan duge olana.
Suutsaa gussiyaawanttunne c'immiyaawanttu,
barenttu de'ana laytsaw baggaanne de'ikkino;
Shin taani neenan ammanettana.

56

S'oossaan Zemppuwaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Piliss's'eema asatuu Aa Gaate
Giyaa Katamaan Omoodeedda Wode, Daawita Mazimuriyaa. Haako
Saan Wolaa Bollan Utteedda Dogomattissi Geetettiide Suusulliyaan
Yes'etteedda Mazimuriyaa.

- 1 Abeet S'oossaw, asatuu taana yederssiyaa dirawunne
gallassaa ubbankka ta morkketuu taana un"etseedda diraw,
taw k'aretta.
- 2 Ta morkketuu gallassaa ubbaan
taana yederssiino;
C'oratu oturuwaan taana un"etsiino.
- 3 Taani yayyeedda wode,
neenan ammanettay.
- 4 Taani S'oossan ammanettay;
Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossan
ammanettayne yayyikke.
Asay taana ayaa ootsanee?
- 5 Gallassaa ubbaan ta morkketuu,
taw metuwaa med'd'iino;
Unttuntu ubbaa gede taw iitabaa k'oppiino.
- 6 Unttuntu ta bolla mak'ettiino;
kuukuliide wochchiinonne
ta ogiyaa naagiino;
taana wod'anaw koyiino.
- 7 Unttuntu iitatetsaa diraw, unttunta yeddoppa;

ne hank'k'uwaan he asatuwaa zik'k'i ootsa.

⁸ Neeni taani toyilakattowaa paydaadda.

Taani woyssa afotsaa gussaadditantto, neeni eraasa.

Unttuntu ne mazggobiyaan de'ikkinoo?

⁹ Taani neena s'eesiyaa wode,

ta morkketuu guyye simmana.

S'oossay ta bagga gidiyaawaa taani eray.

¹⁰ Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossay,

taani Aa k'aalaa galatiyaa Med'inaa Godaa,

¹¹ taani he S'oossan ammanettay; yayyikke.

Asay taana ay ootsanee?

¹² Abeet S'oossaw, taani,

new shiik'etteeddawaa ootsana;

Hewaa galataa yarshshuwaa taani new immana.

¹³ Ayaw gooppe, neeni taana hayk'k'uwaappe,

ta gediya kunddetsaappe ashshaada.

Hewaa diraw, I pas'a de'iyaa wanttu bolla poo'issiyaa poo'uwaan

S'oossaa sintsan taani hamettay.

57

Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo, Gonggolo giddoppe Saa'oolappe bak'atiide
bi simmina Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Woosaan
Yes'etteedda Woosaa.

¹ Taana maara; abeet S'oossaw, taana maara;

taani neekko bak'atay.

Bashshay aad'd'ana gakkanaw,

ne k'efiyaa gidдон bak'ataade attay.

² Taani Ubbaaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,

taw ubbabaa ootsiyaa S'oossaw waassay.

³ S'oossay saluwaappe maaduwaa kiittiide, taana ashshana;

taana naak'k'iyaa wantta kawushshana;

S'oossay aggena bare siik'uwaanne

bare tumatetsaa taw kiittana.

⁴ Taani ta morkkatuwaa gidдон,

asaa bonk'k'iide miyaa gaammuwaa malatuwaa gidдон de'ay.

Unttuntu achchay tooraanne wonddaafiyaa mala;

unttuntu ins's'arssay kuussa mashshaa mala.

⁵ Abeet S'oossaw, neeni salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga;

ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla de'o.

⁶ Unttuntu ta gediya p'iriyaa wotseeddino;

taani metootaade hokkaad.

Unttuntu ta ogyaan ollaa bookkeeddino;

shin he ollaan barenttoo kunddeeddino.

⁷ Ta wozanay minniide de'ee;

Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.

Taani new yes's'ananne neena sabbana.

⁸ Ta shemppattee, beegotta!

Diitsawunne maasink'k'oo, beegottite!

Taanikka wontta guuraanna beegottana.

⁹ Abeet S'oossaw, taani neena asaa gidдон galatana;

k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana.

¹⁰ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;

salotuwaa gakkeedda.

Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.

¹¹ Abeet S'oossaw,

salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga!

Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

58

S'oossay Nagarachchatuwaa Muranaadan

Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Woosaa. «D'ayssoppa»

Geetettiyaa Mazimuriyaa waas'uwaan Yes'etteedda Woosaa.

¹ Hinttenoo deriyaa mooddiyaawanttoo,

tumuwaappe likkiyaa haasayiitee?

Asaa ubbaa gidдон s'illuwaa pirddiitee?

² Gidena, hintte wozanaan iitabaa halchchiita;

biittan hintte kushii makkalabaa ootseedda.

³ Iita Asay aatti uluwaappe doommiide balee;

yelettoodeppe doommiide,

Bayzzenne wordduwaa haasayee.

⁴ Unttuntu shooshshaadan yishshaana de'iino;

Tulle hassuwaadan haytsaa tuc'c'eeddino.

⁵ Bitiyaawe ay keeshsha hiilanchcha gidoopeekka,

hasuu Aa saasuketsaa sisenna.

⁶ Abeet S'oossaw, unttuntu achchaa

unttuntu gappataa gidдон mentsa;

abeet Med'inaa Godaw, gaammotuwaa kasiliyaa d'ukka.

⁷ Unttuntu goggi d'ayiyaa haatsaadan d'ayino.

Unttuntu barenttu wonddaafiyaa dukkiyaa wode,

pootsaa s'eeran c'addiyaa ayifii d'ayo.

⁸ Unttuntu muushiide saasso kesiyaa d'aad'd'iyaaadan hanino;

aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda,

poo'uwaa be'enna na'aadan hanino.

⁹ Unttuntu aguntsa gidiide daashanaappe kase,

unttuntu biro puutiyaan de'ishshin,

S'oossay unttunta bare hank'k'uwaan d'ayissana.

¹⁰ Haluwaa kessiyaawaa be'iyaa wode,

s'illotuu nashettana.

Iitatuwaa suutsan barenttu gediya meec'ettana.

¹¹ He wode asay,

«Tumukka s'illotoo woytuu de'ee;

tumukka sa'aa bolla pirddiyaa S'oossay de'ee» yaagana.

59

Itatuwaa Ek'etiide Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita wod'anaw Aa golliyaa naagana mala Saa'ooli asatuwaa kiitti simmina Daawita Mazimuriyaa.

«D'ayssoppa» Giidde Diitsaa Giigissuwaan Yes'etteedda Woosaa

¹ Abeet ta S'oossaw, ta morkkatuwaappe taana ashsha;
ta bolla denddiyaawanttuppe taana naaga.

² Iita ootsiyaawanttuppe taana ashsha akka;
suutsaa gussiyaa asatuwaappe taana ashsha.

³ Abeet S'oossaw, untunttu taana wod'anaw
kuukuliide naagiyaawaa be'a!

He wolk'k'aama iita asatuu ta bolla yaa'iino.
Abeet Med'inaa Godaw, ta bayzzuwaa diraw
woy ta nagaraa diraw gidenna.

⁴ Untunttu taana olanaw wotsaa jaamiyaawe,
ta balaa diraassa gidenna.

Beegotta, taakko haa yaade be'a.

⁵ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw,
kawutetsatuwaa ubbaa pirdanaw beegotta;
makkalaa ootsiyaawantta maaroppa.

⁶ Untunttu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa gidдон yuuyyiino.

⁷ Hekko, untunttu barenttu doonaan haasayiide salikkino;
untunttu ins's'arssay mashshaa mala.

Untunttu biro, «Ooninne sisenna» giide k'oppiino.

⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni untunttu bolla miic'c'aasa;
kawutetsatuwaa ubbaa bolla k'iliic'aasa.

⁹ S'oossaw, neeni taw k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
taani ne wolk'k'an ammanettay.

¹⁰ Ta S'oossay aggena bare siik'uwaan taakko yaana;
ta S'oossay ta morkkatuwaa s'ooniyaawaa I taana bessana.

¹¹ Ta asatuu doggenna mala, neeni untuntta wod'oppa.
Abeet S'oossaw, nu gondalliyaw,
ne wolk'k'an untuntta laalaade s'oona.

¹² Untunttu barenttu doonaa nagaraa dirawunne
barenttu ins's'arssaa k'aalaa diraw,
barenttu otoruwaan oyk'k'ettino.
Untunttu shek'aa dirawunne untunttu haasaiyyaa wordduwaa
diraw,

¹³ ne hank'k'uwaan untuntta d'ayissa.
S'oossay Yaak'ooba zaratuwaa mooddiyaawaanne
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa biittaa mooddiyaawaa Asay erana
mala,
untuntta mule attenaadan d'ayissa.

¹⁴ Ta morkketuu omarssan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde,
katamaa gidдон yuuyyiino.

- ¹⁵ Unttuntu miyaawaa demanaw toyilakattiino;
kallana d'ayooppe laawiino.
- ¹⁶ Shin taani ne wolk'k'aa sabbana;
wontta aggena ne siik'uwaabaa yes's'ana.
Ayaw gooppe, neeni taw ta waayiyaa gallassi,
taani bak'ata attiyaa saanne k'osetta attiyaasaa gidaadda.
- ¹⁷ Abeet taw wolk'k'aa gideedda S'oossaw,
taani neena sabbana.
Ayaw gooppe, taani k'osetta attiyaa sa'aynne
aggena siik'uwaa taana bessiyaa S'oossay neena.

60

S'oossay Ashiyaawaa K'onc'c'issiyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappuu, Daawite, Masp'p'es'oomiyaaninne Sobaalan
de'eedda Sooriyaa asatuwaana oletteedda wodenne, Yoo'aabi guyye
simmiide Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne laa"u sha"u Eedoomo
asaa wod'eedda wode, Daawite timirttiyaw s'aafeedda woosaa. Adil-
liyaa C'iishshaa Waatsaa. Markkatetsaa Woosaa.

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna aggaada;
nuuna mentsaadda.
Neeni nuuna hank'k'ettaadda;
shin ha"i nuukko simma.
- ² Neeni biittaa k'aatsaadanne za'issaadda;
biittay kokkoriyaa diraw, neeni Aa za'uwaa bara.
- ³ Neeni ne asaa metuwaa bessaadda;
neeni nuuna ganddigaarissiyaa woyniyaa ushshaadda.
- ⁴ New yayyiyaawanttu,
barenttu morkkiyaa wonddaafiyaappe attana mala,
malaa immaadda.
- ⁵ Neeni siik'iyaaawanttu attana mala,
ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
neeni nuw alla.
- ⁶ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
«Taani s'oonaa Sekeema biittaa shaakkana;
k'ay Sukkoota zanggaaraa likkana.
- ⁷ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
Efireemi ta huup'iyaa naagiyaa k'oobiya;
Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
- ⁸ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;
Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw ta c'aammaa Aa bolla wot-
say;
Taani Piliss's'eema s'oonaa gereeray» yaageedda.
- ⁹ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
- ¹¹ Asaa maaduu patsenna diraw,
morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
- ¹² S'oossaa wolk'k'an nu morkkatuwaa nuuni s'oonana;

nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

61

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Daawite Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes's'eedda Mazimuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, neeni ta waasuwa sisaa;
ta woosaa hayzza.

² Ta wozanay hidootaa k'ans's'o wode,
Taani biittaa gas'aappe neena s'eesay.

Taappe d'ok'k'iyaa zaallaakko, taana kaaletsa.

³ Ayaw gooppe, neeni taw geessuwaanne
taani ta morkkatuwaappe naagettiyyaa gimbbiyaa dirssaa.

⁴ Taani ne dunkkaaniyaan med'inaw de'arikkita!
taani ne k'efiyaa hap'aa gidдон saro attarikkita!

⁵ Abeet S'oossaw, neeni ta k'anggetsaa sisaadda.
Ne suntsaa yayyiyaawanttu
laattiyaa laataa tawukka immaadda.

⁶ Kaatiyaa laytsaa adussa;
I yeletaappe yeletaa gakkanaw de'o.

⁷ I S'oossaa sintsan med'inaw kaateto;
aggena ne siik'uwaaninne ne tumatetsan Aa naaga.

⁸ Yaatiyaawaa gidoope, taani
ta k'anggetsaa gallassan gallassan gatsaadde,
ne suntsaa ubbaa gede sabbana.

62

Hidootay S'oossaa Bolla S'alalan

Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda
Mazimuriyaa.

(1 Od. 25:3)

¹ S'oossaa s'alalan taani shemppuwaa demmaad;
ta atosetsay aappe yee.

² Aa s'alalay ta zaallaanne ta atosetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.

³ Woddiyaa godaanne k'aas's'iyaa dirssaa malatiyaa asaa wod'anaw,
hintte awude gakkanaw denddiitee?

⁴ Unttuntu Aa bonchcho sa'aappe
Aa wotsanawaa s'alala koyiino;
unttuntu wordduwaan nashettiino.
Barenttu doonaan anjjiino;
shin barenttu wozanaan shek'iino.

⁵ Ta shemppatta S'oossaa s'alalan shemppuwaa demmaaddu;
taani hidootan naagiyaawe aappe yee.

⁶ Aa s'alalay ta zaallaanne ta atosetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.

⁷ Ta atatetsayenne ta bonchchuu S'oossaanna;
I ta mino zaallanne ta geessuwaa.

⁸ Asaw, ubbaa wode S'oossan ammanettite;
I nuw geessuwaa gidiyaa diraw,
hintte wozanaa k'ofaa aw odite.

⁹ Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala;
d'ok'k'ina zik'k'ina, Asay mela.

Miizaaniyaan wotsinakka untuntu ayinne dees'ikkino;
untuntu itti gede shemppiyaa c'arkkuwaappekka kawushiino.

¹⁰ Makkalan shiishshowaan ammanettoppate;
wuu'i shiishshiide durettanaw halchchoppate.

Hintte duretetsay darooppekka,
hintte wozanaa Aa bolla wotsoppate.

¹¹ S'oossay itti gede odeedda, taani
laa'u yewuwaa sisaad; «Wolk'k'ay S'oossaassa.

¹² Aggena siik'uu Godaawaa» yaageedda.

Abeet S'oossaw, neeni asaa ubbaw
Aa oosuwaadan oosuwaadan zaarana.

63

S'oossaa Koyussaa

Yihudaa Bazzuwaan de'iyaa wode Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, neeni ta S'oossaa;
ta wozanay neena laamotee;
ta ashuukka neena amottee.

Meli za'eedda, haatsi bayinna biittaadan
ta kumentsaa asatetsay neena saamettee.

² Taani neena geeshsha sa'aan be'aad;
ne wolk'k'aakka ne bonchchuwaakka taani be"aad.

³ Aggena ne siik'uu de'uwaappe lo"iyaa diraw,
ta ins's'arssay neena bonchchana.

⁴ Ta de'uwaaw laytsan taani neena galatana;
ne suntsan ta kushiyaaw pude mic'c'ana.

⁵ Asay lo"o k'umaa kalliyaawaadan,
ta shemppatta neenan kallana.

Taani ta ins's'arssan nashshechchaa yetsan neena galatana.

⁶ Taani ta gisuwaan neena hassayay;
k'ammaa ubbaan nebbaa k'oppay;

⁷ ayaw gooppe, neeni taana maadeeddawaa.

Taani ne k'efiyaa kuwaan uttaade, nashshechchaw yes's'ay.

⁸ Taani ne mata shiik'a uttay;
ne ushechcha kushii taana oyk'k'iide naagee.

⁹ Shin taana wod'ana koyiyaawanttu,
biittaa garssa c'iimmo sa'aan moogettana.

¹⁰ Untuntu mashshaw aad'd'iide imettana;
untuntu babark'k'iyaa kaate gidana.

- ¹¹ Shin kaatii S'oossan nashettana.
 S'oossaa suntsan c'aak'k'iyaa ubbay Aa galatana;
 shin wordduwaa haasayyaawanttu doonay gorddettana.

64

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, taani maganniyaa maganaa neeni sisa.
 Taani ta morkketoo yayaad; taana ashsha.
- ² Iitatuwaa mak'k'uwaappenne,
 iitaa ootsiyaawanttu shiik'uwaappe taana gentsaa.
- ³ Unttunttu barenttu ins's'arssaa mashshaadan lefeeddino;
 k'ay marzze k'aalatuwaa,
 wonddaafiyaa pootsaadan dukkanaw giigisseeddino.
- ⁴ Unttunttu k'osettiide,
 barenttu wonddaafiyaa s'illo asaa bolla dafiino;
 akeekay bayinnan dukkiino; unttunttu yayyikkino.
- ⁵ Unttunttu barenttu iita mak'k'oo ittuu ittuwaa mintsetsiino;
 barenttu p'iriyaa k'osiyaasaa zorettiino.
 Unttunttu, «nuuna ooni be'anee?» yaagiino.
- ⁶ Unttunttu iitabaa mak'ettiidde,
 «Nuuni lo"o mak'k'uwaa mak'etteeddo» yaagiino.
 Hewenne, asaw wozanayenne kahay c'iimma gidiyaawaa bessee.
- ⁷ Shin S'oossay unttuntta bare wonddaafiyaan dukkana;
 unttunttu akeekenan madus's'ana.
- ⁸ Unttunttu mak'k'uwaa diraw,
 I unttuntta d'ayissana;
 unttuntta be'iyaa ubbay huup'iyaa k'aatsana.
- ⁹ He wode Asay ubbay S'oossaw yayana;
 Aa oosuwaabaa odananne zaari zaariide k'oppana.
- ¹⁰ S'illotuu Med'inaa Godaan nashetinonne,
 aakko bak'atiide attiino;
 wozanaa suuretuu ubbay galatino.

65

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa, Sabaa

- ¹ Abeet S'oossaw, S'iyoonen new galatay bessee;
 nuuni new shiik'etteeddawaakka gatsana.
- ² Abeet woosaa sisiyaawoo,
 asay ubbay neekko yaana.
- ³ Nu nagaray nuuna muukkeedda wode,
 ne nuw atotetsaa immaadda.
- ⁴ Neeni dooreeddanne ne chilootan uttanaw
 mataa shiishshiyaa Asay anjjetteeddawaa.
 Nuuni ne son, Geeshsha Dunkkaaniyaan
 de'iyaa lo"oban kumeeddo.
- ⁵ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
 maalalissiyaa ne s'illo oosuwaan neeni nuw allaasa.

- Sa'aa gas'aappe gas'aa gakkanaw,
 haakko abbatuwaappekka hefintsan de'iyaa asaa ubbaw,
 ammanettiyaawe neena.
- ⁶ Neeni neena wolk'k'aa danc'c'isaade;
 wolk'k'aama deretuwaaw ne minotetsan essaadda.
- ⁷ Neeni abbaa kooshshaanne,
 beetaa guntsaa sirp'p'i ootsaasa;
 k'ay Asay denddiyaa dendduwaaw irs's'issaasa.
- ⁸ Hewaadan neeni ootseedda malaataa diraw,
 sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay new, «Hoola!» gee.
 Away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa
 nashechchaadda.
- ⁹ Neeni biittaa naagaade iraa bukissaasa;
 yaataade daro tu'eyaasa.
 Asaw katsay mokkana mala,
 S'oossaa pulatotuu haatsaan kumeeddino;
 hewaadan ootsaade neeni giigissaadda.
- ¹⁰ Kaachaa wod'ana malanne guulluwaaw shugissana mala,
 neeni yafaran haatsaa kuntsaasa;
 katsay mokkana mala anjaasa.
- ¹¹ Laytsaa kalo laytsaa ootsaasa;
 neeni aad'd'iyaa sa'ay ubbay kumi palahee.
- ¹² Neeni hentsaa sa'aa maatan kuntsaasa;
 zoozetuwaakka nashshechchaa danc'c'isaasa.
- ¹³ Neeni hentsaa gadiyaa dorssaa wudiyaa mayzzaasa;
 zanggaaraa biittaakka katsaa kuntsaa.
 Untuntu nashshechchaw hobboc'iinonne yes's'iino.

66

Ittipetetsaa Galataa

Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda Sabaa, mazamuriyaa

- ¹ Sa'aan asaa ubbaw, hintte k'aalaa d'ok'k'issiide,
 nashshechchan S'oossaa galatite.
- ² «S'oossaa sunsay bonchchetto!» giide yes's'ite;
 bonchcho galataa aw immite.
- ³ S'oossaw hawaadan yaagite;
 «Ne oosotuu waan malalissiyaawanttee!
 Ne wolk'k'ay dareedda diraw,
 ne morkketuu yashshaw ne sintsan kokkoriino.
- ⁴ Sa'aan de'iyaa ubbatuu new goyinniino;
 neena sabbiino;
 ne sunsaw galataa yes's'iino» yaagite.
- ⁵ Haayite; S'oossay ootseeddawaa be'ite;
 I asaa gidдон maalalissiyaa oosuwaaw ootseedda.
- ⁶ I abbaa haatsaa shaakeedda;
 k'ay beni nu aawotuu yorddaanoosa shaafaa,
 barenttu gediyaan hamettiide, mela biittaan pinneeddino.
 Hewan I ootseeddabaan nuuni nashetteeddo.
- ⁷ I bare wolk'k'an med'inaw mooddee.

- Kawutetsatuwaa bare ayifiyaan s'eellee;
 hewaa diraw, makkaliyaawanttu Aa bolla denddoppino.
- ⁸ Asatoo, nu S'oossaa galatite;
 hintte Aa galatiyaa galatay sisetto.
- ⁹ I nuuna pas'a wotseedda;
 nuuni kunddennaadan naageedda.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, neeni nuuna paac'c'aadda;
 biraa geeshshanaw taman paac'iyawaadan,
 nuuna geeshshaadda.
- ¹¹ Neeeni nuuna p'iriyaaan gelissaadda.
 Nu zokkuwaankka dees'obaa toossaadda.
- ¹² Morkketuu nu huup'iyaaan togganaadan ootsaadda.
 Nuuni haatsaa gidduwaananne tamaa gidduwaana aad'd'eedo;
 shin ha"i nuuna ishaliyaa sa'aa ahaadda.
- ¹³ Taani s'uuggiyaa yarshshuwaanna ne golliiyaa gelaade,
 ta k'anggiyaa new gatsana.
- ¹⁴ Taani metooteedda wode,
 ta doonaan shiik'etteedda k'anggiyaa,
 ta ins's'arssaappe keseeddawaa, taani gatsana.
- ¹⁵ Taani new s'uuggiide yarshshiyaa,
 dorssaa orggetuwaa shiishshana.
 Koruma booratuwaanne deeshsha orggetuwaa new yarshshana;
 he yarshshotuwaa c'uway saluwaa gakkana.
- ¹⁶ Hinttenoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo,
 ubbatuu haa yiide, sisite.
 S'oossay taw ootseeddawaa taani hinttew odana.
- ¹⁷ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade taani S'oossaa woossaad;
 ta ins's'arssan aw galataa shiishshaad.
- ¹⁸ Taani ta wozanaan nagaraa gentseeddentto,
 Goday taana sisenna.
- ¹⁹ Shin S'oossay tumuwaappe taana siseedda;
 ta woosaakka hayzseedda.
- ²⁰ S'oossay ta woosaa is's'ibeenna diraw,
 k'ay aggena bare siik'uwaa taw diggibeenna diraw, galateetto.

67

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Diitsaan Waas'eteedda Mazimuriyaa, sabaa

- ¹ S'oossay nuw k'aretonne nuuna anjjo;
 bare som"iyaa nu bollan poo'isso.
- ² Ne ogetuu ha sa'aa bollan,
 ne ashshiyaa wolk'k'aykka,
 kawutetsatuwaa ubbaa gidduwaan erettino.
- ³ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
 asay ubbay neena galato.
- ⁴ Kawutetsatuu ubbay, «Hashshul» giide,
 nashshechchaw yiino.
 Ayaw gooppe, neeni asaa s'illotetsan pirdaasa;

k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa kaaletsaasa.

⁵ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
asay ubbay neena galato.

⁶ Biittay katsaa mokkeedda;
S'oossay, nu S'oossay nuuna anjjeedda.

⁷ S'oossay nuuna anjjeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aw yayyo.

68

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda maza-muriyaa, yetsaa

¹ S'oossay denddo; Aa morkketuu laalettino.
Aa is's'iyaa wanttu Aa sintsaappe bak'attino.

² C'uway c'arkkuwaan punettiyaawaadan,
neeni untuntunna punna d'ayssa.

Muk'aadday taman muushiyaawaadan,
iitatu S'oossaa sintsaappe d'ayino.

³ Shin s'illottuu hashshu giino;
S'oossaa sintsan nashetino;
nashshechchan ililino.

⁴ S'oossaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite.
Shaariyaa bollan gaalifiyaawaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite kessite;
Aa suntsay Med'inaa Godaa;
Aa sintsan nashettite.

⁵ S'oossay bare de'iyaa geeshsha sa'aan,
aawuu bayinna naanaatoo aawuwaa;
k'ay asinay hayk'k'eedda mac'c'a asatoo daana.

⁶ S'oossay barekka de'iyaa wanttoo golle asaa immee.
K'asho golliyaan de'iyaa wantta biliide,
untuntunna ishaluwaan wotsee.
Shin makkalanchchatuu meleedda biittan de'iino.

⁷ Abeet S'oossaw, neeni ne asaa kaaletseedda wode,
neeni untuntunna mela bazzuwaa beedda wode,

⁸ Siina Deriyan k'onc'c'eedda S'oossaa sintsan,
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan biittay k'aas's'eedda;
salottuu iraa duge tigeeddino.

⁹ Abeet S'oossaw, neeni iraa darissaade bukissaadda;
mela biittaa zaaraadde ooratsaadda.

¹⁰ Ne asaykka yaan utteedda.
Abeet S'oossaw, ne keekkatetsan,
hiyyeesatoo koshshiyaabaa giigissaade immaadda.

¹¹ Goday kiitaa kiitteedda;
he kiitaa afeeda mac'c'a asatuu dara.

¹² Untunttu, «Morkke kaatetuunne
untunttu tooranchchatuu guyye bak'ateeddino;
son atteeda mac'c'a asatuu omooduwaa shaakketteeddino.

- 13 Unttuntu, P'ooliyaa work'k'aa k'efiyaana de'iyaa,
biraappe med'etteedda harap'p'iyaa misiliyaa,
omooduwaa demmoode, hinttenttu,
dorssaa sikuwaa gidдон ayaw giseedditee?» yaageeddino.
- 14 Ubbaa Danddayiyaa S'oossay,
kaatetuwaa laaleedda wode,
S'almmoonaa asaa bolla shachchaa bukisseedda.
- 15 Baasaane deretuu wogga wolk'k'aama deretuwa;
baasaane deretuu daro s'eeratuu de'iyaa wantta.
- 16 Daro s'eeratuu de'iyaa deretoo,
S'oossay baessa ootsanaw dooreedda asaa,
hintte ayaw k'anaatiide s'eellitee?
Med'inaa Goday aan med'inaw de'anawaa.
- 17 S'oossaa olaa paraa gaaretuu
tammu sha"aaninne sha"u gede sha"an paydetiyaawantta;
Goday Siinaa deriyaappe bare geeshsha sa'aa yeedda.
- 18 Omoodetteedda darotuwaa akkiide,
I pude d'ok'k'aa keseedda.
- Asaappe, haray atto makkalanchcha asaappekka imuwaa akkeedda.
Med'etaa Ubbaa Goday yaan de'ana.
- 19 Gallasaan gallasaan nu tookuwaa tookkiyaa Goday,
nuuna ashiiyaa S'oossay galatetto.
- 20 Ee, nu S'oossay nuuna ashshiyaa S'oossaattee!
Hayk'k'uwaappe attiyaawe,
Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday ashshinada.
- 21 S'oossay tumuwaappe bare morkkatuwaa,
guuggiyaa kinchchana;
nagaraa ogiyaan hamettiiyaa,
goofaranchchatuwaa huup'iyaa p'alk'k'ana.
- 22 Goday yaageedda; «Taani hintte morkkatuwaa,
Baasaaneppe zaaraadde ahana;
taani untuntta c'iimmo abbaa giddoppe kessaade guyye ahana.
- 23 Hewenne, neeni ne morkkatuwaa,
suutsaa gidduwaana c'olbbaya yed'd'aade hamettanaassanne;
ne kanatuukka morkkiyaa suutsaappe,
barenttu gishuwaa ins's'arssan laac'c'anaassa» yaageedda.
- 24 Abeet S'oossaw, ne salppii,
ta S'oossaa ta kaatiyaa salppii,
Geeshsha Golliiyaa geliyaa wode ubbaw beettee.
- 25 Yes's'iyaa wanttu sintsaana; diis's'iyaa wanttu guyyenna;
k'ay karabuwaa bak'k'iyaa wodorotuu gidduwaana.
- 26 Unttuntu, «S'oossaa kuntseedda shiik'uwaan galatite;
hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
Med'inaa Godaa galatite» yaagiino.
- 27 He salppiyaan ubbaappe teefatiyaa,
Biiniyaama zaratuu koyiro beettiino.
- Kaalliide Yihudaa kaappatuu barenttu c'itaana de'iino;
wurssetsan Zaabiloonaa Kaappatuunne Nifttaaleema kaappatuu
beettiino.
- 28 Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aa k'onc'c'issa.

- Abeet nuw ootseedda S'oossaw,
ne minotetsaa bessa.
- 29 Hewaa diraw, Yerusaalamen de'iyaa
ne Geeshsha Golliiyaa kaatetuu yiide,
new imotaa immana.
- 30 Do'aadan mak'k'aa giddon de'iyaa Gibs'e asatuwaa neeni seera.
Booratuwaanne maratuwaa wudiyaa,
malatiyaa kawutetsatuwaa neeni yederssa.
Unttuntu gulbbatiide, barenttu biraa new immana gakkanaw,
neeni unttuntu seera.
Olettanaw yeemottiyaa asatuwaa laala.
- 31 Kiitetteedda kaappatuu Gibs'eppe yaana;
Top'p'ata bare kushiyaa elle S'oossaakko mic'c'ana.
- 32 Hinttenoo, sa'aa kawutetsatoo,
S'oossaw yes's'ite;
- 33 salotuwaan, benippe de'iyaa salotuwaan biyaa Godaa sabbite.
Sisite! I bare kooshshaa,
bare wolk'k'aama guntsaa kiittee.
- 34 S'oossaa wolk'k'aabaa awaayite;
Aa anggay Israa'eeliyaa bollaanna;
Aa wolk'k'aykka saluwaana.
- 35 S'oossay bare Geeshsha Golliyaappe k'onc'c'oode, Maalalisee.
Israa'eeliyaa S'oossay bare asaw minotetsaanne wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday galatetto.

69

- Maaduwaan Demanaw Shiik'o Woosaa*
Zammaaretuwaa Kaappoo, C'iishshaa Waatsaa Giyaa Waas's'uwaan
Yes'eteedda Daawita Mazimuriyaa
- 1 Abeet S'oossaw, taana ashsha;
ayaw gooppe, haatsay taw k'ood'iyaa gakkeedda.
- 2 Gedii ek'k'iyaa sa'ay bayinna c'ariyaan muukettaad;
c'iimmo haatsaa giddo gelaad;
haatsaa zuluu ta bolla baana hanee.
- 3 Maadoo waassaade daaburay;
ta kottoniikka meleedda.
Ta S'oossay allee gaade s'eellishin,
ta ayifii galjjeedda.
- 4 Taana c'oo is's'iyaa wanttu,
ta huup'iyaa binnaanaappe dara.
Wordduwaan taana morkkiyaawantunne,
d'ayissanaw koyiyaawanttu dareeddino.
Taani wolk'k'antsa akkabeena miishshaa taana c'iggisiino.
- 5 Abeet S'oossaw, ta bayzzuwaa eeyyatetsaa neeni eraasa;
taani ootseedda nagaray neeppe k'osettenna.
- 6 Abeet Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neena hidootan naagiyaawanttu,
ta gaasuwaan yeellatoppino.
Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neekko shiik'iyaa wanttu
ta gaasuwaan kawushoppino.

- ⁷ Taani boriyaa danddayeeddawenne
ta som"ii yeellaa mayyeeddawe ne diraassa.
- ⁸ Taani ta ishatoo imatsaa,
k'ay ta aatti naanaatoo allaga gidaaddi.
- ⁹ Taani ne golliyaw seelettiyaa seelay,
taana tamaadan guuddee;
neena boriyaawanttu borii ta bolla wod'd'eedda.
- ¹⁰ Taani s'oomaade, ta huup'iyaa kawushsheeddawe,
taw k'iliic'uwaa gideedda.
- ¹¹ Taani kayyuwaa mayuwaa mayyeedda wode,
untunttoo tossaw gidaaddi.
- ¹² Katamaa Penggiyaan uttiyaawanttu taana k'iliic'iino;
matsottiyaawanttu tabaa yetsaa kessiino.
- ¹³ Shin abeet Med'inaa Godaw, taana gidoope,
taani neena woossay.
- Abeet S'oossaw, ne dosiyaa wodiyaan,
aggena ne siik'uwaa daruwaan,
neeni ashana geeddawaadan taw zaaruwaa imma.
- ¹⁴ C'ariyaan muukettenaadan taana ashsha.
Taana is's'iaawanttuppe,
c'iimmo haatsatuwaappe neeni kessa akka.
- ¹⁵ Haatsaa di"uwaan taana afissoppa;
woy c'iimmo olaan taana mitissoppa;
woy duufuwaa doonaa ta bolla gorddisoppa.
- ¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa keekkatetsaadan,
taw zaaruwaa imma.
- Ne k'aretaa daruwaadan taakko simma.
- ¹⁷ Taappe ne k'oomaappe ne som"uwaa gentsoppa;
taani waayettiyyaa diraw, taw elle zaaruwaa imma.
- ¹⁸ Neeni taakko shiik'a; taana woza;
ta morkkatuwaappe taana la"a kesa.
- ¹⁹ Taani boriyaa, yeellaanne,
kawushshaa akkeeddawaa neeni eraasa.
- Ayaw gooppe, ta morkkatuwaa ubbaa neeni be'aasa.
- ²⁰ Borii ta wozanaa pas'ennaadan mentso diraw;
hidoota k'ans's'aad.
- Taw k'arettiyaawaa koyaad.
- Shin ittuunne baawa;
taana mintsetsiyaa asaa s'eellaad; shin demmabeykke.
- ²¹ Taani koshateedda wode,
taw c'ammiyaa k'umaa aatseeddino.
- Taani saametteedda wode,
taw c'aala woyniyaa eessaa immeeddino.
- ²² Unttuntu miyaa samppay untunttoo p'ire gido.
Unttuntu yarshshuwaa yarshshiidde,
miyaa gibiray untunttoo gitiyaa gido.
- ²³ S'eellennaadan unttuntu ayifii goozetto;
unttuntu gaaduwaa ubbaa gede kokkorssa.
- ²⁴ Ne hank'k'uwaa unttuntu bolla tiga;

- ne suulo hank'k'uu untuntta yederssiide oyk'k'o.
²⁵ Untunttu kambbuu mela de'o;
 untunttu dunkkaaniyaan ooninne de'oppo.
²⁶ Ayaw gooppe, untunttu,
 neeni mureeddawantta yederssiino;
 k'ay neeni dechcheeddawanttu tuggaabaa
 dentsiide haasayiino.
²⁷ Neeni untunttu nagaraa bolla
 nagaraa gujjanaadan agga;
 ne maarotetsaappe untuntta ayayenne gakkoppo.
²⁸ Untunttu de'uwaa mas'aafaappe k'uc'ettino;
 s'illo asaana mazggabettoppino.
²⁹ Taani sakettaadenne tuggataade de'ay.
 Abeet S'oossaw, taana ashshaade,
 saro sa'aan wotsa.
³⁰ Taani S'oossaa suntsaa yetsan galatana;
 galataa imuwaan Aa darssana.
³¹ Hewekka, booraa yarshshiyaawaappe
 woy kac'aama korumaa yarshshiyaawaappe
 aad'd'iide, Med'inaa Godaa nashshechchana.
³² Naak'etteeddawanttu taana S'oossay,
 ashshedawaa be'iide nashetino.
 Hinttenoo S'oossaakko shiik'iyaa wanttoo,
 hintte wozanay minetto.
³³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hiyyeesatuwaa sisee;
 k'asho golliyaan de'iyaa bare asaakka kad'enna.
³⁴ Saluunne sa'ay, k'ay abbayinne
 Aa gidдон wos's'i k'aas's'iyaa ubbatuu S'oossaa galatino.
³⁵ Ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonne ashshana;
 Yihudaa katamatuwaa zaariide kees's'ana.
 Aa Asay yaan de'anne he biittay untunttussa gidanawaa.
³⁶ Aa k'oomatuwaa naanatuu he biittaa laattana;
 Aa suntsaa siik'iyaa wanttu yaan de'ana.

70

Un'aa Waasuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa.
 (40:13-17)

- ¹ Abeet S'oossaw, taana ashshanaw eeno ga;
 abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
² Taana wod'anaw koyiyaawanttu
 yeellatinonne kawushino.
 Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu,
 kawushiide guyye simmino.
³ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
 geeddawanttu s'oonetteedda diraw yeellatino.
⁴ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
 neenan nashetinonne hashshu giino.
 K'ay ne atotetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,

«S'oossay gitato!» yaagino.

- ⁵ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
abeet S'oossaw, elle taakko haaya.
Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet Med'inaa Godaw, gam"oppa.

71

- S'oossaa Maaduwaaw Demanaw Shiik'o Woosaa*
¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
² Ne s'illotetsaan taana wotsa akka;
ne haytsaa taakko yeggaade, taana ashsha.
³ Neeni taw ubbaa wode geemmiyaa mino zaallanne,
taana ashshiyaaw mino geessuwaa gida.
Ta attana mala ne azaza.
Ee, neeni ta zaallanne ta geessuwaa.
- ⁴ Abeet ta S'oossaw, iitatuwaa kushiyaappe,
Iitaa ootsiyaawanttuppenne
k'areti bayinna asatuwaa wolk'k'aappe taana ashsha.
⁵ Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
neeni taani hidootan naagiyaawaanne
ta yalagatetsaa wodiyaappe doommaade,
taani ammanettiyaawaa gidaadda.
⁶ Taani yelettiyaa wodiyaappe doommaade neenan zempaad;
ta aatti uluwaappe wod'd'oodeppe doommaade,
neeni taana naagaadda.
Ubbaa gedekka ta galatay neessa.
- ⁷ Neeni taw bak'ata attiyaa wolk'k'aama sa'aa gideedda diraw,
ta de'uu daro asaw leemiso gideedda.
⁸ Gallassaa ubbaan ta doonay,
ne galataaninne ne bonchchuwaan kumeedda.
⁹ Taani c'imeedda wodiyaan taana oloppa;
ta wolk'k'ay is'seedda wodiyaan taana aggoppa.
¹⁰ Ayaw gooppe, ta morkketuu ta bolla haasayiino,
Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ittippe shiik'iide mak'ettiino.
¹¹ Unttuntu, «S'oossay Aa aggeedda;
yederssiide Aa oyk'k'etto.
Ayaw gooppe, Aa ashshanawe ooninne baawa» yaagiino.
¹² Abeet S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
Abeet ta S'oossaw, taana maaddanaw elleella.
¹³ Taana mootiyaawanttu yeellatiide d'ayino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellaanne kawushshaa mayino.
¹⁴ Shin taana gidoppe,
ubbaa gede neena hidootan naagana.
Taani gujja gujjaade neena galatana.
¹⁵ Woyissentto likkiyaa erana d'ayooppekka,

- ta doonay gallassaa ubbaan ne s'illotetsaabaanne
ashshiyaa ne oosuwaabaa odana.
- ¹⁶ Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'an yaana;
ne s'alalay s'illo gidiyaawaa awaayana.
- ¹⁷ Abeet S'oossaw, neeni,
ta yalagatetsaappe doommaade taana tamaarissaadda.
Ha'i gakkanaw taani ne malalissiyaa oosuwaabaa oday.
- ¹⁸ Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aanne ne minotetsaa,
yiyaa yeletaa ubbaw odana gakkanaw,
taani c'imaade puulummooppekka taana aggoppa.
- ¹⁹ Abeet S'oossaw, ne s'illotetsay,
bolla saluwaa gakeedda.
Abeet wolk'k'aamabaa ootseedda S'oossaw,
ne mali ooninne baawa.
- ²⁰ Neeni ta bolla daro metuwaa ahaada;
gidooppenne, neeni ta de'uwaa zaaraadde ooras's'isana;
neeni taana biittaa gido c'iimmo olaa gelenaadan naagana.
- ²¹ Neeni ta bonchchuwaa kasewaappe darissana;
neeni taana zaaretsaadeikka mintsetsana.
- ²² Abeet ta S'oossaw, ne tumatetsaa diraw,
taani neena diitsaan galatana.
Abeet Israa'eeliyaa geeshshaw,
taani maasink'k'uwaa neena sabbana.
- ²³ Taani diis's'aade, nashshechchaw ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade
yes's'ana;
neeni taana ashsheeda diraw, taani neena sabbana.
- ²⁴ Ta ins's'arssay ne s'illo oosuwaabaa ubbaa gallassi odana;
ayaw gooppe, taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellateeddinonne kawusheeddino.

72

Kaatiyaw Shiik'o Woosaa

Solomona Yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, kaatii ne suuretetsan pirddanaadan,
neeni Aa tamarissa;
nu kaatiyaw ne s'illotetsaa imma.
- ² Yaatooppe, I ne asaw s'illotetsan pirddo;
naak'etteeddawanttookka suuretetsaan daannato.
- ³ Deretuu sarotetsaa ayifiyaa,
zoozetuukka s'illotetsaa ayifiyaa ne asaw ayifino.
- ⁴ He kaatii asaa gidдон naak'etteeddawanttu diraw mootetto;
hiyyeesatuwaa I ashsho;
uk'k'unniyaawantta I mentsereetso.
- ⁵ Awaynne aginay de'iyaa wode ubbaan,
yeletaappe yeletaa gakkanaw, Asay aw yayiino.
- ⁶ Kaatii shoyk'an bukkiyaa iraanne
gadiyaa kalissiyaa iraa mala gido.
- ⁷ I de'iyaa laytsaa ubbaan s'illuu daashana;
aginay d'ayana gakkanaw sarotetsay darana.
- ⁸ Abbaappe abbaa gakkanaw,

- k'ay Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw I mooddo.
⁹ Bazzuwaa asatuu aw hokkino;
 Aa morkketuu baana laac'c'ino.
¹⁰ Tarsseesanne haatsaan dooddetteedda biittaa kaatetuu,
 aw giiraa giirino.
 Sheebanne Saaba kaatetuu,
 aw imotaa ayino.
¹¹ Kaatetu ubbay aw gulbbatino;
 kawutetsatuu ubbay aw kiitettino.
¹² Aa s'eesiyaa hiyyeesatuwaa, naak'etteeddawanttanne
 maaddiyaawe bayinnawantta I ashshee.
¹³ Hiyyeesatoonne mank'k'otoo I k'arettee;
 hiyyeesatuwaa shemppuwaa ashshee.
¹⁴ Unttuntta naak'uwaappenne makkalaappe I wozee.
 Unttuntu suutsay Aa sintsan al"a.
¹⁵ Kaatii shemppuwaa gam"o;
 Sheeba biittaa work'k'ay aw imetto.
 Pac'c'ennan aw woosay woosetto;
 gallassaa ubbaan I anjjetto.
¹⁶ Biittan daro katsay mokko;
 deretuu katsaan kamettino.
 Biitti Liibaanoose derii mokkiyaawaadan katsaa mokko;
 maataa dembbaa kumiyaawaadan Asay katamaa kumo.
¹⁷ Kaatiyaa suntsay med'inaw de'o;
 away de'eedda keeshshaa ubbaan s'eegettiidde, gam"o.
 Asay ubbay Aa baggana anjjetana;
 kawutetsatuu ubbay Aa, «Anjjetta» yaagiide anjjana.
¹⁸ Malalissiyaabaa barekka ootsiyaa Med'inaa Godaa S'oossaw,
 Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.
¹⁹ Aa bonchcho suntsay med'inaw galatetto;
 Aa bonchchuu sa'aa ubbaa kumo.
 Amen"i. Amen"i.
²⁰ Issey na'aa Daawita woosay hawaan poletteedda.

Heezzentso Mas'aafaa

73

(73–89)

S'illo Pirdaa S'oonuwaa

Asaafa Yetsaa

- ¹ S'oossay Israa'eeliyaw tumuwaappe lo"a;
 wozanaa geeshshatoo I keeka.
² Shin taana gidoope, ta gedii,
 d'ubettanaw guutsaa atteedda;
 ta gedii halis's'anaw mateedda.
³ Ayaw gooppe, iita asatoo sarotetsay de'iyaaawaa be'aade,
 he otoranchchatuwaa duretetsaan taani k'anaataad.
⁴ Unttunttoo tuggi baawa.
 Unttuntu bollay pas's'anne mina.
⁵ Unttuntu hara Asay tuggatiyaawaadan tuggatikino;
 unttuntu hara asaawaadan metuwaan shoc'ettibeykkino.

- ⁶ Hewaa diraw, untunttu otoruwaa,
alleek'k'uwaadan k'ood'iyaa aatsiino;
makkalaa afilaadan mayiino.
- ⁷ Untunttu wozanay iitabaa pulttee.
Untunttu k'ofay iita halchchuwaa kumeedda.
- ⁸ Untunttu k'iliic'iononne iitabaa haasayiino;
untunttu barenttu otoruwaan,
haratuwaa un"etsanaw naassiino.
- ⁹ Untunttu saluwaan de'iyaa S'oossaa,
barenttu doonaan c'ashiino.
Sa'aan de'iyaa asaa bollakka,
barenttu ins's'arssan otoruwaa haasayiino.
- ¹⁰ Haray atto, S'oossaa asaykka untunttukko simmana;
untunttu odiyaawaakka elle ammanana.
- ¹¹ Untunttu, «S'oossay nubaa ayinne erenna;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay ayinne be'enna» yaagiino.
- ¹² Simmi iitatu hawaa mala;
Untunttu ubbaa gedekka injjetina de'iino;
untunttu gujji gujji duretiino.
- ¹³ Yaatooppe, taani ta wozanaa geeshsha ootseeddawenne
taani ta s'illotetsaa bessanaw,
ta kushiyaa meec'etteeddawe tumuwaappe mela.
- ¹⁴ Gallassaa kumentsan taani metuwaan shoc'ettaad;
wontan wontan murettaad.
- ¹⁵ Taani iitatuwaadan, untunttu giyaawaa geeddentto,
taani ne asaw ammanettenawaa gidana.
- ¹⁶ Taani ha ubbaa yewuwaa eranaw k'oppiyaa wode,
taw erettenna dees'obaa gideedda.
- ¹⁷ Shin taani S'oossaa geeshsha sa'aa geleedda wode,
iitatuwaa wurssetsa kaac'aa akeekaad.
- ¹⁸ Untuntta neeni tumuwaappe halis's'iyaa sa'aan utissaasa;
neeni untuntta kunddissaasanne bayzaasa.
- ¹⁹ Untunttu akeekenan d'ayeeddino;
dagamaan ittuu attenan mule wureeddino.
- ²⁰ Itti Asay beegottiyaa wode,
I akumuwaan be'eeddabay dogettiyaawaadan,
abeet Godaw, neeni denddiyaa wode,
untunttu dogetana.
- ²¹ Taani yiloteedda wodenne
ta wozanaan seeletteedda wode,
²² ayinne akeekenan donc'c'illaad;
taani ne sintsan miizza mala gidaaddi.
- ²³ Shin taani ubbaa gedekka neenana de'ay;
ta ushechcha kushiyaa neeni oyk'k'aadda.
- ²⁴ Ne zoriyaan taana kaaletsaasa;
hewaappe guyyiyaan neeni taana bonchchoo afana.
- ²⁵ Taw saluwaan neeppe attina,
haray ooni de'ii?
Taani neeppe attina,
sa'aan harabaa ayaanne amottikke.
- ²⁶ Ta wolk'k'ayenne ta wozanay daaburanaw danddayee;

shin S'oossay ta wozanaa minisiyaawaanne,
 med'inaw taana gakkeedda saamaa.
²⁷ Neepe haakkiyaawanttu d'ayana;
 neena amanetenawantta ubbaa neeni wurssana.
²⁸ Shin taana gidoope,
 taani S'oossaa matan de'iyaaawe taw lo"a.
 Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaa,
 taw bak'ata attiyaa sa'aa ootsaad.
 Hewaa diraw, Aa oosuwa ubbaa taani odana.

74

Gadii La"a Kesanaadan Shiik'o Woosaa
 Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna med'inaw ayaw aggaadii?
 Ne hank'k'uu ne k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa bolla,
 ayaw suulleedee?
- ² Neeni beni dooreedda asaa, neeni
 new buzo ootsaade wozeedda zaratuwaa hassaya.
 Neeni de'eedda S'iyoonne deriyaa k'oppa.
- ³ Ane ne Geeshsha Gollii koleteedda sa'aa yaade s'eella.
 Morkketuu aani de'iyaaaba ubbaa d'aysseeddino.
- ⁴ Ne morkketuu ne Geeshsha Golliiyaa gidдон,
 «Nuuni s'ooneeddo» yaagiide gereereeddino.
 S'oonuwaa malaataa yaagiide, barenttu banddiraa esseeddino.
- ⁵ Unttunttu mitsaa k'ans's'anaw barenttu kalttaa,
 d'ok'k'u ootsiide, ek'k'eedda asatuwaadan haneeddino.
- ⁶ Unttunttu masetteedda sank'k'aa ubbaa,
 barenttu kalttaaninne madooshaaninne mentsi yeggeeddino.
- ⁷ Geeshsha Golliiyaa taman s'uuggiide d'ayisseeddino;
 new goyinniyaa sa'aa tunisseeddino.
- ⁸ Barenttu wozanaan, «Unttuntta nuuni,
 ubbaanna d'ayssana» yaagiide k'oppeeddino.
 Biittan Asay S'oossaw goyinniyaa sa'aa ubbaa taman s'uuggeeddino.
- ⁹ He wode mallay nuw imetennan is's'eedda;
 timbbitiyaa odiyaawe ittuunne baawa.
 Hawaadan haniide, woyissa wodiyaa de'anentto,
 eriyaa Asay nu gidдон ittuunne baawa.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, ne morkketuu,
 woyissa wodiyaa ne bolla k'iliic'anee?
 Unttunttu ne suntsaa med'inaw borannee?
- ¹¹ Ne kushiya shiishsha akkaade ayaw gam"ay?
 Ne ushechcha kushiya ne k'umayuwaappe kessaade unttuntta
 d'ayssa.
- ¹² Gidooppenne, abeet S'oossaw,
 neeni benippeka ta kaatiyaa;
 neeni biittaa bolla atatetsaa ahaada.
- ¹³ Ne wolk'k'aama wolk'k'aan neeni abbaa shaakkaadda;
 Aa gidдон de'iyaa dawiyaa huup'iyaa neeni k'os's'aadda.
- ¹⁴ Leewaataana giyaa dawiyaa huup'iyaa k'os's'aade,
 Aa ashuwaa bazzuwaan de'iyaa med'etattoo,

- k'uma ootsaade immeeddawe neena.
¹⁵ Neeni pulttotuwaa dooyaa yeddaadda;
 ubbaa gede goggiyaa shaafatuwaa k'ay melissaadda.
¹⁶ Gallassay newaa; k'ammaykka newaa;
 k'ay awaanne aginaa untunttu sa'aan wotseeddawe neena.
¹⁷ Biittaw zawaa wotseeddawe,
 balgguwaanne boniyaa med'eeddawe neena.
¹⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu,
 neena wooti k'iliic'eeddinontto,
 booza asatuu ne suntsaa wooti boreeddinontto hassaya.
¹⁹ New moodettiyaawanttu shemppuwaa
 iita morkketoo aatsaade immoppa.
 Metootanchchatuwaa med'inaw dogoppa.
²⁰ Nu biittan de'iyaa d'uma sa'ay ubbay,
 makkalanchchatuwaan kumeedda diraw,
 neeni nuw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppa.
²¹ Naak'etteeddawantta yeellayoppa;
 hiyyeesatuunne metootanchchatuu ne suntsaa galatino.
²² Abeet S'oossaw, dendda; ne yewuwaa mootetta.
 Gezo asatuu gallassaa ubbaan,
 ne bolla k'iliic'eeddawaa hassaya.
²³ Ne morkketuu ne bolla waassiyaa waasuwaanne
 neena is's'yaawanttu,
 pac'i bayinnan k'iliic'iyaa k'iliic'uwaa dogoppa.

75

S'oossay Pirddiyaawaa Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi. «D'ayssoppa» Geetettiyyaa Diitsaa
 waatsan Yes's'eedda Yetsaa.

- ¹ New galataa immeeto; abeet S'oossaw, neena galateetto;
 «Ne suntsay woggaa» giide awaayeetonne,
 malalissiyaa ne oosuwa ubbaa odeetto.
² S'oossay, «Dooraade keereedda gallassi,
 suure pirddaa pirddanawe taana.
³ Sa'aynne an de'iyaaawanttu ubbay k'aas's'inakka,
 Aa tuusaa minisa essiyaawe taana.
⁴ Taani otoranchchatuwaa, Otorettoppite yaagay;
 iitatuwaakka, Hintte kac'iyaa dentsoppite.
⁵ Hintte kac'iyaa d'ok'k'issi bessoppite;
 zaatturiide haasayoppite yaagay» yaagee.
⁶ Bonchchuu away doliyaasaappe
 woy wulliyaasaappe
 woy bazzuwaappe yeenna.
⁷ Shin pirddiyaawe S'oossaa;
 I ittuwaa bolla pirddee;
 ittuwaa shatintsee.
⁸ Med'inaa Godaa kushiyan itti wanc'c'ay de'ee;
 he wanc'c'ay S'oossaa hank'k'uwaa woyniyaa eessan kumi utteedda.

I hewaappe ushshaa tigina,
 sa'aan de'iyaa iita asatuu hewaa ushana;
 untuntuu orc'c'uwaakka ashshenan c'inggiide ushana.

⁹ Shin taani Yaak'ooba S'oossaabaa odananne
 med'inaw Aa sabbana.

¹⁰ I iita asatuwaa kac'iyaa ubbaa mentsana,
 shin s'illotuwaawaa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

76

S'oossaa S'oonuwaa
 Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaa Waatsan Yes'etteedda, Asaafa maza-
 muriyaa

¹ S'oossay Yihudaan eretteeddawaa;
 Aa sunsay Israa'eeliyaan wolk'k'aama.

² Aa dunkkaanii Saleemana;
 I de'iyasay S'iyoonena.

³ I, hewan s'onggettiyaa,
 morkkatuwaa wonddaafiyaa c'ubiyaa, gondalliyyaa, mashshaanne
 hara olaa miishshatuwaa mentsereetseedda.

⁴ Abeet S'oossaw, ne bonchchuu ay keeshshaa gitee!
 Neeni ne morkkatuwaa s'oonade,
 deriyaappe simmiyaa wode,
 ne anggay ayiba yashshiyaawe!

⁵ Gooba tooranchchatuu,
 barenttoo de'iyawaa ubbaa bonk'k'etti kichcheeddino.

Ha"i simmi untuntuu,
 wolk'k'aama gem"ishshuwaa gem"isheeddino;
 untuntuppe ittuunne bare kushiyyaa dentsibeenna.

⁶ Abeet Yaak'ooba S'oossaw, neeni seereedda wode,
 paraa asatuunne paratuu kunddo saan atteeddino.

⁷ Shin abeet S'oossaw, neeni yashshaasa!
 Ne hank'k'uu suulleedda wode,
 ne sintsan oonee ek'k'anawe?

⁸ Neeni pirddaa saluwaappe sisseedda wode,
 sa'aan de'iyaa Asay yayyiide, c'o"u geedda.

⁹ Neeni sa'aan k'ohetteeddawantta ashshanaw,
 pirddaw denddeedda wode, hewe haneedda.

¹⁰ Asaa hank'k'uu dareedda keeshshaa neeni galatettaasa.
 Olaappe atteedda asatuu ubbay,
 ne baalaa gallassatuwaa bonchchana.

¹¹ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,
 shiik'ettite, hewaakka gatsite.

Hinttenoo shooro kawutetsatoo,
 yayettanaw bessiyaawoo immotaa ahite.

¹² I kaappotuwaa otoruwaa kawushshee;
 wolk'k'aama kaatetuwaakka I yashissee.

77

Mintsetsuwaa Woosaa

Aasaafi Zammaaretuwaa Kaappoo Juddutoo Yes's'eedda, mazamuriyaa

¹ Taani S'oossaw magannay;

taana siso gaade taani S'oossaa woossay.

² Taani ta metuwaa gallassi Godaa koyay.

K'amman taani shemppennan ta kushetuwaa aakko mic'c'ay;

gidooppenne, taani minettanaw danddaykke.

³ Taani S'oossaabaa k'oppiyaa wode, oolay;

taani aabaa yuushsha k'oppiyaa wode,

ta shemppuu daaburee.

⁴ Neeni k'amma ubbaa taana gem"ishshuwaa diggaade ahissaasa.

Taani loytza hirggiyaa diraw,

haasayanaw danddaykke.

⁵ Taani aad'd'eedda gallassatuwaa k'oppay;

kase laysatuwaakka hassayay.

⁶ Taani k'ofaa sheekkaade ak'ay;

ta wozanay yuushshi k'oppiyaa wode,

Taani ta huup'iyaa hawaadan yaagaade oochchay;

⁷ «Goday nuuna med'inaw aggi bashanee?

Zaaretsiide I nuuna keekaa bessennee?

⁸ Aa siik'uu atteedee?

I geeddawe hawaappe sintsanaw sa'aan ootsenee?

⁹ S'oossay maariyaawaa dogeeddee?

Bare k'aretaakka hank'k'uwaan laammeedee?» yaagaade
oochchay.

¹⁰ K'aykka taani, «Taana k'oheeddawe,

Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa ushechcha kushii,

kaseppe maaddiyaa maaduwaawaa aggeedawaa» yaagay.

¹¹ Med'inaa Godaw, ne oosotuwaa taani k'oppaana.

Ee; neeni beni wode,

ootseedda malalissiyaabatuwaa ubbaa taani hassayana.

¹² Ne ootseeddawaa ubbaa,

taani zaara zaaraadde k'oppaana;

ne wolk'k'aama oosotuwaa ubbaa taani yuushsha k'oppaana.

¹³ Abeet S'oossaw, ne ogii geeshsha;

ay s'oossinne nu S'oossaa mala wolk'k'aama gidenna.

¹⁴ Neeni malalissiyaabaa ootsiyaa S'oossaa.

Asaa gidдон ne wolk'k'aa k'onc'c'issiyaawaa.

¹⁵ Ne asaa, Yaak'oobanne Yooseefo zeretsatuwaa,

ne k'esiyaan wozaadda.

¹⁶ Abeet S'oossaw, haatsatuu neena be'eeddino;

haatsatuu neena be'iide yayyeeddino.

Abbaa c'iimmatuukka kokkoreeddino.

¹⁷ Shaaretuu iraa duge zaariide tigeeddino;

guuguntsay saluwaan guummeedda.

Ne walk'k'antsay yaan haan walk'k'ammeedda.

¹⁸ Ne guuguntsay guntsay gotiyaa gidдон kooshummeedda;

ne walk'k'antsaa p'ooletsay sa'aa poo'isseedda.

Biittaykka gaji gajiide kokkoreedda.

¹⁹ Neeni abbaa gidduwaana hamettaasa;

c'iimmo abbaa gidduwaana aad'aassa;
 gidooppenne, ne gedii yed'd'eedda sa'ay beettena.
²⁰ Musenne Aaroona kushiyan
 neeni ne asaa dorssaa wudiyaadan kaaletsaadda.

78

S'oossaanne Aa Asaa
 Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa
¹ Ta asaw, taani hinttena tamarissiyaawaa sisite;
 ta doonaappe kesiyaa k'aalaa hayzzite.
² Taani untunttoo haasayiyaa wode,
 leemisuwaan haasayay;
 beniideppe geemmeedda yewotuwaa k'onc'c'issana.
³ Nuuni siseeddanne ereedda yewotuwaa,
 k'ay nu aawotuu nuw odeedda yewotuwaa haasayana.
⁴ He yewotuwaa nuuni untunttu naanatuwaappe k'osokko;
 Med'inaa Godaw bessiyaa galataa,
 Aa wolk'k'aanne malalissiyaa Aa oosuwaa,
 yiyaa yeletawukka nuuni odana.
⁵ I Yaak'ooba zaretoo azazuwaa,
 Israa'eeliyaa asaw higgiiyaa immeedda.
 Kase nu aawotuu barenttu naanatuwaa,
 he higgetuwaa tamarissana mala azazeedda.
⁶ Hewenne, kaalliyaa yeletay,
 he biro yelettana naanatuwa eranaadaananne
 untunttukka barenttu naanaatoo odanaadaana.
⁷ Yaatina, he naanatuwa S'oossan amanetanaadan;
 I ootseeddabaakka dogennaaddaaninne
 Aa azazuwaa naaganaadaana.
⁸ Untunttu kase barenttu aawotuwaadan wozana muumenne
 makkalanchcha asaa gidennaaddaaninne
 S'oossan ek'k'ennanne ammanettana yeletaa gidenaaddaana.
⁹ Efireema asatuu, olaw,
 wonddaafiyaanna pootsaa giigissiide,
 olaa gallassi guyye simmeeddino.
¹⁰ Untunttu S'oossaa c'aak'uwaa naagibeykkino;
 Aa higgiiyaadan hamettennan is's'eeddino.
¹¹ Untunttu I ootseedda wolk'k'aama oosuwaanne
 untunttu I besseedda malaataa dogeeddino.
¹² I untunttu aawotuwaa sintsan Gibs'e biittan,
 S'o'aane Dembban malaataa ootseedda.
¹³ Abbaa shaakkiide, gidduwaana untunttu pintseedda;
 I haatsaa shaakkiide,
 yaanne haanne shaakkiide godaadan esseedda.
¹⁴ I untunttu gallassi shaariyaan,
 k'amma tamaa poo'uwaan kaaletseedda.
¹⁵ I bazzuwaan zaallaa p'alk'k'iide,
 c'iimmuwaappe daro haatsaa untunttu ushsheedda.

- 16 **Zaallaappe** haatsaa pulttissiide,
shaafaadan duge gogisseedda.
- 17 **Shin untuntu** Aa bolla nagaraa oosuwaa gede gujjeeddino;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla,
bazzuwaan makkaleeddino.
- 18 **Barenttu** amotteedda k'umaa oochchiyaawan
S'oossaa eriidde paac'c'eeddino.
- 19 **Untuntu** S'oossaa bolla hawaadan yaagiide haasayeeddino;
«Bazzuwaan S'oossay nuw k'umaa aatsanaw danddayii?
- 20 **Zaallaa shoc'ina**, pulttuu kesiide,
shaafay goggeedda;
shin ukitsaa I nuw immanaw danddayii?
Woy bare asaw ashuwaa immanaw danddayii?» yaageeddino.
- 21 **Med'inaa** Goday hewaa siseedda wode,
untuntu bolla daro hank'k'etteedda.
Yaak'ooba zaratuwaa bolla tamay ees's'eedda;
Israa'eeliyaa bolla Aa hank'k'uu dari dari beedda.
- 22 **Ayaw** gooppe, untuntu S'oossan ammanibeykkino;
woy I ashshiyaawaan ammanettibeykkino.
- 23 **Gidooppenne**, I bolla saluwaa azaziide,
saluwaa penggiyaa dooyeedda.
- 24 **Untuntu** maanaw, untunttoo mannaa bukisseedda;
saluwaa k'umaa untunttoo immeedda.
- 25 **Kiitanchatuwaa** ukitsaa Asay meedda;
S'oossay untunttoo k'umaa darissiide immeedda.
- 26 **Away** doliyaa bagga c'arkkuu c'arkkanaadan ootseedda;
bare wolk'k'an gedissa bagga c'arkkuwaa dentsetseedda.
- 27 **I asaw** ashuwaa baanaa keeshshaa kiitseedda;
paalliyaa kafotuwaa abbaa doonaa shafiyaa keeshshaa
bukisseedda.
- 28 **Untuntu** de'iyaa saan,
dunkkaaniyaa yuushshuwaan wod'd'eeddino.
- 29 **Untuntu** amotteeddawaa untunttoo immeedda;
untuntu miide, barenttu ganjiyaa kuntseeddino.
- 30 **Shin untuntu** barenttu amotteedda ashuwaa kallennan de'ishiin,
ashuu untunttoo biro doonaan de'ishiin,
- 31 **S'oossaa** hank'k'uu untuntu bolla wod'd'eedda;
untuntu giddoppe mino asatuwaanne
Israa'eeliyaappe yalaga asatuwaa wod'eedda.
- 32 **Hawe ubbay** haninakka,
untuntu nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino.
Bare malaataa ubbaa ootsinakka, ammanibeykkino.
- 33 **Hewaa** diraw, I untuntu gallassatuwaa c'arkkuwaadan,
untuntu laysatuwaakka akeekenan d'ayisseedda.
- 34 **S'oossay** untuntuppe wod'iyaa wode,
attedawanttu nagaraa paas'iide,
S'oossaa mintsy koyeeddino.
- 35 **Untuntu** S'oossay untunttoo zaallaa gideeddawaanne
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
untuntta woziyaawaa gideeddawaa hassayeeddino.

- 36 Shin untunttu barenttu ins's'arssan aw worddotiide,
barenttu doonaan c'immeeddino.
- 37 Untunttu wozanay S'oossan ek'k'enna;
I untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ammanettikkino.
- 38 Shin I untuntta maariyaawe;
untunttu iitatetsaa atto geedda.
- Untuntta d'ayissiibeenna; daro gede bare hank'k'uwaa te"eedda;
bare hank'k'uwaa uullaa ubbaanna untunttu bolla yeddiibeenna.
- 39 Ayaw gooppe, untunttu ashuwaa s'alala gidiyaawaanne
yaa c'arkkeeddasaappe haa simmenna,
c'arkkuwaa mala gidiyaawaa hassayeedda.
- 40 Untunttu bazuwaan Aa bolla aappu gede makkaleeddinoo!
Mela bazuwaan aappu gede lanc'c'isseeddino!
- 41 Untunttu zaari zaariide, S'oossaa paac'c'eeddino;
Israa'eeliyaa Geeshshaa hank'k'etseeddino.
- 42 Untunttu Aa wolk'k'aabaa dogeeddino;
I untunttu morkkatuwaappe wozeedda gallassaa,
- 43 I Gibs'e biittan malaataa,
S'o'aane Dembban malalissiyaabaa,
ootseedda wodiya haysayibeykkino.
- 44 Untunttu shaafaa haatsatuwaa suutsaw laammeedda;
hewaa diraw, Gibs'e asatuu,
he shaafatuwaappe ushanaw danddayibeykkino.
- 45 Untuntta waayissiyaa uduns's'etuwaanne
untunttu biittaa bayzziyaa shed'd'atuwaa kiitseedda.
- 46 Untunttoo doleedda katsaa gondoo,
untunttu ootsiide daabureeddawaa booliyaw immeedda.
- 47 Untunttu woyniyaa turaa shachchan,
untunttu balasiyaa giyaa mitsaakka c'arkkuwaan d'ayisseedda.
- 48 Untunttu miizzatuwaa shachchan wod'eedda;
untunttu dorssaa wudiya,
d'uuk'k'iyaa walk'k'antsan mereessi wursseedda.
- 49 Untunttu bolla bare suuliyaa hank'k'uwaa,
lanc'c'iyaanne is'uwaa,
bayzziyaa kiitanchchatuwaa c'uguwan yeddeedda.
- 50 Bare hank'k'uwaa aatsi yeddeedda.
Untuntta iita harggiyaw aatsiide immeeddappe attina,
hayk'k'uwaappe ashshibeenna.
- 51 Gibs'en yeletteedda bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda.
Kaama dunkkaaniyaan de'iyaa koyro naanatuwaa ubbaa
wursseedda.
- 52 Shin I bare asaa dorssaadan kesseedda;
wudiyaadan bazuwaan heemmeedda.
- 53 I untuntta saruwaan kaaletseedda;
hewaa diraw, untunttu yayyibeykkino;
shin untunttu morkkatuwaa abbay muukkeedda.
- 54 Yaatiide I untuntta bare geeshsha biittaa,
bare ushechcha kushiyan s'ooneedda deriyaa aheedda.
- 55 I untunttu sintsaappe kawutetsatuwaa laaggiide,

unttuntu biittaa shaakkiide,
Israa'eeliyaa zaretoo gisheedda.

Bare asaa unttuntu golliyaan wotseedda.

⁵⁶ Gidooppenne, Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla makkaliide,
Aa paac'ceeddino.

Aa azazuwaakka naagibeykkino.

⁵⁷ Unttuntu barenttu aawotuwaadan,
makkalanchchatuwaanne kaddanchchatuwaa gideeddino.

Geella tooraadan wora wod'd'eeddino.

⁵⁸ Unttuntu barenttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan Aa yiloyeeddino;
barenttu eek'atuwaan Aa k'anaatisseeddino.

⁵⁹ Yaatina, S'oossay hawaa sisiide hank'k'etteedda;
Israa'eeliyaa mulekka kad'eedda.

⁶⁰ Seelon I de'eedda sa'aa,
asaa gidon I de'eedda bare dunkkaaniyaa aggeeda.

⁶¹ S'oossaa wolk'k'awunne bonchchoo, malaataa gideedda,
Taabootaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide omoodisseedda.

⁶² I bare asaw hank'k'etteedda;
I untunta mashshaw aatsiide immeedda.

⁶³ Unttuntu wodallatuu ubbay olan hayk'k'eeddino;
yaatina, unttuntu wodorotuu asinaa gelennaan atteeddino.

⁶⁴ Unttuntu k'eesatuu mashshaan wureeddino.
Gidooppenne, unttuntu machchetuu,
barenttu asinattoo yeekkenaadan digetteeddino.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, Goday gem"ishuwaappe
woy woyniyaa eessaa matsuwaappe beegottiyaa asaadan beegot-
teedda.

⁶⁶ I bare morkkatuwaa guyye zaariide shoc'eedda;
unttunta med'inaw yeellayeedda.

⁶⁷ Yoosefo dunkkaaniyaa kad'eedda;
Efireema zariyaa dooribeenna.

⁶⁸ Shin I Yihudaa zariyaanne
siik'iyaa S'iyooone deriyaa dooreedda.

⁶⁹ Hewan I bare Geeshsha Golliyaa saluwaadan d'ok'k'an kees's'eedda;
sa'aadan med'inaw esseedda.

⁷⁰ Bare k'oosmaa Daawita dooriide,
dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkeedda.

⁷¹ Dorssaa heemmishin, bare asaa Yaak'ooba,
bare buzuwaa Israa'eeliyaa hentsanaw akkiide aheedda.

⁷² Yaatina, Daawite unttunta suure wozanaappe heemmeedda;
k'ay bare hiillaa kushiyan kaaletseedda.

79

Gadiyaa La"atetsaw Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, Ayhuda gidena asatuu ne biittaa bolla laateeddino.

Ne Geeshsha Golliyaa tunisseeddino;

Yerusaalame kolereetseeddino.

² Unttuntu ne k'oomatuwaa anhaa,

- saluwaa kafoo k'uma ootsiide, immeeddino.
 K'ay ne geeshshatuwaa ashuwaa sa'aa do'atoo immeeddino.
³ Unttuntu suutsaa Yerusaalame yuushshuwaan,
 haatsaadan gusseeddino;
 unttuntu anhaa moogiyaawe d'ayeedda.
⁴ Nu shoorotoo nuuni shek'k'iyaaawaa gideeddo;
 nu heeraan de'iyaawanttu,
 miic'c'iyaaawaanne k'id'iyaaawaa gideeddo.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, hawe awude gakkanaw hananee?
 Neeni med'inaw hank'k'ettay?
 Ne k'anaatiyaa hank'k'uu tamaadan ees's'anee?
⁶ Neena erenna asatuwaa bollanne
 ne suntsaa s'eesenna kawutetsatuwaa bolla ne hank'k'uwaa gussa.
⁷ Ayaw gooppe, unttuntu Yaak'ooba zeretsatuwaa wod'eeddinonne
 unttuntu de'iyasaa bayzeeddino.
⁸ Kase nu aawotuwaawaa iitatetsaa nu bolla paydoppa.
 Ellekka ne maarotaa nuw kiitta;
 ayaw gooppe, nuuni loytsi metooteeddo.
⁹ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
 ne suntsaa bonchchuwaawaa diraw, nuuna maadda.
 Ne suntsaa diraw, nuuna ashsha;
 nu nagaraa atto yaaga.
¹⁰ Asatuu ayaw, «Unttuntu S'oossay hak'an de'ii?» yaagane?
 Ne k'oomatuwaawaa suutsaa unttuntu gusseeddawaa haluwaa,
 neeni kessiyaawaa nuuni s'eellishin,
 unttuntu gidduwaan k'onc'c'issa.
¹¹ K'ashetteedda asatuwaa oolii ne sintsa gakkoo.
 Hayk'oo pirdetteeddawantta ne wolk'k'aa gitatetsaadan ashsha.
¹² Abeet S'oossaw, nu shooro kawutetsatuu neena boreeddawaa,
 haluwaa laappun kushiyaa unttuntu kiwuwaan idintsa.
¹³ He wode nuuni ne asatuu, ne wudiyaa dorssatuu,
 med'inaw galataa new immana;
 yeletaappe yeletaa gakkanaw neena zaari zaariide galatana.

80

Israa'eeliyaa Kawutetsay Zaari

Ek'k'anaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi Yes's'eedda, C'iishshaa Giyaa waat-san Yes'eteedda mazamuriyaa, markkatetsaa

- ¹ Abeet Israa'eeliyaa hentsanchchaw,
 Yoosefo asaa wudiyaadan kaaletsiyaawoo,
 Kiruubetuwaawaa giyaa kiitanchchatuwaappe,
 bollaanna de'iyaa araatan utteeddawoo, poo'a, neeni nuuna sisa.
² Efreema, Biiniyaamanne Minaase sintsan k'onc'c'a.
 Ne wolk'k'aa dentsaade nuuna ashshanaw haaya.
³ Abeet S'oossaw, nuuna zaara;
 nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.

- 4 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaw, S'oossaw,
ne asaa woosaa bolla awude gakkanaw hank'k'ettay?
- 5 Neeni untuntutta yeekuwa k'umaadan mizaadda;
k'ay afotsaa haatsaadan ushshaadda.
- 6 Nu shoorotuu nu biittaa akkanaw,
barenttu gidon walak'ettanaadan ootsaadda;
nu morkketuu nu bolla miic'ceeddino.
- 7 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.
- 8 Neeni Gibs'eppe woyniyaa anuwaa ahaada;
ayihuda gidena asatuwaa yederssaadda, untunttu biittaaan Aa
tokkaadda.
- 9 Neeni woraa butsaadda;
yaatina, s'ap'uwaa yeddi daashiide,
biittaa ubbaa gakteedda.
- 10 Deretuu Aa kuwan,
Libaanoosa zigatuu Aa tashetuwaan kameteeddino.
- 11 Bare tashetuwa Meediteraane Abbaa gakkanaw,
k'ay bare s'eerauwaa Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw yeddeedda.
- 12 Yaatina, ogiyaanna aad'd'iyaa ubbay,
Aa ayifiyaa duutsanaadan,
Aa yuushshuwaan de'iyaa gimbbiyaa ayaw kolaadii?
- 13 Bazzuwaa guduntsay Aa bolla duriide bayzzee;
k'ay gaden wos's'i k'aas's'iyaa med'etatuubbay Aa miino.
- 14 Abeet Med'etaa Ubbaa S'oossaw,
neeni nuukko simma.
Saluwaana duge s'eellaade be'a;
ha woyniyaa naaga.
- 15 I ne ushechcha kushii tokkeedda s'ap'uwaa;
neeni new gaade dichcheedda puutiyaa.
- 16 Ne morkketuu ne woyniyaa butseeddino;
taman s'uuggeeddino.
- Hewaa diraw, neeni untuntutta ne hank'k'uwaa suuluwaan d'ayissa.
- 17 Ne kushii, ne ushechchan de'iyaa asaa,
neeni new gaade dichcheedda asaa naago.
- 18 Yaatooppe, nuuni neeppe guyye simmokko.
Nuuna pas'a wotsa; ne suntsaa nuuni galatana.
- 19 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw,
nuuna zaara; nuuni attanaadan,
ne som"uwaa nuw poo'issa.

81

Baalaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, Asaafi
s'aafeeddawaa

- 1 Nuw wolk'k'aa gidiyaa S'oossaw,
hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite;
Yaak'ooba S'oossaa sabbite.
- 2 Yetsaa doommite; karabuwaa bak'k'ite;
diitsaaninne maasink'k'inaan lo"a yetsaa sissite.

- ³ Aginay s'eeriya wodenne,
 aginay doyssiyaa wode
 baalaa gallassan malakataa punnite.
- ⁴ Hawe Israa'eeliyaw higgiyaa;
 Yaak'ooba S'oossaappe imetteedda woga.
- ⁵ Gibs'e biittaa I shoc'eedda wode,
 Yooseefo asaw ha wogaa awaayeedda.
 Taani erenna kooshshaa hawaadan yaagiyaawaa sisaad.
- ⁶ «Hintte hashiyaappe tookuwaa wotsaad;
 hintte kushiyaa s'uubiyaappe shemppissaad.
- ⁷ Hintte metuwaa wode taana s'eeseedditaa;
 hinttena ashshaad;
 taani guumiyaa shaariyaa gidдон geemmeeddasaappe hinttena al-
 laad.
 Mariiba giyaa puluttuwaa matan taani hinttena paac'c'aad.
- ⁸ Ta asaw, taani hinttena seeriyawaa sisite;
 ha"i Israa'eelatoo, hayzzerikkite!
- ⁹ Hintte gidдон allaga s'oossi de'oppo;
 hara s'oossaw goyinnoppite.
- ¹⁰ Taani, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa,
 hinttena Gibs'e biittaappe kessaade aheeddawaa.
 Ne doonaa loytsa hangga;
 taani neena darssaade barssana.
- ¹¹ «Shin ta asatuu ta k'aalaa sisibeykkino;
 Israa'eelatuu taw azazettibeykkino.
- ¹² Hewaa diraw, taani untunttu barenttu k'ofaa kaallana mala,
 eenoo geena wozanaw aatsaade immaad.
- ¹³ Ta Asay taana siseedentto,
 Israa'eelatuu ta ogiyaa kaalleedentto ayee de'ii!
- ¹⁴ Taani untunttu morkkiyaa elle s'oonana shin;
 untunttu baaligaaraatuwaa bolla ta kushiyaa wotsana shin.
- ¹⁵ Med'inaa Godaa is's'iyawanttu Aa sintsan hokkana,
 untunttu muruukka med'inaassa gidanawaa.
- ¹⁶ Taani hinttena lo"o zarggaa mizana;
 k'ay eessaa, shuchchaa gonggoluwaaappe kalissana» yaagee.

82

S'oossay Ubbaappe Bolla

Asaafa mazamuriyaa

- ¹ S'oossay saluwaa shiik'uwaa shiishshee.
 S'oossatuwaa gidдон hawaadan yaagiide pirddee;
- ² «Hintte awude gakanaw geella pirddaa pirddiitee;
 laa"entso iitatuwaa bagga gidoppite.
- ³ Hiyyeesatoonne aawuu bayinnawanttoo mootettite;
 mank'k'onne naak'etteedda asatuwaa maataa naagissite.
- ⁴ Daaburanchchatuwaanne metootanchchatuwaa ashshite;
 iitatuwaa kushiyaappe untuntta wotsi akkite.

- ⁵ «Hintte ayinne erikkitanne ayinne akeekikkita;
hintte d'uman hamettiita.
S'illotetsay d'ayina, biittay yik'k'iyik'k'ee.
⁶ Taani hinttena, «Hintte s'oossatuwaa;
hintte ubbaykka Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa naanatuwaa.
⁷ Gidooppenne, hintte Asay hayk'k'iyaaawaadan hayk'k'ana.
K'ay hara kaappatuu kunddeeddawaadan,
hintteikka kunddana» yaagay» yaagee.
- ⁸ Abeet S'oossaw, dendda; sa'aa pirddaa;
kawutetsay ubbay newaa.

83

Israa'eeliyaa Morkketuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa, yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, c'o"u gooppa;
sirp'p'i gooppa;
abeet S'oossaw, muumoppa.
- ² Be'a! Ne morkketuu ne bolla denddiino;
neena is's'iyaawanttu ne bolla makkaliino.
- ³ Unttuntu ne asaa bollan geeman yaa'iino;
neeni siik'iyaa asatuwaa bolla mak'ettiino.
- ⁴ Unttuntu, «Haayite, untuntu kawutetsaa d'ayissooytee;
Israa'eeliyaa giyaa suntsaa,
med'inaw hassayettennaadan ootsooyte» yaagiino.
- ⁵ Unttuntu itti wozana gidiide,
ittippe mak'ettiinonne,
ne bolla c'aak'uwaa c'aak'k'etiino.
- ⁶ C'aak'k'etiyaawantunne
Eedoomanne Isimaa'eela asatuwaa,
Moo'aaba zaratuwaanne Aggaari zaratuwaa;
- ⁷ Gebaala asatuwaa, Amoonaa asatuwaa,
Amaaleek'a asatuwaa,
Piliss's'eema asatuwaanne S'iirroosa asatuwaa.
- ⁸ Asoore asatuukka untuntunna ittippe gakketeeddino;
Asooratuukka Loos'e zaretoo wolk'k'aama maaduwa gideeddino.
- ⁹ Neeni Midiyaama asatuwaa bollanne
Sisaaranne Yaabina bolla,
K'iishoona Shaafaan ootseeddawaadan untuntu bolla ootsa.
- ¹⁰ Untuntu Enddooren d'ayeeddino;
untuntu anhay moogettennan biittan wook'k'eedda.
- ¹¹ Untuntu kaappotuwaa,
neeni Oreebanne Za'eeba ootseeddawaadan ootsa;
untunta mooddiyaawantta
neeni Zebaahanne S'almunaa'a d'ayisseeddawaadan d'ayissa.
- ¹² Hewantunne, «Nuuni S'oossaa asaa biittaa
nuw buzotana» yaageeddawantta.
- ¹³ Abeet ta S'oossaw, untunta baanaadan laala;
c'arkkuu afiyaa suullaadan ootsa.

- 14 S'aragay wora miide wurssiyaawaadan,
tamaa lac'uu deriyaa mayiyaawaadan,
15 hewaadankka ne uushuwaan untuntta yederssa;
ne gotiyaan untuntta dagantsa.
16 Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne suntsaa koyana mala,
neeni untunttu som"uwaa yeellaa mayzza.
17 Untunttu med'inaw yeellatinonne hirggino;
kawushiide d'ayino.
18 Ne suntsaykka Med'inaa Godaa gidiyaawaa,
ne s'alalay Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa,
sa'aa ubbaa mooddiyaawaa untunttu erino.

84

S'oossaa Golliyaa Laamotussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, K'oore
Naanatu S'aafedda Mazimuriyaa

- 1 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neeni de'iyasay ayaa lo"ii!
2 Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Dabaabaa laamotay;
ta kumentsaa asatetsay de'uwaa S'oossaw nashshechchan yes's'ee.
3 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
ta kaatiyaw, ta S'oossaw,
new yarshshiyaa sa'aa matan,
suunniyaa kafatta barew de'iyasaa demmaaddu.
Harap'p'attakka barew k'uuk'k'ulliyaa golliyaa yaan kees's'aaddu.
4 Ne Geeshsha Golliyaan de'iyaa wanttunne
med'inaw neena sabbiyaawanttu anjjettedawantta.
5 Wolk'k'aa neeppe demmiyaawanttu,
barenttu wozanaan S'iyoonne afiyaa ogiyaa baanaw
amottiyaawanttu anjjettedawantta.
6 Yeeku waa zanggaaraanna untunttu aad'd'iyaa wode,
he sa'ay pulttuwaa kesee.
Bad'd'eesaa iraykka bukkiide,
yaan del"iyaa gisissee.
7 Untunttu biyaa wode, wolk'k'aa gujji gujjiide baana.
Untunttu S'oossaa sintsan S'iyoonen beettana.
8 Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw,
ta woosaa neeni sisa.
Abeet Yaak'ooba S'oossaw, hayzza.
9 Abeet S'oossaw, nu gond dalliyaa be'a;
neeni dooreedda kaatiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.
10 Taani hara sa'aan sha"u gallassaa de'anaappe
S'oossaa golliyaan itti gallassaa de'iyawe lo"a.
Iitatu waa dunkkaaniyaan de'anawaappe
ta S'oossaa golliyaa penggiyaa naagiyaawe taw lo"a.
11 Med'inaa Goday S'oossay nuw gond dallenne poo"uwaa;
Med'inaa Goday nuw bonchchuwaanne keekkatetsaa immee.
Suuretetsan hamettiyaawantta I lo"obaa ubbaa diggenna.

¹² Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neenan ammanettiyaawanttu anjjettedawantta.

85

Asaa Sarotetsaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oraaha naanatuwaa maza-
muriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne biittaw keekkaadda;
Yaak'ooba asaa omooduwaappe zaaraadda.

² Neeni ne asaa naak'uwaa atto gaadda;
unttuntu nagaraa ubbaa kamaadda.

³ Neeni ne hank'k'uwaa ubbaa aggaada;
ne hank'k'uwaa suuluwaappekka simmaadda.

⁴ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
nuuna guyye zaara.

Neeni nuw hank'k'eteeddawaa agga.

⁵ Neeni nuuna med'inaw hank'k'ettay?
Ne hank'k'uwaa yeletaa ubbaa gakkanaw gam"isay?

⁶ Ne Asay neenan nashettana mala,
nuuna ooratsa.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa nuuna bessa;
neeni nuuna ashsha.

⁸ Taani Med'inaa Goday S'oossay odiyaawaa sisana.
Nuuni nu booza ogiyaa guyye baana d'ayooppe,

I nuw, bare asaw, «Sarotetsaa immana» giide odee.

⁹ Tumukka S'oossaw yayyiyaawantta ashshanaw
I matan de'ee;
hewenne, Aa bonchchuu nu biittan de'anaassa.

¹⁰ Aggena siik'uunne tumatetsay
ittippe gakkettana.

S'illotetsaynne sarotetsay,
ittippe yerettana.

¹¹ Tumatetsay sa'aappe pude kesana;
S'oossaa s'illotetsay saluwaappe duge s'eelana.

¹² Ee, Med'inaa Goday keekkabaa immana;
nu biittaykka lo"o katsaa mukkana.

¹³ S'illotetsay S'oossaappe sintsanna heemettana;
aw ogiyaa giigissana.

86

Metuwaa Wode Woosaa
Daawite woosseedda woosaa.

¹ Abeet Godaw, taani hiyyeessanne,
metootanchchaa asaa gidiyaa diraw,
ta waasuwa siseade, taw alla.

² Taani S'oossaa asaa gidiyaa diraw,
taana pas'a wotsa.

Neenan ammanettiya taana, ne k'oomaa ashsha.
Neeni ta S'oossaa.

- ³ Abeet S'oossaw, taani gallassaa ubbaa
neekko waassiyaa diraw,
taw k'areta.
- ⁴ Abeet S'oossaw, taani ta shemppuwaappe
neena woossiyaa diraw,
taana, ne k'oomaa nashshechchaa.
- ⁵ Abeet S'oossaw, neeni keekkanne atto giyaawaa;
neena s'eesiyaa ubbaw ne siik'uu dara.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa hayzza.
- ⁷ Neeni taw alliyaa diraw,
ta metuwaa gallassan taani neekko waassay.
- ⁸ Abeet Godaw, s'oossatuwaa gidдон ne mali baawa;
ne oosuwaa mala oosukka baawa.
- ⁹ Abeet Godaw, neeni med'd'eedda kawutetsaa Asay ubbay yiide,
ne sintsan gulbbatana; untunttu ne suntsaa bonchchana.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, neeni wolk'k'aama;
neeni malalissiyaabaa ootsaasa.
Ne s'alalay S'oossaa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne tumuwaan hamettana mala,
taana ne ogiyaa tamarissa.
Taani ne suntsaw yayana mala,
taw itti wozanaa imma.
- ¹² Abeet Godaw ta S'oossaw, taani neena,
ta kumentsaa wozanaappe galatana.
Ne suntsaa med'inaw bonchchana.
- ¹³ Ayaw gooppe, ne siik'uu taw dara;
neeni taana duufuwaan geliyaawaappe ashshaada.
- ¹⁴ Abeet Godaw, otoranchcha asatuu ta bolla denddeeddino;
dagantsiyaa asatuwaa c'uguu taana wod'anaw koyee.
Untunttu neena alaalle giikkino.
- ¹⁵ Shin abeet Godaw, neeni
k'arettiyaanne maariyaa S'oossaa;
hank'k'ettanaw gam'aasa;
siik'uunne ammanettussay dariyaawaa.
- ¹⁶ Taakko simmaade taw k'areta.
Ne k'oomaw wolk'k'aa imma;
ne k'oomati na'aa taana ashsha.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekkatetsaa malaataa taana bessa.
Neeni taana maaddeeddawaanne mintsetseeddawaa be'iyaa wode,
taana is's'iyaa wanttu hewan yeellatana.

87

Yerusaalame Sabaa

K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa

¹ Med'inaa Godaa katamay geeshsha deriyaan kees'etteedda.

² Med'inaa Goday S'iyoonne penggetuwaa,

Yaak'oobi de'iyaa sa'aa ubbaappe aatsiide dose.

³ Hanee S'oossaa katamatee,

ne diraw bonchchetteeddabay,
hawaadan yaagi odettee:

⁴ «Taana eriyaa kawutetsatuwaa gidoppe,
Gibs'enne Baabloone gatsa mazggobana;
Piliss's'eeme, S'iiroosenne Toop'p'iyaa asay,
yaan yeletteeddino.»

⁵ S'oossay, «Kawutetsaa ubbay S'iyoonen yeletteeddawaa» yaagana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay izo minisana.

⁶ Med'inaa Goday asaa s'aafiyaa mazggobiyaan,
«Hawe S'iyoonen Yeletteeddawaa» yaagiide s'aafana.

⁷ Unttuntu yes's'iide duriidde,
«Nu anjjuu ubbay S'iyooneppe pulttee» yaagana.

88

Maaduwa Demanaw Shiik'o Waasuwa
Zammaaretuwaa Kaappoo, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa,
Maaduwa Woossa, Ezirahiyaa Hemaane Akeekan S'aafeedda
Timirttiyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
taani gallassi new waassay;
k'ammakka ne sintsan yeekay.

² Ta woosay ne sintsa gakko;
ne haytsaa ta waasuwaakko zaara.

³ Ayaw gooppe, ta de'uu metuwaan kumeedda;
taani hayk'k'ana mataad.

⁴ Taani duufuwaan geliyaa asatuwaana paydetaad;
wolk'k'ay bayinna asaa gidaaddi.

⁵ Taani anhatuwaa gidдон aggeeda asaa mala;
wod'iide duufuwaan yeggeedda asatuwaa mala.

Taani ne ubbaa dogeedda,
ne maaduwaappe haakkeedda asatuwaa mala.

⁶ Neeni taana c'iimmo ollaan,
hirkki d'uma sa'aan yeggaadda.

⁷ Ne hank'k'uu taana dees'ee;
ne hank'k'uwaa beetay taana ubbaanna muukkeedda.

⁸ Neeni ta dabbotuwaa taappe haassaadda;
unttunttoo taana sheneyiawaa ootsaadda.

Taani dooddettaad;
kessa akkanawukka danddaykke.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw,
kayyuwaa gaasuwaan ta ayifetuu galjjeeddino.

Ubbaa gallassi taani neekko waassay;
ta kushiyaa neekko mic'c'aad.

¹⁰ Neeni hayk'k'eeddawaynttoo
malalissiyaabaa ootsay?
unttuntu denddiide neena galatiino?

¹¹ Aggena ne siik'uu

- duufuwaa giddon haasayettii?
 neeni ammanettiyaawekka bayetsaa sa'aan odettii?
¹² Ne malalissiyaa oosuukka d'uman erettii?
 woy ne s'iltotetsay dogetteedda asatuwaa biittan de'ii?
¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko waassay;
 wonttaan wonttaan ta woosay ne sintsa gakkee.
¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni ayaw aggay?
 Ne som"uwaa taappe ayaw gentsay?
¹⁵ Yalagatetsaappe doommaade,
 taani tuggataaddinne hayk'k'ana mataad.
 Taani new dagamaade hiidootaa k'ans's'aad.
¹⁶ Ne suulliyaa hank'k'uu ta bolla uushoteedda;
 ne dagamay taana bayzzedda.
¹⁷ Unttuntu gallassaa ubbaa di'uwaadan taana dooddeeddino;
 taana muukkeeddino.
¹⁸ Neeni ta laggetuwaanne ta siik'otuwaa taappe haassaadda;
 d'umaa s'alalay taw dabbo.

89

Metuwaa Mazimuriyaa

Ezirahiyaa Etaana Akeekan S'aafetteedda Timirttiyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaabaa,
 taani med'inaw yes's'ana.
 S'oossay ammanettiyaawaa gaade,
 yeletaa ubbaw ta doonaan awaayana.
² Taani aggena ne siik'uu med'inaw ek'k'eeddawaanne
 neeni ne tumatetsaa saluwaadan minisaade esseeddawaa odana.
³ Neeni, «Taani dooreeddawaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.
 Ta k'oomaa Daawitaw hawaadan yaagaade c'aak'k'aad;
⁴ «Taani ne zeretsaa med'inaw kawutsana;
 ne kawutetsaa araataa yeletaa ubbaw minisana» » yaagaadda.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, salotuu,
 ne malalissiyaa oosuwaa odino;
 ne ammanettiyaawaa kiitanchchatuwaa shiik'uu odino.
⁶ Saluwaan Med'inaa Godaana likkettanaw danddayiyaawe oonee?
 Saluwaa med'etetsatuwaa giddon k'ay Med'inaa Godaa mali oonee?
⁷ Geeshshatuwaa shiik'uwaa giddon S'oossay yayetteeddawaa.
 Barena dooddeeddawanttu ubbaappe aad'd'iide, loytsi
 dagantsiyaawaa.
⁸ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, S'oossaw,
 neenaadan wolk'k'aamay oonee?
 Abeet Med'inaa Godaw, neeni ubbabankka ammanettiyaawaa.
⁹ Neeni bul"akettiyaa abbaa wolk'k'aa azazaasa.
 Denddiyaa beetaakka c'o"u ootsaasa.
¹⁰ Neeni Ra'aaba giyaa abbaa dawiyaa,
 wod'i yegeeddawaadan mentsereetsaadda;
 ne morkkatuwaa ne wolk'k'aama k'esiyaan laalaadda.

- 11 Salotuu newantta; sa'aykka newaa;
biittaanne an kumeedda ubbabaa neeni med'aadda.
- 12 Huup'issaanne gedissaa neeni med'd'aadda;
Taaboورانne Hermmoone giyaa wolk'k'aama deretuu
nashshechchan ne suntsaa sabbiino.
- 13 New wolk'k'aama k'eesii de'ee;
ne kushii mina;
ne ushechchay wolk'k'aama.
- 14 S'illotetsayenne suure pirdday
ne kawutetsaa araataw baaso.
Aggena siik'uunne tumatetsay ne sintsaan biino.
- 15 Abeet Med'inaa Godaw, nashechchaan ililiyaawanttunne
ne som"uwaa poo'uwaan hamettiyaawanttu anjjetteedawantta.
- 16 Ne suntsan gallassaa ubbaa nashettiino;
ne s'illotetsaa diraw,
unttuntu neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiino.
- 17 Unttuntu c'ee'ettiyaa wolk'k'ay neena;
ne nashshuwaan nu kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u yaageedda.
- 18 Nu gondallii, nu Med'inaa Godaassa;
nu kaatiikka, Israa'eeliyaa geeshsha saa.
- 19 Beni neeni ne ammanetteeda asatoo,
itti gede akumuwaan odaadda;
«Asaa gidoppe dooreeddawoo kawutetsaa araataa immaadda.
- 20 Ta k'ooma Daawita kaate kesaad;
ta geeshsha zayitiyaan okaade.
- 21 Ta kushii aanana de'ana;
ta k'esiikka Aa mintsana.
- 22 Aa ay morkkiinne s'oonenna;
ay iita asayenne Aa toochchenna.
- 23 Taani Aa morkkatuwaa Aa sintsan kinchchereetsana;
Aa is's'iyaa wantta shoc'a yeggana.
- 24 Ta tumatetsayenne ta aggena siik'uu
aanana ittippe gidana.
Ta suntsan Aa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
- 25 Taani Aa kawutetsaa Medetiraaniyaa Abbaa gakkanaw aassana;
Aa zawaakka,
Efiraas'eesenne S'egiroose Shaafaa gakkanaw aassana.
- 26 Daawite taana, «Neeni ta aawuwaa,
ta S'oossanne taana ashshiyaa zaallaa» yaagiide s'eesana.
- 27 Taani Aa bayira na'aa ootsana;
sa'aan de'iyaa kaatetuwaa ubbaappe Aa darssana.
- 28 Taani aggena ta siik'uwaa
aw med'inaw naagana.
Taani aanana k'aalaa c'aak'uwaa mintsana.
- 29 Taani Aa zeretsaa med'inaw minisaade essana;
Aa kawutetsaa araataakka saluwaadan gam'etsana.
- 30 «Shin Aa zeretsatuu ta higgiiyaa aggooppe,
k'ay untuntu ta wogaadan hametennan is's'ooppe,
- 31 untuntu ta awaayuwaa shaaroppe,

- ta azazuwaa naagana d'ayooppe,
³² taani untunttu nagaraa diraw gatiman,
 untunttu iitatetsaa diraw, lissuwaan,
 shoc'aade murana.
³³ Shin taani aggena ta siik'uwaa aappe akkikke;
 woy taani aw ammanettiyaawaa aggikke.
³⁴ Taani untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kolikke;
 ta doonaappe keseedda k'aalaa laammikke.
- ³⁵ «Itti gedekka med'inaw
 ta geeshshatetsaan c'aak'k'a diggaad;
 Daawitew worddotikke.
³⁶ Hewenne, Aa zeretsay med'inaw de'ana;
 Aa kawutetsaa araataykka ta sintsan awaadan gam"ana.
³⁷ Saluwaan ammanettiyyaa markka gidiyaa aginaadan,
 he kawutetsay med'inaw min ek'k'i de'ana» yaagaadda.
³⁸ Shin ha"i neeni
 okkaade kaateyeeddawaa bolla daro hank'k'ettaadda;
 Aa is's'aaddanne aggaada.
³⁹ Neeni ne k'oomaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kaddaadda;
 Aa kallachchaa baanan olaade tunissaadda.
⁴⁰ Neeni Aa katamaa gimbbiyaa ubbaa laalaadda;
 I naagettiyyaa miis'aa ubbaa bayzzaadda.
⁴¹ Ogiyaanna aad'd'iyaa ubbatuu Aa bonk'k'eeddino;
 I bare shoorotoo k'iliic'oo gideedda.
⁴² Neeni Aa morkketoo s'oonuwaa immaadda;
 untuntta ubbatuwaa nashechchaadda.
⁴³ Neeni Aa mashshaa s'eeraa k'alam"aadda;
 neeni olan Aa maaddabaakka.
⁴⁴ Neeni Aa kawutaa s'am"aa
 Aa kushiyaappe wotsa akkaada;
 k'ay Aa kawutetsaa araataa biittan olaadda.
⁴⁵ Neeni Aa yalagatetsaa wodiyaa k'aamisaadda;
 k'ay Aa yeellaa mayzzaadda.
⁴⁶ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw k'onc'c'ikkii?
 Neeni med'inaw geemmay?
 Ne hank'k'uu tamaadan awude gakkanaw ees's'anee?
⁴⁷ Ta laytsay ay keeshshaa k'antsentto k'oppa;
 asaa ubbaa c'oo mela med'd'aadii?
⁴⁸ Asay hayk'k'ennan c'oo de'anaw waan danddayii?
 K'ay duufuwaan gelennaadan,
 barena ashshanaw waan danddayii?
⁴⁹ Abeet Godaw, neeni ne tumatetsan Daawitew c'aak'k'eedda,
 aggena beni ne siik'uu hak'an de'ii?
⁵⁰ Abeet Godaw, ne k'oomay
 woyssa boretteeddentto neeni hassaya.
 Taani asaa ubbaa boriyaa woota danddayaadditantto k'oppa.
⁵¹ Abeet Med'inaa Godaw, morkketuu k'iliic'eeddino;
 neeni dooraade okkeedda kaatiyaa,
 tangguwaan tangguwaan k'iliic'eeddawaa k'oppa.
⁵² Med'inaa Goday med'i med'inaw galatetto!
 Amen"i. Amen"i.

Oyddentso Mas'aafaa

90

(90–106)

Asaa Na'aa De'uwaa

S'oossaa Asay Muse woosseedda woosaa

¹ Godaw, neeni yeletaa ubbaan,
nuuni de'iyaa sa'aa gidaadda.

² Deretuu med'ettanaappe kase,
woy neeni sa'aa ootsanaappe kase,
med'inaappe med'inaa gakkanawukka neeni S'oossaa.

³ Neeni asaa naanatuwaa, «Asaa naatoo,
guyye biittaw simmite» yaagaade,
unttunta guyye untuntu med'ettedda biittaw zaaraasa.

⁴ Sha"u laysay new zini aad'd'o gallassaa mala;
woy k'ammaa giddoppe itti saatiyaa mala.

⁵ Neeni asaa k'oppennaan di'uwaadan afaasa.
Untuntu akumuwa mala;
wontta wontta doliyaa maataa mala.

⁶ He maataykka wontta wode dic'c'iide c'iishshee;
omarssiyaa wode shulli melee.

⁷ Nuuni ne yiluwaan wureeddo;
ne hank'k'uwa suuluwaan dagammeeddo.

⁸ Neeni nu iita oosuwa
ne sintsan wotsaadda;
k'ay nu geemmeedda nagaraa
ne sintsa poo'uwaakko aatsaada.

⁹ Nu gallassaa ubbay ne hank'k'uwaan aad'd'eeda;
nu laysaa itti ooliyaadan wurisseeddo.

¹⁰ Nu de'uwa laysay laappun tamma;
woy minnoope, hosppun tamma;
hewekka metuwaanne tugga.
Nu laysay ellekka aad'd'ee;
nuunikka ellekka kichcheetto.

¹¹ Ne hank'k'uwa wolk'k'aa eriyaawe oonee?
ne hank'k'uwa suuluu yashshiyaawaa.

¹² Hewaa diraw, nu laysaa bessiyaawaadan,
go"etana mala aad'd'eeda eraa nuuna taaarissa.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uu awude gakkanaassee?
Hayanaa; ne k'oomatoo k'aretta!

¹⁴ Nu laysaa ubbaan
nuuni nashettanaadaaninne yes's'anaadan,
wontta wontta aggena ne siik'uwaan nuuna kalissa.

¹⁵ Neeni nuuna metoyeedda gallassatuwaa keeshshaanne
nuuni tuggaa be'eedda laysatuwaa keeshshaa,
nuuna nashshechchaa.

¹⁶ Nuw ne k'oomatoo ne oosuu k'onc'c'o;
ne bonchcho wolk'k'ay untuntu naanaatoo beetto.

¹⁷ Godaa nu S'oossaa keekkatetsay nu bollan gido;
 nu kushiya oosuwaa nuw suurissa.
 Ee, nu kushiya oosuwaa suurissa.

91

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa

- ¹ Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossan naagettiide de'iyawe,
 Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa kuwaa gidдон ak'ee;
- ² Med'inaa Godaw,
 «Neeni taw geessuwaanne bak'ata attiyaa sa'aa;
 neeni taani ammanitsiyaa ta S'oossaa» yaagana.
- ³ I neena shankkanchchatuwaa gitiyaappekka,
 wod'i wurssiyaa iita harggiyaappekka ashshana.
- ⁴ I bare baalletuwaan neena kammana;
 Aa k'efetuwaa garssa neeni bak'ataade k'osetta attana.
 Aa ammanettussay new gondalle.
- ⁵ Neeni k'amma dagantsiyaabaw,
 woy gallassi s'onggettiyaabaw yayakka;
- ⁶ woy d'uman oyk'k'iyaa harggiyaw,
 woy gallassaa seetan wurssiyaa iita harggiyaa hirggakka.
- ⁷ Sha"ay ne miyyiyaan,
 k'ay tammu sha"ay neeppe ushechcha baggana kunddana;
 shin neena ayayenne bochchenna.
- ⁸ Neeni ne ayifiyaa s'alalaan s'eelana;
 iitatu murettiyaawaakka be'ana.
- ⁹ Med'inaa Godaa neeni new bak'ata attiyaa sa'aa ootseedda dirawunne,
 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa new,
 de'iyaa sa'aa ootseedda diraw,
- ¹⁰ iitabay neena bochchenna;
 boshaykka ne golliyyaa shiik'enna.
- ¹¹ Ayaw gooppe, ne ogiyaan ubbaan
 neena naagana mala,
 S'oossay bare kiitanchchatuwaa azazana.
- ¹² Ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
 kiitanchchatuu barenttu kushiyan neena dentsana.
- ¹³ Neeni gaammuwaanne shooshshaa bollan heemettana;
 k'ay wodalla gaammuwaanne wod'iyaa shooshshaa neeni
 yed'd'ana.
- ¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
 «I taana siik'eedda diraw,
 taani Aa ashshana.
 I ta suntsaa ereedda diraw,
 taani Aa naagana.
- ¹⁵ I taana s'eegiyaa wode,
 taani aw koyana.
 Metuwaan taani aanana ittippe gidana;
 taani Aa ashshananne bonchchana.

- ¹⁶ Taani Aa laytsaa adussaade kalissana;
ta atotetsaa Aa bessana» yaagee.

92

Galataa Mazimuriyaa

Mazimuriyaa, Sambbata Gallassaw yes's'iyaawaa.

- ¹ Med'inaa Godaa galatiyaawe lo"a.
Abeet Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
ne suntsaa sabbiyaawe lo"a.
- ² Wonttan aggena ne siik'uwaa,
k'amman ne ammanettiyaawaa gidiyaawaa awaayiyaawe lo"a.
- ³ Tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaanne,
maasink'k'uwaan diis's'iyaawe lo"a.
- ⁴ Ayaw gooppe, Abeet Med'inaa Godaw,
ne wolk'k'aama oosuwaan
taana nashechcheedda diraw,
ne kushiyaa oosuwaa diraw,
taani nashshechchaw yes's'ay.
- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa gitee!
Ne k'ofay ay keeshshaa c'iimmee!
- ⁶ Eeyya Asay eranaw danddayenna;
donc'c'illeedda asaykka akeekanaw danddayenna.
- ⁷ Hewenne, iitatu maataadan dic'c'ooppekka,
iitaa ootsiyaa ubbatuu daashooppekka,
unttuntu med'inaw d'ayana.
- ⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni med'inaw ubbaappe d'ok'k'a.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu d'ayanawaanne
iitaa ootsiyaa ubbatuu tiskki gaanawaa nuuni eretto.
- ¹⁰ Ta kac'iyaa bazzuwaa mentsaa kac'iyaadan d'ok'k'issaadda;
lo"o zayitiyaa taana okkaadda.
- ¹¹ Ta morkketuu s'oonetteeddawaa ta ayifiyaan be'aad;
ta iita morketuwaa waasuwwa ta haytsaan sisaad.
- ¹² S'illotuu zambbaadan daashana;
k'ay Liibaanoosa zigaadan dic'c'ana.
- ¹³ Unttuntukka Med'inaa Godaa dabaaban toketteedda mitsaa mala;
unttuntu nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan daashana.
- ¹⁴ Unttuntu ec'iidekka ayifana;
unttuntu med'inaw irs's'anne pas'a.
- ¹⁵ Unttuntu, «Med'inaa Goday suure;
I taw wogga zaallaa; iitatetsi aan baawa» yaagana.

93

S'oossay Kaatiyaa

- ¹ Med'inaa Goday kaateteedda!
Med'inaa Goday Bonchchuwwa mayyeedda;
wolk'k'aa danc'c'eedda.
Sa'ay minniide ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
- ² Ne kawutetsaa araatay beniideppe ek'k'eedda;

neeni med'inaadeppa de'aassa.

- ³ Abeet Med'inaa Godaw, c'iimmo shaafatuu guummeedda;
c'iimmo shaafatuu bare guntsaa d'ok'k'u ootseedda.
⁴ Saluwaan de'iyaa Med'inaa Goday daro haatsaa gunsaappekka,
abbaa betatuwaappekka aad'd'eeda wolk'k'aama.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni odeeddabay ammanettiyaawaa;
ne gollii med'inaw geshshatetsaan aleek'k'ana.

94

S'oossay Ubbaa Bolla Pirddiyaawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaa.
Abeet kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaw, ne bonchchuwaa bessa.
² Abeet sa'aa pirddiyaawoo, dendda;
otoranchchatoo bessiyaa muruwaa imma.
³ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw gam"anee?
Iitatu awude gakkanaw nashettanee?
⁴ Iitaa ootsiyaa ubbatuu,
barenttu otero k'aalaa haasayiino;
untuntu c'ee'ettiino.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, untuntu ne asaa liik'k'issiino;
ne laattaa naak'k'iino.
⁶ Untuntu am"etuwaanne betetuwa wod'iino;
aawuu bayinnawanttakka wod'iino.
⁷ Yaatiide untuntu, «Med'inaa Goday nuuna be'enna;
Yaak'ooba S'oossay akeekena» yaagiino.
⁸ Hinttenoo, asaa giddoppe aad'd'eeda dammatoo, akeekite!
Hinttenoo eeyyatoo, awude eranchcha gidanitee?
⁹ Haytsaa med'eedda S'oossay sisennee?
Ayifiyaa med'd'eeddawe be'ennee?
¹⁰ Kawutetsaa seeriyaa murennee?
Asaa eraa tamarissiyaawe barew erennee?
¹¹ Med'inaa Goday asaa k'ofay mela gidiyaawaa eree.
¹² Abeet Med'inaa Godaw, neeni seeriyaaawenne
ne higgiaappe tamarissiyaa Asay anjjetteedawaa.
¹³ Iitatu kunddiyaa ollay bookettana gakkanaw,
metuu gakkiiyaa gallasan neeni Aa shemppissaasa.
¹⁴ Med'inaa Goday bare asaa aggena;
I bare laattaa aggena.
¹⁵ Pirdday simmiide s'illo pirddaa gidanawaa;
wozanaa suuretuu ubbay he s'illo pirddaa maaddana.
¹⁶ Makkalanchchatuwaa bolla
ta diraw denddiyaawe oonee?
Iitaa ootsiyaawanttuna
ta diraw ek'etteeddawe oonee?
¹⁷ Med'inaa Goday taana maaddennentto,
taani ellekka duufuwaan gelaade sirp'p'i gaana shin.

- 18 Abeet Med'inaa Godaw, taani,
 «Ta gedii halis's'ee» yaageedda wode,
 aggena ne siik'uu taw zemppo gideedda.
- 19 Taana hirggay wod'iyaa wode,
 neeni taana woppu ootsaade nashechchaasa.
- 20 Higgiyaa baletsiyaa geella daannatuwaana
 neeni zuppeta?
- 21 S'illotuwaaw wod'anaw untunttu ittippe tobbetiino;
 suuretuwaaw bolla hayk'k'uwaaw pirdiino.
- 22 Gidooppenne, Med'inaa Goday taani bak'ata atteeda sa'aa;
 ta S'oossay taani k'osettiyaa zaallaa.
- 23 Untunttu iitatetsaa diraw, I untuntta murana;
 untunttu nagaraa diraw, I untuntta d'ayissana;
 ee, Med'inaa Goday nu S'oossay untuntta d'ayissana.

95

Gallassaa Gallassaa Mazimuriyaa

- 1 Haayite; ane Med'inaa Godaa sabboyte.
 Nuuna ashshiyaa zaallaw nashshechchaw yes's'oyte.
- 2 Aa sintsa galataanna shiik'oyte.
 Galataa yetsaa nashshechchan yes's'oyte.
- 3 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama S'oossaa,
 s'oossatuwaaw ubbaa bolla wolk'k'aama kaatiyaa.
- 4 Biittaa c'iimmatuu Aa kushiyan de'iino;
 deriyaa huup'etuukka aawaa.
- 5 Abbaa haatsaykka aawaa;
 hewaa I med'd'eedda;
 mela biittaaakka Aa kushii ootseedda.
- 6 Haayite; hokkiide ane aw goyinnoyte;
 nuuna med'd'eedda Med'inaa Godaa sintsan gulbbatoyte.
- 7 Ayaw gooppe, I nu S'oossaa.
 Nuuni Aa k'ooruwaan de'iyaa asatuwaaw;
 nuuni I heemmiyaa Aa dorssaa wudetuwaa.
- S'oossay hinttena giyaawaa hachchi sisite!
- 8 «Kase hintte mayzza aawotuu,
 Mariiba giyaa sa'aan haneeddawaadan,
 he gallassi Maasa Bazzuwaan is's'eeddawaadan,
 hinttekka zoriyaa akkenan is's'oppite.
- 9 Untunttu ta oosuwaaw be'iidekka,
 taana ek'k'eteeddinonne paac'c'eeddino.
- 10 Taani he yeletaa oytamu laytsaa shaatettaad;
 «Untunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino;
 untunttu ta ogiyaa eribeykkino yaagaad.
- 11 Hewaadankka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
 Untunttu ta shemppuwaasaa ubbakka gelikkino» yaagaad» yaagee.

96

S'oossay Ubbaappe Bolla Kaatiyaa

- ¹ Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
sa'aan de'iyaa asay, ubbay Med'inaa Godaw yes's'ite.
- ² Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite;
I ashshiyaa mishiraachchuwaa gallasaan gallasaan odite.
- ³ Kawutetsaa gidдон Aa bonchchuwaa,
asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.
- ⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama;
gita galatay aw bessee.
S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide I yayettanaw bessee.
- ⁵ Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday salotuwaa med'd'eedda S'oossaa.
- ⁶ Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsaynne puulay Aa Geeshsha Golliyaan de'ee.
- ⁷ Hinttenoo, asaa zaretoo ubbatoo,
Med'inaa Godaabaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaassa» giide odite.
- ⁸ «Bonchchuu Aa suntsaassa»
giide Med'inaa Godaabaa odite.
Yarshshuwaa akkiide, Aa dabaabaa gelite.
- ⁹ Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goyinnite;
biittan de'iyaa asaa ubbaw, Aa sintsan kokkorite.
- ¹⁰ Kawutetsatuwaa gidдон, «Med'inaa Goday kaateteedda!
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
I asaa bolla suuretetsan pirddana» yaagite.
- ¹¹ Salotuu nashetino; sa'aykka hashshu go;
abbayinne Aa gidдон kumeeddawe guummo.
- ¹² Shoyk'aynne shoyk'an de'iyaa ubbay nashetto!
Woran de'iyaa mitsaa ubbaykka nashshechchan Aa sintsan
yes's'ana.
- ¹³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday yee;
I sa'aa bollan pirddanaw yee;
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka tumatetsan pirddana.

97

S'oossay Ubbaappe Bolla

- ¹ Med'inaa Goday kawuteedda.
Sa'aan de'iyaa Asay nashetto;
haakko haatsaan dooddetto saan de'iyaa asatuukka nashetino.
- ² Shaariinne d'ip'p'i go d'umay Aa dooddeedda.
S'illotetsaynne tumatetsay Aa kawutetsaa araataw baaso.
- ³ Tamay aappe sintsanna bee;
Aa dooddeedda morkkatuwaa s'uuggee.
- ⁴ Aa walk'k'antsay sa'aa poo'issee;
biittay hewaa be'iide kokkoree.

- ⁵ Med'inaa Godaa sintsan, sa'aa ubbaa Godaa sintsan
wogga deretuu eessaa muk'aaddaadan muushiino.
- ⁶ Salotuu Aa s'illotetsaa awaayiino;
asay ubbay Aa bonchchuwaa be'ee.
- ⁷ Worddo s'oossatoo goyinniyaawanttunne
he go"enna eek'atuwaan c'ee'ettiyaawanttu ubbay yeellatino.
S'oossatuu ubbay S'oossaw gulbbatino.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, S'iyooone asay,
ne s'illo pirddaa sisiide nashettee;
Yihudaa katamatuwaa asaykka hashshu gee.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni sa'aa ubbaappe d'ok'k'aasa;
s'oossatuwaa ubbaappe neeni d'ok'k'u gaasa.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa siik'iyaawanttu iitaa is's'ite.
I barew amanetiyyaa asatuwaa shemppuwaa naagee;
k'ay untuntta iitatuwaa kushiyaappe ashshee.
- ¹¹ S'illotoo poo'uu poo'ee;
wozanaa suuretoo nashechchay de'ee.
- ¹² Hinttenoo s'illotoo, Med'inaa Godaan nashettite;
Aa geeshsha suntsaa galatite.

98

S'oossay Alamiyaa Mooodiyaawaa

Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
ayaw gooppe, I malalissiyaabaa ootseedda.
Aa ushechcha kushiinne Aa geeshsha k'eesii
aw s'oonuwaa immeedda.
- ² Med'inaa Goday bare s'oonuwaa erisseedda;
I ashshiyaawaa kawutetsatoo k'onc'c'isseedda.
- ³ I Israa'eeliyaa soo asaa siik'iyaawaanne
untunttoo ammanettiyaawaa hassayeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay
nu S'oossay ashiyaawaa be'eedda.
- ⁴ Sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbay,
Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaa sabaa sabbite.
- ⁵ Diitsaa Med'inaa Godaw diis's'ite;
diitsaaninne yetsan S'oossaa sabbite.
- ⁶ S'urumbbaanne lookkuwaa punniidde,
nashshechchan Med'inaa Godaa nu kaatiyaa sintsan hombboc'ite.
- ⁷ Abbayinne abbaa giddon kumeeddawe ubbay guummo.
Sa'aynne sa'aa bollan de'iyaa ubbay yes's'o.
- ⁸ Shaafatuu ittippe barenttu kushiya bak'k'ino.
K'eerri deretuu Med'inaa Godaa sintsan ittippe nashshechchan
yes's'ino.
- ⁹ Ayaw gooppe, I sa'aa bollan daannatanaw yee.
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka suuretetsan daannatana.

99

S'oossay S'illuwaanne Geeshsha

- ¹ Med'inaa Goday kawuteedda! Hewoo asatuu kokkorino.
Kiruubetuwaappe gidduwaan kawutetsaa araataa bolla utteedda;
hewoo biittay k'aas's'o;
- ² Med'inaa Goday S'iyoonen wolk'k'aama;
kawutetsaa ubbaappe I d'ok'k'u d'ok'k'u geedda.
- ³ Daroppe yashshiyaa Aa wolk'k'aama suntsaa,
untunttu ubbay galatino.
I geeshsha!
- ⁴ Neeni, wolk'k'aama kaatii, likke pirddaa dosaasa.
Neeni Yaak'ooba asaw suuretetsaa minisaadda.
S'illotetsaanne likke pirddaa essaadda.
- ⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide aw goyinnite.
I geeshsha!
- ⁶ Musenne Aaroone Aa k'esetuwaa gidduwaappe laa"atuwaa;
Sameelikka Aa suntsan woosseeddawantuppe ittuwaa.
Untunttu Med'inaa Godaw waasseeddino;
ikka untunttoo alleeda.
- ⁷ I shaariyaa tuussaa gidduwaana untunttoo haasayeedda;
untunttu I immeedda higgiaanne wogaa naageeddino.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeni untunttu woosaa sisaadda.
Neeni untunttu iitatetsaa diraw mureeddawaa gidoopekka,
untunttoo atto geedda S'oossaa.
- ⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa, d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa geeshsha deriyaa bollan aw goyinnite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay geeshsha!

100

S'oossaa Galatanaadan Shiik'eedda S'eessaa

Galataa immiyaa mazamuriyaa

- ¹ Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw,
Med'inaa Godaw hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite.
- ² Med'inaa Godaw nashshechchan ootsite;
nashshechchaa yetsaanna Aa sintsa shiik'ite.
- ³ Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite;
nuuna med'd'eeddawe Aa; nuuni aawantta.
Nuuni Aa asatuwaanne Aa k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa.
- ⁴ Aa penggiyaa galataana,
Aa dabaabaa sabaanna gelite;
Aa galatitenne Aa suntsaa sabbite.
- ⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaassa;

I yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.

101

Kaatii S'oossaw Geliyaa K'aalaa C'aak'uwaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Taani aggena siik'uwaabaanne s'illo pirddaabaa yes's'ana;
abeet Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana.

² Taani suure ogiyaabaa k'oppaana.

Neeni taakko awude yaan?

Taani ta golliyaan suuretetsan hamettana.

³ Taani ta ayifiyaan pokkobaa s'eellikke.

S'oossaappe wora simmeedda asatuwaa oosuwaa is's'ay;
untunttu mulekka taananna gidikkino.

⁴ Wozanaa geellatetsay taappe haakko;

iitatetsaa taani erikke.

⁵ Geeman bare shooruwaa zigiriyaawaa,

taani sirp'p'i ootsana.

Otorettiyaanne ayyiyaa asaa taani danddaykke.

⁶ Untunttu taananna de'ana mala,

biittaa bolla de'iyaa ammanettiyaawantta,

taani keeka ayifiyaan s'eellay.

Suuretetsan hamettiyyaa Asay taw kiitettana.

⁷ C'immiyaawe ta golliyaan de'enna;

wordduwaa haasayiyaawe ta sintsan gam"enna.

⁸ Biittan de'iyaa iita asaa ubbaa,

taani gallassi gallassi d'ayissana;

iitaa ootsiyaawantta ubbaa,

taani Med'inaa Godaa katamaappe d'ok'ollana.

102

Metuwaa bolla De'iyaa Asaa Woosaa

Med'inaa Godaa Sintsaan barena Dogiide Bare Kayyuwaa gussiyaa
Wode, Tuggateedda Asay woosseedda woosaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;

ta waasuu neekko gakko.

² Ta waayiyaa gallassi,

ne som"uwaa taappe gentsoppa.

Ne haytsaa taakko yegga;

taani new waassiyaa wode, taana ellekka alla.

³ Ayaw gooppe, ta laytsay c'uwaadan d'ayee;

ta mek'etsaykka tamaa bonk'k'uwaadan ees's'ee.

⁴ Ta wozanay shoc'i yeggeedda mela maataadan hanaad;

k'umaykka taw meetetenna.

⁵ Taani ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade oolay;

ta galbbay mek'etsaanna oyk'k'ettedda.

⁶ Taani bazzuwaan de'iyaa ankuwaa mala,

woy koleteedda golliyaan de'iyaa guttuwaa mala.

- ⁷ Taani gisina, gem"ishuu yeenna;
 taani golliiyaa huup'iyaa barekka utteedda kafuwaa mala.
⁸ Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana c'ashiino;
 taana k'iliic'iyaa wanttu ta suntsan shek'iino.
⁹ Taani bidintsaa k'umaadan may;
 k'ay ta afotsaa ta ushshaanna walakkay.
¹⁰ Neeni taana pude dentsaa de,
 ne hank'k'uwaa diraw wora olaadda.
¹¹ Ta de'uwaa laytsay omarssa kuwaa mala;
 taani maataadan shulay.
¹² Shin abeet Med'inaa Godaw,
 neeni kawutetsaa araatan med'inaw uttaadda;
 ne suntsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaw hassayettana.
¹³ Neeni denddaade, S'iyoonew k'areta;
 ayaw gooppe, neeni izo maariyaa wodii gakeedda;
 hawe neeni dooreedda wodiya.
¹⁴ Iza koletteeddawaa gidoopekka,
 ne k'oomatuu izo siik'iino.
 Iza bayeeddawaa gidoopekka,
 untunttu iziwa k'arettiino.
¹⁵ Kawutetsatuu Med'inaa Godaa suntsaw yayana;
 sa'aa kaatetuu ubbay Aa angga dagamana.
¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'iyoonew zaaretsi kees's'iide,
 I bare gitatetsaa bessana.
¹⁷ I puteesatuwaa woosaa sisana;
 untunttu waasuwa kad'enna.
¹⁸ Biro yelettana asatuu Med'inaa Godaa galatana mala,
 hawe yiyaa yeletaw sa'afetto.
¹⁹ Med'inaa Goday d'ok'k'an de'iyaa bare geeshsha sa'aappe dugu
 s'eelledda;
 I saluwaappe dugu sa'aa s'omoosedda.
²⁰ Hewenne, k'ashetteedda asatuwaa ooliyaa sisanaassanne
 hayk'k'oo pirdetteedda asatuwaa billanaassa.
²¹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa suntsay S'iyoonen odettananne
 Aa galatay Yerusaalaman awaayetana.
²² Asayenne kawutetsay ittipe shiik'iide,
 Med'inaa Godaw he wode goynnana.
²³ I taani yalatetsan de'iina,
 ta wolk'k'aa wursseedda;
 ta laytsaa k'antsayeedda.
²⁴ Yaatina, taani, «Abeet ta S'oossaw,
 ta laytsay biro giddottiyaa wode,
 taana afoppa» yaagay.

Abeet S'oossaw, neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw de'aassa.

- ²⁵ Neeni beni sa'aa med'd'aadda;
 saluukka ne kushiyaa oosuwa.
²⁶ Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana;
 untunttu ubbaykka afilaadan wurana.

Neeni untuntunta c'urk'k'a afileadan laammana;
 untunttukka aad'd'ana.
²⁷Shin neeni neenakka; ne laysay ubbaa wureenna.
²⁸Nuuni ne k'oomatuwaa;
 nu naanatu sarotetsaan de'ana.
 Untuntu zeretsaykka ne sintsan minniide ek'k'ana.

103

S'oossaa Siik'uwaa

Daawite s'afeeddawaa

- ¹Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
 Ta kumentsaa asatetsaw, Aa geeshsha suntsaa galataa.
 - ²Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
 I new ootseedda keekkatetsaa ubbaa dogoppa.
 - ³I ne nagaraa ubbaa atto gee;
 I ne harggiyaa ubbaappe neena patsee.
 - ⁴I neena duufuwaan gelennaadan ashshee;
 aggena siik'uwaaninne maarotaan neena anjee.
 - ⁵Arggantsaadan neeni yalagana mala,
 I ne de'uwaa ubbaan neena lo'obaa kalissee.
 - ⁶Med'inaa Goday naak'etteeddawanttoo
 s'illobaa ootseenne suuriyaan pirddee.
 - ⁷I bare ogiyaa Musa,
 bare oosuwa Israa'eeliyaa asaw erisseedda.
 - ⁸Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
 I hank'k'ettanaw elleellennawaanne
 aggena siik'uu daruwaa.
 - ⁹I ubbaa gede seerenna; med'inaw hank'k'ettenna.
 - ¹⁰I nuuna nu nagaraadan ootsibeenna;
 nu iitatetsaadan nuw zaaribeenna.
 - ¹¹Saluu sa'aappe d'ok'k'iyawaadan,
 Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo aggena Aa siik'uu dara.
 - ¹²Away doliyaasaappe away wulliyaasay haakkiyaawaadan,
 Med'inaa Goday nu bayzzuwaa nuuppe haassee.
 - ¹³Aawuu bare naanaatoo k'arettiyaawaadan,
 Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo k'aretee.
 - ¹⁴Ayaw gooppe, nuuni ayaappe med'etteeddento I eree;
 nuuni biittaa gidiyaawaa I akeekke.
 - ¹⁵Asaa gidoope, Aa de'uu maataa mala;
 I bazzuwaa c'iishshaadan c'iishshee;
 - ¹⁶c'arkkuu Aa bolla c'arkkina d'ayeedda;
 I doleedda sa'ay erettenna.
 - ¹⁷Shin Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
 aggena Aa siik'uu med'inaappe med'inaa gakkanaassa.
- Aa s'ililotetsaykka na'aa na'aw gakkanaassa.
- ¹⁸Aa c'aak'uwaa naagiyaawanttussanne
 Aa azazuwaa polanaw hassayiyaawanttussa.
 - ¹⁹Med'inaa Goday salotuwaan bare kawutetsaa araataa esseedda;
 Aa kawutetsay ubbaa mooddee.
 - ²⁰Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,

Aa azazuwaa poliyaa wolk'k'aamatoo,
I giyaawaa sisisyaawantto,
Med'inaa Godaa galatite!

²¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa minotoo,
Aa sheniyaa ootsiyaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa galatite!

²² Hinttenoo,
I mooddiyaa sa'aa ubbaa med'etatoo,
ubbaykka Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

104

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

¹ Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!
Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni ay keeshshaa gitee!
Neeni bonchchuwaanne anggaa mayyaadda.

² Poo'uwaa afilaadan gullotaadda.
Neeni saluwaa dunkkaaniyaadan tolaadda.

³ Ne golliyyaa saluwaa guufantsuwaa bollan kees's'aasa.
Shaariyaa paraa gaariyaa kessaasa;
c'arkkuwaa k'efiyaan toggaasa.

⁴ Neeni c'arkkotuwaa ne kiitanchchaa,
tamaa lac'uwaakka ne k'ooma kessaasa.

⁵ Neeni sa'aa Aa baasuwwa bolla essaadda;
I med'i med'inawukka k'aas's'enna.

⁶ Wolk'k'aama abbay biittaa bollan afilaadan mic'etteedda;
haatsay wolk'k'aama deretuwaa kammeedda.

⁷ Shin ne godetina haatsatuu bak'ateeddino;
ne azazuwaa sisiide, elleelleeddino.

⁸ Unttuntu wogga deretuwaappe duge zanggaaraa,
neeni unttuntoo giigiseedda sa'aa goggeeddino.

⁹ Haatsatuu simmiide biittaa kammennaadan,
unttuntu aad'd'anaw danddayenna zawaa essaadda.

¹⁰ Neeni pulottotuwaa zanggaaraan pulttissaasa;
unttuntu haatsay deretuwaa gidduwaana goggee.

¹¹ Goggiyaawaappe bazzuwaa do'atuu ubbay ushiino;
denbbaa haretuu barenttu saamuwaa aappe aliino.

¹² Saluwaa kafotuu he haatsaa matan barenttu golliyyaa kees's'iide,
tashiyaa gidдон yes's'iino.

¹³ Neeni wolk'k'aama deretuwaa bollan
saluwaappe iraa bukissaasa;
biittakka ne kushiyaa oosuwwa ayifiyaan kalissaasa.

¹⁴ Neeni mehiyaw maataa,
asaw katsaa mokissaasa.
Hewenne, Asay biittaa ootsiide,
biittaappe katsaa demanaassa.

¹⁵ Asaa wozanaa nashechchiyya woyniyaa,
som"uwaa shic'issiyaa zayitiyaanne

wolk'k'aa kuntsiyaa k'umaa mokissaassa.

- 16 Med'inaa Godaa mitsatuu,
I tokkeedda Liibaanoosa zigatuu,
daro iraa ushiino.
- 17 Unttuntun kafotuu barenttu golliyya kees's'iino;
k'oollatuukka s'iidaa bolla kees's'iide de'iino.
- 18 D'ok'k'a deretuwaa bollan gaaratuu de'iino;
k'ay guppalletuu Shuchchaa gonggolukaan k'osettiino.
- 19 Wodiyaa payduwaa erissana mala,
neeni aginaa med'd'aadda.
Away bare wulliyaa wodiyaa eree.
- 20 Neeni k'ammaa med'd'aadda;
d'uman do'ay ubbay kesee.
- 21 Wodalla gaammotuu shankkatiidde gudiino;
unttuntu barenttoo miyaawaa S'oossaappe koyiino.
- 22 Away kesiyaa wode,
guyye simmiide barenttu geessuwaan gisiino.
- 23 He wode Asay bare oosoo kesee;
sa'ay k'ammana gakkanaw ootsee.
- 24 Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa daree!
Ne aad'd'eeda eratetsan neeni untunttu ubbaa med'd'aadda;
sa'ay neeni med'd'eeddawan kumeedda.
- 25 Abbay hinin hewesh; I wolk'k'aamanne aakko;
payduu bayinna k'aas's'iyaa med'etatuwaan,
gitatuwaaninne guutsatuwaan kumiide de'ee.
- 26 Hewaa bollan markkabatuu biino;
k'ay neeni med'd'eedda Leewaataana giyaa dawii an kaa'ee.
- 27 Neeni untuntta koshshiyaa wodiyaan
unttunttoo k'umaa immana mala,
unttuntu ubbay neena s'eelliino.
- 28 Neeni unttunttoo immina, untunttu mas'iino;
neeni ne kushiyaappe yeggina,
unttuntu lo"obaa kalliino.
- 29 Neeni ne som"uwaa gentsiyaa wode dagammiino.
Ne shemppuwaa neeni akkiyaa wode hayk'k'iide,
barenttu biittaw simmiino.
- 30 Shin neeni ne shemppuwaa kiittiyaa wode,
haratuu med'ettiino; biittaakka ooratsaasa.
- 31 Med'inaa Godaa bonchchuu med'inaw de'o;
Med'inaa Goday bare oosuwaan nashetto.
- 32 I biittaa s'eellina, biittay k'aas's'ee;
k'ay I deretuwaa bochchina, deretuu c'uwattiino.
- 33 Taani ta de'uwaa ubbaan Med'inaa Godaw yes's'ana;
taani de'eedda laysaa ubbaan ta S'oossaa sabbana.
- 34 Taani Med'inaa Godaan nashettiyyaa diraw,
ta k'ofay Aa nashechcho.
- 35 Nagaranchchatuu biittaappe d'ayino;
hawaappe sintsaw iitatu de'oppino.

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Med'inaa Godaa galatite!

105

*Maalalisiyaa Israa'eeliyaa Taarikiyaa**(1 Od. 16:8-22)*

- ¹ Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.
I ootseeddawaa kawutetsatuwaa gidduwaan erissite.
- ² Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.
Aa malalissiyaa oosuwaa ubbabaa odite.
- ³ Aa geeshsha suntsan c'EEK'ettite;
Med'inaa Godaa koyiyaa wozanatu nashetino.
- ⁴ Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;
ubbaa gede Aa sintsa koyite.
- ⁵ I ootseedda malalissiyaabaa,
Aa malaataanne I pirddeedda pirddaa hassayite.
- ⁶ Hinttenoo,
Aa k'ooma Abrahaama zeretsatoo,
dooretteedda Yaak'ooba naatoo.
- ⁷ I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;
Aa tumo pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.
- ⁸ I bare c'aak'uwaa med'inaw,
bare azazeedda k'aalaa sha"u yeletaa gakkanaw naagee.
- ⁹ Hewenne, I, Abrahaamana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa,
Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa,
- ¹⁰ Yaak'oobaw woga,
Israa'eeliyawukka med'inaa c'aak'uwaa
ootsiide miniseedda.
- ¹¹ Hawaadan yaageedda;
«New Kanaane biittaa immana;
I ne zeretsatoo laata gidana» yaageedda.
- ¹² S'oossaa asatuu payduwaan s'ii guutsanne
Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,
- ¹³ itti gadiyaappe hara gadiyaa,
itti kawutetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.
- ¹⁴ S'oossay untuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;
untunttu diraw kaatetuwwa seeriidde,
- ¹⁵ «Taani okkeeddawantta bochchoppite;
ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.
- ¹⁶ S'oossay biittan koshaa yeddiide,
untunttu katsaa ubbaa d'ayisseedda.
- ¹⁷ Shin I bare asaa ashshanaw,
itti bitaniyaa Gibs'e kiitteedda;
he bitanii ayille gidiide zal"eteedda Yooseefa.
- ¹⁸ Aa gedetuu birataan k'ashetteeddino;
untunttu Aa sanssalatan k'achcheeddino.
- ¹⁹ I kase odeeddawe polettana gakkanaw,
Med'inaa Godaa k'aalay Aa paac'c'eedda.
- ²⁰ Gibs'e kaatii kiittiide k'asho golliyaappe keseedda,
Gadiyaa mooddiyaawe billeedda.
- ²¹ Ikka, Aa bare golliyaw godaa ootseeddanne.

105:9 Dom. 12:7; 17:8; 26:3**105:10** Dom. 28:13**105:14** Dom. 20:3-7**105:16** Dom. 41:53-57**105:17** Dom. 37:28; 45:5**105:18** Dom. 39:20–40:23**105:20** Dom. 41:14**105:21** Dom.

- Barew de'iyaaawaa ubbaa bolla suntseedda.
 22 Barew waanna kaappotuwaa azazana malanne
 bare c'imatuwaa zorana maatayeedda.
 23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelii Gibbs'e geleeedda,
 Yayk'k'oobe Kaame biittan bete gidiide de'eedda.
 24 Med'inaa Goday bare asaa daro c'orayeedda;
 untunttu morkkatuwaappe untuntta aatsiide mintsetsee.
 25 I Gibbs'e Asay bare asaa is's'anaadaaninne
 bare k'oomatuwaa c'immanaadan ootseedda.
 26 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Musanne
 bare dooreedda Aaroona untunttukko kiitseedda.
 27 Untunttu Gibbs'e asatuwaa sintsan S'oossaa malaataa,
 Kaame biittan ooratsabaa ootseeddino.
 28 S'oossay d'umaa kiittiide,
 he biittaa d'umisseedda;
 shin Gibbs'e asatuu Aa azazuwaa is's'eeddino.
 29 I Untunttu haatsaa suutsaw laammiide,
 moletuwaa wod'eedda.
 30 Untunttu biittaa ubbaa,
 kaatiyaa golliyaakka shed'd'ii kumeedda.
 31 I azazina, uduns's'iinne biinnii
 untunttu biittaa ubbaa bolla sham"isham"eedda.
 32 Untunttu biittaa bollan iraa diraw
 shachchaa walk'k'antsaanna bukisseedda.
 33 I untunttu woyniyaa turaanne
 balasiyaa giyaa mitsaa shoc'eedda;
 untunttu biittan de'iyaa mitsaakka kinchchereetseedda.
 34 I azazina, booliinne
 payduu bayinna bumbburetsay keseedda.
 35 Untunttu biittan doleedda katsaa ubbaa meedda;
 sa'aappe irs's'abaa ubbaakka mi d'ayisseedda.
 36 S'oossay Gibbs'e asatuwaa golle bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda;
 koyiro yeletteedda ubbaa d'ayisseedda.
 37 Hewaappe guyyiyaan, I Israa'eeliyaa asaa
 work'k'aanne biraa alleek'k'uwaana kesseedda;
 untunttu giddoppe kunddiide attedawe ooninne baawa.
 38 Gibbs'e asatuu untunttoo daro yayyeedda diraw,
 untunttu keseeddawaan nashetteeddino.
 39 S'oossay untuntta kammanaw shaariyaa mic'c'eedda;
 k'amma untunttoo poo'issanaw tamaa giigisseedda.
 40 Untunttu miyaawaa oochchina,
 akkaa malatiyaa kafotuwaa untunttoo yeddeedda;
 untuntta saluwaa k'umaa kalisseedda.
 41 I shuchchaa p'alk'k'ina,
 haatsay pultteedda;
 shaafaadan bazzuwaan goggeedda.
 42 I bare k'oomaa Abrahaamaw,
 geleeedda geeshsha k'aalaa hassayeedda.
 43 I bare asaa nashshechchan,

105:23 Dom. 46:6; 47:11 **105:24** Kes. 1:7-14 **105:26** Kes. 3:1—4:17 **105:28** Kes. 10:21-23
105:29 Kes. 7:17-21 **105:30** Kes. 8:1-6 **105:31** Kes. 8:16-17, 20-24 **105:32** Kes. 9:22-25
105:34 Kes. 10:12-15 **105:36** Kes. 12:29 **105:37** Kes. 12:33-36 **105:39** Kes. 13:21-22
105:40 Kes. 17:1-7; Pay. 20:2-13

- bare dooreeddawantta ililssan kesseedda.
⁴⁴ I untunttoo hara asatuwaa biittaa immeedda;
 untunttu haratuu daabureedda goshshaa laatteeddino.
⁴⁵ Hewaa I ootseeddawe untunttu Aa wogaa
 naaganaadaananne Aa higgiiyaa ootsanaadaana.

Med'inaa Godaa galatite!

106

S'oossay Bare Asaw Bessiyaa Keekatetsaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
 I keeka gidiiyaa dirawunne,
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiiyaa diraw,
 Med'inaa Godaa galatite.
² Med'inaa Goday ootseedda wolk'k'aama oosuwaa odanaw,
 woy Aa galataa ubbaa k'onc'c'issanaw, danddayiyaawe oonee?
³ Pirddaa naagiyaawantunne,
 ubbaa gede s'illobaa ootsiyaawanttu anjjetteeddawantta.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne asaw keekkiyaa wode,
 taanakka k'oppa;
 untuntta neeni ashshiyaa wode,
 tawukka alla.
⁵ Hewenne, ne dooreedda asaw,
 sa'ay lo"ina, taani be'anaadaana;
 ne asaa nashshechchaa taanikka nashettanaadaaninne
 newanttunna ittippe taanikka galatanaadaana.
⁶ Nuuni nu aawotuwaadan nagaraa ootseeddo;
 bayzzobaanne iitabaa ootseeddo.
⁷ Nu aawotuu Gibs'en de'iyaa wode,
 ne malalissiyaa oosuwaa k'oppibeykkino.
 Aggena ne siik'uwa darotetsaa untunttu hassayibeykkino;
 Zo'o Abbaa lank'k'iyaa ne bolla makkaleeddino.
⁸ Gidooppekka I bare suntsaa diraw,
 bare wolk'k'aama wolk'k'aa erissanaw untuntta ashsheeda.
⁹ I Zo'o Abbaa azazina, abbay meleedda;
 bazzuwaan kaaletsiyaawaadan,
 c'iimmaa gidduwaana untuntta kaaletsiide pintseedda.
¹⁰ I untuntta is's'iyaa wanttu kushiyaappe ashsheeda;
 morkkatuwaa kushiyaappe untuntta wozeedda.
¹¹ Untunttu morkkatuwaa haatsay mitteedda;
 untunttuppe ittuunne attibeena.
¹² He wode Israa'eelatuu Aa k'aalaa ammaneeddino;
 Aa sabbeeddino.
¹³ Gidooppenne, untunttu I ootseeddawaa
 ellekka dogeeddino.
 Aa zoriyaa naagennan barenttu koyeeddawaa ootseeddino.
¹⁴ Bazzuwaan de'iiddi, untunttu

- daroppe amotteeddino;
 k'ay mela biittaaan S'oossaa paac'c'eeddino.
- 15 Hewaadan I untunttu woosseeddawaa immeedda;
 shin untunttu shemppoo gil'k'atetsaa kiiteedda.
- 16 Asatuu bazzuwaan barenttu dunkkaaniyaan de'iiddi,
 Musanne Med'inaa Godaw dummateedda,
 k'oomaa Aaroona k'anaateedda wode,
- 17 biittay dooyettiide Daataana mitteedda;
 Abiiraam Aa golliyaa asatuwaana moogeedda.
- 18 K'ay untunttu maabaraa gidдон tamay ees's'ina,
 lac'uu he iita asatuwaa s'uuggeedda.
- 19 Koreeba Deriyan de'iiddi,
 work'k'aa muushisiide maraa misiliyaa med'd'eeddino;
 he misiliyaw goyinneeddino.
- 20 Untunttu barenttu bonchcho S'oossaa
 maataa miyaa miizzaa misiliyaan laammeeddino.
- 21 Untunttu barena ashsheeda S'oossaa dogeeddino;
 I Gibs'en wolk'k'aama oosuwaa,
- 22 Kaame biittan malalissiyaabaanne,
 Zo'o Abban, «Hoolal!» giissiyaabaa ootseedda.
- 23 Hewaa diraw, S'oossay untuntta d'ayissana geedda;
 shin d'ayissenna mala, Aa hank'k'uwaa zaaranaw,
 S'oossay dooreedda Muse gidduwaan ek'k'eedda.
- 24 Hewaappe guyyiyaan, untunttu
 Aa k'aalaa ammanenna diraw,
 he lo"o biittaa kad'eeddino.
- 25 Untunttu barenttu dunkkaaniyaa gidдон
 zuuzummeeddinonne
 Med'inaa Godaa k'aalaw azazetibeykkino.
- 26 Hewaa diraw, I untuntta bazzuwaan agganawaa,
 Bare kushiya dentsiide c'aak'k'eedda.
- 27 Untunttu zeretsaa kawutetsatuwaa gidдон agganawunne
 biittan untunttu laalanaw c'aak'k'eedda.
- 28 Hewaappe guyyiyaan, untunttu Pa'ooran de'iyaa Ba'aala eek'aw,
 goyinniyaawanttunna ittippe gakketeeddino;
 shemppuu bayinna eek'atoo yarshshetteedda yarshshuwaa meed-
 dino.
- 29 Untunttu barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
 untunttu gidдон iita harggii wod'd'eedda.
- 30 Shin Piinhaasi denddiide,
 untunttu bayzzuwaa pirddina,
 iita harggii untunttu bollaappe kichcheedda.
- 31 Hewenne, yeletaappe yeletaa gakkanaw,
 med'inaw aw s'illotetsaa gidiide paydeteedda.
- 32 Mariiba pulttuwaa matan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
 untunttu gaasuwaan Muse bolla metuu gakeedda.
- 33 Ayaw gooppe, untunttu Aa hank'k'etseeddino;
 Muse doonaappe bessena k'aalay keseedda.
- 34 Med'inaa Goday d'ayissite giina,

- untunttu Kanaane asatuwaa d'ayissibeykkino.
³⁵ Hewaappekka, untunttu he asatuwaana
geletti akkettiide, walaketteeddinonne;
untunttu de'uwaa wogaa kaalleeddino.
³⁶ S'oossaa asatuu untunttu eek'aw goyinneeddino;
hewenne, untunttoo p'ire gideedda.
³⁷ Untunttu barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa
s'alahetoo yarshsheeddino.
³⁸ Untunttu, s'illo suutsaa
Kanaane eek'atoo yarshsheeddino;
barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa suutsaa gusseeddino;
he suutsan biittay tuneedda.
³⁹ Hewaadan untunttu barenttu oosuwaan tuneeddinonne,
sharmus'aadan untunttu barenttu S'oossaw ammanettennan
is's'eeddino.
⁴⁰ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu,
Aa asaa bolla ees's'i keseedda;
I barewantta sheneteedda.
⁴¹ I untuntta hara gadiyaa asatuwaa kushiyan aatsiide immeedda;
untunttu is's'eeddawanttu untuntta mooddeeddino.
⁴² Untunttu morkketuu untuntta naak'k'eeddinonne
barenttu sheniyaadan ayisseeddino.
⁴³ I untuntta daro gede ashsheedda;
shin untunttu makkalaw danc'c'i denddeeddino;
barenttu nagaraa gaasuwaan d'ayeeddino.
⁴⁴ Gidooppenne, I untunttu waasseedda waasuwa sisiide,
untunttu waaiyaa k'oppeedda.
⁴⁵ I untunttu diraw, bare c'aak'uwaa hassayeedda;
aggena bare siik'uwaa daruwaadan untuntta maareedda.
⁴⁶ Untuntta omoodeedda ubbay untunttoo k'arettanaadan ootseedda.
⁴⁷ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'EEK'ettanaadan,
kawutetsatuwaa giddoppe nuuna shiishsha.
⁴⁸ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto!
Asay ubbay, «Amen"i!» go.

Med'inaa Godaa galatite!

Ichcheshentso Mas'aafaa

107

(107–150)

Metuwaa Ubbaappe Ashiyaa S'oossaa Galatite

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe,
I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaassa.
² Med'inaa Goday ashsheedawanttunne,
morkkatuwaa kushiyaappe wozeeddawanttu,
hewaadan giide haasayino.

- ³ Unttuntta I biittatuwaappe,
away doliyaasaappenne wulliyaasaappe,
huup'issanne gedissa baggappe
shiishsheeddawantta.
- ⁴ Unttunttuppe ittuu ittuu bazzuwaa biittan yuuyyeeddino.
Barenttu de'iyaa katamaa biyaa ogiyaa,
demmanaw danddayibeykkino.
- ⁵ Unttuntu koshateeddinonne saametteeddino;
unttuntu yibbaateeddino.
- ⁶ Unttuntu metooteedda wode,
Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttuntta unttuntu waayiyaappe ashsheeda.
- ⁷ Unttuntu de'ana katamaa gakkanaw,
I unttuntta sitta ogiyaanna kaaletseedda.
- ⁸ Aggena Aa siik'oonne,
I asaw ootseedda malalissiyaabaw,
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- ⁹ Ayaw gooppe, I saametteeddawantta alee;
Koshatteeddawanttakka lo"obaa kalissee.
- ¹⁰ Unttunttuppe ittuu ittuu
d'ip'p'i go d'umaa gidдон utteeddino;
Unttuntu birataa sanssalatan waayetteeddino.
- ¹¹ Ayaw gooppe, unttuntu S'oossaa k'aalaw makkaleeddinonne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa zoriyaa kad'eeddino.
- ¹² I unttunta tugga oosuwaan daabursseedda;
unttuntu kunddeeddino;
shin unttunta maaddiyaawe d'ayeedda.
- ¹³ Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttunta unttuntu waayiyaappe ashsheeda.
- ¹⁴ Bareto d'umaappekka kesseedda;
unttuntu k'ashetteedda birataa sanssalataakka duutseedda.
- ¹⁵ Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- ¹⁶ Ayaw gooppe, I nahaasiyaappe oosetteedda penggiyaa mentseedda;
Birataa kulbbuwaakka d'ukkeedda.
- ¹⁷ Unttunttuppe ittuu ittuu booza gideeddino;
Barenttu ootseedda nagaraa gaasuwaaninne,
barenttu iitatetsaa gaasuwaan tuggateeddino.
- ¹⁸ Unttuntu k'uma ubbaa shenetiide,
hayk'k'oo mateeddino.
- ¹⁹ Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I unttunta unttuntu waayiyaappe ashsheeda.
- ²⁰ I bare k'aalaa kiittiide, unttunta patseedda;
duufuwaan geliyaawaappe ashsheeda.
- ²¹ Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- ²² Unttuntu aw galataa yarshshuwaa yarshshino;
K'ay nashshechchaa yetsan I ootseeddawaa odino.

- 23 Unttuntuppe ittuu ittuu,
markkabiyaan wolk'k'aama abbaa bollan beeddino.
Unttuntu he wolk'k'aama abbaa bolla barenttu oosuwaa
ootsiyaawantta.
- 24 Unttuntu Med'inaa Godaa oosuwaa,
I c'iimmaa garssan ootseedda malalissiyaabaa be'eeddino.
- 25 I azaziide, gotiyaa dentseedda;
abbaa hobbii k'aas's'eedda.
- 26 Unttuntu pude saluwaa c'ugudetteeddino;
hewaappe duge c'iimmaa wod'd'eeddino.
He iita metuu gakkina, untuntu wozanay toyyu geedda.
- 27 Unttuntu matsotteedda asaadan
d'ubettiide ganddigaareeddino;
untuntu eraykka jolleedda.
- 28 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untunta untuntu waayiyaappe ashsheeda.
- 29 I gotiyaa c'o"u ootseedda;
abbaa beetaakka sirp'p'i ootseedda.
- 30 C'o"u geedda diraw,
untuntu nashetteeddino;
S'oossay untunta untuntu amotteedda katamaa aheedda.
- 31 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaabaw
untuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 32 Unttuntu Aa asatuwaa shiik'uwaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsino;
k'ay c'imatuwaa shiik'uwaan Aa galatino.
- 33 S'oossay shaafatuwaa melisseedda;
pultotuukka goggennaadan te"eedda.
- 34 Hewan de'iyaa asatuwaa iitatetsaa diraw,
Mokkiyaa aradda biittaakka,
mokkenna mela biittaw laammeedda.
- 35 I zaariide mela bazzuwaan haatsay eellanaadan,
k'ay mela biittan pulttuu d'uuk'k'anaadan ootseedda.
- 36 Kosheteeddawantta he sa'aan wotseedda;
untuntu barenttoo de'iyaa katamaa kees's'eeddino.
- 37 Unttuntu barenttu goshshan zeriide,
woyniyaa tokkiide,
daro murutaa shiishsheeddino.
- 38 I untunta anjjina, untuntu loytsi c'oratteeddino;
untuntu mehiyaakka guutsibeenna.
- 39 Asatuu s'oonettiyaa wodenne untuntu uk'k'unnaa,
metuwaanne kayyuwaa gaasuwaan kawushiyaa wode,
- 40 S'oossay kaappotuwaa kad'eeddawaa bessee;
ogii bayinna bazzuwaan toyilakattanaadan I untunta ootsee.
- 41 Shin I hiyyeesatuwaa tuggaappe kessiide,
untuntu golle asaa dorssaa wudiyaadan c'orayee.
- 42 Suure asatuu I ootsiyaawaa be'iide nashettiino;
shin iita asatuu ubbay c'o"u giino.
- 43 Aad'd'eeda Eranchcha gidiyaawe ha yewuwaa k'oppo;
Med'inaa Godaa aggena siik'uwaa akeeko.

108

Wontta Sabaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa, yetsaa

¹ Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.

Taani new ta kumentsaa wozanaappe yes's'anne neena sabbana.

² Diitsawunne maasink'k'oo beegottite!

Taanikka wontta guuraanna beegottana.

³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena asaa gidдон galatana;

k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana.

⁴ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;

saluwaappe bollaw aad'd'ee.

Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.

⁵ Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna

d'ok'k'u d'ok'k'u ga!

Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

⁶ Neeni siik'iyaa wanttu attana mala,

ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;

neeni taw alla.

⁷ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;

«Taani s'oonaa de Sekeema biittaa shaakkana;

k'ay Sukkoota zanggaaraa gishana.

⁸ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;

Efireemi ta huup'iyaa ashshiyaa k'oobiya;

Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.

⁹ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;

Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw

ta c'aammaa Aa bolla wotsay.

Taani Piliss's'eema s'oonaa de gereeray» yaageedda.

¹⁰ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?

Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?

¹¹ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?

Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.

¹² Asaa maaduu patsenna diraw,

morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.

¹³ S'oossaa wolk'k'an nuuni nu morkkatuwaa s'oonana;

nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

109

Morkkiyaa Bolla Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda maza-muriyaa

¹ Abeet taani galatiyaa S'oossaw,

neeni taw c'o"u gooppa.

² Ayaw gooppe, iita worddanchcha asatuu,

barenttu doonaa ta bolla dooyeeddino;

unttuntu worddo ins's'arssan ta bolla haasayiino.

³ Unttuntu is'o k'aalaanna taana dooddiino;

gaasuu bayinnan taananna oletiino.

⁴ Taani unttunta siik'aynne untnttoo woossay;

gidooppekka, untnttu taana mootiino.

- ⁵ Taani lo"uwaa ootsina,
unttuntu taw iitaa zaariino;
taani untuntu siik'ina, untuntu taana is's'iino.
- ⁶ Ta morkkiyaa bolla iita daannaa suntsaa;
mootanchchay Aa ushechchan ek'k'o.
- ⁷ Aa biddiyaa wode, I bayzzanchcha gidiide beetto;
Aa woosaykka aw simmiide gometo!
- ⁸ Aa laysay k'aammo;
Aa suntsatetsaakka haray akko!
- ⁹ Aa naanatu aawuwaa d'ayiide yii'ino;
Aa machata am'e gidu!
- ¹⁰ Aa naanatu yuuyyi yuuyyiide woossino;
barenttu de'iyaa onaappekka yederssettino!
- ¹¹ Aa mas'uwaa ubbaa ac'oo oyk'k'o;
I daaburiide kesseeddabaa ubbaa allagay bonk'k'o!
- ¹² Ooninne aw keekkabaa ootsoppo,
woy aawuwaa d'ayeedda Aa naanaatoo k'arettoppo!
- ¹³ Aa naanatu ubbay wuri d'ayino;
kaalliyaa yeletaan Aa suntsay dogetto.
- ¹⁴ Aa aawotuwa nagaray Med'inaa Godaa sintsan k'ofetto;
Aa aatti nagaray ubbakka k'uc'ettoppo!
- ¹⁵ He nagaray ubbaa gede Med'inaa Godaa sintsan beetto;
untuntu hassayissiyaawe sa'aappe d'ok'olletti kichcho!
- ¹⁶ Ayaw gooppe, I
keekkabaa ootsanaw ubbakka k'oppibeenna;
hiyyeesatuwaa, metootanchchatuwaanne
wozanay madus's'eeddawannta yederssiide wod'eedda.
- ¹⁷ I shek'k'anaw dosedda diraw,
ikka shek'k'etteeddawaa gido!
- I anjjanaw dosenna diraw,
anjjuu aappe haakko!
- ¹⁸ I shek'k'iide salenna;
Aa shek'ay haatsaadan Aa bollaa katso!
- Zayitiyaadan Aa mek'etsan gelo!
- ¹⁹ Aflaadan Aa kammo;
sak'k'iyaadan ubbaa gede Aa s'eessan de'o!
- ²⁰ Hawe taana mootiyaawanttoonni
taana iitan zigiriyaawanttoo,
Med'inaa Goday immiyaa woytuwaa gido!
- ²¹ Shin abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
ne suntsaa diraw, taana maadda.
- Aggena ne siik'uwaanne
ne keekkatetsaa diraw, taana ashsha.
- ²² Ayaw gooppe, taani
hiyyeessanne metootanchchaa asaa;
ta wozanaykka maduns's'eedda.
- ²³ Taani omarssa kuwaadan d'ayana hanay;
taani booliyaadan k'ok'k'ofettay.
- ²⁴ S'oomishin ta gulbbatay is's'eedda;

ta bollaykka laafee.

²⁵ Taana mootiyaawanttoo k'iliic'iyaaawaa gidaaddi;
unttuntu taana be'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiino.

²⁶ Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taana maadda;
aggena ne siik'uwaadan taana ashsha.

²⁷ Abeet Med'inaa Godaw, hewe
ne kushiya gideeddawaanne
hewaa neeni ootseeddawaa ta morkketuu erino.

²⁸ Unttuntu taana shek'k'ooppenne,
neeni taana anjja!

Ta bolla denddiyaawanttu yeellatino;
shin taana ne k'oomaa nashshechchaa.

²⁹ Taana mootiyaawanttu kawushshaa mayno;
barenttu yeellaakka kutaadan k'umayino.

³⁰ Taani ta ins's'arssan Med'inaa Godaa daroppe galatana;
daro Asay shiik'eeddasaan Aa galatana.

³¹ Ayaw gooppe, I hiyyeesaa diraw mootettee;
hayk'k'oo pirddiyaa asaappekka Aa ashshee.

110

S'oossay Dooreedda Kaatiyaa Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

¹ Med'inaa Goday ta Godaa,

«Taani ne morkkatuwaa neeni gediyaan
yed'd'a ek'k'iyaaawaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana utta» yaageedda.

² Med'inaa Goday ne minotetsaa s'am"aa S'iyooneppe kiittana;
yaatina, «Ne morkkatuwaa moodda!» yaagana.

³ Neeni ne morkkatuwaanna olettiyaa gallassi,
ne Asay eeno gaana.

Wontta guura ketterssaadan,
ne wodalla Asay neekko geeshsha deretuwaan shiik'ana.

⁴ Med'inaa Goday, «Malkka S'edek'i k'eesiyaa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesiyaa gidana» yaagiide c'aak'keedda;
I bare k'ofaa laammenna.

⁵ Goday ne ushechchan de'ee;
bare hank'k'uwaawaa gallassi I kaatetuwaawaa kinchchereetsana.

⁶ Kawutetsaa bolla I pirddana;
olaa dembbatuwaakka anhaa s'alala ootsana;
sa'aan ubbaan de'iyaa kaatetuwaawaa I mentsereetsana.

⁷ Kaatii ogiyaa matan de'iyaa haatsaa pulutuwaappe ushiide,
I bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsana.

111

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Suuretuu shiik'iyaa shiik'uwaan,
taani ta polo wozanaappe Med'inaa Godaa galatana.

² Med'inaa Godaa oosotuu ay keeshshaa gitee!

Unttuntun nashettiyaawanttu ubbay untuntta k'oppanaw bessee.
³ Aa oosotuu bonchchuwaaninne
 anggan kumeeddawantta.
 Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ee.
⁴ I bare malalissiyaa oosotuu,
 hassayettanaadan ootseedda.
 Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa.
⁵ Barew yayyiyaawanttoo k'umaa I immee;
 I bare c'aak'uwaa med'inawukka k'oppee.
⁶ Allagatuwaa biittaa immiyaawan
 I bare oosuwaa wolk'k'aa bare asaa besseedda.
⁷ Aa kushiya oosotuu tumanne likke;
 Aa wogatuukka ubbay ammanettiyaawantta.
⁸ Unttuntunne med'i med'inaw ek'k'iide de'iyaaawantta;
 tumatetsaaninne suuretetsan imetteeddawantta.
⁹ I bare asaa woziide kesseedda;
 I bare c'aak'uwaa untuntunna med'inaw wotseedda.
 Aa suntsay geeshshanne, «Hoola!» giissiyaawaa.
¹⁰ Eratetsaw koyiruu Med'inaa Godaw yayyiyaawaa;
 Aa wogaa ootsiyaawanttoo lo'o akeekay de'ee.
 S'oossay med'inaw galatetto!

112

Lo'o Asaa Nashechchaa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw yayyiyaanne,
 Aa azazuwaa polanaw daroppe nashetiyaa asay,
 anjjettedawaa.
² Aa naanatuu biittan wolk'k'aama gidana;
 suure asatuwaa yeletay anjjetana.
³ Shaluunne duretetsay Aa golliyaan de'ee;
 Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ana.
⁴ Suure asaw,
 keeka, s'illonne k'arettiya asatoo,
 d'umaa giddon poo'uu poo'ee.
⁵ Keekatetsan c'oo tal'iyaa uraw,
 bare oosuwaa suuretetsan ootsiyaa uraw,
 keekabay yaana.
⁶ S'illo Asay awudenne kunddenna;
 med'inaw I hassayettana.
⁷ Iitabaa I sisoopekka dagammenna;
 ayaw gooppe, Aa wozanay k'aas's'ena;
 Med'inaa Godaan I ammanettee.
⁸ Aa wozanay s'ala gidiyaa diraw,
 ubbakka I yayyena;
 wursetsan bare morkketuu s'oonettina be'ana.
⁹ I hiyyeesaa asaw darissiide immeedda;
 k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'ee;
 Aa kac'ii bonchchuwaan d'ok'k'u gee.
¹⁰ Iita Asay hewaa be'iide yilotee;

achchaa garc'c'iide, c'oo d'ayee.
Iita asaa amuu c'oo attanawaa.

113

S'oossaa Keekkatetsaa K'onc'c'issiyaa Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,
Med'inaa Godaa suntsaa galatite!
- ² Med'inaa Godaa suntsay hachcheppe med'inaa gakkanaw galatetto!
- ³ Away doliyaasaappe biide
wulliyaasaa gakkanawukka Med'inaa Godaa suntsay galatetto!
- ⁴ Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaappe bollaanna mooddiyaawaa;
Aa bonchchuukka salotuwaappe d'ok'k'iyawaa.
- ⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa mali oonee?
I bolla d'ok'k'an kawutetsaa araatan utteedda.
- ⁶ I salotuwaanne sa'aa s'eellanaw
duge hokkee.
- ⁷ I hiyyeesaa baanaappe d'ok'k'u ootsee;
metootanchchaakka bidintsaa pituwaappe dentsee.
- ⁸ Bare asaa mooddiyaawanttunna utissee.
- ⁹ Maynne mishirato naanatuwaa aato ootsiide,
nashechchiide I golliyaan izo bonchchissee.
Med'inaa Godaa galatite!

114

Paasigaa Mazimuriyaa

- ¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e biittaappe keseedda wode,
Yaak'ooba golliyaa asay,
allaga k'aalan haasayiyaa asaa yeggiide beedda wode,
- ² Yihudaa Asay Godaw geeshsha asaa gideedda;
Israa'eeliyaa asaykka aw moodeteeddino.
- ³ Zo'o Abbay hewaa be'iide bak'ateedda;
Yorddaanoosa Shaafaykka guyye simmeedda.
- ⁴ Deretuu deeshshatuwaadan buraak'eeddino;
zoozetuukka dorssaa maraadan guferetteeddino.
- ⁵ Abbaw, neena bak'atissseedawe ayee?
Yorddaanoosa Shaafaw, ayaw guyye simmaaddii?
- ⁶ Hinttenoo deretoo, deeshshatuwaadan
ayaw buraak'eedditee?
Hinttenoo zoozattoo, dorssaa maraadan,
ayaw guferetteeditee?
- ⁷ Neenoo biittaw, Godaa sintsan,
Yaak'ooba S'oossaa sintsan kokkora.
- ⁸ I Shuchchaa zeereeto haatsaa kesseeddawaa;
zaallaa, haatsaa pulttuwaa ootseeddawaa.

115

Itti Tumu S'oossaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu gishsha gidenna;

nu gishsha gidennaan, aggena ne siik'owunne
ne tumatetsaa diraw, ne suntsaa bonchcha.

- ² Kawutetsatuu ayaw,
«Unttuntu S'oossay hak'an de'ii?» giinoo?
³ Nu S'oossay saluwaana;
I bare doseeddawaa ay gidooppekka ootsee.
⁴ Shin unttuntu eek'atuu biraanne work'k'aa;
unttuntu asaa kushiyaan med'etteeddawantta.
⁵ Unttunttoo doonay de'ee; shin haasayikkino;
ayifii de'ee; shin s'eellikkino.
⁶ Unttunttoo haytsay de'ee; shin sissikkino;
siid'ii de'ee; shin singgikkino.
⁷ Unttunttoo kushii de'ee; shin oyk'k'i erikkino;
gediikka de'ee; shin hamettikkino;
unttuntu barenttu pillanttiyaanna kooshshaa sissikkino.
⁸ Unttuntta med'd'iyaawanttunne,
unttuntun ammanettiyaawanttu ubbay unttuntu mala gidino.
- ⁹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
¹⁰ Hinttenoo, Aaroona golliyyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
¹¹ Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
¹² Med'inaa Goday nuuna k'oppee; I nuuna anjjana.
I Israa'eeliyaa asatuwaa anjjana.
I Aaroona golliyyaa asatuwaa anjjana.
¹³ Med'inaa Godaw yayyiyaawantta,
guutsatuwaakka gitatuwaakka I gatso anjjana.
¹⁴ Med'inaa Goday hinttenakka hintte naanatuwaakka darisso!
¹⁵ Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaan anjjettite!
¹⁶ Bolla d'ok'k'a saluu Med'inaa Godaawaa;
shin sa'aa I asaw immeedda.
¹⁷ Hayk'k'eeddawanttu, duufuwaan c'o"u geeddawanttu,
Med'inaa Godaa galatikkino.
¹⁸ Shin nuuni, pas'a de'iyaawanttu,
hachcheppe doommiide
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaa galateetto.

Med'inaa Godaa galatite!

116

Hayk'k'uwaappe Atteedda Asaa Galataa

- ¹ I ta kooshshaanne ta watiwatuwaa siseedda diraw,
taani Med'inaa Godaa siik'ay.
² I bare haytsaa taakko yeggeedda diraw,

- taani pas'a de'eedda keenan ubbaan Aa s'eesana.
³ Hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'anaw haneedda;
 moogettana hirggay taana iisseedda.
 Taana un"ay toleedda.
⁴ He wode taani, «Abeet Med'inaa Godaw, hadaraa!
 Taana ashsha» yaagaade Med'inaa Godaa suntsaa s'eesaad.
⁵ Med'inaa Goday keekkanne s'iluwaa;
 nu S'oossay k'arettiyaawaa.
⁶ Med'inaa Goday ashikke wozanay de'iyaa wantta naagee;
 taani metooteedda wode, I taana ashsheeda.
⁷ Ta shemppattee, simmi woppu ga;
 ayaw gooppe, Med'inaa Goday new keekeedda.
⁸ Med'inaa Goday taana hayk'k'uwaappe,
 ta ayifiyaa afotsaappe,
 ta gediyaakka d'ubiyaappe ashsheedda.
⁹ Hewaa diraw, taani,
 pas'a de'iyaa wanttu gidon,
 Med'inaa Godaa sintsan hamettay.
¹⁰ Taani, «Taana un"ay toleedda» giyaa wodekka,
 ta ammanuwaa aggabeyikke.
¹¹ Taani dagamaade, «Asay ubbay wordduwaa» yaagaad.
¹² I taw keekkeedda keekkatetsaa diraw,
 taani Med'inaa Godaw ay c'igganaw danddayayitaa?
¹³ Taani s'uu'aa woyniyaa eessaa galataw shiishshaade,
 I taana asho diraw,
 Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana.
¹⁴ Aa asaa ubbaa sintsan
 taani k'anggiyaa Med'inaa Godaw gatsana.
¹⁵ Geeshshatuwaa hayk'k'uu Med'inaa Godaa sintsan,
 loytsi daroppe bonchchetteeddawaa.
¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne k'oomaa;
 ee, taani ne k'oomaa, ne k'oomati na'aa.
 Taana k'ashuwaappe neeni billaada.
¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
 taani galataa yarshshuwaa new yarshshana;
 ne suntsaa s'eesana.
¹⁸ Asaa ubbaa sintsan,
 taani k'anggeteedda k'anggetsaa Med'inaa Godaw gatsana.
¹⁹ Hewaakka taani gatsanawe,
 Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa golliiyaa dabaabaanna.

Med'inaa Godaa galatite!

117

Galataa S'eessaa

- ¹ Kawutetsatoo ubbatoo, Med'inaa Godaa galatite!
 Asay ubbay, Aa gitayite!
² Ayaw gooppe, aggena Aa siik'uu nuw wolk'k'aama;
 Med'inaa Goday med'inawukka ammanettiyaawaa.

Med'inaa Godaa galatite!

118

S'oonoo Shiik'o Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka.

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

² Israa'eeliyaa asay,

«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.

³ Aaroona golliyaa asay,

«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.

⁴ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttu ubbay,

«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagino.

⁵ Taani un"etteedda wode Med'inaa Godaw waassaad;

I ta waasuwwaalliide, taana la"akesseedda.

⁶ Med'inaa Goday taananna de'iyaa diraw,

taani yayyikke.

Asi taana ay ootsii?

⁷ Med'inaa Goday taana maaddanaw taananna de'ee;

ta morkketuu s'oonetteeddawantta taani be'ana.

⁸ Asan ammanettiyaawaappe,

Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.

⁹ Daannatuwaan ammanettiyaawaappe,

Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.

¹⁰ Kawutetsatuu ubbay taana dooddi oyk'keeddino;

shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹¹ Untunttu taana dooddeeddino;

ubba saanna dooddi oyk'keeddino;

shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹² Untunttu matsay doodiyaawaadan,

ta yuushshuwaan dooddeeddino.

Shin aguntsay taman ees's'iyawaadan

ees's'i d'ayeeddino.

Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹³ Taana sugi yeggina, kunddana hanay;

shin Med'inaa Goday taana maaddeedda.

¹⁴ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne minotetsaa;

I taana ashshiyaawaa gideedda.

¹⁵ Olaa s'ooniide simmiyaa asay,

s'illotuwaan dunkkaaniyaan hobboc'iidde, giyaawaa sisite.

Untunttu, «Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!

¹⁶ Med'inaa Godaa ushechcha kushii s'oonuwaa immeedda!

Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!»
yaagiino.

¹⁷ Taani hayk'k'ikke;

pas'a de'ananne Med'inaa Goday ootseeddawaa awaayana.

¹⁸ Med'inaa Goday taana iita muruwaa muree;

shin hayk'k'oo aatsiide immibeenna.

- 19 Taani giddo gelaade Med'inaa Godaa galatana mala,
Geeshsha Golliyaa penggetuwaa ane taw dooyite.
- 20 Hawe Med'inaa Godaa penggiyaa;
ha penggiyaanna s'illotuwaa s'alalay geliino.
- 21 Neeni taana siseedda dirawunne
s'oonuwaa immeedda diraw,
taani neena galatay.
- 22 Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyyaa shuchchaa
gideedda.
- 23 Hawe Med'inaa Goday ootseeddawaa;
k'ay nu ayifiyawukka malalissiyaawaa.
- 24 Hawe gallassay Med'inaa Goday med'eedda gallassaa.
Ane nuuni an nashettoyttenne ililoytte.
- 25 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuuna ashshaarikii!
Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuw injjeyaarikkii!
- 26 Med'inaa Godaa suntsan yiyaa Asay anjjetteedawaa gido!
Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe hinttena anjjeetto.
- 27 Med'inaa Goday S'oossaa; I nu bollan poo'isseedda.
Irs's'a tashiyaa oyk'k'iide, ayaana gallassaa bonchchite;
yarshshuwaa bollan de'iyaa kac'iyaakko aad'd'ite.
- 28 Neeni ta S'oossaa; taani neena galatana.
Neeni ta S'oossaa; taani neena gitayana.
- 29 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

119

S'oossaa Higgiyaw Imetteedda Sabaa

Alef

- 1 Barenttu ogiyaan tooshii bayinnawanttunne,
Med'inaa Godaa higgiyaadan hamettiyaawanttu,
anjjettedawantta.
- 2 I odeeddawaa ootsiyaawanttunne
barenttu kumentsaa wozanaappe Aa siik'iyaawanttu,
anjjettedawantta.
- 3 Unttuntu balabaa ootsikkino;
S'oossaa ogiyaan hamettiino.
- 4 Ne wogaw ammanettiide naagana mala,
neeni nuuna azazaadda.
- 5 Ne awaayoo azazettiyaawan
ta ogii minnanaadan amottay.
- 6 Yaatooppe, ne azazuwaa ubbaa hayzzaadde,
taani ubbakka yeellatikke.
- 7 Ne s'illo pirddaa tamaaraade,
taani neena suure wozanaappe galatana.
- 8 Taani ne awaayuwaadan ootsana;
taana ubbakka yeggoppa.

Beet

- 9 Yalagay bare ogiyaa geeshsha ootsiide
 wooti naaganaw danddayii?
 Ne k'aalay giyaawaadan de'ooppe danddayee.
 10 Taani ta polo wozanaappe neena koyay;
 ne azazotuwaappe wora hamettennaadan taana naaga.
 11 Taani neena naak'k'ennaadan
 ne k'aalaa ta wozanaan wotsaad.
 12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni galatetta!
 Ne awaayuwaa taana tamarissa.
 13 Ne doonaappe keseedda pirdaa ubbaa,
 taani ta ins's'arssan oday.
 14 Duretetsan nashettiyaawaadan,
 taani neeni odeedda k'aalan nashetay.
 15 Ne wogatuwaa zaara zaaraadde k'oppaynne
 ne ogiyaa loytsa akeekay.
 16 Taani ne awaayuwaan nashetay;
 ne k'aalaakka taani dogikke.
Gaameel
 17 Taani pas'a de'ana malanne
 ne k'aalaw azazettana mala,
 taw ne k'oomaw keekabaa ootsa.
 18 Ne higgiiyaa gidдон de'iyaa malalissiyaa tumatetsaa,
 taani be'ana mala, ta ayifiyaa dooyaa.
 19 Taani ha sa'aan imatsaa;
 ne azazotuwaa taappe gentsoppa.
 20 Taani ubbaa wode,
 ne pirdaa loytsa laamotay.
 21 Otorettiyaawanttu, shek'k'etteeddawantta,
 ne azazuwaappe wora hamettiyaawantta,
 neeni seeraasa.
 22 Taani neeni odeeddawaa ootseedda diraw,
 untunttu boriyaanne untunttu kad'iyaa ta bollaappe digga.
 23 Haray atto kaappatuu shiik'iide,
 ta bolla mak'ettooppekka,
 taani, ne k'oomay, ne awaayuwaa zaara zaaraadde k'oppaana.
 24 Neeni odeedda k'aalatuu taana nashechchiino;
 untunttu taana zoriino.
Daalees'i
 25 Taani hayk'k'ana hanay;
 neeni geedda k'aalaadan ta shemppuwaa ashsha.
 26 Taani ta ogiyaawaa new odina,
 neeni taana sisaadda;
 simmi, ne awaayuwaa taana tamarissa.
 27 Ne wogaa ogiyaa taana akeekissa;
 malalissiyaa ne oosuwaa
 taani zaara zaaraadekka k'oppaana.
 28 Kayyuu dareeddawaan ta shemppuu daabureedda;
 neeni geedda k'aalaadan taana minisa.
 29 Worddo ogiyaa taappe haassa;
 ne aad'd'o keekkatetsan ne higgiiyaa taana tamarissa.
 30 Tumuwaaw ogiyaa dooraad;
 ne pirdaa hayzzaad.

31 Abeet Med'inaa Godaw, taani
neeni odeeddawaa minisa oyk'k'aad;
simmi taana yeellayoppa!

32 Neeni ta wozanaa la"a keseedda diraw,
taani ne azazuwaa ogiyaan wos's'ay.

He

33 Abeet Med'inaa Godaw, ne awaayuwaa bilettaa
taana tamarissa;
taani wurssetsay gakkanaw Aa naagana.

34 Taani ne higgiiyaa naagana malanne
ta kumentsaa wozanaappe taani aw azazettana mala,
neeni taw akeekaa imma.

35 Ne azazuwaa ogiyaan taana kaaletsa;
ayaw gooppe, taani an nashetay.

36 Ta wozanaa amuwaakko gidennaan,
neeni odeedda k'aalaakko zaara.

37 Patsennabaa s'eellenna mala,
ta ayifetuwa te"a;
ne ogiyaan ta de'uwa ooratsa.

38 Neeni yayetana mala,
neeni gelo k'aalaa taw,
ne k'oomaw pola.

39 Yashshiyaa boriyaa taappe digga.
Ne pirdday ay mala lo"ee!

40 Taani ne wogaa naaganaw amottay;
neeni s'illuwaa gidiyaa diraw,
ta de'uwa ooratsa.

Waw

41 Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa taana bessa;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.

42 Taani ne k'aalan ammanettiyaa diraw,
taana boriyaawanttoo zaaranaw danddayay.

43 Taani ne pirddan nashshechchaa ootsiyaa diraw,
ta ins's'arssaappe tumatetsaa k'aalaa d'ayissoppa.

44 Taani ubbaa gede, med'i med'inawukka
ne higgiiyaw azazettana.

45 Taani ne wogaa poliyaa diraw,
aakuwaan hamettana.

46 Taani kaatetuwa sintsan ek'k'aade,
neeni odeeddabaa odaadde yeellatikke.

47 Taani dosiyaa ne azazotuwaan nashettay
48 Taani siik'iyaa ne azazotuwa bonchchay;
ne awaayuwaakka zaara zaaraadde k'oppaana.

Zaw

49 Neeni taw, ne k'oomaw,
immedda k'aalaa k'oppa;
he k'aalan taani hidootaa ootsay.

50 Neeni, «Taani neena pas'a wotsana»
geedda k'aalay ta tuggaa wode taana mintsetseedda.

51 Otoranchchatuu taana likkiyaappe aatsiide shek'iino;
shin taani ne higgiiyaappe sher"i giikke.

52 Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne pirddaa taani hassayay;

hewan taani minetay.

⁵³ Iitatuu ne higgiiyaw azazettenawaa be'ina,
yiluu taana wod'eedda.

⁵⁴ Taani de'iyaa allaga biittan,
ne awaayuu taw yetsaa gideedda.

⁵⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani k'amma ne suntsaa k'oppay;
ne higgiiyaakka naagay.

⁵⁶ Ne wogaw azazettiyaawe taw anjjo gideedda.

Heet

⁵⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taana gakkeedda saamay neena;
taani ne k'aalaw azazettana yaagay.

⁵⁸ Taani ta kumentsaa wozanaappe neena woossay.

Neeni geedda k'aalaadan taw k'areta.

⁵⁹ Taani ta ogiyaa akeeka s'eellaade,
neeni odeeddabaakko simmaad.

⁶⁰ Taani ne azazuwaa naaganaw,
elleellanaappe attina takkikke.

⁶¹ Iitatuu taana wodoruwaan k'achchooppekka,
taani ne higgiiyaa dogabeykke.

⁶² Ne s'illo pirddaa diraw, neena galatanaw,
taani k'amma bilahe dendday.

⁶³ Taani new yayyiyaawanttu ubbawunne
ne wogaa naagiyaawanttoo dabbo.

⁶⁴ Abeet Med'inaa Godaw, sa'ay
aggena ne siik'uwaan kumeedda;
ne awaayuwaa taana tamarissa.

S'eet

⁶⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne geedda k'aalaadan,
taw ne k'oomaw keekkabaa ootsaadda.

⁶⁶ Taani ne azazotuwaan ammanettiiyaa diraw,
lo'o pirddaanne eratetsaa taana tamarissa.

⁶⁷ Taani murettanaappe kase wora hamettaad;
shin ha'i ne k'aalaw azazettay.

⁶⁸ Neeni keeka; neeni keekkabaa ootsaasa;
ne awaayuwaa taana tamarissa.

⁶⁹ Otoranchchatuu taana wordduwaa okkiino;
shin taani ne wogaa ta kumentsaa wozanaappe naagana.

⁷⁰ Unttuntu wozanay ubbakka donc'c'illowantta;
shin taani ne higgiiyan nashetay.

⁷¹ Taani muretteeddawe taw lo"eedda;
ayaw gooppe, ne awaayuwaa tamaranaw taana maaddeedda.

⁷² Daro sha"u work'k'aappenne biraappe,
ne doonaappe kaseedda higgii taw aad'd'ee.

Yod

⁷³ Taana ne kushii med'd'eeddanne giigisseedda.
Ne azazuwaa taani tamarana mala,
taw akeekaa imma.

⁷⁴ Taani ne k'aalan hidootaa wotsiyaa ootseedda diraw,
new yayyiyaawanttu taana be'iide nashetino.

⁷⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne pirdday s'illa gidiyaawaanne
neeni amaneteedawaa gido diraw taana mureeddawaa eray.

76 Neeni taw ne k'oomaw geedda k'aalaadan,
aggena ne siik'uu taana miniso.

77 Taani pas'a de'ana mala, taw k'aretta;
ayaw gooppe, ne higgii taana nashechchee.

78 Otoranchchatuu wordduwaan
taana mootiyaa diraw, yeellatino.

Taana gidooppe, taani ne wogatuwaa
zaara zaaraadde k'oppay.

79 New yayyiyaawanttunne,
neeni odeeddabaa eriyaawanttu ubbay,
taakko yiino.

80 Taani yeellatenna mala,
ne awaayoo azazettiyaawan
tooshii bayinnawaa gidaarikkita!

Kaaf

81 Neeni taana ashshana mala,
taani naagaadde daaburay;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.

82 Neeni geedda k'aalay polettina
be'anaw s'eelliidde, ta ayifii galjjeedda.

Taani, «Neni taana awude mintsetsaniishsha?» yaagay.

83 C'uwaan kak'k'eedda ogoruwaa gidaade gunddaad;
gidoppenne, ne awaayuwaa balikke.

84 Taani ne k'oomay awude gakkanaw naagoo?
Taana yederssiyaawantta neeni awude pirddanii?

85 Ne higgiiyaa naagenna otoranchchatuu,
taana kuddissana giide, taw ollaa bookkiino.

86 Ne azazotuu ubbay ammanssiyaawantta.
Taana asatuu wordduwaan yederssiyaa diraw,
ha"i taana maadda!

87 Unttuntu taana wod'i diggeeddinoshin;
taani ne wogaa aggabeyikke.

88 Aggena ne siik'uwaan ta de'uwaa naaga;
hewenne, neeni ne doonaappe odeeddawaa taani naaganaassa.

Laameed

89 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aalay med'inaassa;
ikka saluwaan minniide de'ee.

90 Neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.
Neni ha sa'aa baasaade essaadda;
ikka minniide de'ee.

91 Neeni geeddawaadan ubbabaykka
hachchi gakkanaw minniide de'ee;
ayaw gooppe, ubbatuukka ne k'oomatuwaa.

92 Ne higgii taana nashechchiyaabaa gidenentto,
ta tuggaa wode taani d'ayana shin.

93 Ne wogaa ubbakka dogikke;
ayaw gooppe, neeni an taana pas'a wotsaadda.

94 Taani newaattee; taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne wogaa naaganaw koyay.

95 Itatuu taana d'ayissanaw kuukuliide naagiino;
shin taani neeni odeeddawaa k'oppay.

96 Polo geetettobaw ubbabaw zaway de'iyawaa taani be'aad;
shin ne higgiyaw zaway baawa.

Meem

97 Taani ne higgiyaa waata dosaytta!
Gallassaa kumentsaa taani k'oppiyaawe Aa.

98 Ne azazotuu ubbaa wodekka taananna de'iyaa diraw,
untunttu taana ta morkkatuwaappe aad'd'eeda eranchcha kessi-
ino.

99 Taani neeni odeeddawaa k'oppiyaa diraw,
taana tamarisseedda ubbaappekka aad'd'eeda akeekay taw de'ee.

100 Taani ne wogaw azazettiyaa diraw,
c'imatuwaappe aatsaade akeekay.

101 Taani ne k'aalaw azazettanaw koyiyaa diraw,
ta gediya iita ogiyaa ubbaappe naagaad.

102 Neeni taana tamarisseedda diraw,
taani ne pirdaappe wora babeykke.

103 Ne k'aalay ayaa mal"ii!
Eessaa ililuwaappekka aad'd'iide,
ta doonaan mal'ee.

104 Ne wogaappe akeekaa demmaad;
hewaa diraw, taani geella ogiyaa ubbaa is's'ay.

Noon

105 Ne k'aalay ta gediyaaw s'omppiyaa,
ta ogiyawukka poo'uwaaw.

106 Ne s'illo pirdaadan de'anaw,
taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaaw mintsana.

107 Taani daro tuggataad;
abeet Med'inaa Godaw, neeni geedda k'aalaadan
taana pas'a wotsa.

108 Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaappe kesiyaa galataa, yarshshuwaaw
akka;
taana pirdaa tamarissa.

109 Ta shemppu metuwaaw bollaa de'inttokka,
taani ne higgiyaa dogikke.

110 Iitatu taw gitiyaa yeggeeddino;
shin taani ne wogaappe sher"i gabeykke.

111 Neeni odeeddabay med'inaw tawaa;
ee, I ta wozanaw nashshechchaa.

112 Taani med'inaw, wurssetsaa gakkanaw
ne awaayuwaadan ootsanaw k'achchaad.

Samkket

113 Taani laa"u k'ofay de'iyaa asatuwaaw is's'ay;
shin ne higgiyaa siik'ay.

114 Neeni taw k'osetta attiyaa saanne
ta gondalliya;
taani ne k'aalan hidootaa ootsay.

115 Taani ta S'oossaa azazuwaaw naagana mala,
hinttenoo, iitabaa ootsiyaawanttoo,
taappe haakkite!

116 Neeni geedda k'aalaadan taana minisa;
yaatooppe, taani pas'a de'ana.
Taani hidootan naagiyaaban taana yeellayoppa.

- 117 Taana zemppissa; yaatoope,
 taani saro de'ana;
 taani ubbaa wode ne awaayuwa hayzzana.
 118 Ne awaayuwaappe wora biyaawantta ubbaa neeni akkakka;
 unttuntu c'imuu c'oo mela.
 119 Sa'aan de'iyaa iitatuwaa ubbaa
 neeni pituwaadan paydaasa;
 hewaa diraw, taani neeni odeeddabaa siik'ay.
 120 Ta bollay new yayyiide kokkoredda;
 taani ne pirddaw yayyay.

Ee

- 121 Likkebaanne s'illobaa ootsaad;
 Taana uk'k'unniyaawanttoo oloppa.
 122 Taana ne k'oomaa maaddanaw waase gida;
 Taana otoranchchatuwaan uk'k'unnessoppa.
 123 Neeni, «neena ashshana»
 geedda s'illo k'aalaa polo gaade naagishin,
 ta ayifi galjjeedda.
 124 Taw, ne k'oomaw, neeni
 aggena ne siik'uwaadan ootsa;
 ne awaayuwaakka taana tamarissa.
 125 Taani ne k'oomaa;
 neeni odiyaabaa taani erana mala,
 akeekaa taw imma.
 126 Abeet Med'inaa Godaw, asatuu
 ne higgiiya mentseedda diraw,
 neeni pirddana wodii ha"a.
 127 Taani ne azazuwaa
 work'k'aappe aatsaade siik'ay;
 Ee, geeshsha work'k'aappekka aatsaade siik'ay.
 128 Hewaa diraw, taani
 ne wogatuu ubbay giyaawaadan hamettay;
 geella ogiyaa ubbaa taani is's'ay.

Pe

- 129 Neeni odeeddabay malalissiyaabaa;
 hewaa diraw, taani aw azazettay.
 130 Ne k'aalaa biletsay poo'uwa immee;
 akeekay pac'c'eeddawayanttoo akeekaa immee.
 131 Taani ne azazoo,
 daro saametataade ta doonaa dooyay.
 132 Haa taakko simma;
 ne suntsaa siik'iyawanttu ubbaw
 neeni ootsiyaawaadan tawukka k'aretta.
 133 Neeni geedda k'aalaadan
 ta hemetaa suurissa;
 ay nagarayenne taana mooddoppo.
 134 Taani ne wogaw azazettanaw,
 taana uk'k'unneeddawayanttu kushiyaappe woza.
 135 Ta bolla, ne k'oomaa bolla,
 ne som"uwaa poo'issa;
 ne awaayuwaakka tamarissa.
 136 Ne higgiiyaw Asay azazettibeena diraw,

ta ayifiyaappe afotsay shaafaadan goggee.

S'aade

- 137 Abeet Med'inaa Godaw, neeni s'illuwaa;
ne pirddaykka likke.
- 138 Neeni odeeddabay
s'illuwaanne ubbaa ammanettiyaawaa.
- 139 Ta morkketuu ne k'aalaa toochcheedda diraw,
ne k'aalaa mishuu ta gomppan ees's'i keseedda.
- 140 Neeni geedda k'aalay daroppe ammanettiyaawaa;
taani, ne k'oomay Aa siik'ay.
- 141 Taani guutsanne kad'etteedda asaa;
gidooppenne, taani ne wogaa dogikke.
- 142 Ne s'illotetsay med'inaw de'ee;
ne higgiikka tuma.
- 143 Metuunne tuggay taana gakeedda;
shin ne azazotuu taana nashechchiino.
- 144 Neeni odeeddabay med'inawukka s'illuwaa;
taani pas'a de'ana mala, akeekaa taw imma.

K'of

- 145 Abeet Med'inaa Godaw, kumentsaa wozanaappe,
new waassaad; taw alla.
- Taanikka ne awaayuwaa azazettana.
- 146 Taani new waassaad; taana ashsha;
taanikka neeni odeeddabaa ootsana.
- 147 S'alk'k'ii dolenna guuran denddaade,
«Taana maadda» gaade new waassay.
- Neeni taw geedda k'aalan hidootaa ootsay.
- 148 Ne k'aalaabaa zaara zaaraadde k'oppawanaw,
k'amma utta ak'ay.
- 149 Abeet Med'inaa Godaw,
aggena ne siik'uwaa diraw, tawaa sisa;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
- 150 Iitabaw taana yederssiyaawanttu,
taakko mateeddino;
unttunttu ne higgiyaappe haakkiino.
- 151 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni ta matan de'aassa;
ne azazotuu ubbaykka tuma.
- 152 Taani benippe doommaade,
neeni odeeddabaa tamaaraad;
Aa neeni med'inaw minisa essaadda.

Reesh

- 153 Ta tuggaa be'aade, taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne higgiyaa dogabeykke.
- 154 Ta diraw mootettaade taana woza;
neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa.
- 155 Ne awaayuwaa untunttu akka diraw,
atotetsay iitatuwaappe haakuwaan de'ee.
- 156 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aretay dara;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
- 157 Ta morkketuunne taana yederssiyaawanttu dara;
shin taani neeni odeeddawaappe sher"i giikke.

158 Unttuntu ne azazotuwaa naagenna diraw,
taani kaddiyaawantta be'aade shenetaad.

159 Abeet Med'inaa Godaw,
taani ne wogaa siik'iyaa siik'uwaa k'oppa;
aggena ne siik'uwaadan taana pas'a wotsa.

160 Ne k'aalay koyiroppekka tuma;
ne s'illo pirdday ubbaykka med'inaw de'ee.

Shiin

161 Kaappatuu taana c'oo yederssiino;
shin ta wozanay ne k'aalaw yayyee.

162 Darobaa omoodeedda Asay nashettiyaawaadan,
neeni geedda k'aalan taani nashetay.

163 Taani wordduwaa is's'aynne shenetay;
shin ne higgiyaa siik'ay.

164 Ne s'illo pirddaa diraw,
taani neena gallassan laappu gede galatay.

165 Ne higgiyaa siik'iyaaawanttoo
kumentsaa sarotetsay de'ee;
unttunta ubbakka ayaynne d'ubbanaw danddayenna.

166 Abeet Med'inaa Godaw, taani
ne atotetsaa hidootaan naagay;
ne azazotuwaakka ootsay.

167 Taani neeni odeeddabaa naagay;
taani daroppe Aa siik'ay.

168 Taani ne wogawunne
neeni odeeddawoo azazettana;
ayaw gooppe, ta ogiyaa ubbaa neeni be'aasa.

Taw

169 Abeet Med'inaa Godaw, ta waasuu,
ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taw akeekaa imma.

170 Ta watiwatuu ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.

171 Neeni ne awaayuwaa
taana tamarissiyaa diraw,
ta doonaappe galatay pulttana.

172 Ne azazotuu ubbay s'illo gidiyaa diraw,
ta ins's'arssay ne k'aalaabaa yes's'ana.

173 Taani ne wogaa dooreedda diraw,
ne kushii taana maaddanaw giigeeddawaa gido.

174 Abeet Med'inaa Godaw, neeni
taana ashshana mala laamotay;
ne higgiikka taana nashechchee.

175 Taani neena galatana mala,
taana pas'a wotsa;
ne pirddaykka taana maaddo.

176 Taani bayeedda dorssaadan bichchaaray;
taana ne k'oomaa koya;
ayaw gooppe, taani ne azazuwaa dogabeykke.

120

*C'imiyaawanttuppenne Worddotuwaappe
Attanaw Shiik'o Woosaa*

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Ta waayiyaa wode taani Med'inaa Godaa s'eesaad;
I taw koyeedda.

² Abeet Med'inaa Godaw, worddotiyaa doonatuwaappenne,
c'immiyaa ins's'arssatuwaappe taana ashsha.

³ Hinttenoo worddanchchatoo,
S'oossay hinttena waatanddeeshsha?

Simmi harabaa ayaa gujjanddeeshsha?

⁴ Tooranchchatuwaa pootsaa k'aran I hinttena c'addanawaa;
tamaa bonk'k'uwaan I hinttena s'uuggana.

⁵ Aayye taanoo! Hinttenana de'iyaaawe Mesheka
woy K'eedaare asaana de'iyaaawaa mala iita.

⁶ Sarotetsaa is's'iyaa asatuwaana
taani daro wodiyaa de'aaddi.

⁷ Taani saro asaa;
shin taani sarotetsaabaa haasayiyaa wode,
unttuntu olaawaa haasayiino!

121

S'oossay Nuuna Naagiyaawaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Taani d'ok'k'u gaade wogga deretuwaa s'eellay;
taw maaduu hak'appe yanddeeshsha?

² Taw maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaappe yee.

³ I ne gediya halis'issenna;
neena naagiyaawe gem"ishenna.

⁴ Israa'eeliyaa naagiyaawe,
ubbakka gisennanne gem"ishenna.

⁵ Med'inaa Goday neena naagiyaawaa.
Med'inaa Goday new ushechcha baggana gidiide,
neena kuwayiyaawaa.

⁶ Gallassi neena away meenna;
k'ammakka aginay neena k'ohenna.

⁷ Med'inaa Goday k'ohiyaawaa ubbaappe neena naagana;
I ne shemppuwaa naagana.

⁸ Med'inaa Goday ne buussaa, ne yuussaa,
hachcheppe med'inaa gakkanaw naagana.

122

Yerusaalamiw Shiik'eedda Sabaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Unttuntu taana, «Ane Med'inaa Godaa golliyyaa boytte» yaagina,
taani nashetaad.

² Neenoo Yerusaalame katamatee,
nuuni ne penggetuwaanna geliide ek'k'eeddo!

³ Yerusaalame katamay,
dantsetiide minni kees'etteedda katamaa.

⁴ Med'inaa Godaa awaayuwaadan,
Israa'eeliyaa zaratuu,

Med'inaa Godaa galatanaw yiyaa katamay hawaa.

⁵ Daawita zeretsaappe kaateteeddawanttu
barenttu asaw pirddanaw yaan utteeddino.

⁶ Yerusaalame sarotetsaw
hawaadan yaagiide woossite;

«Neena siik'iyaa wanttoo
unttunttu ootsiyaawe ubbay suuro!

⁷ Ne gimbbetuwaaw giddon saruu de'o!
Ne geesatuwaakka bochchiyaabay d'ayo!» yaagiide woossite.

⁸ Ta ishātuwaanne ta dabbotuwaaw diraw gaade,
«Ne giddon saruu de'o!» yaagay.

⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa golliyaa diraw gaade,
taani Yerusaalame durettanaw woosana.

123

Maarotaa Demanaw Shiishsho Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Neenoo, kawutetsaa araatan saluwaan utteeddawoo,
taani pude neekko s'eellay.

² K'oomay bare godaa kushiyaa s'eelliaawaadaaninne
k'oomata bare godatti kushiyaa s'eelliaawaadan,
hewaadanakka I nuuna maarana gakkanaw,
nu ayifii Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, s'eellee.

³ Nuuna maara; abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara.
Ayaw gooppe, nuw kad'ii dareedda.

⁴ Nuuni ishaluwaan de'iyaa wanttu shek'aanne
otoranchchatuwaaw kad'iyaa kalleeddo.

124

S'oossay Israa'eeliyaa Ashiyaawaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday nu bagga gidennentto, nuuni waananeeshsha?
Israa'eeliyaa asatuu zaaruwaaw hawaadan yaagiide zaariino;

² «Med'inaa Goday nu bagga gidennentto,
nu bollan Asay denddeedda wode,

³ untunttu nu bollan hank'k'uwaaw suulliide,
nuuna pas'a mittana shin.

⁴ Di'uu nuuna meec'c'iide;
shaafaa haatsay nuuna muukkana shin;

⁵ kuntso haatsay nuuna maana shin» yaagino.

⁶ Nuuna nu morkkatuwaaw matan,
s'oonissibeenna Med'inaa Goday galatetto.

- ⁷ Nuuni shankkanchchatuwaa p'iriyaappe,
 kafuu kessi akkiyaawaadan kessi akkeeddo.
 P'irii me"eedda, nuunikka kessi akki atteedo!
⁸ Nu maaduu
 saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaa suntsaappe yee.

125

S'oossay Bare Asaw Waase

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Med'inaa Godaan ammanettiyaawanttu k'aas's'anaw danddayenna,
 med'inaw de'iyaa S'iyooone deriyaa mala.
² Deretuu
 Yersaalame katamaa yuushshuwaan de'iyawaadan,
 hachcheppe med'inaa gakkanaw,
 Med'inaa Goday bare asaa yuushshuwaan de'ee.
³ S'illotuu barenttu kushshiyaa iitatetsaw dentsenna mala,
 iitatuwaa ayissuwaa s'am"ay,
 s'illotoo imetteedda biittaa bollan gam"enna.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, keeka asatoonne,
 wozanaa suure asatoo keekkabaa ootsa.
⁵ Barenttu geella ogiyaa simmiyaawantta,
 Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawanttuna ittippe mura.
 Israa'eeliyaw saruu gido!

126

Omooduwaappe Simmeeddawanttu Mazimuriyaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Med'inaa Goday nuuna omoodetteeddawantta zaariide,
 S'iyooone aheedda wode, nuw akumuwaa malateedda.
² He wode nuuni daro nashetti, miic'c'iide,
 nashshechchaa yetsaa yes's'eeddo.
 Yaatina, hara kawutetsatuu barenttu gidдон,
 «Hawanttoo Med'inaa Goday wolk'k'aamabaa ootseedda» yaageed-
 dino.
³ Tumukka Med'inaa Goday nuw wolk'k'aamabaa ootseedda;
 nuunikka loytsi nashetteeddo.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, Neegeeba Bazzuwaan iraa bukissaade,
 shaafaa haatsaa zaara kuntsiyaawaadan,
 nuwukka nu kaac'aa ooratsa.
⁵ Yeekkiide zereeddawanttu,
 nashshechchan yes's'iidde c'akkana.
⁶ Zeretsaa tookkiide, yeekkiide beeddawanttu,
 nashshechchaa yetsaa yes's'iidde,
 mirk'k'iyaa tookkiide simmana.

127

S'oossaan Ammanetanaaddan Imetteedda Zoriyaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Solomon s'aafeddawaa
¹ Med'inaa Goday golliiyaa kees's'ana d'ayooppe,

kees's'iyaawanttu c'oo mela daaburiino.
 Med'inaa Goday katamaa naagana d'ayooppe,
 naagiyaawanttu c'oo mela naagiino.
² Neeni wontta guuran denddiyaawe,
 omarssi k'amissaade gisiyaawe,
 k'umaw hirggaade tuggatiyaawe c'oo mela;
 ayaw gooppe, S'oossay bare siik'iyaawanttoo shemppuwaa immee.
³ Naanay Med'inaa Godaappe imettiyaa imotaa;
 yelotuu tumuwaappe woytuwaa.
⁴ Itti uray bare yalagatetsan yeledda attuma naanatuu,
 olanchchaa kushiyan de'iyaa tooratuwaa mala.
⁵ He k'arc'c'iitan de'iyaa wonddaafiyaa tooratuwaadan,
 daro naanatuu de'iyaa Asay anjjetteeddawaa.
 Ayaw gooppe, I bare morkkatuwaanna,
 katamaa penggiyaan mootettiyaa wode, ubbakka s'oonettenna.

128

S'oossaw Azazetussaan Beetiyaa Anjuwaa
 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttunne,
 Aa ogiyaan hamettiyaawanttu ubbay anjjetteedawantta.
² Neeni ne daaburaa ayifiyaa maana;
 neeni nashettananne new lo"o gidana.
³ Ne machata ne son ayifiyaa dorkkokkeedda,
 woyniyaa turaa mala gidana.
 Ne naanatuukka ne gaytaa yuushshuwaan,
 wogaraa puutiyaa mala gidana.
⁴ Med'inaa Godaw yayyiya asay
 tumuwaappe hewaadan anjjettana.
⁵ Med'inaa Goday neena S'iyooneppe anjjo!
 Neeni de'eedda laytsaa ubbaan
 Yerusaalame lo"otetsaa neena besso.
⁶ Ne naanatuwaa naanatuwaa be'a!

Israa'eeliyaw saruu gido!

129

Israa'eelii Morkkiyaappe Attanaw Shiishsho Woosaa
 Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaago;
 «Unttuntu ta yalagatetsaadeppa doommiide,
 taana uk'k'inneeddino.
² Ee, unttuntu ta yalagatetsaadeppa doommiide,
 taana uk'k'inneeddino;
 shin unttuntu taana d'ayissibeykkino.
³ Ta zokkiyaa k'ays's'eeriyaan shoc'i shoc'iide,
 gosheedda shoyk'aa malatisseeddino» yaago.
⁴ Shin Med'inaa Goday s'illo gideeddawe
 iitatuwaa k'ashuwaappe taana billi yeddeedda.

- ⁵ S'iyooone is's'iyaa ubbay,
yeellatiide guyye simmo.
⁶ Golliiyaa huup'iyaan mokkiide,
dic'c'anaappe kasetiide meliyaa maataa mala gido.
⁷ He maataa buuc'c'anaw kushiyaan dankkiyaawe,
woy mirk'k'iyaa k'achchiyaawe ooninne baawa.
⁸ He ogiyaanna aad'd'iyaa wanttu,
«Med'inaa Goday wolk'k'aa immo» giina, c'akkiyaawanttu,
«Med'inaa Goday anjjo» giyaawe de'enna.

130

Maaduwaa demanaw Shiik'eedda Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani metuwaa c'iimman de'aadde,
neekko waassay.

- ² Abeet Godaw, ta kooshshaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa ne haytsay hayzzo.

- ³ Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
nu nagaraa mazggobiyaan s'aafeeddentto,
abeet Godaw, won ooni pirdaappe attanaw danddayii?

- ⁴ Shin nuuni neena bonchchiidde azazettana mala,
nuw atto yaagaasa.

- ⁵ Taani Med'inaa Godaa naagay;
ee, taani Aa laamotaan naagay;

Aa k'aalankka hidootaa ootsay.

- ⁶ Sa'ay awude wonttanddeeshsha
giide naagiyaa k'amma zabaynyatuwaappe aad'd'aade,
taani untuntuppekka aatsaade,
Godaa laamotaan naagay.

- ⁷ Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaan hidootaa ootsite;
ayaw gooppe, aggena siik'uu Med'inaa Godaana;
k'ay I ubbaa gede asaa ashshanaw koyee.

- ⁸ Israa'eeliyaa asaa
untunttu nagaraa ubbaappe ashshanawe Aa.

131

S'oossaan Ammanettussaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani wozanaan ayyiyaawaa aggaad;
ta ayfiyaan otoruwaan s'eelabeykke.

Wolk'k'aamabaw woy eranaw danddayenna
malalissiyaabaw taani hirggikke.

- ² Hewaa aggade d'antsaa duus's'eedda na'ay
bare aatti matan c'o"u giyaawaadan,
taani c'o"u gaad.

Ee, woppu geedda na'aadan taani woppu gaad.

- ³ Israa'eeliyaa asaw, hachcheppe
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaan hidootaa ootsite.

132

Geeshsha Golliyaa Sabbanaw Shiik'o Mazimuriyaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw,

Daawitanne I danddayeedda metuwaa k'oppa.

² Med'inaa Godaw I c'aak'k'eeddawaa,

Yaak'ooba s'oossaw, Wolk'k'aamaw

I hawaadan yaagiide geppeeddawaa hassaya;

³ «Hawaappe guyiyaan taani ta golle gelikke,

woy ta hiis'an gisikke.

⁴ Taani ta ayifiyaa c'iilimmikke,

woy gem"ishikke.

⁵ Hewenne, taani Med'inaa Godaw sa'aa,

Yaak'ooba S'oossaw, Wolk'k'aamaw

de'iyaasaa giigissana gakkanaassa» yaageedda.

⁶ Hekko, nuuni Taabootaabaa,

Efiraatan siseeddo;

Yi'aariima giyaa biittaaan Aa nuuni demmeeddo.

⁷ Nuuni, «Ane I de'iyaasaa boytte;

Aa gedii yed'd'iyaasaan guufanniide,

aw goyinneetto» yaageeddo.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!

Ne minotetsaw mallaa gidiyaa ne Taabootaanna,

ne Geeshsha Golliyaa gelaade de'a.

⁹ Ne k'eesatuu s'illotetsaa mayno;

ne asatuu nashshechchaw yes's'ino.

¹⁰ Ne k'oomaa Daawita diraw,

neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa.

¹¹ Med'inaa Goday Daawitaw laamettana c'aak'uwwa

hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;

«Ne gulbbataappe yeletteedda ne naanatuwaappe ittuwaa

taani kawutsana.

¹² Ne naanatu ta c'aak'uwaanne

taani tamarissiyaa timirttiyaa naagooppe,

untunttu naanatuukka ne kawutetsaa araatan med'inaw uttana»

yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday S'iyoonne dooreedda;

barew de'iyaasaa ootsanawukka amottiide,

hawaadan yaageedda;

¹⁴ «Hawe taw med'inaw de'iyaa sa'aa;

taani amotteedda diraw, hawaan uttana.

¹⁵ Taani daro katsaa immaade S'iyoono anjjana;

izin de'iyaa hiyyeesatuwaakka k'umaa kalissana.

¹⁶ Izin de'iyaa k'eesetuwaakka

taani atotetsaa mayzzana;

izin S'oossaa asatuukka nashshechchaw yes's'ana.

¹⁷ «Ha sa'aan,

Daawita zeretsaappe ittuwaa kawutsana;
taani okkeedda kaatiyaa kawutetsaa gam"etsana.

¹⁸ Taani Aa morkkatuwaa yeellaa mayzzana;

shin Aa huup'iyaa de'iyaa kawutetsaa kallachchay p'oolana»
yaageedda.

133

Ishatuwaa Siik'oo Shiik'eedda Sabaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Ishatuu ittippetetsan de'iyawe ayiba lo"obeenne nashechchiyaabee!

² Hewe huup'iyaa okkina, buuchchaanna goggiyaa,

Aaroonu buuchchaanna goggiide

Aa mayuwaa morggiyaa gakkiiyaa al"o zayitiyaa mala.

³ Hewe Hermmoone deriyaa ketterssay,

S'iyoonu Deretuwaa gakkiiyaawaa mala.

Med'inaa Goday hewan anjuwaa, med'inaa de'uwaa immeedda.

134

S'oossaa Galatussaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa golliyaan k'amma ootsiyaawanttoo,

ubbaykka haa yiide, Med'inaa Godaa galatite.

² Geeshsha Golliyaan hintte kushiya mic'c'iide,

Med'inaa Godaa galatite.

³ Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday,

hinttena S'iyooneppe anjjo.

135

Galataa Mazimuriyaa

¹ Med'inaa Godaa galatite!

Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa suntsaa galatite!

² Hinttenoo Med'inaa Godaa golliyaa gidдон,

nu S'oossaa golliyaa dabaaban ek'k'eeddawanttoo,

S'oossaa galatite!

³ Med'inaa Goday keeka gidiyaa diraw,

Med'inaa Godaa galatite!

I lo"a gidiyaa diraw,

Aa suntsaa sabbite!

⁴ Med'inaa Goday Yaak'ooba bare huup'ew,

Israa'eeliyaa asaakka barew buzo ootsiide dooreedda.

⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama gidiaawaanne

nu Goday s'oossatuwaa ubbaappe d'ok'k'iyawaa,

taani eray.

⁶ Saluwankka saankka,

abbatuwaaninne untunttu c'iimotuwaa ubbaa giddonkka,
Med'inaa Goday bare doseeddawaa ubbaa ootsee.

⁷ Iraa tooko shaariyaa sa'aa gas'aappe I dentsee;
I iraanna walk'k'antsaa kiiitsee;
bare minjjiiyaa sa'aappe c'arkkuwaa kessee.

⁸ Gibs'e biittan asaa naanatuwaappenne,
mehiyaa maraappe,
bayira yeletteeddawantta wod'eedda.

⁹ Neenoo Gibs'ee, Par"oonanne Aa k'oomatuwaa muranaw,
hinttenttu gidon ooratsabaanne malalissiyaabaa yeddeedda.

¹⁰ I daro kawutetsatuwaa bayzreedda;
wolk'k'aama kaatetuwaakka wod'eedda.

¹¹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona,
Baasaane kaatiyaa Ooganne,
Kanaane kaatetuwaa ubbaa wod'eedda.

¹² Untunttu biittaa bare asatuwaa,
Israa'eelatuwaa laatisseedda.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsay med'inaw de'ana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw Med'inaa Goday hassayettana.

¹⁴ Med'inaa Goday bare asaw pirddana;
I bare k'oomatoo k'arettana.

¹⁵ Gadiyaa asatuwaa eek'atuu asaa kushii
biraappenne work'k'aappe med'd'eeddawantta.

¹⁶ Untunttoo doonay de'ee, shin haasayikkino;
ayifii de'ee, shin s'eellikkino.

¹⁷ Haytsay de'ee, shin sissikkino;
untunttu doonaan shemppuu baawa.

¹⁸ Unttunta med'd'eeddawanttunne,
unttuntun ammanettiyaawanttu,
ubbay untunttudan hanino.

¹⁹ Israa'eeliyaa golliyyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

Aaroona golliyyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

²⁰ Leewiyaa golliyyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,
ubbay Med'inaa Godaa galatite.

²¹ Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Goday
S'iyoonen galatetto!

Med'inaa Godaa galatite!

136

Galataa Mazimuriyaa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggenna Aa siik'uu med'inaawaa.

² S'oossatuwaa S'oossaa galatite!

- Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
³ Godatuwaa Godaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁴ Aa s'alalay wolk'k'aama malalissiyaabaa ootsee;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁵ Bare aad'd'eeda eran I salotuwaa med'd'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁶ Biittaa haatsaa bollan mic'c'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁷ Wolk'k'aama poo'otuwaa med'd'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁸ Away gallassi mooddanaadan ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁹ Aginayinne s'oolinttetuu
 k'amma mooddanaadan ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁰ I Gibs'e biittan bayiratuwaa wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹¹ Israa'eeliyaa asaa,
 Gibs'eppe kaaletsiide kesseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹² Bare mino kushiyan,
 bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaa ootseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹³ Zo'o Abbaa shaakki yegeedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁴ Israa'eeliyaa asaa,
 he abbaa gidduwaana pintseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁵ Gibs'e kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa
 Zo'o Abban muukisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁶ I bare asaa kaaletsiide,
 bazzuwaana aatseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁷ Wolk'k'aama kaatetuwa shoc'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁸ Eretteedda kaatetuwa wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²⁰ K'ay Baasaane kaatiyaa Ooga wod'eedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²¹ Yaatiide untuntu biittaa bare asaa laatisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²² Bare k'oomaa Israa'eeliyaa laatisseedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

- 23 I nuuni kawusheedda wodekka nuuna k'oppeedda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
 24 Nuuna nu morkkatuwaappe ashsheeda;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
 25 Med'etaa ubbaw k'umaa immee;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
 26 Saluwaa S'oossaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

137

Omooduwaan De'iyaa Israa'eeliyaa Yeekuwaa

- 1 Baabloone shaafatuwaa matan uttiide,
 nuuni S'iyooone k'oppeedda wode yeekkeeddo.
 2 He sa'aan nuuni,
 nu diitsaa haatsaa matan dic'c'iyaa mitsaa bolla kak'k'eeddo.
 3 Nuuna omoodeedda asatuu,
 nuuni yes's'iide, untuntta nashshechchana mala,
 «S'iyooone yetsaappe ittuwaa ane nuw yes's'ite» yaageeddino.
 4 Med'inaa Godaa yetsaa, nuuni,
 allaga biittan wooti yes's'anee?
 5 Yerusaalame katamatee, taani neena dogooppe,
 ta ushechcha kushii bare oosuwaa dogo.
 6 Taani neena hassayennan aggooppenne
 ta nashshechchaa ubbaappe aatsaade Yerusaalame dosennan ag-
 gooppe,
 ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etto.
 7 Abeet Med'inaa Godaw, Yerusaalame omoodettiyyaa gallassi,
 Eedooma asatuu ootseeddawaa hassaya;
 untunttu, «kolite! kolite!
 Hirkki s'ap'uwaa gakkanaw laalite!» yaageeddawaa dogoppa.
 8 Baabloone biittaw, neenikka bayana!
 Neeni nu bollan ootseedda iita oosuwaa,
 ne bolla ootsiyaawe anjjettedawaa.
 9 Ne guutsa naanatuwaa oyk'k'iide,
 zaallaa bolla shoc'iyaawe anjjettedawaa.

138

Galataa Woosaa

Daawite S'aafeeddawaa

- 1 Abeet Med'inaa Godaw, taani ta kumentsaa wozanaappe neena gala-
 tana;
 s'oossatuwaa sintsan neena sabbana.
 2 Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
 new goynaade, aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa diraw,
 taani ne suntsaa galatay;
 ayaw gooppe, neeni ne suntsaanne ne k'aalaa,
 ubbaappe aatsaade d'ok'k'u ootsaadda.
 3 Taani s'eeseedda gallassi taw koyaadda;

ne minotetsan taana minisaadda.

- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay,
neena galatino;
ayaw gooppe, untunttu ne doonaappe kaseedda k'aalaa siseeddino.
- ⁵ Med'inaa Godaa bonchchuu wolk'k'aama gidiyaa diraw,
untunttu Med'inaa Godaa ogiyaawaa yes's'ana.
- ⁶ Med'inaa Goday bolla d'ok'k'an de'ooppekka,
hiyyeesatuwaa keeka ayifiyaan s'eellee.
Shin otoranchchatuwaa I haakuwaan eree.
- ⁷ Taani metuwaa gidduwaana hamettooppekka,
neeni taana de'uwaan naagaasa.
Ta morkkatuwaa hank'k'uwaa bolla ne kushiyaa mic'c'aasa;
ne ushechchan taana ashshaasa.
- ⁸ Med'inaa Goday taw giide k'oppeeddawaa polana;
abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu med'inaawaa.
Ne kushiyaa oosuwaa agga aggoppa.

139

Ubbaa Eriyaa S'oossaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda maza-muriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana biddaade eraadda.
- ² Taani awude uttinttonne
awude ek'k'intto, neeni eraasa;
neeni ta k'ofaa ubbaa haakuwaan eraasa.
- ³ Taani biyaasaanne,
shemppiyaa sa'aa s'omoosaasa;
ta ogetuwaa ubbaa neeni eraasa.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta ins's'arssan
itti k'aalaa haasayanaappe kasetaade,
neeni ta k'ofaa ubbaa eraasa.
- ⁵ Neeni ta yuushshuwaan de'aassa;
ne kushiyan taana naagaasa.
- ⁶ Ne eray taana loytsi malalissee;
taani akeekanaw danddayiyaasaappe d'ok'k'a.
- ⁷ Taani ne Ayaanappe hak'a baanaw danddayayitaa?
Woy ne sintsaappe hak'a bak'atanaw danddayayitaa?
- ⁸ Pude saluwaa kesooppe,
neeni yaan de'aassa!
Duge Si'ooliyaa wod'd'inttokka,
neeni yaan de'aassa.
- ⁹ Away mokkiyaasaa bagga paallaade booppe,
woy away wulliyaasaa baggan haakkaade de'ooppe,
- ¹⁰ he saankka ne kushii taana kaaletsee;
ne ushechcha kushii taana zempissee.
- ¹¹ Taani, «D'umaw, taana gentsaa;
poo'uwaa, k'ammaw laametta» yaaginttokka,
- ¹² d'umaa daruu new d'umenna;
k'ammay gallasaadan poo'ee;

- ayaw gooppe, new d'umay poo'uwaa mala.
 13 Neeni ta giddo asatetsaa ubbaa med'd'aadda;
 ta aatti uluwaan taana neeni waas'a med'aadda.
 14 Neeni taana malalissiyaabaanne ooratsabaa ootsaade med'd'eedda
 diraw,
 taani neena galatay.
 Ne oosotuu malalissiyaawantta!
 Taani k'ay hewaa wurssaade eray.
 15 Taani geema sa'aan med'ettiyya wode,
 ta mek'etsatuu neeppe geemmibeyikkino.
 Ta bollay ta aatti uluwaa c'iimmaa gidдон
 hiillan alleek'k'ettiide oosettiyya wode,
 16 yelettibeenna ta asatetsaa ne ayifii be'eedda.
 Biro ittuunne doomettennan de'ishshin,
 taw neeni giigiseedda gallassatuu ubbatuu
 ne mazggobiyaan s'aafetteeddino.
 17 Abeet S'oossaw,
 ne k'ofatuu ayaa c'oratteeddinoo!
 Unttuntta eranawe ayaa waayissii!
 18 Taani untuntta paydinto,
 unttuntu shafiyaappe darana shin.
 Taani beegottiyaa wode,
 ha"ikka neenana de'ay.
 19 Abeet S'oossaw, neeni iitatuwaa wod'aaddinto ayee de'ii!
 Suutsaa gussiyaa asatuu taappe haakkino!
 20 Unttuntu ne bolla iitabaa haasayiino;
 ne morkketuu ne suntsaa bayzziino.
 21 Abeet Med'inaa Godaw, neena is's'iyaa wantta
 taani is's'ikkitaa?
 Ne bolla denddiyaawantta
 taani shenetikkitaa?
 22 Taani untuntta ubbaa is's'ay;
 unttuntu taani ta morkkatuwaadan payday.
 23 Abeet S'oossaw,
 taana biddaade, ta wozanaa era;
 taana paac'c'aade, ta un"etiyaa k'ofaa era.
 24 Ane taanan iitabay de'ooppe s'eella;
 med'inaa ogiyaan taana kaaletsa.

140

Iitatuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda maza-
 muriyaa

- 1 Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaappe taana ashsha;
 makkalanchcha asatuwaappe taana naaga.
 2 Unttuntu ubbaa wode,
 iitabaa ootsanaw mak'ettiino;
 ubbaa gallassikka,
 walassaa dentsetsanaw k'oppiino.
 3 Unttuntu barenttu ins's'arssaa shooshshaawaadan k'arayiino;

unttuntu doonaappe asaa wod'iyaa hasuwaa shooshshaa yishshaa
mala haasayay kesse.

- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaa kushiyaappe,
taana ashsha;
ta gediya k'as's'anaw k'oppiyaa makkalanchcha asatuwaappe
taana naaga.
- ⁵ Otoranchcha asatuu taw diizzaa giigisseeddino;
gitiyaa hiis's'eeddino;
taana oyk'k'anaw p'iriyaa ogiyaan wotseeddino.
- ⁶ Taani Med'inaa Godaa, «Neeni ta S'oossaa» yaagay.
Abeet Med'inaa Godaw, taani watiwatiyaa watiwatuwaa sisa.
- ⁷ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
taana ashshiyaa minoo,
olaa gallassi taw gonddale gidaadda.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw,
iitatoo untuntu amuwaa immoppa;
untuntu iita mak'k'uwaa polissoppa.
- ⁹ Ta morkkatuwaan taana s'oonissoppa;
untuntu doonaappe kesiyaa iitabay untunttoo simmo.
- ¹⁰ Untuntu bolla s'uuggiyaa bonk'k'uu k'oletto;
untuntu taman olettino;
hewaappe laa"entso denddenna olan oletino.
- ¹¹ Zigiriyaawantta biittay tookkoppo;
makkalanchcha asatuwaa iitabay shankkatiide oyk'k'o.
- ¹² Med'inaa Goday hiyyeesatoo pirddiyaawaanne,
metootanchchatuwaa maataa naagisiyaawaa eray.
- ¹³ Tumuppe s'illotuu ne suntsaa galatana;
suure asatuu ne sintsan de'ana.

141

Omarssa Woosaa

Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesay;
taana maaddanaw elleella.
Taani neekko waassiyaa wode, ta kooshshaa sisa!
- ² Ta woosay is'aanaa c'uwaadan,
ne sintsa shiik'o;
taani ta kushiya mic'c'iyawe,
new omarssa yarshshuwaa mala gido.
- ³ Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaa naagiyaawaa wotsa;
ta mettershshatuwaa penggiyaan zabayinyaa essa.
- ⁴ Bayzzuwaa ootsiyaa asatuwaanna,
iita oosuwaa ootsenna mala,
ta wozanaa iitabaakko zaaroppa.
Untuntu gibiraakka taana muzoppa.

- ⁵ S'illo Asay taana aggena siik'uwaan

seeranawunne muranaw danddayee;
 untunttu taana bak'kooppe hewe ta huup'iyaan zayitiyaa
 okkiyaawaa mala;
 ayaw gooppe, taani ubbaa gedekka
 iitatuwaa oosuwaa bolla woossay.

⁶ Untunttu daannatuu zaallaa aafuwaana,
 duge olettiyaa wode,
 ta k'aalay tuma gidiyaawaa untunttu Asay erana.

⁷ Biittay goshetiyaawaadaaninne
 guullu me"eretiyaawaadan
 untunttu mek'etsaykka duufuwaa doonaan laalettana.

⁸ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
 ta ayifii neena s'eellee;
 taani neekko bak'ataade attay;
 taana hayk'oo aatsaade immoppa.

⁹ Untunttu taw wotseedda gitiyaappenne,
 iitaa ootsiyaawanttu p'iriyaappe taana naaga.

¹⁰ Taan saro aad'd'iyaa wode,
 iitatu barenttu wotseedda gitiyaan oyk'k'ettino.

142

S'oossaa Maaduwaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa
 Akeekan S'aafetteedda Daawita Timirttiyaa, Gonggolo gidдон de'iyaa
 wode Aa woosaa

¹ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw waassay.
 Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade,
 Med'inaa Godaw watiwatay.

² Ta k'ohuwaa ubbaa aw magannay;
 ta metuwaa ubbaa aw oday.

³ Taani hidoota k'ans's'ana matiyaa wode, neeni ta ogiyaa eraasa.
 Taani hamettiyyaa ogiyaan taw gitiyaa k'osi wotseeddino.

⁴ Taani ta yuushshuwaa s'eelliyaa wode,
 taana maaddiyaawe ittuunne baawa;
 taani k'osetta attiyaa sa'ay baawa;
 taana naagiyaawekka baawa.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani,
 new hawaadan gaade waassay;
 «Neeni taani bak'ataade attiyaa sa'aa;
 taani pas'a de'ishshin, taana gakkeedda saamay neena» yaagay.

⁶ Taani loytsa metootiyaa diraw,
 ta waasuwa hayzza.

Taana yederssiyaawanttu,
 taw loytsi wolk'k'aameedda diraw,
 taana untunttuppe ashsha.

⁷ Taani ne suntsaa galatana mala,
 taana k'ashuwaappe billa.

Neeni taw keekiyaa diraw,
 s'illotuu ta yuushshuwaan shiik'ana.

143

S'oossaa Maaduwaaw Demanaw Shiik'eedda Woosaa
Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta watiwatuwaa hayzza.

Neeni s'illuwaanne ammanettiyaawaa gidiyaa diraw,
taw zaaruwaa imma.

² Ne sintsan s'illo gidana Asay baawa;
hewaa diraw, taana ne k'oomaa pirddaw shiishshoppa.

³ Taana ta morkkii yederssiide,
biittaana gatsi kinchereetseedda;
beni hayk'k'eedda asatuwaadan taana d'uman wotseedda.

⁴ Hewaa diraw, taani hidootaa k'ans's'aad;
ta wozanaykka yibbaateedda.

⁵ Taani beni wodetuwaa hassayay;
neeni ootseedda oosuwaa ubbaa zaara zaaraadde k'oppaynne
ne kushii ootseeddawaa akeekay.

⁶ Taani ta kushiya neekko mic'c'aad;
mela biittay haatsaa koyiyaawaadan,
ta shemppuu neena saamettee.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taw zaaruwaa immanaw elleella!
Taani hidootaa k'ans's'aad.

Taani duge duufuwaan geliyaa asatuwaa mala gidennaadan,
ne som"uwaa taappe gentsoppa.

⁸ Taani neena ammanettiya diraw,
wontta wontta aggena ne siik'uwaa taana bessa.

Taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw,
taani baanaw bessiyaa ogiyaa taana tamarissa.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'ateedda diraw,
taana ta morkkatuwaappe ashsha.

¹⁰ Neeni ta S'oossaa gidiyaa diraw,
taani ne sheniyaa ootsana mala, taana tamarissa;
lo"o Ayyaanan taana suure ogiyaa kaaletsa.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana ashsha;
ne s'illotetsan taana metuwaappe kessa.

¹² Aggena ne siik'uwaan ta morkkatuwaaw wod'a;
ta baaligaaratuwaa ubbaa d'ayissa;
ayaw gooppe, taani ne k'oomaa.

144

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Daawite s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday, ta zaallay galatetto! I ta kushiya olaw,
ta birad'd'etuwaakka tooraw loohissee.

² I taana siik'iyaa S'oossanne ta geessuwaa;
I ta miis'aanne taana ashshiyaawaa.

I ta gondalliyaanne taani bak'ataade attiyaa sa'aa.
Kawutetsatuwaa I taw moodissiyaawaa.

³ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni aw k'oppiyaa Asay I ayee?

Neeni naagetiyaa asaa na'ay ayee?

⁴ Asay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaa mala;
Aa gallassatukka aad'd'iyaa kuwaa mala.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne saluwaa daakaade duge wod'd'a!
Wogga deretuwaa bochcha; untuntukka c'uwattino!

⁶ Walk'k'antsaa yeddaade ne morkkatuwaa laala!
Ne wonddaafiyaa pootsaa yeddaade untuntta yederssa!

⁷ Bollaanna ne kushiya duge yeddaade,
taana c'iimmo haatsuwaappe goochchaade kessa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.

⁸ Untuntu tumuwaa haasayikkino,
C'aak'k'iiddeka wordduwaa haasayiino.

⁹ Abeet S'oossaw, taani
new ooratsa yetsaa yes's'ana;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaan new diis's'ana.

¹⁰ Kaatetoo s'oonuwaa immaasa;
ne k'oomaa Daawita ashshaasa.

¹¹ Taana iitaa mashshaappe ashshaasa;
allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.

Untuntu tumuwaa haasayana giide c'aak'k'iiddeka,
wordduwaa haasayiino.

¹² Nu attuma naanatu,
barenttu yalagatetsan dolk'k'idolk'k'iide,
dic'iyaa mitsaa mala gidino.
Nu mac'c'a naanatuukka kaatiyaa golliyaa zooziyaan,
alleek'k'oo esseedda tuuk'iyaa mala gidino.

¹³ Nu diyyetuu,
daro dumma dumma k'ommo kasaan kumino;
nu dembbatuwaan de'iyaa dorssatuu sha"aa,
tammu sha"aa yelino.

¹⁴ Nu miizzatuu birassino;
untuntu sal"eesenan yelettiide c'orattino.

Nu ogetuwaan dagama waasuu sisettoppo.

¹⁵ Ha yewuu tumu haniyaa asatuu,
anjjetteddawannta.

Untuntu S'oossay Med'inaa Godaa gidiyaa asatuu
anjjetteddawannta.

145

Galataa S'oossaw

Daawite s'aafeedda galataa sabaa

¹ Abeet ta S'oossaw, ta kaatiyaw, taani neena gitayananne,
ne suntsaa med'i med'inaw galatana.

² Taani neena ubbaa gallassi sabbana;
ne suntsaakka med'i med'inaw galatana.

³ Med'inaa Goday wolk'k'aama; d'ok'k'a galatay aw bessee.

Aa gitatetsay asaa k'ofaappe aad'd'ee.

- ⁴Itti yeletay hara yeletaw
neeni ootseeddawaa odana;
ne malalissiyaa oosotuwaakka awaayana.
- ⁵Unttuntu ne bonchchuwaanne
ne angaa gitatetsaaba haasayana;
taanikka ne malalissiyaa oosuwa
zaara zaaraadde k'oppana.
- ⁶Asay, «Hoola!» giissiyaa ne oosuwa wolk'k'aaba haasayana;
taanikka ne gitatetsaa awaayana.
- ⁷Unttuntu ne keekkatetsaa daruwaa odana;
ne s'illotetsaabaakka yes's'ana.
- ⁸Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
I hank'k'ettanaw elleellennawaanne;
danddayanchchanne aggena siik'uu dariyaawaa.
- ⁹Med'inaa Goday ubbaw keeka;
I bare med'd'eedda ubbaw k'arettiyaawaa.
- ¹⁰Abeet Med'inaa Godaw,
ne med'etaa ubbay neena galatana;
ne asatuu ubbayka neena sabbana.
- ¹¹Unttuntu ne kawutetsaa bonchchuwaaba haasayana;
ne wolk'k'aaba odana.
- ¹²Hewenne, ne wolk'k'aama oosuwaabaanne
ne kawutetsaa bonchchuwa anggaaba
asaa erissana.
- ¹³Ne kawutetsay med'inaa kawutetsaa;
ne maatay yeletaa ubbaa gakkanaassa.
- Med'inaa Goday bare geedda k'aalaw ubbaw ammanettiyaawaa;
I bare oosuwa ubbaan k'arettiyaawaa.
- ¹⁴Med'inaa Goday hokkeeddawantta ubbaa zempπισsee;
kundeeddawantta ubbaa dentsee.
- ¹⁵Ubbaa ayifii neekko s'eellee;
unttunta koshshiyaa wodiyaan neeni untunttoo k'umaa immaasa.
- ¹⁶Neeni ne kushiyaappe imma;
pas'a de'iyaa wantta ubbaa amuwaa alaa.
- ¹⁷Med'inaa Goday bare ogiyaan ubbaan s'illuwaa;
I bare oosuwa ubbaan k'arettiyaawaa.
- ¹⁸Med'inaa Goday barena s'eesiyaa ubbaw,
tumuwaan barena s'eesiyaa ubbaw matan de'ee.
- ¹⁹I barew yayyiyaawanttu ubbaw,
amuwa kuntsee.
- K'ay I untuntu waasuwa sisiide,
unttunta ashshee.
- ²⁰Med'inaa Goday barena siik'iyaa wantta ubbaa naagee;
shin iitatuwa ubbaa d'ayissana.
- ²¹Taani ta doonaan Med'inaa Godaa galatana.
Med'etaa ubbay Aa geeshsha suntsaa
med'i med'inaw galato!

146

Maadda S'oossaw Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee Med'inaa Godaa galataa!

² Ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
taani Med'inaa Godaa galatana;
taani de'eedda keenan ubbaan
ta S'oossaa sabbana.

³ Asay ashshanaw danddayenna diraw,
asaa kaappatuwaan ammanettoppite.

⁴ Unttuntu shemppuu kesiya wode,
unttuntu biittaw simmiino;
unttuntu halchchuu ubbay
he gallassikka atti aggee.

⁵ Yaak'ooba S'oossay maaddiyaa urayne
Med'inaa Godaa bare S'oossaa barew hidootaa ootsiyaa uray,
anjjetteddawaa.

⁶ Med'inaa Goday saluwaanne sa'aa,
wolk'k'aama abbaanne Aa gidдон de'iyawaa ubbaa,
med'd'eeddawaa;
I med'inawukka ammanettiyaawaa.

⁷ I naak'etteeddawanttoo pirddiyaawaa;
koshateeddawanttoo k'umaa immiyaawaa.

Med'inaa Goday k'ashetteeddawantta billee;

⁸ Med'inaa Goday k'ook'etuwaa s'eelisee.
Med'inaa Goday kunddeeddawantta dentsee;

Med'inaa Goday s'illotuwaa siik'ee.

⁹ Med'inaa Goday betetuwaa naagee.
Am'etuwaaanne aawuu bayinna naanatuwaa maaddee;
shin iitatuwaa ogiyaa baletsee.

¹⁰ Med'inaa Goday med'inaw kaatetee.
S'iyoonnee, ne S'oossay,
yeletaappe yeletaa gakkanaw kaatetana.

Med'inaa Godaa galatite!

147

Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Nu S'oossaa sabbiyaawe lo"a;
Aa sabbiyaawe nashechchiyaabaanne bessiyaawaa.

² Med'inaa Goday Yerusaalame ooratsana;
Israa'eeliyaa asatuwaappe beteeddawanttakka shiishshana.

³ Wozanay me"eeddawantta I patsee;
unttuntu madutsaakka I k'achchee.

⁴ I s'oolinttetuwaa
unttuntu payduwaan eree;

- unttunta ubbaakka untuntu suntsan suntsan s'eese.
⁵ Nu Goday wolk'k'aama; Aa wolk'k'ay dara;
 Aa akeekay likkiyaappe aad'd'iyaaawaa.
⁶ Med'inaa Goday naak'etteeddawantta zemppissee;
 shin iitatuwaa biittan duge ole.
⁷ Med'inaa Godaw galataa yetsaa yes's'ite;
 nu S'oossaw diitsaa diis's'ite.
⁸ I saluwaa shaariyaa kamee;
 sa'aw iraa bukissee;
 k'eeri deretuwaa bolla maataa mokissee.
⁹ Mehetoonne waassiyaa k'uuruwaa maratoo,
 miyaawaa I immee.
¹⁰ I nashettiyaawe paratuwaa wolk'k'aaninne,
 tooranchchatu minotetsan gidenna.
¹¹ Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttuninne
 aggena Aa siik'uwaan,
 barenttu hidootaa wotseeddawanttun nashettee.
¹² Yersaalame katamatee, Med'inaa Godaa galataa!
 S'iyoonnee, ne S'oossaa galataa!
¹³ Ayaw gooppe, I,
 ne penggiyaa kulbbatuwaa minisee;
 ne gidдон de'iyaa ne asaakka anjee.
¹⁴ I ne zawaa sarotetsaan naagee;
 neena loytsi lo"iyaa zarggaa kalissee.
¹⁵ I bare kiitaa sa'aw kiittee;
 Aa k'aalaykka elle gakkee.
¹⁶ I shachchaa bullukkuwaadan mic'c'ee;
 ketterssaa bidintsaadan laalee.
¹⁷ I bare wolk'k'aama shachchaa
 shuchchaadan duge ole.
 He meeguwaan ek'k'anaw ooninne danddayenna.
¹⁸ I bare k'aalaa kiittiide,
 shachchaa muushissee.
 I c'arkkuwaa c'arkkissina, haatsay goggee.
¹⁹ I bare k'aalaa Yaak'ooba zeretsaw,
 bare awaayuwanne pirdaa
 Israa'eeliyaa asaw awaayee.
²⁰ I hara kawutetsaa asaw,
 hawaa ootsibeenna;
 untuntu Aa pirdaa erikkino.

Med'inaa Godaa galatite!

148

Med'etay Ubbay S'oossaa Galato

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!

Salotuwaan de'iyaaawanttoo, Med'inaa Godaa galatite;
 bolla d'ok'k'an de'iyaaawanttoo, Aa galatite.

- ² Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
 ubbatuu Aa galatite.

Saluwaan de'iyaa Aa olanchchatoo,
ubbatuu Aa galatite.

³Awaw, aginaw, Aa galatite;
poo'iyaa s'oolinttetoo, ubbatoo Aa galatite.

⁴Hinttenoo, ubbaappe bolla d'ok'k'an de'iyaa salotoo,
Aa galatite.

Saluwaappe bollaanna de'iyaa haatsatoo,
Aa galatite.

⁵Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
ayaw gooppe, I azazina,

Unttuntu ubbaykka med'etteeddino.

⁶I untuntta med'i med'inaw
unttuntu sa'aan sa'aan wotseedda.

Unttuntu ubbakka is's'anaw danddayenna azazuwaa I unttunttoo im-
meedda.

⁷Sa'aan de'iyaa wanttoo, Med'inaa Godaa galatite!
Abban de'iyaa med'etattoo, wolk'k'aama abbaa c'iimmatoo,
ubbatuukka Aa galatite.

⁸Hinttenoo, walk'k'antsaw,
shachchaw, shaariyaw, c'aaganaw,

Aa azazuwaa poliyaa gotiyaw,
Ubbatuukka Aa galatite.

⁹Hinttenoo, deretoo, zoozetoo,
Miyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsatoo, zigatoo,
ubbatuukka Aa galatite.

¹⁰Mehetoo, do'atoo,
sa'aanna gooshettiyyaa med'etattoo,
paalliyaa kafotoo,
Ubbatuukka Aa galatite.

¹¹Sa'aa kaatetoo, kawutetsaa asatoo,
kaappatoo, asaa mooddiyaawanttoo,
Ubbatuukka Aa galatite.

¹²Wodallattoo, wodorattoo,
c'imattoo, naanaattoo,
Ubbatuukka Aa galatite!

¹³Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
Ayaw gooppe, Aa suntsay ubbaappe bollaanna de'iyawaa;
Aa bonchchuu salotuwaappekka sa'aappekka bollaanna d'ok'k'an de'ee.

¹⁴Aa bagga gidiyaa, aw matattiyaa Israa'eeliyaa asatuu,
Aa galatana mala, I untuntta minisee.

Med'inaa Godaa galatite!

149

S'oonuwaa Mazimuriyaa

¹Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite!
Ammaniyaawanttu shiik'uwaan Aa sabbite!

²Israa'eeliyaa asatuu
barentta med'd'eeddawaan nashetino.
S'iyooone asatuu barenttu kaatiyaan loytsi nashetino.

- ³ Duriidde, karabuwaa bak'k'iiddenne,
diitsaa diis's'iidde, Aa suntsaa sabbino.
- ⁴ Ayaw gooppe, S'oossay bare asan nashettee;
Naak'etteeddawanttoo s'oonuwaa immiide,
I untuntta bonchchee.
- ⁵ Asatuu barenttu s'oonuwaan nashetino;
k'ammen ubbaan nashshechchaw yes's'ino.
- ⁶ Untunttu doonaan S'oossaa galatay,
untunttu kushiyanikka laa"u bagga kuussa mashshay de'o.
- ⁷ Hewekka, untunttu kawutetsatoo,
haluwaa kessanaassanne asatuwaa muranaassa.
- ⁸ Untunttu kaatetuwaa sanssalatan,
untunttu olaa gadaawatuwaakka birataan k'achchanaassanne,
- ⁹ untunttu bolla s'aafetteedda pirddaa polanaassa.
Hewe S'oossaa asatuwaa ubbaw s'oonuwaa.
- Med'inaa Godaa galatite!

150

S'oossaa Galatite

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
- Aa geeshsha sa'aan S'oossaa galatite;
Aa wolk'k'aama saluwaan Aa galatite.
- ² Aa wolk'k'aama oosatuwaa diraw, Aa galatite;
ubbaappe aad'd'iyaa Aa gitatetsaadan Aa galatite.
- ³ Malakataa punniidde, Aa galatite;
Diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Aa galatite.
- ⁴ Darbbiyaa bak'k'iiddenne duriide,
Aa galatite;
Diitsaa diis's'iiddinne lookkuwaa punniidde, Aa galatite.
- ⁵ Dawalaa k'aatsiidde, Aa galatite;
dawalaa shoc'iide, Aa galatite.
- ⁶ Pas'a shemppatuu ubbatuu,
Med'inaa Godaa galatino!
- Med'inaa Godaa galatite!